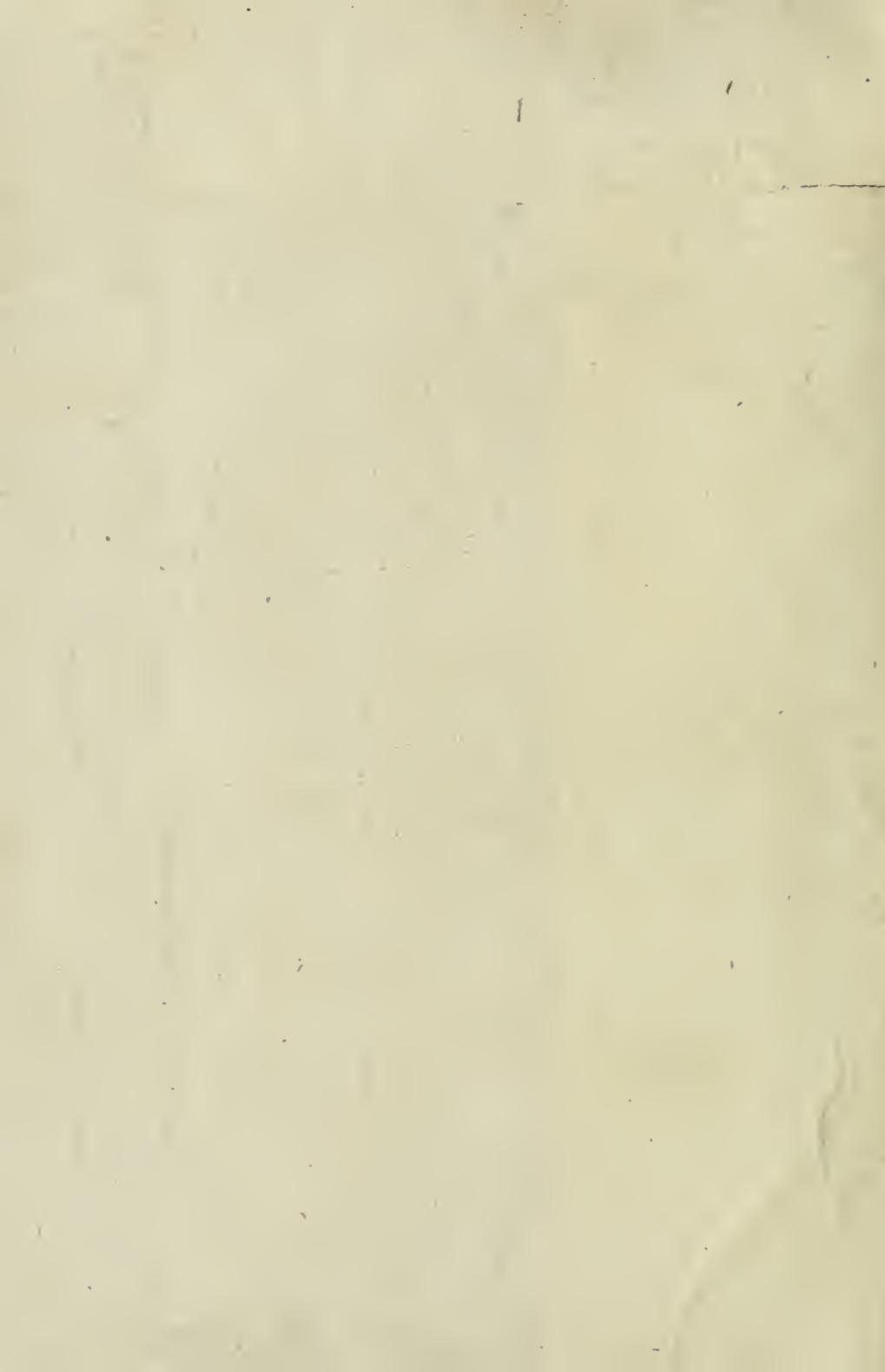

31761078339108

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

<http://www.archive.org/details/thesaurusresolut40cath>

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGREGATIONIS
C O N C I L I I

Quæ prodierunt Anno MDCCLXXI.

Rmō P. D.

FRANCISCO XAVERIO
DE ZELADA
ARCHIEPISCOPO PETRENSI
SECRETARIO.
TOMUS XXXX.

ROMÆ MDCCLXXI.

Ex TYPOGRAPHIA BERNABÒ, ET LAZZARINI.

SUPERIORUM FACULTATE.

THE TREASURY
OF THE UNITED STATES
1776-1800

OFFICE OF THE SECRETARY

EX

1935

A 36

7.40-41

INDEX

ALPHABETICUS CAUSARUM

*Quæ in Sacra Congregatione Concilii propositæ fuerunt
anno 1771. per Diœceses dispositus.*

A

A Bellinen. Irregularitatis 20.
Aprilis pag. 88., & 4. Maii p. 9.
Acheruntina Dispensationis 8. Junii
pag. 118.
Esina Cathedratici 23. Februarii
pag. 40., & 16. Martii pag. 48.
Alexandrina Suspensionis 31. Au-
gusti pag. 117., & 28. Septem-
bris pag. 205.

Alexandrina Præposituræ 31. Au-
gusti pag. 182.
Amerina 28. Septembris pag. 205.
Anagnina Erectionis Capellaniæ 31.
Augusti pag. 195., & 28. Sep-
tembris pag. 199.

Anconitana Legati Pii 28. Septem-
bris pag. 221., & 23. Novembri
pag. 226.

Arboren. 26 Januarii pag. 9., & 23.
Februarii pag. 27.

Auximana Translationis Missarum
8. Junii pag. 125.

B

B Alneoregien. Jurium Parochia-
lium 23. Novembri pag. 240.,
& 14. Decembri pag. 243.

Bituntina servitii Chori 26. Janua-
rii pag. 7., & 23. Februarii pag. 27.

Bononien. Anniversariorum 26.Ja-
nuarii pag. 1.

Brixinorien. Servitiorum 14. De-
cembris pag. 248.

C

C Alaritana 4. Maii pag. 102.
Casalen. Translationis Mis-
sarum 13. Julii pag. 136.

Cæsaraugustana Matrimonii 23. Fe-
bruarii pag. 33., & 16 Martii p. 47.

Cingulana Erectionis Mansionarie

23. Novembri pag. 137., & 14.
Decembri pag. 243.
Comen. Beneficii 13. Julii pag. 139.
Comen. Canonicatus Theologalis
28. Septembris pag. 217., & 23.
Novembri pag. 225.
Comen Celebrationis Missarum 23.
Septembris pag. 208., & 23. No-
vembri pag. 225.

F

F Anen. Legati 20. Aprilis pa-
gin. 75., 23. Novembri p. 233.,
& 14. Decembri pag. 243.

Fanen. Subsidii Dotalis 13. Julii
pag. 150., & 3. Augusti pag. 161.

Faventina Sponfalium 4. Maii p. 99.
Faventina Translationis 3. Augu-
sti pag. 171., 31. Augusti pag. 175.,
& 14. Decembri pag. 256.

Fesulana Missæ Parochialis 26. Ja-
nuarii pag. 1.

Firmana 20. Aprilis pag. 85., & 4.
Maii pag. 91.

Forosempionien. 20. Aprilis pag. 89.
& 4. Maii pag. 92.

G

G Erunden. 14 Novembri pa-
gin. 245.

Gratianopolitana Restitutionis in-
tegrum 23. Februarii pag. 28.

I

I Molen. Missæ Conventualis 26.
Januarii pag. 19., & 23. Febru-
rii pag. 23.

Interamnen. 26. Januarii pag. 23., &
23. Februarii pag. 28.

L

L Ucana Jubilationis 8. Junii pa-
gin. 123.

Lucana Matrimonii 4. Maii pag. 92.,
28.

28. Septembbris pag. 199., & 23.
Novembbris pag. 226.

M

M Aceraten. 23. Februarii pa-
gin. 36., & 16. Martii p. 47.
Mindionen. Dispensationis 3. Au-
gusti pag. 169., & 31. Augusti
pag. 175.

N

N Arnien. Jurium Parochialium
8. Junii pag. 127., & 13. Ju-
nii pag. 131.
Neapolitana Matrimonii 28. Sep-
tembris pag. 200.
Neocastren. Missæ pro Populo 26.
Januarii pag. 1., 13. Julii pag. 157.,
& 3. Augusti pag. 162.
Nepesina Restaurationis Ecclesiæ
31. Augusti pag. 191.

Nullius Lepriniani Capellaniæ 13.
Julii pag. 152., 3. Augusti p. 161.,
23. Novembbris pag. 237., & 14.
Decembris pag. 243.

Nullius Terræ Pontiani 26. Janua-
rii pag. 15., & 23. Februarii pa-
gin. 27.

Nullius Terræ Pontiani Reductio-
nis 4. Maii pag. 106., & 8. Junii
pag. 109.

O

O Rdinis S. Basili 4. Maii pa-
gin. 95.

P

P erusina Montis Pietatis 20.
Aprilis pag. 79., & 14. De-
cembris pag. 254.

Placentina Celebrationis Missæ 8.
Junii pag. 112.

Privernen. Aperitionis Seminarii
16. Martii pag. 70., & 20. Apri-
lis pag. 75.

R

R omana Beneplaciti 16. Martii
pag. 61.
Romana, sive Tudertina admissio-
niis ad Collégium 13. Julii p. 146.,
& 3. Augusti pag. 161.

S

Sabinen. Participationis 13. Ju-
nii pag. 131.
Salernitana Irregularitatis 20. Apri-
lis pag. 82., & 4. Maii pag. 91.
Sancti Marci Irregularitatis 8. Junii
pag. 114., 31. Augusti pag. 197.,
& 28. Septembbris pag. 199.
Signina Beneficii 3. Augusti p. 161.
Spletana Assignationis Patrimonii
31. Augusti pag. 181.
Spletana Reductionis 8. Junii pa-
gin. 120.

T

Taurinen. Matrimonii 26. Ja-
nuarii pag. 2.
Theatina Matrimonii 16. Martii
pag. 48.
Terracinen. Jubilationis 16. Martii
pag. 64., & 20. Aprilis pag. 75.
Terracinen., & Setina 23. Novem-
bris pag. 226., & 14. Decembris
pag. 244.

Tuscanen. Concursus 16. Martii pa-
gin. 57.

V eliterna Permutationis 3. Au-
gusti pag. 167., & 31. Augu-
sti pag. 175.

Veliterna Subsidiorum Dotallium
8. Junii pag. 109.

Veliterna-Taxe Seminarii 16. Mar-
tii pag. 66., & 20. Aprilis pag. 75.

Urbevetana Canonicatus 13. Julii
pag. 155., & 5. Augusti pag. 162.

Die Sabbathi 26. Januarii 1771. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

Habent Eminentissimi Patres in hodierno Folio sex Causas, quæ adjiciuntur aliis in præcedenti relatis, ut de omnibus quid juris dijudicandum sit, sapienti judicio definiant.

FESULANA MISSÆ PAROCHIALIS.

- I. *An Parochi in Domini cœli, aliisque festis diebus præsente Cadavere possint celebrare Missam pro Defuncto, & ad aliam diem transferre Missam pro Populo applicandam, in casu &c.*
Et quatenus Negativè
- II. *An saltē applicationi Missæ pro Populo supplerē possint per alium Sacerdotem, in casu &c.*

*Sess. 23. cap. 14
de Reform.*

Ad I. Negativè . Ad II. Negativè .

BONONIEN. ANNIVERSARIORUM.

- An sit locus adimplemento legati Anniversariorum ordinati a Bartholomæo Sassi ad formam Fundationis, & rei judicatae, seu post de Reform, tius illius reductioni, vel suspensioni, in casu &c.*

Sess. 24. cap. 6.

Affirmativè ad primam partem, negativè ad secundam.

NECASTREN. MISSÆ PRO POPULO.

- I. *An Parochi Ecclesiarum S. Mariae Catholicae, & S. Nicolai de Latinis teneantur singuli applicare Missam pro Populo, seu potius possint unam tantum Missam in unaquaque Ecclesia per turnum applicare, in casu &c.*

*Sess. 23. cap. 14
de Reform.*

Tom. XL.

A

II. An

26. Januarii 1771.

II. *An eandem Missam teneantur applicare quotidie, vel tantum
Dominicis, & Festis diebus, in caso &c.*

Ad I. Negativè ad primam partem, affirmative ad se-
cundam. Ad II. Dilata, & scribatur juxta instru-
ctionem.

Sess. 24. cap. I. de
Reform. Matrim.

TAURINEN. MATRIMONII. Mutua de ineundo con-
jugio data invicem, acceptaque fide, Josephus Secun-
dus Vigna Astæ Pompejæ natus, ac Studiorum causa Tau-
rini degens, nec non Angela Duffourn, matrimonium clan-
destinum contrahere statuerunt. Hinc adita die 30. Mar-
tii 1760. Metropolitana Ecclesia, quæ illorum Parochialis
erat, accitisque duobus Testibus, steterunt coram Vice-
Parocho, qui Vicarius iunctus, dum funebre Sacrum
super cadavere defuncti ad Altare S. Michaelis Archangeli
perageret, Vir quidem genibus provolutus super gradu Al-
taris, Fœmina verò ad ostium Capellæ. Expleto Sacro,
Vir exhibito Annulo, institit, ut eos matrimonio jungs-
ret; sed monitus a Vicario, ut expectaret, acquievit,
expectavitque, donec Exequiæ peractæ fuissent, quibus
absolutis, Annulum denuò ostendens, ac Mulierem indi-
gitans, dixit = *I o son contento di sposir Lei, e lei è contenta
di sposar me, e cos' ci sposi* = Fertur Puellam respondisse =
Di sì = Vicarius tamen statim terga vertit, ingressus
que Sacrarium eos sedulò monuit, ne cohabitarent; sed
illi tum propria ducti opinione de matrimonii validitate,
tum Confessarii consilio a consummatione non absti-
nuerunt.

Redelata ad Curiam Archiepiscopalem, ambo fuerunt cri-
minali actione impetiti, confessioque processu, ac servatis
de jure servandis, sententia prodiit die 6. Maii 1769.,
qua declaratum fuit = *Minime constare, quod iidem Vigna,
& Duffourn Matrimonium coram præfato Vicario Parochiali ju-
re, ac validè contraxerint, proindeque illud nullum, ac irri-
tum fuisse, & esse, satis vero superque constare de di-
ctis Sponsalibus inter dictos Vigna, & Duffourn initis, & sic
condemnandum fore, & esse ipsum Vigna ad contrahendum Mat-
rimonium cum dicta Duffourn* = Ab hac tamen sententia,
tum Collitigantes, tum Matrimonii Defensor appellarunt;
proindeque dubium in calce transcriptum ab EE. PP. erit
definiendum.

Josephus Secundus Vigna, qui matrimonii nullitatem susti-
net, duo juri principia præmittit, nimisrum ad illius va-
liditatem omnino requiri, ut uterque Contrahens suum
consensum coram Parocho expresserit, *Concil. Trident.*

Sess. 24.

Sess. 24. cap. 1. de Reformat. Matrim., & ut Parochus utriusque Contrahentis consensum planè intellexerit, & de illo testari valeat *Layman. Theol. Moral. lib. 5. tract. 10. part. 1. cap. 4. num. 6.*, *Giribald. Oper. Moral tom. 3. tract. 10. cap. 7. dub. 12. num. 90.*; cum alias Parochus nullo modo esse possit Testis illius actus, quem non intellexit *Pont. de Matrim. lib. 5. cap. 21. num. 12.*, *Boss. de Matrim. cap. 3. num. 253.* §. *Verum.* Utrumque autem in præsenti casu deesse contendit, cum Vicarius fassus fuerit, non intellexisse mutuum Contrahentium consensum, idemque testati quoque fuerint duo Sacerdotes, totidemque Clerici, qui præsentes aderant.

Neque officere depositionem aliorum duorum Testium, affirmantium audivisse Puellæ consenfientis verba, tum quia semper eadem recurrit difficultas, quod Vicarius non intellexerit, & hoc satis esse, dicit, ad *Matrimonii nullitatem probandam Ursaya tom. 9. part. 1. disceptat. 44. num. 14.*, tum etiam quia duo isti Testes posthabendi sunt è conspectu contrariae depositionis Vicarii, & quatuor aliorum Testium, qui nullum a Puella proferri verbum audiverunt, quamvis illi proximi adesserint, & attentè quemlibet actum inspexerint. Hinc plures congerit adverius prædictos Testes exceptiones, quas desumit vel ex eorum conditione, vel ex mendaciis, & contradictionibus, quibus de causis eorum testimonio minimè deferendum putat.

Advertit præterea non solum defuisse verba, quæ mutuum consensum exprimerent, sed etiam signa, ex quibus aliquo modo erui posset, cum Vicarius, aliisque quatuor Testes uno ore deponant = *Non ha mai fatto alcun cenno denotante di voler contrarre Matrimonio, ne fece cenno alcuno di acconsentire* = Nec quidquam inferri posse ex eo, quod Vir super gradu Altaris, Puella vero super ostio Capelle genuflexerint; quia iste actus fuit verè præparatorius, & probare ad summum posset animum, & voluntatem Pueræ ineundi conjugium, sed inefficax est ad exprimendum actualem consensum in matrimonium, *Ursaya tom. 1. part. 2. discept. 31. §. 2. num. 5.*, *Mircant. de trib. Sacr. post tom. 3. cas. 3.* Idque confirmari ex ipsa instantia Josephi pro ineundo futuro conjugio, quæ trahi non potest ad actum matrimonii *Sanchez de Matrim. lib. 1. disceptat. 18. num. 25.*, *Rot. decis. 121. num. 10. part. 1. divers.*; & ex precibus ab ipsis met Sponsis Vicario oblatis *di ruccomandarli a Monsignor Arcivescovo per venire legittimamente spediti*, quibus indigitarunt, nullum antea præstissime consensum matrimonio, quod actu contraxerint.

Ex opposito Defensor Matrimonii contendit in primis, aures præbendas non esse contrariae petitioni, quæ non a Filio, sed a Patre proponitur, ut colligitur ex quadam epistola ipsius Filii Puellæ data. Hac autem in re sustinet Patrem

26. Januarii 1771.
4 illegitimum esse contradictem, ejusque voluntatem non
attendi ex dispositione Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. de Refor-
mat. Matrim.

Pergit deinde ad probandum utriusque Contrahentis consen-
sum, quem etiam a Puella verbis expressum fuisse ait,
cum de illo deponant duo Testes matrimonio adhibiti, &
ipsa met Puella in constituto fassa fuerit. Nec obesse contra-
riam Vicarii depositionem, cum iste loquutus fuerit de
primo tantum accessu ante exequias, nulla facta mentione
de secundo post exequias, quo tempore Puella respondit
Disse. Arguit proinde nullam habendam esse rationem re-
lationis Parochi, ut potè non integræ, & defectuosa
in substantialibus; Maximè quia de errore convincitur,
dum ait, se a Sponsis contrahendi matrimonii licentiam
requisivisse nell'atto, che mi distonevo per far l'esequie a detto
Cadavere, quod falsum esse ex reliquis Testibus deprehen-
ditur.

Addit, minimi quoque faciendas esse aliorum quatuor Testium
depositiones, ob graves, quas patiuntur exceptiones, vel
saltem eos posthabendos esse, quia vehementiora in opposi-
tum urgent momenta, Sc præsertim, quod isti sint nega-
tivi, cæteri verò affirmativi *Bart. in Leg. Diem proferre* §. Si
plures ff. de recept. arbitr., Pacion. de probat. lib. 1. cap. 37.,
Rot. decis. 138. num. 15. coram Bich.. Maxime quia duo Te-
stes affirmativi rogati, & adhibiti præcisè fuerunt, ut ma-
trimonio adessent, ideoque præsumitur magis, quam alios
attendisse actum, qui gerebatur. Plura autem deducit,
ut resellat exceptiones adversus hos Testes prolatas, ani-
madvertens, quod etiam Affines, Familiares, Consanguinei,
*Domestici, immò etiam infames, & excommuni-
cati, idonei esse poslunt matrimonij Testes, Ferrar. in Bi-*
bliothec. verb. Impedimenta Matrim. artic. 2. num. 99., Con-
stantin. vot. decis. 526. num. 152., Rot. decis. 2. num. 9. part. 8.,
& decis. 370. num. 3. part. 18. tom. 1. Recent. Negat de-
mum familiaritatem unius ex dictis Testibus cum Angelæ:
Negat, eos vilem artem exercere, cum unus Architectu-
ræ incumbat, alter sit Caligarum Textor. Negat etiam
assertam eorum contradictionem, quia cohædere afferit cum
constituto, & prædictæ Angelæ confessione.

Contendit insuper nihil relevare, quod Parochus nullum ab
Angelæ proferri verbum audierit. Sustinet enim, consen-
sum pro matrimonio non tantum verbis, sed nutibus etiam,
& signis extrinsecis expressum sufficere, *Leuren. in jus. Ca-*
non. lib. 4. tit. 1. quæst. 86. num. 3., Sanchez de Matrim. lib. 2.
disput. 31. num. 5., Guttier. eod. tract. cap. 46. num. 8. & 10..
Signa autem hujusmodi non desiderari in hoc, de quo agi-
tur matrimonio, cum ambo Contrahentes bis steterint
coram Vicario, & Vir elata voce aperte dixerit, se matri-
monium cum Angelæ contrahere velle; Cinque Angelæ
non

non contradixerit, plus quam manifestè patefecisse suum in contraclu consensum. qui ex silentio ritè infertur Cap. cum *Virnum de Regulari*, *Fagnan. in Cap. Tuæ Fraternitati de Sponsal.*, & *Matrim. num. 12.*, *Divus Thomas in 4. Sentent. distinct. 27. quæst. 1. artic. 2. ad 3.*. Eo magis quia verba necessaria non fuerant, quoties Sponsalia, & tractatus de ineundo matrimonio præcesserant, *Fagnan. loc. cit. num. 21.*

Ex pluribus autem circumstantiis, non tantum signa, & indicia dispositiva, sed actualem consensum desumi affirmat, nempe, quia Sponsi ad Ecclesiam acceperunt positivo, absoluto, ac determinato animo contrahendi matrimonium, propriumque consensum Parocho, & Testibus ad id præcisè vocatis pandiderunt. Deinde quia cum Sponsi, ob resistentiam Patris Viri, licentiam contrahendi matrimonium obtainere nequierint, illud contrahere curarunt, eo modo, quo poterant. Præterea, quia post matrimonium a Vicario admoniti ne simul cohabitarent, uno ore responderunt, illud validè fuisse contractum. Ac tandem, quia eadem met die matrimonium consummare tentarunt.

Hæc a Defensore Matrimonii ex officio hac in Causa animadvertisuntur. Archiepiscopus pro informatione requisitus ait, editam fuisse sententiam super Matrimonii nullitate a Vicario Generali Capitulari, dum Archiepiscopalis Sedes vacaret: Iterum requisivisse omnes interesse habentes, nihilque audivisse præter ea, quæ in actis Causæ jam proposuerant. Denique ita concludit = *Momenta autem rationum, quæ ex actis deponi possunt, quæque me etiam movent ad idem sentiendum, duo potissimum esse videntur: nempe, quod non satis constet Oratricem Angelam Duffourni verbis, aut signis consensum præstitisse. Et insuper, quod Parochus nec verbum, vel signum hujusmodi audierit, aut viderit, ac ne videret, aut audiret affectaverit. Plenius EE.VV. id colligere poterunt ex actis, omnibusque rei totius adjunctis* =

Ex decreto Concilii Tridentini sess. 24. cap. 1. de Reformat. Matrim. matrimonium celebrari debet coram proprio Parocho, aut alio Sacerdote, de ejusdem Parochi, vel Episcopi licentia, & duobus saltem Testibus. Parochi autem præsentia non debet esse tantum materialis, itaut si ipse non viderit, nec audiverit, quæ acta sunt, matrimonium non valere respondit Sac. Congregatio anno 1581. Episcopo Giennensi, ut ex lib. 3. decret. pag 59., & seq. Verum si Parochus affectasset non intelligere, propterea quod vel aures sibi obstruxerit, vel faciem averterit, aut velaverit, ne audiret, & aspiceret, tunc matrimonium validum erit, cum in arbitrio Parochi non sit, matrimonii libertatem impedit, quemadmodum notat *Fagnan. in cap. Quoniam num. 25. de Constitution.*, *Bened. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. 23. num. 10.*, & declaravit Sacra Congregatio loc.

loc. sup. citat., & in Vlyssiponen. 28. Aprilis 1593. lib. 7. decret. pag. 106. terg.

Id ipsum dicendum de Testibus, qui una cum Parocho ad Matrimonii validitatem ex decreto Concilii requiruntur, cum omnes percipere debeant mutuum contrahentium consensum. Perpendendum tamen est, an hujusmodi consensus verbis exprimi debeat, vel sufficiat illum eruere ex signis, nutibus, actibus, aliquique circumstantiis, quæ Matrimonium antecesserunt, comitatæ, aut subsequuntæ sunt, itaut hoc modo Parochi, & Testes adeo certi esse possint de contrahentium voluntate, ut de inito Matrimonio Testimonium perhibere valeant, quemadmodum advertit Sanchez de Matrim. lib. 2. disput. 39. num. 2., Boff. cod. truct. cap. 1. §. 23. num. 58., & cap. 3. num. 23, Guttier. ibid. cap. 69. num. 9.

Quamvis autem non desint, qui consensum requirant verbis expressum, in iis, qui loqui possunt, nihilominus istius opinionis affectæ non diffidentur, nonnullas adjiciendas esse limitationes, & præcipue, quod id non procedat in Matrimonio præsumpto præsumptione juris tantum, prout in Matrimonio a Parentibus filiorum nomine contraheto, quo casu admittunt sufficere filiorum taciturnitatem, Fagnan. in Cap. Tuæ Fraternitati de Sponsal., & Matrim. Rationem autem affert D. Thomas in 4. Senten. distinct. 27. quæst. 1. artic. 2. ad 3., dum dicit, quod verba Parentis reputantur filii, qui si non contradicat, præbet signum consensus. Alii tamen, quos recenset Fagnanus loco citat. num. 21. hac utuntur distinctione, quod scilicet, aut præcessit tractatus Matrimonii, & tunc verba necessaria non sunt, quia ex tractatibus præcedentibus, & ex sequentibus signis Ecclesia de Matrimonio satis constat: Aut vero nullus præcessit tractatus, & in isto casu, quia ardua nimis, & plena periculi res est, ex solis indiciis, & conjecturis de matrimonio judicare, ideo Ecclesia per verba a Contrahentibus prolata certior de illo fieri debeat.

Certum est in præsenti casu, Parochum vidisse tum Virum, tum Puellam, illum quidem genibus ad gradum Altaris provolutum, hanc vero ad ostium Capellæ: Insuperque audivisse Virum dicentem = che lui era contento di sposare la detta Duffourn, e che questa era pur contenta di prenderlo; Nihil autem a Puella proferri audivisse, quemadmodum nihil audierunt Sacri, qui aderant, Ministri. Videndum itaque quid importent verba a Viro prolata, & quid judicandum de silentio Puellæ. Utrumque definiter Erni pp., dum respondebunt dubio

An constet de nullitate Matrimonii, in casu &c.

Negativè.

26. Januarii 1771.

7

Sess. 24. cap. 12.
de Reform.

BITUNTINA SERVITII CHORI. Insalubritas situs
Cathedralis Ecclesiae Bituntinæ, nec non Præbendarum
tenuitas, faciles reddidit EE. PP. ad moderandum alter-
nativæ servitium in eadem Ecclesia alias præsinitum, & Ca-
pitularibus permittendum, ut illud per Tertiariam exhibe-
rent, exceptis tamen solemnioribus nonnullis diebus,
iisque etiam, quibus redeunt Anniversaria ex priorum Te-
statorum dispositione. Qua de re propositis in Congrega-
tione diei 24. Novembris anni præteriti duobus dubiis,
I. An Dignitatibus, Canonicis, & Capitularibus Ecclesiae Ca-
thedralis Bituntinæ sit concedendum Indultum inserviendi Choro,
& Ecclesia per Tertiariam in casu &c., **II.** An sit consulendum
Sanctissimo profacultate explendi Anniversaria, & Missas can-
tatas Defunctorum per dictas Dignitates, Canonicos, & Capitu-
lares etiam per Tertiariam, in casu &c., responsum fuit **Ad I.**
Affirmative, & detur decretum in Tarraconen., exceptis etiam
Anniversariis. **Ad II.** Provisum in præcio. In folio diei 15.
precedentis mensis Septembris hæc Causa fusius descri-
bitur.

Quantum Capitularibus arrisit Indultum inserviendi Choro
per Tertiariam, tantundem etiam doluit denegatam
quoad Anniversaria similem Tertiariæ divisionem, proin-
deque supplicant, ut in hac parte a decisio recedatur,
offeruntque præter Missam cum canticu, aliam etiam Mis-
sam privatam celebrare in expiationem Animæ illius Be-
nefactoris, pro quo Anniversarium peragi debet, ut ita
Capitularium non interessentium defecuti uberiorius supple-
tum remaneat.

Itaque quoad I. dubium captam resolutionem collaudant,
ejusque confirmationem exposcent: Contra autem rogant
ne ab Indulso inserviendi per Tertiariam excipientur dies,
quibus redeunt Anniversaria, ne Capitulares graviori
hac de causa servitio adacti, Indulti beneficio desti-
tuantur.

Hinc ad II. Sustinent easdem quoad Anniversaria urgere ra-
tiones, insalubritatis aeris, emolumenti tenuitatis, &
oneris gravitatis, ut ea juxta præscriptum Tertiariæ modum
impleantur; Cumque parati sint præter Missam cum can-
tu a Fundatoribus demandatam, aliam quoque sine cantu
ipsi Anniversario augere, arbitrantur eo facilius petitum
Indultum concedi posse, quia agitur de commutanda in
melius, seu verius de interpretanda Testatorum voluntate
quorum dispositio intacta permanet, *Imolen. in Clement.* Quia
contigit de Relig. dom. n. 9, *Amostaz. de caus. piis lib. 1. cap. 14.*
nun. 12.; & hujusmodi commutatio, seu interpretatio
vergit in majus bonum, & eorumdem Testatorum Animæ
uberius Suffragium *Gratian. disceptat. 458. nun. 29.*, *Dian.*
coordinat. tom. 6. tract. 9. resol. 64. num. 6.

Id autem manifestum fieri ex eo dicunt, quod Fundatores
dum

dum Capitularium omnium interessentiam requisiuerunt ; non alio sane , quam ad pietatem , & suffragium animarum suarum prospexit præsumuntur Card. de Luc. de Testamen. discr. 72. num. 15. , Amostaz. lib. 1. cap. 14. num. 12. , His verò omnibus abundè satisfieri per celebrationem alterius Missæ ad Altare privilegiatum , cum majus in Ecclesia Dei haberi non possit suffragium , quam Missæ Sacrificium , quod propitiatorium est , impetratorium , & satisfactorium Concil. Trident. sess. 25. de Purgat. & sess. 22. cap. 2. de Sacrif. Miss. , Barbos. ibid. num. 6. , Marant. resp. 4. num. 61. , & ideo affirmat Fagnan. in cap. Ex parte de consit. num. 34. , quod majus suffragium capiat Anima defuncti ex Missæ Sacrificio , quam ex alio quocumque pio opere , quia virtute Sacrificii suffragium prodest per modum solutionis debiti D. Thom. in 4. distinct. 45. quæst. 2. artic. 4. , & quæst. 1. ad 2. , quod de aliis piis operibus dici non potest .

Atque ex hoc arguunt præsumptam Testatoris voluntatem pro commutatione , quæ fiat in melius , & in majus suffragium redundet Amostaz. de cauf. piis lib. 4. cap. 7. num. 24. in fin. ; & idcirco facilius concedi debeat commutatio , quoties magis conformis deprehenditur Fundatoris menti , ac desiderio , quod viventium arbitrio debet interpretari , Leg. Quoniam 4. Cod. de natural. lib. , Cephal. consil. 701. num. 2. & 9. , Pignattel. consultat. 81. nrs. 3. tom. 9.

Accedere etiam Divini cultus incrementum , cum admissa Anniversariorum divisione per Tertiariam , Capitulares in numero octo supra viginti , qui eo tempore Chori servitio addicti sunt , iisdem Anniversariis omnino intererunt ; è converso autem si omnes de gremio Capituli adesse cogantur , non deerunt , qui vel ob emolumenti tenuitatem , vel ex alia qualibet excusatione defecerint , & interesse neglexerint .

Nil in præsenti Causa addendum videtur ad ea , quæ Capitulares in suis precibus denud exponunt . Quid autem Vicarius Generalis hac super re senserit , quid Sacra Congregatio definierit , patet ex precedenti folio , quo benignè resumpto , dignentur EE. VV. decernere

- I. *An sit standum , vel recedendum a decisis et iam quad Anniversaria , in casu &c.*
- II. *An sit concedenda gratia explendi eadem Anniversaria per Dignitates , Canonicos , & Capitulares etiam per Tertiariam , in casu &c.*

Non proposita , cum reliquis :

AREBORN. Plura in Diœcesi Arboren. Regni Sardiniae extant privata Oratoria in Sæcularium Domibus auctoritate Sedis Apostolicæ eræcta, sed dubia plerisque visa est intelligentia illius clausulæ, quæ in Indultis his verbis concepta legitur = *Volumus, ut Familiares servitiis tuis non necessarii præter supradictos, ibidem Missæ intercessentes, ab obligatione audiendi Missam in Ecclesiæ, diebus festis de præcepto, minime liberi censeantur* = Dubitatum quippe est, an nomine *Familiarium* ii omnes intelligi debeant, qui diu, noctuque apud Dominos permanent, ejusque domus servitio, ac ministeriis addicti sunt, seu potius comprehenduntummodo censeantur *Familiares*, qui Sacerdoti Sacrum facienti ministrant, vel Dominis Missam audientibus inserviunt. Cum itaque Vicarius Generalis ad consulendum Animarum tranquillitati, verum eorumdem verborum sensum sibi ab EE. VV. aperiri humillimè efflagitet, nonnulla hic pro meo munere adnotanda duxi:

Ac primò quidem animadvertere præstat, eos verè *Familiares* appellari, qui alicujus expensis tanquam domestici, & commensales continuò vivunt cap. *Sicut 12. de verb. signific. in 6.* Hinc duo potissimum requiruntur, ut quis tanquam *Familiaris* meritò haberi possit, scilicet, ut ejus, cuius *Familiaris* dicitur servitiis sit addictus, & quod illius vivat expensis *Mascard. de probat. conclus. 755.*, *August. Bero quæst. 33.*, *Tuschas litt. F. conclus. 72. num. 11.* Ad veram tamen, propriamque familiaritatem acquirendam, non est absolute necessarium, ut quis assidue in eadem cum Domino habitatione moretur, alias nec Villici, nec *Æconomi*, nec alii quamplures Domino verè famulantes, sed extra illius domum permanentes, *Familiares* revera dici possent, quod tamen falsum omnino esse constat exemplo nonnullorum *Familiarium* tum Summi Pontificis, tum S.R.E. Cardinalium, tum etiam Romanæ Curiae Præfulum, aliorumque Principum, & Magnatum, qui familiaritatis titulo non modicis fruuntur prærogativis, quamvis illorum Palatia non inhabitent, & illuc solum accedant, cum necessitas urget proprii famulatus officia exhibendi *Gattic. de Orator. domeſt. cap. 25. num. 13. & 14.* Illudque tantummodo intercedit discrimen inter eos, quos *Familiares* absolutè dicimus, & eos, quos *Familiares Domesticos*, seu *Domesticos* simpliciter appellamus, quod scilicet *Domestici* dicantur, qui sub eadem cum Domino habitacione versantur, *Pasqualig. quæſt. 653. num. 3.*, *Barbos. appellat. 78.*, aliisque apud *Pignattell. tom. 6. consultat. 99. num. 104.* *Familiares* a tenui, qui proprio Domino assidue tamulantur *Gattic. loc. sup. cit.*

Necessè tamen est, ut qui *Familiares* dicuntur, Dominorum vivant expensis; atque idcirco *Familiares* appellari quoque solent *Dominorum Commensales*, seu *Domestici Commensales*.

mensales citat. Cap. Sicut de verb. signif. in 6.; quia illorum impensis nutriuntur, ab eisque alimenta, vel certam pecuniae quantitatem alimentorum loco recipiunt. Quod si quis mercedem aliquam accipiat, ut nonnulla identidem praestet servitutis officia, quæ quidem merces pro virtute non sufficiat, tunc Familiaris propriæ non dicitur, sed solum censetur operas suas locare pro servitio, pro quo mercedem recipit Pasqualig. quæst. 657. num. 7., Pignattell. loc. sup. cit. num. 106., Gattic. ibid. num. 15.

His itaque ad predictorum verborum sensum investigandum opportunè præmissis, varias referre juvat Doctorum opiniones, qui de hisce Indultis egerunt. Jacobus Pignattelli loc. citat. num. 107., postquam animadvertisit eos quoque *Familiares necessarios* dici, qui sunt convenientes, & utiles habita ratione conditionis Domini, cui inserviunt, eo quia servitium non sit omnino necessarium respectu Domini, sed tantum conveniens, & utile, ac necessitas, & utilitas in jure æquiparantur Cap. In causis de re judic., Innocent. in cap. Cum omnes de Constit., addit, prædictam clausulam intelligendam esse de Familiaribus necessariis tam pro servitio personali, quam pro servitio communi domus, proindeque neminem excludi ex iis, qui sunt in aliquo actuali servitio concernente domum privilegiati. Ait enim exclusionem eorum, qui servitiis privilegiati non sunt necessarii, non convenire exhibentibus quocumque modo famulatum, quod in illius servitium redundet: Qualemcumque autem famulatum in privilegiati servitium redundare asserit, & ideo potest de ipsis verificari, quod servitiis sunt necessarii.

Eidem fermè sententiæ adhæsit Card. Petra ad Constit. 8. Honori III. sec. unic. num. 63., qui pariter affirmat, necessitatem, de qua in supradicta clausula sermo est, sumendam esse non solum respectu Domini, quia certe vel nullus, vel unus tantum Familiaris requireretur, sed respectu totius Domus: Neque spectandam necessitatem physicam, & quoad Missam, quia privilegiatus tempore Missæ nullo indiget Familiari, nisi fuerit egrotus, sed respectu Domini, & quidem inspecta morali necessitate. Notat tamen, excludendos esse Famulos ruri degentes, quidquid dixerit Pasuccius in compend., & Amostaz. de caus. piis lib. 5. cap. 10. num. 59., nec non Famulos, qui servitio Domini tempore Missæ non sunt actu necessarii, ut sunt Aurigæ, & hujus conditionis alii. Diversimodi tamen dicendum sustinet de Ephebis, ac de Ancillis, quæ suarum Dominarum servitiis actu necessaria censentur, ne debito comitatu preventur, quia non solum respectus haberí debet ad personas, sed etiam ad Domos, ne a Domesticis derelicta remaneat.

Hanc tamen sententiam minimè sequendam existimarent
alii, quos inter *Monacell. formul. legal. tom. 2. tit. 13. form. 2.*
num. 32., & seq., & *Gatticus loc. cit. cap. 25. §. 10.*, & seq.,
quibus visum est, Apostolicum Indultum non ita latè, &
contra mentem Pontificis esse intelligendum. Fatentur
quidem, verba Indulti, comprehendere Familiares Pri-
vilegiatorum decori interventes; Negant tamen infer-
ri inde posse, quod Familiares omnes necessariis addicti
servitiis, absque ullo penitus discrimine, & etiam si mora-
lis saltem famulatus necessitas tempore Sacrificii non ur-
geat, præcepto audiendi Missam diebus festis, in suorum
Dominorum privato Oratorio adimpleant. Id autem ex
eo arguunt, quod licet prius quam ad Pontificatum even-
heretur Innocentius X., quoad Familiares servitiis non ne-
cessarios usurpari minime consueverit particula *actu*, ab eo
tamen tempore adhiberi cœpit in hunc modum = *Volumus*,
quod Familiares servitiis suis actu non necessarii = Cumque id
non sufficeret ad circumscribendam, cohibendamque ni-
miam Indulti extensionem ad eos quoque Familiares, qui-
bus hand mens erat Romani Pontificis privilegium indul-
gere, additum deinde fuit = *actu tempore Missæ* = Hinc
deprehendi asserunt, eos tantum Familiares Indulti fore
participes, qui tempore Missæ necessarium famulatum,
spectato etiam convenienti Personæ privilegiatae decore,
actu præbeant, proindeque alia quæcumque necessaria servi-
tia, extra tempus, quo Missa celebratur, ad Indulti partici-
pationem Familiaribus non sufficere.

Quamobrem existimat *Gatticus loc. cit. §. 23.* tutò posse depu-
tari unum Familiarem tanquam necessarium ad inservien-
dum Sacerdoti celebranti, cum neque Privilegiatus, ne-
que illius Filius, aut Consanguineus, aut Affinis hoc mu-
nus fuscipere teneatur; ac tutò quoque admitti posse ad
Indulti fruitionem alium Familiarem, cum ad omnes
eventus unus saltem Famulus servitio Domini necessarius
prudenter judicetur: Vel si fœmina privilegiata fuerit,
una saltem Ancilla, quæ actu servitio Dominae sua parata
sit: Quod si Indultum duobus fuerit concessum, quamvis
unus tantum ad decorem, & securitatem sufficiat, admitti
etiam posse duos Familiares, prout in Indulto duabus no-
bilibus Fœminis Romanis, Amitæ videlicet, ac Nepoti
concesso, die 31. Julii 1673. Clemens X. permisit: Ac
demum non excludi alium Familiarem pro Affinis, &
Consanguineis Sacrificio interessentibus, dummodo Pri-
vilegiatus omnium Domesticorum curam habeat, & Su-
premus sit totius Familiae caput, ac moderator: nec diffi-
citetur, inspecto cuiuslibet privilegiati decore, pro varie-
tate Locorum, temporis, & Dignitatis Personarum, plu-
res exigi, & Indulto gaudere posse Familiares, qui pro-
priis Dominis semper assistant: Observat insuper cum *Card.*

Petra loc. cit. alicubi decentiam Nobilis Matronæ Domini commorantis requirere, ut præsto aliquis habeatur Ephibus, præter Ancillam eidem proximè famulantem, & alicubi etiam Domus Præfectum desiderari, ut notat *Pasqualig. quæst. 658 num. 9.* Hos quoque, concludit Gatticus, tempore Missæ intelligi posse actu necessarios.

Quia verò nulla hac de re constans, ac generalis regula tradi potest, hinc *Monacellus in citat. supplém. num. 487.* maximè commendat Locorum Ordinarios, qui in exequitione Apostolici Indulti, ubi nullus præfinitus fuerit inservientium numerus, pro securitate conscientiæ privilegiati, ejusque Famulorum, illum præfiniunt, juxta qualitatem Familij Indultarii, prout servitio Domini tempore celebrationis Missæ videtur necessarium. Advertit dictus Aucto^r *tom. 2. tit. 13. form. 2. num. 34.* perperam a nonnullis objici consuetudinem admittendi ad Indulti participacionem familiares omnes Privilegiati servitio addictos, ea ducti ratione, quod hujusmodi consuetudo vigeat etiam in Urbe, ideoque tacita Pontificis dispensatio intercedere censatur. Adversus hos invehit, & respondet, quod argumentum desumptum ex praesumpta Romani Pontificis scientia, & approbatione nimis probaret, quia tolerantia, seu patientia, qua Princeps mala dissimulat, vel quia non deducuntur in judicium, vel quia non probantur, vel ex aliis prudentialibus causis, non benè dicitur approbatio, nec per hoc dispensare presumitur, cum ad esse etum dispensationis non ficta, vel praesumpta, sed certa, ac vera scientia requiratur.

Addit, quod juxta decretum Concilii Tridentini *ses. 22. de evitan. in celebr. Miss.*, Missa in Ecclesia celebrari, & a Fidelibus audiri debet, proindeque Indultum Oratorii privati uti odiosum, & Divino cultui prejudiciale strictè debeat interpretari, prout notat etiam *Fagnan. in cap. Non licet num. 13. & 14. de præbend.*, unde infert, quod cum Pontifex personas designet, quibus Indultum concedere intendit, expressè idcirco declaret, illud suffragari non posse Famulis actu non necessariis. Denique contendit, tunc solum locum habere observantiam legis interpretationam, cum ex rationabili causa fuit inducta, nec satis liquet de spiritu, & fine legis, utpote quia verba ambigua sint, & apta interpretationem recipere; secus verò quando verba aperta sunt, ne de spiritu, & fine legis dubitari potest, quia in isto casu contrarius non usus non excusat, sed requiritur scientia certa, & consensus Legislatoris, ut a legis dispositione recedatur.

Cæterum, idem Aucto^r *in supplement. ad tom. 2. num. 488.* hanc adhibendam existimat distinctionem, videlicet: Aut Oratorium privatum coucesum est in Domo habitationis Civitatis, vel Castris, ubi ad sunt publicæ Ecclesiæ,

six, & tunc Famuli, & Ancilla servitio Domini tempore celebrationis Missæ actu non necessarii, excusari non possunt ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia: Aut verò concessum est in Domo ruri constructa, & in isto casu excusari possunt si Ecclesia ultra dimidium miliaris distet, quia propter distantiam servitio Domini præjudicium inferretur; exemplo Regularium, qui (nisi contraria adsit consuetudo) non tenentur, nec cogi possunt accedere ad publicas supplicationes, si eorum Monasteria ultra dimidium miliarii a Civitate distent Laurct. de Franch. part. 1. num. 64., Passerin. de stat. Hom. tom. 3. quæst. 189. artic. 10. num. 1000., Piasc. in prax. part. 2. cap. 3. art. 6. num. 51., ubi refert decretum Gregorii XIII., de quo testatur etiam Fagnan. in cap. Grave num. 55. de offic. Ordin. Eademque ratione, ob magnam pluviam, propter itineris asperitatem excusari possent Familiares ab adeunda Ecclesia, etiamsi magis proxima esset, nec ultra dimidium miliarii distaret.

Hæc sunt varia Canonistarum placita, quæ hac super redditum fuit colligere; opera præmium nunc erit aliquantis per immorari in iis, quæ ab hac Sacra Congregatione præscripta sunt. Inter cæteras conditiones in Indultis habendi privata Oratoria adjiciendas, sequens quinto loco recensetur, nempe, *ut qui ibidem Missas audierint, non liberentur ab obligatione accedendi diebus præcepti ad Ecclesiam pro Missis audiendis, præter eos famulos, & famulas tantum qui servitio Domini, cui facultas conceditur, fuerint necessarii, quemadmodum constat ex tom. 26. Positionum fol. 192., & apud Fagnan. in cap. Autoritate de censibus num. 22.* Hoc autem in loco nec clausula actu, neque alia tempore Missæ fuit adhibita, quæ quidem clausule adhiberi deinceps cæperunt a Romanis Pontificibus, ut ab Indulto excluderent Familiares Domini-
norum servitiis tempore Missæ actu non necessarios. Inquirendum proinde primo loco est, an Indulta, in quibus desunt eadem clausule (cujusmodi sunt illa, quæ refert Vicarius Generalis Arboren.) magis late intelligi, & explicari debeant, ut scilicet Familiares quocumque Dominorum servitiis addictos comprehendant. Quatenus vero eodem modo intelligi, eademque interpretatione donari debeant Indulta cum iisdem clausulis, vel sine illis concepta, inquirendum præterea videtur, qui nam Familiares ab Indulti fruitione excludantur, quique dicendi sint Dominorum servitiis tempore Missæ actu necessarii.

Qua quidem in re præter verborum indolem, naturam, ac proprietatem, perpendere juvat, quod si res sit de privilegio præter legem, locum sibi vindicare poterit vulgatissima illa reg. 15. juris in 6., quod odia restringi, & favores convenient ampliari, nec non alia, quæ traditur in Cap. Olim de verb. signif.; quod Beneficia Principum sunt interpretanda

da largissimè. Si verò sermo sit de privilegio *contra legem*, jura omnia postulant, ut potius ratio habeatur legis, quæ commune bonum respicit, quam peculiaris alicujus hominis, vel Familiax privilegiis atque idcirco stricta adhibenda sit interpretatio, qua nulla in parte a verborum proprietate recedatur, & minus quam fieri potest iudicatur rigor legis, quæ per privilegium relaxatur. De jure communni Cap. Consecrationem 1., cap. sicut 11., & cap. Unicunque 23.; ac de mandato Concilii Tridentini sess. 22. de obser., & evit. in celeb. Miss. in Ecclesia Missa celebrari, & audiari debet.

Quoniam verò in verosimile est, ut aptissimè notat etiam Gatticus loc. sup. cit. cap. 25. num. 19., quod Romanus Pontifex, dum in concessione indulxi respxit ad Familiares Privilegiorum servitiis necessarios, præ oculis non habuerit necessitatem, quæ ex istorum gradu, ac conditione promanat; maximè cum non præsumatur, eosdem Privilegiatos in tanta constituere voluisse necessitate, ut nonnisi cum gravi incommodo privilegio uti valeant, hinc dubitari non posse videtur, quin non obstante stricta, ac rigida privilegii interpretatione, de qua supra ratio habita est, Familiares necessarium Dominis præbentes servitium, inspecto etiam istorum decore, ac conditione, Apostolici Indulti verè participes efficiantur, & præcepto audiendi Missam diebus festis satisfaciant, si illam in privato suorum Dominorum Oratorio audierint. Hujusmodi Pontificie indulgentie, ac paternæ voluntatis argumentum habetur in Cap. Licet de Privilegiis in 6., ubi hæc leguntur = *Cum conceditur singulari Personæ, ut modo præmisso (nempè januis clausis, exclusis ex communitatis, & interdictis) tempore interdicti celebrare valeat, vel audire Divina, ejus Familiares domestici ad audiendum cum ea, & celebrandum sibi divinum officium licite admittuntur. Non sic autem in familiaribus alicujus Conventus, seu Collegii est censendum: Illi enim nisi privilegiati fuerint, admitti non debent.* Hoc porrò loci Bonifacius VIII. prospexit decori, & Privilegiorum dignitati tempore interdicti, quo tempore, privilegio participes fore declaravit familiares Domesticos, eos nempe, qui semper in alicujus domo morantur, & necessarii existimantur, ut convenienti decore Dominus ad Ecclesiam accederet. Diversimodè autem censuit de aliis Familiaribus ad comitatum non ne cessariis, quos idcirco a privilegii participatione exclusit.

Denique prætereunidum non est, quod cum die 31. Julii 1706., propositum S. Congregationi fuisse dubium in *Anximana Oratorii privati*, in cuius Brevi apposita fuerat hæc clausula = *Volumus autem, quod Familiares servitiis tuis tempore d. Misso actu non necessarii &c.*, & quæstum fuisse = *An in*

26. Januarii 1771.

15

vim dicti Brevis satisficiant præcepto Missæ in diebus festis omnes famuli commensales, & qui nam, in casu &c. = rescriptum fuit = Dilata juxta mentem = lib. decret. 56. pag. 253. Mens autem fuit, ut Orator peteret declarationem a Papa, quemadmodum refert Monacell. tom. 4. supplem. ad tom. 2. nn. 487. Atque hæc animadvertisenda duxi, quia conferre posse existimavi ad resolutionem dubii propositi a Vicario Generali Arboren., in cuius Diæcesi pleraque privata Oratione ercta sunt vigore Brevis Apostolici, continentis hanc clausulam in principio relatam = Volamus, ut Familiares servitiis tuis non necessarii præter supradictos, ibidem Missæ interessentes ab obligatione audiendi Missam in Ecclesiis diebus festis de præcepto minime liberi censeantur = Superest itaque, ut EE.VV. dijudicent.

An, & qui Familiares in vim dictæ clausulæ satisficiant præcepto Missæ in diebus festis in casu &c.

Seff. 24. cap. 1.
de Reform.

NULLIUS TERRÆ PONTIANI. Canonicus Martinus de Dominis Terra Pontiani Abbatie Nullius trium Fontium, anno 1721. heredem instituit Joannem Bapti- stam fratris tilium, & in eventum ejus obitus absque filiis masculis, mandavit, ut in Patria Monasterium erigeretur sub regula S. Francisci per comodo, e beneficio solamen- te di tutte le discendenze del qu. Gio. Battista Domini mio Pa- dre tanto per linea masculina, quanto feminina in perpetuo.

Commutata postmodum ex mente Sacrae Congregationis a Sanctissimo approbata Testatoris voluntate, Eminentissimus Comendatarius post erectos duos Canonicatus in Ec- clesia Collegiata ejusdem Oppidi ita statuit anno 1745. prosequendo mentem S. Congregationis intendimus contemporaneæ destinare, ac fundare duplex subсидium dotale quotannis tradendum pueris in gradu proximioribus consanguineis dicti Canonicorum de Dominis, quas in suo testamento prædilexit. Idcirco in executionem dictæ mentis volumus, & mandamus, ut redditibus honorum assignatorum dictis duobus Canonicatus,

& re-

¶ respectivo Canonicis, singulis annis subdantur scuta 100. pro dictis duobus subsidis ad ratam scilicet scut. 50. pro quolibet, & exactissime in fine enjuslibet, anni per dictos Canonicos deponantur scuta 50. per primum, & alia scuta 50. per secundum Canonicum in Arca capitulari pro effectu illa erogandi in dictatione illarum Puellarum, que coram nobis docebunt de eaurum in gradu proximitate dicto Canonico de Dominis Fundatori.

Dein Sacra Congregatio summa, quā pollet, æquitate tribus Puellis descendantibus a Joanne Baptista Seniore, nempe Angelæ, & Susanne Mönetti, ac Hyeronimæ Arcangelis dotem auxit ad summam usque scut. 200. ut vel in seculo nubere possent, vel in Domino. Hac ideo æquitate affecta Bonaventura Felici a Jo. Baptista & ipsa descendens occasione matrimonii contrahendi, dotem scut. 200. ex Opere pio præstandam in Capitulis matrimonialibus viro spopondit, ac deinde preces dedit, ut dos ea sibi indulgeretur. Verum auditis interesse habentibus, tres aliae Puellæ descendantentes, nempe Cecilia, Maria Alexandra, & Maria Franciska de Luchettis acriter sese opposuerunt, postulantes, ut saltem ipsis quoque dos in eadem quantitate scut. 200. pro qualibet constitueretur. Nunc itaque omnibus jura sua deducentibus queritur, quibus, & in qua quantitate dos ex dicto Opere pio præstanda sit.

Inquit Bonaventura Felici Testatoris voluntatem eam fuisse, ut in Monasterio quod erigi jussit sola reciperenetur descendentes a Joanne Baptista seniore ejus Patre, coherenter vero ad hanc voluntatem, descendantibus Sacram Congregationem ejusmodi subsidia dotalia præservasse. Cum itaque ipsa a d. Joanne Baptista descendat, ab eoque quarto tantum gradu distet, & cæteris sit proximior, sibi idcirco dotem scut. 200. negari non posse.

Advertit autem dotis quantitatem arbitrio Abbatis Comendatarii a S. Congregatione comissam fuisse, ut is, juxta rerum circumstantias, personæ qualitatem, & mensuram peculii illam constitueret. Nunc itaque favere sibi sustinet arbitrium hodierni Eminentissimi Abbatis Dotem in summa scut. 200. statuensis, vel saltem cum ex civili familia sit, Patre orbata, & bonis fortunæ destituta bona-que fide cum dicta Dote scut. 200. nuptias sibi conciliaverit, æquitatem suadere, ut usque ad dictam summam dos sibi largiatur, quanta aliis descendantibus Puellis usque nunc concessa fuit.

Neque obesse jam sibi per matrimonium fuisse provisum, cum non debuerit oblatam viri occasionem respuere, sed juri suo satis prospexerit tum pacto adjecto in Capitulis Matrimonialibus, tum consensu, ab interesse habentibus obtento ante celebratas nuptias; tum denique præcibus Sacrae Congregationi porrectis. Initum proinde conju-

zgium nihil de jure suo detraxisse in assequutione subtiliorum, quæ pro solis descendantibus constituta sunt, Rot. in Aquilana Dotis 8. Maii 1752. §. 10. coram cl. mem. Cerd. Matthejs, & Sac. Congr. in Nullius, seu Terre Pontiani Subsidii dotalis 1. Martii 1766.

Spernendam vero censet oppositionem *Ceciliae*, *Allexandrae*, & *Franciscæ* de Luchettis alterens nullam eis paratam esse nubendi occasionem, sine qua frustra de dote queritur; nec sibi remorandam esse dotem, ut incerto, ac remoto casu occurritur, Cæterum advertit ex deposita quotannis summa scut. 100. modo superesse debere cumulum sc. 1900., ex quo tum sibi, tum aliis abunde consuli potest, assignata dote scut. 200. pro unaquaque.

Contra *Cecilia*, *Allexandra*, & *Francisca* de Luchettis inquietunt, se quoque descendere a Jo: Baptista de Dominis, & quarto gradu eidem esse junctas, proiectam agere ætatem annorum 27., & 30., ac promptas, paratasque habere nuptias si de congrua Dote provideantur, ex clara ideo fundatoris voluntate, & Sacra Congregationis lege dotem sibi esse assignandam.

Quantitatem vero Dotis ad scuta 200. in singulas esse augendam, ita rerum circumstantias exposcere cum sint orphæ, summa premantur paupertate, & ætate sint admodum proiectæ: depositum præterea ad conspicuam summam scut. 1800. ascendat, & singulis annis in scutis 100. sit augendum: nec aliae puellæ ex descendantia concurrant, immo in decursu 23. annorum vix tres adfuerint: æquitati proinde consonum esse, ut congrua dote scut. 200. donentur, cuius ope honesto viro nubere possint. Maxime quia in eadem quantitate semper dos fuit aliis puellis descendantibus constituta; & pro eadem quantitate judicium Erii Abbatis intercedit.

Perperam vero Bonaventuram prælationem contendere, cum omnes æquali gradu a Joanne Baptista descendant, & illa insuper jam matrimonio juncta sit, unde nec Dote, nec augumento indigeat, ut impieatur volitus finis honestas nuptias conciliandi. Sibi ideo adhuc innuptis, a Testatore, & a Sacra Congregatione primario contemplatis, dotem prælatice fore tribuendam. Nec obesse pactum in Capitulis Matrimonialibus adjectum, cum in Bonaventura potestate non fuerit, Sacra Congregationis arbitrium coerere; Nec nullum inferri præjudicium ex defectu consensus interesse habentium a sola Bonaventura obtenti, cum hic necessario non requiratur, vel saltem eorumdem dissensus, ut potè irrationalis spernendus sit. Cæterum advertunt, ex conspicuo deposito scut. 1800. singulis annis augendo abunde tam sibi, quam Bonaventura consuli posse, hinc non invident, Dotem scut. 200. etiam Bonaventura concedi.

Eminentissimus Abbas late præces adjuvat Bonaventure Felici neque dissentit eamdem dotem scut. 200. aliis quoque puellis concedi , ut ex ejusdem relatione , quæ inter monumenta causæ exhibetur . Dubitarj non potest , quin ex d. Opere pio dos præstanda sit solis puellis descendantibus a Jo: Baptista de Dominis . Testator Monasterium erigi jussicerat per comodo , e beneficio solamente di tutte le discendentie del quondam Gio. Battista Domini ; Et Sacra Congregatio commutata Testatoris voluntate , fundavit duplex subsidium Dotale quotannis tradendum puellis in gradu proximioribus consanguineis fundatoris .. Quantitas autem utriusque subsidii Dotalis definita fuit ab Eminentissimo Comendatario juxta mentem Sacre Congregationis , in scntis 50. pro quolibet puella .

Res modo est , non solum de assignando , sed de augendo pro tribus partibus ultra præstitutam quantitatem subsidio . Sane Sacra Congregatio pluries quantitatem Dotis favore consanguinearum adauxit , dum sic indigentia , ac paupertas expostulabat , ut in Romana Applicationis legati 20. Septemb. 1692. , in Romana Dotium 2. Octobris 1731. , in Camerinen. subsidiorum Dotalium 8. Augusti 1733. , in Panormitanæ subsidiorum Dotalium 8. Aug. 1735. , in Romana 22. Maii 1757. , in Narnien. Subsidiorum Dotalium 21. Augusti 1762. , & præcise in Nullius Terra Pontiani 1. Martis 1766.

Ponderandum , an in præsenti casu subsidium Dotale tribui debeat Mulieri , quæ ab anno circiter Matrimonium contraxit , cum subsidia dotalia ad facilius conciliandas nuptias constituta sint . Bald. cons. 193. lib. 5. Sanchez de Matur. lib. 7. quæst. 31. num. 64. Notandum quod Bonaventura bona fide dotem scut. 200. in capitulis Matrimonialibus viro promisit , & antequam Matrimonium iniret , ab interesse habentibus consensum obtinuit , ne præsentis tunc Matrimonii occasio evanesceret , Viden Valenz. cons. 132. num. 22. , Lara de anniv. , & Capell. lib. 1. cap. 21. num. 30. , Olea de cess. jur. tit. 3. quæst. 8. num. 39.

Inquirendum , quæ nam præcisa quantitas modo deposita extet , de qua nullibi constat , ut inde assueta æquitate , ac liberalitate omnia recte moderentur . EE. Patres singulis , ut assolent , mature perpenfis clementia , & æquitate duce dignentur respondere .

An , & in quo summa , & quibus sit locus subministracioni dotis in Casu Eccl.

*sess. 32. decret.
de Observ., &
evit. in celeb.
Miss.*

I MOLEN. MISSÆ CONVENTUALIS. Antiquissimum Præsbiterorum consortium, quod nuncupatur Communia erectum in Archipræbyterali Ecclesia S. Pauli Massæ Lombardorum nunc duos, & viginti numerat Præbiteros, quorum onus est quotidie Choro interessendi, & Divinas Officia recitandi, unico tantum vacationis mense concesso. Antiquissimas quoque Communia hæc constitutiones habet ab Episcopo confirmatas, in quarum primo capite cautum est, quod omnes, & singuli ejusdem Communia Præbiteri teneantur, & debeant reverenter stare Cotta, Biretto induiti in suò loco in Choro, dura celebrant Divina Officia, & Missam maiorem, quæ quotidie in dicta Ecclesia pro Benefactorum animabus cantatur, & qui ante Benedictionem dictæ Missæ non impe trata licentia discesserint, puncteuntur per dimidium diei.

Statutum item in cap. 3. legitur, quod quisque dictorum incipiendo a seniore teneatur cantare, seu cantari facere, si male affectus esset, Missam Conventualem, quæ sibi contigerit, ab uno prædictorum Sacerdote, & ita gradatim sequendo usque ad ultimum in numero, & qui defecerit, nisi absens, aut infirmus sit, punctetur per tres dies de Missa non cantata, & in cap. 17. disponitur, quod in tempore Quadragesimæ, quando Vesperæ dicuntur ante coœfessionem, dies dividatur in quatuor puncta, videlicet Tertia, Sexta, & Nona unum, Missæ Conventualis unum, Vesperæ unum, & Completorium unum, & qui omnibus hisce interfuerit, unum diem lucrabitur.

Harum constitutionum e conspectu quæstio exorta est, an Missa Conventualis, quæ ex lege statutaria ejusdem Communia quotidie in dicta Ecclesia pro Benefactorum animabus canitur, applicanda sit pro Benefactoribus in genere, seu potius pro Benefactoribus in specie. De mandato itaque Episcopi hæc ipsa quæstio modo judicio EE. VV. definienda proponitur.

Inquiunt Præbiteri Consortiales, rem non esse de Collegiata Ecclesia, sed tantum Communitativa. Clare id evin ci ex simplici receptione Præbiterorum absque Canonica institutione, multoque magis ex defectu canonice erectionis factæ in vim privilegii Apostolici sive expressi, sive præsumpti. Arguunt ideo se nullo jure teneri ad applicationem Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere; Non quidem ex juris dispositione, quia illa tantum Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis injuncta est, non vero Communitativis, ac receptiis cap. cum creatura de celebr. Miss., Pasqualig. de Sacrif. Miss. quæst. 88. nu. 1., Bened. XIV. de Sacrif. Miss. lib. 3. cap. 8. num. 3. etiam si in Ecclesiis Communitativis divina Officia quotidie celebrentur Bened. XIV. de Sacrif. Miss. lib. 3. cap. 8. num. 6., & Institut. Eccles. 107. §. 2. num. 15., & Rot. in Hispalen. Applicationis 22. Junii 1762. §. 6. cor. Herrer.

Non item ex hominis dispositione, nam Fundator Christi Tom. XL.

Stephanus Martini vix semel in hebdomada Missam solen-
nem præscripsit. Insuper Sa. Me. Paulus III. Capellaniam
Communiæ univit cùm lege tantum implendi ejusdem one-
ra, nempe binas Missas hebdomadales, & alter eram can-
tata mihi in die Festo S. Andreae. Aliam item Cappellaniam
una cum Beneficio postea fuisse adjectam, ut Præbysteri
uberius divina officia obirent; Cætera vero legata cum
onere tantum celebrandi anniversaria, & Missas lectas pro
ipsis legantibus fuisse relata. Nullibi propterea onus Mis-
sa Conventualis pro Benefactoribus in genere fuisse in-
junctum, sed tantum onus applicandi Missam pro Benefa-
ctoribus in specie.

Hinc in nihilo obesse putant verba Constitutionum, cum ea
tamquam enunciativa nullam obligationem, nec onus in-
duxerint cap. si Papa de Privileg. in 6.. Insuper cum ob par-
ticularia onera Communiæ fere quotidie Missa pro Bene-
factoribus in specie applicanda esset, de hac applicatio-
ne verba generalia statutorum loqui videntur, atque sunt
intelligenda, ita potissimum suadente antiquissima tam
præcedenti, quam subsequta observantia, juxta quam
nunquam pro Benefactoribus in genere missa fuit applica-
ta, que sane immemorabilis observantia sive præscriptive,
sive interpretative. accipiatur clare, aperteque dictum
onus excludit l.37. ff. de legib., & Rot. in Calaritana Præ-
dentialie 22. Febr. 1758. §.7. cor. Ratta.

Episcopus non inficiatur hanc Ecclesiam esse Communitat-
iam; non vero Collegiatam: opponit tamen verba Con-
stitutionum, quotidianam celebrationem Missæ Conven-
tualis pro Benefactorum animabus præscribentium, animo
repentes eadem verba utpote generalia, & indefinita in-
terpretanda esse de Benefactoribus in genere, ad instar Ec-
clesiarum Collegatarum, quibus fere in omnibus hæc
Communia assimilatur. Maxime quia id convenire videtur
pietati, ac gratitudini debita incertis, ac ignotis Bene-
factoribus, ac præterea rem esse de Ecclesia, cuius redi-
tus successu temporis adeo aucti sunt, ut modo singuli
Consortiales annua scura 60., & ultra consequantur. Ve-
rum concludit si ingenue fateri oportet, quod sentio, hucusque
deducta non qdeo me movent, ut omnem prorsus ex animo meo
tollant dubitationem, adeoque in hac quæstione temperamento
potius utendum esse censerem.

Oneris Missæ Conventualis pro Benefactoribus initium, &
origo depromitur ex textu in cap. cum creatura de celebr.
Miss. cu mque istius textus dispositio ad solas Ecclesiæ Col-
legiatas, ac Cathedrales referatur, hinc communis in-
valuit opinio, solas Ecclesiæ Collegiatas, ac Cathedrales
teneri ad quotidianam applicationem Missæ Conventualis
pro Benefactoribus in genere Pasqualig., de Sacrif. Miss. qu. 88.
num. 1., Monat. form. legal. tom. 3. in append. instit. 5.
num. 18.

num. 18., *Caval. Op. liturg. tom. 3. cap. 8. de Miss. Convent. decis. 7. num. 1., Bened. XIV. de Miss. sacrif. lib. 3. cap. 8. n^om. 3.*

Hæc ipsa opinio communi calculo recepta , ac probata est , tum a Sacra Rotæ Auditurio ut in Hispalen. *Applicationis Missæ pro populo 22. Junii 1762. §. 6., & in confirm. 17. Junii 1763. §. 6. coram Herreros* , tum a Sacra Congregatio-ne , ut in Reatina 1. Sept. 1731. , in Caffanen. 15. Dec. 1736. , & in Pisana *Applicationis Missæ Conventualis 6. Julii 1737.* tum demum in notissima Constitutione Benedicti XIV. incip. *Cum semper 19. Aug. 1744. §. Hæc igitur .*

Quare ubi actum est de Ecclesiis mere Communitativis , ac Receptitiis , semper Sacra Congregationis eas a dicto one-re Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere exem-ptas declaravit , ut in *Montis Falisci Missæ Conventualis 12. Febr. 1718. in Fundana applicationis Missarum 2. Octob. 1721. & in Montis Marani Missæ Conventualis 21. Maii 1735.* Idque procedit , etiamsi servitium Ecclesiæ ad instar Cathedralium , & Collegiarum sit quotidianum , ut probat *Bened. XIV. de Sacrif. Missæ lib. 3. cap. 8. , & Inst. Eccles. 107. §. 2. n. 15.*

Hæc tamen regula limitationi subjacet in casu , quo in Ecclesiis Communitativis , ac Receptitiis adsit obligatio ce-lebrandi ex speciali titulo , tunc enim quoque exurgit ob-ligatio applicandi non secus ac in Cathedralibus , ac Col-legiatis , nisi contrarium clare constet . Differunt itaque Ecclesiæ Cathedrales , & Collegiate a Communitativis , & Receptitiis quoad celebrationem tantum , scilicet quod illæ de jure tenentur ad celebrationem Missæ Conventua-lis , ha vero nonnisi ex speciali titulo .

Inquirendum est idcirco , an Ecclesia S. Pauli vere Collegia-ta sit , quod constare debet ex Apostolico privilegio ca-nonicae erectionis sive expresso , sive præsumpto , vel potius sit tantum Communitativa , ita ut ab onere Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere sit de jure exempta . Animadvertendum præterea est , an speciali aliquo titulo eadem abstricta sit ad celebrationem Missæ Conventualis , ita ut inde argui valeat , quod speciali ti-tulo abstricta sit ad applicationem pro Benefactoribus in genere .

In antiquissimis Ecclesiæ Constitutionibus cautum est cap. 1. quod Presbiteri teneantur ; & debeant reverenter stare Cotta , Biretto induiti in suo loco in Choro , dum celebrant divina Offi-cia , & Missam Majorem , quæ quotidie in dicta Ecclesia pro Benefactorum animabus cantatur : & de eadem Missa Conven-tuali fit etiam mentio in cap. 3. & 17. Ponderaudum ideo au-ex obligatione celebrandi quotidie Missam Conventualem inferri posset onus illam applicandi pro Benefactoribus in genere , vel potius pro Benefactoribus in specie , a quibus sane

sane tot onera injuncta non sunt, ut quotidie Missa sit celebranda, & canenda.

Eminentissimi Patres omnibus mature, ut assolent, perennis, dignentur definiire.

An Consortiales Communia S. Pauli Massæ Lombardorum teneantur quotidie celebrare Missam maiorem pro Benefactoribus in genere in casu &c.

Seff. 24. cap. 12.

INTERAMNEN. Capitulum Cathedralis Ecclesie Interamnen. retroactis temporibus vacationibus gavisum est, quas Conciliares vocant, cuilibet videlicet ex Capitularibus assignato annis singulis trimestri, quo a Chori servitio abesse liceret. Verum ne Ecclesia debitum fraudaretur obsequiis, si vel omnes eodem tempore abessent, vel sollemnioribus infra annum diebus Choro non interessent, Sacra Congregatio, modum, rationemque iis vocationibus imposuit die 21. Julii 1640. declarando, Canonicos Ecclesie Cathedralis Interamnen. vacationibus uti non posse diebus Dominicis, & Festis totius Anni, nec diebus Adventus, Quadragesimæ, Octavarum Nativitatis, & Resurrectionis Domini, Pentecostes, & Corporis Christi, & nunquam a servitio eodem tempore ultra tertiam partem abesse posse, quemadmodum habetur in lib. 16. decret. pag. 406. terg.

Hoc tamen non obstante usus in eadem Cathedrali invaluit, ut Canonici, & Beneficiati, qui numerum duorum supraviginti simul constituant, quocumque autem tempore vacationis dies pro libito sibi eligant, adeout mensibus autumnalibus plerique Chorum deserant, & vix duo aliquando, aut tres inter sint, qui Divinas laudes canent; Atque ita Ecclesia quandoque quasi desolata lugeat, & indecorè nimis Divina officia peragantur. Ad hujusmodi evellendum abusum, atque inconveniens, unanimi Canonicorum consensu resolutum fuit, supplicem S. huic Congregationi exhibere libellum, pro commutatione servitii, ac pro facultate illud statuendi alternis hebdomadis, ita tamen, ut dierum numerus trimestre componentium, non immittantur, sed sicuti minor erit numerus dierum vacationum diviso servitio per hebdomadas, ita ad complendum trimestre liberum iisdem sit, quibusque aliis etiam festis diebus, exceptis tantum sollemnioribus, & tempore Quadragesimæ, ab Ecclesiæ servitio vacare.

Huic

Huc instantie, quæ EE.VV. judicio modo subicitur, aliam quoque addunt, qua postulant, ut toto anni tempore præfiniatur hora *vigesima prima* pro decantandis Vesperis, cum nimis incommoda sit hora *vigesima*, quæ modo statuta est. Ac demum efflagitant etiam, ut per modum legis sub pena dupljeis punctaturæ prohibeatur, ne quisquam excepto Canonico Pænitentiario dum Divina officia complentur, è Choro voluntariè discedat, vel ad confessiones excipiendas, vel ad Missam celebrandam, vel ad alia negotia peragenda.

Episcopus quoad primam petitionem censet Indultum alternativæ concedi posse, excepto tamen *Quadragesimali tempore*, festis *Adventus*, aliisque sollemnioribus primæ classis, nec non *Octava Santissimæ Assumptionis Ecclesiæ Titularis*, *Octava Corporis Christi*, & aliis servari solitis, quæ complent debitum, & consuetum servitium novem mensium. Fortius quia vacaciones nonaginta dierunt, quibus ad præsens Canonicis fruantur, juxta resolutionem hujusmet S. Congregationis in una Intermissione sub die 21. Iulii 1640. ita regulari debent, ut non omnes Canonici possint simul abesse eodem tempore, ne Ecclesia destitutur omni servitio, sed solum ex quos Canonorum simul abesse possit, quæ videbitur arbitrio Episcopi, & Capituli, & Santissimus approbavit sententiam Congregationis ad se relatam, subdicens Concilium non dedisse tres menses Capitulo, sed Canonicis, scilicet singulis per vices, quod meo iudicio idem sonat, ac alternative Choro interesset. Animadvertisendum hic est, quod quamvis certa sit resolutio S. Congregationis anni 1640. ab Episcopo relata, & superius transcripta, nihilo minus ex registro ejusdem S. Congregationis non constat eam fuisse a Santissimo approbatam; sed solum de hujusmodi approbatione verba facit Fagnan. in Cap. Licut de Præben. num. 55., licet non explicet pro qua Diœcesi eadem resolutio prodierit.

Quo verò ad secundam petitionem, Oratorum votis annui posse Episcopus existimat. Inquit enim = *Hora siquidem vigesima*, quæ ad præsens observatur pro ingressu ad Chorum, cum nimis incommoda existat, tam tempore aestivo ob intollerabiles calores, quam byemali, & signanter *Quadragesima* ob exitu-gitatem intervalli a Matutino ad Vespertinum servitium, onus adimplent Canonici animo parum disposito, ideoque debita devotione, & attentione laudes Deo minimè persolvuntur. Ac tandem quoad tertiam ait = *Nullus est dubitandi locus, quin Canonici, & Beneficiati, præter Canonicum Pænitentiarium, punctatura gravari debeant, si tempore Divini officii vel Missam celebratur, vel Sacramentales Confessiones audituri è Choro discedant;* id enim consentanea est Canonicis Sanctionibus, & bujus S. Congregationis decretis.

Agendo itaque de prima petitione, notum sanè est decretum Concilii Tridentini sess. 24. cap. 12. de Reform., in quo sic

sic statuitur = Præterea obtinentibus in iisdem Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitatibus, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones, non liceat vigore cuiuslibet Statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses ab iisdem Ecclesiis quolibet anno abesse; salvis nibilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius serviss tempus requirant = Aliquando tamen ex urgentibus, & rationabilibus causis Sacra Congregatio indulxit, ut alternis vicibus, & etiam per Tertiarias Capitulares inseruirent, quemadmodum animadversum est in folio causæ, cui titulus *Bituntina servitii Chori*, relata in folio dies 15. Septembri anni nuper elapsi. Videndum itaque an in præsenti casu aut urgens, aut justa aliqua, & rationabilis causa concurrat, quæ servitii tempus, ac modum alias præfinitum, immutandum suadeat. Certum in facto est; S. Congregationem decori Ecclesie jam consuluisse, dum in relato decreto anni 1640. mandavit, Canonicos nunquam a servitio eodem tempore ultra tertiam portem abesse posse, quod ipsum antea præceperat in Abulæ. 1581. lib. 3. decret. pag. 79. in Senen. 12. Martii 1594. lib. 8. dec. pag. 86. in Vallisfoletana anno 1599. lib. 9. dec. pag. 74., & in Aquilana 17. Iulii 1594. lib. 8. decret. pag. 92. ter.

Nihil immorari oportet super secunda petitione, in qua agitur de statuenda hora vigesima prima toto anni tempore pro decantandis Vesperis. Sufficit enim perpendere primum tum Ecclesiarum Vrbis, tum aliarum quoque Diæcesum, nec non causas ab Episcopo in sua informatione relatas.

Hinc ad tertiam petitionem quod attinet animadvertere præstat, antiqua Ecclesiæ disciplina statutum esse, nemini permisum esse a Choro discedere vel ad Pænitentia Sacramentum administrandum, vel ad Missam celebrandam, quando Ecclesiastica peraguntur officia. Siquidem anno 1573. sequens propositum fuit dubium = Quia quandoque in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis sunt aliqui Canonici, vel alii Officiales, qui in iisdem habent Capellanias vel in titulis, vel tanquam Mercenarii; queritur, an eo tempore, quo in dictis Capellaniis celebrant, distributiones recipere debeant, licet absint a Choro, & quid de illis Canonicis, qui celebrant in eadem Ecclesia sua devotionis gratia, an quando hac causa a Choro absunt distributiones recipere possint, & dato quod non, quid si a Superiori Ecclesiæ eis injungatur; ut eo tempore celebrent? Re autem ad Santissimum delata, ita fuit responsum = Santissimus Dominus Noster, etiam ex sententia S. Congregationis Concilii declaravit; non posse, nisi quando sic iussissent Superiores, quos tamen admiseri voluit, ut ab his iussu ablineantur = ut legitur in lib. 13. decret. pag. 51.

Non latuit Pontificia hæc declaratio D. Carolum Borromæum, qui in 4. Concil. Provinc. Mediolaten. part. 2. cap. 13;

statuit = *Quicumque dum aliquas statim horæ officium a Choro p̄eragatur, Missam celebrando tunc a Choro absuerit, illius horæ distributionis, tanquam absens particeps ne sit, ut a S. Sede Apostolica declaratum est. Ita verè, nisi pro absentia Sacerdotum, qui in Ecclesia tunc Missæ Sacrificia faciant, necessitas aliquando incidet; ut Praefectus Canonicum aliquem Sacerdotem à Choro exire, a statimque horæ officio abesse Missam celebrandæ causa jubeat, aut nisi a Sede Apostolica aliter concessum fuerit.* Hinc duplex requiritur conditio, ut ad celebrandam Missam possit Præbendatus Chorum deserere, nempe iussio Præfести, & necessitas celebrationem expostulans.

Ab hac norma subsequitis temporibus nunquam Sacra Congregatio declinavit. Dic enim 14 Martii 1620. definivit = *Canonicos dum horæ Canonice recitantur, non posse a Choro abscedere ad Confessiones audiendas, aut Missas celebrandas devotionis causa, ac qui discesserit illius horæ distributionem amittere lib. 12. decret. pag. 35.*, Et in Reatina 15. Martii 1692., cum præter alia, quæsitus secundo loco fuisse = *An Canonici voluntarie Missas tempore Divinorum Officiorum celebrantes, & dicto tempore Choro non assistentes percipere, seu potius amittere debeant distributiones = Sacra Congregatio respondit = Canonicos non posse nisi illa hora ad Missas celebrandas ab eo, ad quem spectat compulsi, aut jussi fuerint = Immò Passerinus in Cap. Consuetudinem reg. 10. num. 163. de Cleric. non residen. in 6. alterit, neque præcisa deputatione, neque legitimi Superioris licentia, neque consuetudine introduci posse, ut quotidianas distributiones lucretur, qui tempore Divinorum officiorum ad celebrandam Missam a Choro absuerit.* Hac itaque de re usque a Mense Novembri anni 1664. Episcopus tunc temporis Interamensis, in Tabella, quam ipse edidit, a Punctatoribus observanda, & in volumine Capitularium Constitutionum relata, mandavit, ut qui non finitis horis discederet, tanquam absens haberetur.

Excipitur tamen a communi lege Canonicus Penitentiarius, de quo declaravit Concil-Trident. sess. 24. cap. 8. de reform., ut dum Confessiones in Ecclesia audierit, tanquam in Choro præsens habeatur. Idem quoque dicendum de Canonico, quem Episcopus ad Fidelium Confessiones excipiendas loco Penitentiarii sufficerit, ut resolvit S. Congregatio in Luca- na 10. Martii 1635. Hi tamen si actuali administratione Sacramenti Penitentiæ non fuerint detenti, cum aliis in Choro convenire tenentur, alias distributiones amittent, ut dicit eadem S. Congregatio in Fanen. 24. Januarii 1642. lib. 16. decret. pag. 632.

Quibus omnibus ritè perpensis, doctrinæ, ac prudentiæ Venerabili Eminentissimi PP. erit decernere.

- I. *An Dignitatibus ; Canoniciis , & Capitularibus Ecclesiae Cathedralis Interamnen. sit concedendum Indultum inserviendi Choro , & Ecclesiae per Tertiariam in casu &c.*
- II. *An præfiniri possit hora 21. pro decantandis Vesperis in eadem Ecclesia Cathedrali in casu &c.*
- III. *An Canonicis , & Capitularibus ejusdem Ecclesiae , excepto Pénitentiario , liceat voluntariè à Choro discedere tempore Divinorum Officiorum in casu &c.*
Et quatenus negativè.
- IV. *An , & qua pæna contravenientes puniri debeant in casu &c.*

Die Sabbathi 23. Februarii 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

Spectata EE. PP. doctrina judicabit de Causis, quæ tum in
precedenti folio, tum in hodierno relatæ sunt; ut quid
juris fuerit definitur,

BITUNTINA SERVITII CHORI.

- I. *An sit standum, vel recedendum a decisio-
nem quoad Anniver-
saria, in casu &c.* Sess. 24. cap. 12.
de Reform.
- II. *An sit concedenda gratia explendi eadem Anniversaria per
Dignitates, Canonicos, & Capitulares, etiam per Tertiariam,
in casu &c.*

Ad I. In decisio-
nem quoad Anniversaria, & amplius.

Ad II. Provisum in primo, & amplius.

ARBOREN.

*An, & qui Familiares in vim dictæ classulæ satisfaciant precepto
Missæ in diebus festis, in casu &c.* Sess. 22. Decret.
de obser., & evit.
in celebr. Miss.

Dilata, & exhibetur Breve.

NULLIUS TERRÆ PONTIANI.

*An, & in qua summa, & quibus sit locus subministracioni Dotis,
in casu &c.* Sess. 24. cap. 1.
de Reformat.

Affirmativè in summa scutorum biscentum favore Bo-
naventura Felici, & quoad reliquas arbitrio Enni Ab-
batis cum facultatibus.

23. Februarii 1771.

Sess. 22. decret.
de obser., & gravit,
in celebr. Miss.

IMOLFN. MISSÆ CONVENTUALIS.

An Consortiales Communia S. Pauli Massæ Lombardorum teneantur quotidie celebrare Missam majorem pro Benefactoribus in genere, in casu &c.

Negative.

Sess. 24. cap. 12.
de Reform.

INTERAMNEN.

- I. *An Dignitatibus, Canonicis, & Capitularibus Ecclesiae Cathedratis Interamnen. sit concedendum Indultum inserviendi Choro, & Ecclesia per Mediariam, in casu &c.*
- II. *An prefirri posset hora 21. pro decantandis Vesperis in eadem Ecclesia Cathedrali, in casu &c.*
- III. *An Canonicis, & Capitularibus ejusdem Ecclesiae, excepto Penitentiario, liceat voluntarie a Choro discedere tempore Divinorum Officiorum, in casu &c.*
- IV. *An, & qua pena contravenientes puniri debeant, in casu &c.*
Et quatenus negativè

Ad I. In decisio[n]is, & servetur decretum diei 21. Junii 1640,
& Episcopus incumbat exequutioni. Ad II. Arbitrio
Episcopi. Ad III. Negativè. Ad IV. Essè punctan-
dos ad formam decreti 1644.

Sess. 25. cap. 9.
de Regular.

GRATIANOPOLITANA RESTITUTIONIS IN IN-
TEGRUM. Margarita Eugenia, & Anna Sorores de
Borgard proponentes, per vim, & metum a Patre incussum
solemnia vota in Monasterio Sanctissimæ Annunciationis
Camberiaci emissee, & quidem earum prima etiam antea-
quam pervenisset ad legitimam ætatem, in integrum resti-
tui petierunt ob lapsum a professione quinquennium. Huic
petitioni annuendum existimarent Eminentissimi PP. die
15. Decembris anni nuper elapsi, qua die proposito dubio=
An sit locus restitutioni in integrum, in casu &c. = responde-
runt = Affirmative = Cum autem ad tramites Benedicti-
næ Constitutionis iterato examini Causa sit subjicienda,
ut Oratrices partæ Victoriae confirmationem assequantur,
opera pretium arbitrantur, de actibus, quæ in partibus

ge-

gesta sunt, nonnulla præmonere, ut de eorum firmitate, nulla irrepere posit dubitatio. Animadvertunt itaque, omnia ritè, accuratè adimplēta fuisse ab Episcopo Gratianopolitano, cui literæ Sacrae Congregationis pro confectiōne Processus cum facultate etiam subdelegandi directæ fuerant; ipse enim Vicarium Generalem, qui Sabaudiæ Decanus inscribitur, delegavit, deindeque singula distinctè retulit, acta transmisit, votumque suum circa petitionem aperuit.

His quoad judicij validitatē præmissis eadem retexunt, quæ de coactiōne, ac violentiis a Patre illatis, deque averſione a Regulari statu in præteritis scriptis proposuerant. Siquidem Maria Eugenia repugnantiam suam patefecisse contendit tum labente probationis anno, tum etiam continenter post professionem. Illius deinde nullitatē desūmit quoque ex defectu ætatis, cum eam emiserit ante completum annum decimum sextum a Tridentina Synodo sess. 25. cap. 5. de Regular. ad Sacra Vota emitenda præstitutum, adeo ut professio ante eam ætatem properata nulla prorsus, & irrita judicetur, ex firmatis per Rot. decif. 175. num. 11. part. 1. Recen.

Ad hunc autem defectum ætatis probandum exhibit fidem Superiorissæ Monasterii afferentis emissam ab ea fuisse professionem die 17. Julii 1755.. Ex relatione vero Episcopi Gratianopolitani deprehendi sustinet, ipsam natam fuisse die 15. Novembris 1739.. Neque opponi posse sequutam decursu temporis professionis ratificationem, cum post Concilium Tridentinum raro ratificatio hujusmodi contingat Rot. coram Merlin. decif. 18. num. 25., & coram Caprara decif. 210. num. 5.. Multoque minus induci potuisse, in Puella, quæ et si minis, verberibus, carcere diu defatigata, Monasticam vitam amplecti coacta fuerit, nihilominus contra suam professionem reclamare nunquam cessavit, Innoc. in cap. 1. num. 1. de bis, quæ vi, metuque causa fiunt, Navar. tit. de Regular. lib. 3. conf. 34., Rot. coram Seraphin. decif. 859. num. 4., & coram Buratt. decif. 205. num. 15. Repetit proinde depositiones Testium, quibus probatio nititur eorum, quæ proponit.

Post hæc alia Soror Anna Maria regerit, & ipsa suam declarationem, qua repugnantiam a Religione, adhibitasque patefecit artes, ac violentias sibi illatas, ut ad profitendum cogeretur. Hanc autem declaratiōnem magis, magisque confirmat depositione Amitæ, & Medici, nec non jurata confessione Patris, qui non solum minas, sed etiam verbera inflixit; atque hinc arguit, quod si verberum minæ gravem ingerunt metum; Rot. decif. 1199. num. 4. coram Penia, multo sanè graviorem metum intercessisse dici debet, quia minæ ad actum fuerunt perductæ.

Addit repugnantiam quoque desumi ex Epistola scripta
 'Oecono'mo Charthusianorum¹; ad cuius veritatem probandum innititur depositioni Monialis Famulae Perotin,
 & Monialis Perrier, a qua combustam fuisse dicit, nec non Testimonio aliarum Monialium, quæ id ipsum de auditu nunciarunt. Hujusce vero epistolæ tenorem deprehendi asserit ex iis, quæ dicta Famula Perotin, Moniales Jonch, & Rej, ac Medicus Fleury retulerunt.

Nec excipi posse, quod violentiarum, ac metus probationes non aliæ habeantur, quam quæ resultant ex confessione Patris, & depositione Consanguineorum, quia in rebus gestis intra domesticos parietes, nonnisi quam Testes domestici afferri possunt, quibus ob id plena fides adhibetur in judicio, & plurimi præsertim faciendam esse confessionem Patris, quia deponit contra proprium commodum, nam ipse filias domi recipere, eisque alimenta subministrare, vel etiam dotem, ut in sæculo nubant constituere tenetur. Perperamque etiam objici, Testes in suis responsionibus non expressisse causam reclusionis, & verberum, quia causa satis desumitur ex interrogatoriis, in quibus expressa legitur, & quibus responsio omniuo cohærere, ac referri debet.

Denique inutiliter opponi, quod Oratrices pluribus annis intra claustra permanerint, & claustralia munera exercuerint; Respondent enim, per plures annos eamdem metus causam perdurasse, & dum in Monasterio permanere vel invitæ cogebantur detrectare non potuisse Communitatis officia. Quidquid autem inter angustias ipsæ egerint in illarum præjudicium retorqueri non posse, maximè quia cum Consanguineis, cum Amicis, & cum Monialibus conqueri non destiterunt, Rot. coram Peutinger. decis. 75. n. 20., & seq.

Ex alia verò parte Professionis Defensor non inficiatur, Professionem per vim, & metum emissam, nullam in proficiente inducere obligationem, ut ait Apostolus 2. ad Corinth., & Divus Ambrosius *de vita beata lib. 1. cap. 3.* s. advertit tamen certas requiri, evidentesque probationes nullitatii professionis, quæ nullum dubitandi locum relinquant, ne fides Deo data immani execratione violetur, *Amayden. de Stylo Datar. lib. 1. cap. 12. num. 13.*, *Card. de Luc. de Regular. discr. 41. num. 13. & seq.*, *Rot. coram Molines decis. 798. num. 4. tom. 3. par. 2.* Insuperque probationes hujusmodi percutere debere præclsum emissæ professionis tempus, ut certò deprehendi valeat animus a professione ipsomet tempore alienus *Gemin. in Can. Quod interrogasti distinet. 27.*, *Sperell. decis. 79. num. 56.*, & *coram Ratto decis. 46. num. 58.* Et in terminis matrimonii, quod Regulari professioni assimilatur, *Sanchez. de Matrim. lib. 4. disput. 27. num. 2.*, *Rot. in Recent. de-*

decis. 301. num. 28., & decis. 334. num. 12. par. II.

His ergo positis infert, nullam habendam esse rationem reclusionis Oraticum in mansiunculas, vel relegationis in Helvetios, vel aversionis panditæ tum Tyrœcinii tempore, tum post professionem, cum hæc omnia compatibilia sint cum libera voluntate profitendi tempore, quo professionis actus gestus fuit. Tempus hoc spectandum esse sustinet. Eo autem inspecto prosequitur, nullum apparuisse in dictis Sororibus de Borgard indicium earum voluntatis alienæ a Religione, nec signum ullum emersisse, quo conjicere valeamus vim dumtaxat incussi metus effecisse, ut e. trinsecum accommodarent professioni consensum. Etenim quoad Margharitam Eugeniam obseruat de eo tempore loqui unum tantum Testem Franciscum Galeras, cæteros verò Testes loqui de tempore, quod vel præcessit, vel professionem subse juutum est. Contingeret idipsum de testimonio Medici Fleury, nam is deponit dumtaxat de repugnantia pandita ab eadem Margharita Eugenia, quum ageret Novitiatum. Reliquas verò Moniales referre conquestiones in quinquennio post professionem. Infert hinc modicam fidei tribui posse testimonio Francisci Galeras, qui de repugnantia loquitur relativè ad tempus professionis, quum inverosimile sit, Margharitam Eugeniam uni tantum Personæ suam repugnantiam patescisse, cum unicuique eam pandere debuillet, & præfertim Episcopo, qui illius voluntatem explorare debuit, antequam illam ad professionem admitteret Pignattell. consultat. Canon. tom. I. consultat. 372., Rot. decis. 798. num. 48. par. 3. tom. 2. coram Molines.

Rejiciendam verò assent Patris declarationem, ex animadversione, quod si declaraciones hujusmodi admitterentur, latissima sterneretur via fraudibus, & machinationibus, cum plures esse possint cause, quibus Patres impellantur, ad filios a suscepito vita instituto revocandos. Expedire idcirco, ut ultra Parentum declarationes, aliae etiam concurrent probations, quæ vim, & metum, passamque coactionem ostendant, ne qui mundanis illecebris voluntati renunciarunt, ad illas cum irreparabili propriæ auimæ detimento sacrilegè revertantur.

Nec ad irritandam Margharitæ Eugeniæ professionem rectè proferi defectum legitimæ ætatis. Quamvis enim ad hunc defectum probandum exhibeatur fides professionis, deficere tamen inquit alterum extreum consistens in præciso nativitatis tempore, neque huic probationi suppletum censi posse ex relatione Episcopi, nam ipse non ex certa scientia testatur, sed ex depositione Testium, qui de auditu a Patre deposuerunt. Patrem verò tamquam unicum, & suspectum, fidem in hac gravissima re non mereri: Maxime quia inverosimile prorsus est, Moniales, Episcopum,

23. Februario 1771.

& Vicarium Generalem Decgnatus Sabaudia, dictam Margharitam Eugeniam ad professionem admittere voluisse, nisi eis prius de illius legitima etate constitisset.

Quo verò ad alteram Monialem Annam Mariam, ea omnia recurrere dicit, quæ de Margharita Eugenia animadvertisit, scilicet Testes non loqui de aversione a Regulari Instituto, dum Sacra Vota emisit. Despiciendam proinde Patris declarationem, utpotè suspectam, prout quoque depositionem Sororis ratione peculiaris affectionis, præcipue quia nemo asserit, reclusionem in mansiunculas processisse, ut ad profitendum cogeretur, quemadmodum necessariam esset ad irritandam professionem Suarez de Relig. par.3.lib.6. cap.4., Lessius de Just. & Jur. lib.2. cap.23. dubit.2. num.40., Rot. coram Cerro decis. 285. num.3.. Rejiciendas quoque depositiones Famulæ, Amitæ, & Medici Fleury, quia non indicant repugnantiam tempore professionis panditam, & hac ipsa de causa observat nullam habendam esse rationem de Epistola scripta Oeconomio Carthusianorum, neque ullimodè probari, expressum in ea fuisse Annæ Mariæ dissensum, de quo Testes solum ex auditu deponunt.

Conquestiones autem post professionem nullius roboris esse dicit ad illam irritandam, inspecto præsertim, quod Testes vel non recordantur, an intra quinquennium emissæ revera fuerint, vel non loquuntur de professione, sed de Votorum renovatione, quæ quidem etiamsi præter voluntatem, & absq[ue] animo sese obligandi sequuta fuerit, non ideo tamen nullam reddere valnit professionem antea factam, cum procédere potuerit ex animi inconstantia, quæ professionem non irritat ad text. in can. Quod Deo 4. cauf. 83. quæst. c., & Cap. Cusa ad Monasterium 6. de statu Monachor., & advertit Bened. XIV. in Constat. Si datam. in princip.

Concludit itaque nullo modo probari Oratricum repugnantiam de tempore professionis, quæ præterea ex permanentia, gestisque Monasterii officiis ratificata postea censeri deberet Pignattel. consultat. 145. num.40., & seq. tom.1. Conrad. in prax. dispensat. lib. 5. cap. 14. num.5., & seq., Panimoll. adnot. 1. ad decis. 290. num.20., Rot. in Recent. decis. 370. num. 10. par. 9. tom. 2.. Spreta responsione, quod munera exercita fuerint ne a Monialibus contemnerentur, vel ne alimentis carerent, vel ne Pater acrius inseviret, quia si exceptiones hujusmodi admittendæ essent, nunquam tacita professionis renovatio allegari posset. Inapplicabilem verò esse, prorsusque alienam decisionem 75. coram Peutinger., quia ibi certo constabat emissam fuisse professionem propter metum a Patre incusum, quod in præsenti casu non probatur.

Nihil addendum videtur iis, quæ perpensa sunt in folio ipsius Causæ distributo pro Congregatione diei 24. Novembris anni

23. Februarii 1771.

33

anni elapsi , eoque proinde resumpto superest , ut EE.VV.
definiant
An sit standum , vel recedendum a decisis , in casu &c.

In decisis , & amplius .

CÆSARAUGUSTANA MATRIMONII . Ut *Antonius Patino* ex Marchionibus de Castellar declinaret impedimenta , quæ injicienda timebat a Patre , qui munere Pro-Regis Aragonum fungebatur , matrimonium absque denunciationibus , & Ordinarii licentia clam contraxit anno 1763. cum Puella *Nicolasia Blas* Parochiana Ecclesiæ S.Laurentii Civitatis Cæsaraugustanae coram duobus Testibus , & Sacerdote *Matthia Guillen* , qui post Parochi obitum , veluti Regens , & Vice-Parochus dictæ Ecclesiæ S.Laurentii habebatur . Vulgata hujus matrimonii fama , Vir jussu Patris in Arcem , Mulier verò in Monasterium detrusa fuit ; completisque deinde aëcis , anno 1764. ab Officiali Curia Metropolitanæ sententia lata fuit , irritum declarans matrimonium , tamquam initum coram non vero , proprioque Paroco .

*Seçt. 14. cap. 7.
de Reformat.*

Interposita autem a *Nicolasia* appellatione ad Sacram Congregationem diu tum coram Nuntio Apostolico , tum in Regia Camera disceptare oportuit , ut appellatio effectum assequeretur : Sublatis tandem impedimentis per mortem interea sequutam tum Antonii Viri , tum etiam Marchionis Patris , *Nicolasia* pro suo , suæque familiæ decore , prævia interpellatione Raymundi de Patino Privigni , duo in Congregatione diei 10. Martii Anni elapsi proponi curavit dubia , I. *An constet de validitate Matrimonii in casu &c.* II. *Ab debeantur alimenta , & sumptus litis in casu ; & prodiit responsum ad utrumque affirmativè .* Viden. folium dictæ diei 10. Martii , in quo latius Causæ series describitur .

Edita hinc definitione , quod alimenta debeantur , sumptusque litis , postulat nunc *Nicolasia* contra dictum Raymundum de Patino privignum , ut alimenta decernantur a die petitionis , nempe a mense Januarii anni 1764. , in annuis petiis 2000. , sumptus autem litis in summa scutorum 1000.

Inquit alimenta nobili mulieri præstanda esse habito respectu ad splendorem familij , ad qualitatem , & dignitatem per-

Tom. XL.

E

so-

sonarum , ac pro viribus patrimonii , & quidem a die , qua petita fuerunt Rot. coram Emerix Jun. decis. 644. num. 5. Quidquid autem sit de hereditariis Antonii Viri bonis , claram tamen esse substinet subsidiariam Nurus actionem ad alimenta assequenda contra hereditaria bona Marchionis Soceri , cum is in subsidium ad ferenda onera filio inherentia teneatur Cost. de remed. subsid. remed. 106. num. 8. , Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 38. num. 1. , Rot. coram Roxas decis. 422. num. 8. , & in re ext. part. 8. decis. 124. num. 1.

Imo contendit hereditaria bona dicti Marchionis Soceri principaliter obligata esse . Advertit enim , Socerum usque ab initio coram Ordinario judicialiter comparuisse , & matrimonii validitatem impugnare : defuncto autem Antonio Viro , Socerum proprio nomine obstitisse appellationi interpositæ , & causam ad obitum usque fuisse prosequutum . Hinc concludit , dictum Raymundum utpote Marchionis Soceri successorem ad ea præstanta alimenta teneri , quorum debitum hereditati ejusdem Marchionis inhæret . Multoque magis , quia idem Raymundus Privignus pingue possidens patrimonium cogitur , & ipse in subsidium alimenta præbere Novercæ in paupertatem delapsæ Jason. in autb. preterea Cod. unde Vir , & Uxor num. 2. , Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 40. num. 6.

Neque excipi posse arbitratur , Raymundum successisse tantum in bonis fideicommissariis , & feudalibus , nullaque bona libera sive Patris sui , sive Avi possidere . Hoc enim asserit esse prorsus inverosimile , cum Antonius Nicolaïæ Vir , & Raymundi respectice Pater munus gererit Tenentis Generalis Copiarum , duasque possederit pingues Commedias ; Marchio vero illius Genitor nobile , & æque lucrum officium Pro-Regis Regni Aragonum exercuerit , & ditissimum Marchionatum de Castellar posseuderit annui redditus petiarum 5000. una cum geminis Commendis annuarum petiarum 9000. , prætereaque successerit in pinguem hereditatem maternam , quæ ei reddebat annua petia 9000. Cumque Raymundus in bonis universis tum liberis , tum fideicommissariis , tum etiam feudalibus successerit , addere non prætermittit Oratrix , eum teneri vel ex naturali æquitate , vel ex subsidiaria actione ad alimenta præstanta nobili Novercæ , quæ viduitatis statum servavit Surd. de alimen. tit. 8. privileg. 19. num. 5.

Hæc autem alimenta sibi debita esse contendit a die petitionis , nempe a mense Januario anni 1764. in annua summa petiarum bis mille . Quoad temporis enim initium inquit , rem esse exploratam , alimenta deberi a die petitionis , & durante lite super validitatem matrimonii ; & quoad quantitatem affimat , nihil excessus contipere petitam summam , sed necessariam esse , inspe-

ipecta indigentia , & nobilitate personæ alenda , perpenfa rursus dignitate conjugii cum Viro nobilissimo initi , habitoque demum respectu ad opulentissimum patrimonium Raymundi privigni , cuius redditus excedere affirmat annuam summam petiarum 24000.

Denique pro sumptibus litis , non minorem summam subministrandam esse contendit , quam scutorum 1000.. Advertit enim incæptam fuisse litem anno 1763. , & plures Testes formiter examinatos fuisse , pluresque exhibitas fuisse allegationes , completumque in partibus voluminosum processum . Interposita verò appellatione diu decertatum , fuisse tam coram Nuntio Apostolico , quam in Regia Camera , & demum consensa Causa ad hanc Sacram Congregationem impensam fuisse summam scutorum 339. , proindeque excessivam haud esse summam scutorum 1000. , sed longe inferiorem immanibus expensis in tam diurna lite factis , quæ paternum Patrimonium , Fratrumque substantias absumperunt . Raymundus de Patino licet monitus , nondum jura sua deduxit .

Sacra Congregatio die 10. Martii anni proxime elapsi ad Dubium *An debeantur alimenta , & sumptus litis?* respondit affirmativè . Unica igitur modo superest quæstio , in qua quantitate præstanta sint alimenta , in qua sumptus litis , & in quem debitum hoc redire debeat . Sane usque a mense Januarii anni 1764. instetit Nicolasia coram Ordinario pro alimentorum , & sumptuum litis subministracione . Porro ambigi nequit alimenta sive jure actionis , sive officio Judicis præstanta esse a die motæ litis , & multo magis a die expressæ petitionis Rot. coram Bichio decis. 71. num. 29. , & decis. 82. num. 16. , coram Danozetti Jun. decis. 893. num. 6. , & coram Emerix Jun. decis. 644. num. 5.

Ad determinandam verò alimentorum quantitatem , spectanda est qualitas , & dignitas personarum , nec non personæ alenda inopia , & indigentia , ac Patrimonii vires . Præterea ad definiendam quantitatem expensarum litis præ oculis habenda sunt necessaria monumenta , vel iudex ex æquitate , spectata cause diuturnitate , ac gravitate arbitrium interponere debet , & eam quantitatem decernere , quæ verosimiliter erogari debuit . Hinc Sacra Congregatio in una Cæsenaten. , seu Forolivien. Matrimonii 20. Februar. 1723. proposito dubio = *An , & in qua summa sint subministranda alimenta , & sumptus litis?* respondit = affirmative arbitrio Eminentissimæ Præfetti .

In præsenti casu quæstio est de alimentis debitibus , dum adhuc in humanis erat Marchio Socer , & Antonius Vir ; Ponderandum idcirco , an ad eadem adigi valeat Raymundus Privignus . Sane non constat , hunc hereditatem Avitam , ac Paternam repudiasse , unde licet hodie datum sit filiis

abstensionis beneficium §. Sui autem veri, sed his Instit. de bæred. qualit., & differ. s; cum tamen non probetur eo usum fuisse Raymundum, perpendendum est, an hic tanquam hæres Avi, & Patris habendus sit, ita ut ad omnia hæreditaria onera teneatur.

Hincē proinde, aliisque fuse inter mōnumenta Causæ addūctis, accuratē perpensis, dignentur Eminentissimi PP. definire

An, & a quibus, & in qua summa debeantur alimenta, & sumptus litiis, in casu &c.

Non proposita cum sequentibns,

*Sess. 21. cap. 5.
de Reform.*, &
*Sess. 24. cap. 13.
de Reform.*

MACERATEN. Pius Vir Xaverius Malerbi in postremo suæ voluntatis elogio anni 1752., reliquo certorum bonorum usufructu Theresiæ conjugi, Petro germano fratri, & Jacobo consobrino, ex reliquis bonis erigi jussit in Ecclesia Parochiali S. Georgii Civitatis Maceratensis quinque beneficia, seu Canonicatus, nec non duo beneficia minoris gradus. Cessato autem usufructu ex bonis eidem suppositis septem Canonicatus in eadem Ecclesia institui mandavit.

Onus imposuit omnibus beneficiatis interessendi collegialiter in Choro, Cotta induitis, & ad instar Ecclesiæ Cathedralis recitandi, & canendi horas canonicas omnibus diebus festis, aliisque expresse nominatis: interessendi insuper supplicationibus, concionibus quadragesimalibus, aliisque functionibus Ecclesiasticis ab Archipresbytero peragendis: singulis præterea onus indixit unius Missæ hebdomadalis in d. Ecclesia, nec non solvendi annua scuta tria eidem Archipresbytero Ecclesiæ S. Georgii per l'incomodo, consumo de paramenti, e per qualis voglia altra causa. Jus vero nominandi reliquit Præposito Collegii S. Pauli, Rectori Collegii Societatis Jesu, & Guardiano Cappucinorum. Demum in executorem Testamentarium elegit Archiepiscopum pro tempore dictæ Ecclesiæ S. Georgii.

Vita functo Testatore diu protracta fuit beneficiorum eretio ob graves, quæ exarserunt lites inter Executorem Testamentarium, & Cosimum Malerbi ex defuncto fratre Testatoris nepotem, quæ tamen postea solemnī concordia a Sacra Congregatione Episcop., & Reg. approbata extinctæ fuerunt, in eaque cessa fuit dicto Cosimo conspicua summa scutorum 6286.. Sublatis itaque controversiis cum non exi-

exigua hereditatis imminutione, actum inde est de Beneficiis erigendis, eisque juxta Patrimonii vires reducendis ad quinque Canonicatus, seu beneficia majoris gradus, & ad duo gradus inferioris.

Ad legitimam autem beneficiorum erectionem peragendam omnibus interpellatis interesse habentibus, Archipresbyter hodius d. Ecclesiae S. Giorgii non aliter, quam sub variis conditionibus consensum praestitit, & primo quidem, ut Archipresbyteratui unum ex Beneficiis majoris gradus perpetuo uniendum foret, II. ut Archipresbyter pro tempore primum locum inter Beneficiatos haberet, III. ut ad eumdem privative exarcitium pertineret functionum Parochialium, IV. ut dum actu curæ exercitio esset detentus, punctaturæ non subesset, V. ut scuta tria a singulis Beneficiatis solvenda cederent dumtaxat in causam sacerorum supellestilium. Haec vero conditiones cum a Communitate, aliquæ interesse habentibus rejectæ fuerint, factum hinc est ut de earum justitia sit hodie quærendum.

Ad I. inquit Archipresbyter, sibi ut sponso, domino, & titulari suæ Parochialis Ecclesiae S. Georgii licere consensum denegare erectioni Beneficiorum, nec se invito, ac relutante eam fieri posse. Consensum autem praestitisse sub conditione unionis unius ex Beneficiis majoris gradus. Hanc vero unionem undique justam, & æquam esse tum in præmium praestiti consensus erectioni, tum in corresponditatem onerum, & servitutum, quibus Ecclesia, & Archipresbyter subiiciuntur ob concessum Beneficiatis liberum exercitium suarum functionum, tum demum ob tenitatem Prebenda Archipresbyteralis, cui decet ut occurritur etiam ex unione beneficiorum. Idque consonum quoque esse voluntati Testatoris, qui Ecclesiam predilexit, in ea sepulcrum elegit, beneficia instituit, & Beneficiatis onus dedit interessendi singulis functionibus Ecclesiasticis ab Archiepiscopero agendis.

Ad II. ait, Parochum in sua Parochiali Ecclesia omnes, & etiam Canonicos precedere, Scarf. ad Ceccoper. lib. I. tit. 8. num. 21., Piton. conf. 99. num. 72. tom. I. Potiori idcirco jure inter omnes principem locum obtinere debere, dum res est de beneficiis erigendis, quorum erectioni non aliter consensus praestitus fuit, quam sub expressa conditione ceteris praecedendi.

Ad III. advertit, etiam post erectionem Beneficiorum ipsum esse unicum Ecclesiae Parochum, sibique proinde, tanquam digniori privativum competere exercitium functionum Parochialium, maxime quia sub hac expressa conditione consensus erectioni praestitit.

Ad IV. nititur claræ Concilii Tridentini Sanctioni sess. 22. cap. 4. de Ref. 7, qua decernitur, ut Parochus exercitio curæ animarum detentus tanquam presens habeatur, late
Garr

Garzias de Benef. part. 3. cap. 2. num. 335., & Sac. Congr. in Embricen. jurium Parochialium 23. Septemb. 1747.

Ad ultimum advertit, juxta Testatoris mentem ex erectione duodecim Beneficiorum Archipresbyterum annua scuta 36. a Beneficiatis recipere debuisse, quibus commodè consulere potuisset, tumq[ue]sui sacrorum supellestilium, tum aliis sumptibus. Nunc vero redactis Beneficiis ad sola quinque ob hereditatis imminutionem, licet eadem sint onera a singulis Beneficiatis implenda, vix tamen annua Archipresbytero obventura fore scuta quindecim longe imparia ad omnes expensas æquandas. Menti ideo fundatoris, ac equitati convenire, ut Archipresbyter tantum subeat expensas pro usu, & renovatione supellestilium, rejectis in Beneficiatos ceteris expensis pro vino, hostiis, cera, inservientium stipendiis, aliisque necessariis.

Communitas Maceratensis, aliquie interesse habentes licet pluries moniti, nondum comparuerunt. Episcopus questionem omnem judicio EE. VV. submittit. Addit tamen, quod si datum erat tantummodo vel renuere, vel acceptare cum omnibus oneribus, & honoribus juxta scriem, & tenorem Testamenti erectionem hujusmodi Beneficiorum in sua Ecclesia, in casu recusationis nemo ignorat, esse in libertate Ordinarii aliam designare Ecclesiam, ne diutius fraudetur mens pii Testatoris.

Beneficiorum erectione maxime tendit in augumentum cultus Divini, & Catholicæ Religionis, unde fundatorum voluntati est sumimopere obsecundandum, ne alias retrahantur laici ab Holocausto in præjudicium publicum, & cultus Divini, immo quam maxime expedire, ut ii allicantur ad augendum Ecclesiarum decus, & proprias substantias ergandum in operibus piis *Lotter. de re benef. lib. 1. q. 32. n. 14. Lambert. de jurep. lib. 1. part. 1. qu. 9. num. 2. in fine, & Rota in Parmen. Beneficii 28. Janu. 1701. §. quam quidem coram Card. Scotto.*

Et quamvis in Beneficiorum erectione consensus omnium interesse habentium exquiratur, non tamen ita necessarium est, ut nonnisi quam eorumdem consensu accedente erection fieri possit, sed tantum requiritur ratione proprii interesse, & prejudicii, ne erection in aliorum vergat justitiam Rot. rec. decis. 7. num. 14. part. 15., quapropter si dissensus justæ, legitimeque cause non sit innexus, etiam iis invitatis ad erectionem est deveniendum Ceccoper. lucub. can. lib. 4. num. 151., & Pitow. discept. Eccles. 99. num. 7.

Ut itaque oppositio, & dissensus attendatur, opus est ut unidique rationabilis sit, & fundatus in aliqua justa, & gravi causa, ab quam expediatur, & congruum sit potius omittere, & perdere augumentum cultus Divini, quam justitiae leges conculcare in alterius detrimentum, Monacel. for. Eccles. part. 1. tit. 2. form. 4. tit. 15., Frances. de Eccles. Catbed. cap. 13.

23. Februarii 1771.

39

cap. 10. num. 2., & Rot. in Cracoviez. Canonicatus 15. Januar.
1725. §. Hinc coram Calcagnino.

Quare Sacra Congregatio ubi actum est de Capitulo justa, rationabilique causa dissentiente erectioni novi Canonici-
tus, pogius voluntatem Testatoris commutandam censuit, quam eo invito, ac reluētante Canonicatum erigere, ut in
Placentina confirmationis concordie 17. Decembr. 1701. Contra vero ubi Capitulum injusta, inanique de causa erectionem novi Canonicatus impugnavit, etiam eo renuente Canonicatus erectionem demandavit, ut in *Cæsenaten. erectionis Archipresbyteratus 6. Maii 1723.*, & in *Firmana erectionis Canonicatus 12. Decembr. 1734.*

Quando autem consensus cum conditionibus, ut in casu, prestitus est, de iis etiam eodem modo inquiritur, num justæ, vel injustæ sint. Justas siquidem Sacra Congregatio semper probavit, injustas vero rejecit ut in *Alatrina 8. Febr. 1727i.*, in *Sabinen. erectionis Canonicatum 18. Novembris 1730.* in *Lauretana Canonicatus 20. Julii 1754.*, & in *Eugubina erectionis Canonicatum 26. Martii 1765.* Præcipua ideo nunc inspectio est, an conditiones ab Archipresbytero propositæ justæ, vel injustæ sint, ita ut reiiciendæ, moderandæ, vel omnino servandæ sint.

EE. PP. singulis pro more mature perpensis dignentur declarare.

- I. An favore Archipresbyteri Ecclesia Parochialis S. Georgii uni-
ri perpetuo debeat unum ex Beneficiis majoris gradus institu-
tis in eadem Ecclesia a bo. mem. Xaverio Malerbi in casu, &
quatenus affirmative.
- II. An idem Archipresbyter habendus sit tamquam primus inter
ceteros Beneficiatos in casu &c.
- III. An ad eundem Archipresbyterum, licet Beneficiatum, specta-
re debeat privativum exercitium functionum Parochialium in
casu &c.
- IV. An præfatus Archipresbyter punctari debeat propter absen-
tiam ob exercitium curæ animarum in casu &c.
- V. An, & in quam causam credere debeant scuta tria. solvenda
Archipresbytero ab unoquaque ex Beneficiatis iuxta præceptum
Fundatoriis in casu &c.

ASINA CATHEDRATICI. Vacavit anno 1660. pin-
guis Plebānia cum Cura Animarum in Oppidō Montis
Carotti, & Communitas illius Loci, ad quam ejusdem
Plebāniæ patronatus pertinebat, supplicavit cl. me. Car-
dinali Cybo tunc Episcopo Æsino, ut pro divini cultus
augmento, & accuratiori exercitio Curæ Animarum Paro-
chiae quæ, amplissima est, quinque, aut sex Presbyteros
adijceret, qui non solum Plebanum in Animarum Cura
coadiuvarent, sed etiam Divina Officia diebus festis pu-
blicè, & cum cantu persolverent. Preces has Communi-
tatis benignè exceptit laudatus Episcopus, mandavitque
Vicario Generali, ut occasione Sacrae Visitacionis, præ-
vio processu informativo cum assistentia Promothoris Fi-
scalis, conficiendo, expositorum veritatem inquireret.

Omnibus proindè ritè, accuratèque completis, etiam per
exactam redditum Plebāniæ disquisitionem, Vicarius Ge-
neralis decretum edidit, quo Plebano adiunxit quinque Pre-
sbyteros, & eorum tribus onus imposuit illum coadiuvandi
in administratione Sacramentorum, alteri Chori servitium
injunxit, alterum denique Sacristie, præfecit; Eisdem Pre-
sbyteris onus insuper addidit cantandi Missas, docendique
Doctrinam Christianam; præcepitque demum, ut singuli,
una cum Plebanq; horas Canonicas in Choro recitare tene-
rentur. Quo verò ad redditus decrevit, ut facta favore Ple-
bani assignatione tertia partis, una cum Domo Parochiali,
quod reliquum esset, proportionabiliter inter Capella-
nos divideretur, quos omnes, comprehenso etiam Pleba-
no, ad expensas pro Ecclesia, & Sacristia necessarias con-
currere voluit. Decretum autem hujusmodi ratum dein-
dè habuit Episcopus, illudque Sententia sua confirmavit.
Ecclesia prædicta quamvis antiquiori tempore annua-
quamdam præstationem unius rubri frumenti, & alterius
rubri hordei Episcopo rependere soleret, nihilominus in
Diecetana Synodo anni 1727., præter hanc præstationem
Episcopus compulit Plebanum, & Capellanos ad solutio-
nem etiam scutorum quatuor titulo Cathedratici, ex qui-
bus, scutum unum a Plebano, alia verò tria a Capellanis
persolverentur. Solutio hujusmodi impleta fuit ad annum
usque 1768., hoc autem anno Plebanus, & Capellani eo-
ram S. Congregatione de illa conquesti sunt, & modo po-
nuntur, ut definiantur dubia in calce transcripta.

Et quoad primum, magnam vim constituunt in notula redi-
tuum, quæ Vicario Generali, & Episcopo exhibita fuit,
cum adiecti fuerunt Capellani Coadjutores. In ea enim
notula hæc expressa leguntur= All'Eminentissimo Signor Car-
dinale Vescovo per il soliso Cattedratico grano soma una, orzo so-
ma una condotto in Jesi = Afferunt autem, eamdem notu-
lam coram Vicario Generali Visitatore productam, non
solum fuisse Promothori Fisci traditam, ut si quid er-
roris

toris in ea esset ipse obsecreret, & corrigeret, sed etiam ci-
tatis interesse habentibus coram Episcopo fuisse repeti-
tam, & istius Sententiae insertam. Sic plane patere ex ju-
ribus extractis ex authographo documento in Secretaria
Communitatis Montis Carotti asservato, quod quidem di-
ligenter ab ipsa Communitate custoditur, cum ex eo suum
Patronatum desumat. Hinc autem satis deprehendi ajunt,
statutam jam fuisse Cathedratici præstationem in quantita-
te unius rubri frumenti, & alterius rubri hordei.

Maxime quia eadem præstatio referri non potest ad titulum
Quartæ Decimorum, quoniam hæc ferè ubique quoad Episcopos
in desuetudinem abierit *Piringb.* in *jus Can. lib. 3. tit. 39.*
sect. 2. §. 1. num. 40., *Rot. in Tricarien. Decimorum dec. 337.*
num. 9. coram Crescentio. Nec Episcopis aliud quidquam
hodie debetur, præter quartam percipiendam a Parochis,
aliisque Curam Animarum habentibus, cum ea reservata
præsumatur in actu divisionis Parochiarum in eorum Diœ-
cesibus facta, dummodo tamen adist consuetudo, vel quasi
possessio illam percipiendi, alias percipi ab Episcopis non
debet *Cap. Quarta de prescript.*, & *Cap. cum olim de Cens.*

Hanc autem consuetudinem, seu quasi possessionem nullo
modo ab Episcopo ~~et~~ suo probari posse, tum quia annua
solutio peracta semper fuit non ad titulum quartæ Deci-
marum, sed immò per la solita imprestantza, tum quia pre-
sumi non potest quartæ reservatio ab Episcopo facta, quo-
ties Communitas Montis Carotti Patronatum Plebanie
non alia ratione acquirere potuit, quam' vera dotatione, &
fundatione per ipsam facta ad tramites Concilii Tridentini
stff. 20. cap. 9. de Reform.

Advertunt etiam, annuam præstationem in uno rubro fru-
menti, & altero hordei repugnare penitus naturæ decimæ
spiritualis, quæ certa quantitate non circumscribitur, sed
illimitate debetur ex omnibus fructibus, qui colliguntur.
Addunt decimas ex acervo fructuum colligendas transmit-
ti ad Episcopum non debuisse, sed in Area, & horreo
communi dividì. Inferunt proinde ad titulum Cathedra-
tici referri necessario oportere annuam frumenti, & hor-
dei præstationem, nec illud impositione novæ taxæ redu-
plicari potuisse.

Nec quidquam obstare, quod Vicarius Generalis anno 1728.
declaraverit, quinque ex decem Diœcessis Parochis, qui
præstationem hordei, & frumenti Mense Episcopali pen-
debant, illam titulo quartæ decimorum, non autem Ca-
thedratici tradere; Observant enim, quod non solum
Vicarius Generalis suspectus censeri debet in causa respi-
ciente interesse Mense Episcopalis, presertim quia nullo
documento innixus id pronunciavit, nec idcirco aliorum
juribus præjudicium inferre potuit; Sed insuper addunt,
eamdem declarationem referendam esse ad eam frumenti,

& hordei præstationem, quæ non titulo Cathedratici, sed nomine solite responsonis designata semper fuerat; ac præterea eam Vicarii declarationem pertinere ad eas Plebanias, quæ ad liberam Episcopi collationem spectare supponebantur.

Quin immò contendunt eamdem declarationem contra Episcopum retorqueri posse, cum ex ea deprehendatur ignotum ante fuisse titulum quartæ Decimaru[m]: Insuperque certum sit, non eamdem apud omnes Plebanias fuisse præstationem frumenti, & hordei, quod repugnat titulo quartæ Decimaru[m], que ab omnibus Diœcesis Parochis exigi debuisset Rot. in Auximana, seu Æsina Quartæ Funeralis 9. Junii 1766: §. 10., & 29. Aprilis 1767. §. 8. coram Riminaldo.

Post hæc ad alterius dubii examen progredientes, quatenus minus firma, ac tuta viderentur, quæ supra exposita sunt, sustinent Cathedraticum ad summum deberi in quantitate duorum solidorum, seu juliorum 20., cum Plebanam Ecclesiam Montis Carotti ad annum usque 1660. unus tantum rexerit Plebanus, qui ex Concilio Romano adigi non potuisset ad solutionem majoris summae, quam juliorum 15. Et sicuti eo dumtaxat anno additi fuerunt quaque Capellani Coadiutores, atque inter eos divisi reditus uni Plebano assignatis, cum onere contribuendi in expensas, ita eamdem Plebaniam tanquam unicam Ecclesiam habendam esse, de cuius massa plures participant, omnesque in communione solvere debere taxam juliorum viginti, in Diœcesana Synodo Æsina pro Cathedratico præfinita. Idque locum habere, etiamsi plures unius Ecclesie Beneficiati distinctas a communi Massa Præbendas possiderent, quæ ab unoquoque sejunctim administrarentur.

Perperamque obiici solutionem scutorum quatuor a Plebano, & Capellanis facta: respondet enim illam nec fuisse pacificam, & præterea nullum legitimum jus constituere potuisse, nam cum adversetur Concilio Romano, & Synodo Diœcesanæ, atque insuper agatur de inferendo perpetuo præjudicio Ecclesia, & successoribus Plebanis, ac Capellanis, consuetudo nullius est efficacie, nisi sit immemorabilis, seu centenaria Rot. in Salamantina Capellanæ 10. Decembris 1745. §. 16., & 13. Januarii 1747. §. 12. cor. Vicecomite.

Denique contendunt ad III. restituendam vel in totum, vel in parte esse pecuniam indebitè solutam, ut alias a S. Congregatione fuit definitum.

Cathedraticum definiri vulgo solet census duorum solidorum Ecclesia solvendus in signum honoris, & subiectionis Cathedrae Pontificali Concil. Rom. ann. 1725. tit. 8. cap. 4.. Nullum sanè jus Episcopale antiquius est Cathedratico, ut ostendit Christianus Lupus, Thomasinus, nec non Be-

Benedictus XIV. de *Synod. Diæces. lib.5. cap. 6. num. 3.*, nullumque pariter jus est, quod potiori privilegio fruatur, cum neque ab Episcopis in totum remitti, neque ullo titulo, aut immemorabili consuetudine praescribi possit, quemadmodum declaravit Sacra hæc Congregatio in *Lavellen. 18. Aprilis, & 6. Junii 1693.*, statuitque sa. mem. Benedictus XIII. in *Concil. Roman. Loc. cit.*

Præstari Cathedraticum olim Episcopis consueverat vel dum Diæcesim visitabant, vel extra visitationem, præsertim tempore Synodi, hodiè vero exigi nequit in visitatione, cum Concilium Tridentinum *sess. 24. cap. 3. de reform.*, Episcopis Diæcesim visitantibus expresse mandaverit, ut caveant, ne *inutilibus sumptibus cuiquam graves, onerosive, sint, neque ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamenterum ad pios usus, præter id, quod ex relictis piis iure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec vaunus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur accipient*. Hinc quærenti Episcopo Terentino: An Concilium Tridentinum *cap. 3. sess. 24. vers. Interimque*, censeatur substulisse Cathedraticum, quod singulis annis tam in visitatione, quam extra exigi consuevit ab Ordinario, Sac. Congregatio anno 1587. respondit: *Concilium nequaquam substulisse Cathedraticum, sed illud non solvendum in visitatione, sed extra, & in Synodi celebratione, lib. 5. decret. pag. 5. terg.*

Quantitas pecuniaæ pro Cathedratico solvenda est solidorum duorum, sed disputant inter se Doctores relati a Benedicto XIV. loc. sup. cit. cap. 7. num. 1., quæ nam solidi species intelligi debeat. Hinc certa, & universalis regula, quoad Cathedratici præstationem statui non posse videtur, sed illius quantitas desumenda est a peculiaribus locorum Statutis, & recepta in qualibet Diæcesi consuetudine *Abbas in cap. Olim de censibus, Barbos. de Offic.*, & potest. Episc. alleg. 85. num. 84., Monacell. part. 2. tit. 14. form. 1. num. 8., S. Congregatio in *Satrianen. 13. Februarii 1694.*, & in *Albinganen. 3. Decembris 1644.*, cum quæsumit fuisse, in qua quantitate pecuniaæ posset illud exigere, responsum fuit = *Exigere posse tantum duos solidos juxta juris communis dispositionem, & in moneta antiqua juxta illius estimationem, non occurrente contraria consuetudine.*

Verum Concilium Romanum anno 1725. singulis solidis valorem tribuit unius aurei monetæ Romanae, ac proinde duos solidos pro Cathedratico persolvendos constituere statuit julios viginti illius monetæ. Illud etiam decretum in eodem Concilio fuit: *Quod si forte aliquid sub alio, vel xenorum munerum, vel xeniorum nomine offeratur, decernimus, ut ab Episcopis, tanquam qui non præmium, sed honorem postulant, munera, & xenia recusentur hujusmodi, & Cathedraticum duntaxat, summam non excedens predictam ab Ecclesiis*

(non tamen Regularium) & a Beneficiatis sibi subiectis exigitur. Deindeque addidit, ut ab iis, quibus ultra centum, vel quacunque in alia majori summa juliī quindecim solvantur. Ab Ecclesiis verò ubi plures de massa participant, ab omnibus in communi juliī viginti, salvis tamen consuetudinibus Ecclesiis, & Episcopis magis favorabilibus.

Hæc eadem omnia iisdem seré verbis expressa leguntur in Diœcesana Synodo Æsina habita anno 1727., & typis edita anno 1728. part.6. cap.1. *De pertinuentibus ad Episcopi dignitatēnum.3. ubi additur: Quod si forte aliqui consueverint munera proponere, vel seniorum nomine aliquid nobis offerre, id in posterum nolumus exhiberi.*

Præter jus Cathedratici habent quoque Episcopi jus Quartæ decimarum Cap. conquerente 16. de Offic. Jud. Ordin., & cap. Quoniam 13. de Decimis. Communis tamen est Doctorum sententia, ut sola juris assentia suffulti, nisi concurrat etiam consuetudo, non possint Episcopi quartam Decimorum percipere. Id videtur invuisse Alexandrum III. Cap. de quarta 4. de præscript. per hæc verba = *De quarta Decimæ, & oblationis Defunctorum Clericus ab impenititione Episcopi quadragenaria præscriptione temporis e posse tueri videtur: Nisi forte interim Pastoralis Sedes caruisset Pastore, qui jura Ecclesiæ suæ exigere debuisset. Idemque erui potest ex capitulo olim 19. de Censibus. Hinc probata consuetudine, S. Congregatio die 30. Januarii 1723. declaravit, quartam decimorum deberi Episcopo Anglonen. a Clero Terræ Carbonis, thesaur. resol. tom. 2. pag. 272.*

His summatim præmissis inquirendum primo loco in præsenti casu est, an præstatio annua frumenti, & hordei, inspecta tum natura decimæ Spiritualis, & quartæ Canonice, tum notula, in qua titulo Cathedratici expressa dicitur, ad quartam Decimorum, vel potius Cathedraticum referri debet. Quatenus verò ad quartam decimorum referendas, inquirendum præterea videtur, an firma remanentes, hujusmodi præstatione, novo Cathedratici onere gravari potuerint Plebanus, & Capellani, seu potius ea reiicienda ab Episcopo sit, quemadmodum Concilium Romanum, & Synodus Æsina præcipiunt. Ac tandem videndum, an Plebanus, & Capellani habendi sint tanquam plures de unius Ecclesiæ Massa participantes, ita ut ab omnibus in communi juliī tantum viginti pro cathedralico persolvi debeant.

In Congregatione particulari super Cathedraticis a sa. mem. Clemente XII. deputata, urgente Promothore Fisci Curia Archiepiscopalis Firmani, contra Collegiatam Murri Vallis, quatuor die 29. Aprilis 1731. proposta fuerunt dubia, quorum tria his verbis concepta erant = I. *An Beneficia, quæ sunt ad collationem Capituli Firmani, præ solutionem census, quam ei facere soleant, teneantur etiam solve-*

23. Februarii 1771.

45

re Cathedraticum Reverendissimo Archiepiscopo. III. An Cathedraticum jam in certa summa taxatum, & solvi consuetum potuerit augeri. IV. An augmentum hactenus exactum veniat restituendum, & responsum prodiit: Ad I. Affirmative. Ad III. Negative. Ad IV. Affirmative. Iisdemque propositis dubiis contra Collegiatam S. Elpidii, cum primo loco disputatum fuisset = An Capitulares, & Beneficiati S. Elpidii, quatenus habeant Praebendas distinctas a Missa communis teneantur solvere Cathedraticum pro qualibet eorum Praebenda ultra Cathedraticum in communi = rescriptum fuit = Negative. Ac reposita causa die 5. Octobris ejusdem anni, resolutio in omnibus fuit confirmata. thesaur. resol. tom. 6. pag. 307.

In Viterbien. Cathedratici 7. Aprilis 1742. cum disceptatum fuisset I. An Canonici possidentes Praebendas distinctas, & non participantes de Massa teneantur contribuere in communi cum Canonicis de Massa ad solutionem Cathedratici, sive potius uti singuli pro illorum Praebendis cogi valeans ad illius solutionem = & quatenus affirmativè quoad primam partem, & negativè quoad secundam, II. An Episcopus teneatur restituere summas buc usque a dd. Canonicis separatim exactas in casu &c. responsum fuit. Ad I. Negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam. Ad II. Satis provisum in primo. Notandum tamen, in hoc casu actum non fuisse de Canonicatis, seu Beneficiis dismembratis ab aliqua Plebania, sed de Canonicatis noviter erectis, & ab aliis distinctis, uti resultat ex folio illius causæ, quod est in thesaur. resol. tom. 11. pag. 43.

Denique prætereundum non est, ex aliquorum sententia verba illa Concilii Romani = Salvis tamen consuetudinibus Ecclesiis, & Episcopis magis favorabilibus referri non posse ad Cathedratici quantitatem, cum alias ioutilis evaderet major ex Locorum consuetudine inducta, sed potius ad modum solutionis, ita ut qui in communi solvere consueverunt, ad particularem solutionem neque ratione separatæ Praebendæ adigi valeant, ut respondit Congregatio particularis in dicta causa Firmana ad I. Dub., & qui consueverunt solvere uti singuli, tanquam non participantes de massa communi, non possint solutionem in communi exciper, ut definitum fuit ab hac Sacra Congregatione in ciat. Viterbien. pariter ad I. Dub.

Atque hæc ad causæ elucidationem animadvertenda erant, silente adhuc Promothore Fiscali, qui sepe monitus, & diu expectatus, jura sua deducere hic usque neglexit. Superest modo, ut EE. VV. decernant.

I. An, & quo jure debeatur annua præstatio frumenti, & bordei Episcopo ab Ecclesia Montis Carotti, ejusque Plebano, & Coadiutoribus in casu &c.

II. An

- II. An ultra dictam annuam præstationem debeatur Episcopo Cathedraticum in quantitate, & in qua summa in casu &c.
Et quatenus Negativè.
III. An, & quomodo sit locus restitutio*n*i solutorum in casu &c.

47

Die Sabbathi 16. Martii 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alii, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

THEMISFERIUM Res Causæ, quæ in Folio postremæ Congregationis ha-
bitæ die 23. Februarii reperiuntur descriptæ, & quarum
dilata fait discussio, in hodierna Congregatione una cum
sex aliis in præsenti folio adjectis, judicium EE. VV.
expestant.

CONVENTUS ÆSARAUGUSTANA MATRIMONII r
*An, & a quibus, & in qua summa debeantur alimenta, & sum-
ptus litis, in casu &c.*

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

Alimenta, & sumptus litis deberi a Raymundo in summa
præfinienda ab Etho Præfecto.

MODUS ACERATEV.

- I. *An favore Archipresbyteri Ecclesiæ Parochialis S. Georgij uni-
ri perpetuo debeat unum ex Beneficiis majoris gradus institu-
tis in eadens Ecclesia a bo. mem. Xaverio Malerli in casu, &
quatenus affirmative.* Sess. 21. cap. 4.
de Reform., &
Sess. 24. cap. 13.
de Reform.
- II. *An ille Archipresbyter habendus sit tanquam primus inter
ceteros Beneficiatros in casu &c.*
- III. *An ad eamdem Archipresbyterum, liceat Beneficiatum specta-
re debeat privativum exercitium funditorum Parochialium in
casu &c.*
- IV. *An præfatus Archipresbyter fundari debeat propter alsen-
tiam ob exercitium curæ animarum in casu &c.*
- V. *An, & in quam causam cedere debeant scuta tria solvenda
Archipresbytero ab unoquoque ex Beneficiatis juxta præceptum
Fundatoris in casu &c.*

Ad I. Negativè.. Ad II. Provisum in primo. Ad III.
Provisum in primo. Ad IV. Provisum in primo = Ad
V. Affirmativè, & cedere debeant in Causam expres-
sam a Testatore, & ad mentem. Mens est, quod scri-
batur Episcopo juxta instructionem.

ÆSI-

Sess. 23. cap. 3.
de Reformat.

Æ SINACATHEDRATICI.

- I. *An, & quod jure debeat annua præstatio Frumenti, & Hardæ Episcopo ab Ecclesia Montis Carotti, cjsq[ue] Plebano, & Coadjutoribus, in casu &c.*
- II. *An ultra dictam annuam præstationem debeatur Episcopo Cathedraticum in quantitate, & in qua summa, in casu &c.*
Et quatenus Negative
- III. *An, & quomodo sit locus restitutioni solitorum, in casu &c.*

Ad I. Deberi titulo Cathedratici. Ad II. Negativè.
Ad III. Negativè.

Sess. 24. cap. 1.
de refor. Matrim.

THEATINA MATRIMONII'. Ætate gravis, cum masculina prole careret nobilis Vir Ignatius Leoguani Ferramosca Dux Alanni, ad consulendum propagationi familiæ, nuptias Annae Mariæ filiæ properare curavit cum Ignatio de Dura Luce Collis Petri, & cum Puella undecimum ætatis annum vix excessisset, preces pro opportuna dispensatione san. mem. Clementi XIII. porrexit. Requisita hac super re per organum Eminentissimi Pro-Datarii Informatione Archiepiscopi Theatini, hic retulit = Le fò presente, aver Io di persona esplorata, interrogata, ed esaminata congruentemente la medesima, e la trovo dotata d'una piena, e giusta ragione, vivendo nella debita cognizione del Sacramento, che intende ricevere col volersi unire in Matrimonio, sapendo altresì, che un tal Matrimonio sia Sacramento di Chiesa Santa, e che porta seco un perpetuo vincolo, oltre l'indissolubilità fino alla morte, oltre gl'altri obblighi conjugali, lo che tutto conosce, e intende pienamente, onde rilevasi la di lei giusta capacità, e malizia conveniente sù tal proposito, coll'inclinazione di passare alla ultimazione del Matrimonio, a cui tende la supplica da Lei segnata per la dispensa full'età.

Post hanc relationem expeditæ fuerunt literæ Apostolicæ dispensationis in forma Brevis Vicario Generali directæ, in quibus hæc habentur = Discretioni tuae &c. mandamus, ut de præmissis Te diligenter informes, & si per informationem eamdem Tibi verè, & legitimè consisterit, in hujusmodi impubere malitiæ supplere defectum ætatis hujusmodi, explorata prius dictæ Annae Mariæ voluntate, si ipsa sponte, non autem vi, metu, aut blanditiis, vel promissionibus ad hujusmodi Matrimonium co trahendum inducatur, eamdem Annam, Mariam, dummodo nullum aliud ei obstat canonicum impedimentum.

mentum, Matrimonium cum aliquo Viro contrahere prout juris fuerit concedas = Itaque Vicarius Generalis explorata Puellæ voluntate die 23. Martii 1759. hoc edidit decretum = Verificato lo che doveva verificarsi, cioè, che nella persona dell' Illustrè Duchessa Donna Anna Maria Leognani Ferramosca di Alanno prossima alla pubertà, la malizia supplisce l'età, ed esplorata la di Lei volontà, è trovata la pronta a passare allo Stato conjugale coll' Illustrè Duca D. Ignazio de Dura, non già per forza, timore, lusinghe &c. ma spontaneamente &c. concediamo licenza &c.

Ad parecendum effusis sumptibus celebratum fuit matrimonium in Oppido Cattineani, quod est unum ex Feudis Ducis Alanni, die 9. Aprilis 1759., quo tempore Ducissa Anna Maria atatis erat annorum undecim, mensum novem, & dierum viginti quinque. Post biennium eadēm Ducissa supplicem obtulit Sanctissimo libellum, petens, ut vel nullum declararetur Matrimonium, tanquam vi, metuque contractum, vel illud uti ratum, & non consummatum, Apostolica dispensatione dissolveretur. Remissis precibus ad Sac. Congregat., auditus fuit Archiepiscopus, qui retulit, falsum esse, & a veritate alienum prorsus quidquid in supplici libello liberè affirmatur: Mibi enim expostulantis nunquam Signo aliquo assertam voluntatis suæ alienationem & discrepantiam manifestavit dicta Sponsa D. Anna Maria Leognani ante Matrimonium contractum cum D. Ignatio de Dura; neque Matrimonio postea inito causans aliquam dedisse metum, ullum ab ipsis Sponsæ Genitore, vel ab alio quocumque incusum scio; immo Cognatorum orationem anterius, & posteriori consensu, & plausu Matrimonium fuisse debita forma in faciem Ecclesie celebratum, Sponsorumque spontanea coabitatio posteriori approbatum, mibi non solum, sed omnibus notum est.

Urgente autem Anna Maria, proposita Causa fuit in Congregatione diei 4. Junii 1763., & rescriptum prodiit = Dilata, & hui processus per Archiepiscopum servatis servandis, & juxta instructionem = Confecto itaque processu, Causa sub infra scripto dubio iterum proponitur.

Ex tripli capite Oratricis Patronus, matrimonium nullum esse contendit. Et primo quidem ex defectu legitimæ aetatis, quæ annorum duodecim completorum esse debebat, ex dispositione tum Juris Civilis L. In sponsalibus 14. de sponsal. L. Falsus 11. §. 3., tum Juris Canonici Cap. Continebatur, Cap. Attestationes, Cap. Ex literis, & Cap. Ubi non est de despōsati. Impuber., cum ea requiratur aetas, quæ secumferat discretionem ad consensum explicandum, & aptitudinem ad generandum Gonzalez in cap. 2. num. 7. de despōsati. Impub., Birbos. in cap. fin. num. 3. & 5. eod. tit., Reiffenst. lib. 4. tit. 2. eod. tit. sub num. 6.

Defuisse afferit iu Anna Maria legitimam ætatem, quæ debet esse completa *Sanchez de Matrim. lib. 7. disput. 104. n. 11.*, *Pont. eod. tract. lib. 7. quest. 65. num. 1.*, *Leuren. in Ius Eccles. lib. 4. tit. 2. quest. 137.* . Defuisse discretionem quoque, & cognitionem ; cum inter pueriles nugas tam ante , quam post matrimonium versaretur . Defuisse etiam aptitudinem corporis, quod erat admodum exile, ac delicatum . Ex his putat aperte excludi aptitudinem ad matrimonium ; nam ea ob ætatis defectum præsumi non potest, sed concludenter probari debet *Fagnan. in cap. De illis 2. num. 20.*, & seq. de *Despons. impuber.*, *Leuren. loc. cit. num. 3.*, *Strich. jurid. dissert. disputat. 6. cap. 2. num. 10.* Maxime quia præmaturum Matrimonium nunquam fuit consummatum, idque deprehendi ex utriusque conjugis juramento, & confirmatione septimæ manus propinquorum, atque ex iterata corporis inspectione anni 1761., & 1769. ab Obstetricibus facta .

Addit, neglectam ab Archiepiscopali Curia fuisse formam, in Litteris Apostolicis dispensationis præscriptam, ut scilicet inquireretur, an malitia in impubere suppleret ætatem. Necessarium ad id fuisse non solum investigare sufficientem judicij perspicaciam ad consensum præstandum, sed etiam potentiam ad copulam ; & tamen nullam super hoc captam fuisse informationem, nullas admissas probationes, nullumque compilatum processum . Hinc non verificata forma in Pontificio Brevi præscripta inefficacem evasisse dispensationem *Garz. de Benefic. par. 6. cap. 3. numer. 40.*, *Borbos. vot. Canonic. lib. 1. vot. 5. num. 6.*, *De Justis de dispens. Matrim. lib. 1. cap. 6. num. 24.* & 40.

Alterum nullitatis caput idem Patronus desumit ex gravem per Patrem incusso , afferit enim ad extorquendum consensum adhibitas fuisse redargutiones, asperitates, comminationes, & clamores, quæ omnia relativè ad ætatem, & conditionem Annae Marie inter graves causas recensentur . Quin immò sufficeret ait simplicem metum reverentialem erga Genitorem, & naturalem in Filia impotentiam ad contradicendum ejus voluntati *Leg. 4. ff. de reg. jur.*, *Fagnan. in cap. Perlatum num. 16.* de his, que vi, metusque causa sunt, *Pignattel. consult. Canon. 77. num. 2. tom. 7.* Observat, Patrem deyenisse ad actum adeo proximum percutiendi filiam, ut hæc fugere debuerit ; & ulterius filię interdixisse accessum ad suas mansiones, plures comminatum fuisse exhortationem, ac Notario accessito, illam stipulari simulasse . Hunc autem actuim gravissimam afferit involvere pœnam *Sanchez de Matrim. lib. 1. disput. 33. num. 9.*, *De Justis de Dispens. Matrim. lib. 2. cap. 4. num. 9.*, atque idcirco gravissimum præferre metum carentem in Virum constantem *Rot. coram Gregor. decif. 326. num. 19.*, & seq., in *Mauriss. Card. de Luc. lib. 14. decif. 5. num. 3.*

Immò metum perseverasse tum quando Vicarius Generalis Puellæ voluntatem exploravit, tum etiam quando celebratum fuit matrimonium, cum utrique actui præsens adesset Pater, Filiam severo vultu respiciens. Cæterum post matrimonium modis omnibus Annam Mariam suam manifestasse ab alienationem a Duce de Dura, & Patrem in exonerationem propriæ conscientiæ, metum a se incusum judiciali confessione declarasse, qua quidem major probatio nulla dari potest *Barbos. vot. decif. 16. num. 55. lib. 2.*, *Rota decif. 373. num. 18. par. 18. Recent.* Varia inde congerit contra Baronem Dominicum Frigerio, qui suam depositionem super minis a Patre Filie incussis retractavit, contenditque fidendum eidem non esse, tanquam mendaci, & singulari.

Tertium vero nullitatis caput ex eo deducit, quod neuter ex Conjugibus subditus esset Archipresbytero Loci Cattineani, ubi matrimonium fuit celebratum; cum Anna Maria in Civitate Teatina, Dux vero de Dura in Civitate Pennæ domicilium haberet. Nihilque relevare afferit, Pagum Cattineani iure Feudi ad Ducem Alanni pertinere, cum in eo domicilium nunquam habuerit, sed eventualem tantum habitacionem, quæ ad effectum contrahendi matrimonium minimè attenditur *Van-Espen par. a. tit. 12. de Sponsal., & Matrim. cap. 5. num. 6.*, *Ursaya disceptat. Eccles. som. 2. par. 1. disceptat. 10. num. 41.*, Perperamque jactari licentiam a Parocho Hebdomadario Ecclesia Metropolitanæ Theatinæ concessam, cum nullum de ea verbum habeatur in autographo libro Matrimoniorum Ecclesia Parochialis iCatineani. Immo relata in hoc tantummodo legatur licentia P. Abbatis Prioris Aloysii de Judice Vicarii Generalis S. Mariæ Casanovæ; & cum hac particula cohæreat fides Matrimonii ab Archipresbytero anno 1762. extracta, nec non ejus depositio eo anno exarata; ac præterea consentiat cum epistola ab eodem scripta Ducissæ Alanni, & cum aliis testibus, quæ ex ore ipsius Archipresbyteri despuerunt.

Hinc rejiciendum putat posterius ejusdem Archipresbyteri testimonium, quo delegationem affirmavit Curia Archiepiscopalis Theatinæ, & rejiciendam quoque matrimonii particulam, quæ adnotata legitur in libro Metropolitanæ Ecclesia Theatinæ, cum utriusque falsitas ex allatis juri- bus, & Testium depositionibus pateat. Admittit præstítum fuisse consensum a Parocho Hebdomadario ejusdem Ecclesia Theatinæ, ut Archipresbyter iCatineani matrimonio interesset; Negat tamen, huic innotuisse consensum hujusmodi, & delegationem, prout omnino ad Matrimonii validitatem requirebatur *De Jusis de dispensas Matrim.*

lib. 2. cap. 19. de' Matrim clandesin. num. 87. , Pont. de Matrim. lib. 5. cap. 29. num. 8. ; Immo si unus ex Contrahentibus licentiam ignorasset , in isto quoque casu matrimonium irritum fuisse contendit Barbos. in Concil. Trident. sess. 24. de Reformat. cap. 1. num. 117. , Pax Jordan. lucubrat. Canonic. tit. 7. de Matrim. num. 87. , Ferrar. Bibliothec. Canon. verb. Matrimonium cap. 1. num. 11.

Defensor verò Matrimouij tuetur, nullum ex relatis nullitatis capitibus subsistere . Quo enim ad primum ait , pubertatem pro Matrimonio contrahendo consistere in aptitudine ad generandum , & in discretione *cap. de illis 9. de despōsat. impuber.* , ibique Fagnan. num. 2. 19. 42. & 47. , Vrjaya disceptat. Eccles. tom. 5. par. 2. discept. 17. num. 7. . Utramque adfuisse in Anna Maria , satis deprehendi ex Judicio Ordinarii Theatini , ejusque Vicarii Generalis , ad quos cognitio remissa fuerat . Rejiciendam proinde opinionem Medicorum , quia loquuntur tantum conjecturaliter , præsumptivè , ac de auditu ab ipsa met Duccissa , eorumque depositio respicit tempus anterius , nempè novem menses antequam pubertatis declaratio prodiret . Rejiciendum quoque testimonium Mulierum , quia earum aliquæ de mendacio , & errore ab alia Muliere convincuntur ; reliquæ verò affines sunt , & stricta consuetudine cum Duccissa conjunctæ Rot. decis. 550. num. 3. par. 1. , decis. 775. sub num. 1. par. 3. , decis. 404. num. 8. par. 13. , & decis. 395. n. 17. par. 17. Recent.

Inutiliter etiam objici corporis recognitionem factam ab Obstetricibus , quæ Duccissam adhuc virginem esse renunciarunt . Respondet enim hanc exceptionem nullius esse roboris in præsenti casu , & extra rem proponi , tum quia virginitas convenire potest cum pubertate , tum etiam quia virginitatis probatio fallax magnoperè est , incerta , & inconcludens Canon. ne aliqui caus. 27. quæst. 1. , & cap. causam 24. de probat. s Zach. quæst. medico legal. lib. 4. tit. 2. qu. 1. num. 14. , & seq. Addit; Mulierem aptam esse posse ad generationem , quamvis consueta sexus incommoda non patiatur *Vansvieten. in Apbor. Boerbau. tom. 2. §. 1284. , Schenckius observ. medic. lib. 4. de concept. observ. 1. , & 12. nec aliud ad conceptionem requiri , nisi ut membra generationi destinata , ritè constructa sint , atque disposita Astruc. in tratt. de morb. mulier. tom. 2. cap. 5. , Haller. in comment. ad Praelect. Boerbau. de concept. , Marinel. in comment. ad lib. Hippocratis comment. 3.*

Præterea sustinet , Ordinarium in exequendis Pontificiis litteris dispensationis bene se gessisse ; Cum ad detegendam Duccissæ malitiā , illam interrogaverit non solum de matrimonii substantiâ , deque voluntate illud contrahendi , sed etiam de illius oneribus , obligationibus , aliisque similibus ; idque patere ex verbis illis = se sapientia cosa

cosa era Matrimonio, ed altro = quæ quidem non ad aliud referri posse contendit, quam ad conjugale debitum, & ad malitiam, hæc vero reticeri, non autem referri de cuisse apud acta publica Cancellariae. Negat insuper, ad di gnoscendam pubertatem necessarios fuisse Testes, Medicorum relations, & i confessionem processus, cum ejus cognitio, & verificatio ab uno Ordinarii judicio, & relatione pendere debulset, *Sanchez de Matrim. lib.6. disput. 104. num. 29.*, *Perez de Matrim. lib. 6. disput. 37. sect. 12. num. 7.*, *Covaruv. de Sponsal. par. 2. cap. 5. num. 5.*

Quo verò ad secundum nullitatis caput, animadvertisit, vim, metumque minimè probari ex adductis Testibus, vel quia extrajudiciales sunt, & idcirco rejiciendi *Benedict. XIV. Constitut. Dei miseratione*, vel quia non fuerunt examinati cum interrogatoriis a Defensore Matrimonii datis ead. *Constitut. §. Quoad ordinem. Quoad Officium, & §. Demum*; vel etiam quia sunt de fæce plebis, utpote addicti humillimis, abjectisque muneribus *cap. Litteris de Testib.*, *Farinac. de Testib. quest. 6. num. 160.*; nec proinde audiendi, in Causa præsertim gravissima dissolutionis Matrimonii, in qua Testes debent esse omni exceptione majores *Cap. super eo, de eo qui cogn., & consanguin., & cap. 1. de consanguin., & affin.* vel demum quia sunt in dicto singulares, & de auditu deponunt *Cap. licet de Testib.*, *Rot. decis. 30. num. 4. de Fideicom., coram Falconer.*, *decis. 160 num. 11. coram Coccin.*, & *decis. 559. num. 7. coram Buratt.*

Maximè quia inverosimile prorsus esse dicit, Duce Alan ni minis, terroribus, ac violentiis cogere voluisse unicam filiam, quam magnoperè diligebat, & in qua dumtaxat delicias suas, siveque senectutis oblectamenta posuerat. Et revera nihil minarum innotuisse Archiepiscopo Theatino, ejusque Vicario Generali, quorum relationibus, posthabitatis aliis Testibus, deferendum omnino esse, *Rot. decis. 335. num. 1.*, & *decis. 572. num. 7. coram Ludovis.*, & *decis. 328. num. 3. & 5. par. 6. Renent.* Immo ex testimonio Baronissæ Valignani Puellæ affinis, & intrinsecæ familiaris deprehendi, illam tam ante, quam post Matrimonium hilarem, & prægaudio exultantem apparuisse.

Miratur deinde, omissum fuisse Testimonium Matri, quæ de voluntate Filiae, vel de istius propensione, aut avversione ad Statum conjugalem conscientia præ ceteris esse debuit, idque factum suspicatur, ne veritas in lucem prodiret, & ne jaætata repugnantia penitus excluderetur. Nihili autem facienda Patris declarationem, cum in ipso nimia erga filiam dilectio præsumatur, *Farinac. de Testib. quest. 54 num. 11.*, & seq., *Rot. decis. 480. num. 3. coram Molines*: Spectatis præsertim tum decrepita illius ætate, tum morbis, quibus afflictabatur, & quorum causa mente, ac corpore penè defecerat; ipsumque ex eo etiam re-

reyciendum afferit, quia formiter non fuit auditus, quemadmodum præcipit Benedictina Constitutio, decreto irritante munita.

Denique quoad ultimum nullitatis caput observat, Matrimonium celebratum fuisse de licentia Parochi Hebdomadarii Ecclesie Metropolitanæ Theatinæ, nec non Vicarii Generalis, de cuius facultate concedendi hujusmodi licentiam dubitari non potest. *Fagnan.* in cap. Quod nobis num. 55. de clandestin. desponsat., *Pax Jordan.* elucubr. Canon. tom. 1. lib. 3. tit. de Matrim. num. 57., *Sanchez de Matrim.* lib. 3. disput. 29. num. 18., etiamsi extra suæ jurisdictionis limites matrimonium foret ineundum *Barbos.* de potestate Paroch. par. 2. cap. 4. num. 31. & 60., *Clericat. de Sacramen. Matrim.* decis. 35. num. 12., *Rot. decis.* 433. num. 2., & seq. par. 14. *Recent.* Nec opus esse, ut Parocho innotescat delegatio, cum hanc scientiam minimè requirat Concilii Tridentini decretum, quod tanquam correctorium Juris naturalis, & antiquæ libertatis rigidius, quam fieri possit, intelligi debet. *Perez de Matrim.* disput. 40. sct. 9. num. 6., & sct. 10. num. 9., *Boss. de Matrim.* cap. 5. num. 15., *Rot. ad ornat. Card. de Luc.* lib. 14. de Matrim. decis. 5. num. 38., idque exemplis evidenter demonstrari.

Cæterum de præsentatione licentiae delegationis facta Archipresbytero Cattineani, satis constare ex istius attestatione data ad Parochum Ecclesie Metropolitanæ, qui in suo matrimoniorum codice illam descripsit. Nec obesse, quod delegatio transcripta non legatur in Libro Matrimoniorum Ecclesie Archipresbyteralis Cattineani, cum id vel ex errore, vel ex oscitantia accidere potuerit, vel etiam ex quo Archieresbyter minimè necessarium existimaverit de ea mentionem habere. Advertit, fidem libro matrimoniorum debitam non pendere a verbis per Parochum transcriptis, sed ab ipso Parocho, cui de delegatione affirmanti, plena fides adhibenda est, nec curandum, si eam in suo codice exprimere neglexerit. Prout quoque non officere ait, quod delegatio non reperiatur in libro matrimoniorum ad Curiam Theatinam transmisso, & compulsato, cum id similiter evenerit ex negligentia Parochi, ex qua nihil contra matrimonij validitatem desumi potest. *Card. de Luc. de Matrim.* discur. 16. num. 4. in annotat. ad Concil. Trident. discur. 26. num. 5., proindeque mirum non esse, si delegationis expressio desit in fide matrimonii ab eodem libro extracta, nec non etiam in Archipresbyteri depositione; multoque minus mirum esse debere, si Archipresbyter per Epistolam supplicaverit, ut matrimonii nullitas ex alio capite proponeretur, quam ex defectu Parochi, ne fina negligentia in publicum prodiret. Verum notat hanc Epistolam ambiguis admodum verbis conceptam esse, nec de illius identitate constare, cum unicus tantum testis characterem recognoverit.

Tan-

Tandem utcumque se res habeat, differendam rogat Causa resolutionem, & Ordinario Theatino injungendum, ut probationes à Defensore Matrimonii in hac Causa deputato recipiat, quas quidem probationes deducere nequivit ob angustiam temporis a Vicario Generali præfiniti, nec prorogationem, pro qua supplicaverat, obtinere potuit.

Quamvis in Jure Canonico Cap. Continebatur, Cap. Attestationes, Cap. Ex illis de despousat. impuber., & in Jure Civili Leg. in Sponsalibus 14. ff. de Spons., Leg. Falsus 11. §. 3. ff. quod falso tut. constituta sit etas pro nuptiis celebrandis, eaque in foeminis annorum duodecim completorum, in maribus vero annorum quatuordecim sit præstata, quia in etate pubertas præsumitur; certum tamen est, quandoque contingere, ut etiam ante hanc etatem naturalis pubertas superaccedat, pro qua non aliud requiritur, quam mentis discretio, & aptitudo ad copulam. In cap. Puberes 3. de despousat. Impuber. legitur = Quidam autem ex annis pubertatem existimat, idest eum puberem esse, qui quatuordecim annos complevit, quamvis tardissime pabescat; Certum tamen est, eura puberem esse, qui ex habitu Corporis pubertatem ostendit, & generare iam possit = Et in cap. De illis autem 9. eod. tit. Alexander III. sic respondit Januensi Archiepiscopo = De illis autem, qui in minori etate despousantur, traduntur, & conjuguntur, & processu temporis divortium postulant, minorem allegantes etatem . . . respondentes, quod si ita fuerint etati proximi, quod potuerint copula carnali conjungi, minoris etatis intuitu non debent invicem separari, si unus in alium visus fuerit consensisse, cum etatem videatur suppleuisse malitiam = Hinc egregie monet Doctor Angelicus in 4. distinct. 27. quest. 2. artic. 2. ad 3. Tempore contractus Matrimonii non solum requiri dispositionem ex parte usus rationis, sed etiam ex parte corporis, ut sit tempus aptum generationi.

Definitum tamen in jure non invenitur, qua ratione, ac methodo cognosci possit, utrum malitia suppleat etatem. Fagnanus in Cap. De illis de despousat. impuber. num. 37. inquit = Ordinarius receptis probationibus, & compilato processu diligenter considerare debet, quid ex eo resultet = Verum hoc in loco loquitur Auctor de dispensatione ab Ordinario tantummodo concedenda, ut patet ex iis, quæ subdit = Si compererit, easdem probationes esse concludentes, oportebit eum pronunciare puellam babcre aptitudinem ad copulam conjugalem, & sufficientem prudentiam ad intelligentiam vinculi Matrimonialis . . . quo peracto liberum erit partibus Matrimonium contrahere de Episcopi licentia, sine illa Sedis Apostolicae dispensatione = Inquirendum proinde erit, an eadem methodus adhibenda necessario foret a Curia Archiepiscopali Theatini, inspecto præsertim tenore Pontificii Brevis, in quo

quo hæc leguntur = Ut de præmissis Te diligenter informes , & si per informationem eamdem Tibi vere , & legitimè constituerit liberè , & licetè posse , prout juris fuerat , eidem Annae Mariæ licentiam Matrimonium contrahendi , pro juris fuerit , concedas = Videndum , an hujusmodi omissa methodo , contempta dici debeat forma in Literis Apostolicis præfinita , ita ut verè , ac legitimè compertum non fuerit , an malitia suppleret ætatem .

Quo verò ad præsentiam Parochi in matrimoniis contrahendis , exploratum cuique est , matrimonium ex jure novissimo contrahi non posse , nisi præsente Parocco , vel Sacerdote de ipsius Parochi , seu Ordinarii licentia , prout disponit Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 1. de Reformat. Matrimon. Hinc Canonistæ , & Theologi omnes communiter requirunt , ut Sacerdos ad id delegatus suæ delegationis notitiam habeat , & sicuti gratuita privilegia nec perfecta , nec vires habere dicuntur , nisi ille , cui conceduntur , de iis notitiam habeat , ita id ipsum dicendum existimat de licentia assistendi matrimoniis alicui concessa , cum hujusmodi licentia veluti gratuitym quoddam privilegium considerari possit . Qua in re adducunt vulgatissimum illud juris principium , neminem delegatum procedere posse ad usum delegationis , nisi post acceptas delegationis Literas .

Hanc sententiam amplexam fuisse Sacram Congregationem diebus 5. Decembri 1626. , & 15. Aprilis 1628. tradit Sell. in select. Canon. cap. 21. num. 13. , qui ex mente ejusdem Sacrae Congregationis nullum censuit matrimonium contratum coram Sacerdote extraneo , cui facultas data fuerat a Parocco unius ex Contrahentibus , sed ipse hujusmodi facultatem ignorabat . Viden. Barbos. in Concil Trident. sess. 24. de Reformat. Matrim. cap. 1. num. 117. , & in Summa Appstol. decis. verb. Matrim. num. 13. , & de Offic. , & potest. Episcop. par. 2. alleg. 22. num. 130. . Animadvertere idcirco oportet , an Archipresbytero Cattineani tributa fuerit vel ab Ordinario Theatino , vel a Parocco Hebdomadario Ecclesiæ Metropolitanæ facultas assistendi matrimonio , & an eidem Archipresbytero hujusmodi delegatio innotuerit .

Dissimulari tandem non debet , sex dierum spatum a Vicario Generali Theatino præfixum fuisse Defensori Matrimonii ad jura deducenda , & deinde ad alios ses dies terminum fuisse prorogatum . Cum tamen hoc tempus eidem non sufficeret , preces obtulit pro ulteriori prorogatione , eo quia ob temporis angustiam Testes præsto esse non poterant , sed preces fuerunt a Vicario rejectæ , decretumque exitit , ut acta ad Sacram Congregationem transitterentur . Quare Matrimonii Defensor coactus fuit protestationem , seu appellationem contra hujusmodi decreta interponere , sibique jura coram Sacra Congregatio ne

ne deducenda præservare , inquiens = *Non desunt plures Testes , quorum Testimoniorum clare evinci potest validitas Matrimonii , quidquid contra hucusque ab Illustri Duciſſa Alanui tentatum fuerit = Perpendendum , an ratio haberi debeat hujus protestationis , ita ut dilata Causæ resolutione injungendum sit Ordinario Theatino , ut probationes a Defensore Matrimonii deducendas recipiat .*

Quid hac in re consilii capiendum sit , viderint Eſti PP. , quibus denuo proponitur dubium

An conſet de nullitate Matrimonii , in caſu ḡe.

Dilata , & coadjuventur pronationes , & scribatur Archiepiscopo juxta instructionem .

TUSCANEN. CONCURSUS. Viterbiensis , & Tuscanensis Ecclesiæ simul unitæ , per obitum clar. mem. Jacobi Oddi vacantes adhuc , regimini subsunt Vicarii a Se de Apostolica deputati. Nuper autem vacato Archipresbyterat Ecclesiæ Cathedralis S. Jacobi Civitatis Tuscanen. , cui actualis Animarum Cura incumbit , idem Vicarius Apostolicus jus sibi esse censuit ineundi concursum in Civitate Viterbiæ , & coram Synodalibus Examinatoribus pro eadem Civitate electis . Quia de re Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Tuscanen. putans , jura suæ Ecclesiæ lædi hac agendi ratione , conquestum est apud Sanctissimum Dominum nostrum , qui quæſtiones omnes ad Sacram Congregationem ablegavit . Nunc itaque eodem Capitulo Tuscanen. instantे quæritur , quo in loco , & coram quo ineundus sit concursus , nec non qui Examinatores vocandi sint , & demum ejus Cancellarii opera examen conscribi debeat .

*Seſſ. 24. cap. 18
de Reform.*

Ad I. inquit idem Capitulum , suam Ecclesiam Cathedræ Dignitatem habuisse longe prius quam Viterbium Civitatis honore decoraretur , clare id evinci ex cap. Raynulius de Testam. , ex Conſtit. 51. Inzoc. III. & probare Philippus Bergom. in ſuppl. ad Cron. anni 1193. Ambigi autem non posse , quin Ecclesia Viterbien. æquè principaliter unita deinde fuerit . Ita ſanè ſemper in dubio deficiente unionis monumento præsumendum Card. de Luca de præmin. diſcur. 7. num. 10. , & Rot. coram Coccin. decif. 2132. num. 6.

Cæterum unionis æquè principaliſ solidissima confluere rationum momenta . Episcopos ſiquidem aliquando ſe Viterbienses , aliquando Tuscanenies , aliquando etiam utriusque Tom. XL.

que titulo se denominasse : in utraque Ecclesia possessionem semper adeptos fuisse : in Diœcesanis Synodis ad electionem Examinatorum tam pro Civitate , & Diœcesi Viterbien. , quam pro altera Tuscanen. devenisse : Sede vacante Capitulum Tuscanen. semper suum Vicarium Capitularem elegisse . Demum verò hanc unionem æquè principalem jam constabilitam fuisse folemni re judicata, de qua in *decis. 330. coram Cavaler.*

Si propterea Episcopus tenetur Vicarium , & Examinatores in Civitate , & Diœcesi Tuscanen. eligere , ne hujus negotia , & causæ in distincta Viterbiensi Diœcesi discutiantur *Pignattell. consultat. 414. & 415. tom. 1., consequens hinc esse* , ut Concursus Ecclesiarum Parochialium Tuscanella in ea Civitate tantum , & coram hujus Vicario Generali sit peragendus *Garzias de Benefic. par. 9. cap. 2. num. 117.* Maximè quia jam pluries ex oraculo Sanctissimi a Dataria Apostolica commissum fuit Vicario Generali Tuscanen. , ut Concursus injret, cum Ecclesia providenda illius necessitatem exigeret .

Ad II. advertit, Examen ab Examinatoribus in Synodo Diœcesana electis habendum esse ex lege *Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. de Reform.* Cum itaque Examinatores pro Civitate , & Diœcesi Tuscanen. in postrema Synodo electi septem adhuc numero sint superstites , ab his Examen peragendum esse , ne vitium subeat nullitatis *de Nigr. de vacat Benefic. lib. 1. cap. 48. num. 26. , & Rot. coram Coccin. decis. 2138. num. 17..* Nec obesse, Concursus ann. 1737. , & 1751. initios fuisse ab Examinatoribus Viterbiensisbus ; cum evenire id potuerit ex deficientia necessarii numeri Examinatorum Tuscanen. : Ceterum eos actus, ut intrinsecé nullos, & irritos esse prorsus spernendos .

Concludit demum ad III. , quod sicuti Concursus a Vicario Generali Tuscanen. , & coram ipso convocandus est , ita ejusdem quoque Cancellerius privativè intervenire, & acta Concursus conscribere debeat . Maximè quia ita semper servatum , & quidem justa ratione , nè constitutio unionis eludatur .

Vicarius Apostolicus in sua relatione anceps admodum est, an Ecclesia Tuscanen. æquè principaliter unita sit Ecclesiæ Viterbien.. Probat tamen ex antecedentibus Statibus , Episcopos pro eorum arbitrio Concursus Ecclesiarum Tuscanensium modo in Civitate Viterbij , modo in altera Tuscanen. indixisse . Insuper pro eorum arbitrio modo Tuscanenses , modo Viterbienses Examinatores Synodales , & etiam pluries utrosque simul ad Concursus cum beneviso Caucellario evocasse : Concludit idcirco sibi liberum esse Examinatores , & Cancellarium vel ex una, vel altera , vel etiam ex utraque Diœcesi feligere , & vocare .

Synodus Tridentina hæc habet = Transacto constituto tempore omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive eo impedito ab ejus Vicario Generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus, quorum votis si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel ejus Vicarius quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in Diocesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probenur. Advenienteque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiat; idemque succedente, alia vacatione aut eisdem, aut alios tres, quos maluerit ex praedictis illis sex eligat, sess. 24. cap. 18. de Reform.

De unione Ecclesiæ Viterbiæ, & Tuscanen. actum est in Sacro Rotæ Auditorio initio præteriti seculi, & resolutum fuit Ecclesiam Viterbiensem, & Tuscanensem esse æque principaliter unitas, ut videre est in Tuscanen., seu Viterbiæ. præcedentia 19. Decembris 1614. coram Cavaler. inter ejus impressas l. 330. Eadem tamen Sacra Rota quoque definiuit, non teneri Episcopum Viterbiæ. ad deputationem unius Vicarii Generalis in Civitate, & Diocesis Tuscanen., sed recte posse unicum Vicarium in Civitate Viterbii constitutere pro utraque Diocesi, ad quem subditi utriusque Diocesis accedere debeant, ut in Viterbiæ, & Tuscanen. Vicarii 3. Martii 1617. coram Cavaler. inter impressas la 418.

Posita itaque unione æquè principali, quarendum modo est, quo in loco, & quorum opera Concursus Ecclesiæ Archipresbyteralis Tuscanen. expleri debeat. S. Congregat. in una Civitatis Castellanæ 24. Septembris 1639. respondit concursus fieri debere cum examinatoribus Synodalibus Diocesis Civitatis Castellanæ, vel Hortanæ, in qua existit Ecclesia Parochialis vacans, non tamen Episcopum commorantem in una ex dictis Civitatibus teneri se personaliter transferre ad alteram Civitatem, & Diocesim, sed posse dictos Concursus facere in Civitate, & Diocesi, in qua moratur, adhibitis tamen Examinatoribus Civitatis, & Diocesis, in qui Ecclesia Purochialis existit.

Sanè Examinatores Synodales in singulis Diocesibus æquè principaliter unitis deputandos esse, ambigi nequit. Ita expressè declaravit Sacra Congregatio in Valven., & Sulmonæ. 3. Septembr. 1650., in qua proposito = An in Diocesi, in qua sunt duæ Cathedrales unitæ, sint deputandi in qualibet Civitate Examinatores Synodales distincti ab illis, qui deputantur in altera Civitate = responsum dedit = Affirmative. Viden. Pignatell. tonsult. 414. tom. 1. Idque ipsum plenè servatum fuit in postrema Viterbiensi Synodo anni 1752. inita a cl. m. Cardinali Jacobo Oddi, in qua ultra Examinatores deputatos pro Civitate, & Diocesi Viterbiensi, electi fuerunt alii octo pro Civitate Tuscanellæ, ut legitur in dicta Synodo pag. 216.

Porro ex Examinatoribus pro Civitate Tuscanen. in dicta Synodo Tom. XL.

nodo anni 1762. deputatis adhuc septem idonei sunt ad suum munus implendum. Inquirendum ideo, an Vicarius Apostolicus alias e Civitate, & Dioecesi Viterbien. hisce prætermisssis feligere valeat.

Hæc ipsamet quæstio de Ecclesiis Frequentina, & Avellinen. æquè principaliter unitis proposita fuit in Sacra Rota in Frequentina nullitatis Concursus 13. Junii 1635. coram Coccin. inter impressis la 2138., & pro nullitate Concursus proditum Judicium, ut præsertim videre est sub num. 17. = An cum bujusmodi Parochialis sit in Dioecesi Frequentina, potuerint adhiberi Examinatores Synodales Avellini, negative fuit responsum, quia examen debet fieri ab Examinatoribuo in Synodo deputatis &c. ideo adhiberi debuerunt Examinatores Synodales Civitatis Frequentine: Quod est adeo verum, ut si cum Examinatoribus conveniat etiam unus Examinator non Synodalis, Concursus sit nullus.

Demum de Cancellario Sacra Congregatio in una Civitatis Castellanæ, & Hortanæ 8. Junii 1624. proposito V. dubio = An Episcopus volens in Civitate Costellana agnoscere Causas Civitatis Hortanæ, & illius Dioecesis, & sic e contra, possit per se ipsum illas cognoscere scribente Notario, quem maluerit; nec solum processus causarum, verum etiam visitationem, respondit = Episcopum in una ex dictis Civitatibus existentem posse per se ipsum cognoscere causas alterius Civitatis, vel Dioecesis exhibito Notario sibi beneviso tam in processibus conficiendis, quam in actis visitationis conscribendis, sed tamen debere eum habere rationem, ut id non passim, sed raro, & aqua ex causa fiat, & in arduis tantum, & gravioribus negotiis, ne constitutio unionis eludatur.

Definiendum itaque modo proponitur

- I. An, & quo loci, & coram quo sit convocabundus concursus pro collatione Archipresbyteratus, de quo agitur, in casu &c.
- II. An Examen Concurrentium sit faciendum privativer ab Examinatoribus Synodalibus Tuscanellæ, in casu &c.
- III. An ad effectum recipiendi dictum examen intervenire, & privativer se rogare debeat Cancellarius Episcopalis dictæ Civitatis, in casu &c.

Ad I. Coram Vicario Apostolico, & in loco ejus arbitrio destinando. Ad II. Affirmative. Ad III. Affirmative.

16. Martii 1771.

61

Scff. 22. cap. 6.
de Reform.

ROMANA BENEPLACITI APOSTOLICI . In postremo suæ voluntatis elogio , quod conscripsit anno 1764. Joannes Baptista Baragioli, heredem ex asse instituit *Mariam Annam Marroni* uxorem suam, adiccta tamen caducitat's pæna, si ad alias nuptias ipsa transiret . Substituit autem in deficientis heredis locum pauperes carceratos Urbis , in quorum subsidium universos suæ hereditatis fructus jussit erogandos .

Vita functo Testatore sub die 29. Julii ejusdem anni , confectum fuit universæ hereditatis inventarium , cuius valor deducetis oneribus ad summam scut. 3377. ascendit, ultra loca quatuor Montium , quorum fructus reservati sunt titulo livelli favore Monialis Mariae Diomira Cerrini .

Exoptans vero *Maria Anna* Vidua ad secundas nuptias transferre , agere cœpit cum societate S. Joannis de Pigna , ut bonis hereditariis uti , frui sibi liceret, oblata in præmium remittendæ caducitatis summa scut. 150. in pecunia numerata, ac possessione dictorum LL.4. Montium , quorum fructus ad Monialem Cerrini spectant . Societati placuit oblatio , quare sub die 15. Octobris 1765. solemnis inita fuit concordia , qua eadem oblatio fuit acceptata , & caducitas remissa cum onere obtinendi intra trimestre beneplacitum Apostolicum .

Preces idcirco *Maria Anna* sa. mem. Clementi XIII. porrexit pro dictæ concordia approbatione , sed rejectæ fuerunt tam in audiencia Sanctissimi die 6. Maii 1767. , quam in Congregatione diei 8. Augusti ejusdem Anni . Easdem preces modo renovat *Maria Anna* ex decreto R. P. D. Auditoris Sanctissimi diei 6. Aprilis anni elapsi verbis hisce, concepto *Sanctissimus remisit benigne preces ad Sacram Congregationem Concilii cum omnibus facultatibus necessariis , & opportunis , rescriptis precedentibus non obstantibus .*

Ad I. inquit *Maria Anna* Vidua , preces a SSmo D. N. non fuisse rejectas , sed ad Sac. Congregationem ablegatas cum omnibus facultatibus necessariis , & opportunis . Id itaque modo unice inquirendum esse , an eadem preces veritati nitantur , & an Beneplacitum Apostolicum , ac sanatoria in damnum redeat alicujus .

Porro rem esse de concordia inita cum omnibus juris , & Statuti solemnitatibus : hanc ab ipsa Societate fuisse pluries probatam , & etiam executam : Nullius jus lèdere , nec ulli damnum afferre , sed imo in magnum operis pii lucrum redire , dum certum , & quidem pingue compendium obtinet , nihil certi juris remittendo , cum ab arbitrio vidua pendeat conditionem caducitatis eludere .

Aperta idcirco interveniente utilitate, concludit Beneplacito Apostolico donandam esse . Nec obesse lapsum trimestris ad beneplacitum obtinendum statuti . Inquit enim , ipsam preces dedisse pro eo impetrando , nec sibi imputandum

dum esse, si inutiliter statutum tempus effluxerit: Addit, preces ad Sac. Congregationem remissas fuisse cum omnibus facultatibus necessariis, & opportunis, re ideo adhuc integra manente, temporis lapsum esse spernendum.

In nihilo proinde habendam esse conditionem indictæ viduitatis, nam hic non de ejus conditionis validitate inquiritur, vel justitia, sed queritur tantum de utilitate initæ concordiae: potissimum quia eadem conditio ut tristis, odiosa, & publican lœdens libertatem, facile est reiicienda, ac revocanda leg. cum ita 62., & leg. hoc modo 63. ff. de cond., & dem., leg. un. Cod. si secund. nupt. mul., Ber. cons. 31. num. 5. lib. 2., Cyriac. contr. forens. 43. n. 49., Rot. in rec. dec. 95. num. 4., & 5. part. 12.

Hinc ad II. concludit, ab Archiconfraternitate quoque S. Hieronymi Charitatis initam concordiam probandam, ac confirmandam esse, ut maxime utilem, nemini que damnosam.

A Societatibus S. Joannis de Pigna, & S. Hieronymi Charitatis Urbis nondum libellum habuimus.

Emus Protector accuratissimam totius facti seriem refert, questionemque omnem sapientissimo EE.VV. judicio submittit.

Inquit Julianus in leg. quoties 22. ff. de condit., & dem. = quoties sub conditione mulieri legatur si non nupserit, & ejusdem Fideicommissum sit, ut Titio restituat si nubat, comode statuitur, et si nupserit, legatum eam petere posse, & non esse cogendum fideicommissum præstare, & Terentius in leg. sed si hoc 62. ff. eod. tit. §. fin. = cum Vir uxori si a liberis ne nupserit in annos singulos aliquid legavit, quid juris sit? Julianus respondit, posse mulierem nubere, & legatum capere.

Hæc autem juris communis dispositio confirmata etiam fuit ab Imperatore Justiniano in leg. 2. Cod. de indict. viduit. toll. Statuit enim licere mulieribus etiam maritorum suorum interminatione spreta, quæ viduitatem eis indicit, & non dato Sacramento procreandæ sobolis gratia tantum ad secundas migrare nuptias, pena hujusmodi cessante sive habeat liberos, sive non, & ea pertipere, quæ maritus deliquerit.

Hæc tamen omnia novissimo jure, de quo in cap. 43., & 44. Autb. de nupt. abrogata, & revocata fuerunt. Statutum enim fuit = Quapropter præsentem ponimus legem, non enim volumus deficientium nihil illicitum habentes voluntates frustrari. Si enim diceremus oportere mulierem, omnino viro præcipiente non nubere, hoc custodire, pro amaritudine babuisset hoc merito lex; nunc autem cum secundo præsto sit lex, scilicet ut si voluerit nubere, accipiat quod relictum est, novissimi scleris est despicere voluntatem defuncti ita fluctuantem, ut ei detur licentia nubendi, & accipiendi quod relictum est, & per omnia contristandi priorem maritum: Unde sancimus, si quis prohibuerit uxorem ad aliud venire Matrimoniam, sive etiam uxor

maritum, & pro hoc aliquid reliquerit, nam ex duabus conditionibus habere contrahentium alterum, aut ad nuptias ventre, & abrenunciare perceptioni, aut si hoc noluerit, sed honorat defunctum, omnino abstinere de cetero nuptiis.

Joannes Baptista Testator legem dixit = desiderando eſſo Testatore, che detta Signora Maria Antonia Marroni ſua Conſorte debbaſervare, e ſervi lo ſtato viduile, ne poſſa mai in conto alcuno paſſare alle ſeconde nozze, perciò ordina, vuole, e comanda che in caſo la medema paſſiſſe alle ſeconde nozze, ſia, e ſ'intenda immediatamente decaduta dalla ſua Eredità ſenza che poſſa pretendere altro, che la ſua Dote, e quarto viduile, ed allora ſoſtituiſſe in detta ſua Eredità tutti gli poveri carcerati di queſta Dominante, cioè delle Carceri nuove, e Campidoglio.

Testator itaque hæredem instituit Uxorem, quatenus vitam viduile ſervaret, contra nihil voluit eam habere, ſi ad ſecundas nuptias convolaret, viciſſim vero nihil Pauperibus carceratis reliquit, ſi illa in viduili ſtatu permaneret; contra universam hæreditatem illis dedit, ſi ad ſecondas nuptias illa transiret. Remiſſio itaque caducitatis, de qua in concordia, maniſtata inducit commutationem voluntatis Testatoris. Opus idcirco eſt ut necessaria, & justa cauſa concurrat, ſine qua commutatio deneganda eſt Conc. Trid. ſeff. 22. cap. 6. de Ref. Ponderandum hinc, an ſola utilitas pecunia, de qua in dicta concordia, haberi valeat pro necessaria, & justa cauſa commutationis.

Perpendendum item an hęc remiſſio caducitatis quid ſcandali, mali exempli, vel damni præferat. Pro voluntate Joannis Baptiste Testatoris intervertenda, ac eludenda tam hæres, quam ſubstituti instant, videndum hinc an Ecclesia colluſionem confirmare, & manus adiutrices præbere debeat. Viri item edocti de modo eludendi conditionem viduitatis facile in posterum a legatis erga uxores ſub conditione viduitatis recedent. Ecclesia demum, & Loca pia ut plurimum ex purificatis ſubstitutionibus eventualibus, ac incertis conditionibus suas divitias noſcunt, unde non leve damnum iis irrogaretur, ſi ſuper ſuccellionibus eventualibus Transactio indulgeretur.

Sac. Congreg. in una Romana Beneplaciti 3. Auguſti 1709. in qua Sebastianus Cartonus præter uſum fructum omnium bonorum reliquerat Clara Bonitia uxori titulo prælegati omnia mobilia, aliaque ſupellecilia domeſtica, quæ voluit eſſe libera, & in proprietate ejusdem Claræ, ea tamen conditione expreſſa, quatenus vitam viduilem ſervaffet, & non alias, illudque ampliavit in codicillis etiam quoad credita conſequenda a diversis debitoribus ratio-ne operis lignarii, repetita conditione, & obſervatione viduitatis. Clara cupiens indemnem ſe ſervare a caducitate tum prælegati, tum uſufructus, requiſiuit Societatem S. Iosephi fabrum lignariorum Urbis, cuius favor eaducitas erat, pro congrua tran-

transactione, oblata hereditaria Domo valoris scut. 5117.. quam quidem, tamquam sibi utilē amplecti visum fuit Confratribus. Hinc porrectis precibus requisita fuit informatio Emi Urbis Vicarii, quicquid censuit, Transactionem pernitilem esse loco pio. Proposito autem An, & quomodo petitis sit annuendum in casu &c, rescripsit Negative.

Item Sacra Congregatio negotiis Epis., & Reg. preposita in una Romana Benefaciti, in qua Victorius Sauli heredem universalem instituerat Catherinam Kercoff Uxorem sin tanto che la medema serverà stato viduile, mentre nel caso la medema passasse a seconde nozze, intendo che non possa conseguir altro della mia Eredità, che la restituzione della di lei Date, facta substitutione favore Capellaniarum Sauli erectorum in Ecclesia SS. Angelorum Custodum Urbis, cum postmodum solemni concordia Deputati Societatis SS. Angelorum caducitatē remisissent, institumque fuisset pro dictae concordiae approbatione, sub die 9. Augusti 1765. preces rejecit.

Emi Patres qua præstant justitia, & æquitate dignentur respondere.

- I. An sit locus approbationi concordiae, & respective sanatoria in casu &c., & quatenus affirmative.
- II. An Archiconfraternitas S. Hieronymi Charitatis teneatur accedere eidem concordia in casu &c.

Ad I. Negativè.

Ad II. Provismū in primo,

Sess. 24. cap. 12.

TERRACINEN. JUBILATIONIS. Capitulum Collegiatae Ecclesie S. Joannis Terræ Somneni constat ex Archipresbytero, & octo Canonicis, quos inter numeratur Sacerdos Sebastianus Jannotta, qui spatio annorum 55. Chori servitium complevit, ac senio confectus septuagesimum ætatis annum emensus est. Itaque post tam diuturnum, continuum, ac laudabile servitium, preces Sac. Congregationi porrexit pro assequendo Jubilationis indulto, sed Episcopus hac super petitione auditus, novit, Canonicos sese præbere oppositores; præfixoque eisdem competenti termino, quamvis jura sua, licet moniti, non deducant, nihilominus ex actu Capitulari ab eodem Episcopo-

po transmesso eruitur, consensum ideo denegasse, quia cum Archipresbyter ratione Curæ Animarum, ut plurimum a Choro absit, si eveniat, ut uni ex octo Capitularibus Indultum concedatur, septem tantum superessent, & ita frangeretur alternativa, quæ non patitur, ut tres tantum Capitulares Ecclesiæ præsentes inserviant; Nec proinde æquum sit, ut cæteri sine lucro, & absque spe temporalis emolumenti unius Indultarii oneribus suppleant. Non inficiantur, duobus aliis ejusdem Ecclesiæ Canonicis concessum olim fuisse Jubilationis indultum, nihilominus respondent, non fuisse tunc requisitum Capitularium consensum, & experientia compertum esse, quot damna Divino cultui indè obvenerint.

Verum Canonicus Jannotta injuria consensum sibi denegari afferit, cum iam inoleverit recepta praxis jubilationem concedendi tum Canonicis, tum Beneficiatis, qui per annos quadraginta continuum, ac laudabile servitium præstare, eosque licet absentes participes fieri omnium frumentum, & quotidianarum distributionum, ac si præsentes interessent *Garz. de Benef. part. 3. cap. 2. § 1. num. 344.*, & colligitur etiam ex pluribus Sac. Congregationis resolutionibus: summo autem jure hunc modum requiei concedendæ fuisse præscriptum, ne qui Ecclesiasticæ militiae addicti sunt deterioris evadant conditionis militum secularium, quibus post diuturnum servitium passi laboris requies a jure civili conceditur, *leg. a muner. 6. ff. de vacat., & excusat. Muner. , leg. 1. Cod. de Veteraz. lib. 12.*

Minimè verò in controversiam revocari posse sustinet quadragenarium servitium laudabiliter expletum, illudque non assiduum modo, sed valde grave, ac laboriosum, cum alii duo Canonicci Jacobus Pontecorvo, & Cajetanus Rori indultum jubilationis obtinuerint. & omnia onera in alios transfusa reminiserint. Nec sibi obesse putat jaçatam alternativæ difficultatem, quæ si aliis Canonicis impedimento non fuit, quominus jubilationem assequerentur, nocere nunc sibi non potest ad illam obtinendam, ne eadem in causa diversum judicium proferatur *leg. non licet de reg. jur. in 6. , leg. non habet ff. eod. , Rot. decis. 581. n. 2. , & per tot. coram Ludovis.*

Cæterum advertit, alternativæ servitium legitimè non potuisse in Collegiata Ecclesia Somneni unquam introduci, cum id vetitum fuerit in Bulla erectionis sa. mem. Clementis VIII., quæ Canonicos diebus singulis Choro interesse præcevit; ac per Concilium Tridentinum *Seff. 24. cap. 12. de Reform.* sublata fuerit facultas inserviendi alternis vicibus, non obstante quacumque contraria consuetudine, aut statuto ad firmata per *Barbos. in Collect. ad d. Cap. Sac. Concil. num. 3. , & in Tract. de Canon. , & Dignit. cap. 31. zum. 3. , & 4. , ubi afferit Canonicos Collegiatarum Tom. XL.*

Ecclesiarum teneri juxta declarationes Sac. Rituum Congregationis per se ipsos , non autem per substitutos munia obire , nequè id alternatim licere , quamvis contrarium adesset statutum , aut immemorabilis consuetudo Ciarlin. *contro. for. lib.1. cap.38. n.29. , & 30.*

Episcopus post expositam facti seriem . relataque argumenta ab utraque parte adducta , ita concludit = *Attento igitur longo servitio Oratoris 55. annorum Ecclesiæ præfrito, & rationibus ut supra adductis contra Capitularem resolutionem , deneganda non esse eidem petitam jubilationis gratiam censerem =*
 Pluries actum est in Sac. Congregatione de jubilationibus , quæ passim conceduntur ex eo naturalis æquitatis principio , quod iuirmis subveniendum , laborantibus consulendum , & emeritis præmium non denegandum suadet . Viden. folia in Civitatis Castellane 20. Septembri 1766. , in Spoletana jubilationis 18. Augusti anni mox clapsi , & alibi . Nihil Capitulum opponit quoad continuum , ac laudabile servitium a Canonico Jannotta expletum : Quare assueta maturitate , ac prudentia Emi PP. dijudicabunt .
An sit concedendum indultum jubilationis in casu Ec.

Non proposita , cum reliquis .

*Sess. 23. cap. 18.
de Reform.*

VELITERNA TAXÆ SEMINARII. Sollicitus cl.me. Cardinalis Gesualdi olim Episcopus Ostien. , & Velternen. de implendo onere a Concilio Tridentino Episcopis imposito circa institutionem Seminarii Clericorum , anno 1592. ad illius erectionem adjecit animum , curavitque , ut eidem sustinendo sufficietes reditus non deessent: Imposuit proinde primùm taxam super beneficiis Civitatis , & Diæcessis , deindè nonnulla univit beneficia . Cum tamen decursu temporis exactio taxæ paulatim negligi cæperit , eo res perducta est , ut nonnisi quam octo Alumni in Seminario alerentur , nec aptus Ministrorum numerus posset sustentari .

Hunc numerum Diæcessis amplitudini imparem agnoscens cl. mem. Card. Tanarius , illum anno 1722. adauxit usque ad viginti , renovavitque taxam ad rationem scutorum trium pro centenario , ejusque solutioni pensionarios quoquecumque voluit obnoxios . Verū neque hunc numerum sufficere censuit cl. me. Cardinalis Spinellius , qui Alumnorum numerum ad viginti quatuor adauxit , nempè duodecim numerarios , qui solverent scutum unum singulis mensibus , totidemque supranumerarios , qui ad dupli solutionem tenerentur .

De-

Detrectantibus verò nonnullis pensionariis taxam persolvere, oportuit pensiones sequestro subiicere, sed habito ab iis recursu ad SSimum D. Nostrum, causa remissa fuit ad Sacram Congregationem, firmo tamen remanente sequestro, ideoque infra scriptum dubium proponitur definitum.

Promotor Fiscalis certum in jure esse dicit, pensiones impositas super fructibus, & redditibus Beneficiorum, subire pro rata debere onera respectu eorumdem Beneficiorum imposta *Garz. de Benef. part. 1. cap. 5. num. 171.*, *Monet. de Decim. cap. 9. num. 83.*, *Barbos. in Collect. ad Concil. Trident. Sess. 23. cap. 18. num. 55.*, sive Pensionarii exteri sint, sive Diæcesani *Pignattell. tom. 1. cons. 221. num. 10.*, sive oneroso, sive gratuito titulo pensiones obtinuerint *Barbos. ibid. num. 17.*, & 24., *Rigant. ad reg. 13. Cancell. num. 68.*, idque ab hac Sacra Congregatione decisum fuisse refert *Paninoll. decis. 27. num. 2. in Affsien. 20. Septembris 1583.*, *in Cæsenaten. 22. Decembris 1599.* *in Romana 23. Februarii 1646.*

Neque officere si opponatur, quod a centum, vel biscentum annis nunquam a Pensionariis taxa soluta fuerit, neque ex parte Seminarii requisita, quia ad præservandam Seminarii possessionem quoad omnes, sufficit, eam ab aliis Pensionariis fuisse solutam, quo casu nemo eximitur, nisi peculiarem exemptionis titulum probaverit *Rot. coram Ansaldo decis. 78. num. 85.*, *decis. 1135. num. 4. cor. Seraphin.* Constat autem alterit, ab anno 1730. indicta fuisse sequestra contra Pensionarios detrectantes taxam persolvere; Cumque observantia, dum de solutione agitur, non incipiat, nisi a tempore, quo illa fuit petita *Garzias de Benef. part. 7. cap. 1. num. 88.*, *Rot. decis. 825. num. 23. cor. Merlin.*, & taxa, de qua agitur, non prius, quam anno 1722. imposta fuerit, infert idcirco nec centenariam, nec quadrageuariam decurrere potuisse.

Reiiciendam verò esse alteram exceptionem, quod Seminarium sufficientibus redditibus provisum fuerit, proindeque subsidiaria taxa non indigeat; tum quia hujusmodi exceptio extranea prorsus est a præsenti casu, quo non de reductione, aut suppressione taxæ, sed tantum de solutione queritur; tum etiam quia obstat res a Sac. Congregatione judicata contra Ven. Collegium S. Bonaventuræ Urbis in Causa *Velitera taxæ Seminarii 24. Aprilis 1723.*, que statum facit quoad omnes eodem jure venientes Leg. res judicata ff. de re judic., Abbas in cap. *Quamvis num. 4. quest. 4. de Sent.*, & re judic., tum denique quia ad Episcopum tantummodo spectat de taxæ congruitate inquirere Concil. Trident. loc. cit., Ursaya discept. 24. n. 38.

Negat præterea, Seminarium adeo congruè provisum esse, ut taxæ subsidio non indigeat. Recenset enim statum ab

anno 1592., quo Cardinalis Gesualdus præter taxam ad rationem quinque pro centenario plura eidem univit beneficia, & duo signanter scutorum 300., quæ tamen cum essent de jure patronatus, unio inefficax remansit. Subductis itaque scutis 300., auctisque officialibus, Alumnis, & Præceptoribus, nec non imminuta taxa ad tria pro centenario, patere ait, Seminarium dici non posse sufficienter provisum. Ab anno autem 1721. constare, impensas ascendere ad scuta 1647. 61., redditus verò comprehensa taxa vix attingere scuta 1484. 54. Deficere proinde summatum scut. 163. 06., quæ annua pensione ab Alumnis numerariis, & supranumerariis solvenda supplentur. Majorum autem nunc esse Seminarii indigentiam, cum deficiat apta Domus, quam Eñus Episcopus suis sumptibus conducere cogitur.

Denique perperam opponi investimenta censuum à Seminario facta, quia probandum esset, ea ex Capitalibus certis fuisse confecta, cum tamen certum sit, illa partim ex Ministeriorum industria, partim ex aliis incertis, & accidentalibus causis provenire.

Antiquissimam, sanctissimamque Seminariorum disciplinam suum ad splendorem, dignitatemque revocare curavit Concilium Tridentinum *Sess. 23. cap. 18. de Reform.*, maximaque cura, ac optimis institutis eorum ेreptioni prospexit, cavitque sedulò, né illorum manutentioni quidquam deesset. Duplicem hinc modum statuit ad necessarios redditus comparandos, unionem scilicet simplicium Beneficiorum, & certam super omnibus aliis Beneficiis contributionem. Deinde ita mandavit = *Ad hanc autem portionem solvendam beneficiorum, Dignitatuum, Personatum, & omnium, & singulorum supra cammemoratorum possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas aliis forsan ex dictis fructibus solverent, retinendo tamen pro rata quidquid pro dictis pensionibus illis erit solvendum, ab Episcopo Loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia juris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij secularis: quibusvis, quoad omnia, & singula predicta, privilegiis, exemptionibus, etiamsi specialem derogationem requirent, consuetudine immemorabili, & quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem irapeditat non obstantibus.*

Hinc indubia res est, Pensionarios teneri ad solvendam pro Seminario taxam, nisi speciali sedis Apostolicæ privilegio exempti fuerint: Prout quoque certum est, beneficiorum possessores debere ab Episcopo compelli ad contribuendam portionem etiam pro pensionibus, quas soluunt, eis que licere retinere quidquid ratione pensionum solverint. Hujusmodi Pensionariorum onus quoad taxam pro Seminario, pluries probavit Sac. Congregatio, præsertim in *Lucana 5. Julii 1628.*, in *Romana contributionis Seminarii 3.*

16. Martii 1771.

69

Februarii 1646. lib. 18. decret. part. 20. terg. , in Spolevana 30.
Septembris 1710.

ipsum quoque habetur ex Instructione super taxa Seminarii jussu sa. me. Benedicti XIII. confecta , & ad singulos Italiæ, Insularumque Adiacentium Ordinarios missa , in qua num. 5. sic legitur = *In ciò, che risguarda le pensioni o fisse, o vitalizie, dell'Ordinario pagare non solamente la quota corrispondente alla sua annua entrata, ma altresì la quota appartenente al Pensionario, ritenendosi al pagamento della pensione ciò, che aura per esso pagato al Seminario, nel caso però, in cui il Pensionario nell'impostazione della pensione, non fosse stato con ampio, e Letterale privilegio esentato dal Papa dal contribuire al Seminario. Imperochè in questo caso l'Ordinario sarebbe obbligato a pagare per esso, e non potrebbe nel pagamento dell'annua pensione ritenersi ciò, che ha pagato per esso. Il che però non può succedere, ne succederà oggidì non solo per ciò, che è stato stabilito dalla Santità di Nostro Signore nella sua Costituzione Creditæ nobis, ma ancora per avere con molta maturità la Sag. Congregazione del Concilio altre volte determinato, che non sono effenti dalla tassa del Seminario per i beneficii, e le pensioni, che hanno, se non quelle persone, che sono eccettuate nel Sag. Concilio di Trento, e che però sono tenuti gl'Eñi Signori Cardinali, ancorchè Cameráli, li Prelati, e li Familiari del Papa, ne suffragar a questi verun privilegio d'esenzione, se in esso non si fa una speciale, ed individua deroga al Sagro Concilio, ed un espresſu menzione del pagamento, che facevasi al Seminario dai predetti Benefizj, e pensioni, avanti, che i Benefizj fossero stati conferiti, e le pensioni fossero state assegnate ai predetti personaggi. Aggiungendo, che il detto fin' ora . . . per i pagamenti de Pensionarj procede non solo per gl'Ordinarj, ma ancora per i Benefiziati, ed ogn'altra persona obbligata alla più volte nominata tassa.*

Caterum prætereundum non est, in supra relato Concilii Tridentini decreto ita legi declaratum = Succedente verò casu, quo per uniones effectum suum fortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in parte dotatum reperiatur, tunc portio ex singulis beneficiis, ut supra detracta, & incorporata, ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur.

Post hæc, quæ EE. VV. sapienti judicio subiiciuntur, definiendum erit.

An Pensionarj teneantur ad solutionem taxa favore Seminarii Voliterui in casu &c.

16. Martii 1771.

Sept. 23. cap. 18.
de Reform.

P⁷⁰ RIVERNEN. APERITIONIS SEMINARII. Cesserat
anno 1581. Communitas Privernensis Religioni Carme-
litarum pro manutentione eorum Conventus Ecclesiam S. Mariae de Libera; cumque ob sequitam deinde vigore Constitutionis sa. mem. Iunocentii X. ejusdem Conventus suppressionem Communitas jus suum in dictam Ecclesiam recuperasset; eam, cum omnibus ejus bonis, ex quibus annua summa scut. 87. 77. retrahebatur, assignavit Seminario Diaecesano, cum onere manuteneendi duos Privernenses Alumnos, qui revera fuerant deinceps aliti, & educati. Anno autem 1729. sa. mem. Benedictus XIII. per suas Litteras in forma Brevis approbavit taxam pro Seminario ab Episcopo Montis Altii Visitatore Apostolico praefinitam in scutis tribus pro centenario ex fructibus bonorum Ecclesiasticorum Diaecesum Priverni, Setiae, & Terracinae, ea lege, ut ex unaquaque Civitate tres Alumni in Seminario alerentur.

Ex hac Privernensis cum Setina Civitate equiparatione, quoad Alumnorum manutentionem, illatum sibi gravamen existimarunt Cives Priyerni; Cumque in precibus ad obtinendum Breve Apostolicum pro approbatione taxae nullatenus expreßum viderint, quod eadem Privernensis Communitas restringeretur in possessione retinendi in Seminario duos Alumnos in compensationem cessionis factae de omnibus bonis ad Ecclesiam S. Mariæ de Libera pertinentibus, idcirco de subreptionis vitio dictum Breve infectum redarguerunt, & a Tribunali Signatura Justitiae, cui ab Auditore SSmi querele remissa fuerat, commissiōnem obtinuerunt cum clausula = *De aperitione oris arbitrio Congregationis super Seminariis, non retardata solutione taxae ad formam Brevis = loco autem Congregationis super Seminariis, res venit in disceptationem coram EE. VV., ut definitantur dubia in calce transcripta.*

Ad I. Animadvertis Communitas Priverni, satis esse ad obtinendam Oris aperitionem aduersus Breve, ut profertur jurium indicia, & argumenta, ex quibus appareat, Actorem, suspenso Principiis factō, esse audiendum Rot. in Romana H̄ereditatis de Barberinis 21. Junii 1723. §. Arbitriū coram Cerro; idquè locum sibi vindicare, etiamsi Principiis factū, seu gratia ex motu proprio processerit, Baldass. annot. in Clement. tit. 7. de probat. §. Sciendum est, Rot. in dicta Romana §. Idque; Et etiamsi probationes tantum afferantur, quā judicantium mentes in aliquod tantum dubium coniūcere possint Rot. part. 18. Recen. dec. 871. num. 1., & 2., & dec. 1240. num. 1., & 3. cor. Lancetta. Multo itaque magis concedendam sustinet aperitionem oris in praesenti casu, quo Apostolicum Breve subreptionis vitio infectum noscitur Rot. in Colonien. Canonicatus super aperitione oris 27. Aprilis 1731. §. Alterum cor. Crescentio, & in Nea-

Napolitana Funerum 15. Junii ejusdem anni §. 4. coram Al-
dourando.

De subreptione constare afferit, quia reticulum Summo Pon-
tifici fuerit, Privernen̄s duos Alumnos gratis retineri
in Seminario consueisse, eidemque Seminario cessisse re-
ditus bonorum Ecclesiae S. Marie de Libera. Infert enim,
quod si hæc omnia Summo Pontifici innotuissent, vel nul-
lo modo, vel difficilius saltem cum Privernensi Civitate
et quæsset Civitatem Setiæ, quæ nihil in commodum Se-
minarii de proprio erogavit.

Pergit deinde ad alterum dubium super aperitione novi Se-
minarii, quam sibi ob Diæcessis amplitudinem indulgere
postulat, juxta dispositionem Concilii Tridentini *Seff. 23.*
cap. 18. de Reform. Maximè quia Ecclesia Priverni declara-
ta fuit Cathedralis a Benedicto XIII. in Litteris Apostoli-
cis annorum 1725., & 1726., & Sac. hæc Congregatio in
Brundusina relata a *Pignattello* tom. 9. *consult. 81. num. 74.*
declaravit, erigendum esse Seminarium in utraque Civi-
tate, ubi unus, idemque præsit Episcopus.

Observat præterea, novi Seminarii erectionem injunctam
fuisse a sa. mem. Clemente XIII., qui in Bulla diei 20. Se-
ptembbris 1758. hodierno Episcopo directa, ita mandavit =
Ac in Terracinensi, & Privernensi Civitatibus Seminarium ad
prescriptum Concilii Tridentini instituas, Montenique Pietatis
erigi cures, conscientiam Tuam super hoc onerantes = Verbum
enim illud instituas importare dicit absolutam necessitatem
exequendi iussionem Decian. conf. 19. num. 147., Menoch.
conf. 224. num. 27. lib. 3., Rot. decis. 955. num. 35. coram
Molin.

Sequuta verò Seminarii erectione in Civitate Priverni, nul-
lam solvendam fore censet taxam Seminario Setino, sed
novo Privernensi Seminario esse applicandam, prout
in III. Dubio queritur, tum quia quodlibet onus adimple-
ri, & solutio quælibet semel tantum fieri debet ad *Text. in*
S. solvitur instit. quib. mod. oblig. toll., *Ansaldo. de Commerc.*,
& *Mercat. disc. 26. num. 48.*, tum quia unica solutio præ-
scripta fuit favore Seminarii a Concilio Tridentino loc.
cit., & a Benedicto XIII. in Constit. *Creditæ nobis an-*
no 1725., eaque facienda præcipitur ab omnibus Eccle-
siast. Locorum, in quibus tamen Seminaria actu non
habentur. Hinc arguit Beneficia Privernensis Diæcessis
exempta esse debere a solutione taxæ pro Seminario Se-
tino, quando in Civitate Priverni aliud Seminarium ere-
ctum sit.

Denum addit Communitas Priverni, tum ipsam, tum
etiam Ecclesiasticos omnes se se obligasse ad expensas pro
Seminarii erectione, & manutentione. Patere itaque quo-
zelo omnes Civitatis Ordines pro bono publico totius Diæ-
cessis, & Divini cultus augumento trahantur. Nec obsta-

re consensum præstitum a nonnullis Canonicis Cathedra-
lis Priverni pro solutione taxe favore Seminarii Setini ,
quia illi obierunt , nec ullum iafferre potuerunt præjudi-
cium successoribus pro aperitione Seminarii instantibus ,
ad tramites Concilii Tridentini .

Ex parte Civitatum Terracinensis , & Setinæ , quamvis diu
expectatae fuerint , nihil haetenus habuimus .

Concilium Tridentinum *Seff. 23. cap. 18. de Reform.* , in qua
plura de Seminariis sancta sunt , hæc habet = *Sancta Syno-*
dus statuit , ut singula Cathedrales , Metropolitanæ , atque his
majores Ecclesiæ pro modo facultatum , & Diœcesis amplitudine ,
certum puerorum ipsius Civitatis , & Diœcesis , vel ejus Provin-
cie , si ibi non reperiatur , numerum in Collegio ad hoc proprie-
ipsas Ecclesiæ , vel alio in loco convenienti , ab Episcopo eligen-
do , alere , ac religiose educare , & Ecclesiasticis disciplinis in-
stituere teneantur= Itaquè ex præscripto Concilii Tridentini
obligatio erigendi Seminarium afficit singulas Cathedrales ,
& verbum illud singula , quo utitur Concilium , distri-
butivè resert dispositionem decreti ad unamquamque Ec-
clesiam , itaut tot esse debeant Seminaria , quot sunt Ca-
*thedrales *Bald. conf. 461. num. 6. lib. 1. , Soccin. conf. 133.**
num. 9. lib. 2. , Cephal. conf. 16. num. 55. lib. 1. , Barbos. de di-
ction. 372. n. 1. Surd. dec. 268. n. 5. , & seqq.

Animadvertisendum præterea , quod licet duorum Cathedra-
lium unio æquè principaliter facta non mutet statum cu-
juslibet Ecclesiæ respectu sui , sed unaquaque ex illis ea-
dem jura , qualitates , prærogativas , & privilegia etiàm
post unionem conservet , quibus antea pollebat , *Fagnan.*
in cap. cum certum sub num. 30. de Majorit. , & obed. , Gratian.
discept. 892. num. 5. , Franc. de Eccles. Cathebr. cap. 8. n. 136. ,
Gonzalez. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 7. num. 118. , & seqq. ;
Nihilominus respectu Episcopi , cuius gubernio duæ illæ ,
vel plures Cathedrales commissæ sunt , pro unica Ecclesia
habentur Garz. de benef. part. 12. cap. 2. num. 37. , Gonzalez.
loc. citat. num. 112. , & seq. Gratian. discept. forens. cap. 655.
num. 6. , Rot. decis. 418. num. 3. coram Cavaler. . Hinc inqui-
rendum est , an Concilium Tridentinum in decernenda
Seminarii creatione ad Episcopum potius respexerit ,
quam ad ipsas Ecclesiæ Cathedrales , quas singulas ad in-
stituendum puerorum Collegium teneri mandavit . Ac
præterea videndum an hac in re , quæ ad Ecclesiæ ipsas
Cathedrales pertinet , spectari potius debeat quid sint duæ
illæ , vel plures Cathedrales per vim unionis respectu
Episcopi , vel potius quo modo post unionem considerari
debeant . Id perspexisse videtur Sac. Congregatio in Brun-
dusina relata a Pignattell. tom. 9. consult. 81. num. 74. ibi =
Si Episcopus duabus Civitatibus præst , in utraque erigatur Se-
minarium , & si redditus non sufficiant , conducantur Magistri .
Idem quoque resolutum fuisse tradit Gallemart. ad Concil.

Trid. loc. cit. num. 1. ; Viden. quoque Pax. Jordani. clucubras. tom. 1. lib. 7. tit. 4. num. 4. ; Pacian. de probat. lib. 1. cap. 27. num. 58. . & seq.

Hoc ipsum magis magisque patet ex declarationibus Sac. Congregationis quoad Penitentiarium in omnibus Cathedralibus Ecclesiae instituendum ex decreto Concilii Tridentini Sess. 24. cap. 8. de Reform. ; quod ita se habet = In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiae , ubi id commodo fieri potest , Penitentiarius aliquis cum unitione Prebenda proxime vacatura ab Episcopo instituatur . Quoties enim duæ Cathedrales invicem unitæ sint , Sacra Congregatio censuit , non unum tantum in earum alterutra Penitentiarium esse deputandum , sed binos , & singulos in singulis Cathedralibus . Hinc cum anno 1650. quæsitum fuisse = An Episcopus teneretur in Ecclesia Cathedrali Valven. unita Ecclesia Sulmonæ. erigere Probendam Penitentiariam = rescriptum fuit = Affirmative = Similiter in Geruniten. , & Cariaten. Synodi , & Gravaminura inter cetera dubia , hoc sexto loco propositum fuit = An in Cathedrali Gerunitana erigenda sit Prebenda Penitentiaria = Sac. Congregatio die 2. Octob. 1706. respondit = Affirmative ad formam Concilii , & die 11. Februzzi 1708. perstitit in decisis . Thesaur. resol. tom. 9. in addition. pag. 143.

Hac igitur posita Conciliaris decreti de erectione Seminarii interpretatione , sequitur habendam esse rationem non. Episcopi , sed Cathedralium . Praestat itaque perpendere , an id ipsum procedere debeat quoad Ecclesiam Priverensem , de cuius Cathedralitate nos minimè dubitare finunt tum litteræ Apostolicae sa. mem. Benedicti XIII. annorum 1725. , & 1726. , tum quæ in eadem Ecclesia peractæ fuerunt Sacrae functiones in Cathedralibus fieri consuetæ , nempe Sacrae Ordinationes , Oleorum consecratio feria V. Majoris heblomadæ , Synodus Diocesana anno 1764. celebraz , & alia hujusmodi .

Quod si ratione Cathedralitatis permittenda non videretur erectione Seminarii in Civitate Priverni , ponderandum esset , an eadem locum habere possit saltem ob amplitudinem Diocesis , qua posita Concilium Tridentinum loc. cit. ita statuit = In Ecclesiis autem amplias Dioceses habentibus possit Episcopus una , vel plura in Diocesi , prout sibi opportunum videbitur , Seminaria habere = Notanda tamen sunt verba illæ possit , nec non prout sibi opportunum videbitur , quæ praecipuum excludunt , & ad summum boni Viri arbitrium importare videntur .

Præter hæc habenda quoque ratio est Bullæ Clementis XIII. ad hodiernum Episcopum datæ anno 1758. , in qua hæc leguntur = Volumus autem , quod . . . in Terracinen. , & Privenen. Civitatibus Seminarium ad prescripta Concilii Tridentini instituas , Montemque Pietatis erigi cures , conscientiam tuam super

*super hoc overante = Expendendum, an hujusmodi formula
præceptum importet, vel consilium tantummodo, atque
hortationem.*

His itaque perpensis definiendum erit.

I. *An intrebat arbitrium pro aperitione oris in casu &c.*

Et quatenus affirmativè.

II. *An sit locus aperitioni Seminarii in Civitate Priverni, & Ter-
racine in casu &c.*

III. *An taxa super redditibus Ecclesiasticis Diocesis Priverne.,
aliisque redditibus adscriptis Seminario Setino, adjudicari de-
beat Seminario Priverni in casu &c.*

Die Sabbathi 20. Aprilis 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

Examen trium sequentium Causarum, quæ priori loco in-
dicantur, ac descriptæ fuere in Folio postremae Congre-
gationis diei 16. Martii, hodierno Confessui EE. PP. reser-
varunt. Dignentur itaque tum illas, tum sex alias noviter
adjectas consueta justitia definire.

TERRACINEN. JUBILATIONIS.
An sit concedendum Indultum Jubilationis, in casu &c.

*Sess. 24. cap. 12.
de Reform.*

Affirmativè, & scribatur Episcopo juxta mentem.

VELITERNA TAXÆ SEMINARII.
*An Pensionarii teneantur ad solutionem Taxæ favore Seminarii
Veliterni, in easa &c.*

*Sess. 23. cap. 18.
de Reform.*

Affirmativè, & amplius.

PRIVERNEN. APERITIONIS SEMINARII.

I. *An intret arbitrium pro aperitione oris, in casu &c.*

*Sess. 23. cap. 18.
de Reformat.*

Et quatenus affirmativè

II. *An sit locus aperitioni Seminarii in Civitate Priverni, & Ter-
racinæ, in casu &c.*

III. *An Taxa super redditibus Ecclesiasticis Diœcesis Privernen.,
aliisque redditibus adscriptis Seminario Setino, adjudicari de-
beat Seminario Priverni, in casu &c.*

Ad I. Negativè.

Ad II: Ex hac tenus deductis non esse locum aperitioni.

Ad III. Provisum in secundo.

FANEN. LEGATI. Saerario Ecclesiae Cathedralis Fanen. ex dispositione pii Canonici Joannis Ligi perpetuum uest onus annua scuta 60. præstandi ad un Giovine studente, ebe sibi bene nato di buon Padre, e Madre, non sit offeso di difetto d'animo, e di corpo, per anni cinque, etiam Cittadino di Fano puer, e non Gentiluomo, o in Roma, o in Bologna, o in Padova, o in Perugia. Jus autem eligendi Adolescentem ab eodem pio Fundatore datum fuit Episcopo Fanen., Abbatii S. Paterniani, Rectori S. Petri, & Præposito, ac Archidiacono ejusdem Cathedralis Ecclesiae.

Subsidium hoc anno 1769. petierunt Adolescentes duo, nempe *Andreas Bernetti*, & *Franciscus Tombari*, habitoque ad dictis quinque Electoribus secreto scrutinio, *Andreas* tria vota favorabilia, & *Franciscus* duo tantum obtinuit. Reputans autem idem *Franciscus*, immerito *Andream* electum fuisse, querelas ad Sacram Congregationem detulit super electionis validitate. Sed cum adhuc *Franciscus* negligat jura sua deducere, *Andreas* idecirco ad assequendam subsidii participationem, modo validitatem propugnat suæ electionis.

Inquit idem *Andreas Bernetti*, se electum fuisse ab iis, quorum erat jus eligendi, sibi proinde debitum esse subsidium: spretis prorsus tum querelis *Francisci Tombari*, qui tamquam exclusus majori suffragiorum numero, haud est legitimus Contradictor, tum etiam querelis Sacrarii Ecclesiae Cathedralis, quod nequit voluntatem Fundatoris, onusque sibi injunctum impugnare. Inaniter vero excipi de defectu qualitatum a Fundatore volitarum: inquit enim eas a solis Electoribus examinandas, & ponderandas esse. Dum igitur Electores omnibus perpensis, ac perscrutatis ipsum renunciarunt idoneum; non possint alii, ad quos electio non spectat, de defectu qualitatum excipere Rot. eoram Lancett. decis. 1057. num. II.

Ceterum advertit, se civica qualitate, de qua potissima est questio, esse præditum, quum natus sit in ipsa Fanensi. Civitate ex Patre munere Advocati, & publici Lectoris jam a 20. annis in ea fungente, qui cum universa familia ibi lares fixit, domum, bonaque acquisivit, quique ad instar Civium Fanensium in repartitione onerum taxatus fuit. Concludit ideo, claram esse civicam qualitatem, maximè quia sola nativitas in ipsa Fanensi Civitate cum civilitatem naturalem, & originariam inducat, ea sola satis est, ut frui valeat subsidio pro Civibus relicto. Et revera saepius ad dictum subsidium admissos fuisse adolescentes vel tantum originarios, vel ex Patre natos, qui domicilio civilitatem acquisiverat.

Nec obesse defectum formæ a Statuto in novis admittendis Civibus præscriptæ. Eam siquidem in illis tantum servandam, qui nullam a jure civilitatem habent, non vero exclu-

excludere civilitatem, vel origine, vel domicilio acquisitam. Hinc concludit, spernendum esse contrarium Episcopi judicium, uti erroneis, futilibusque rationum momentis innixum.

Capitulum vero ad vindicandam Fundatoris voluntatem excipit, dictam electionem, uti factam contra Fundatoris voluntatem, nullam prouersus, & irritam esse. Ait enim, Fundatorem vocasse Juvenem, che sia ben nato di buon Padre, e Madre, non sia offeso d'animo, o di corpo: honestati autem, ac morum probitati non respondere, quod *Andreas Bernetti* pluribus expilatis Paterha domus rebus, semel, atque iterum a Patriis laribus diverterit, exteras oras pergravebit, absumptisque demum rebus, & pecuniis Fanum redierit.

Addit, Andream civica qualitate carere, quum Doctor Anicetus Bernetti Pater nec origine, nec domicilio, nec adlectione civicam qualitatem umquam acquisiverit; Non quidem origine, cum ortum duxerit in Terra Montis Giberti Firmanæ Diæcessis: non domicilio, cum ratione dumtaxat temporanei munieris Lectoris in Collegio Nulphio, moram habuerit, & habeat in Fanensi Civitate absque animo perpetuo habitandi: non demum adlectione, cum nunquam servata fuerit forma a Statuto in novis Civibus admittentis præscripta, nec ullibi accesserit publici Consilii consensus, & juramenti præstatio.

Et revera eumdem Anicetum nunquam Lares, rerumque, ac fortunarum suarum summam è Terra Montis Giberti in Civitatem Fanensem transtulisse, imo publico scripto Magistratui Fanensi exhibito declarasse, se uti exterum, & Forensem ab oneribus, quibus Cives subjiciuntur, immunitum esse, prout eadem onera nunquam tulit. Spernendam ideo esse occasionalem ejusdem moram cum familia in Fanensi Civitate, cum ratione officii absque animo perpetuo habitandi habita fuerit, neque obesse emptionem cuiusdam Prædii in Territorio Fanen., quod eo tantum animo aquistum fuit, ne videretur malum consilium dedisse ei, qui idem prædium emere exoptans, de fideicommisso timebat.

Hinc concludit, nullam in *Andrea* civicam qualitatem adesse ex persona Patris: addens, multo minus eam sortiri potuisse ex ejusdem *Andrea* nativitate in ipsa Fanensi Civitate, utpote quæ occasionalis tantum fuit, & accidentalis, ac proinde inepta ad civicam qualitatem acquirendam. Leg. Filios Cod. de municip. & origin. lib. 10.

Demum advertit, Fundatorem voluisse electionem *Juvenis pauperis*: nullam autem paupertatis probationem ab *Andrea* fuisse adductam, nec adduci, imo constare ejusdem Patrem divitem esse non solum ex honorario Lectoris in Collegio Nulphio, sed etiam ex bonis quæ præcipue in Terra Montis Giberti possidet. Epi-

Episcopus verò hæc habet = Mibi sanguine videtur Franciscus Tombari Andrea Bernetti anteponendus. Vel enim mentem spectemus Testatoris, vel ipsius metu Advocati Bernetti confessionem, utraque pro Tombari evincit. Non est presumendum, quod voluntas illum postponi, qui originem habet paternam, & propriam una cum Domo, aliisque prædias alteri, qui per accidens est in Civitate natus, ibique moram trahit. Confesso vero Advocati Bernetti se non esse Civem, neque Civium oneribus obnoxium apertissima est: nam pluries voce, & scriptis id affernit.

Civium nomine non solum veniunt, qui in ipsa Civitate nati sunt, sed etiam, qui in ejusdem continentibus, ac Suburbiis. Inquit Terentius in Leg. 147. de verb. signif. = qui in continentibus Urbis nati sunt, Romæ nati intelliguntur; & Ulpianus in Leg. 30. ad municip. = qui ex vico ortus est, eam patriam intelligitur habere, cui Reipub. vicus ille respondet; ibique Glossa = Natus in Terra Butrii dicitur civis hujus Terræ. cura Villa Butrii sub hac Civitate sit. Qui ex vico, ut Virgilius Mantuanus licet ex vico ejus, scilicet Plectola, fuerit ortus.

Civilitas autem acquiritur vel natura, hoc est origine, vel domicilio, vel demum privilegio L.7. Cod. de Incolis. Inepta tamen est ad civilitatem acquirendam accidentalis origo, vel simplex habitatio ratione officiorum, & negotiorum, et si longissima. Ad effectum enim verum acquirendi domicilium requiritur animus perpetuo habitandi, quod ex translatione majoris partis bonorum, & familie, aliisque conjecturis evinci debet. Hinc Curiales, Advocati, Procuratores, Doctores ad legendum conducti, aliique, qui in Urbe degunt non animo ibi perpetuo permanendi, sed tantum ratione officiorum, numquam contrahunt domicilium, neque incolatum, etiam mille annis habitando Randolph. in prax. part. 1. cap. 7. num. 61., Rot. apud Fenzon. ad Stat. Urb. decis. 109., & part. 9. Recent. decis. 312. num. 17.

Fundator jussit eligi unum Giovine studente, che sia ben nato, di buon Padre, e Madre, non sia offeso di difetto d'animo, e di corpo per anni cinque, e sia Cittadino di Fano povero, e non Gentiluomo. Perpendendum ideo, an in Andrea Bernetti electo concurrent dictæ omnes qualitates a Fundatore prescriptæ.

Quid ergo inspecta Fundatoris voluntate dicendum in casu sit, EEE. PP. edicent.

An electione sustineatur, in casu &c.

Dilata, & coadjuventur probationes.

PERUSINA MONTIS PIETATIS . Ex hereditariis
pii Viri Raynerii Consolini bonis ascendentibus ad scuta
14000., prope finem seculi XVI. eretus Perusiae fuit Mons
Pietatis , auctoritate Apostolica confirmatus a san. mem.
Clemente VIII. , impertita etiam facultate exigendi fru-
ctus summae mutuatae ad rationem scutorum duorum pro
centenario , & anno in necessarias Aedium expensas , &
Ministrorum stipendia erogandos . Decursu temporis sive
debitorum impotentia , sive Rectorum incuria ad eam
Mons iste paupertatem devenit , ut anno 1699. claudi de-
buerit . Interea vero refectionis aliqualiter viribus anno tan-
dem 1735. ad exercitium revocatus fuit , annuente sa:me:
Clemente XII. , qui facultatem indulxit exigendi per
decennium ab oppignorantibus scuta tria pro centenario ,
eamdemque facultatem san.mem.Benedictus XIV.ad aliud
decennium prorogavit .

Non advertentes tamen Montis Ministri , lapsum jam
fuisse decennium ad exactiōnem auctae quantitatis usu-
tarum prorogatum , eamdem exactiōnem , absque fa-
cilitate prosequuti sunt ; Quare novi Praesides sup-
plicem obtulerunt libellum san. mem. Clementi XIII. pe-
tentes tum absolutionem a pœnis , & censuris ob protra-
etiam ultra decennium exactiōnem , tum etiam novam ,
nullaque temporis præfinitione circumscriptam faculta-
tem percipiendi usuras in eadem summa scutorum trium
pro centenario . Precibus ad hanc Sacram Congregatio-
nem ablegatis , annuit quidem ipsa quoad præteritum ab-
solutioni , erogatis scutis centum in eleemosynam Pau-
perum ; Verum quod pertinet ad tempus futurum , res abiit
irresoluta , & modo proponitur definienda .

Præmisso autem , quod juxta Concilium Lateranen. V. sess. 10.
liceat pro Montis indemnitate aliquid ab oppignorantibus
ultra morem accipere , observant Praesides Montis Consoli-
ni, indemnitatem haberi non posse , nisi tria pro cente-
nario exigantur , idque ex eo primum desumunt , quod
coercita exactio ad duo tantum scuta , retrahit vix pos-
set annua summa scutorum 193. 45. habita ratione de ca-
pitalibus , qua hodie non excedunt scuta 9672. ; quibus si
addantur alia scuta 73. 50: provenientia ex censi , & Lo-
cis Montium , integra ex omnibus constitueretur summa
scutorum 266. 95.. Aliunde verò constare dicunt , impenſas
pro Ministris , & Montis manutentione summam excedere
scut. 277. 23.

Addunt etiam , ab anno 1735. ad haec usque tempora quam-
vis percepta fuerint scuta tria pro centenario , nihil ta-
men lucri perceptum fuisse , cum non auctum , sed immi-
nutum potius fuerit capitale a pio Institutore relictum .
Inferunt proinde , necessarium esse usuræ augumentum ad
pium opus conservandum , habita præsertim ratione pe-
ri-

riculi, & dampni, quibus Mons est obnoxius tum ob debitorum decorationem, tum ob pignorum peremptionem, tum etiam ob infidelitatem Ministerum, quæ omnia majori fructuum accessione sunt compensanda, Card. de Luc. in *Suppl. de usur. num. 30. tom. 16.*, *Ursaya Institut. crim. lib. 3. tit. 8. num. 94.*

Contendunt præterea, ad præfiniendam usuræ, seu lucri quantitatem, quæ a jure præscripta non sit, standum esse Locorum consuetudinæ *Card. de Luc. loc. cit. num. 39.*, *Ursaya loc. pariter cit.*, *Rot. decis. 1205. num. 14. coram Emerix Jun.*. Perusini autem Civitatis eam esse consuetudinem, ut ab alio quoque Monte Pietatis tria pro centenario percipiantur, quamvis aliis quoque redditibus perfruatur.

Denique non satis consultum putant si petita facultas ad certum tempus concedatur, cum experientia trium præteriorum anporum compertum sit, temporaneam provisionem inequaquam posse sufficere, sed illimitatam, & indefinitam omnino requiri.

Antiquissima, celebrisque olim fuit inter Theologos, & Canonistas controversia, an Montes Pietatis licite possent aliquid lucri pro necessariis Ministeriorum impensis exigere. Definita tandem fuit à Lateranensi Concilio sub Leone X. anno 1515. celebrato, hoc modo = *Montes Pietatis per Républicas institutos*, & auctoritate Sedis Apostolice baculum prolatos, & confirmatos, in quibus pro corona impensis, & indemnitate aliquid moderatum, ad solas Ministeriorum impensis, & aliarum rerum ad illorum confirmationem, ut præfertur, pertinentium, pro indemnitate datum taxat, ultra sortem, atque lucro eorumdem Montium, recipitur, neque speciem mali præserre, nec peccandi incentivum præstare, neque ullo patto improbari, quin immo meritorium esse ac laudari, & probari debere, tale mutuum minimè usurarium putari, licet eque illorum pietatem, & misericordiam Populis prædicare . . . ac tenebris alios etiam similes Montes, Apostolica Sedi approbatione erigi posse. Hinc Concilium Tridentinum Sess. 22. cap. 8. de Reform. Montes Pietatis inter Pia Loca recensuit; & Episcoporum visitationi subjecit.

Veturum non leve subest periculum, ne quod à Montis Praefectis exigitur, superet quod pro illorum indemnitate, & impensis necessarium fuerit. Hinc Sacra Congregatio, ut omnem usuræ suspicionem removeret, nihil supra sortem accipiendum statuit, nisi Sedis Apostolicae auctoritas accederet. Ita enim die 7. Februario 1637. Archiepiscopo Neapolitano scriptis = *Löca piâ, & Sacrae Aedes, quæ deposita retinent*, dum prout quantum indigentibus pecuniis, accepto pignore, non posse quidquam à Mutuataris, nisi ex Sedis Apostolicae dispensatione, accipere. Et lib. decret. 15. pag. 486. Idemque responsum die 14. Martii ejusdem anni dedit Episcopo:

Andrienti, ut ex cod.lib. 15. decret. pag. 501. terz.

Itaque Romani Pontifices non aliter facultatem dederunt erigendi in Civitatibus Montem Pietatis, quam servata forma a Leone X. in Concilio Lateranensi præscripta, ea que in primis sub conditione, ut recipi a Mutuataris possit aliquid moderatum pro expensis tantummodo Ministrorum, & Montis indemnitate. Hinc hujusmodi expensarum habenda ratio est in præfinienda interusurii quantitate, que pro varia necessitate expensarum, varia quoque sit oportet. Sacra Congregatio in Avenionen. 26. Maii 1612., in Tudertina 17. Augusti 1626., in Theatina 5. Julii 1627., in Lucerien. 27. Maii 1645. tria pro centenario recipi posse censuit; Sed in Cremonen. 31. Maii 1580., & in Vercellen. 8. Octobris 1628. duo tantum, ac in Messanen. 11. Aprilis 1625. unum dumtaxat exigi permisit, ut refert Pignattel. tom. 4. cons. 153. num. 4.

Et quamvis in permittenda interusurii perceptione ea ut plurimum a Sac. Congregatione addita fuerit clausula = dummodum non excedant tria pro quolibet centenario, ut in Viglevanen. 19. Januarii 1677., in Avenionen. 26. Maii 1612., in Derthonen. 27. Augusti 1626., in Theatina 5. Julii 1625., in Mutinen. de Finali 22. Augusti 1637., & in Lucerien. 27. Julii 1645., nihilominus aliquando etiam declaravit, quatuor pro centenario recipi posse, ut in Cononen. 28. Aprilis 1599.. Quin immo facultatem quoque exigendi scuta quinque pro centenario impertita fuit, si gravis urgeret causa necessariae subventionis pauperum, & ratio lucri cessantis, & damni emergentis id suaderet, quemadmodum permisit Monti Pietatis Bononiæ, Mutinæ, Veronæ, & Ferrariae, ut liquet ex Apostolico Indulso, quod legitur apud Pasqualig. decis. moral. 183. num. 6., cæterisque prætermisssis etiam in Casaten. Montis Pietatis 28. Januarii 1708.

Hisce ergo præmissis præ oculis habendus est Status Montis Pietatis Consolini, ut inde dijadicetur quid a Mutuataris pro necessariis Ministrorum impensis, & Loci pii indemnitate exigi possit. Inquirendum in primis, an excedens videatur vel Ministrorum numerus, vel eorum stipendum, itaut imminui, ac reformari debeat. Videndum deinde quantum utilitatis dictus Mons perceperit per id tempus, quo vigore Indulti Clementis XII., & Benedicti XIV. scuta tria in singula centum exegit: Quod si nullum fortasse, aut parum incrementi percepisse constiterit, videndum, an id tribuendum sit quantitati expensarum, que pro indemnitate Montis necessariae fuerint, vel potius pravæ Ministrorum administrationi, & Rectorum incuriae, cui proinde opportunum remedium afferri debeat.

Nec omittendum, alium adesse Perusie Montem Pietatis,
Tom. XL.

qui ab anno 1587. scuta tria pro quolibet centenario, & anno percepit; & nihilominus in eum statum devenerat, ut illum claudere oportuisset, nisi san. mem. Benedict XIII. per suas litteras in forma Brevis utriusque sexus Regulares sub majoris excommunicationis poena coegisset ad deponendas in hac Aede Sacra pecunias, quas investire jubentur, reliquosque ad iudicialia deposita ibidem peragenda. Considerandum proinde, quid in praesenti casu permetti debeat, inspecto presentim, quod si indulsum denegetur, pauperes minori interusurio affecti, omnes ad Montem Consolinum confluent, timendumque idcirco vehementer, ne universa ex arario pecunia quam cito deficiat.

Episcopus in sua Informatione Oratorum precibus omnino favebat. Disertè affirmat, Ministrorum numerum reduci non posse, cum omnes sint necessarii, nec illorum stipendium immisui, cum ratione laboris non sit excedens. Advertit insuper, quod etiam aliquid lucri superesse posset ex perceptione interusurii scutorum trium pro centenario, ut contigit anno 1767., illud tamen pro inopinatis expensis posset deservire.

An Rectoribus Montis Consolini Civitatis Perusiae fit concedendum Indultum perpetuò exigendi scuta tria pro quolibet centenario, in casu &c.

Dilata, & prævia firmatione Status, & redditum Montis, Episcopus cogat Ministros ad redditionem rationis, non retardata interim provisionali exactione ad rationem scutorum trium pro centenario, & ad D. Secretarium juxta mentem,

*Sess. 14. cap. 7.
de Reformat.*

SALERNITANA IRREGULARITATIS. Exente mente Septembri anni 1769. cum Angelus Moscati Famulus comitatus esset Petronillam Nicolais Uxorem Francisci Jannelli, simulque ad agrum quemdam accessissent, supervenit Sacerdos Michael Jannelli ejusdem Francisci Frater, dictumque Angelum famulum objurgavit, tum quia pompa auferentem vidisset, tum etiam quia detraCTORIIS verbis suam famam laedere non erubuisse. Hinc dissidiorum, & rixarum causa, timensque Petronilla, ne damnum aliquod sibi, aliisque eveniret, media inter rixantes stetit, & Sacerdotem Cognatum ambabus manibus apprehendit, cumque obscenavit, ut ab incepto sermone desisteret. Interim vero Angelus igneum tormentum in Sacerdotem explosit, ejusque loco vulneravit Petronillam, quæ paulo post ex accepto vulnere occubuit.

Rumor homicidii increbuit, & Cyria Archiepiscopalis Salernitana in Sacerdotem Michaelem inquisivit, eique loco carceris Palatum Archiepiscopale assignavit, pluresque Testes examini subjicit. Hi autem Testes, una excepta

pta Petronilla, deposuerunt vel de auditu, vel ex publica voce, & fama, Sacerdotem Michaelem, postquam eadem Mulier vulnerata remanserat, explosisse in Angelum dictum sclopi, quod nonnulli affirmarunt, dupli ignario fuisse onustum, scilicet a due botte. Petronilla vero penè moritura, depositionem & ipsa complevit, ac fassa est, Sacerdotem Jannelli igniarium sclopi, quem tenebat, attollisse, & hac de causa ipsum comprehendisse, ne Angelum interficeret. Duo alii Testes ex ore ejusdem Sacerdotis confirmarunt sclopi explosionem ab eo contra Angelum commissam, licet convenient, nihil detrimenti dictum Angelum passum fuisse. Verum Sacerdos Michael non solum sclopi explosionem, sed illius quoque retentio nem constanter in suo constituto negavit. Angelus tamen inventus est saucijs vulnere, non mortifero, nec ab igneo instrumento, sed a cultro potius illato; & quamvis Parochus ex ore ipsius Angeli a Sacerdote Michaele causatum fuisse asseruerit, nihilominus alii Testes, aut nescire professi sunt, aut omnino vulnus excluderunt, immò ex his duo ex publica voce testati sunt, Angelum semetipsum vulnerasse.

Hicse omnibus completis Sacerdos inquisitus defensionibus renunciavit, & Curia Archiepiscopal sententiam protulit, qua dictum Sacerdotem Jannelli liberandum, & absolvendum fore declaravit, praetita tamen cautione idcirco representando novis supervenientibus indiciis, & facta obligatione de peragendis Spiritualibus Exercitiis decem dierum spatio, ac de non deferendis armis sub poena in Constitutionibus Synodalibus prescripta. Quo verò ad irregularitatem hæc addidit = *Verum respectu irregularitatis forsan incurſæ ob causam ab ipso datam homicidio prædicto, adeat Sacram Penitentiariam pro Apostolica dispensatione, vel responso ad cautelam, & donec non deceat hanc Curiam de dicta dispensatione, vel responso Apostolico, desineatur sub eodem mandato, in quo reperitur, & se abstineat a celebratione Missæ sub pena perpetuae suspensionis.*

Supplex idcirco Sacram hanc Congregationem adiit Sacerdos Orator; qui totus modo in eo est, ut irregularitatem excludat. Expendit enim textum in *in cap. De cætero de homicid. volunt., vel casual.* in quo statuitur, Diaconum, qui homicidio causam dedisset videtur, non esse ad Sacerdotium promovendum, idque locum tantummodo habere ait in casu, quo quis proximam morti causam præbuit, scilicet consilio, præcepto, vel ope, ut ex glossa ejusdem cap., & explicat Fugnan. in comment. ad idem cap. num. 7.. Nullam autem, sustinet, datam a se fuisse homicidio causam, cum nonnulla tantum verba in Angelum protulerit, quæ etsi gravia fuerint, nihilominus illata necem non immediate, sed fortuitò, & per accidens ref-

pexerunt, nec homicidio causam ullo modo præbuerunt
*Natt. conf. 47. n. 3. lib. 1., Menob. de præsumpt. lib. 1. quæst. 89
 n. 56., Hondoned. conf. 107. n. 44. lib. 1.*

Hinc sequi, remotam ad summum homicidio causam dedisse,
 quæ inepta est ad irregularitatem contrahendam *Cap. Exhibita*, *Cap. Dilectus*, *Cap. Significati*, & *Cap. Quidam de homicid.*, *Fagnan. in d. Cap. De cætero num. 13.* Eamque fuisse Sacrae Congregationis sententiam, ut refert *Sell. in select. Canon. cap. 49. num. 10.. & in Pampilonen.*, ac in *Oriolen. relat. a Fagnan. loc. cit. num. 15.* Nec facessere sententiam Curiæ Archiepiscopalis, quæ Sacerdoti Michaeli mandavit, ut cautionem præstaret de se representando novis supervenientibus indiciis, quia hanc clausulam non impedire asserit, quin sententia absolvatoria suum complementum fuerit assequuta, cum per eam priora indica omnino extincta remanserint, & prævia fidejussio plenariae absolutionis vim habuerit *Leonard. Ricc. lib. 1. cap. 7. num. 6. & seq., Farinacc. quæst. 4. num. 25. verb. Amplia primo.*

Archiepiscopus inquit, Oratorem spiritualia exercitia pergeisse: Promotorem Fiscalem censere, ipsum in irregularitatem incidisse, quia Petronillæ mors sequuta fuerit ob culpam præambulani ab eo datam: Sed Oratorem contendere nullam contraxisse irregularitatem, cum homicidium nec sua voluntate, nec ulla sui prævisione patratum fuerit, quamvis rixæ causam dederit. Denique concludit = *At quia Orator pro executione decreti bñjus Curie instat pro dispensatione ad cautelam, gratia petitæ censeo esse locum.*

In *Cap. De cætero de homicid. volunt., vel casual.* statuit Alexander III.; quod *Diaconus*, qui homicidio causam dedisse videtur, non videtur ad *Sacerdotium* promovendas. In hujus Textus expositione explicat glossa, quod si quis proximam homicidio causam dedit, scilicet consilio, præcepto, vel ope, irregularitas contrahitur, secus verò si remotam tantummodo causam præbuerit, nisi animo nocendi, vel minori diligentia id fecerit; Verum Fagnanus in *d. Cap. De cætero num. 7. 12.*, & seq., convenit quoad irregularitatem ab eo contractam, qui consilio, præcepto, vel ope homicidio causam præbuerit: Quò verò ad causam remotam, duos distinguit casus; Primo scilicet animadvertendum putat, si causa remota ad homicidium verosimiliter ordinetur, itaut qui causam dederit, videatur habuisse animum occidendi, quo in casu irregularitatem contrahi existimat, quatenus tamen quis operam daret rei illicitæ, vel animo nocendi fecerit, aut diligentiam, quam potuit, & debuit non adhibuerit.

Alter casus est, si causa nullimodè ad mortem inferendam fuerit ordinata, & tunc omnem excludit irregularitatem etiam si

etiam si quis per accidens operari daret rei illicitæ, argu-
mento *Text. in Cap. Exhibita eod. tit.* Hinc in *Pamphilonen*,
cum Presbyter audisset laicum quendam cum sua nepte
solere carnaliter commisceri, & quadam nocte armatus,
& ab aliis sociatus ad Domum Nepotis Presbyter acce-
sisset, ut Laicum ad Matrimonium contrahendum com-
pelleret, & Laicus vix Presbyterum fores pulsantem au-
divit, è fenestra sese proiecerit, & statim occubuerit, dis-
putatum fuit, an propterea Presbyter irregularitatem
contraxerit, die 29. Novembris 1602. responsum prodiit =
secundum ea, quæ proponuntur, non incidisse in irregularita-
tem = similiter in *Palentina* 22. Aprilis 1679. agebatur de
Clerico, qui a Viro cum Uxore deprehensus vulnere af-
fectus fuerat, & post longum tempus in idem commer-
cium reinciderat, ex quo factum est, ut quadam nocte
superveniente Viro Clericus aufugerit, & Vir Uxorem
interficerit; Cumque hac de causa Episcopus eumdem
Clericum irregulararem existimaverit, eumque ad Sacros
Ordines promovere recusaverit, quæstum fuit = *An*
propter hoc incurrit irregularitatem = & Sacra Congrega-
tio respondit = Negativè = lib. 30. decret. pag. 295.

In præsenti casu ponderandum, an satis constet de vulnere,
quo Angelus affectus remanserit, & an Sacerdos Michael
ejus Auctor fuerit. Sacri Canones in *Cap. Ad audientiam*,
& in *Cap. Significasti il 2. de homicid. volunt., vel casual.* sta-
tuerunt, quod percutiens aliquem non lethaliter, nec
animo occidendi, irregularitatem non contrahat, si mors
vulnerati non ex homicidio, sed ex alia urgentiori cau-
sa processerit: Immò in *Cap. Exhibita eod. tit.* exponitur
casus Clerici, qui cum quibusdam suis coætaneis ludens,
lapidem in unum ex his jecit, & ex percussione lapidis
vulneratus remansit, atque ob incuriam Patris, & me-
dicantis imperitia occubuit, & declaratum fuit, dictum
Clericum in irregularitatem nequaquam incidisse. De-
nique Gonzalez in comment. ad *Cap. De cæro eod. tit. n. 5.*
ait = *Si quis aliam vulneraverit, sanguisque effundatur absque
caede, aut mutilatione, irregularis non manet.*

Viderint Eminentissimi PP. quid libratis circumstantiis præ-
sentis casus diiudicandum sit, dum queritur.

*An constet de irregularitate, ita ut sit locus dispensationis in
casu &c.*

Non proposita, cum reliquis.

FIRMANA. Publicis confectis tabulis inter Religiosos
Conventuales Oppidi Mollani, & Arsiliam Forti initus
fuit anno 1612. Contractus, quem ipsi nuncuparunt = *Con-
cordiam, transactionem, & pactum = In eo præmissa con-
cessione a Religiosis Arsiliæ, & suis facta Sacelli cum-
Ara*

*Seff. 22. decret.
de observ., &
evitan. in celeb.
Miss.*

Ara B. Mariæ Misericordie in eorum Ecclesia recenter extructi , ac trium Sepulchrorum in ambitu Sacelli existentium , eadem Mulier , Dotis nomine Sacello , ac Religiosis cessit quoddam suum prædium rusticum , cuius sibi , & ad vitam viri sui reservavit usumfructum . Contra autem Religiosi = promiserant ad unguem observare , & adimplere iusfracta Capitula , pacta , & Conventiones inter dictas partes initas & juramento vallatas = nimirum quotidie in eodem Sacello unum agere Sacrum pro defunctis , & præsertim in suffragium Animæ ipsius Arsiliae , Viri sui , & Consanguineorum successorum ; Tria insuper Officia certis designatis diebus quolibet anno celebrare ; Lampadem præterea accensam in eodem Sacello perpetuo tenere , illudque demum semper servare Sacris suppellectilibus instructum :

Quamvis hujusmodi conventio per aliquod tempus exequitionem habuerit , nihilominus pluribus ab hinc annis nonnisi quam tria annua Sacrificia fuerunt celebrata , nec ipsa Capella amplius existit : Quare Arsiliae hæredes Sacrae Congregationi supplicarunt , ut cogerentur Religiosi Sacellum vel reædificare , vel alterum ejus loco subrogare ; & ad adimplementum onerum cogerentur tam quoad præteritum , quam etiam quoad futurum . Super hisce ergo , quæ Instrumenti exequitionem respiciunt , præsens vertitur disceptatio .

Inquiunt Actores , rem esse de obligatione ultro citroque suscepta , quæ proinde omnimodam requirit exequitionem l. sicut C. de ast. , & oblig. Rot. in Recen. dec. 487. n. 12. part. 5. tom. 2. Præsertim quia agitur de dispositionibus , quæ causam piam , & Divini cultus incrementum respi ciunt , cum in isto casu eo celerius demandari debeat exequitio , ne Fidelium pietas imminuatur , ad text. in Clem. Quia contingit de Relig. dom. , idque procedere etiam si conditiones adjecta videri possent nimium graves gloss. in Cap. Cum dilectus de Iurepatr. verb. Præsentare .

Sustinent proinde , jus sibi competere cogendi Religiosos ad Sacelli reædificationem , vel ad subrogationem alterius cum tribus Sepulchris , cum id exigat natura Patronatus , qui et si non fuerit expresse reservatus , nihilominus ex dotatione inducitur Rot. dec. 421. num. 2. part. 2. , & decis. 288. num. 4. par. 4. tom. 1. Recen.

Quo verò ad Missarum celebrationem perperam opponi ajunt sequutas nonnullis temporibus illarum reductiones , cum ea in Missis celebrandis per viam contractus non admittatur Cap. 1. de past. Cap. Puellæ 29. quæst. 1. , Cap. Dilecti 2. de Appellat. , Fagnan. in Cap. Significatum de Præben. num. 29. , & 50. , & ne imminutis quidem redditibus possit efflagitari Scarfanton. ad Ceccoper. lucubr. canon. lib. 3. tit. 13. num. 16. Minusque rectè eas reductiones præscriptas fuisse

¶ Superioribus Regularibus , quavis auctoritate destitutis , Scarfant . loc. cit. ubi testatur , sic pluries fuisse a Sac. Congregatione declaratum .

Religiosi Conventuales , elapsi jam anno a præfixione termini , nondum jura , si que habent , deduxerunt . Professi tamen sunt Eminentissimo Archiepiscopo , adhuc possidere prædium ab Arsilia pro dote Capellæ assignatum , sed imminutis ejus redditibus alia interpositas fuisse reductio-nes ab eorum superioribus factas ut habetur ex relatione ejusdem Eminentissimi Archiepiscopi , quæ inter monu-menta Causæ circumfertur .

Dotatio unus est ex Canoniceis titulis , quibus Patronatus acquiritur Cap. Monasterium , Cap. Filiis , vel Nepotibus 16 , quæst. 27. , Cap. Abbatem 18. quæst. 2. , etiam absque expressa reservatione Cap. Significavit de Testib. , quæ tamen hic non desideratur , & nulli dubium , quin Patrono jus sit urgere onerum adimplementum , nec non Capellæ , & Altaris manutentionem exposcere . Onera autem si a contractu correspactivo proveniant , adamassim adimpleri debent , etiamsi reddituum quantitatibi non respondeant , ut declara-vit Rota in Ravennateu. Salviani 16. Februarii 1753. §. 10. coram Eminentissimo Molino , & S. Congregatio in Maceraten. oneris Missarum 15. Novembri 1687. , in Montis Politiani 3. Septembri 1716. , in Bergomen. Reductionis Missarum 10. Iuli 1728. Secus autem obtinet , quando ab ultima voluntate desumantur , tunc enim imminutis redditibus , quandoque dispensatio conceditur , ut in Fanen. Reductionis Missarum 23. Aprilis 1720. , in Regien. 1. Augusti 1719.

Verum onera quoque per contractum suscepta aliquando reducuntur , si contractus licet initio justus , decursu temporis injustitiam nimiam sapiat , tunc enim pro indemnitate Loci pii ad æquitatem reducitur leg. cum quidem ff. de usur. , & cap. suggestum de Decimis . Hinc præstat investigare valorem prædii pro Dote assignati , & verba illa expressa in relatione facta P. Commissario Ordinis Conven-tualium Una possessione di valore di 800. florini in circa , come per informazione s'è trovato . Videndum , an prædii valor oneribus responderet , ac modo respondeat , itaut damaum præsens cum præterito lucro compensari debeat . Conso-na sunt decreta Sac. Congregationis in Faventia Oneris Mis-sarum 12. Februarii 1735. in Taurinen. celebrationis Mis-sæ quo-tidianæ 20. Maii 1752. ad III. Dub.

Controverti non potest , facultatem reducendi Missarum one-ra Superioribus Regularibus fuisse concessam a S. M. Ur-bano VIII. , aliisque Summis Pontificibus , deindeque reno-vatam a Sa. Me. Benedicto XIII. , sejusmodi tamen facultatis usus fieri debet maturo adhibito consilio , nonnullis que servatis regulis , ut ait Benedictus XIV. de Synod. Diœc. lib. 5. cap. 10. , sed pouderandum , an hujusmodi facul-tas

tas trahi possit ad onera per contractum inter vivos suscep ta . Porro S. Congregatio in Mediolanen. Reductio Missarum 7. Aprilis 1731. declaravit Non sustineri reductionem Missarum factam a P. Generali Servorum B. Mariae ex Indulso Innocentii XIII.; & in Romana Reductio oneris Missarum 18. Aprilis 1733. declaravit non sustineri reductionem vigore Indulti Sa. Me. Benedicti XIII. factam ab Abate Generali Ordinis Camaldulensium oneris Missarum a Monasterio S. Gregorii per contractum suscepti ,

Quatenus verò concedenda reductio videatur , perpendendum, quod juxta regulam a Sac. Congregatione amplexam, alia potius onera , quam Missarum numerus imminui debet , ut in Prænestina 24. Januarii 1705. , & in Lanen. Sarzanen. 11. Maii 1728. , & alibi , sed cautè quoque , quoad fieri potuit , prospici voluit manutentioni tum Ecclesiæ , tum Altaris a Testatore designati , ut in Pisauren. Translationis oneris 23. Februaris 1753. , in Mediolanen. Translationis Capellaniæ 22. Novembris 1755. , & in Iannen. legati 28. Septembris 1737. ad III. Dub.

Hicce ergo præ oculis habitis dijudicandum erit .

An, & quomodo Instrumentum sit exequendum in casu Gr.

Seff. 24. cap. 6. de Reform.

ABELLINEN. IRREGULARITAIIS. Læsionem in sinistro brachio ex apoplectico morbo passus Sacerdos Carmelus de Rienzo , cum ejus ministerio in Sacro peragendo utili nequiret , & leva manus inepta esset ad sustinendum , & elevandum Calicem , atque ad frangendam hostiam, dispensationem ab irregularitate efflagitavit . Actum hac de re fuit in Congregatione diei 28. Julii anni elapsi , quæ die proposito dubio = *An sit concedenda dispensatio in casu Gr. = rescriptum prodiit = Negativè.*

Novas Sacerdos Orator preces exhibuit , asserens decursu temporis , ac medelarum usu ita profecisse , ut absque substantaculo ambulare , & brachium sinistrum mediocriter mouere possit , itaut sperare liceat , fore ut imposterum omnino convalescat , quemadmodum depositione etiam Medici comprobavit . Super hicce precibus iterum auditus est Episcopus , qui retulit = *In novo experimento coram Magistro Cerimoniarum habito non solum nulli deformitati obnoxium ipsum Sacerdotem esse cognovi , que Scandalo Populum afficit , verum etiam brachium sinistrum ita nunc mouere , ut amplius non imamineat pericula calicem invertendi , quam illum elevat . Quod adjumentum ex usu thermarum Puteolanarum suisse consequatum afferait , & facile crediderim . Pollicem verò , & indicem levè non ita esse sanitati restitutas animadvertis , ut queat illis dexteram adjucare in frangenda Sacratisima Hostia super Calicem . Hinc ea tantum dispensatione indigere existimo , qua possit fractionem facere super patenu .*

Pro-

prosequitur deinde = Quod si vos Patres Eminentissimi & quibus
melius ei indulgere judicaveritis , ut ex hostia eam tantum de-
trahas particulam , quæ est in Calicem immittenda , ut mibi
primum visum fuit , & adhuc etiam videtur , majori certè de-
centia fractio fieret , nam pauciora , & fortasse nulla inde de-
ciderent fragmenta , quibus colligendis minus apta solam
dexteram , alias Vobis significasse memini = Denique concludit =
Rogatos vos interim Eminentissimi Patres volo , ut pau-
pertati , seu potius devotioni prædicti Sacerdotis consulere di-
gnemini .

Hæc habet Episcopus in nova sua relatione . Quid autem
super hac petitione animadvertisendum sit , patebit ex fo-
lio diei 7. Julii anni præteriti , in quo causa describitur ,
& fusus , atque accuratius res expenditur . Viderint EMI
PP. an supplicantis precibus annuendum sit , dum quæ-
ritur .

An sit standum , vel recedendum a decisio[n]e in casu &c.

FOROSEMPRONIEN. Augustina Vidua quondam Caro-
li Joannis Francisci de Castro Refortiarum in testa-
mento condito anno 1638. onus iniunxit hæreditibus cele-
brationis quinque Missarum in die Anniversaria sui obitus ,
totidemque in die festo S. Augusti , absque ulla tamen Ec-
clesie designatione . Deficientibus autem omnibus de sua
Familia , & descendencia , hæreditatem deferri voluit ad
Ecclesiam Parochialem S. Petri ejusdem Castri , ubi sepul-
turam elegit , addito onere alterius Missæ quolibet
mense .

Seff. 22. decret.
de observan. , &
evitan. in celebr.
Miss.

Defuncta Testatrice onus Missarum decem descriptum fuit
in Tabella onerum ejusdem Parochialis Ecclesie , ibique
ad annum usque 1720. adimpletum . Deinde verò Pater
Nicolai Riva bonorum hæreditariorum possessor , animad-
vertens , nullam pro Missarum celebratione fuisse designata-
tam Ecclesiam , fas sibi esse censuit illam quocumque in
loco adimplere , easque proinde ab anno 1721. celebrari
curavit in Ecclesia Fratrum Minorum de Observantia Op-
pidi Montis Rubri . Nunc itaque dictus Nicolaus Filius
pro serenitate conscientiae supplicat , ut EE. VV. oraculo
declaretur , liberum sibi esse in qualibet Ecclesia Missarum
oneri satisfacere .

Quum de ultimarum voluntatum exequitione agitur , plu-
rimū attenditur consuetudo , quæ etsi jus novum non
constituat , nihilominus leges ipsas re ducit in usum , vel si
dubiae sint interpretatur Cap. Cum Dilectus 8. de consuetudi-
ne , leg. si de interpretatione 37. ff. de legibus . Hinc melior
probatio haberi non potest , quam quæ desumitur ex obser-
vantia , eamque in re dubia præcipue spectandam esse de-
Tota. XL.

claravit Rot. coram Royas decis. 279. num. 12., & in Recent. decis. 220. num. 23. par. 11.

Certum est in præsenti casu, quod sequuto Testatricis obitu, onus Missarum ab ejus immediato hærede descriptum fuit in Tabella Legatorum piorum Parochialis Ecclesie S. Petri, ibique diuturno octoginta circiter annorum spatio Missæ fuerunt celebratae. Ponderandum proinde in primis est, quantum huic observantia sit defereendum.

Spectanda præterea videtur peculiaris Testatricis affectio erga eamdem Ecclesiam S. Petri, in qua suum corpus humari voluit, & quam nou solum pii Legati, sed integræ etiam hæreditatis compendio ditarı voluit. Videndum enim, an enixa ex hoc ipsius voluntas erui possit pro celebratione Missarum in eadem Ecclesia peragenda Pasqualig. de Sacrif. nov. leg. tom. 2. quæst. 996., Card. de Luc. de donat. disc. 73. num. 8., & 9., Rot. decis. 494. num. 4. & seq. coram Cavaler.

Sacra Congregatio, Missarum translationem de una ad aliam Ecclesiam, nisi urgens, aut necessaria causa concurreret, ut plurimum denegavit, post diuturnam observantiam, & quando agnouit certam aliquam Ecclesiam fuisse a Testatore determinatam, ut in Aësina Legatorum 22. Augusti 1706. lib. 56. decret. pag. 278., in Ariminene Commutationis Missæ 14. Martii, & 13. Iunii 1711. lib. 61. decret. pag. 113., & in Romana translationis oneris Missarum 28. Julii 1731. Præcipue verò translationem denegavit hæredi, qui authoris institutum, & pietatem imitatus, Missarum celebrationem alicui certæ Ecclesiæ commiserat, quamvis nullum in id Testatoris præceptum intercessisset, in Vxentina Legati anno 1748. in responsive ad I. dubium.

Animadvertendum denique, plurimum convenire, ut Missæ in ea Ecclesia celebrentur, in qua Testatoris corpus quietescit. Hinc Sacra Congregatio in Neapolitana Cavellianiarum proposita anno 1731., relata in Tom. V. resolut. pag. 12. declaravit, sustineri non posse Indultum pro translatione Missarum, eo quia exposita Summo Pontifici non fuisset circumstantia, quod Testator in designata Ecclesia sepulchrum elegerat.

Tota igitur inspectio pendet ab observantia, & a prædilectione Ecclesiæ Parochialis S. Petri, cuius Parochus hac super re auditus cuicunque juri suo renunciavit. Episcopus omnia submittit judicio, & sapientiæ EE. VV., quæ rogantur declarare.

An sit locus translationi oneris Missarum in casu &c.

Die Sabbathi 4. Maii 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

QUatuor Causæ, quæ in postrema Congregatione definiti-
ri non potuerunt, cum aliis quinque, quæ subjiciuntur,
in præsenti Folio recensentur. Non dedignentur itaque
Emi PP. sapientissimum de iis proferre judicium.

SALERNITANA IRREGULARITATIS.

An constet de Irregularitate, ita ut sit locus dispensationi, in casu &c. **Sess. 14. cap. 7.
de Reform.**

Affirmativè ad primam partem; Negativè ad se-
cundam.

FIRMANA.

An, & quomodo Instrumentum sit exequendum, in casu &c.

**Sess. 22. decret.
de obser., & evit.
in celebr. Miss.**

Affirmativè ad formam Instrumenti.

ABELLINEN. IRREGULARITATIS.

An sit standum, vel recessendum a decisio[n]is, in casu &c.

**Sess. 24. cap. 6.
de Reform.**

In decisio[n]is.

Sess. 22. decret.
de obser., & evit.
in celebr. Miss.

F OROSEMPRONIEN.

Anus locus translationi oneris Missarum, in casu &c.

Negativè,

Sess. 24. cap. 1.
de Refor. Matr.

LUCANA MATRIMONII. Tertio jam subit Eminensissimorum PP. judicium Causa Matrimonii, quod nobilis Mulier Fulvia Sinibaldi ex capite impotentiae nobilis Viri Blasii Torre irritum esse contendit. In prima siquidem propositione, qua habita est die 19. Julii 1761. rescriptum fuit = Dilata, & fiat recognitio corporis juxta instructionem D. Secretarii = Deindeque facta jam recognitione, renovatoque certamine die 13. Decembris 1767. prodiit responsum = Dilata, & esse locum experimento cohabitationis triennalis. Viden. folia tunc distributa, in quibus Causæ status, & acta fusius exponuntur. Diuturnè autem cohabitationis pertesa Mulier, novum obtulit Sac. Congregationi libellum, in quo triennalem jam fuisse completam narravit, petitiique, super Matrimonii nullitate proferri judicium: Quare die 26. Augusti anni 1769. litteræ datæ sunt Archiepiscopo Lucano, ut auditio, interpellatioque iterum Viro novam confici mandet recognitionem corporis Muli eris servatis servandis, atque Sacram Congregationem distinctè reddat quoque instructam, animique sui sensum aperiendo, processus ipsius una cum novo compilato Processu transmittat. His igitur absolutis, de nullitate denuò reddit disceptatio.

Triennalem itaque cohabitationem, interpolatis vicibus prosequutam, completam esse contendit Mulier, comprehenso tamen eo etiam tempore, quo Conjuges ante decretum Sac. Congregationis illam præcipiens, convixerunt, duetoque cohabitationis initio a die contracti matrimonii, nempe a die 28. Aprilis anni 1761.. Afferit enim, primum cohabitasse uno anno, & diebus quindecim, deinde mensibus quatuor, & diebus octo, ac demum anno uno, & mensibus octo, quæ quidem diversa tempora tres annos, & dies vinti tres constituunt.

Nec obesse ait, quod tempus duabus vicibus rusticationis causa fuerit interruptum, primo scilicet a die 1. Julii usque ad diem 13. Augusti anni 1768., lac postea a die 3. Julii ad diem 19. Septembris 1769. Respondet enim sequutum id fuisse de consensu Viri. Ulterius observat, cohabitationem non ita strictè esse intelligendam, ut per aliquod temporis spatium recedere non liceat. Et denique notat, Virum potuisse ad Mulierem sese conferre, cum breve, ac facile de uno ad alterum locum pateret iter.

Per-

Perperam quoque opponi dicit, Mulierem tempore interpolatae triennalis cohabitationis in uno, eodemque lecto cum Viro per octo menses non condormisse. Putat enim satis esse, si sub eodem tecto, eademque in Domo permaneserit, ut occasio vacandi rei nuptiali, experiendique cocundi potentiam non deesset.

In jure autem animadvertisit, nonnullos Doctores in ea fuisse sententia, quod triennalis cohabitatio computari debeat a die, quo illa fuit a Judice demandata, ut tradit *Hostien.* in Cap. final. de Frigid., & malef. num. 10., & in Summario eodem tit. 5. Qualiter, & quando num 10., Brunel. de Sponsal. concl. 2. lib. 1. num. 10., & 14., Capell. Tholos. decis. 381. numer. 6. in fin., aliisque collecti in not. ad decis. 392. par. 4. tom. 2. Recent., Sustinet tamen hanc opinionem procedere non in casu impotentiae naturalis, sed impotentiae ex maleficio provenientis, juxta text. in cap. Laudabilem 5. de Fri-
gid., & malef., ibique Innocent., Joan. Andr., Alexand.
de Nævo, Butr., Abbas Panorm., Castald. consult. 38. num. 2.
Card. de Luc. de Matrim. discur. 9., Panimoll. dec. 51. num. 25.,
Adden. ad decis. 27. post primum volumen consil. Forinac. sub
list. D.. In praesenti autem casu ex integra factorum serie
constare, Viri inertiam non ex maleficio, sed a naturali im-
potentia procedere,

Extraneam præterea esse dicit questionem juris super modo
computandi cohabitationis tempus, tum quia Sac. Congre-
gatio, dum die 6. Augusti 1769. recognitionem corporis
Mulieris demandavit, approbavit etiam cohabitationem
in supplici libello tunc exhibito expressam, nempe coha-
bitationem interruptam, & a die conjugii computatam:
tum etiam quia alias Sac. Congregatio, ex peculiaribus
facti circumstantiis, trienualem cohabitationem habito
respectu ad tempus Matrimonii probavit; & quandoque
triennio nondum completo, imo nec elapsu anno de nullita-
tis Matrimonii protulit judicium, ut in *Ariminen. nullita-*
ti Matrimonii 20. Martii 1720., & in *S. Severini Matrimonii*
2. Junii 1742.

Constat autem probat Viri impotentiam ex ipsius declara-
tione, cum aperte fassus fuerit, matrimonium non fuisse
consummatum; atque ex duplice, judiciali recognitione
corporis Mulieris, quæ incorrupta, & intacta reperta fuit.
Hanc verò impotentiam absolutam esse, ac perpetuam,
tum quia adhibitis etiam ad longum tempus balneis, phar-
macisque a Medicis præscriptis, sanari non potuit; tum
quia post ultimam recognitionem corporis Viri ita existi-
marunt quatuor Periti, quorum judicium juramento fir-
matum attendi debet *Rot. decis. 10. num. 14. & seq. lib. 14.*
de Matrim. ad ornat. Card. de Luc. Maxime quia impotentiae
signa haud dubia referunt, *Ursay. discept. 12. num. 43. tom. 3.*,
Card.

Ponderandum in hac Causa occurrit, an triennalis cohabitatio ad eruendam impotentiam praescripta computari debet a die inchoatae cohabitationis post rescriptum Sacrae Congregationis diei 12. Decembris 1767., vel potius tempus etiam praecedens comprehendi possit. In Jure Canonicō Cap. Laudabilem s. de frigid., & malef., ita legitur constitutum = Sollicitate quoque ad ultimum requisti, quantum tempus indulgendū sit naturaliter frigidis ad experientiam copulae nuptialis, in qua si defecerit, separantur. Nos verò quamvis in antiquis tam Canonibus, quam legibus super hoc diversa tempora concedantur, id tamen in præsenti consultatione sentimus, ut si naturaliter frigidus non potest illa, quam duxit, uti pro conjugi, a tempore celebrati contractus, si frigiditas prius probari non possit, usque ad triennium, secundum authenticum legale cohabitent.

Hujuscē Decretalis sensum diversimodè interpretati sunt Doctores, variisque adhibitis distinctionibus illam explicarunt; Magis tamen communem, magisque veram, ac tutam arbitrati sunt sententiam, quæ triennium a die decreti computandum statuit, eamque in consuetudinem transisse testatus est Gonzalez in d. Cap. Laudabilem num. 8, his verbis = Triennium computandum est a die intentate copulae, ut innuitur in hoc textu, & in cap. fin. hoc tit. Cæteram attenta consuetudine triennium computandum est a decreto Judicis, ut decrevit sèpe Rota &c.

Sacra Congregatio nulla habita ratione temporis, quo prius Conjuges cohabitarunt, triennalem cohabitationem praescripsit, in Narrien. Matrimonii 26. Augusti 1745., in Januen. Matrimonii 28. Muij ejusdem anni, & 3. Augusti 1748., in Analphitana 10. Aprilis 1757., in Valentina 22. Martis 1764., & alibi passim. Verùm in Ariminien. 16. Martis 1720. rescripsit = Dilata, & fiat experimentum triennalis habitationis, vel alterius brevioris temporis arbitrio Sacrae Congregationis, & ad mentem = Similiter in S. Severini Matrimonii die 2. Junii 1742. proposito dubio = An sit locus dissolusionis Matrimonii = respondit = Affirmative, quamvis Vir triennalem cohabitationem expostulasset, & cohabitationis experimentum sex tantum mensium spatio coercitum fuisset. Denique non est prætereundum, quod san. mem. Benedictus XIV., in Causa super validitate Matrimonii suppli- cem libellum remisit ad Reverendissimum Almæ Urbis Vicesgerentem, qui ad prolationem sententia procederet, prout de jure, perinde ac si elapsum fuisset triennium a die contracti matrimonii. Considerandum tamen, an quæ in relatis casibus circumstantiae aderant, in præsenti quoque concurrent, prout advertit Matrimonii Defensor, qui eadem exempla minimè aptari posse sustinet.

Quatenus verò habenda quoque ratio sit temporis, quod decretum præcessit, videndum, an triennalis cohabitatio com-

completa fuerit. Ac tandem non est prætercunda reflexio, quod Vicarius Generalis ab Archiepiscopo subdelegatus acta confecit, ac processum compilavit post obitum ejusdem Archiepiscopi subdelegantis. Ponderandum proinde, an ritè ad acta procedere valuerit, vel saltem eidem suffragari potuerit qualitas Vicarii Capitularis, quam postea acquisivit.

His ergo opportunè præmissis EE.PP. definit

An sit locus dissolutioni Matrimonii, in casu &c.

Dilata, & prosequatur experimentum per alium annum.

*Sess. 22. decret.
de observan., &
evitan. in celebr.
Miss.*

OR DINIS S. BASILII. Placidus Sonnà Sacerdos Professus Ordinis S. Basillii Ritus Italo-Græci, S. Theologæ Magister, ac Prior Monasterii Turris in Provincia Calabriæ, pro gerendis ipsius Monasterii, vel propriis, aliisque etiam negotiis, non raro, vrgentibus de causis, a Monasterio abesse cogitur, & ad alia Loca se transferre, ubi vel nulla adest sui Ordinis, suique Ritus Ecclesia, vel hæc non parum distat a sua habitatione, vel deest Missale Græcum, aut Minister, qui Altaris Sacrificio Ritu Græco peragendo valeat inservire. Hinc ne toto temporis spatio, quo a Monasterio abest, a perficiendo Sacro abstineat, preces obtulit SANCTISSIMO pro facultate celebrandi Missam iis in Locis, ac circumstantiis, Ritu Latino. Precibus ad Sac. Rituum Congregationuem primum remissis, deindeque Sac. huic Congregationi ablegatis, discutiendum proponitur, an petita facultas concedi valeat. Qua quidem super re, ne meo muneri deesse videar, sequentia ex officio adnotanda duxi.

Ignotum plane non est, Ecclesiam facilem olim sese præbuuisse in impertienda facultate, ut Sacerdotes Latini Græco ritu, & vicissim Sacerdotes Græci Latino ritu Divinis Mysteriis operarentur, pluribusque alijatis exemplis, rem hanc multiplici, qua solet, eruditione præ cæteris conficit Christianus Lopus tom.4. Oper. in dissert. de Sancti Leonis IX. actis cap.14. pag. mibi 348. & 349.. Verùm, quæ subindè exarserunt Latinos inter, Græcosque dissidia, præsertim post iniquum Michaelis Cerularii Schisma, in causa fuerunt, ut Ecclesia a pristina facilitate, atque indulgentia omnino recederet, & severissimè prohiberet, quominus ulla fieret a Latinis, Græcisque Sacerdotibus suorum Rituum immutatio. Id autem disertissimis verbis decrevit Pontifex Eugenius IV. in Constitut. Latentur, edita in Concilio Tom.XL.

Generali Florentino anno 1439., in qua Græcæ Ecclesiæ cum Latina unio refertur, pluresque describuntur articuli, in quibus Græci a Latinis dissidebant; & præcipue statuitur Sacerdotes in alterutro (in azymo, sive fermentato) ipsum Domini Corpus confidere debere, unumquenque scilicet juxta suæ Ecclesiæ sive Occidentalis, sive Orientalis consuetudinem. Eoque spectare videtur illud Concilii Tridentini decretum sess. 22, cap. 8., quo præcipitur, ut in celebratione Missæ retineatur ubique cujuscumque Ecclesiæ antiquus, & a Sancta Romana Ecclesiæ omnium Ecclesiarum Matre, & Magistra, probatus ritus.

Hæc tamen etiæ perspicua essent, retrahere nihilominus nonnullos non valuerunt a permuto suarum Ecclesiarum ritu, prætextu facultatum, quas ab Apostolica Sede, vel ab ejus Legatis, aut a Majori Penitentiario sibi concessas authumarunt, Missamque idcirco, ceteraque Divina officia modo Greco, modo autem Latino ritu celebrarunt. Hujusmodi abusum, ut radicitus evelleret S. Pius V, Constitut. incipien, Providentia die 20. Aug. 1566, ita mandavit = Cum ad nosq; nostram sostram pervenerit, quod nonnulli Presbyteri tam Græci, quam Latini antiquum Sancta Romana Ecclesiæ Ritum tam in celebratione Missarum, quam aliorum Divinorum Officiorum pervertere satagentes, diversas licentias, & facultates, Missas, & alia Divina Officia Græci Latino more, ac Latini Greco ritu celebrandi ab Apostolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majori Penitentiario variis prætextibus impetrarent, illisque jampridem utantur, hoc ab antiquo Catholice Ecclesiæ instituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare considerantes, propterè hunc abusum ab Ecclesia Dei extirpare volentes, orantes hujusmodi licentias, & facultates revocamus, & cassamus Quibusvis Presbyteris tam Gracis, quam Latinis in virtute Sanctæ obedientiæ inhibemus, ne deinceps Presbyteri Græci, præcipue Uxorati, latino more, & latini Græco ritu, hujusmodi licentiurum, aut facultatum, aut quovis alio prætextu, Missas, & alia Divina Officia celebrare, aut celebrari facere præsumant = Itemque Gregorius XIII. Orthodoxæ Fidei professioni, quam à Græcis Romana Ecclesiæ unitatim restitutis præstari jussit, hunc articulum inseri præcepit = Credo in Azymo, sive fermentato pane tritico, Corpus Christi veraciter confici, Sacerdotesque in alterutro ipsum confidere debere, unumquenque scilicet juxta suæ Ecclesiæ sive Occidentalis, sive Orientalis ritum =

Verum hisce non obstantibus non defuerunt quamplures Auctores, quos inter Diana resolut. 99. Miscell., Nardus verb. Sacerdos num. 4., Macedo de clavib. Petri lib. 4. cap. 5., Henno de Eucaristi. quæst. 2. conclus. 2., Sylvius in 3. par. S. Thom. quæst. 74. art. 5., aliquique apud Verricellianus de Apost. Mission. tit. 8. quæst. 188., qui distinctionem excogitantes Gracos inter in Græcia commorantes, aliosque peregrinantes, aut de-

degentes apud Latinos, ubi non sunt proprii Ritus Ecclesie, fas istis esse existimarent se conformare Ecclesie, sub qua veriantur, Latinoque Ritu Sacra confidere. Hanc opinionem tueri posse putarunt egregia illa Augustini sententia lib.1., seu Epist.54., alias 118. ad Inquisitiones Januarii num.6., quæ est hujusmodi = *Faciat ergo quisque, quod in ea Ecclesia, in quam venit, invenerit; Non enim quidquam eorum contra fidem fit, aut contra mores hinc, vel inde meliores=* Verum Augustini consilium respicit consuetudines illas, legesque, quæ a Loco pendent, quibusque conformare se debet, quicumque in loco, ubi illæ vident, commoratur. At lex de retinendo suæ Ecclesiæ ritu, personas afficit, quæ cum suscepint Baptismum, aut Ordines, ex Ecclesiæ lege adstricti sunt ad perseverandum in proprio Ritu, servandamque propria Ecclesiæ consuetudinem, ut observat Auctor additionum ad *Forraris Bibliothec. Canon. verb. Eucha-ristia* §.1.

Animadvertis etiam potest cum Ghignoli in *prælect. Theolog. par. 3. de Euchar. quest. 3. prop. 4. num. 5.*, quod alibi idem Sanctus Doctor dixerit: *Roma rescripta venerunt, causa finita est.* Continentur autem hujusmodi rescripta in citato Concilii Florentini decreto, atque in prælaudatis Summorum Pontificum Constitutionibus, quibus absque ulla distinctione unicuique præcipitur Ecclesiæ suæ consuetudinem observare, a qua proinde nemini licet ulla in causa recedere.

Disciplinam hanc modis omnibus servari jussit san. mem. Benedictus XIV., qui in sua Constitutione *Etsi Pastoralis*, quæ tota est de dogmatibus, & ritibus ab Italo-Græcis tuendis tom.1. Bullar. §.6. num.10. hæc statuit = *Districtius inhibemus etiam sub penitentiæ suspensionis a Divinis, ne Presbyteri Graci Latino more, & Latini Græco ritu, sub quo-vis licentiarum, & facultatum, Missas, & alia Divina Officia, Græci Latino more, & Latini Græco ritu celebrandi, ab Apostolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam Majori Panitentiario pro tempore existente obtentuarum pretextu, Missas, & alia Divina Officia celebrare, vel celebrari facere præsumant.* Idque ipsum districtius injunxit laudatus Pontifex in aliis etiam Constitutionibus hac super re editis, præsertim in illa anni 1755. incipien. *Allata sunt, tom.4. Bullar. num.47.* Cum enim quidam Sacerdos Sacris Missionibus deputatus in Civitate Basleræ expotuissest Sacra Congregationi de Propaganda Fide, plures in ea Civitate commorari Catholicos Ritus Orientalis, Armenos nempe, & Syriacos, qui peculiari Templo carentes ad Latinorum Ecclesiam se conferebant, proindeque quæsivisset, an prædicti Armeni, & Syriaci Catholicum Ritum observare deberent, an verò magis consentaneum esset, ut Latinorum Kalendario se conformarent; Sacra Congregatio Generalis In-

quisitionis hac super re consulta die 13. Martii 1755. respondit = *Nihil esse innovandum* =, quod quidem decretum laudatus Pontifex in relata Constitutione egregiis argumentis, atque doctrinis confirmavit.

Inter cætera verò ibidem occurrit, Cardinalem Leopoldum Kollonitz sa. inem. Clementi XI. olim exposuisse, valde Catholicæ Religioni profuturum, si Latinis Missionariis permitteretur, ut in Hungaria græco ritu celebrarent, reliqua eisdem facultate ad Latinum ritum revertendi. Verum Summus Pontifex animo perpendens, unumquemque juxta Canonicas sanctiones in suo rito permanere debere, neque Sacerdoti licere modò latino, modò autem græco rito celebrare, assentiri recusavit. *Vid. tom. 1. Epistolar., & Brev. selectior. ejusdem Pontificis typis edit. pag. 205.* Atque hæc, & alia plura, quæ afferri possent, satis perspicuè evincent, quam difficilis fuerit progressu temporis Apostolica Sedes in impertienda Sacerdotibus facultate a propriæ Ecclesiæ ritu, atque consuetudine recedendi.

Quod verò attinet ad petitam ab Oratore dispensationem, ponderandum occurrit, an hæc facilius concedi possit ex eo, quod Monachi Bisiiani Italo-Græci ita Sacrum perficiunt, ut Azimo cum Latinis utantur, abstineantque a græco rito fundendi in calicem post consecrationem, & ante consumationem paululum aquæ calidæ, indeque nullum induci videatur transitum de uno ad alterum ritum, nullamque ritus permixtionem ab Ecclesiæ legibus vetitam, sed transitum dumtaxat ex græco ad Latinum idiomæ, in quo maximum situm asseritur discrimen Missæ, quæ ab iisdem Monachis, & a Latinis Presbyteris celebratur. Laudatus Pontifex Benedictus XIV. in citat. Constitutione *Allate sunt* §. 34., dum loquitur de commixtione ritus ab Ecclesiæ legibus vetita, ita rem explicat = *Vetita sanè ritus admixtio* effet, si Latinus in fermentato consecraret, & *Eucharistia in fermentato* consecratam Latinis administraret. Idemque dicendum effet, si Orientales, qui Azimi consuetudinem paud amplexi sunt, in Azimo Rem Divinam facerent, & genti juxæ Sacram Eucharistiam in azimo distribuerent. . . *Vetita quoque ritus commixtio* effet, si Latinus Sacerdos modo juxta latinum, modò juxta græcum ritum, aut Sacerdos Græcus, modo græco, modo latiori ritu Missam celebraret.

Considerandæ præterea sunt causæ, quibus in præsenti casu dispensatio petitur. nempè defectus Græci Missalis, & idonei Ministri, qui Sacro inservire possit. Videndum an hujusmodi difficultates facile superari possint; ac denique ponderandum, dispensationem in præsenti casu exposci, quando Orator abest non solum pro gerendis Monasterii negotiis, sed etiam ad res proprias peragendas, aliisque de causis, quæ tamen, in supplici libello non exprimuntur.

4. Maii 1771.

99

Hicce proinde sapientissimo EE. VV. judicio propositis, de-
cernendum erit.

An sit consulendum SSmo pro concessione petiti Indulti in casu &c.

Negative.

FAVENTINA SPONSALIUM . Matthæus de Zaulis *Ses. 24. cap. I.*
Patritius Faventinus ætatis annorum 18. anno 1754. rem *de Reformatione*
habuit cum non ignobili puella Camilla Castellai tunc an-
nos 22. agentem . Postulatus ob id a Puellæ Patre , coram
Vicario Generali Faventino ad ineundum cum ea conju-
gium , jussu ejusdem Vicarii Generalis Matthæus *die 11.*
Aprilis 1755. publicis confessis tabulis promisit , se ductu-
rum Camillam in Uxorem , receptis interim scutis 200. in
partem dotis . Verum post jam habitas duas denunciatio-
nes in respectivis Sponsi , & Sponsæ Ecclesiis , repente
Sponsus mutato consilio a proposito nubendi recessit , ter-
tiæquæ denunciationi interdixit .

Siluit haec tenus sponsa , siluitque Pater , nulla unquam judi-
ciali reposita petitione , ut Matthæus ad implendam da-
tam fidem adigeretur , perpetuò tamen uterque constan-
ter Matthæo denegavit libertatem alteri nubendi , unde
etiam in præsens celibs est . Idem proinde Matthæus uni-
cus ex sua familia superstes ad vindicandam libertatem
alteri nubendi , postulat nunc declarari , inita cum Camil-
le sponsalia non esse exequenda .

Inquit , se initorum sponsalium tempore in immatura ætate
annorum 18. constitutum fuisse ; imperio autem Vicarii
Generalis ad sponsalia adactum fuisse ob metum indicti
carceris , aliarumque gravium pænarum : dicta proinde
sponsalia vi , metuque per Superiorem ab inexperto , &
formidoloso adolescente extorta penitus nulla , & irrita
esse , *cap. dilectus de his , que vi , metusque caus. , cap. consul-*
tationibus de Sponsal. , Sanchez de Matr. lib. 4. disput. 17.
num. 3.

Addit , Vicarii Generalis coactionem injustam undique fuisse . Se non quidem muneribus , vel assiduis , & importunis
illecebris , illexisse puellam ad inhonestum actum , vel vio-
lenter eam compressisse , sed imo sibi in lecto Fratris dor-
mienti puellam ipsam vestibus denudatam obviam ivisse ,
ac blanditiis , & illecebris seductum fuisse , & quidem ex
condicto cum Patre , & aperto dolo , & fraude , ut re ha-
bita

bita postmodum ad conjugium adigeretur. Probat quoque, puellam inhoneste vixisse, aliusque fecisse sui corporis copiam: Infertque hinc, se non nisi falsa, & dolosa causa adactum a Vicario Generali fuisse ad fidem dandam matrimonii.

Advertit demum, rem esse de sponsalibus a 16. annis jam initis, & effectu destitutis: rem esse de sponsa minus honesta, infimæ conditionis, & publice diffamata: varia ex post inter sponsos exorta esse dissidia, ipsorumque animos maxime inter se aversos, & irreconciliabiles: professum jam esse, se numquam sub metu cuiuscumque pœna velle sponsalia executioni demandare; suosque demum consanguineos a tam injustis, exosisque nuptiis vehementissime abhorre; hinc concludit, maxime urgentes subesse causas a sponsalibus resiliendi, æquitatique Ecclesiae nullimodo convenire, ut ea executioni demandentur ob infelices exitus, qui passim ex his coactis nuptiis oriuntur.

Camilla, licet diu expectata, nondum jura sua deduxit. Episcopus post relatam integrum rei speciem, se submittit sapientissimo EE. VV. judicio.

Contractis sponsalibus non iadistincte alteruter ex sponsis reluctans compelli solet etiam per censuras ad ineundum conjugium, sed aliter proceditur quoad mulierem, aliter quoad virum. Mulier siquidem moneri solum debet, non vero precise cogi. Ita statuit *Lucius III. in cap. Requisivit 17. de Sponsal.* = *Requisivit o nobis tua fraternitas, qua censura mulier compelli debeat, qua jurisjurandi religione neglecta numero renuit, cui è nupturam interposito juramento firmavit. Ad quod breviter respondemus, quod eam libera debeant esse matrimonia, monenda est potius quam cogenda, cum coacções difficiles soleant frequenter exitus habere.*

Contra vero vir potest utique percensuras, aliasque graves pœnas compelli ad implendam fidem, ut præscripsit *Alexander III. in cap. ex litteris 10. de Sponsal.* = *ex litteris Silvani Episcopi accepimus, quod cum duo nobiles viri filios, & filias impubescentes habentes, inter se convenerunt, quod eos ad invicem matrimonio copularent, & hoc tam patres, quam filii sub juramento se promisere facturos &c. quia igitur periculosem est contra suum juramentum venire, Fraternitati tuae mandamus, quatenus si hoc fili consisterit, eum moveas, & si non acquiecerit moritis, Ecclesiastica censura compellas, ut ipsam (nisi rationabilis causa osticerit) in uxorem recipias, & maritali affectione pertractet.*

Et ita conciliando allegatos textus constanter respondit *Rota*, & signanter in *Majoricen. Sponsalium 24. Aprilis 1746. S. 10. coram clar. mem. Buffo*, & in *confirmatoria 16. Januarii 1747. S. 6. coram eodem his verbis arguens* = *Non deest causa, propter quam mitius in Fæminam, & acrius in masculum animadvertisatur. Naturalis oppido imbecillitas, levitasque mu-*
llie

liebris non longe est, ut despctum censorum facile pariat, magisque suspicari potest, ne fæmina a fide, quam coacte spopondit, facilius deficiat. Ceteroquin sumnum est discrimen inter virum, & mulierem in hac materia, ut mulier si a sponsalibus declinet, nullum irretet præjudicium viro, cui altera ad nubendum nunquam deficiet fæmina. Sin vero a sponso Mulier relinquit, gravissimam ipsa nominis subit diminutionem, & in Constantia. Sponsalium 26. Junii 1748. §. 7. cor. Emo Elephantio.

Nulla sane quæstio est, inita fuisse sponsalia inter Matthæum, & Camillam, constat enim ex publico Instrumento exarato sub die 11. April. 1755. sinquirendum itaque tantum superest, an eadem valida sint, vel saltem justa supervenerit causa ab iisdem resiliendi.

Ambigi nequit sponsalia per vim, metumque injuste incusum conciliata nulla prouersus, & irrita esse cap. ex litteris 11. de despons. impub. , cap. cum locum 14. , cap. veniens 15. , cap. consultationi 28. de spons. , & matrim. Idque procedit tametsi juramento fuerint confirmata, quia juramentum non supplet defectum consensus substantialiter requisiti ad validitatem contractus cap. significavit 2. de eo qui duxit in matrim., Barbos. lib. 2. decret. collect. ad cap. 2. num. 6. eod. tit. , & Pontius de matrim. cap. 12. num. 239. Secus tamen est, quando metus fuit a Superiore justè illatus, cum tunc sibi imputare beat renuens, quod ex propria culpa coactionis pænam promeruerit.

Ponderandum ideo, an sufficiens a Matthæo adducatur metus probatio, quæ undique concludens, & perfecta esse debet, maxime in Superiore, in quo violentia numquam presumitur. An rursus ob jam a Matthæo cognitam puerilam, iuste, vel injuste Vicarius Generalis eum coegerit ad sponsalia ineunda pro fama, decoreque puellæ reparando, ac resarciendo.

Perpendendum demum, an justæ concurrant causæ, ex quibus primæva libertas Matthæo sit restituenda. Agitur de sponsalibus jam per annos sedecim haud executis, a quibus constanter Matthæus abhorret. Ponderandum porinde, an ab ulteriori coactione sit abstinentium, injuncta tantum puellæ dotatione, prout alias *Sacra Rota* in terminis puellæ stuprata, & constanter recusatæ respondit, & præsertim indec. 433. cor. *Lancetta*, & in *Pampilonen*. Sponsalium 6. Decemb. 1726. §. Omisss cor. *Cincio*.

Emi PP. qua ornantur prudentia, ac æquitate, dignentur respondere.

An sponsalia exequenda sint in casu &c.

Dilata.

CALARITANA. Ad dirimenda dissidia olim exorta inter Canonicos nuncupat. de Præbenda, & Beneficiatos Cathedralis Ecclesiae Calaritanæ, Archiepiscopus tunc temporis exequendo mentem Sac. Rituum Congregationis concordiam conciliare fategit, eaque juxta ipsius vota tandem completa remansit. Statutum in ea præ cæteris fuit, ut sex Beneficiati erigerentur in totidem Canonicos appellandos de Stallo, sive de solio, qui tenerentur intonare l' Invitatorio negl' uffizj Canonici, e Pontificali, nelli quali cantaranno solo li Canonici (scilicet de Præbenda) l' Antifone da suoi Stalli: Però negl' altri uffizj doppi scenderanno due de Canonici nuovamente eretti ad intonare l' Antifone Seconda, e Terzauno per parte, e nelli Semidoppj l' intoneranno li Beneficiati, scendendo da suoi Stalli al Faldistorio: E nell' altre intonazioni, e Ceremonie s' osservi, e s' adempia il lodevole, ed antico costume di questa Chiesa Primaziale.

Concordiam hanc ad preces Capituli Cathedralis sa. mem. Urbanus VIII. in forma specifica confirmavit per Litteras Apostolicas, clausula sublata, & decreto irritante munitas. Cum tamen circa illius intelligentiam, seu declaracionem non leves ortæ subindè fuerint controversias idcirco in Congregatione diei 17. Januarii 1761. quinque dubia disputare oportuit, atque inter cætera quæsitus fuit IV. = *An predicti Canonici (nempè de solio) possint canere Antiphonas, & Invitatoria ex propriis Stallis, seu potius teneantur in iis canendis accedere ad Faldistorium = & Responsum fuit = Ad. IV. servetur solitum = Renovatoque certamine die 14. Februarii 1767. perstitum est in decisio. Verùm non satis hoc modò suis juribus consultum existimantes Canonici de solio, novum dubium in calce transcriptum proponunt, cuius resolutionem ab EE. VV. exposunt.*

Non renuunt ipsis ad Faldistorium accedere pro cantandis Invitatoriis, ac nonnullis Antiphonis, prout in Concordia cautum fuit; Sed reliquas Antiphonas, de quibus in ea non fit mentio, canere contendunt ex propriis Stallis. Sustinent enim, quæstionem in isto casu non esse definientam juxta solitum, sed ad tramites concordia Apostolica confirmatione roborata, cum recedendum sit a solito, quod abusum sapit, & corruptelam, quando pacta, & conventiones aversantur ad Text. in leg. Prima ff. de Partis, Cap. Quod semel de reg. jur. in 6. Abusum autem tunc dici, quando in aliqua universitate novitas invehitur, quæ dissonantiam inter Membra præferat, jus lædat, pacta subvertat, statuta violet, atque pessumdet; ideoque consuetudo, quæ inde manare potuit, tanquam irrationalis omnino est eradicanda, gloss. in Cap. Ad hæc Verb. Celeri de rescript.

Hujus generis esse dicunt usum, seu consuetudinem in Capitulo Calaritano invectam, quod Canonici de solio pro omnibus decantandis Antiphonis propria loca deserere debant

beant; cum in concordia statutum fuerit, ut ipsi ad Faldistorium tautum accederent pro cantandis Invitatoriis in Officiis Canonicalibus, & Pontificalibus, nec non secunda, & tertia Antiphona in Duplicibus. Hanc autem concordiam Auctoritate Apostolica comprobata, quamlibet contrariam consuetudinem substulisse.

Præsertim quia, cum ipsi vere sint Canonici, ac aliis de Præbenda, jure debent è propriis Stallis intonare Antiphonas, de quibus nulla in concordia fit mentio, ne ab aliis discrepant, & ad imparia judicentur gloss. in cap. *Inter incorporalia* §. *Sicut enim de translat. Episc., Rot. dec. 632. num. 2. part. 19. Rec.* Quemadmodum enim in concordia conventum fuit, ut præter Invitatorium, ac primam, & secundam Antiphonam, in reliquis servaretur Ecclesiæ consuetudo, quæ fuit, ut è proprio loco Canonici de Præbenda Antiphonas canerent, idcirco hoc ipsum fieri debere a Canonicis de solio, ne simplicibus Beneficiatis assimilentur, deteriorisque evadant conditionis, ac Canonici Coadjutores de Præbenda, qui nunquam è proprio Stallo discidunt.

Abusum verò id sapere, ex dupli potissimum animadversione evincunt: Primo scilicet, quod Coadjutores sunt filii Canonici, qui spem tantum habent ad assequutionem Præbenda, nullumque Beneficium, sed munus tantum obtinent. Deinde, quia decreto Sacrae Rituum Congregacionis edito in Calaritana 18. Augusti 1629. Canonici de solio eminentioris sunt Dignitatis, & præcedentia gaudent supra Coadjutores Canonicorum de Præbenda. Incongruum proindè esse, ut in Sacris peragendis functionibus discrepant, & inferiores evadant. Hanc autem incongruentiam agnovisse Canonicos de Præbenda, qui idcirco in hac causa nihil opponunt.

Ad propositi dubii resolutionem habenda præ oculis est Transfatio. In ea habita expresse ratio fuit de Invitatoriis in Officiis Pontificalibus, & Canonicalibus, ac de secunda, & tertia Antiphona in Officiis duplicibus, quibus canendis Canonici de solio proprium Stallum deserere debent, & ad Faldistorium accedere. Videndum num, nulla aliarum Antiphonarum facta mentione, tacite permisum fuerit, ut è suis Stallis illas canerent. In causa, quæ coram Sacra Congregatione acta est annis 1761. & 1767., disceptatum præcisè non fuit, prout modo queritur, de intonatione, & cantu aliarum Antiphonarum, de quibus nominatim in concordia cautum non fuerat, sed dubium generice complectens omnia Invitatoria, omnesque Antiphonas conceptum fuerat in hæc verba = *An prædicti Canonici possint canere Antiphonas, & Invitatoria ex propriis stallis, seu potius teneantur in iis canendis accedere ad Faldistorium.* Modo autem quæstio oritur tantum super iis, de quibus etsi nihil præcisè in concordia fuerit innovatum, nihilominus de-

mandatum extitit, ut Ecclesiæ consuetudo servaretur ibi =
E nelle altre intonazioni, e Ceremonie si osservi, e si adempia
il lodevole, ed antico costume di questa Chiesa Primaziale.

His igitur perpensis, resumptoque ad opportunitatem folio
diei 24. Januarii 1767, dignabuntur EE. PP. definire.

*An sex Canonici nuncupat, de Stallo excepta intonatione Invitato-
rii in Officiis Canonicalibus, & Pontificalibus, ac secunda,
& tertia Antiphona in Officiis duplicibus, alias Antiphona-
nas ex propriis Stallis, uti ceteri Canonici nuncupat.
de Præbenda semper, & quandocumque canere, & intonare
valeant, ita ut sit standum, vel recedendum a quarto loco de-
cisis sub die 14. Februarii 1767, in casu &c.*

In decisis.

*Sez. 22. Decret.
de obser., &
erit. in celeb.
Miss.*

NULLIUS TERRÆ PONTIANI REDUCTIONIS. Dominicus Ricci Sacellum sub invocatione SSieni & Conceptionis extruxit in Ecclesia S. Matiæ Terræ Pontiani, eique in postremo suo Testamento anni 1624. legavit scuta 225. eroganda a suis hæredibus in emptionem duorum Locorum Montis Fidei perpetuo permanfurorum sub nomine, & ad favorem dictæ Capella, cui dicta Loca Montis Fidei applicavit, & reliquit.

Voluit autem, quod dictorum Locorum Montium emendorum fructus in perpetuum, & in infinitum persolvi delent, nempe scuta decem Capellano ipsis Capella, qui teneatur per se ipsum in dicta Capella, & Altare celebrare singulo quoque mense in perpetuum, & in infinitum pro salute Animæ ipsius Testatoris, Parentum, Propinquorum, & aliorum Christifidelium Missas decem. Et quia Locorum predictorum fructus ascendere solent quolibet anno ad scuta undecim, mandavit igitur remanens scutum annu erogari per dictos suos hæredes cum praesentia Capellani in emptionem honorum pro dictis Capella, & Altare necessariorum.

Impleta quidem fuit voluntas Testatoris ab hæredibus, sed postea imminutis Locorum Montium fructibus, concessa fuit anno 1704. reductio ad annuas Missas quinquaginta. Verum cum ob varias usque adhuc secutas Locorum Montium extractiones nunc vix annua scuta 5. 25. ea reddant, ex quibus detracta etiam sexta parte pro necessitatibus Altaris, ac pro emolumento exactiois in obul. 60., vix su-
per-

persunt scuta 3. 77. $\frac{1}{4}$, Canonicus idcirco *Bernardinus Mocatelli* Capellaniæ possessor nunc iterum supplicat pro reductione Missarum ad eleemosynam manualem, detracta tamen sexta redditum parte annuos obul. 87. $\frac{1}{4}$ constitue pro necessitatibus Capelle, & Altaris.

Ad I. inquit, hæredes Testatoris taxative adactos a Testatore fuisse ad investienda scut. 225. in tot Locis Montium, favore Capelle, prout impletum sicut: Ex variis vero secutis LL. Montium extractionibus, nec non ex fructuum immunitatione ea vix modo reddere annua scuta 5. 25.: Porro detracta portione pro Capelle, & Altaris manutentione, nec non pro emolumento exacti, superesse solum annua sc. 3. 77. $\frac{1}{4}$. Cum ideo hic proventus longe impar sit ad onus Missarum 50. implendum, pernecesse locus sit reductioni ad rationem eleemosynæ manualis.

Ad II. advertit, rem esse de manutenenda, & restauranda Capella a Testatore constructa, in cuius commodum ipse ergandum iuslit quotannis scutum unum, & hauc summam nec parem quidem esse necessitatibus illius, vel itaque reducendam non esse, vel saltem ad sextam reditus partem, quæ ad obulos 87. $\frac{1}{4}$ ascendit, reduci tantum posse.

Emius Abbas refert Oratorem assentiri, ne detrahatur merces exactoris, ac censet indulgendarum esse petitam reductionem ob novam, quæ post annum 1704. evenit diminutionem fructuum LL. Montium, maxime quia Patronus Capellaniæ plenissime consentit. Et quamvis in antiqua Missarum reductione intacta præservata fuerit contributio scuti unius pro Altaris, & Sacre Supellestilis conservacione, putat tamen, ut decrescere debeat stabilita quantitas pro Altaris, & Sacrae Spelletilis conservatione ad rationem decrementi totius anni reditus. Ideo siquidem destinavit Testator scutum unum pro Altaris conservatione, quia tum quum voluntatem suam supremis tabulis consignavit, LL. Montium Capellaniæ adscribenda reddebant ex anno fœnore scuta undecim. Cum autem hodie reddant scuta 5. 25., quantitas binc pro Altari, & Supellestili erit obulorum circiter 47. 3., quæ est undecima totius anni reditus.

Testator onus hæredibus injunxit summam scut. 225. investiendi favore Capelle in tot Locis Montium, cui dictam summam legavit. Ambigi autem nequit dictam summam taxative fuisse reliquam: Hinc cum hodie fructus LL. Montium impares sint ad onus Missarum ferendum, locus esse debet reductioni leg. si quis de legat. 2., & Sac. Cong. in Mediolanen. oneris Missarum 2. Julii 1718.

Id itaque unice inquirendum, quæ portio pro conservatione Altaris sit præservanda. Sane Testator Capellam extruxit, & pro ejusdem conservatione annum scutum legavit. Videndum proindè, an verosimili Testatoris voluntati consonum sit potius dictum annum scutum præservare,
Tom. XL.

quam hanc etiam portionem pro rata sequut & diminutio-
nis reddituum Locorum imminuere .

Judicium erit EE. VV. , quibus definiendum proponitur .

I. An , & quomodo sit locus reductioni oneris Missarum in-
casu &c.

II. An , & que summa sit præservanda pro conservatione Altaris ,
& Sacrae Suppelæctilis in casu &c.

Non proposita .

109

Die Sabbathi 8. Junii 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

Unica, quæ ex præterita Congregatione decidenda super-
fuit Causa, priori loco in præsenti Folio recensetur:
Deinde aliæ ex ordine subjiciuntur, ut consuetus numerus
impleatur.

NULLIUS TERRÆ PONTIANI REDUCTIONIS.

- I. *An, & quomodo sit locus reductioni oneris Missarum, in casu &c.* *Seff. 22. decret. de observ., & evitan. in celebr. Miss.*
- II. *An, & quæ summa sit præservanda pro conservatione Altaris, & Sacrae Suppelætis, in casu &c.*

Ad I. Affirmativè arbitrio Eñi Abbatis, dempta tamen
undecima reddituum parte pro manutentione Altaris,
& Sacrae Suppelætis arbitrio ejusdem Eñi. Ad II.
Provisum in primo.

VELITERNA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Testa-
mento, quo decepsit anno 1694. Salvator Scodeloni.
Capitulo Cathedralis Ecclesiae Velerne summam legavit
scutor. 7600. , ut ex illius fructibus distribuerentur quotan-
nis octo subsidia dotalia scutorum 25. pauperibus ex Veli-
terna Civitate Puellis, adjecta tamen lege = *Che concor-
rendo al maritaggio Z stelle mie Parenti anco in grado remoto,
e lontano, siano preferite, che così vuole il dovere.*

*Seff. 25. cap. 1.
de Reform.*

Affusa hinc Sedis Apostolice benignitate sèpius congrua, &
decens dos ex dictis subsidiis dotalibus constituta fuit pau-
peribus Puellis eonsanguineis Testatoris. Præsertim verò
anno 1749. peténtibus Catharina, Victoria, & Theodora-
Taloni descendantibus a Sorore Testatoris applicationem
tot subsidiorum dotalium pro congrua dote sibi constituenda,
audita prius relatione Eminentissimi Episcopi, qui
censuit, illarum inopie subveniendum esse annua appli-
catione trium ex dictis subsidiis dotalibus usque ad sum-
mam

mam scutorum 300. pro qualibet , proposito dubio = *An sit locus applicationi , seu subministracioni subsidiorum dotalium favore Catharinae , Vittorie , & Theodorae de Talozis , & in qua summa , Sacra Congregatio respondit die 1. Martii 1749. = Affirmative in summa scut. 200. pro qualibet , comprehensis subsidisiis eisdem jam distributatis .*

Applicationem omnium subsidiorum dotalium ad decennium petiit a Sanctissimo Domino Nostro *Angela Maria Giorgi* proneptis Apolloniae Sororis Testatoris, ut congrua dotem scut. 2000. sibi constitueret : Cumque hujus postulationis cognitio Sacro huic Tribunalu data fuerit , nunc ideo de ea judicium ferendum est .

Inquit *Angela Oratrix* , applicationem Subsidiorum dotalium pro congrua dote eidem tribuendam esse , tum ex præsumpta , & naturali charitate Fundatoris in suas consanguineas , tum ex istarum expressa vocatione , & prælatione , addita etiam ratione , che cos' vuole il dovere . In id convenire judicium Eminentissimi Episcopi , nec contradicere Capitulum Ecclesie Cathedralis Velerinæ ; ac demum innumera præsto esse exempla similium applicationum , quæ jam aliis Puellis consanguineis elargitæ fuerunt .

Quantitatem vero congruae dotis in summa scutorum 2000. taxandam esse : quum ea quantitas pro Puellis ex nobilibus , & Patriciis familiis Velerinis juxta Civitatis morem vix congrua reputetur . Addit se unicam esse ex consanguineis proximioribus Testatori , & in proœcta ætate annorum 30. constitutam reperiri , ita ut nonnisi pinguiori dote parem possit Virum invenire . Demum probat suam paupertatem , ac omni spe destitutam esse consequendi dotem scutor. 2000. sibi a Patre in Testamento relictam , ob improvidam Fratris administrationem , bonorumque paternorum distractionem .

Nec dictam dotis quantitatem minuendam esse , ex quo agatur de dote ex gratia largienda , quia quamvis dos ex gratia largiatur , nihilominus debet esse congrua , ne inutile beneficium evadat . Inspecta proinde suæ familiae conditio ne , Civitatisque usu , cum dos saltem in scutis 2000. necessaria sit , in hac idcirco quantitate non sit deneganda . Hujusmodi vero quantitatem inquit videri non posse excessivam , eo quod in minori summa Puellis consanguineis fuerit aliquando concessa , quum hac in re normam non præbeant aliarum exempla , quia longe dissimiles sunt circumstantiae ; licet enim de anno 1749. in scut. tantum 200. aliis consanguineis Testatoris Puellis tributa fuerit , nihilominus animadvertisit , tunc dotem a tribus Puellis petitam fuisse , & jam duabus aliis Puellis alimenta subministrari consueuisse . In concursu tot Puellarum , inquit , dicta subsidia imparia fuisse ad congruam dotem singulis præstandam ; Nunc verò dicit , se unicam esse proximiorem Puellam , nul-

lique

lique alimenta deberi; nihil proinde impedimento esse,
quominus congrua dos sibi largiatur.

Inanem demum esse spem quidquam ex materna hereditate
consequendi, cum, Matre ab intestato defuncta, omnis sibi
preclusus sit aditus successioni ob Statutum seminarum ex-
clusivum. Ceterum advertit se interim alendam esse, &
in alimentorum causam pernecesse id omne erogandum
esse, quod ex materna hereditate consequi posset.

Capitulum Ecclesiae Cathedralis Velerina petitæ applicatio-
ni non contradicit; Verum circa quantitatem ponderandum
proponit, nullum aliud in hac Civitate Velerina subsidium extare,
quam octo tantum pueræ singulis annis vel præ eliguntur tamquam
a Fundatore privilegiatae, uti consanguineæ, & descendentes,
vel in eam defectu de populo forte extrahuntur. Familias eis
remotiores, quæ pio Testatoris sanguine conjunctæ sunt, quam-
plures esse: Puellas vero extraneas, & quidcm pauperissimas
quam plurimas, quarum inopie nonnisi post decem annos subve-
niri, iuvareque posset.

Enīus Episcopus singulis mature perpensis, concludit =
estate, genere, ac indigentia oratricis, pauperum puellarum
copia, aliisque facti circumstantiis sedulo perpensis ex animo
sentio, nimis satis coevum fore, ut eidem Oratrici in dotis
causam indulgeatur applicatio subsidiorum, de quibus agitur,
non tam ultra scuta octingenta, eorumque solutio distribuatur
in singuli centena quotannis praestanda. Sic enim ex octingentis
scutis hujusmodi, aliisque ducentis a dote materna Oratrici obve-
nientibus, conficietur dos scut. 1000., qua honeste, & decen-
ter, quantum satis sit, nuptiis collocari queat. Eorum vero
octingentorum scutorum solutio distributa in annua singula cen-
tena nihil impedit, quominus adhuc quotannis ex reliquis aliis
scutis centum quatuor subsidia conferantur in alias totidem puel-
las Civitatis.

Sacra Congregatio extraneis Puellis persæpe prætulit consan-
guineas, ut ex resolutionibus in Romana dotium 2. Octob. 1717.,
& 24. Septembbris 1718., in Nullius, sed Montis Casini distri-
butionis subsidiorum dotalium 24. Septembbris 1729. in Cameri-
nen. subsidiorum dotalium 8. Augusti 1733., in Panormitanæ
Subsidiorum dotalium 20. Aug. 1735., & in Narnieu. sub-
diorum dotalium 17. Sept. 1762.

Communis autem distinctio est, quod si agatur de consan-
guineis expresse vocatis, seu ex justitia venientibus, tunc
consanguinitas protrahitur usque ad decimum gradum,
juxta regulas juris civilis §. fin. Instit. de Success., Rot. in
Forolivien. loci consilii 5. Maii 1704. coram Molines, & coram
Falconer. decis. 10. num. 5. tit. 40. si nisi aliter conjecturæ
suadeant, aut verba Testatoris agnationem, seu familiam
respiciant Sac. Congregatio in Comen. 27. Februarii 1706.
& in Firmana Subsidiorum Dotalium 9. Septembbris 1736.

Si vero desit præcipua, & expressa consanguinearum fami-

narum vocatio, solaque naturalis charitas consideretur; tunc consanguinitatis ratio in pretio non habetur ultra quartum gradum jure civili computandum Rot. decisi. 898. sum. 3. coram Emerix Jun., in Romana, seu Jannen. Legati 5. Maii 1698. §. similiter coram Tremoille, & Sac. Congregatio in Romana Subsidiorum Dotalium 12. Decembris 1761. , & in Ferrarien. Subsidiorum Dotalium 24. Decembris 1765.

Salvator Scandeloni Testator præcepit che concorrendo al matrimonio Zitelle mie Parenti anco in grado remoto, e lontano, siano preferite, che così vuole il dovere. Ambigi idcirco non posse videtur de aperta illius voluntate favore Oratricis, quæ consanguinitatis prærogativa pollet. Quando autem actum fuit de conferendis subsidiis dotalibus Puellis consanguineis expresse vocatis, quandoque factus est cumulus ad congruam dotem eisdem constituendam, ut in Romana applicationis Legati 20. Septembris 1692. in Romana Dotium 2. Octobris 1717. , in Camerinæ. Subsidiorum Dotalium 8. Aug. 1733. , in Panormitana Subsidiorum Dotalium 15. Januarii 1735. , in Romana 22. Maii 1757. ad II. Dub. , & in Narnien. Subsidiorum Dotalium 21. Augusti 1762.

In his vero casibus Sacra Congregatio, vel quantitatem præfinivit inspecta ætate, ac conditione, aliisque circumstantiis, ut in Romana, seu Sabinen. Subsidiorum Dotalium 7. Martii 1762. , in Narnien. Subsidiorum Dotalium 10. Septembris 1762. , vel illam Ordinarii arbitrio præfiniendam remisit, ut in Romana, seu Sabinen. Subsidiorum Dotium 24. Aprilis 1717. lib. 67. decret. pag. 149. , & 4. Decembris 1723. lib. 73. decret. pag. 638.

Persensa itaque conditione Oratricis, ejusque Statu, ac ætate, nec non usu Civitatis, aliisque circumstantiis in præsenti casu concurrentibus dignentur Eminentissimi PP. deffinire.

An sit locus applicationis Subsidiorum Dotalium, & in qua summa, in casu &c.

Affirmative pro summa scutorum octingentorum ratatim assignanda juxta votum Eñi Episcopi.

Ses. 22. de obser.
& evit. in celebr.
Miss.

PLACENTINA CELEBRATIONIS MISSÆ. Pius Sa-
cerdos Joannes Thomas Bascapè anno 1682. Iperpetuam in-
stituit Capellaniam sub invocatione Sanctissimæ Virginis Ma-
riae Rosario, & SS. Joannis Baptista, & Thoma de Aquino,
ad Altare ab ipso jam antea erectum in Ecclesia Parochiali
SS. Cosmæ, & Damiani Oppidi Mornici Dioecesis Placen-
tinæ, deditque Capellano onus celebrandi unam Missam
quotidianam in dicto Altari pro suæ animæ, suorumque
con-

cōsanguineorum expiatio[n]e. Iu[nctu]s posterioribus vero Codicillis legem ad jecit, quod Capellanus vel debeat Missam quotidianam perpetuam in ipso fundationis instrumento dispositam celebrare, in aurora singula die, & hoc etiam pro majori cōmodo & beneficio hominum ejusdem loci Mornici, ut possine illam ad diro, antequam incumbant operibus, beneficioq[ue] eiusdem anno

Capellaniam hanc modo possidet Sacerdos Paulus Villani, cumque Communitas Mornic i[n]stante fuerit, quod diebus festis Missa non celebraretur in Aurora, Episcopus die 10. Septembri 1768 decrexit, Capellatum celebrare debere diebus feriatis, pro majori cōmodo Populi, in aurora q[uod] diebus festis celebrare posse bona ipsi melius visa, dummodo tamē non celebre tempore Missae Parochialis p[er] hora impeditur functionum Parochialium. Ab hoc perinde decreto reclamantes Communitate, nunc querit[ur], an Capellanus etiam diebus festis teneatur ad Sacrificium in aurora peragendum.

Inquit Communitas Mornic, clarissime fundationis legem celebrandi singulis diebus non solum festi vis, sed etiam feriatis Missam in aurora cum Testator illam expressè celebrari præcep[er]it singula die, q[ui]a verba dies omnes tam festos, quam feriatos comprehendunt. Nec legem indefinite latam coercendam putat, q[uod] solo die feriatis ob causam a Fundatore iis verbis expressam, nimirum q[uod] hoc etiam pro majori cōmodo & beneficio hominum ejusdem loci Mornici, ut possint illas audire antequam incumbant operibus. Ait enim causa[m] hanc non quidem restictivè, sed potius ampliative, & pro ratione impellente additam Missam idque evinci ex adjecta particula etiam, l. etiam 141. ff. de verbis signif. Addens insuper, diebus etiam festis plura permisæ esse opera, tam domesticæ, quam rustica ab hominibus obeunda, videlicet, ducendi ad pastum animalia, curandi armenta, iter habendi, aliaque hujuscemodi.

Advertit præterea favere perennem observationiam, q[ua]d in dubio maxime attendi debet, ne amque probat testimonijum Parochi ab anno 1737, Parochiam exercentis, cum etiam Consulum Loci, q[ui] tam ex propria scientia, quam ex auditu a Majoribus deponunt; semper Capellatos Missam in aurora pro cōmodo Populi celebrasse. Hinc de mendacio, subornatione, ac nimia familiaritate duos contrarios Testes redarguit.

Adit demum solemnes initas tam cum Antecessore, quam cum hodierno Capellano conventiones; A Communitate. Squidem concessum fuisse dicit Antecessori locum in Ecclesia ad recipenda sacra Supellectilia, q[ui] in serviente celebrationi Missæ quotidianaæ in aurora. Hodie num vero Capellatum ob confirmatam ejusdem Loci concessionem implementum promissee non solum d[icit] quegli obligi, che intorno alla celebrazione della Messa quotidiana gli vengono incaricati dalle disposizioni di chi l'ha fondata, ma de più si offre dispe-

piissimo col maggior comodo della Communidà fudetia tanto nella celebrazione della Messa sì ne giorni seriali, che nelli festivi, quanto in qualunque altro impiego Sacerdotale.

Contra Paulus Villani Capellanus, inquit, Fundatorem, post præscriptam Missam quotidianam absque ulla præfinitione horæ, postmodum onus addidisse eam celebrandi in aurora pro majori comodo, & beneficio hominum Moronici eo animo, ac fine, ut dicti homines possent illam audire, antequam incumbant operibus. Hanc ideo dispositionem ad eos tantum dies referri posse, quibus homines operibus servilibus vacant, nullomodo ampliandam ad dies festos, in quibus causa designati temporis cessat, ne alias finis Testatoris, & causa pervertatur. Maximè quia celebrazione Missæ in aurora diebus festis non solum non cederet in comodum, & beneficium dictorum hominum, sed in maximum retrocederet damnum, & perniciem æternae eorum salutis, dum postquam Sacro in aurora adstitissent, tota die otio vacarent, & imminueretur concursus ad Missam Parochialem, in qua populo explicatur Evangelium.

Contendit quoque, sive fibi obseruantiam celebrandi Sacrum in diebus festis hora benevisa, eamque probat non solum testimonio duorum Sacerdotum, qui Vice Capellani munere functi sunt, quique uno ore deponunt, hora fibi benevisa diebus festis Missas celebrasse, verum etiam addit assertam confessionem Communitatis, quæ ait, Capellanum egisse diebus festis Sacrum post alteram Missam Capellani ipsius Communitatis, hisque accedere subjungit testimonium, & judicium Episcopi, cui maxime deferendum est, Rot. in Vercellen. Functionum 14. Junii 1738. §. In hoc coram De Vais, & in Compostellana Capellania 26. Junii 1761. §. 13. coram Secretario.

Spernendum hinc existimat Testimonium Parochi, tum quia unicum, tum quia juramento non firmatum, tum quia ab aliis Testibus rejectum, maxime quia recte potuit Capellanus pro suo arbitrio etiam diebus festis Sacrum in aurora celebrare, sed non inde ex hoc actu facultativo ademptum eidem est arbitrium Missam quacumque hora celebrandi juxta finem a Testatore volitum, atque juxta juris dispositionem. Negat demum prætensam conventionem cum Communitate, quæ illegali tantum folio a Notario minime recognito in medium profertur, quæque falsitatis suspicione non caret.

Episcopus post relatam quæstionem, suumque decretum super eadem latum, sapientissimo EE.VV. judicio utriusque partis iura submittit.

Quæstio omnis ex fundatione pendet, quæ ante oculos habenda est. Fundator onus Capellano injunxit celebrandi Missam quotidianam ad Altare a se constructum: in Codicillis vero legem adjecit, quod Capellanus debet Missum quo-

8. Junii 1771.

115

quotidiam perpetuam in ipso fundationis Instrumento dispositum celebrare in aurora singula die. Sanè hæc verba onus præferre videntur celebrandi in aurora Missam quolibet die sive festo, sive feriato.

Unica idcirco inspectio est, an causa immediate a Fundatore adjecta tanti sit, ut generalem legem coercere valeat ad solos dies feriatos. Dixit Fundator, & hoc etiam pro majori comodo, & beneficio hominum ejusdem loci Mornici, ut possint illam audire antequam incumbant operibus. Ponderandum hinc an hæc fuerit unica, & finalis causa Fundatoris, ad quam totam suam legem coercere voluerit, vel potius causa expressa stet ampliative, & ad majorem rationem juxta naturam dictionis etiam, Rot. coram Falconer. de date decis. 17. num. 3., & in Ferenutina redditionis rationis 29.

Aprilis 1729. §. Non obstante coram Nunez.

In dubio lex Fundationis ab observantia, & etiam ab Episcopi judicio interpretari debet, Eminentissimi PP. summa, qua pollent juris sacri peritia, & in interpretandis Fundatorum voluntatibus scientia, dignentur declarare.

An Copellanus teneatur quotidie celebrare Missam in aurora, etiam diebus festiis, iu casu &c.

Affirmative, & amplius.

SANCTI MARCI IRREGULARITATIS. Cum Rosaria Carino conquereretur, frugiferas quasdam herbarum plantas in proprio horto avulsas fuisse, ac conculetatas, & maxime doleret, quod tale damnum a Sacerdote Vincentio Morelli, suisque Villicis fuisset illatum, Sacerdos, qui nonnullis antea diebus cum dicta Muliere verbis rixatus fuerat, quique prope aderat, & hujusmodi querelas audivit, illam conviciis, & contumeliis cœpit objurgare. Mulier verò a maledictis minimè cessavit, Vincentius furore succensus, accepta Securi, Rosariam fugientem inseguitus est, eamque deprehendit, & quamvis monitus, ne quid damni eidem inferret, leo quia utero gravis esset, nihilominus dexteram in modum percutientis levavit, sed ab ictu injiciendo abstinuit.

*Sess. 14. cap. 7.
de Reforms.*

Timore magno perculsa Mulier statim trepidare, & contremiscere cœpit, nec multo post ita torminibus vexare sensit, ut sequenti die abortum ediderit, quem in tertio a conceptione mense tunc reperiri dijudicatum est. Res per Josephum Tudda Rosariæ Virum ad Curiam Episcopalem delata fuit, quæ statim inquisivit contra Sacerdotem Vincentium, cui Palatium Episcopale loco carceris fuit atti-

Tom. XL.

P 2

gua-

gnatum: Præter Obstetricem, duo etiam Medicis, & octo Testes fœtum inspexere. Recepta quoque fuit depositio Rosarie, quæ priuata vice minas sibi illatas, easque abortui causam præbuisse narravit, ejusque assertionem duo Testes, qui rixæ fuerunt præsentes, reliqui verò de auditu confirmarunt; sed deinde ferè post mensem eadem Rosaria in exonerationem propriæ conscientie declaravit = che la medesima in tempo della rissa, sentivasi dolori di aborto imminente, onde per puro astio di quell'atto cerea addossare la causa al Sacerdote Vincenzo, essendo come publicamente si è veduto, che pochi mesi addietro si era abortita per altre cause esterne, ed interne, onde come tale è solita, sentivasi in quel giorno.

Semel; at que iterum constitutus Sacerdos negavit minas, nullamque abortui causam præbuisse asseruit; compilatoque processu, defensionibus renunciavit, maluitque Theologorum judicio quæstionem definiri. Tres itaque Theologi a Vicario Generali electi in ea fuerunt sententia, ut Sacerdos Vincentius Sanctissimo Domino Nostro pro dispensatione supplicaret, & interim a celebratione Missæ abstineret; hinc preces exhibet, ut proposita ad calcem dubia definitantur.

Juxta antiquam Ecclesiæ disciplinam gravissimis poenis affiebantur, qui abortui causam dedissent. Synodus Ancicana anno 314. celebrata in Cau. 21. ad publicam per decennium penitentiam agendam eos adegit: Et S. Basilius in Epistola ad Amphilochium pari poena plectendos censuit delinquentes pro quocumque abortu sive fœtus esset animatus, sive non. Adhæserunt quoque leges civiles, quæ gravioribus suppliciis procurantes abortum damnindos decreverunt Leg. si quis aliquid §. Abortionis ff. de penit. & leg. Si Malierem ff. ad leg. Cornel. de Sicariis.

Verum Canonuni rigorem quodammodo temperare visus est Innocentius III. in Cap. Sicut ex litterarum 1. de homicid. dum statuit, quod si sequutus fuisset abortus fœtus animati, tunc delinquens irregularis evaderet, & gravibus poenis afficeretur, mitius vero ageretur, si fœtus non fuisset animatus. Sed deinde Sixtus V. in Constitutione, quæ incipit Effrenatam 4. Kalendas Novembbris 1588. nulla admissa inter fœtum animatum, & non animatum distinctione, ita indefinite lanicivit = Eos verò, qui Clerici fuerint, omni privilegio clericali, officiis, Dignitatibus, & beneficiis Ecclesiasticis ipso facto privamus, & in futurum inhabiles ad ea suscipienda decernivans &c. = Istius tamen Constitutionis rigorem moderatus postea fuit Gregorius XIV. alia Constitutione incipien. Sedes Apostolica edita prid. Kalendas Januar. 1591. ubi §. 3. poenas contra procurantes abortum ad terminos juris, & Sacrorum Canonum, ac Concilii Tridentini dispositionem reduxit.

Inter causas abortus potissimum a Physicis recensetur timor, cum

cum Mulieres timidæ, & meticuloſæ procliviores ſint ad abortum *Muricon. tom. 1. cap. 26. de abortu, & ejus origine, Henr. de l'entre in lib.*, cui titulus *Ars obſtetricandi cap. 33. Ponderandum itaque eft, an timor a Sacerdote Vincentio Rosariae incuſus cauſare, vel ſaltem properare potuerit abortum, in quo totum cauſæ momentum pendet. Perpendendum insuper an fœtus eſſet animatus, vel non, qua quidem ſuper re non una eft Philoſophorum ſententia, ut apud *Gregor. Lopez in leg. 8. tit. 8. par. 7. gloss. 2., Gothofred. ad leg. 3. § fin. ff. de suis, & legitim. bæred., Zach. quæſt. Me- dico-legal. tit. 2. quæſt. 9., & alibi. Communior tamen, & recepta opinio eft, quæ ſtatuit poſt 40. dies in masculis, & in feminis poſt dies 80. animam intrare in fætum concep- tum *Fariuac. in oper. crimin. quæſt. 122. par. 1. num. 143. Martin. Azpilcuet. ad tit. 10. de homicid. conf. 46. num. 2., Carand. de part. cap. 1. §. 2. num. 35.***

Quoad tempus, quo Rosaria abortum edidit, ipsa depo- ſuit = *Iv ero gravida di due mesi, ed ero entrata nel terzo meſe, secondo il conto, che mi ho fatto, e me ne accorgevo, e lo tenevo per certo = cohæret etiam quamvis dubitativè, Obſtetricis depositio = non ne poſſo fare giudizio certo del tempo della gravida, e dell'età dell'aborto, ma ſolo poſſo cre- dere, come credo per l'esperienza, che ne ho, di effere tale, aborto di due mesi in circa = & alii tres Testes de auditu id ipsum confirmant.*

Quando autem dubium eft, an fœtus eſſet animatus, vel non, nonnulli existimarunt, procurantes abortum irregulares nequa quam censeri *Gonzalez lib. 5. decretal. in comment. ad cir. significati de homicidio nam. 6. prope fin. Barboſ. de potest. Episcop. alleg. 51. num. 141., & alii.*

De irregularitate etiam in dubio viden. resolutiones S. Con- gregationis in Caputaque*n. irregularitatis 24. Martii 1725.*, in Guatimalana *irregularitatis 14. Maii 1719.*, & præcise in caſu abortus in Beneventana *irregularitatis 18. Novem- bris 1769.*

Episcopus testatur de ſatisfactione Partis, & Fisci, & Ora- torem dignum venia, ac petita abſolutionis gratia existimat. Quare EE. VV. sapientiæ, & equitati dijudicandum re- linquitur.

I. *An conſet de irregularitate, in caſu &c.*

Et quatenus Affirmativè.

II. *An ſit locus diſpенſioni, in caſu &c.*

Ad I. Affirmativè. Ad II. Dilata, & ſcribatur Episcopo - juxta instructionem.

Sess. 24. cap. 3.
¶ 5. de Reform.
Matrim.

ACHERUNTINA DISPENSATIONIS . Constitutus in extremo mortis discrimine Joannes Josephus Serio , matrimonium cum Anna Catharina del Pomo juxta ritum Ecclesiae contraxit , deindeque occubuit , absque eo quod illud consummaverit . Cogitante proinde Sabino Serio UXorem Fratris sui desponsare , postquam familiariter cum ea conversatus fuerat , dispensationem ab impedimento , quod vocant publicæ honestatis expostulavit , sed die 16. Junii anni præteriti rejectus judicatio Sacrae hujus Congregationis , quod Eminentissimus Prodatarius requisierat , eamdem modò tum Sabinus , tum Anna Catharina renovant instantiam , innixam præsidio nonnullarum tunc omissarum circumstantiarum , aliorumque factorum , quæ deinde accidisse affirmant .

Itaque præter ea , quæ animadversa fuerunt in præcedenti istius Causæ folio , quod opportunè nunc resumere EE.PP. rogantur , reticitarum fuisse dicunt carnalem copulam , quæ inter eos intercessit , sub spe obtainendæ dispensationis ab impedimento publicæ honestatis , quam spem effectu haud caritaram pollicebantur Epistola ad Sabinum missæ . Id insuper accedere , quod post notitiam deuegatæ a Sacra Congregatione dispensationis , pandita per Annam Catharinam ejus cum Sabino illicita consuetudine Parentibus , ac Fratribus ; hi furore , & ira abrepti mortem ipsi , & Sabino minantur , nisi speratum sequatur Conjugium : Ex quo factum , ut ille ad evadendam necem , profugus cum Gervasio Fratre patrios lares deserere fuerit adactus .

His itaque præmissis repetunt , Matrimonium cum Joanne Josepho prædefuncto Sabini Fratre ratum tantummodò fuisse , & non consummatum ; prout deprehenditur tum ex tempore , quo initum fuit , nempe tunc cum lethali morbo correptus , & Sacramentis Ecclesiae munitus jam jam esset moriturus , tum etiam ex testimonio Archiepiscopi , aliorumque Testium , nec non Annæ Catharine , quæ id ipsum jurejurando confirmavit . Inferunt idcirco adesse tantummodò impedimentum publicæ honestatis , non autem affinitatis , quæ nonnisi quam ex Matrimonio consummatione contrahitur D. Thom. 4. distinc. 41. quest. 1. art. 1. quæst. 4. ad 1. , Reinfest. ad jus canon. lib. 4. §. 2. de affinit. num. 39. Rot. coram Arguel. decis. 8. num. 19. Nec nisi impropriè latoquè modo vocari impedimentum affinitatis , quod ex Matrimonio tantum rato oritur Sanchez de Matrim. lib. 7. de impedim. Matrim. disceptat. 64. num. 24. , & 25. , Corrad. in præ. dispens. lib. 8. cap. 7. num. 13. & seq. Et hanc fuisse Sac. hujus Congregationis sententiam apud eundem Corrad. num. 13.

Advertunt autem , dispensationem a publicæ honestatis impedimento haud raro concedi , quando aliqua gravis causa

concurrat, prout in praesenti casu esset copula inter Ora-
tores, infamia ex ipsius copula suspicione, scandalum, &
imminens ipsorum vita periculum *Corrad. loc. cit. num. 21.*,
Reinfest. in append. ad lib. 4. de Dispensat. super impediment. 5. 3.
De causis num. 49., De Iustis de dispensat. Matrimon. lib. 3. cap. 6.
num. 22., & cap. 8. num. 7.

Nec obesse putant Sacrae hujus Congregationis decreta, qui-
bus dispensatio denegata fuit in *Leodien. Dispensationis 19.*
Maiss 1755., in *Pinnen. Dispensationis 29. Maiss 1756.*, & in
altera *Leodien. Dispensationis 22. Maiss 1762.* Etenim in pri-
mo casu sustinent actum fuisse de dispensatione petita a
Muliere, ut duceret alterum sui Viri fratrem, quod exor-
bitantius erat; Maxime quia dubium de sequuta consum-
matione oriebatur. In secundo vero defuisse dicunt con-
cludentem probationem non sequutæ consummationis,
præsertim ex defectu juramenti Viri. Ac in tertio, pro-
bationes consummati Matrimonii allatas fuisse contendunt.
His itaque sepositis rationem potius habendam esse
existimant resolutionis Sacrae hujus Congregationis editæ in
causa *Gadicen. Dispensationis 12. Junii, & 25. Septemb. 1762.* in
qua licet ageretur de duriori casu, nec suspicio consum-
mationis omnino deesset, nihilominus impertita fuit dis-
pensatio ab impedimento publicæ honestatis, atque etiam
ad cautelam ab impedimento affinitatis.

In præterito istius Causæ folio relata fuit Doctorum opinio,
an ex Matrimonio rato, & non consummato impedimen-
tum affinitatis, vel publicæ honestatis contrahatur; ac
perpende fuerunt circumstantiae, quibus dispensatio ab hui-
usmodi impedimento concedi consueverit. Ad ea proin-
dè habenda relatio est, atque iid unum modo expenden-
dum superest, an scilicet exclusa prorsus videatur qualibet
carnalis copulae suspicio non quidem post matrimo-
nium, sed antequam illud contraheretur. Qua super re
animadvertisendum est, quatuor ex Testibus in formalí ex-
amine affirmasse, matrimonium cum Anna Catharina in
mortis articulo initum fuisse per reintegrarla nella fama, in-
super per rimetter detta Anna nella primiera sua stima, ul-
teriorius per non farla restar lesa nella stima, ac demum per risar-
cire la stima a detta Anna.

Aliundè vero constat, gravissimas adesse causas, ob quas dis-
pensatio ab impedimento publicæ honestatis, atque etiam
ad cautelam ab impedimento Affinitatis concedi consue-
vit, ut in citata *Gadicen. anni 1762.* Adest scilicet copula
notoria, nec non perpetua infamia Annae Catharinae illa-
ta, ac imminens vita periculum, quemadmodum aperte
asserunt duodecim Testes, atque ipse met' Archiepiscopus,
qui suam relationem ita concludit: *In tale circostanza di un
affare reso pubblico, la copula notoria, l'infamia della Donna,
le minacee, ed evidenti pericoli della vita di esso Sabino,* e
d'An-

d'Anna, l'accensione degl' animi dei Congiunti, della Donnæ alterati, ed offesi, e la qualità della gente prona al Sangue anche per cause meno rilevanti mi hanno posto nell'obligazione come Pastore di guidare anatre alla mia Cara cunmessa; & per potersi togliere li scandali, e gli incovenienti inevitabili, umiliare il tutto all'EE. VV. Rme non solo con questa mia, reverente rappresentanza, ma anche con unire l'originale Progetto compiuto, e affinchè passando per sotto gli occhi Sacrissimi di codesta Sacra Congregazione, e dal medesimo ratificand, la serie de fatti occorsi in quel prospetto, che essi sono, à tutto il di più, che viene deposito, e certificato, possano con l'alto loro sapere, e coll'autorità di codesta Sede Apostolica porgere il rimedio a molti eminenti degl'Oratori, adeguandosi di quella grazia della Dispensa, che si merito opportuna.

In his ergo circumstantiis quid prudentia, & æquitas suggesterat, dijudicabunt Eini PP, dum queritur.

In decisiss. In decisiss. et in recedentum a decisiss. i. e. in casu ex parte. et in recedentum a decisiss. i. e. in casu ex parte.

SPOLETANA REDUCTIONIS. In Supremis testamen-
tariis tabulis anno 1635. exaratis, Michael Angelus
Cesi suis hereditibus, & successoribus mandavit, ut anno
quolibet il giorno della festa di S. Maria Maddalena, e di
S. Lorenzo debbano fare due quarte di pane per dispensarlo alli
poverti in delli giorni. Ac præterea precepit che dell' usufrutto
delli boni, ed eredità existenti in Roma, ed in Monte Leane deb-
bano cavare, e levare prima scudi 50. ogn' anno in infinito, quali
si diano a due Preti o Frati da eleggersi, e nominarsi dalli in-
frascritti miei Eredi e Successori. Alii con peso di dire la Messa
ogni giorno una settimana per uno, qual Messa si debbo dire alla
mia Chiesa dell' Angelo Custode, e che l'infrascritti miei Eree-
di, e Successori debbano dar lume, vino, e ciò, che farò nece-
ssario per dire la Messa per l' ornamento dell' Altare &c. Cum
que filiis careret, super tota hereditate sive iconi missum
instituit, ad quod in primis vocavit supersitem adhuc Ge-
nitorem Bartholomaeum, eique substituit filios, & descend-
entes masculos ex masculis in infinitum.
Bartholomaeus primus heres prætermisso legali Inventario,
alienatisque pluribus hereditariis bonis in Urbe existenti-
bus, bona propria cum bonis Michaelis Angelii filii com-
mixta reliquit. Hinc factum est, ut ejusdem Michaelis
Angelii bona imparia evaserint ferendo oneri scut. 50., qua-
in celebrationem Missæ quotidianaæ erogari debuissent; at
que idcirco Carolus, Joannes Angelus, & Joannes Lau-
rentius Cesi supplicem Sac. huic Congregationi porrexer-
untur.

runt libellum pro earumdem Missarum seductione , de qua modo agendum est .

Contentund primo loco , legatum non demonstrative , sed taxativus fuisse relictum , ac propterea hærcdes cogi non posse ad supplendum stipendium pro eo constitutum , si fundus perierit , aut fuerit imminutus *Amostaz. de caus. piis lib. 2. cap. 6. num. 13., & 18., Gratian. discept. foren. cap. 256. num. 1., Bened. XIV. de Synad. Diacon. cap. ult. lib. 13. num. 30., & 32..* Nec dubitari posse probant , quin legatum taxativum tantummodo fuerit , cum Testator dotem , & fundum legati primo loco præmiserit ; deindeque perrexerit ad constituendos reditus pro Missarum eleemosina Sacerdotibus tribuenda ; postea verò illarum numerum præfisnerit , locumque designaverit , in quo Sacrificia celebrari deberent ; ac demum jus nominandi suis Posteris reliquerit .

Certumque esse dicunt , unum ex fundis a Testatore legatis , quod Romæ extabat , omnino periisse , cum id desumatur ex mandatis Procuræ a majoribus de Familia Cesidatis ad alienandum Loca Montium , aliaque bona in Urbe existentia , quæ quidem sufficientem constituunt probationem , quoties dœst inventarium , & agitur de facto antiquo , quod coniecturis etiam probari potest *Mascard. de probat. concl. 1229. num 4..* Præsertim quia id ipsum confirmat relatio Episcopi , qui post accuratum examen actum superextantis quantitatis bonorum , ingenuè affirmat , *per pauca superesse bona confusa sumam scut. 3000. circiter.*

Nec obesse ajunt , quod existant adhuc bona in Oppido Montis Leonis pro fundo Legati a Testatore relicita . Animadvertisunt enim , dotem pœ fundationis æquæ fuisse constitutam in bonis Montis Leonis , aliisque in Urbe existentibus , ut appareat ex particula copulativa & ibi = *Ordino* , che dell' usufrutto delli miei beni esistenti in Roma , & in Monte Leone , quæ quidem particula communionem , & promiscuitatem importat *Rot. decis. 188. num. 6. part. 6. Recen.* Ad duntque etiam , bona in Oppido Montis Leonis sita , vix ad alimoniam aliquorum ex hæredibus sufficere .

Qua quidem super re observant , quod quando agitur de exequendis piis dispositionibus , & de subministrandis alimentis hæredi paupertate laboranti , huic danda prælatio sit *Authen. de trant. & sexiſſ. in princip. , Ruin. conf. 127. n. 7., Peregrin. de fideicom. art. 42. num. 86. in fin.* Maximè ob præsumptam Testatoris voluntatem , qui fideicommissum instituendo propagationem omnem sobolis , & agnationis conservationem primariò optavit ; ex quo fit , jus nullum ita esse privilegium , ut alimentis hæredi fideicommissario tribuendis cedere debeat *Lotter. de rc benef. quæſt. 32. n. 15.*

Post hæc ducto calculo omnium expensarum , quæ necessaria sunt pro exequendis legatis tum distributionis panis bis

in anno pauperibus elargienda , tum celebrationis Missæ quotidianæ , ac manutentio Altaris , nec non Sacra- rum Suppelie Tilium , & insius Ecclesiæ , sustinent hujusmodi expensas sum nam scut. 100. exceedere . Ex alia verò parte bona in Oppido Montis Leonis sita , omniq[ue] fru- gifera arbore denudata vix p[er]tingere valorem scuto- rum 3000. , nullumque alium reddere fructum , quam frumentum , quod non singulis annis , sed biennio tantum ex fertilioribus prædiis , vel quadriennio colligitur .

A Communitate Montis Leonis juridice admonita , cui de- ficientibus in implemento legatorum hæreditibus commissa fuerat Missarum celebratio , nihil haec tenus deductum est , immò fertur à qualibet contradictione abstinuisse , ut re- affissimo EE. VV. judicio rem totam definiendam remit- teret .

Inquirendum primò in hac causa videtur , an bona pro fundo Legati *taxative* relieta fuerint , vel *demonstrativa* , cum in primo casu si fundus perierit , vel fuerit imminutus , reduc- tio concedatur , juxta proxim Sac. Congregationis , de qua testatur Benedictus XIV. *de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. num. 32.* Deindeque observandum , an quæ super- sunt bona , paria sint oneri ferendo ; Et an pro implemento Legati ea tantum bona teneantur , quæ in Oppido Montis Leonis sita sunt , vel alia etiam alibi existant . Defectus Legalis Inventarii , & committitio bonorum fideicommissa- riorum cum bonis Bartholomæi Cesi Senioris id depre- hendi posse non permittit ; quare conjecturis tantummo- dò , & præsumptionibus dijudicandum , de quibus tamen ignoratur , an sufficientem hac in re probationem præbe- re possint .

Nec etiam prætereunda inspectio , an ulla facta ab Oratori- bus sit bonorum fideicommissariorum distractio , ita ut suspicari possit ; eorum culpa Legati fundum fuisse immi- nutum .

Episcopus certum esse dicit , Michaelem Angelum Cesi Pa- trem Caroli unius ex Oratoribus repudiasse hæreditatem Bartholomæi ejusdem Caroli Avi , eo quia plura bona fi- deicommissaria fuerant ab ipso dissipata . Certum quoque affirmat , nullam a prædicto Carolo factam fuisse distractio- nem bonorum , fideicommissio subiectorum ; Quidquid verò alii egerint , omnino se ignorare satetur , cum Joannes Angelus in Urbe moretur , & Joannes Laurentius in Civi- tate Narniæ . Hunc tamen refert duobus ab hinc annis alienasse domum pretio , ut fertur scut. 80. cum onere il- lud deponendi in reintegrationem fideicommissi , quin ta- men constet hujusmodi reintegrationem fuisse sequutam .

Denique hoc modo concludit = *Rebus sic stantibus non habeo ubi figere pedes ad eruendam veritatem in facto , ac propterea in hac rerum obscuritate difficile admodum est meam aperire Senten- tiam,*

tiam. Censeren nibilominas, quod non obstatre diffusus Priorum d. Communitatis, qui non omnino rationabilis videtur, quatenus verum esset, etiam Joannem Angelum, & Joannem Laurentium repudiasse hereditatem eorum Auditorum, qui predicta bona fidei commissaria alienarunt, petita reductioni pro medietate tantum Missarum a Testatore prescriptarum indulgeri posse, & moveor tantum ratione praesumptae voluntatis Testatoris, qui si cognosceret absque aliqua culpa modernorum heredum vires hereditarias esse diminutas, vero similiter causa grave onus ipsis non imponeret. Principue vero cum Carolus Cesi Orator in gravi sit constitutus rei familiaris angustia, injuncta tamen eis expressa obligatione proportionabiliter augendi numerum Missarum in casu recuperationis honorum alienatorum.

Dijudicent ergo Eimi PP.

An, & quomodo sit locus reductioni onerum Missarum in casu &c.

Negative.

LUCANA JUBILATIONIS. Capitulum Collegiatæ Ecclesie S. Petri Majoris Civitatis Lucæ sex tantum Canonicis constituitur, quorum munus est vespertinas horas omnibus diebus festis, pluresque per annum, praesertim sollemniioribus diebus, Missas canere, & nonnulla Antivèrsaria explere. Huic Ecclesiæ per annos quadraginta laudabiliter inserviit Canonicus Joannes Matthæus Lombardi, qui in præmium Laboris, & diuturni servitii jubilationem expostulat.

Seff. 24. cap. 12.
de Reform.

Capitulum non dissentit, & convenit etiam Archiepiscopus, qui tamen post relatum exiguum Capitularium numerum, ac moderatum Ecclesiæ servitium, advertit, alterum ex Canonicis senectute confectum, & adversa valetudine laborantem ad Ecclesiam accedere, secrasque functiones peragere non posse; hinc animadvertisendum proponit, quatuor tantum Canonicos si jubilatio Oratori concedatur super futuros, qui Ecclesiæ servitio vacare possint, ex quibus Eimi PP. pro singulari, qua pollut sapientia dijudicare, ac decernere facilius poterant, an Oratoris precibus, prout Canonici ipsis cupiunt, & ego pariter ceteroquin sentio, annuendum sit.

Nova non est in Ecclesia disciplina, qua Canonicis, aliisque Sacris ministeriis addicti, si per annos 40. continuò, & laudabiliter inservierint, vacatione donentur, absque eo quod quidquam de fructibus suorum beneficiorum amittant: Idque cautum fuit, ne Milites Christi deterioris fierent conditionis Militum secularium Principum, quibus

8. Junii 1771.

poli emerita servitia requies concedebatur Leg. 9. Cod. quand. Provinc., & leg. 6. de vacat., & excus. mun., atque Ecclesiastici in sacris muneribus obeundis alacriores, ac magis solentes redderentur Fagnan. in Cap. Licet de Præbend. num. 116,

Licet autem quadragenarium servitium cum qualitate continui probetur, & Jubilationis indulto remunerari consuevit, nihilominus hujusmodi Indulso nemo frui posse videtur, quoties Ecclesiæ decus, & Divinus cultus detrimentum patiatur. Nam Gregorius IX. in Cap. cum ad hoc de Cleric. non resident. Patriarchæ Antiocheno his verbis scripsit = *Sane innuit, quod Ecclesia Antiochena multis ex servitoribus ejus absentibus est ferè destituta Ministris: Unde mandamus, quatenus non obstantibus Apostolicis indulgentiis, & Praedecessorum tuorum licentia, absentes Canonicos, & Affitos revoces ad residendum in Ecclesia supradicta;* Etsi non venerint, tu de ipsorum beneficiis, dum absentes fuerint ipsi Ecclesiæ facias congruè deserviri, in utilitatem ejusdem, quod ex præfatis beneficiis super fuerit, convertendo. Et Sac. Congregatio requisita super generalibus nonnullis dubiis jubilationem concernentibus, ad IV, dubium ita conceptum = *An non obstante jubilationis indulto, Jubilatus cogi possit ad inservendum, si divinus cultus detrimentum patiatur* = die 17. Decembris 1718, respondit = *Affirmative* =

Tota itaque inspectio pendet a qualitate Ecclesiæ, Locomorum, aliarumque circumstantiarum, proindeque in præsenti casu habenda ratio est de statu Collegiatæ Ecclesiæ S. Petri, que sex tantum constat Canonicis, & eorum alter ob corporis infirmitatem nequit inservire. Hinc yendum, an concessa jubilatione Canonico Lombardi, quatuor, qui supererunt Canonici, sufficiant ad Sacras functiones, debito cum decoro, & absque Divini cultus detimento peragendas.

Sacra Congregatio die 17. Aprilis 1666. Jubilationem dengavit cuidam Canonico Cathedralis Ecclesiæ Civitatis Castelli, qui per annos quadraginta inservierat, eo quia a Capitulo opponebatur, tum quod yigore Capitularium Constitutionum nullus nisi infirmus, vel justa de causa absens a servitio Chori eximi poterat; tum etiam quod Divinus cultus imminuebat, licet in præfata Ecclesia adfissent Præpositus, nec non duodecim Canonici, & duo Beneficiati, qui Sacris peragendis functionibus parcs non censebantur, ut ex lib. 25. decret. pag. 107.

Verum in Ripana Jubilationis 29. Novembris 1710. precibus annuit Canonici Cruciani Concetti, jubilationem petentis, quamvis Ecclesia novem Canonicos comprehenso Præposito numeraret, & opponeretur, quod demptis Ministris Altari inservientibus, atque altero Canonico Organi-

num pulsante, nec uon Præposito, qui Confessiones excipere tenebatur, tres tantum Canonici Choro possent commode interesse.

Hicce autem opportunè prænotatis EE. PP. decernent.

An sit concedendum Indultum Jubilationis in casu &c.

Dilata, & scribatur Archiepiscopo juxta instructionem,

AUXIMANA TRANSLATIONIS MISSARUM, Ex *Sess. 29. cap. 4.*
de Reform.
reditibus Familia Campana erectum in Civitate Auxi-
mi fuit Collegium pro erudienda Juventute in bonis mori-
bus, & liberalibus disciplinis, quod ab ipso Institutorum
nomine appellatum fuit *Collegio Campana*. Assignatum hac
de causa fuit ejusdem Familiae Palatum, intra cuius se-
pta aderat Oratorium, in quo Juvenes convenirent, ut
Sacro quotidie interessent, aliaque pietatis, ac Religio-
nis Officia persoluerent. Postquam hujc Collegio Sèmina-
rium Episcopale unitum fuerat, cl. mem. Cardinalis Spa-
da olim Episcopus Auximanus ad idem Oratorium tran-
stulit nonnulla Missarum onera inhærentia beneficiis Se-
minario applicatis, quæque certis Ecclesiis addicta fue-
rant; atque idcirco spirituale solarium Missarum quotidiani-
æ Alumnis non debeat.

Cum deinde tamen alterum in Civitate Cinguli erectum
fuerit Episcopale Seminarium, ad quod cl. mem. Cardi-
nalis Gallo quoddam transtulit beneficium a Seminario
Auximano avulsum, cui onus inerat celebrationis cen-
tum quatuor Missarum, onusque hujusmodi ad Semina-
rium Cingulanum translatum fuerit, factum hinc est, ut
Oratorio Seminarii Auximi defecerit celebratio Missarum
quotidianæ, Id autem ægrè ferentes ipsius Deputati,
suplices expostularunt facultatem celebrandi in eodem
Oratorio Missas centum, quæ ex dispositione Friderici
Campana annuatim offerri debent in Ecclesia Confrater-
nitatis Mortis, quæ titulo B. M. Virginis de Platea nun-
cupatur. An autem hujusmodi facultas impertiri debeat,
a sapienti EE. VV. judicio modò pendet;

Ut id assequantur, inquiunt Collegii Deputati, rem esse de
translatione Missarum ab Ecclesia, conspicuo Sacrorum
numero ditata, Nihil proindè de illius decore, ac cultu,
Populique commodo detrahi; Rem insuper esse de Mis-
sis, quæ ex rescripto Sac, hujus Congregationis anni 1731.
a Sacerdotibus Collegii privativè celebrari debent, Hinc
annuendum eentent petitioni, ex qua, & Collegii Alumni
maximam perciperent utilitatem, nullumque jus amitteret
Confraternitas, cuius idcirco dissensus in pretio non est
haben-

nabendus ad Text. in leg. 2. §. Item Varus de Aq. pluv. Ar-
cen., Rot. apud Pignattel. post consult. 12. tom. 10. n. 17.

Accedere præterea præsumptam Testatoris voluntatem, qui si scivisset Palatum suæ Familiae Collegio fore assi-
gnandum, procul dubio Juventutis commodo, atque utili-
tati eidem fuisse consultorum præsumi debet; Et hanc
præsumptionem, faciliorem viam sternere ad transla-
tionem concedendam Pignattel. consult. 80. sum. 5. tom. 9.,
Ursaya discept. Eccles. tom. 1. part. 1. discept. 5. num. 22..
Maxime quia Testator non Ecclesiam Sodalitatis respexit,
ob peculiarem erga illam devotionem, sed Animæ suæ
suffragium præ oculis habuit, quo quidem suffragio non
destituitur, etiamsi in Oratorio Collegii Missæ cele-
brentur.

Demum addit, similia Apostolica Indulta in durioribus etiam
circumstantiis eidem Collegio quandoque fuisse conces-
sa. Anno nimis 1719. onera Missarum inhærentia be-
neficiis Collegio applicatis, ad ipsum Oratorium fuisse
translata, etiamsi in aliis Ecclesiis eſtent adimplenda.
Anno verò 1743., rescripto sa. mem. Benedicti XIV. con-
cessam fuisse facultatem pro tempore rusticationis iisdem
oneribus satisfaciendi in rurali, & Parochiali Ecclesia.
S. Stephani. Advertunt itaque, Summos Pontifices in
hujusmodi concedendis Indultis non alia motos fuisse ra-
tione, quam Spirituali Juventutis commodo, ac solatio
consulendi, proindeque eadem nunc concurrente causa,
idem quoque in præsenti casu ferendum esse judicium.

A Sodalibus Confraternitatis Mortis nullus adhuc libellus
datus est. Episcopus bis auditus in utraque sua relatione
Oratorum votis censet annueundum. In prima siquidem
ait = Cum igitur eorum Ecclesia (nempè Sodalitum) nihil ex
hoc detrimenti capiat, nullaque difficultas ex ipsis Legati fun-
datione oriatur . . . id ego Oratorum precibus, nisi aliud EE.
VV. videatur, indulgendum puto = In secunda verò asserit,
usque a mense Februarii Sodalibus præfixum fuisse terminum
ad jura sua deducendum. Refert eorum Ecclesiam
Missarum numero abundare, proindeque ex concessione
petitæ translationis nullum eidem detrimentum fore ob-
venturum. Deinde addit = Hac accedit, Collegium ipsum,
quod a Campana Familia nomen habet, utpote ipsius facultati-
bus erectum, & in eius Oratorio Missas hujusmodi celebrari
petitum fuit, Sacra hujusmodi ex ejusdem Familiae institutione
in Ecclesia Societatis explore hæc tenus curavisse: Ut propter eas
de Fundatoriis mente in Collegii favorem ex postea securis propen-
si minimè dubitandum videatur.

Quamvis Missarum translationem non ita facile Sacra Con-
gregatio fuerit impedita, ne Defunctorum voluntates, &
mandata subverterentur, nihilominus juxta rerum, Lo-
corumque circumstantias illam quandoque non denega-
vit.

vit. In casu, de quo agitur, ponderandum occurrit, quod tradit Ursaya discept. Eccles. tom. 3. part. 1. discept. 3. num. 53., & seq. in iuxta doctrinæ sa. mem. Benedicti XIV. in discursu pro veritate iussu Sac. hujus Congregationis hac super re exarato. Ait enim = Missas simpliciter relictis in una Ecclesia, præcisa particulari devotione erga aliquem Sanctum vel speciali inclinatione, ut illæ in determinata Cappella, vel Altari celebrentur . . . posse celebrari in alia, ea viva ratione, quia per celebrationem Missæ in quacumque Ecclesia sequuta, pio Benefactori solvit totum id, quod ei debetur = Præterea in decif. 1149. num. 11. coram Seraph. hæc habentur = In onere principaliter habitus fuit respectus ad remedium Animæ, quod remedium non magis ex una, quam ex alia Ecclesia provenit.

Ponderandum idcirco, quæ fuerit Testatoris voluntas, & quibus verbis illam patefecerit: Insuperque obseruandum an in circumstantiis presentis casus prona præsumi valeat erga Collegium Familia suæ facultatibus erectum: Ac deinde habenda præ oculis est utilitas, quæ ex Juventutis institutione provenit. Hæc omnia sapienti EE. VV. judicio subiiciuntur, ut definiant.

An sit locus translationi Missarum in casa Eccl.

Affirmative.

NARNIEN. JURIUM PAROCHJALIUM. In funere *Joannis Baptiste Montini* Anno elapsu defuncti in Parochia S. Marie Impensulis Civitatis Narniæ, & in Ecclesia Cathedrali cum interventu Capituli in sepulchro majorum tumulati, quæstio exorta est, an in associatione Cadaveris præcedentia competenter Parocho defuncti, vel potius Vice Parocho Cathedralis: Ac præterea an eidem Parocho defuncti tradenda esset medietas candelarum, quæ in Altaribus occasione funeris fuerunt accensæ. Ad utramque quæstionem citius tollendam dictus Parochus defuncti, aliique duo ejusdem Civitatis Parochi preces SSimo Domino Nostro obtulerunt, quæ cum ad Sacram Congregationem alegate fuerint, idcirco EE. VV. judicio modo subiiciuntur.

*Session. 25. cap. 13.
de Reform.*

Ad I. Parochi allatis Testium depositionibus probant, immemorabilem semper viguisse consuetudinem, ut præcedentia, interveniente etiam Capitulo Ecclesiæ Cathedralis, Parocho defuncti debeatur: hanc vero consuetudinem sive interpretativam, sive præscriptivam religiose servandam; Hinc extraneum esse antiquissimum decreturnum Sac. Congr. Rituum Anni 1631., tum quia non derogat

gat immemorabili consuetudini , tum quia posteriori contraria coniuetudine abrogatum , tum demum quia præsens controversia tantummodo nunc agitur cum Vice Parocho Cathedralis , non vero cum Parocho , de quo decretum loquitur .

Ad II. proferunt notissimam Constitutionem Benedicti XIII., in qua expresse sancitur , ut in Italia Parochis defunctorum tradatur portio Canonica omnium intortiorum , & Candelarum , quæ in Ecclesia sepelliente circa cadaver , & etiam in Altaribus accenduntur . Id ipsum quoque expresse dispositum fuisse dicunt in Statuto Cleri Romani cap.4. §. 2.. Nec obesse contrarium usum , qui solum ex tollerantia , & urbanitate præsumitur processisse , vel saltem penitus improbatus , & abrogatus remansit ex dicta Benedictina Constitutione , quæ clausula sublata , & decreto irritanti est munita .

A Capitulo nondum libellum habuimus .

Episcopus post relatum controversiarum statum sic concludit . Quod enim pertinet ad præcedentiam in associatione funeris , nîbi omnino servanda videntur decreta alias edita a Sac. Congregatione Rituall illam tribuentia Vice Parocho Cathedralis licet non Canonicis , quoties tamen incedit cum Capitulo , cum quo unum corpus constituit . Idque eo magis in casu servandum tum quia Parochi Oratores nullatenus habent in propriis Ecclesiis jus tumulandi , tam quia liquido non constat de contraria immemorabili consuetudine , quæ a Capitulo inapugnatur . Quod vero quartam funerali recessendum non esse arbitrarer ab immemorabili consuetudine , que revera adest tam in Ecclesia Cathedrali , quam in aliis quibuscumque Ecclesiis tumulantibus hujus Civitatis , tradendi , nempe profunerali portione medietatem intortiorum , & candelarum , que circa cadavera accenduntur , non autem de aliis , quæ acceduntur in altaribus pro Missarum celebratione .

De Præcedentia in associatione Cadaverum inter Parochum defuncti , & Capitula , etiam Collegiata , Sacra Rituall Congregatio in una Ostien. diei 18. April. 1607. definiuit quando contingit associare Funus alicujus defuncti ad aliquam Parochiam Ecclesiam , in quam simul Capitulum Ecclesie Collegiatæ cum Parochis aliarum Ecclesiæarum d. Loci convenienti , præcedentiam dandam esse Archipresbytero , & Canonicis Ecclesie Collegiatæ etiam supra proprium Parochum , cui tamen jus faciendi officium in propria Ecclesia reservetur . In Praenestina Cavarum 18. Aug. 1618. pariter censuit præcedentiam semper , & ubique competere Archipresbytero , & Canonicis Ecclesie Collegiatæ supra proprium Parochum , & in asportandis funeribus defunctorum propriæ Parochie , jus tamen faciendi officium in propria Ecclesia ipsi Parrocho reservetur . Atque id ipsum censuit eadem Sac. Congregatio die 34. Maii 1643. in associatione Funerum , salva legitima loci consuetudine , deberi præcedentiam Capitulo Col.

Collegia & supra Parochum etiam proprium defuncti, sine tamen prajudicio in reliquis juriis, & praeminentiarum eisdem Parochio de jure, vel consuetudine competentium.

Quae portiori jure procedit, dum intervenit Capitulum Ecclesiae Cathedralis, cuius Beneficiatis, ac Parochis praecedentiam supra alios Parochos competere declaravit Sac. Congr. Rituum in Taurinensi 2. Octobris 1683., imo etiam Curatis amovilibus ad quatum ejusdem Cathedralis juxta dictum Sac. Congr. Concilii in Comen. 27. Martii 1706., atque eorum substitutis, & Vicariis Sac. Congr. Rit. 25. Januarii 1691., Monacell. Tom. 4. Suppl. ad III. num. 106.

Seus tamen si agatur vel de aspergendo cadavere, antequam e domo elevetur, vel de inchoanda Antiphona si iniuriantur, ut declaravit Sac. Congr. Rit. in Eugubina 5. Julii 1614, in Aversana 15. Sept. 1640., & Sac. Congr. Concil. in Fuentina Praeminentiarum 7. Junii 1760., & in Avenionem juri Parochialium 22. Martii 1766.

Cum autem Decreta Sac. Congregationis Rituum praeservant immemorabilem, vel legitimam contrariam consuetudinem, Barbos. de Offic., & potest. Paroch. cap. 9. de Præced. vnum. 7., & Rot. car. Lancett. dec. 549. num. 8. Id inquitendum est in praesenti casu, an ex adductis testibus satis evincatur legitima, & immemorabilis consuetudo favore Parochi defuncti praetedendi Vice-Parochis Ecclesiae Cathedralis.

De emolumento Quartæ funeralis Parocho defuncti tradendo ab Ecclesiis tumulantibus, statuit Benedictus XIII. in Constitutione 57. incip. Romanus Pontifex, ut illi persolvatur, & cum effectu tradatur quarta pars omnium iurisdictionum, & Cantalarum, que in eadem Ecclesia circa Cadaver, vel etiam in Altaribus in die funeris accendentur. Haecque omnia locum habent, & exalte in posterum observentur, quotiescumque Defunctus extra suam Parochialem Ecclesiam tumuletur, vel exponatur, sive quia in Ecclesia tumulante, vel exponente beneficium obtinerit, sive quia ibidem sepulchrum habuerit gentilium, sive tandem quia in ea sepulchrum elegerit.

Illud tamen addidit, ubi vero consuetudines legitimè probatae, conventiones, concordie, vel statuta vigerent, que præstatis Parochis magis faverent, illisque pinguorem prædicta Quarta emolumentorum funeralium portionem assignarent, ea in iis, in quibus videntur, locis inconcussa ab omnibus servari motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus sancimus, præcipimus, & jubarus.

Juxta antiquissimam consuetudinem in Urbe vigentem canonica portio consistit in medietate totius ceræ, ut ex Statuto Cler. Rom. cap. 4. §. 2., & etiam illius ceræ, quæ in Altaribus acceditur, ut ex addition. ad d. Statut. ibi = Medietas totius ceræ, quæ in ipso funere acceditur sive circa feretum sive ante, sive retro deferatur, sive intra Ecclesiam.

etiam in Altaribus in honore alicuius Sancti , sive extra eam in honorem defuncti , sive accendatur ad hoc , ut Regulares , & Confratres , aliqui Processionem funebrem officiantes , tempore nocturno viam videre possint , sive alio quocunque pretextu Ecclesia Parochiali debeatur , quoties defunctus extra illam tumulatur in Sepulchro majorum , vel Beneficii , vel ex propria elezione ex vetustissima Orbis consuetudine .

Porro in Civitate Narnien. consuetudo viget , ut canonica portio sit medietas totius cereæ , seclusa tamen cera , qua in Altaribus accenditur . Ponderandum hinc an Parochi eamdem consuetudinem in favorabilibus acceptare , & in odiosis reijcere valeant . EE. Patres , qua ornantur juris sacri peritia , dignentur definire .

- I. An in affectione Cadaverum , que in Civitate Narnie defruntur ad propriam Parochialem Ecclesiam , sive ad aliam vocato Capitulo Ecclesiæ Cathedralis , semper , & quandcumque competit præcedentia Parochio defuncti .
- II. An medietas totius cereæ etiam illius , que in Altaribus accenditur , debeatur proprie Ecclesiæ Parochiali , licet sepulturam non habenti , quoties defunctus extra illam tumulatur ex propria elezione , vel alibi in sepulchro majorum in casu &c.

131

Die Sabbathi 13. Julii 1771. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter-
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

EX omnibus, quæ propositæ fuerunt, Causis in postrema Congregatione habita die 8. præteriti mensis Junii, una tantum indecisa remansit. Ea igitur nunc EE. PP. oculis subjicitur, aliæque octo in hodierna Congregatione resolvendæ adjiciuntur.

NARNIEN. JURIUM PAROCHIALIUM.

- I. An in associatione Cadaverum, qui in Civitate Narnie defen-
runtur ad propriam Parochiam Ecclesiam, sive ad aliam vo-
cato Capitulo Ecclesiæ Cathedralis, semper, & quandcumque
competat præcedentia Parochio defuncti. Sess. 23. cap. 13.
de Reform.
- II. An medietas totius Cære etiam illitus, quo in Altaribus accen-
ditur, debeatur proprie Ecclesiæ Parochiali, licet sepulturam
non habenti, quoties defunctus extra illum tumulatur ex pro-
pria electione, vel alibi in sepulchro Majorum, in casu &c.

Ad I. Dilata, & coadjuventur probationes super con-
suetudine. Ad II. Deberi medietatem Cære, exce-
ptis Cæreis Altaris.

SABINEN. PARTICIPATIONIS: Collegiatæ Ecclesiæ Sess. 24. cap. 12.
Collis Veteris Canonicatum addidit Magdalena Aspasia
de Reform.
Philippi jubens, ut novus Canonicus præter celebrationem
trium Missarum qualibet hebdomada, eadem teneretur
obligatione, quo cæteri gravantur Canonici in iis, quo
ad residentiam pertineant, & Chori servitium. Pro dote
novi Canonicatus scuta 500. legavit, in reliquis autem bo-
nis hæredem ex aße eamdem instituit Collegiatam, vi-
delicet, il Rev. Signor Arciprete, e li RR. Signori Canonici,

compresevi anche il nuovo Canonico da erigerfi, come supra, quali tutti, tanto il Signor Arciprete, quanto li Signori Canonici debbano avere la loro parte egualmente, & pro qualis portione delli frutti da cavarsi da detta sua eredità.

Quamvis de hujusce Canonicatus erectione nullum extet monumentum, de ea tamen non dubitatur; Nam ex actis Sacrae Visitacionis anni 1634. habetur, Soterum Tardetti fuisse receptum a ditis Canoniciis inter alios Canonicos, potiri que, & frui distributionibus, aliisque emolumentis; ac præterea anno 1639. orta controversia inter Archipresbyterum, & Canonicos super proventibus eidem Tardetto tribuendis, Episcopus Suffraganeus Visitator auditis Partibus in contraditorio judicio, declaravit, d.D. Soterum potiri, frui, & gaudere dictis emolumentis, & distributionibus ad instar aliorum Canonicorum.

Posteriori autem tempore id innotescit, Sacerdotem Protasium Constantini de eodem Canonicatu provisum, supplicem Sacrae Congregationi porrexisse libellum, quo ob reddituum decrementum, non solum reductionem onerum Missarum, sed omnimodam quoque a servitio Chori exemptionem ex eo præcipue postulavit, quod nec de communi Capituli Massa, nec de aliis manualibus, seu perpetuis emolumentis participaret, quia de gremio Capituli non erat. Sacra autem Congregatio die 6. Augusti 1695. Cardinali Episcopo commisit, ut veris existentibus narratis, & vocatis si qui fuerint vocandi, deleto servitio Chori, præfatum onus Missarum moderetur, atque reducat. Ignoratur tamen, an ullum pro executione latum fuerit decretum, de quo monumentum non reperitur.

Defuncto eodem Canonico Protasio anno 1731., vacavit Canonicatus ad annum usque 1765., mense verd Junii anni 1768. Eminentissimus Episcopus illum contulit Clerico Antonio Clavelli, qui in possessionem immisitus, singula obire cœpit canonicalia officia: At renuentibus postea Canonicis illum ad participationem distributionum, & emolumen torum Capitularium admittere, querelas hac de re ipse detulit Sacra huic Congregationi, propositoque dubio = *An Possessor Canonicatus nuncupat. Philippi participare valeat de legatis, distributionibus quotidianis, aliisque emolumentis, de quibus participant alii Canonici, in casu &c. = die 2. Maii anni præteriti rescriptum fuit = Affirmative, dummodo resideat, & inserviat in omnibus ad formam aliorum Canonicorum, & conferat tertiam partem pro distributionibus = Ope autem Litterarum Compulsorialium depromptis a Clavellio ex libris Capitularibus, novis nonnullis juribus, quibus ab one re conferendi tertiam partem pro distributionibus exendum se esse confidit, novam audientiam impetravit, cuius beneficio nunc iterum Causa reproponitur.*

Primo itaque ipse contendit, sibi ut potè veri nominis Canonicò, & de gremio Capituli, jus competere percipiendi omnia emolumenta, quæ aliis Canonicis obveniunt, idque tum ex Fundatricis voluntate, tum ex subsequuta Capituli acceptatione, & consensu, tum etiam ex observantia apprehendi. Ad voluntatem Testatricis quod attinet, constare dicit, ipsam Canonicatus erectionem demandasse cum onere residendi ad instar aliorum Canonicorum, perficiendique cætera omnia, quæ a reliquis Canonicis expleri solent, simulque jussisse, ut ad perceptionem fructuum suæ hæreditatis novus etiam Canonicus admitteretur, ibi compreso anche il nuovo Canonicò da erigersi come sopra = Hinc infert, Fundatricem inducere voluisse antiquos inter, & novum Canonicum *jus consortiale* quoad omnia. Maximè quia sola assignatio Præbenda, quæ vix scuta 25. reddere poterat, satis non fuisset tot subeundis oneribus novo Canonicco impositis; nec præsumi potest, meliorem efficere voluisse aliorum Canonicorum conditionem Scarfanton. ad Ceccoper. lib. 1. tit. 14. num. 35., Pignatell. consult. 38. num. 6. tom. 6., Piton. discet. 99. num. 91.

Quod vero spectat Capituli consensum, & subsequutam acceptationem, advertit, non aliter novum Canonicum admissum præsumi, quam juxta Fundatricis voluntatem, nisi contrarium demonstretur Ceccoper. lucubr. canon. lib. 1. num. 180., Pignatell. consultat. Canon. 91. num. 4. tom. 6., Panimoll. decis. 198. num. 7. Præcipue quia repugnaret, Capitulum in favorabilibus tantum Testatricis dispositionem acceptasse, eamque quoad onera respuisse Leg. 2. Cod. commun. de Legat., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 8. tit. 1. num. 1., Peregrin. de Fideicom. artic. 1. num. 46. . Nec ullo modo obstare Præbenda diversitatem novo Canonicco assignata, cum ea non circa universalitatem, & genus iurium Canonicalium, sed solum quoad particularia, & speciem Proventuum versetur Rot. decis. 154. num. 7. & seq. coram Merlin., decis. 1609. num. 5. & seq. coram Coccin., & in Firmana Præcedentia 20. Junii 1732: §. Quantum vero coram Aldrovando. Multoque minus obesse, quod Canonicorum numerus taxative fuerit designatus, cùm hic augeri pro libito possit Fagnan. in cap. Dilectio num. 25. de Præben., Rot. in citat. Firmana §. Potissimum.

Addit, liberam novi Canonicci acceptationem a Capitulo factam comprobari ex Pastoralibus Visitationibus annorum 1634., & 1639., in quarum postrema Episcopus Visitator auditis Partibus declaravit, Canonicum Tardetti admissum fuisse cum concessione vocis activæ, & passivæ, ad omnium emolumentorum, & distributionum participationem. Nec dubitari posse, ait, de istorum decretorum veritate, cum ea per Notarium Cancellariæ Episcopalis eruta

13. Julii 1771.

134
erutā fuerint è Protocollo pergamenā collegato, in quoq; alia quoque Visitacionum decreta recensentur, quamvis pleraque subscriptione careant; Idque satis esse ad rem antiquissimam probandam, donec oppositum demonstretur

Rot. decis. 287. num. 5. part. 3. Recent.

Pergit deinde ad observantiam, quam defumit tum ex memoratis Episcopi decretis, tum etiam ex admissione ad Stallum in Choro, & ad vocem in Capitulo, tum quoque ab exercitio munierum Decani, Camerarii, & Exactoris, quæ aliis Canonicis communia sunt, tum etiam ex interventu ad Capitularia Comitia, & admissione ad jus suffragii, licet ageretur de mercede, & electione Sacrifice, Camerarii, Punctatoris, & Secretarii,

Perperamque obiici rescriptum S. Congregationis anni 1696., quo Canonicus Constantini fuit a servitio Chori exemptus Advertit enim, rescriptum subreptionis vitio laborasse, illudque Capitulum statim oppugnasse. Observat præterea, conditionalibus verbis fuisse conceptum, scilicet, *veris existentibus narratis*, nec ob probationum defectum Exequitoris decretum prodiisse, quod in actis Curiæ Episcopalis non reperitur, prout reperiri debuisset, *Rot. decis. 81. num. 1. coram Duran.*, & *decis. 584. num. 6. coram Buratt.* Hujusmodi. verò decretum, deficiente præsertim Patronorum citatione, argui non posse censem, ex quo Canonicus Constantini non refederit, nec particeps fuerit distributionum, cum absentia referenda sit ad arbitrium, & liberam ejusdem Constantini voluntatem, qui in Urbe apud Fratrem permanebat.

Concludit itaque, Possessori Canonicatus Filippi omnia tribuenda esse emolumenta, & distributiones, de quibus alii Canonici participant, cum hæc sint stipendia personalia, quæ Canonici Divinis Officiis interessentes lucrari debent Barboſ. de. Canon. cap. 21. num. 4.. Nec locum in præsenti casu habere posse discrimen inter legata, & emolumenta Capitularia relicta vel ante, vel post novi Canonici aggregationem, quoties hic libere, & absque ulla iurium reservatione fuit admissus.

Post hæc sermonem aggrediens de onere a Sacra Congregatione injuncto conferendi tertiam partem pro distributionib; , hoc sustinet adimpleri non posse, tum quia dilapsa penitus sunt; ac distracta suæ Præbendæ bona, tum quia adimpleri tantummodo possit, quatenus distributiones deficerent, quæ tamen in præsenti casu non deficiunt, cum ea a Canonicatus Fundatrice relicta fuerint, dum fundum Capitulo legavit pro rata distributionum, quarum participem esse voluit novum Canonicum *egualmente*, & *pro aequali parte*.

Nondum a Capitulo nova adducta sunt jura. Hinc Eni PP.

re-

egantur folium resumere in præterita Cause propositione distributum die 28. Aprilis 1770., in quo nonnulla adnotata invenient, quæ ad dubii resolutionem conferre poterunt. Cum tamen agendum præcipue sit de clausula rescripto adjecta = dummodo conferat tertiam partem pro distributionibus = ideo opportunum erit referre Concilii Tridentini decretum sess. 21. cap. 3. de Reform., ubi legitur = Statuit Sancta Synodus in Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianaæ, vel ita tenues, ut verosimiliter negligantur, tertiam partem fructuum quorumcumque proventuum . . . separari debere, & in distributiones quotidianaæ converti = Et sicut sermo est de iis Ecclesiis, in quibus vel nullæ, vel adeo tenues sunt distributiones, ut verosimiliter negligantur, ita ubi sufficienes constitutæ sint distributiones, tertiam hanc fructuum partem in eam causam erogandam detrahi non posse, monet Piasec. in prax. Episcop. part. 2. cap. 3. num. 7.; Zerol. in prax. Episcop. par. 2. verb. Distributiones quotidianaæ, Aloys. Ricci in prax. r. Eccles. resol. par. 1. num. 2., &c alii.

Idque etiam eritur ex declaratione Sacrae hujus Congregationis apud Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 465.; ubi discrimen aferens inter relat. cap. 3. sess. 21., & cap. 3. sess. 22. Concilii Tridentini, in quo similiter de tertia fructuum parte assignanda sic ait = Hoc decreto sess. 21. cap. 3 agitur de Canonibus, & portionibus, & fit de necessitate hæc detractio, quando sunt nulle distributiones, vel ita tenues, quæ distribuuntur inter presentibus tantum. Sed in sess. 22. cap. 3. deducitur hæc tertia pars ex Dignitatibus etiam non ex necessitate, sed in odium non residentium, & pars absentium non presentibus, sed alicuius pro loco est applicanda.

His itaque premissis inquirendum est, an in præsenti casu adsit necessitas, quæ collatione tertiae partis pro distributionibus locum esse suadeat. Habenda præ oculis est dispositio Aspasiae Philippi, quæ hæredem ex aße instituit Capitulum Collegiatæ Ecclesie Collis Veteris, ut suæ hæreditatis redditus distribuerentur in singulos Canonicos, compresosi anche il nuovo Canonico da erigersi egualmente, & pro æquali portione. Ponderandum ulterius, an præter distributiones ex fructibus hujuscæ hæreditatis provenientes, aliæ etiam Canonicis obveniant quotidianaæ distributiones ex tertia parte Præbendarum reliquorum Canonicorum, quæ intercessentibus accrescant, prout a Concilio Tridentino citat. sess. 21. cap. 3. de Reform. prescribitur. Quatenus enim hujusmodi distributiones adessent, inquirere oportet, an æquum sit, ut de his quoque particeps fiat possessor Canonicatus Filippi, etiamsi suam tertiam partem pro iisdem distributionibus minimè contulerit.

Pot nec, quæ Enī PP. pro sua doctrina perpendeat, defensio
dignabuntur
An sit standum, vel recedendum a decisio, in casu Gr.

Quoad emolumenta superventa post aggregationem no-
vi Canonicī in decisio. Quoad collationem tertiae
partis pro distributionibus recedendum a decisio.
Quoad emolumenta existentia ante aggregationem
iterum proponatur.

Diff. 22. cap. 6. de
Reform.

CASALEN. TRANSLATIONIS MISSARUM : Me-
diatatem Latifundii huncupat. Camporelli speciali hypo-
thecæ pro aliquorum piorum Legatorum satisfactione sub-
jecit Antonius Valletta, qui inter cetera Legata relata
in Testamento anni 1630., onus injunxit Missæ quotidianæ
in rurali ejusdem Latifundii Ecclesia adimplendum, ita
tamen, ut quatuor tantum in hebdomada Missæ in sui,
suorumque Animæ expiationem essent applicandæ, aliis
verò diebus libera Sacrificii applicatio Capellano cele-
braturo relinquatur. Huic autem Capellano annua-
scuta 30. persolvi mandavit, eique commodum habitatio-
nis eodem in loco præstari voluit. Previdit verò Testator
casum, quo nulli ex memorata Latifundii medietate re-
traherentur fructus, eoque eveniente ab omni Legatorum
onere possessorem absolvit; quod si aliqui tantum fructus
perciperentur, tunc pro rata dumtaxat Legata adimpleri
præcepit.

Latifundium Camporelli cum onere satisfaciendi Legata ei-
dem inherentia, per contractum emptionis translatum
deinde fuit in Marchionem Franciscum Mossium, qui per
se, & suos heredes, ac Successores assumpsi, & assunxit in se
onus, & obligationem celebrari faciendi dictam Missam quotidianam perpetuam ejus expensis, cum minutiōne dictæ Eccle-
siae, & ex causa hujuscæ oneris Latifundii estimatio immi-
nuta fuit in scutis 900., quæ minus justo pretio Mossius
persolvit. Constat autem, Legatum celebrationis Missæ
quotidianæ fuisse adamussim ad hæc usque tempora satis-
factum, aucto etiam Capellani stipendio ferè ad duplum
sum ne a Testatore præfinitæ; Sed prævidens Marchio
Ostavius Mossius, impossibile in posterum fore, ut illud in-
dignata rurali Ecclesia adimpleatur, humiliter sup-
plicat, ut celebratio Missarum ad aliam Ecclesiam trans-
feratur, qua de re dubium in calce transcriptum EE. VV.
resolvendum proponit.

In-

Inquit enim, Testatorem hanc habuisse respectum ad Populi commodum, & utilitatem; neque in rurali Ecclesia Camporelli illius cadaver fuisse tumulatum; hinc infert, cum Missæ non reducantur, nil prorsus deperire, si in una potius, vel in altera Ecclesia celebrentur, cum id neque testamentariæ dispositioni repugnet, neque in ullius veritatibus præjudicium; atque idcirco facile concedi posse existimat, ut in Ecclesia sibi benevisa Missas celebrari curet, Amostaz. de caus. piis lib. 1. tit. 14. num. 32., & Sacra Congregatio in Vico. Translationis Oneris Missarum prima Martii 1766.

Nec obesse, quod Testator locum celebrationis, nempe ruralem Ecclesiam Camporelli designaverit, cum id non praeterit verbis adeo absolutis, & taxativis, ne translationem prohibere intellexerit, etiam si gravis aliqua causa, aut ratio suaderet, ut Missarum celebratio alio sit transferenda. In presenti vero casu gravem causam non deesse, cum aeris insalubritas ex magna Oryzarum copia proveniens, adeo difficultem celebrationem reddiderit, ut Sacerdotes, neque aucta ad duplum stipendiū summa, ad eam Ecclesiam Missam quotidie celebraturi accedere, multoque minus in domo pro habitatione destinata permanerent. Deterriti quippe sunt morborum frequentia, quibus Capellani ibidem commorantes afficiebantur, de qua Medicus Regionis, & quamplurimi Testes deponunt. Hinc periculum adesse, ne quotidianum Sacrum deficiat, ac prouide permittendam esse translationem, ut ejus voluntas exactius impleatur, Card. de Luc. de Legat. discr. 22 n. 11., Rot. coram Coccin. decis. 1522. num. 5., & cor. Molin. decis. 419. num. 14. tom. 2.

Episcopus de more requisitus, precibus veritatem praefarentibus non dissentit; nonnullas tamen exponit difficultates, quas sapientissimo E. E. VV. iudicio subjicit: Dubitat enim, an obligatio inveniendi Sacerdotem, qui pro quotidiana Missa celebratione in prædio Camporelli residat, tanta sit, ut Orator teneatur augere stipendum ad summam quantumvis magnam, donec inveniatur Sacerdos, qui ea contentus sit. Rationem dubitandi desumit ab hypotheca, qua Testator pro adimplemento piorum Legatorum medietatem Latifundii Camporelli subjecit, cuius causa heredes, eodemque loco Latifundii possessorem, teneri posse putat ad augendum Sacerdotis stipendum, quo usque constiterit, fructus dictæ medietatis subeundis oneribus non sufficeret. Advertit, onus ab Emptore assumptum, fuisse estimatum in seut. 900., quæ ipse minus justo pretio persolvit, & ex hoc capitali retrahi vix fructus in summa scutorum 48., stipendiū vero augmentum, quod ab Oratore persolvitur, notabiliter excedere fructus ex eo capitali profecturos.

Addit, locum celebrationis non ita fuisse a Testatore designatum, ut vetita omnino translatio videatur, ex qua nulli inferretur præjudicium, cum diebus præsertim ferialibus non nisi per accidens quis ad Ecclesiam accedat, & aeris insalubritas, nec non Sacerdotum, & Inservientium defecus oneris implementum ferè impossibile reddiderit. His igitur perpensis, ita concludit = *Ad sumnum retineri posset obligatio Missæ festivæ in Loco per Testatorem designato, iis tamen diebus, quibus juxta Synodales Constitutiones non est probatum celebrare in Locis Campestribus.*

Duo hac in re animadversione digna occurunt: Ac primi quidem, Testatorem pro implemento Legatorum hypothæcæ vinculo subiecisse Latifundii medietatem, contra a Missarum celebratione vel in totum, vel in parte hæredes liberasse, si illud vel nullos, vel oneri non pares redideret fructus; hinc enim dubitandi occasio confurgit, ad dictæ medietatis reditus omnes in satisfactionem unius tantum Legati celebrationis Missarum erogari debeant, ut, si fieri posset, Sacerdotes inveniantur, qui in rurali Ecclesia celebrent. Alterum vero est, quod Orator ex contractu præmium acquisivit, onus celebrationis Missæ in Loco assumpsi, & causa hujuscemodi oneris, prædicti estimationem persolvit immunitam scutis 900.. Quare tantum oneris in se assumpsisse videtur Orator, quantum fructibus dictæ summa responderet, qui quidem fructus in ratione 4. pro centenario, annua scuta 36. non excedunt. Quoniam vero non solum summam scutorum 30. a Testatore præfinitam, sed in duplum Orator auxit Capellano stipendum, eique ligna etiam subministrare solet, hinc certum est, majus etiam ferre onus, quam in emptione fuerit estimatum.

Sacra Congregatio licet cautè admodum in hiscè translationibus concedendis processerit, easque multoties rejecerit, ut in *Æsina Legatorum 21. Augusti 1700.*, Ariminensi *Commutationis Missæ 14. Martii 1711.*, Mediolanen., seu *Ferrentina Cappellanie 23. Februarii 1715.*, Panormitanæ translationis oneris Missarum *26. Septembris 1739.*, Taurinen. celebrationis Missæ quotidiana *20. Maii 1752.*, & alibi, nihilo minus temporaneam, vel etiam perpetuam translationem justis de causis concessit, quando tamen Testatorum Cadavera tumulata non fuissent in Ecclesia, ubi Missæ celebrari debuissent, ut patet ab exemplis relatis in Folio Causæ, cui titulus *Camen. Translationis Missarum 15. Septembris*, & *24. Novembris 1764.* Ecclesiam, in qua Missæ celebrari debuissent, his verbis Testator designavit = *Gravavit, & gravat dictum Franciscum Bernardinum, & Successores &c. ad celebrari faciendum Missam unam singulo die, singulis annis per totum anni cursum in perpetuum in Ecclesia pro-*

pria ipsius Testatoris sub titulo S. Caroli erector ad Capistranum, & Missaritum dicti Camporelli &c.

Viderint igitur Eminentissimi PP., an difficultas inveniendi Capeilanum, & periculum, ne Testatoris mens in totum, vel in parte fraudetur, Missarum translationem suadeant ab Ecclesia, in qua ejusdem Testatoris cadaver non est tumulatum. Quæritur enim

An, & quibus diebus sit locus translationi oneris Missarum, in casu &c.

Dilata, & exhibeatur integrum Testamentum.

COSEN. BENEFICII. Facta anno 1769. nominatione Clerici Defendantis Molo ad Beneficium Communilitatis Bellinzona, cum clausula tamen = purchè si in tenore della fondazione, e Breve Pontificio = orta disceptatio est de istius nominationis viribus. Inquirere proinde oportuit de Beneficiorum origine, qualitate, & natura. Semel, atque iterum ea de re actum est in Sac. Congregatione. Die namque 18. Martii 1770. duo proposita sunt Dubia: I. An ad Beneficium Communilitatis Bellinzona, de quo agitur, sit praesentandus Sacerdos actu, seu potius conferri possit simplici Clerico, in casu &c. II. An sustineatur electio facta in personam Clerici Defendantis Molo, ita ut danda sit eidem institutio, in casu &c. Et responsum fuit ad I. Praesentandum esse Sacerdotem actu idoneum, & in ejus defectu etiam, qui intra annum promoveri possit ad Sacerdotium, & iis annibus deficientibus etiam simplicem Clericum. Ad II. Dilata, & scribatur Episcopo juxta instrunctionem. Atque haec resolutio in nova dubiorum discussione & confirmata in omnibus fuit die 18. Aug. isti ejusdem anni; Editio responso In decisio, & amplius; Resumere præstat folia distributa diebus 10. Martii, & 28. Julii, in quibus Causa status fusius exponitur. Novis tamen ex parte Defendantis Molo adductis juribus, novæ audientiae beneficium fuit illi concessum, quare novum modo repetitur examen, duobus additis dubiis in calce transcriptis.

Ante omnia tamen in facto prænotare præstat, nondum adhuc editam fuisse Instructionem a Sac. Congregatione demandatam super dubio respiciente electionem Clerici Molo, cum Procurator Communilitatis die 19. Septembris superioris anni, convocato quindecim Consiliariorum consilio, exposuit vigore rescripti Sacrae hujus Congregationis, deveniendum esse ad præsentationem Sacerdotis actu idonei; Itemque perlegit protestationem ab eodem Molo

Sess. 23. cap. 24.
de Reformat.

emissam hisce verbis = Che non si passi ad altra elezione, finche la Sagra Congregazione non abbia dato il suo finale decreto, e massime sul secondo dubbio propostole, se debba suffistere l'elezione in me fatta, non essendo stato su tal dubbio fin' ora deciso. Hinc scissi, in diversa suffragiis, unus ex Consiliariis Antonius Chicherius declaravit = Che si riporta sempre alla mente dell'Illustrissima, e potentissima Superiorità, utrum sia seguita la decisione, o no, e quando questa venghi riconosciuta dall'Illustrissima Superiorità, e potentissima, nomina in nuovo Scolastico il M. Rev. Signor Dottor utrinque Juris Sacerdote Antonio Borgo Caratti. Huic autem sex alii adhaeserunt; Ex reliquis verò octo Consiliariis, nonnulli consulendos prius censuerunt Supremos Principes, seu Superioritatem, alii expectindum authenticum Sac. Congregationis rescriptum, praesertim quoad secundum dubium.

Ab his itaque Consiliariis, qui electionem non reprobabant Sacerdotis Antonii Borgo Caratti, putavit ipse se fuisse ad Beneficium legitimè presentatum: qua de re institutionem ab Ordinario expostulavit, eamque obtinuit cum clausula & in quantum. Post impetratam vero a Defendente Molo novam audiencem, mense Decembris anni elapsi. Sacro Presbyteratus. Ordine fuit insignitus, convocatoque iterum die 28. Februarii currentis anni Communitatis Consilio, perfectus fuit illius supplex Libellus, quo apud Consiliarios querebatur, fuisse Communitatis nomine suam electionem impugnatam, eosque precabatur, ut ab ea impugnanda recederent, addens, se confidere, ipsos eam ratam esse habituros. Ex undecim autem Consiliariis, qui Comitiis intererant, sex electionem ejusdem Molo confirmarunt, quidam verò electionem Sacerdotis Borgo Caratti ratam habuerunt, alii tandem a suffragio rendo abstinuerunt.

Hec in facto prænotanda erant pro necessaria dubiorum, que postremo loco addita sunt, resolutione. Nunc itaque ad Collitigantium jura accedendo; Animadvertisit in primis Sacerdos Molo, Partem adversam abuti non solum nomine, sed mandato etiam Procuræ Communitatis Bellinzona, cum ex judiciali decem Consiliariorum depositione juramento firmata constet, illorum mentem nunquam fuisse, ut electio ipsius Molo impugnaretur, nec mandatum Procuræ dedisse, ut contra ipsum Causa ageretur, multoque minus, ut lis fieret sumptibus Communitatis. Hinc infert, Adversarios mala fide procedere, nec eorum gestis consentaneum esse Communitatis Consilium.

Post hanc animadversionem, ait ad I. dubium Sacerdos Molo, ex littera fundationis Beneficii, de quo agitur, idoneum & que censeret, ad illud assequendum tam Sacerdotem actu, quam cum, qui intra annum potest promovere.

ri; Ea enim inquit = Coadjutor quoque sit Sacerdos, vel intra anni curriculum ad illam Dignitatem promovendus = utramque igitur Sacerdotum speciem esse aequalem, idque patere ex ditione alternativa vel que, et qualitatem denotat in alternatis. Rst. in Recent. decis. 135. num. 20. part. 9., decis. 153. num. 25. part. 11., & decis. 180. num. 2. part. 15., efficitque, ut electione cuiuslibet ex alterius, impleta dicatur Fundatoris dispositio. Cap. In alternativis de reg. jur. in 6., Piton. de controv. Patron. alleg. 75. num. 25., Rst. in Romana Beneficii S. Catharinae 12. Martii 1759. § final. coram Reverendissimo Olivatio. Eamque dictio n. tunc solum prælationem imponere posse, quando agitur de personis, inter quas misit ratio ordinatae charitatis, Bartoli in Leg. Cusa. Pater 9. A te peto ff. de Legit., Peregrin. de fideicom. artic. 18. num. 42., Rot. coram Molines decis. 56. num. 25., atque in hunc sensum intelligendas esse contendit auctoritates in oppositum, allegatas.

Eamdem qualitatem juxta litteram traditionis admittendam quoque putat favore illius, qui aliquo Ecclesiastico Ordine sit decoratus, qua alia quia non dixisset Eu. lator: Si vero non erit Sacerdos, sit sicut in aliquo Ecclesiastico Ordine constitutus, sed potius: Si vero non sit promovendus intra annum, sit sicut in aliquo Ecclesiastico Ordine constitutus. Infert proinde nullum prælationis jus fuisse a Fundatore tributum. vel Sacerdoti, vel promovendo intra annum, vel Clerico, sed omnes pares efficiuntur. Nec refragari dictionem sicut, adjecta n. nominationi illius, qui in aliquo Ecclesiastico Ordine est, constitutus, cum hec particula non indigit notam Ordinis, aut casum subsidiarium: Præsentim quia apposita videtur in corresponditatem solius Sacerdotis, non vero promovendi intra annum, & idcirco ad exclusione Laici esse tantum referendam.

Idemque deprehendi assertit ex causa finali erectionis Præbende, que non alia fuit, quam ut recte Puerorum educationi consultum foret. Ad eam vero nihil conferre Presbyteratum, aut proximitatem ad illum, sed etiam Clericum sufficere, si ceteris dotibus ordinatus sit ad id requisitus, & ideo nec hujus nodi qualitates in instituendis Magistris Grammaticis, vel Seminariorum requisivisse Concilium Tridentinum, sess. 23. cap. 18. de Reformat. Neque obstante actualem Sacerdotis qualitatem Præbende, magistralis annexam, cum id factum fuisse assertat, tum ad preces Communitatis, tum id satisfacienda onera Missarum inherenter Beneficiis, quibus Præbenda, Magistralis constituta fuerat, que de Præbenda Coadjutorali non verificantur. Observat præterea, simplicem Clericum anno 1738. in Scholasticum electum fuisse, etsi plures Sacerdotes huic muneri exercendo, idonei non decesserint. Hunc autem statum, etsi

unicum, Clerico faventem, ad excludendam qualitatem Sacerdotalem sufficere Rot. cor. *Lancet*⁹. *decis.* 829. *num.* 12., & eorū *Crescentio* *decis.* 76. *num.* 32.. Ac demum advertit, Præbendam hanc Coadjutorialem habitam tuisque nudum stipendium Coadjutoris, sed a Consilio Communitatis Bellinzona bona Præbenda fuisse administrata.

Ad II. verò ait, quod dum agitur de explicanda dispositione Fundatoris, quæ dubia sit, ea semper sumenda interpretatio est, quæ Patronorum præsentationi faveat *Piton.* *discep-*
lat. *Eccles.* 14., & *de controv.* *Patron.* *alleg.* 30. *num.* 19., *Rot.*
coram Molines *decis.* 600. *num.* 10.. Hac itaque ratione suam nominationem tuetur Mолос, præsertim quia sequuta fuit prius quam prælatio inter qualificatos a fundatione requiri-
ta declararetur. Nec obesse, quod electionis tempore Sa-
cerdotali qualitate careret, cum in fundatione nulla præ-
sentationis mentio habeatur, ideoque sufficiat, si ea qua-
litas superveniat re integra, hoc est ante institutionem
Rot. coram Melin. *decis.* 1124. *num.* 14., *Rot. in Tusculana Cano-*
nicatus 29. *Martii* 1756. §. 11., & seq. *coram Stadion.* Hujus-
modi verò qualitatem re integra superacepsi se susti-
net propter invaliditatem electionis Sacerdotis Borgo
Caratti.

Hanc autem electionem, de qua in III. dubio queritur, in-
validam fuisse ex pluribus dignosci: Ac primò quidem, quia
facta extiterit post legitimam sui electionem, quæ subsi-
stere poterat, etiamsi Clericus esset; Deinde, quia exple-
ta fuerit dum Iis adhuc in Sacra Congregatione indecisa
penderet ob rescriptum ad secundum dubium = *Dilata,* &
scribatur Episcopo juxta instructionem =, quod in nova Causa
propositione fuit confirmatum, & hanc nullitatem magis
gravem, & inexcusabilem fieri ob spretum protectionis
Consilio Communitatis exhibita *Rot. coram Lancet*⁹. *decis.* 874.
num. 1. & seq.. Ulterius, quia electio fuerit conditionalis,
quando questa (idest dubii resolutio) venga riconosciuta dall'
Illusterrima Superiorità. Præterea quia major suffragiorum
numerus non accesserit, cum octo ex quindecim suffra-
gios concurrere debuissent. Perperamque despctum fui-
se suffragium octo Consiliariorum, qui electioni non con-
senserunt, quia despici non debuisset, quoties suam sen-
tentiam patefecerant.

Pergens hinc ad IV. dubium, contendit, ratam esse novam
sui electionem, seu potius prioris electionis ratihabitionem. Neque opponi posse dispositionem *Cap.* 1. & 2. *Us lite*
pendente, quibus innovationes durante lite prohibentur,
cum Iis acta non fuerit a Communitate, sed ab exiguo
contradicentium numero, qui Communitatis nomine,
& mandato abusi sunt. Licuisse proinde Communitati,
seu majori Consiliariorum parti; qui liti assensum non pra-
sti-

fitere , jus præsentati per ratihabitionem antecedentis nominationis confirmare Rot. coram Molines dec. 691. num. 20., sibique etiam licere ea uti ratihabitione , cum in re beneficiaria plures tituli etiam incompatibilis possint cumulari , Rot. coram eodem decis. 492. num. 16. , & decis. 1229. num. 47.

Nec attendendas exceptiones vel quod non omnes Consiliarii fuerint præcedenter invitati , vel quod non omnes interfuerint , vel quod denunciata prius non fuerit res pertrahenda . Falsam enim dicit primam exceptionem , cum ex Collateralis testimonio constet , omnes fuisse invitatos . Ad secundam , sufficere ait , Consilium fuisse legitimè indictum , nec de absentibus habendam esse rationem Rot. decis. 29. num. 1. , & decis. 46. num. 24. & seqq. coram San. Mem. Clemente XIII. . Quo verò ad tertiam , respondet , Capitulum , vel Communitatem de jure non teneri rerum transandarum denunciationem præmittere , nec probari posse , contrariam in Communitate Bellinzona consuetudinem vigere .

Qui verò pro Sacerdote Borgo Coratti Causam agunt ad I. dubium innituntur tum repetita Sacra hujus Congregacionis declarationi , tum inverisimilitudini , quod ad Beneficium præsertim Magistrale , & pro erudienda in pietate , & litteris juventute destinato , simplices Clerici contra Sacrorum Canonum prescriptum fuerint Sacerdoti comparati Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 31. num. 138. , Gonzalez ad Regul. 8. Cancel. gloss. 8. num. 104. , Clericat. discur. 71. de benef. num. 1. & seq. , tum etiam littera fundationis requirentis prælativam , ac necessariam præsentationem Sacerdotis actu idonei , deindeque ejus , qui intra annum posset promoveri , ac demum ejus , qui in aliquo saltem Ecclesiastico Ordine sit constitutus : Idque agnovisse Episcopum Comensem , & Apostolicum Nuntium apud Helvetios , atque a Sacra Congregatione semel , atque iterum fuisse definitum . Idem quoque apertè erui contendunt ex particula saltem , quæ subsidii casum tantummodo indigit Castren. conf. 79. , Barbes. dist. 355. num. 1. , & ex particula vel , quæ vocationem dumtaxat disjunctivam importat , exigitque , ut scripturæ ordo servetur Leg. 4. Cod. de verb. signif. , Natta conf. 470. num. 8. , Card. de Luc. defideic. discr. 44. num. 3. , & de Jurepatron. discr. 88. num. 2.

Ex eadem fundationis littera palam etiam fieri dicunt , onus celebrationis Missarum , aliaque munera personaliter indicta fuisse utriusque Ludimagistro tam primam , quam alteram Præbendam possidenti , eosque in omnibus pares fuisse constitutos , nec nisi in defectu Sacerdotum facultatem Clerico datam fuisse oneri Missarum per alium adimplendi . Eamdem Sacerdotis qualitatem evinci putant ex causa fina-

finali, propter quam utraque Præbenda sicut instituta, eradiendi scilicet juventutem, quod quidem munus non nisi Sacerdotalem zelum, & operam exposcit. Provocant insuper ad observantiam, ex qua deprehendi sustinent, Sacerdotes actu semper fuisse præsentatos, uno, vel altero excepto interinæ deputationis exemplo. Ac tandem argumentum repetunt desumptum ex Apostolicis litteris sa.m. Clementis XI., quibus cautum fuit, ut Communitas Bellinzona Sacerdotem, ut antea præsentare posset.

Hinc ad II. contendunt, sustineri nequaquam posse nominacionem Clerici Molo, tum quia conditionalis fuit, & dubitativa, quatenus nempe fundationi consona esset, & quatenus capax existeret, qua non verificata conditione, deficit Patroni consensus, qui suppleri non potest, nec debet, ne vis illi inferatur Garz. de Beze. part. 7. cap. primo num. 28. & seq., Barbos. de potest. Episcop. allegat. 72. num. 78., tum etiam quia aduersatur Brevi Clementis XI., & legi fundationis Sacerdotalem qualitatem requirentibus tempore præsentationis, quoties haec qualitas adjecta est verbo nominandi, & præsentandi, Paris. cons. 50. num. 12. & sequen. lib. 4., "ebus. in trax. benef. tit. requisit. ad collat. num. 33.

Ex his inferunt ad III., ratam habendam esse præsentationem Sacerdotis Borgo Caratti, quam legi fundationis, & Sacre hujus Congregationis menti, ac totius Communitatis suffragiis consonam esse sustinent. Præsentationem hanc legitime factam tuentur, tum quoad formam, cum præmissa fuerit omnium Consiliariorum interpellatio, & novæ ineundæ electionis denunciatio, quæ relata postea fuit in actis Consilij, ac Curie Episcopali insinuata, & a Vicario Generali admissa: tum etiam quoad substantiam, cum Consiliarij omnes consenserint circa necessitatem peragendæ electionis, & circa personam Sacerdotis Borgo Caratti, licet quoad tempus, & methodum disenserint.

Nihilque obstat addunt, quod novæ hujuscæ electionis tempore prioris electionis nullitas nondum declarata fuisset, quia hanc declarationem implicitè contineri affirmant in rescripto Sacre Congregationis ad primum dubium. Posthabendam vero esse conditionem à Consiliariis adiectam, quia haec non substantiam, sed effectum dumtaxat electionis respicit, nec defectus voluntatis in Electoribus argui ex ea potest, sed solum ignorantia eorum, quæ prius gesta fuerant. Maximè, quia solemnitates requisitæ a cap. Quia propter de elect. servari tantummodo debent in Electionibus, quæ ab Ecclesiasticis fiunt, non autem in Electionibus Communitatis Laicorum Rot. coram Falconer. decis. 30. num. 3. de Jureparr.: Nec obesse pendentiam litis, cum per rescriptum Sacre Congregationis, qua definitum fuit præsentandum

Quoniam esse Sacerdotem acta istoneum, irrita remanserit electio Clerici, & redintegratio litis post novam electionem officere nullo modo potuit precedentie electioni a Communitate vigore sui juris factae Corrad. in prax. benef. lib. 3. cap. 7. num. 1., Pison. de controv. Patron. allegat. 32. sub num. 43. , Ros. decis. 99. num. 17. par. 17. Recent.

Ad novam verò nominationem quod attinet, de qua in IV. dubio queritur, eam pluribus redargunt vitiis, & irregularitatibus, & præsertim eam factam ajunt a quibusdam perpanguis Consiliariis Sacerdoti Molo Consanguineis, qui moti fuerunt ratione tantum suscepti Ordinis per effere ora Sacerdote, ac etiam quia exulta fuit sub conditione, quando perd' elezzione d' oggi possa valere.

Præstat in hac Causa iterum diligenter perpendere verba fundationis Præbenda Coadjutorialis, que ita se habent = Coadjutor quoque supradictus sit Sacerdos, vel intra anni curriculum ad illam dignitatem promovendus: Si vero non erit Sacerdos, si saltem in aliquo Ordine Ecclesiastico constitutus = De distinctionibus vel, & saltem ponderandum, a ordinem, & vocationem necessariò servandam, vel rotius æqualitatem indigitent, ita ut tam Sacerdos, quam promovendas infra annum ad Presbyteratum, immo & simplex Clericus æquè presentari valeat. Ad id eruendum confert etiam reipicere tum causam finalem erectionis Præbenda, tum quoque observantiam.

Habendum insuper præ oculis est recriptum Sacrae Congregationis ad II. dubium, quo agebatur, de electione Defendantis Molo, & ad quod responsum fuit = Dilata, & scribatur Episcopo juxta instructionem = Videndum itaque quid hujusmodi rescriptum operari valeat, & an litis pendentiam verè inducat, ut inde inferatur, an ritè ad novam electionem conveniri potuerit.

Denique quod spectat vicia, & irregularitates ab utraque Parte opositas, opera prætium erit acta percurrere singularium resolutionum, quæ a Communitatibus Consilio captæ sunt a die 22. Augusti 1769. ad diem 28. Februarii. currens anni, de quibus latè inter Cause moaumenta. Cetera videnda, in foliis Congregationum superioris anni, deinde deque dijudicandum.

- I. *An sit Randum, vel recederendum a decisio. sub diebus 31. Martii, & 18. Augusti 1770. , in casu &c.*
- II. *An sustineatur electio facta in personam Clerici Defendantis. Molo, ita ut danda sit eidem institutio, in casu &c.*
- III. *An sustineatur altera electio facta in personam Sacerdotis Antonii de Burgo Garatti, ita ut danda sit eidem institutio, in casu &c.*
- IV. *An sustineatur electio postremo loco facta in personam Sacerdotis Defendantis Molo, ita ut danda sit eidem institutio, in casu &c.*

Ad I. Præsentandum esse actu Sacerdotem, vel infra annum promovendum, & iis deficientibus præsentari posse etiam Clericum in aliquo Ordine Ecclesiastico constitutum, & ita standum esse in decisiis, & amplius. Ad II. Negative, & amplius. Ad III. Negativè, & amplius. Ad IV. Negativè.

Sept. 23. eep. 18. **R**OMANA, SEU TUDERTINA. De admissione Clerici Angelii Ceva ad vacantem locum in Collegio instituto sub nomine Nicetæ Lassi, & alteri Collegio Nationis Umbriæ unito, disceptatum est in Congregatione diei 17. Iunii 1769., & proposito *An Clericus Angelus Ceva sit admittendus ad locum in Collegio Nicetæ Lassi*, prodit responsum Affirmative. Viden. folium diei 28. Januarii ejusdem Anni, in quo tota facti series, ac rationum momenta hinc inde adducta late habentur.

Sed novæ Audientie beneficium elargitum Marchioni Sacripantes, ad quem jus eligendi juvenes spectat, impedimento fuit ne Clericus Angelus locum in Collegio assequetur. Interim vero cum ipse Canonicatum obtinuerit in Ecclesia Collegią Terra Aquashartæ, omnem proinde spem abjecit dictum locum consequendi. Qua de re Clericus Joseph Ceva germanus ejus frater, tamquam unicus ex Colle Valentia idoneus, Collegii locum exoptans, obtenta prius ab Episcopo Tudertino nominatione, & approbatione, modo postulat ad vacantem locum admitti. Contradicit Marchio Sacripantes, & cum eo Communitas Civitatis Narniæ substituta; Quare tum de vi præterite resolutionis, tum de admissione Clerici Josephi nunc est querendum.

Ad I. *Clericus Joseph* repetit, Familiam Ceva usque ab anno 1702. Domicilium transtulisse in Castrum Collis Valentia, ibique ab eo tempore *Angelum Avum* ædificasse domum, ipsumque Avum donec supervivit, Carolumque Patrem jugiter moratos fuisse, & morati cum uxore, filiis, & famulatu; in statu animarum Parochie dicti Castri quotannis fuisse descriptos, ibique Parochiale Præceptum implevisse, & Sacramentales decimas, aliaque omnia onera tam realia, quam personalia semper exsoluisse: probari haec omnia ex testimonio plurium Parochorum, Testium, & Consiliariorum Communictatis: hinc concludit, jure ab hac Sacra Congregatione demandatam fuisse Clerici Angelii fratri admissionem ad vacantem locum Collegii Nicetæ Lassi, ad quod Fundator vocavit adolescentes Castri Collis Valentia.

Hinc quoque ad II. concludit, sibi ut unico ex Castro Collis Valentia comparenti, & idoneo, locum vacantem modo dandum esse. Probat enim, se & que Castri Collis Valentia civem

civem e te , & jam ab Episcopo probatum , & idoneum repertum fuisse . Speruendas proinde esse exceptiones antea etiam contra fratrem deductas vel ex nativitate in Civitate Tudertina tam sui , quam Caroli Patris , vel ex domicilio in eadem Civitate , & affectione inter Cives ejusdem Civitatis . Respondet enim , accidentalem fuisse nativitatem in Civitate Tuderti habendi gratia comodiorem Medicorum , obstetricum , & medelarum copiam , ipsumque praeterea Testatorem non originem respexit , sed simplicem civilitatem dicti Castris quomodocumque quæsitam . Domicilium vero Patris in d . Civitate habitum fuisse causa studii filiorum , ac pro aliorum commodiori usu , absque ulla tamen desertione primævi domicilii in d . Castro , ac proinde illius adscriptionem inter Tudertinos Cives sibi non obesse , cum frequens sit , ut domiciliū habentes in Castris ad gradus civicos alicuius Civitatis admittantur .

Inane vero esse disfugium ad repartimentum taxæ macinatus , in qua familia Ceva compræhensa fuit , ut degens in Civitate Tuderti . Nam advertit , Unum esse taxæ repartimentum pro tota Civitate , & Territorio juxta numerum animarum , familie , & honorum . At familiam Ceva fuisse etiam taxatam pro bonis in Territorio Castris Valentiae sitis . Falso autem excipi familiam Ceva in libro status animarum dicti Castris non esse descriptam ; quum contrarium evincatur ex ejusdem libris : descriptionem autem in statu animarum Parochiæ Civitatis non excludere domicilium semper retentum in Castro Collis Valentiae , in quo domum apertam semper habuit , & in cuius Territorio omnia sua bona possidet . Demum addit , a die erectionis Collegii usque nunc vix duos juvenes e dicto Castro admissos fuisse : æquitati ideo maxime convenire , ut sibi domiciliario tandem locus fiat in exclusionem Diæcesanorum Narnensium a Testatore non contemplatorum .

Ad III . inquit , usque ab anno 1762 . unicum e dicto Castro Clericum Angelum fratrem petiisse ad vacantem locum admitti : modo autem se unice dictum locum petere absque concursu alterius juvenis ejusdem Castris . Extraneos proinde a casu esse terminos electionis , buxoli , & extractionis , quæ nonnisi in concursu plurium locum habere possunt . Perperam idcirco nunc in vim resolutionum Sacrae Congregationis Anni 1714 . de vitio attentatorum redargui suam electionem , & approbationem ab Episcopo Tudertino obtentam . Ceterum advertit , illas editas fuisse in iudicio acto cum Episcopo Narniensi , non citato , vel interpellato Episcopo Tudertino , ac proinde hunc nullomodo afficere posse , nec actionem attentatorum præbere .

Contra Marchio Sacripantes ad I . inquit , Clericum Angelum nec originis , nec domicilii ratione civem esse Castris Collis Valentiae . Non quidem ratione originis propriæ , cum ipse

ortum duxerit in Civitate Tudertina; non etiam originis Paternæ, cum Carolus Pater quoque in d. Civitate natus fuerit, ibi domicilium habuerit, & inter cives adscriptus, ibi mortem obierit: non demum ratione originis avitæ, cum avus civis fuerit Nucerinus, ibique natus, postea domicilium transtulerit ad Civitatem Tudertinam, & hic ad extremum usque Vita spiritum suos dies transegerit.

Ncque etiam ratione domicilii, cum ejusdem avus, & Pater semper, quo usque vixerunt, Tuderti domum apertam habuerint, perpetuo habitaverint, in ea Civitate Civilia obierint munera, inter cives fuerint adlecti, & in albo animarum Parochie S. Praxedis ejusdem Civitatis descripti, in eadem Parochiali Ecclesia tumulati fuerint. Negat familiam Ceva fuisse unquam descriptam in statu Animarum Castræ Collis Valentiae, additque, eam semper habitam fuisse unam ex familiis ejusdem civitatis, ipsumque Clericum Angelum suam familiam secutum continuo in Civitate Tudertina comorasse, ibique domicilium habuisse. Hinc arguit, habitationem quandoquidem habitam in Castro Collis Valentiae vel ratione artis agrariae, vel exerciti maneris exactoris, vel causa demum rusticationis, spernendam prorsus esse, tamquam ineptam ad verum domicilium contrahendum Rot. in Pampilonen. *Admissionis 14. Janu. 1752. §. 7. cor. Canilliac.*

De falsitate proinde, vel errore notat contrarios Testes: negat, præstitas fuisse decimas sacramentales Parocho Collis Valentiae, sed tantum reales ratione bonorum in illius Territorio possessorum. Advertit quoque, officium exactoris publicorum proventuum dicti Castræ non utique esse munus civicum, sed concedi meliori oblatori sive civi, sive forensi, & Consiliarii munus in hisce humillimis Castris nullam filiis, ac descendantibus civicam qualitatem affere Rota in Ariminio. *Beneficii 26. Febr. 1755. §. 6., & 7. cor. Vicecomite.*

Addit demum, sibi jus esse tamquam descendenti ab Aurelio Vituzzi, unice eligendi, nominandique Juvenes dicti Castræ, ut declaravit *Sacra Congr. Anno 1714. Clericum vero Angelum ab Episcopo dumtaxat Tudertino nominatum, & approbatum nullomodo admittendum esse; maxime quia nullus in præsenti locus vacat in Collegio, ipseque Clericus Angelus Canonicatum modo possidet in Terra Aquaspartæ, qui onus habet residentię.*

Hinc ad II. arguit, æque rejiciendum esse *Clericu[m] Josephu[m] germanu[m] fratrem ejusdem Clerici Angeli*, cum nec ipse civis sit Castræ Collis Valentiae ratione vel originis, vel domicilii, nullamque nominationem a persona legitima obtinuerit. Qua de re ad III. attentatorum labe infectam dicit illius nominationem factam ab Episcopo Tudertino contra expressam declarationem *Sacra Congregationis editam*

anno 1714., quæ Marchioni Sacrantes tribuit notificacionem vacationum, receptionem requisitorum, & selectionem omnium habentium requisita, & Episcopo tantum concessit imbussolationem, & extractionem.

Communitas Narniæ postulat pariter recessum a decisis quoad 1. Dubium, ex quo Clericus Angelus nec civis, nec municeps sit ratione sive originis, sive domicilii d. Castris Collis Valentie, eademque repetit, quæ fuse superius nomine Marchionis Sacrantes relata sunt.

In fundatione Collegii cautum est, ut novem admittantur Alumni, tre de quali hanc da esse della Città di Foligno non nobili da cavarsi a sorte da Monsignore Vescovo di detta Città, altri tre dovranno esser quelli, che discenderanno da Valentino Santerini da Colvalenza Dioecesi di Todi Avo Paterno di mza Madre, e non essendovi di tal discendenza, si dovranno eleggere altri tre giovani dell'istesso luogo da imbussolarsi, ed estrarsi da Monsignore Vescovo di Todi pro tempore, e non essendovi in quel luogo persone Capaci, voglio che siano altri tre giovani non nobili della Città di Narni, dove è nata detta mia Madre da imbussolarsi, ed estrarci da Monsignore Vescovo pro tempore di Narni, ed altri tre della stessa condizione parimenti di Narni da imbussolarsi, ed estrarci come sopra, comissa cura electionis juvenum Fulginatenium Josepho Jacobelli, ejusque descendantibus; aliorum vero Collis Valentie, & Narniensium Aurelio Vituzzi, ejusque descendantibus Masculis, inter quos modo recensetur Marchio Sacrantes.

Exorta anno 1714. questione inter Episcopum Narnensem, & descendentes Aurelii Vituzzi circa electionem, & nominationem juvenum, duo dubia proposita fuerunt, I. An electio; seu nominatio Alumnorum ponendorum in urna, & extrahendorum ad formam Testamenti Joannis Caroli Laffi pertinet ad Episcopum, seu potius ad descendentes Aurelii Vituzzi. II. qui actus spectent ad Episcopum, & respective ad descendentes predictos in casu Sc., & Sacra Congregatio respondit Ad I., & II. Ad descendentes spectare notificationem vacationum, receptionem requisitorum, & selectionem omnium habentium requisita, ut omnes imbussolentur. Ad Episcopum vero spectare imbussolationem, & extractionem, posse tamen recognoscere, an imbuxolandi babeant omnia requisita a Testatore praescripta.

EE. PP. ex uberius utrinque adducendis, qua pollent sapientia definire dignentur.

I. An sit standum, vel recedendum a decisio in casu Sc.

II. An Clericus Joseph Ceva sit admittendus ad locum in Collegio Nicetæ Laffi in casu Sc.

III. An constet de attentatis, & quomoda sint illa purganda in casu Sc.

Non proposita, cum sequentibus.

13. Julii 1771.

Sest. 22. cap. 3.
de Reformat.

EANEN. SUBSIDII DOTALIS. Ludovicus Salvi de Loco Urceani heredem testamento scripsit Sebastianum Fratrem, eique sine filiis decadenti substituit Communatem ejusdem Locis, cum onere, che dellis fratribus di essa Eredità debba ogn' anno, in perpetuo maritare tante Zitelle povere della detta Terra con il Suffidio dotale di scudi 25. (que tamen summa, usque ad scuta 50. opportunis facultatibus deinde adaucta narratur). Potestatem verò fecit Sodalitio SSmo Sacramenti ejusdem Terra eligendi quamplures Puellas, quarum deinde nomina in Urnam coniecta cum consensu, vel interessentia Vicarii Generalis sorte extrabi mandavit; Voluitque, ut proximiores remotioribus preferrentur, e dopo le Parenti, ed attinenti le Zitelle povere di detta Terra abitanti nel Borgo in giù, ed in difetto dell'uni, e dell'altra si ammettano quelle del Borgo di sopra, e della Terra stessa. Desuncto sine filiis Sebastiano Salvi, factus est locus substitutioni favore Communitatis Urceani; que ab Anno 1724. hæreditatis possessionem acquisivit, & onera ad formam testamentarìe Ludovici dispositionis cæpit adimplere. Anno autem 1727. bo. me. Episcopus Dolfi, qui Fanensem Ecclesiam tunc regebat, nonnullas circa modum facienda Pueraram extractionis edidit ordinationes, atque inter cetera statuit, ut reijcerentur Puelle, que a unum saltem duodecimum non attigissent, vel vigesimum quintum jam excessissent. Decursu autem temporis cum Oppidi ædificia fuerint adaucta, ejusque forma immutata remanserit, abusus irrepere circa Puerarum delectum del Borgo di sopra, e del Borgo di sotto; quare occasione Sacra Visitationis habita anno 1769. hodiernus Episcopus præfinivit, che il Borgo di sotto, o sia parte del Borgo di giù, le di cui abitanti dovranno nella nomina preferirsi a norma della disposizione testamentaria, debba in avvenire sempre intendersi dal Cantone della Piazza frà le Case della Ven. Compagnia del SSmo Sacramento in oggi ammenate al Capitolo, e le Case del fù Girolamo Gregorini da una parte, e frà le Case Giorgi, e Barbanti dall'altra parte, e proseguendo fino alla Madonna detta di Castel Vecchio; approbavitque preterea decretum Episcopi Dolfi quoad ætatem Puerarum, illudque exequi præcepit.

Adversus hujusmodi ordinationes Puerarum nomine reclamavit Magistratus Urceani, precesque obtulit SSmo, a quo Sac. huic Congregationi fuerunt remisse. Impugnat primo loco decretum Episcopi Dolfi, cuius exequutionem dècrevit hodiernus Episcopus, tum quia alienum illud dicit a mente Testatoris, qui nullam in Pueris subsidium dotale assequitur ætatem præfinivit, tum quia experientia compertum est, Mulieres, quo ætate proventiores sunt, eo magis dote indigere, ut nuptias sibi valeant facilius conciliare. Impugnat etiam confinium divisionem tra il Borgo di sotto, ed il Borgo di sopra, eo quia ob veram mutationem a tem-

tempore obitus Testatoris sequutam nulli certi limites possint assignari. Addit, quod ex hac finium designatione nimium laederentur Puellæ superioris Suburbii, utpote quæ sub spe asequendi subsidium dotale, paternam domum relinquunt, & aliam in inferiori suburbio conducunt. Hinc postulat, ut qualibet sublata annorum præfinitione, prælatisque Puellis aliquo consanguinitatis, vel affinitatis vinculo Testatori coniunctis, reliquæ omnes sorti indiscriminatim committantur.

Episcopus de more auditus hæc habet = *Una mibi patuit dissensio super inferioris suburbanis limitibus, quam in S. Visitatione, illic obita auditis Oppidanis aliquæ Locorum peritia, ac notione pollutibus diremi, Testatoris voluntate præsulcis habita, quam probè uoveram mihi conyellendi potestatem non esse i quod si sensus meos pandere licet, optimum factu putarem, post Puellarum selectum Testatori, vel consanguinitate, vel affinitate coniunctarum, Puellas cæteras omnes, sive in Suburbanis, sive in Oppido i se degentes insimul in Urnam coniicere, quoniam a Testatoris ejusdem obitu inter unum, & alterum suburbanum limites pone-re sanè perdifficile est, quod si res ipsa componatur, Puellæ ad conductandas Domus in Suburbio inferiori gravibus sub pensionibus non cogerentur, ut reliquis iu eo non degencibus præferrentur=* Fatetur deinde Prædecessoris sui lege, quam ipse sub generali decretorum omnium confirmatione tacitè approbatæ dicit, a dotalis subsidij asequutione excludi Puellas, que ad duodecim annum nondum pervenerint, vel vigesimum quintum excesserint, putat tamen, donec non sint desperatae nuptiae nullam ex Puellis a tali subsidio jure repellendam, quas Testator non abhorruit, quæque dotis compendio Junioribus intelligent et magis, quo ætatis præsidio florantis sunt destitute: Unde votum suum aperiens ita concludit = *Quare duplicit Urne remedia puto rei consultum, quarum prior nomina Puellarum Testatoris coniunctarum contineat, altera eorum, quæ tum in Oppido, tum in Suburbanis vel ortæ sunt, vel domicilium jure contrarerent, etatis discriminæ sublato.*

Ultimarum voluntatum interpres, ac vindicem Sac. Congregatio, nonnisi ex justa, rationabilique de causa commutatiobibus adhæsit: Atque etiam quando Testatoris menti non sine gravi difficultate, eo præcise, quo ipse disposuit, modo potest adimpleri, ut in *Interamen. commutationis voluntatis 8. Maii 1756.* Difficultas, tamen non debet esse physica, sed sufficit etiam moralis. *Burhos. de potest. Episcop. alleg. 83. num. 3.* Ponderandum idecirò, an immutatis post obitum Ludovici Salvi in Oppido Urcenani Suburbii inferioris, & superioris finibus, omnes indistinctè Puellæ ad subsidiis dotalis aequationem admitti debeant, ita ut ab ejus dispositione sit in hac parte recedendum. Ponderandum præterea an exequationi mandandum sit decretum Episcopi Dolfi, qui certam in Puellis ætatem præfinivit, de qua tamen nihit

hil Testator edixit. Experientia compertum est, & naturalis ratio suadet, Puellas, quo ætate sunt provectiones, eo magis dotali subsidio indigere ut ait Card. de Lac. de Dot. disc. 144. n. 25., Ros. cor. Lancett. dec. 8. n. 7. tom. 1.

Hisce autem perpensis EE. PP. decernent.

- I. An decretum bo. mc. Episcopi Dolfi sit exequendum in casu &c.
- II. An sit consulendum SS. pro commutatione voluntatis in casu &c.

*Sept. 22. cap. 6.
de Reform.*

NULLIUS LEPRINIANI CAPELLANIAE. Angelus Carderi Lepriniani Civis post constru' tam in Ecclesia Confratrum B. Mariæ Angelorum illius Loci Capellam Divo Josepho dicatam, anno 1696. in postremis tabulis dictam Ecclesiam ex aise heredem instituit, adjecto onore celebrationis in dicto Sacello S. Josephi unius Missæ singulis diebus Dominicis, & Festis, nec non in Festo S. Josephi, & exequiarum in die anniversario sui obitus, ita tamen ut in detta Capella, e in detta roba da me lasciata non vi abbia mai che fare ne Visitatore Apostolico, ne Dataria, ne Vescovi, ne Ordinarj, ne altre persone Ecclesiastiche, o secolari ma quello debba stare per mantenimento di detta Capella, e beneficio di d. Chiesa.

Legem vero Sodalitio dedit, ut pro dictarum Missarum celebratione semper præferri deberent Sacerdotes filii Augustini Carderi con pagargli due giulii per Messi, e questo gli debba servire anco per titolo di Capellanía, e non essendosi detti Preti figli del detto Agostino, succeda in suo luogo il Prete a lui più prossimo, ma che sia di Casa Carderi, dichiarando di non far celebrare ad altri le dette Messe mentre vi faranno Preti di detta linea, e questo debba durare per spazio di 100. Anni, quibus lapsis jus Sodalitio dedit benevolum Sacerdotem cum congrua eleemosyna eligendi.

Ad hoc legatum pium, seu Laicalem Capellaniam Anno 1759. electionem a Confratribus obtinuit Clericus Carolus Carderi tamquam passiue vocatus, & causa studiorum Anno 1763. etiam a Sum. Pontifice impetravit, ut, impletis per alium oneribus cum manuali eleemosina, reliquum sibi applicaret. De hac autem electione tunc vehementer conqueritus fuit Joseph Carderi nomine Dominici Filii veri agnati, & proximioris penes sacram Congregationem, & Josephi conquestionibus suas adjunxit etiam Sodalitium, sed post panditum ab Ordinario votum, cum dictus Joseph liti cesserit, ab eo tempore usque in praesens Carolus Capellaniam obtinuit.

modo autem Sodalitium ad dictam Capellaniam elegit *Nicolaum* alterum dicti *Josephi Carderi* filium, simulque petit, initam electionem a Sac. Congregatione confirmari, & approbari. Vocatis proinde omnibus interessé habentibus, & præsertim *Carolo Carderi*, quærendum modo est, an eadem Capellania, seu Legatum pium adjudicandum sit *Nicolaus*, vel potius *Carolo* jam possessori.

Inquit *Nicolaus*, se Testatori ex fratre abneptem esse, & de vera familia Carderi, & cæteris proximiorem. Contra vero *Carolum* esse ex altera familia Carderi in nihilo Testatori conjuncta: ex clara proinde Testatoris lege se præferendum esse, & sibi Capellaniam esse adjudicandam. Hinc de aperta nullitate, & vitio obreptionis notat nominationem *Caroli* obtentam Anno 1759., nec non subsecutam Sum Pontificis gratiam, tum quia tumultuarie perpauci Confratres consanguinei absque legitima convocatione tunc eum elegerint, tum quia nominatio, & gratia subrepta fuerit ex falsa expressa causa, quod *Carolus* esset de familia Testatoris, & proximior vocatus.

Nec obesse, quod *Carolus* cognomen Carderi præferat, vel jam sit Capellaniæ possessor. Advertit enim, Testatorem non respexisse ad simplex cognomen, sed vocasse il più profondo Parente di Casa Carderi, unde eos omnes exclusi sunt, qui licet cognomine Carderi designentur, Testatori tamen conjuncti non sunt. Possessionem vero undique nullam, & fraudulentam esse, & extortam sub falsa narratione, quod eis est passive vocatus, ac proinde penitus spernendam, & rejiciendam cap. final. de Restit. Spoliat. in 6.

Ambigendum vero non esse de sui ipsius idoneitate ad Capellaniam obtainendam, etsi tantum Clericus sit, & Sacerdotali Charaktere non insignitus. Nomine quippe Sacerdotum etiam simplices Clericos, ut habituales Sacerdotes, venire, ipsumque Testatorem nullibi onus dedisse celebrandi per se ipsum, nec vetasse, quominus Sacra per alium implerentur, atque ob id etiam simplices Clericos esse capaces eam assequendi. Spernendam demum esse renunciationem a *Josepho* Patre factam nomine Dominici sui Fratris, quia dolo, & fraude extorta fuerit, additque præterea, sibi passive vocato, & jure proprio venienti in nihilo præjudicare posse, præsertim quia in d. renunciatione non fuit comprehensus, nec nominatus.

Clericus *Carolus Carderi*, licet diu expectatus, nondum iura sua deduxit.

Ordinarius Terra Lepriniani post singula monumenta mature persensa, sic concludit = *Ad evidentiam usque constare videtur, Nicolaum supplicantem esse vere vocatum a fundatore Capellaniæ, ac rite, recteque nominatum. Clericam vero Carolum Carderi ab illius familia prorsus extraneum, atque ideo eundem Carolum falsis narrationibus nulliter, & obreptionis vitio extor-*

extorisse a Fratribus nonationem , ab EE. VV. rescriptum ei
tribuens facultatem percipiendi medietatem eleemosinae , & ab
A. C. met Sententiam super execuſione ipsius re'cripti . Unde pa-
go eum inuictus , & illicite continuare in posſeſſione percipiendi di-
ſtam eleemosinam , eo magis quia rescriptum , & sententiam ob-
tinuit ſub conditione ascendendi ad Sac. Ordinem Presbyteratus ,
cujus fuſcipendi nullam demonstrat voluntatem , quoq;am licet
in 36. ſua etatis anno conſtitutus ; nondim Subdiaconatus ordi-
nem fuſcepit .

Aperte Testator legem dixit , ut defiſcientibus Presbyteris
deſcedentibus ab Auguſtino Carderi , ſuccedu in ſuo luogo il
Prete a lui più proffimo , ma che ſia di Caſa Carderi , dichiaran-
do di non far celebra're ad altri le dette Mefſe , mentre vi faran-
no Preti di detta linea . Ex clara itaque , & expreſſa Testato-
ris voluntate Sacerdoti ex linea Carderi , & proximiiori
prælatio danda eſt in exclusionem extranei , & remotioris
pro dictorum Sacrorum implemēto .

Sane uſque ab anno 1759. Clericus Carolus Capellaniā ob-
tinet , at cum conſtet , iſum extranum eſſe , & non paſſi-
ve vocatum , id præ exteriſ inquirendum , an modo adve-
niente Nicolao paſſive vocato , ille ſit repellendus , ac re-
movendus . Quæſio eſt non de Beneficio , vel Capellania
perpetua , ſed tantum de onore Sacrorum Confraternitati
dato , qua pro libito , non extantibus paſſive vocatis , po-
reſt beneviſum Sacerdotem pro illorum implemēto elige-
re , huncque quandoquaque pro ſuo arbitrio removere ,
pro ut paſſim evenit in omnibus , qui oīus habent implen-
di Sacra . At Testator expreſſe yetuit di non far celebra're ad
altri le dette Mefſe , mentre vi faranno Preti di detta linea .

Advertendum demum , an ſimplex Clericalis qualitas fatis
ſit in deſcedentibus ex linea Cárderi ad prælationem aſe-
quendam . Testator vocavit il Prete a lui più proffimo di Caſa
Carderi ; Dubium autem non eſt , nomine Presbyteri in Be-
neſciis , & Capellaniis præſertim Laicilibus , venire etiam
ſimplices Clericos Rot. in Inſulen . jurispatronatus ſuper perti-
nentia 3. Martii 1738: ſ. 17. cor. De Vais , maximē dum onus
celebrandi per ſe iſum injunctum non eſt Rot. decis. 285.
per tot. coram Merlin. , & coram Falconer. de Jarep. decis. 7.
per tot.

Verum Testator ex aſſe hæredem instituit Ven. Ecclesiā ,
B. Marię Angelorum cum onore Sacra implendi . In ho-
rum autem implemento , aucta Eleemosina ad julios duos ,
prælationem dedit al Prete a lui più proffimo di Caſa Carderi ,
dichiarando di non far celebra're ad altri le dette Mefſe , mentre
vi faranno Preti di detta linea . Prælatio itaque data fuit
Presbytero proximiiori pro dictorum Sacrorum implemen-
to , & tota Cappellania unice reſidet in eleemosina dicto-
rum Sacrorum aucta ad duos julios favore Sacerdotum pró-
xiiorum . Ponderandum hinc , an ex voluntate Testa-
toris

13. Julii 1771.

155

toris soli actuales Presbyteri ex dicta familia preferendi sunt, qui valeant onus Sacrorum implere, vel etiam simplices Clerici.

EF. Patres eximia, qua ornantur doctrina, & juris Sacri peritia, dignentur definire.

An, & cxi si adjicanda Capellania in casu Cr.

Sest. 24. cap. 12.
de Reform.

URBEVETANA CANONICATUS. Canonicatum superanumetarium in Ecclesia Collegiata SS. Georgii, & Christiniæ Terræ Vulsinii fundavit Anno 1710. Ludovicus Maccioni, illiusque Patronatum reliquit Capitulo ejusdem Collegiate, dal quale dovrà nominarsi sempre un Sacerdote servis da provvedere, ed in mancanza di questo un Chierico, tanto l'uno, come l'altro di Bolzeno, e che attualmente servano la Chiesa, che se si fossero alienati dal servizio della n. e defissa per due mesi avanti la vacanza, non siano in modo alcuno capaci per detto Canonicato. Quando poi fossero più Sacerdoti, o Chierici colle qualità sopradette, debbano imbussularsi, ma debba provdersi prima il Sacerdote, e poi il Chierico.

Contra vero in casu, in quo fesse un solo de Sacerdoti, o Chierico, jussit mandarsi a partito, ed essendo vinto per due terzi a Voti segreti, s'abbia per approvato, incaricando in ciò la coscienza de Signori Elettori avere avanti gli occhj solo quelle persone, che saranno capaci, ed esemplari, tralasciata ogni raccomandazione, e postosto ogni affetto a propri parenti, acciò possino riuscire profittevoli al servizio di Dio, e della Chiesa.

Vacato hoc Canonicatu per obitum Francisci Antonii Ripamanse Augusti Anni præteriti S. Sedi reservato, Sacerdos Jacobus Marinacci Diecestanus Montis Falisci, & actu Canonicus Ecclesie Collegiatæ Terræ Martæ, post obtentam a Capitulo Collegiatæ Vulsinii ejus nominationem, illum a S. Sede sibi conferri curavit die 13. Novemb. proxime claps. Cum autem nec integrum fundationis legem, nec qualitates a Fundatore prescriptas exprexisset, aliam proinde supplicationem ex post porrexit pro derogatione fundationis. Interim vero cum Clericus Ansanus Frediani in Terra Vulsinii natus supplicationem & ipse dedisset pro eodem Canonicatu assequendo una cum derogatione bimestris servitii in fundatione prescripti, placuit Eno Pro-Datario votum Sac. Congregationis exquirere. Quaritur itaque modo, quæ supplicatio sit signanda.

Tom.XL.

V. 2

Inquit

Inquit Clericus Ansanus, Testitorem vocasse Sacerdotes, & in hujus defectu Clericum dicta Terra Vulsinii: Deficiente propterea ejusdem Terra Sacerdote sibi prælationem esse dandam. Constat quippe, ipsum natum esse in dicta Terra Vulsinii, Tonsura jam esse initiatum, & a mense Septembris proxime elapsi Ecclesiæ Collegiate servitio inservire. Hinc repellendum Sacerdotem Jacobum Marinacci in Diœcesi Montis Falisci natum; ejusdemque Sacerdotalem qualitatem in nihilo habendam esse, cum Fundator Sacerdotibus dumtaxat dictæ Terra Vulsinii prælationem dare intellexerit.

Nec momenti esse nominationem ejusdem Sacerdotis a Capitulo factam, quia cum S. Sedi reservata esset collatio ob vacationem in mense reservato, ea nominatio prorsus nulla, & irrita fuit. Tantoque minus obesse collationem a S. Sede impetratam, cum haec aperto subreptionis vitio sit infecta, ob non expressam integrum Fundationis legem, neque narratas volitas a Fundatore qualitates. Et revera ipsum Sacerdotem Jacobum novam supplicationem dedisse pro derogatione Fundationis, de qua modo est quæstio. Perperam demum excipi in utraque supplicatione peti derogationem legibus Fundationis: Advertit enim se unice egero derogatione servitii Ecclesiæ, contra autem favore Sacerdotis Jacobi derogandum esse tam d. servitio Ecclesiæ, quam qualitati originariae dictæ Terre Vulsinii a Fundatore primario requisitæ.

Addit demum, se maxime pauperem esse, & excepto simplici Beneficio vix anni reditus scutorum trium, nihil possidere, ita ut paupertatis causa ad Sacros Ordines promoveri nequeat: Contra vero Sacerdotem Jacobum jam Sacerdotali charactere insignitum esse, & provisum Canonicatu in Ecclesia Collegiata Terræ Martæ. Omnem proinde æquitatem suadere, ut sibi pauperi, & aliunde non proviso prælatio detur in concursu Sacerdotis Jacobi jam sufficienter de bonis Ecclesiæ provisi cap. is cui de Præb. in 6., Rot. coram Dunozet. Jun. decif. 933. n. 1., & coram Ansald. dec. 85. n. 37. Sacerdos Jacobus Marinacci, licet pluries monitus, nondum iuria sua deduxit.

Episcopos votum aperit favore Sacerdotis Jacobi Marinacci, quia cum neuter Oratorum sit qualificatus ad formam fundationis, derogandum potius censet favore Sacerdotis, quam simplicis Clerici; Maxime quia Ecclesia Collegiata eget copia Confessoriorum pro ingenti populo Vulsinii animalium mille, & tercentum.

Fundator voluit eligi Sacerdotem, sin minus Clericum, addita lege tanto l'uno come l'altro di Bolseno, e che attualmente servano la Chiesa. Ex clara proinde fundationis lege ii tantum Sacerdotes, & Clerici vocantur, qui sunt e dicta Terra Vulsinii, & addicti servitio Ecclesiæ Collegiate. Cum que-

13. Julii 1771.

157

que idem Fundator etiam simplicem Clericum vocaverit, nullibique onus audiendi confessiones injunxerit, ideo simplex qualificatus Clericus semper præferendus est Sacerdoti extraneo, & non qualificato, etsi is capax sit ad Sacras Confessiones excipiendas.

Perpendendum ideo, an *Sacerdos Jacobus*, vel tantum *Clericus Ausanus* sit qualificatus. Ille natus est in Diœcesi Montis Falisci, nullibique additus erat servitio Ecclesiæ Collegiatæ. Iste vero natus est in Terra Vulsinii, & quamvis vacationis tempore Ecclesiæ Collegiatæ servitio haud esset additus, longe tamen ante collationem a Sacerdote Jacobo obtentam, jam dictæ Ecclesiæ inservire cœperat. Testator non quidem Bimestre servitium Ecclesiæ Collegiatæ in Sacerdotibus, ac Clericis quæsivit, ut idonei reputarentur ad Canonicatum assequendum; sed tantum eos exclusit, qui per bimestre a servitio Ecclesiæ desistent. Ponderandum ideo, an ad idoneitatem acquirendam necessarium sit bimestre servitium, vel potius satis sit, Sacerdotem, vel Clericum actu dictæ Ecclesiæ inservire tempore vacationis, antequam sequuta sit collatio.

Emi PP. maturo, quo solent, judicio dignentur votum aperire.

As, 3 quæ supplicatio sit signanda in casu &c.

NEOCASTREN. MISSÆ PRO POPULO. Quamvis Sess. 23. cap. 1.
de Reformat. Parochi Ecclesiarum S. Mariæ Catholicae, & S. Nicolai de Latinis Missam pro Populo quotidie applicare consueverint, nihilominus post evulgatam anno 1744. Constitutionem sa. mem. Benedicti XIV. *Cum semper oblatas, a quotidiana Sacrificii applicatione, juxta Sententiam Episcopi Neocastrensis cessarant, illamque ad dies tantum Dominicos, & Festos coercere existimarentur.* Cum autem plures sint Parochi unicuique Ecclesiæ inservientes, & dubitatum esset, an unico in qualibet Ecclesia oblato Sacrificio, oneri applicationis Missæ pro Populo foret satisfactum, Sacra Congregatio, cuius judicium fuerat requisitum, die 16. Junii præteriti anni 1770. inquireti etiam in separato dubio mandavit, an idem onus quotidie, seu Festis tantum diebus esset a Parochis adimpleendum. *Qua de re in Con-*
gre-

gregatione diei 26. elapsi mensis Januarii, duo proposita sunt dubia I. *An Parochi Ecclesiarum S. Mariæ Catholicae, & S. Nicolai de Latinis teneantur singuli applicare Missam pro Populo, seu potius possint unam tantum Missam in unaquaque Ecclesia per turnum applicare in casu &c.* II. *An eamdem Missam teneantur applicare quotidie, vel tantum Dominicis & festis diebus in casu &c.* . Et ad primum responsum fuit = *Negative ad primam partem, affirmativa ad secundam.* Quo verò ad II. Dilata resolutione, demandatum fuit, ut scriberetur juxta instructionem, quæ fuit, ut inquireretur, an constaret, & quibus fundamentis inniteretur consuetudo applicandi quotidie in unaquaque ex Parochiis Missam pro Populo; ac præterea an aliqua adesset dispositio, seu specialis ratio, eui quotidiana Missæ applicatio referri congrue posset.

*Ut in iunctum sibi munus diligentius exequeretur Vicarius Apostolicus, sumptum transmisit actorum, quæ ex Pastoralibus utriusque Ecclesiæ Visitationibus deprompta sunt, quæque opportunum erit accurate hoc loco recensere. Ex eo autem habetur quod in Visitatione anni 1624. interrogatus unus ex Capellanis S. Mariæ Catholicae = *An Missa, quæ, celebratur quotidie in dicto Altari Majori, celebretur in satisfactionem onerum forsan in dicto Altari iunctorum* = respondit = *Nullum onus ipsum scire, sed semper celebravit, & vidit celebrari eo modo, & forma, quibus celebrarunt sui Accesores* = Deindéque interrogati quatuor Capellani S. Nicolai de Latinis de oneribus Missarum iunctis dictæ Ecclesiæ responderunt, *Adeste onus celebrandi in Altari majori singulis diebus, & per hebdomadam Missam celebrant* = ac postea recenset Visitator onera in hæc verba = *Onera dictis Curatis imposita, sunt hæc, celebrare Missam unam qualibet die ab ipsis Capellani per vices, & hebdomadam per turnum* = In Visitatione verò anni 1639. de Ecclesia S. Mariæ Catholicae legitur = *Visitavit Altare maius, & in eo est onus quotidiana Missa a Curatis celebranda per turnum* = & de Ecclesia S. Nicolai = *Visitavit Altare maius, & in eo est onus quotidiana Missa per quatuor Curatos persolvenda per girum* = quod ipsum quoque legitur in aliis tribus Visitationibus annorum 1640., 1651., & 1655.. In alia autem Visitatione Ecclesiæ S. Mariæ habita de anno 1681. hæc recensentur = *Sunt in dictis Altari majori infra scripta onera Missarum videlicet: Missa quotidiana ex obligatione Curæ, quæ celebratur per eosdem Capellanos Curatos per girum* = & anno 1707. in Ecclesia S. Nicolai describitur onus Missæ quotidiane, quæ celebratur per RR. Curatos: Anno autem 1733. de oneribus Ecclesiæ S. Mariæ fit mentio in hæc verba = *Celebratur Missa in Altari majori pro Populo quotidie per R. Archipresbyterum D. Michaelem l'Arreto, & Rev. Parochiam Curatum Thomam Fabiano.**

Denique referuntur decreta Visitationum duarum Ecclesiæ Parochialium, quæ fuerunt suppressæ, & Parochiatus

S. Mariae Catholicae, & S. Nicolai de Latinis unitæ: Una est Ecclesia S. Marie in Berlina, de qua Visitatio anni 1624. ita disterit = Capellanus prædictus, ut Capellanus Monialium ex conventione habet onus celebrandi Missas tres qualibet hebdomada, videlicet die Jovis, Veneris, & Sabbathi. Festis vero diebus de præcepto, & Dominicis per totum annum, uti Parochus, & si inciderit festum diebus supra conventis celebrat, & expletur per alium = & Visitatio anni 1639. ita loquitur = Capellanus Curatus prædictæ Parochialis Ecclesie est R. D. Petrus Franciscus Giacco, qui habet onus celebrandi in Altari Majori in Dominicis, & Festis de Præcepto pro suis Parochianis = Alteri vero Parochiali Ecclesia suppressæ, & Divo Nicolao de Platea dicata, onus inerat celebrandi singulis Dominicis, aliisque festis diebus per annum occurrentibus, ut ex Visitatione anni 1624. Atque ex alia Visitatione anni 1639. hæc resultant = Visitavit Altare majus, quod est munitum omnibus necessariis, ex quo Curatus celebrat ex onore in Dominicis, & Festis; alijs vero diebus celebrat ex devotione, & sic etiam celebrant alii destinati servitio prædictæ Ecclesie = Hæc sunt, quæ ex actis Visitationum a Vicario Apostolico transmissis resultant.

Super hisce autem actis idem Vicarius Apostolicus ita rationcinatur = Verum, ni fallor, nimis vagæ, & equivoce mibi videntur conjecturae, quæ ex prædictis documentis erutæ, d. Celebrationem ad obligationem Missæ pro Populo applicandæ, referre possent; sive quis onus d. Missæ quotidiane perpetuæ adscribitur majori utriusque Ecclesie Altari, cum tamen sit indubitum, Parochos in vim proprii muneric, obstrictos licet esse ad Sacrificium pro suis ovibus offerendum, banc nihilominus obligationem, veluti persona inhaerentem, loco, & Altari circumscripam minime esse: Sive fortius quia idem onus quotidiane Missæ usque ad annum 1681. pro utraque Ecclesia nulli peculari obligationi, vel dispositioni tribuitur; nec nisi a dicto anno quoad Ecclesiam S. Mariae Catholicae, & ab anno 1707. quoad Ecclesiam S. Nicolai de Latinis in obligationem Curæ refunditur: In re autem, quæ Parochos non pinguibus, ut alias retuli, donator redditibus, nimis gravar ad consuetudinem immenorabilem constabiliendam, nihil valent incertæ, & ambiguae, sed concludentissimæ potius, univocaque conjecturæ communi Doctorum opinione sunt necessariae.

Addit, quod etsi consuetudo satis probata foret, nihilominus non esset attendenda post Constitutionem sa. mem. Benedicti XIV. Cum semper oblatas, qua sublata diversarum, in quas Scriptores abierunt, opinionum varietate, declaravit, satis esse posse, duas ii, qui animarum Curam exercent, Sacrificium Missæ pro Populo celebrent, atque applicent in Dominicis, aliisque per annum festis diebus de præcepto; Presertim quia Parochi in sui exonerationem proferunt judicium Episcopi, qui immedietè post dictam Constitutionem declaravit, ipsos

fus ad applicationem Missæ pro Populo non quotidie, sed in Dominicis, aliisque per annum diebus festis de præcepto tantum per girum teneri.

Fusius hac de causa actum est in foliis dierum 16. Januarii 1770., & 16. Januarii præsentis anni, quæ, si placet, poterunt opportunè resumi. Quæ ad rem, de qua modò agitur, pertinent, habentur ex actis Visitationum, & a nova Vicarii Apostolici relatione, quæ paulo accuratius transcripta sunt, ut iis perspectis Eñi PP. definiant.

An Parochi Ecclesiarum S. Mariae Catholicae, & S. Nicolai de Latinis teneantur Missam applicare quotidie, vel tantum Dominicis, & festis diebus in casu &c.

161

Die Sabbathi 3. Augusti 1771. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

I Ste sunt, quæ EE. PP. judicio decidende subjiciuntur Causæ, quarum merita, & statum tum ex folio præcedentis Congregationis, tum ex hodierno, quod circumferuntur, folio deprehendent.

R OMANA, SEU TUDERTINA.

- I. An sit standum, vel recedendum a decisio[n]e, in casu &c. Sess. 23. cap. 18
- II. An Clericus Joseph Ceva sit admittendus ad locum in Collegio de Reform. Nicetæ Lassî, in casu &c.
- III. An constet de attentatis, & quomodo sint illa purganda, in casu &c..

Ad I., II., & III. Dilata, & coadjuventur probations.

F ANEN. SUBSIDII DOTALIS.

- I. An decretum bon. mem. Episcopi Dolfi sit exequendum, in casu &c. Sess. 22. cap. 8.
de Reform.
- II. An sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis, in casu &c.

Ad I. Néga[tive]. Ad II. Negative.

N ULLIUS LEPRINIANI CAPELLANIAE.

An, & cui sit adjudicanda Capellania, in casu &c.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Dilata.

Tom. XL.

X

UR-

*Sess. 23, cap. 33.
de Reform.*

URBEVETANA CANONICATUS.

An, & quæ Supplicatio sit signanda, in casu &c.

Signandam esse Supplicationem Clerici Frediani.

*Sess. 23, cap. 1.
de Reform.*

NEOCASTREN, MISSÆ PRO POPULO.

An Parochi Ecclesiarum S. Mariae Catholice, & S. Nicolai de Latinis teneantur Missas applicare quotidie, vel tantum Dominis & Festis diebus, in casu &c.

Iterum proponatur.

*Sess. 24, cap. 27.
de Reform.*

SIGNINA BENEFICII. Beneficium erectum in rurali Ecclesia diruti Castri Plumbinariæ unum est ex illis numero pluribus, quæ ad extingüendas lites super hörum collatione exagitatas inter Episcopum Signinum, ac Baronem Feudi Valls Montanæ san. mem. Urbanus VIII. primum suppressit, ac deinde per literas Apostolicas die 18. Martii 1638. ex integro erexit cum juribus universis, & cum iisdem servitiis, & oneribus antea cuilibet eorum incumbentibus; collato in eundem Baronem illorum Jurepatronatu. Idemque Beneficium illud est, de cuius oneribus san. memor. Innocentius X. ad preces Principis Camilli Pamphilii Patroni declaravit = Omnes, & singulas Missas, quarum celebratio in Ecclesia, seu Capella praedicta ad illius pro tempore Rectorem, seu illam obtinentem ex fundatione, & alias quam idoliber incumbit, per se ipsum personaliter in eadem Ecclesia, se Capella celebrare, & obligatus existat, aliaquin obligationi celebrandi Missas his jussu di nequaquam satisfacere censeatur.

Ex hac indeterminata onerum expressione existimavit Affiliarius Plumbinariæ cogi posse Capellatum ad Missæ celebrationem singulis diebus festis, atque idcirco res ad forum judiciale anno 1707. deducta fuit, sed litis exitus ignoratur. Constat tamen aliquas pro parte Beneficiati exhibitas fuisse attestaciones circa observantiam, quæ inter monumenta Cause recensentur, illudque etiam certum est, quod in literis Apostolicis collationis Beneficii anno 1661. expeditis, expressionem legitam onus Capellatum inhärens celebrandi per se ipsum, in haec verba = Et quam pro tempore obtinenti nonnullas Missas per se ipsum in eadem Ecclesia, seu Capella celebrandi onus incumbit = Sed nullum vel de fundatione, vel de Beneficii dotatione, aut de Mis-

3. Augusti 1771.

163

farum numero , aut de diebus , quibus ea celebrari debuissent repertum fuit documentum .

Hujiusmodi Beneficiū collatum fuit Sacerdoti Sebastiano Bertarelli , dum studiorum causa in Urbe moraretur , qui a Sacra Congregatione anno 1768. obtinuerat facultatem ad biennium Missarum oneri per alium adimplendi , dummodo Missa celebrarentur diebus praescriptis , & consuetis . Cum verò dictus Sacerdos Berzarelli provisus postea fuerit de Parochiali Ecclesia S. Stephani Terra Vallis Montanæ , deindeque translatus ad Archipresbyteratum Collegiatæ Ecclesiæ ejusdem Terræ , incertus proinde de incompatibilitate Archipresbyteratus cum beneficio , nonnulla declarari postulat , quoad onera eidem Beneficio inhærentia , exhibetque dubia in calce transcripta , de quibus EE. VV. judicium expectat .

Inquit ad I. nihil certi afferi posse , vel de quantitate Missarum , vel de tempore , quo illæ celebrari debeant ; deficiente autem fundatione , omnem pro beneficii libertate militare præsumptionem A. Leon. de off. Capel. quæst. 1. secr. 4. num. 95. , Rot. decis. 321. num. 42. par. 9. tom. 2. Recent. . Neque huic regulæ refragari literas Apostolicas Summorum Pontificum Urbani VIII. , Innocentii X. , & Alexandri VII. , in quibus Missarum celebratio recensetur , quia cum se referant ad onera ex fundatione Beneficio inhærentia , conditionaliter tantum sunt intelligendæ , quatenus , scilicet , onus aliquod eidem Beneficio inhærente constituerit , non tamen ullum onus in iis præscriptum , aut additum conferi gloss. fin. in Leg. Si is , ad quem ff. de acquir. bæred. , Ramon. conf. 303. quad 7. num. 5. , Rot. decis. 15. num. 5. coram Duran.

Quod si ex Apostolicis Literis onus aliquod Beneficio inhærens desumi vellet , hoc tamen nonnisi genericè fieri posse sustinet . Onus autem qualecumque genericum , & indefinitum , deletum remansisse ex negativa observantia , quæ per quadragenarium tempus protracta sufficit ad Beneficii statum , & indolem immutandam Cap. Cum de benef. 5. de Præbend. in 6. , Garz. de Benef. par. 6. cap. 10. num. 37. . Afferit tres Capellanos , aliquibus tantum Dominicis , Festisque diebus , & quidem etiam per alium , Missas in Ecclesia Plumbinariae celebrasse ; insuperque occasione collationis Beneficii factæ anno 1707. favore Persii Ferrante , suspensam fuisse dicit Bullarum expeditionem , eo quia Episcopus instabat , ut adjiceretur conditio celebrandi singulis diebus Festis ; sed re mature perpensa absque ulla conditione postea fuisse expeditas : Atque hinc desumit vim maximam observantiae , eamque in contraditorio iudicio probatam affirmat Roc. disp. jur. select. cap. 167. num. 3. , Rot. decis. 367. num. 7. coram Caprar.

Addit , nec Episcopos , nec Rev. Fabricæ Commissarios in Tom. XL.

stetisse unquam pro oneris implemēto, quod nec in Tabella, nec in Libris fuit unquam descriptum. Advertit præterea tria Beneficia, inter qua illud, de quo agitur, fuisse a san. mem. Urbano VIII. suppressa, deindeque primævæ erectioni restituta, ac de omnibus idem serendum esse judicium: Cum autem alia duo Beneficia nulli Missarum oneri subjecta sint, nullum quoque onus huic Plumbinariæ beneficio impositum præsumi; maxime ob tenuem illius redditum, qui vix ad scuta 43. pertingit.

Hisce autem præmissis, ait ad II. inanem esse questionem, utrum Beneficii possessor onera per se ipsum adimplere teneatur. Cæterum quatenus etiam aliquod Beneficio onus inhæreret, contendit, illud per alium posse satisfieri; Absque eo quod oppositum suadeant Apostolicae Literæ Innocentii X., & Alexandri VII., cum subsequuta observantia ad annos centum, & ultra protracta quodlibet onus sustulerit: Ea enim est vis centenariae, ut præsumptionem inducat novi Pontificii rescripti præcedentis destrutivi Merlin. decis. 593. num. 26. & seq., Rot. decis. 263. n. 18. & 19. par. 12. Recent.

Ad III. denique afferit, dispensationem saltem sibi esse concedendam etiam ob redditum tenuitatem, cum obuli triginta pro unaquaque Missa Sacerdoti celebraturo persolvi debeant, nec Orator per se ipsum possit onera adimplere, cum ratione Archipresbyteratus, quem possidet cum Cura Animarum, Missam pro Populo applicare, statutisque horis Choro interesse teneatur, itaut impossibile ei sit ad Ecclesiam Plumbinariæ accedere, quæ tribus miliiariis a Terrâ Vallis Montanæ distat. Profert denique propria merita, necessitatem incumbendi Curæ Animarum, ad quam communio omnium voto, ac plausu electum se dicit, memorat judicium Episcopi, quibus omnibus perpenitis dispensationem pro retentione Canonicatus concessam fuisse dicit in Leodium. Indulti 4. Julii 1739.: Hanc autem dispensationem eo magis in præsenti casu assequi posse confidit, quia nec de Missarum onere, nec de tempore, aut loco celebrationis constat, immò Capellaniæ indoles, longique temporis observantia utrumque excludunt.

Episcopus hæc habet = In his autem dubiis, facti circumstantiis, & ne aliqua possit oriri incompatibilitatis ratiō ejusdem Beneficii cum Cura Animarum, si quomodo eidem Beneficio celebratio- nis onus inhæreret in aliquibus diebus P̄festis, recursum habet idem Orator, ut facultas celebrandi per alium indulgeatur, quam permittendam censerem, dummodo prout hac tenus ab ipso factum est, in omnibus Dominicis, & festis celebratio habeatur; pro quo potissimum obtinendo effectu ad obligationem particula rem in actis hujus mea Curia adigendum esse per EE. VV. existimarem. Sic enim provideretur prætereuntium, & Cultorum Te-

Tenuta commoditati audiendi Sacrum omnibus diebus Dominicis, & Festis, sic majori Ecclesiae honori, sic denique in provisionibus futuris ejusdem Beneficii aliqua daretur norma eorum celebrationis, quæ adhuc in obscuro persistunt quad numerum, & tempus, quod profectò in causa fuit, ut elapsis temporibus de adimplemento questio semper exorta fuerit, sed nunquam absoluta.

Patronus etiam consentit, ut per alium Sacerdotem Missarum celebrationi impleatur, attenta morum probitate, qua pollet Orator Bertarelli, dummodò tamen pro futuris vacationibus non transeat in exemplum, quoad substitutionem tantum, non vero quoad inducendam certitudinem Missarum in omnibus diebus Festis.

Quamvis ob deficientiam erectionis Capellaniæ, de istius oneribus apertè cognosci, ac certò judicari non possit; nihilominus Apostolicae Literæ san. mem. Innocentii X. existimare compellunt, aliqua Missarum onera eidem revera ex fundationis lege inhærente. Præsumptionem enim inducunt, notam tum fuisse fundationem Summo Pontifici, eamque certa onera Missarum a Capellano adimplenda prescriberes ad celebrationem verò, quecumque ea sit, per se ipsum Capellanum teneri.

Id ergò tantummodo inquirendum superest; quot scilicet Missas, quibusque diebus, in rurali Ecclesia Plumbinariæ Capellanus celebrare teneatur. Conjecturis hic locus esse videtur, atque aliquali provisioni, quæ justitiæ, æquitatique conjuncta sit, qualis decet, & ab EE. PP. præ oculis haberi solet. Censetur autem, Fundatorem sive conformasse universali consuetudini, qua in Ecclesiis ruralibus ob Agricolaram commodum, diebus Dominicis, & Festis Sacrum celebrari consuevit, quando de contraria voluntate non constet Constantin. Vot. decis. 35. num 13. tom. 1. Reditus verò Capellaniæ, a quo Missarum numerus commensurari debet, normam aliquam præbere potest pro illarum quantitate præfinienda. De observantia demum EE. PP. dijudicent, an ea pacifica fuerit, & rationabilis, seu potius Capellanorum arbitrio, & negligenter inducta, & an interpretationem, vel præscriptionem inducere potuerit.

Quoniam vero in tertio dubio de dispensatione fit mentio, hinc quatenus Missarum onus per se ipsum a Capellano adimpleri debere definiatur, non immeritò de ea sermo erit instituendus. Beneficiorum pluralitatem improbari tanquam Sacris Canonibus inimicam ait Fagnan. in Cap. Quia in tantum de Præben. num. 2. innixus dispositioni Cap. De multa, Cap. Presbyteros 16. quæst. 1., Cap. Sanctorum 70., ac multas enumerat causas, ob quas plurimum Beneficiorum retentio vetita fuerit; & latè Ferrar. in Biblioth. verb. Beneficium artic. 6. num. 1. & seq., Concil. Trident. sess. 7. cap. 4., & sess. 24.

& *seff. 24. cap. 17. de Reform.*, ex quo decreto arguit Fagnan.
in Cap. *Cum jamdudum de Præben.* num. 32. plurium etiam
simplicium Beneficiorum retentionem absque Apostolica
dispensatione esse interdictam.

Incompatibilitas exurgit ex retentione Beneficii cum Cura
Animarum, ratione oneris, & residentiae, quæ licet sit
discontinua, nihilominus tunc solum alterius Beneficii
compatibilitatem admittit, quando utriusque Beneficii
onera possunt ab eodem Beneficiato diversis temporibus
adimpleri, ut, pluribus allatis DD. sententiis,
ait Rigant. ad Regul. I. Cancellar. §. 8. num. 15., Rota
in Mediolanen. Canonicus 2. Julii 1716. §. Accedente
coram Scotto, S. Congregatio in Narnien. 2. Decembris 1708.
ad IV. Dubium, & in Neapolitana Capellaniarum 14. Aprilis 1735. proposito dubio I. = An Capellani, de quibus agitur,
possint obtinere Beneficia Curata, vel Æconomias Ecclesiastarum Parochialium, aut incumbentias excipiendi Confessiones
Monilium, vel alia onera cum celebratione Missarum incompatibilia acceptare, satisfaciendo per Substitutos oneri prædictarum Missarum = Responsum fuit = Ad I. Negative, hoc
est quod incompatibilita cum celebratione Missarum per se
ipsos. Hinc ponderandum, an Capellania, quam possidet
Orator, personalem celebrationem requirat, & incompatibilitatem inducat: quo casu duplici videtur idem Orator
dispensatione indigere, una scilicet, qua facultas ei
tribuatur duo incompatibilia Beneficia retinendi, altera
vero, qua Missarum oneri per alium satisfacere eidem
permittatur.

Circumspecta Summorum Pontificum providentia dispensare super incompatibilium retentione non solet, nisi concurrentibus causis relatis a Rigant. in Comment. ad Reg. I. Cancell. §. 8. num. 40., & a Ferrar. in Biblioth. verb. Beneficium artic. 6 num. 41., scilicet concurrente necessitate Ecclesiae, magna illius utilitate, & evidenti meritorum prærogativa. Causæ hujusmodi desumuntur ex Cap. Tali 17. cauf. 1. quest. 1., ubi recensentur in hac verba = *Nisi forte eos, aut maxima Ecclesiæ utilitas, vel necessitas posuit, vel evidens meritorum prærogativa commendet* = Viden. Fagnan. in Cap. *Quia in tantum de Præben.* num. 10.

Omnibus igitur assueta maturitate percensis, dignentur EE. PP. definire

I. *An, & in qua quantitate, & quibus diebus celebrari debant Missæ in Ecclesia Rurali Plumbinariae, in casu &c.*

Et quatenus affirmativè

II. *An celebratio Missarum fieri debeat a Rectore per se ipsum, seu post eius expleri valeat per alium, in casu &c.*

Et quatenus affirmativè ad primam partem, & negative ad secundam

III. *An*

III. An sit locus dispensationis; in causa &c.

Ad I. Celebrandas esse Missas singulis diebus Dominis, & Festis de præcepto. Ad II. Celebrationem expleri debere a Rectore per se ipsum. Ad III. Afirmative,

*Scit. 24. cap. 12.
de Reformatione.*

VELITERNA PERMUTATIONIS. In Testamento, quod anno 1717, condidit Eques Cesario Toruzzi, instituta Hæredita usufructuaria Catharina Ulisse Uxore, proprietatem reliquit Capellæ S. Antonii Patavini erectæ in Parochiali Ecclesia S. Mariae de Trivio Civitatis Veliternæ, ea legge, ut detractis ab anno reditu omnibus expensis pro prædiorum manutentione necessariis, quidquid superesset, in celebrationem Missarum erogaretur. Ne autem pia hæc voluntas futuris temporibus commutationis aleam subiret, neque hæreditatis bona detrimentum patarentur, prohibuit qualisvolglia vendita, alienazione, distrazione, o permuta de terreni lavorativi, o di diretto Dominio di Vigne, cioè Terreno di Vigne, Prati, e Vigna privata, ed altre cose, compresovi il Palazzo, con tutto il mio avere, spettanti alla mia Eredità, perchè questa è la mia intenzione, e perchè cost voglio, & paulo inferius addidit = *Nos voglio, che il Superiore, o Camerlengo, che faranno in qualisvolglia tempo di detta mia Capella possino in qualisvolglia modo, e sotto qualisvolglia pretesto, etiam con Breve Apostolico vendere, o incanorare, o permutare etiam con utile grandissimo, ed evidente della sussidetia mia Capella, la detta mia Vigna , e tal proibizione s'intenda sempre, ed in perpetuo durante il Mondo, ed in infinito fatto, e repetita, e cada anche sopra tutti gl'aleri miei Beni stabili di qualunque sorte posti, e situati in qualunque luogo.*

Inter cetera hæreditatis bona reperitur Domus a Testatore, dum viveret, inhabitata, quæ cum adnexo Horto, locata est pro annuo censu scutorum quatuor supra quadraginta. Hanc Domum seorsim ab Horto acquirere cupiunt Julius, & alii Fratres Goluzzi, exhibentque cessionem anni census scutorum 38. 760, quem a Communitate Veliterna pretio scutorum 695. emerunt; nec non octo loca Montium anni reditus scutorum 24., quibus addita pensione Horti, constituitur summa scutorum 44. 760. Quod si census assignatio minus tuta videatur, exhibent tot loca Montium, quæ fructibus Census respondeant. Quemadmodum verò obstat Testatoris præceptum, idcirco pro commutatione illius voluntatis preces obtulerunt. Hanc autem commutationem, ut facilius assequantur, nihil ostare dicunt Constitutionem Pauli II. in Extravaganti

ganti Ambitio*se* inter communes de rebus Eccles*iae* non alienandis; nam ab ea passim recedi affirmant, quando alienatio in evidentem vergit Eccles*iae* utilitatem Cap. 1. de reb. Eccles. non alienan., Dec. consil. 142. num. 1. volum. 2.. Maximè si res sit de commutatio*n*e, quæ impropriè tantum alienationis nomine intelligatur, nec ulla fiat injuria aut Apostolicis Constitutionibus, aut Testatoris voluntati, cum nihil interst^tit num ab uno potius, quam ab altero fundo idem emolumētām Eccles*iae* pēcipiat! Utilitatem verò p*ia*x causæ desumunt, tum ex redditus augumento in annūis obūlis 76., tum etiam ex qualitate bonorum; quæ in permutatione exhibentur, cū magis tu*ti* sint tensus, & loca Montium, quam quidquid retrah*er* potest aut ex pretio, aut ex pensionibus Domus, quæ vel decremente, vel amissionis periculo sunt obnoxiae.

Neque obesse putant preceptum Testatoris de non alienando etiam *con*Breve Apostolico. Advertunt enim, illud ad Venerabilem taotum fuisse directum, nec trahi posse ad Domum, quæ nonnisi quam sub generali omnium bonorum prohibitiōne comprehenditur. Hujusmodi verò prohibitionem in consilium resolvi, nec tanti ponderis esse; ut Pontificis animum a concessione petitæ facultatis retrahere valeat, quando præsertim contractus nōscitur Eccles*iae* profuturus.

Administratores Capellæ vehementer instant, ut ineundi contractus facultas concedatur, tum quia Domus dislocationibus est obnoxia, tum quia difficile admodum est a pauperibus illius conductoribus pensiones exigere, tum etiam quia plurimum pro sarcisionibus impendi debet, cum ab anno 1746. ad annum 1769. conspicua summa sent. 273. 42⁺ fuerit in eam causam erogata.

Etius Episcopus in sua relatione, quæ inter Cause monumenta recensetur, postquam facti ieriem, nonnullasque rationes exposuit, rem totam sapienti EE. VV. judicio subiicit.

Bonorum Eccles*iae* alienationes etiam lato modo sumptas, pluribus Conciliorum decretis, ac Summorum Pontificum Constitutionibus vetitas esse dignoscitur. Eas nihilominus ex justa, & rationabili causa Romanus Pontifex permettere consuevit Cap. 1. de reb. Eccles. non alienan., Clement. uice eod. tit. Quod si hominis prohibitio superaccerferit, tunc alienandi facultas difficilius solet impetriri Am*ostaz.* de caus. p*is* lib. 1. cap. 14. num. 12. & 18., Piton. de controv. Patron. alleg. 30. num. 5.; Rot. dec. 114. num. 30.; & 51. part. 9. recen. quia décedentium voluntas nonnisi raro; & quando magna Eccles*iae* utilitas, vel necessitas urget, debet immutari Fagnan. in Cap. Dudum de elect. n. 28., Fargn. de Jurepatr. part. 2. consil. 11. caus. 5. num. 10. Quamcumque tamen hominis prohibitionem spernendam existimat

mat Pasterin. de Stat. homin. tom. I. quæst. 181. num. 509. si nulla honesta, & laudabili causa nitatur, ne Ecclesia deterioris sit conditionis, quam hæredes extranei, quibus a prohibitione recedere ea deficiente permittitur. Leg.

Pater 36. S. Julius Agrippa ff. de legat. 3.

Ponderandum igitur, an præsentis contractus utilitas tanta sit, ut causam præbeat commutandi dispositionem Equitis Toruzzi. Videndum qui nam fuerit demandata prohibitionis finis, & an desumti valcat ex testamenti verbis, quibus declaravit che cascando tutto, o parte del mio Palazzo, o parte, o tutte delle mie Case, ed anche cascando tutta, o parte della mia Cappella, si debba risare con li frutti della mia Eredità, e questo s'intenda sempre, ed ogni volta succederanno detti casi, acciò detti stabili, o risarcimenti di essi debbano stare intatti in perpetuo durante il Mondo, ed infinito, ed in detti casi si diminuisca il numero delle Meffe.

Sacra Congregatio juxta varias rerum circumstantias alienationes quandoque denegavit ut in Firmana venditionis hor-
ti 2. Augusti 1749., aliquando vero fieri permisit, ut in Theatina alienationis 5. Martii 1735. ad II. Dub., & in du-
riori casu in Bononien. Benelplaciti 28. Martii 1744., ubi pro-
hibitioni Testatoris dissensus etiam accedebat hæredis sub-
stituti.

Vestrum nunc erit EE. PP. declarare.

An sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Cœ-
saris Toruzzi, quoad alienationem Domus, de qua agitur in
casu &c.

Non proposita, cum sequentibus.

MINDONEN. DISPENSATIONIS. Matrimonio, quod Seff. 24. cap. 5. de
contracturus erat Nob. Juvenis *Vincentius Maria de Lla-*
rez, & Somoza cum nobili Puella *Raphaela de Presno & Parga*,
duo obstatant canonica impedimenta, nempe consanguinitas Refor. Matrim.
in tertio, & quarto gradu, ac pupillaris Raphaelæ aetas,
quæ duodeci mūm annum nondum compleverat. Actum
proinde fuit de perficiendis Sponsalibus sub conditione
Apostolica dispensationis; Hac deinde obtenta, cum inter-
im ad legitimam ætatem Raphaela pervenisset, exeunte
mense Martio anni 1769. Matrimonium in faciem Ecclesiæ
contraactum fuit per Procuratorem, dum *Vincentius Palen-*
tiae apud Episcopum Patrum degebatur, Raphaela autem
cum Matre sua commorabatur in Oppido Vivarrii, quod in
Diœcesi Mindoniensi situm est, & quinquaginta circiter
Leneis distat a Civitate Palentiae.

Postea, ter Sponsus Vivarium accessit salutatum, vilendam-
que Sponsam, mense nimirum Decembris 1769., eaque vice
triduum ejus Domi moratus est; Secunda vice mense
Februarii 1770. aliud biduum cum eā commoratus est, ac
deum mense Aprilis ejusdem anni, quō tempore nec per
Tom.XL.

integrum quidem diem Vivarii mansit. Mindonium subinde reversus Vincentius, ac violenta febre correptus, diem obiit supremum mense Julii, quo Nuptiarum solemnitas fuerat indista.

Ex hoc eventu Familia de Luavez conspicuos sumptus pro Matrimonio a defuncto Vincentio initos repetere posse putabat, sed restitutioni haud ita facilem se prebuit Familia de Presno. Hinc gravissime lites, jurgia, & inimicitiae orituræ prævidebantur; Ad hæc avertenda mala placuit consilium de Matrimonio contrahendo inter eamdem Raphaelam & Emanuelem de Luavez defuncti Vincentii germanum Fratrem. Ambo itaque preces SSimo Domino Nostro porrexerunt pro dispensatione ab impedimento publicæ honestatis, risque ad hanc Sac. Congregationem remissis, cum dudum pervenerit relatio Episcopi Mindonensis, & Processus ab eo confectus, de petita idcirco dispensatione agendum modo est.

Qui Oratoribus patrocinatur, totus est, ut suadeat, primum Matrimonium ratum tantummodo fuisse, non consummatum, nec aliud proinde obstare impedimentum, quam publicæ, ut vocant, honestatis. Id autem patere inquit ex actis, ex quibus constat, omnimam teneram, gracilisque structuram corporis Raphaelæ, ultro Conjuges de protrahenda coniugali cohabitatione consensisse. Constare insuper, defunctum Vincentium tribus tantum vicibus sub eodem Uxor teato mansisse, absque eo quod ullus inter eos mutuus Coningalis amplexus intercesserit, cum Vir in separato lecto, dissitoque cubiculo noctu cubaverit, Uxor vero dormierit cum Famula, quæ ostium diligenter obseraverat, nec nisi postridie recludebat: Diurno autem tempore expositos semper oculis Comitantium, qui ab eorum latere nunquam discesserunt.

Addunt ab experientia die 9. Aprilis currentis anni perfecto, compertam fuisse Raphaelæ Virginitatem ab honestis Matronis, quæ jurejurando affirmarunt, ne minimum quidem læsa virginitatis indicium apparuisse: Et de hac Raphaelæ Virginitate publicam invaluisse famam, quæ adhuc perseverat.

Nec deesse justam concedendæ dispensationis causam, quam repetit ex litibus, & dissentionibus, quæ non solum inter utramque Familiam, sed etiam inter conjunctos, & adhaerentes futuræ erunt, nisi optatum Conjugium sequatur. Ex stylo autem Datariæ dispensationem præcipue concedi sukinet ad sedandas lites, & ob inimicitias.

Impedimentum publicæ honestatis definiri vulgo solet = Propinquitas jure Ecclesiastico oriens ex Sponsalibus, aut ex Matrimonio rato. Quamvis autem disputationem olim fuerit, an ex Matrimonio rato per verba de praesenti, sed non consummato, oriatur impedimentum iustitia publicæ honestatis, vel potius affinitatis, nihilominus primo dictum impedimentum dum-

3. Augusti 1771.

171

dumtaxat consurgere constat ex declarationibus Sac. Congregationis apud Gallemart. in Concil. Trid. sess. 24. cap. 3. de Reform. Matrim. Rebell. deoblig. just. part. 2. l. 4. in append num. 106., Guttier. de Matrim. cap. 103. num. 24. Hujusmodi vero impedimentum *justitiae publicae honestatis* latius protenditur, quia id provenit ex Matrimonio rato, & non consummato, quam si ex sponsalibus tantum oriatur, quae si valida sint, tunc primum gradum non excedit, Concil. Trident. d. sess. 24. cap. 3. de Reform. At quando oritur ex Matrimonio rato, sive hoc validum sit, sive non, (dummodo tamen non fuerit nullum ex defectu consensus) ad quartum usque gradum inclusivē protrahitur juxta Constat. S. Pii V. incipien. ad Romanum.

Primum itaque in praesenti casu inquiri debet, an Matrimonium Vincentium inter, & Raphaelam ratum tantummodo fuerit, itaut impedimentum solum publicae honestatis induxit; vel etiam consummatum, itaut aliud quoque superaccesserit affinitatis impedimentum, ex quo difficilior dispensatio reddatur. Hac de re pervoluenda sedulō sunt acta, atque attenētē examinanda Testium qualitas, locutiones, & dicta.

Ex Concilio Tridentino d. sess. 24. cap. 5. de Reformat. hæc habentur = *In contrahendis Matrimonii vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex causa. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter Magnos Principes, & ob publicam causam.* Hinc perpendendum ulterius erit, an quæ afferuntur, cause tanti sint, ut dispensationem concedendam suadeant. Hujusmodi dispensationes, qualibet tamen seclusa suspicione de Matrimonii consummatione, quandoque Sac. Congregatio concessit; illas vero semper denegavit, quoties aliquod de consummatione dubium, & prudens aliqua suspicio adesset, ut cæteris prætermissis, novissimè contigit in Acheruntina dispensationis 16. Iunii 1770., & 8. Junii nuper elapsi.

Episcopus Mindonen. in sua relatione Oratorum precibus faciet tum quoad exclusionem consummationis Matrimonii, de qua ita sermonem concludit: *talche in quanto a questo particolare sembrami, che esser von vi possa il menomo dubbio; quam etiam quoad justam dispensandi causam, desumptam ex litibus, dissentionibus, & inimicitiis probabiliter exorituris. An autem hæc justam dispensationi causam præbeant, dijudicent Emi PP., a quibus queritur.*

An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione in primo publicæ honestatis ex Matrimonio rato, & non consummato in casu &c.

FAVENTINA TRASLATIONIS. Rurales Inter Ecclesiæ ampli Territorii Brixichelleæ Faventinæ Diæcesis recensetur Parochialis sub invocatione S. Mariæ de Ron-tana sic nuncupata a finitimo Monte Ron-tana. Hæc amplos Tom. XL.

Seff. 22. cap. 6.
de Reform.

suos limites protendit ultra Regionem nuncupatam *Argognano*, in qua ab antiquissimo tempore plures familie, & incolae propriam domum habent, & continuo morantur. Tanta est hujus Regionis *Angognano* distantia a Parochia, ut illius incolae ne audiant quidem signum Parochialis Ecclesie, quin imo tum propter imperium, & difficile iter, quam ob intermedium Montem *Rontana*, valde difficilis sis fit ad Parochialem Ecclesiam accessus ad Sacra audienda, Sacmentaque percipienda. Qua de re jam usque ab anno 1645. *Oliverius Padovani* incola ejusdem Regionis *Angognano* publicum ibi extruxit Oratorium sub titulo *S. Joannis Baptiste*, ejusque germanus Frater *Dominicus Vincentius* sequenti anno 1646. publico instrumento Capellaniam erexit ad Altare dicti Oratorii cum onere sex Missarum in qualibet hebdomada, relicto jurepatronatus favore familie Padovanæ.

Verum translato a Padovaniis domicilio ad aliam Parochiam *S. Hilarii* in eodem Territorio Brixichella erectam, Sacerdos *Raphael Padovani* hodiernus Capellanus, variis expositis causis, gratiam a SSmo Domino Nostro obtinuit ad quinquennium pro translatione dictarum Missarum sex a prædicto Oratorio *S. Joannis Baptiste* ad alterum Sacellum *S. Josephi* erectorum infra fines dictæ Parochialis Ecclesie *S. Hilarii*. Gratia hæc vix innotuit incolis *Angognano*, & Archipresbytero *Rontana*, ut statim hi querelas detulerint ad SSimum Dominum Nostrum, quæ cum ad *S. Congregationem* cum omnibus facultatibus neceſſariis, & opportunis alegatae fuerint; Nunc de justitia, & validitate quæritur ejusdem translationis.

Inquiunt Incolæ Regionis *Angognano*, & cum eis Archipresbyter Ecclesie Parochialis *de Rontana*, ex clara Fundatoriis lege Sacra in Oratorio *S. Joannis Baptiste* agenda esse: Vetitam idcirco a jure esse eorum Sacrorum translationem ad aliud Oratorium *S. Josephi* fere per quinque millia dissitum *Clem.* quia contingit de Relig. donab. Potissimum quia in casu res est de publico Oratorio ad communem Incolarum *Angognano* utilitatem extructo, nec non de Regione prædilecta, in qua Fundator domicilium haberat, & demum quia grave irrogatur præjudicium dictis incolis non tam ob jus quæsumum per longum spatium annorum 150., sed etiam ob nimiam distantiam, & imperium iter ad Ecclesiam Parochiale, ita ut nonnisi difficilime, maximoque cum iucomodo etiam diebus festis ad eam possint accedere.

Hinc arguunt, translationem penitus esse irritandam. Eam aperte secumferre commutationem voluntatis Fundatoris, quæ numquam in tertii præjudicium indulgenda est, quæque saltem nonnisi necessaria, & justa urgente causa largiri debet. Nullam translationis necessitatem adesse, cum Oratorium *S. Joannis Baptiste* idoneum sit, ac sufficienter in-

instructum, & redditus Capellaniæ annua scuta 200. excedentes longe exhuberent ad onus ferendum sex Missarum singulis hebdomadis: Expositas vero causas non tam falsas esse, quam etiam ineptas ad translationis gratiam, cum merum comodum Capellani respiciant, quod penitus spernendum est, præsertim quando, prout in casu, Fundator onus celebrandi per se ipsum non injunxit, ita ut comode etiam per alium onera Sacrorum in designata Ecclesia implere valeat.

Perperam vero excipi, idem semper futurum suffragium sive in uno, sive in altero Oratorio Sacra peragantur, quia Fundator non simpliciter onus Missarum injunxit, sed etiam Oratorium S. Joannis Baptista designauit, nec Fundatoris voluntatem impleri, nisi in designato Oratorio Sacra peragantur. Nec momenti esse, quod hodiernus Capellanus quoque sit compatrionus: Ait enim Patronum a Fundatoris voluntate non posse deflectere, sed imo eo magis eam sartam, testamque tueri debere. Nil demum referre, quod res sit de translatione temporanea ad quinquennium tantum, quia sive ad tempus, sive in perpetuum translatio fiat, semper redeat in apertam commutationem voluntatis Fundatoris, & in præjudicium incolarum *Angognano*, maxime quia nihil inde facilius foret, quam ulteriori prorogatione ad longius tempus Sacra transferre. Hinc concludunt, obtentam translationem esse revocandam, profusque irritandam l.7. *Cod. de precib. Imper. offerr., & Rot. in Romana celebrationis Missarum 13. Junii 1732. §. Quamquam corana Calcagnivo.*

Addunt quoque, obtentam translationem obreptionis, & subreptionis vitio infectam esse, cum nullibi narratum vel comodum, vel necessitas, vel jus quæsitum Incolis *Angognani* in tam longævo spatio Annorum 150. Reticiti etiam fuerint conspicui Capellaniæ redditus annua scuta 200. excedentes, ita ut abunde per alium possit Capellanus in designato Oratorio Sacra implere; Contra vero falso suggestum fuerit, redditus Capellaniæ valde tenues esse, & Oratorem in provecta ætate constitutum, & curam habere propriarum neptuum. Unde advertunt, gratiam hanc ob suggestas falsitates, & reticitam veritatem penitus irritam, & nullam esse cap. cæterum 3. de Rescript. in 6.

Raphael hodiernus Capellanus licet pluries monitus nondum jura sua deduxit.

Episcopus Faventinus votum pro translatione pandidit, quia idem pro defunctis suffragium, Oratoris ingravescens ætas, incomoda itineris ad Oratorium de *Angognano*, quod byzantinæ tempore sine vita discrimine cuicunque confidere vix datum est, petitionem Translations equam probant.

Quamvis Fundatores ob excellentiam Sacrificii totum, idemque suffragium obtineant sive in una, sive in altera Ecclesia Sacrificium Missæ impleatur, ubi tamen certa Ecclesia de-

designata fuit, non aliter ipsorum voluntas integrum a sequitur effectum, nisi in designata Ecclesia injuncta Sacra peragantur. Sacra itaque in certa Ecclesia prescripta ad aliam diversam transferenda non sunt tum ne Fundatorum menti injuria fiat, tum ne cultus prædilecta Ecclesie quoquomodo imminuat *Novar.* in *Manual.* cap. 25. num. 134., *Cevali.* quæst. 686. num. 6. & *Rot.* in *Romana celebrationis Missarum* 13. Junii 1732. §. ex ipsa coram *Calcagnino*.

Translationes idcirco Sacrorum ab una ad aliam Ecclesiam contra voluntatem Fundatorum, cum apertam commutationem præferant, non aliter permitti solent nisi justa, & necessaria causa concurrat *seff.* 22. cap. 6. de Ref. Causa autem justa non ea est, quæ aliquam rationem secumferat, sed quæ necessitatem suadet commutatio his voluntatis, cuius in isto casu interpretatio potius dicitur, quam integra, & absoluta mutatio: *Piton.* de controv. *Patron.* alleg. 50. num. 1., *Pignateli.* conf. 148. nu. 4. tom. 4., & *Sac. Congr.* in *Perusina* 12. Maii 1764. §. *Commutationes*.

Sacra Congregatio caute in hisce translationibus concedendis processit. Eam quippe rejecit semper ob tertii præjudicium, vel non concurrente necessaria, & justa causa, ut in *Aesina legatorum* 21. Aug. 1700., in *Ariminen.* commutatione 14. Martii 1711., in *Mediolanen.*, seu *Ferentini Capellaniae* 23. Febr. 1715., in *Regien.* 5. Aug. 1719., in *Neapolitana Cappellaniarum* 16. Junii 1731. in *Romana Translationis oneris Missarum* 23. Julii ejusdem anni, in *Ariminen.* *Translationis Capellaniae* 20. Decemb. 1732., in *Neapolitanis* commutationis voluntatis 7. Febr. 1733., in *Panormitanis* *Translationis oneris Missarum* 26. Febr. 1739., & in *Comen translationis Missarum* 15. Sept. 1764.

Fundator *Dominicus Vincentius* voluit Sacrorum celebrationem in Oratorio S. Joannis Baptistæ eretto in Regione *Angognano*, in qua ipse moram trahebat una cum sua familia. Videndum, an pro suorum comodo ibi sacra injunxerit, ne ad audiendum Sacrum extra locum per longinqua vagare deberent. Item an ex longeva celebratione in dicto Oratorio ex voluntate Fundatoris habita, jus quæsumit sit incolis translationem impediendi, ex qua maximum sibi damnum, & incomodum obvenit. Demum ponderandum, an obtenta gratia translationis obreptionis, vel subreptionis vitio infecta sit.

Enī PP., qua ornantur juris sacri peritia, dignentur definire.

An translatio ad quinquennium oneris celebrationis Missarum sex in qualibet hebdomada ab Oratorio S. Joannis Baptistæ in Angognano Ecclesiæ Parochialis S. Mariæ de Rontanæ ad Oratorium Divi Josephi subsineatur in casu &c,

175

Die Sabbathi 31. Augusti 1771. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

Dicitur ad hodiernam Congregationem fuit propositio trium, quæ sequuntur, Causarum, & de quibus actum fuerat in Folio præcedentis Congregationis habitæ die 3. lalentis mensis Augusti. Has igitur, aliasque sex nunc additas, pro eorum sapientia dignabuntur EE. PP. definire.

VELITERNA PERMUTATIONIS.

An sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Casari Toruzzi, quod alienationem Domus, de qua agitur, in casu &c. Sess. 24. cap. 12 de Reformat.

Negativè.

MINDONEN. DISPENSATIONIS.

An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione in primo publicæ honestatis ex Matrimonio rato, & non consummato, in casu &c. Sess. 24. cap. 5. d Reform. Matrim

Negativè.

FAVENTINA TRANSLATIONIS.

An translatio ad quinquennium oneris celebrationis Missarum sex in qualibet hebdomada ab Oratorio S. Joannis Baptiste in Angenano Ecclesie Parochialis S. Mariae de Rontana ad Oratorium Divi Josephi sustineatur, in casu &c. Sess. 22. cap. 6. dc Reform.

Negativè.

ALE-

ALEXANDRINA SUSPENSIONIS. Canonicatum in Cathedrali Ecclesia Alexandrina anno 1622. erexit Alexander Gamalerus, praecepitque = che il Canonico che farà pro tempore eletto, e deputato a detto Canonicato sia, ed essere debba Cittadino originario di detta Città, ed in età, che secondo il prescritto del Concilio Tridentino possa almeno eſſer iniziato dell'Ordine del Suddiaconato, e di buoni costumi, letteratura, e prudenza fornito, venga approvato dal Presentatore. Jus verò praefentandi ad hujusmodi Canonicatum familiae suæ reliquit.

Vacavit Canonicatus mense Januarii 1768. per obitum Ludovici Gamaleri, & ad illum Guillelmus Gamalero Patronus presentavit Sacerdotem Alexandrum filium suum. Renuit Curia Episcopalis presentationem admittere, quia contendit, Patronatum non ad familiam Gamalero pertinere, sed ad Collegium Societatis Jesu, in quod Alexander Senior Gamalero omnia bona sua universali donatione transfluerat. Religiosi Societatis Jesu jura sua hac de re Curie Episcopali cesserunt, atque inde lite, declaratum fuit doversi li detti Gamalero mantenere &c. nel posſesso; o ſia quaſi della nomina attiva del Canonicato, di cui ſi tratta.

Hoc non obſtantē Curia Episcopalis institutionem Sacerdoti Alexandro denegavit, eumque præterea ſuspensum declaravit ob causas in suis litteris ad Sacram Congregationem expositas, nempe ob non adimplēta onera Missarum ſuo beneficio, & legato pio adnexa, ob insufficientiam Patrimonii, cuius titulo fuit ad Ordines promotus, & ob alienationem bonorum ejusdem Patrimonii. Hinc Sacerdos Alexander ad Apostolicam Sedem provocavit, ſuasque exhibuit Sacrae Congregationi preces, tria infraſcripta dubia definienda proponens:

Ad I. animadvertisit, suspensionem vel ab homine indici, vel inferri a jure, vel a jure incurri. In suspensionem autem a jure latam neminem incidere, niſi in caſibus a jure expressis Cap. 11. de Sentent. Excommun. in 6. gloss. penultim. in fin., cap. fin. de jurepatron., suspensionem verò ab homine latam non contrahi, niſi ob crimen grave, & in ſuo genere completum, atque etiam ob dolofam contumaciam, ſeu inobedientiam monitis, latisque præceptis Cap. Sacro §. Caveat, Cap. Venerabilibus §. Porro de Sentent. Excommun. in 6.. Infert itaque, onus Curia Episcopali incumbere legitimam suspensionis cauſam probandi.

Observat præterea, suspensionem ab Episcopo indictam nullitatis vitio laborare, tum quia canonica monitio fuit prætermissa, tum etiam quia verbis tantum inflicta, contra dispositionem Sacrorum Canonum, ſub poena suspensionis per mensem ab ingressu Ecclesiæ, & a Divinis Officiis præſcribentium, ut ſententia excommunicationis, suspensionis, & interdiui in scriptis proferatur Cap. Sacro approban-

31. Augusti 1771.

177

ce; & Cap. Cum medicinalis de Senten. Excomun. in 6., Vi-
vald. in Candell. Aur. tit. de suspensi. num. 80.

Negat, suspensionem ullam incurrere potuisse vigore Synodorum Alexandrinae Dioecesis anni 1617., & 1652. eam pœnam infangentium contra omittentes Missarum celebracionem, tum quia ipse Synodorum dispositionem ignoravit, tum etiam quia ipsamet Synodus in hac parte abierint in desuetudinem. Additque, non ex malitia, sed ex necessitate celebrationem omisisse aliquarum Missarum, præsertim dum Taurini degebatur; & fuit ab Episcopo suspensus, quia immanibus gravatus expensis haud potuit fillarum celebrationem in designatis Ecclesiis alteri Sacerdoti committere. Denique probat, absolutionem, & compositionem a R. Fabrica S. Petri jam obtinuisse:

Quoad insufficientiam tituli Patrimonii, quæ secundo loco objicitur, notat, nullam ex jure canonico pœnam indicatam esse contra Ordinatum, sed tantummodo contra Ordinantem Cap. Cum secundum de Preben. num. 6., Barbos. ad Concil. Trident. sess. 21. cap. 2. num. 67., & de offic. , & potest. Episcop. part. 2. allegat. 20. num. 27., Gallemart. ad citat. Cap. Concil. Trident., Faguan. in dicto Cap. Cum secundum num. 63., & hanc semper fuisse Satra Congregationis sententiam, ut refert Bened. XIV. Instit. Ecleſ. 31. num. 35., dummodo tamen Ordinatus dolo, ficto titulo Ordinantem non deceperit. Nec aliter decerni in Instructione Benedictina pro Regionibus Sardiniae Regi subjectis exarata, quippe quia contendit, suspensionem in ea indicatam consentaneani esse regulis Canonicis, & Tridentina sanctioni, quibus non fuit derogatum.

Afferit, omnem absuisse dolum, aut fictionem, cum non in abscondito, sed publicè, & palam suum titulum probaverit, servatisque omnibus de jure servandis, nempe producta capitalium, & redditum notula, rogatis Testibus, expletis proclamationibus, affixisque edictis citatorialibus, admissa demum sufficientis tituli probatione a duobus Judicibus, quos præsumit, nequit perpetuam suspensionem in Benedictina instructione indicatam incurrere voluisse. Monet etiam, ipsum in obsequiis tunc fuisse Canonici Gamalero Patrui, qui omnia ad sui libitum moderabatur, omniaque peregit, quæ suæ ordinationis titulum respiciebant.

Ceterum affirmat, Testes tunc adhibitos probasse annum bonorum fructum congruae ejus sustentationi parem, illumque admisisse tunc temporis Ordinarium, probatumque etiam fuisse a Successoribus, nec per annos 14. in controversiam fuisse deductum. Nec obesse, quod in assignando titulo nulla habita ratio fuerit de oneribus Missarum, cum hæc ex redditibus beneficii, seu Capellaniæ detrahi non debeant Piton. disceptat. 40. num. 8. & 9. tom. 1. Subdit etiam

etiam, Patrimonii constitutionem idè fuisse demandatam, ne promotus mendicare cogatur *Concil. Trident. sess. 21. cap. 2. de Reform.*, sed hujusmodi periculum absfuisse, quia Canonicus Gamalero Patruus sese obstrinxit congrua alimenta subministrare, si Orator integros fructus percipere nequivisset, & hanc subsidiariam obligationem fuisse ab Ordinario admissam.

Ad alienationem Capitalium quod attinet, fatetur quidem, trium censuum fortes a debitoribus fuisse restitutas; sustinet tamen restitutionem non sibi factam fuisse, sed Patruo, qui rei familiaris curam gerebat, & sub cuius potestate omnes de familia vivebant, idque ex Instrumentis, & Apocis de recepto constare. Existimat proinde adigi nequaquam posse ad reddendam rationem de censibus extintis Rot. in Firmana Censu super redditione rationis 14. Aprilis 1753. §. 18. cor. Amadeo, sibique contra debitores actionem pro eorumdem censuum recuperatione competere.

Post hæc locum esse putat tum absolutioni, de qua agitur in II. Dubio, tum etiam institutioni ad Canonicatum, quæ in III. Dubio proponitur. Ait enim se prædictum qualitatibus a Fundatore requisitis, nimirum, Civem esse Alexandrinum, in legitima ætate constitutum, eique non deesse sufficientem scientiam, cum jam ad Sacros Ordines fuerit promotus. Maximè quia non agitur de Canonicatu vel Theologali, aut Poenitentiario, nec Fundator aliam optavit scientiam, quam quæ reperiri posset in Clerico ad suscipiendum Subdiaconatum idoneo. Prædictum etiam se dicit testimonio Parochi, Magistratus Civitatis Alexandrinae, & Capituli Cathedralis, nullumque contra se processum, nullam monitionem, inquisitionem nullam peractam fuisse.

Perperamque opioni, quod dum Taurini degeret aleis, & ludo se déderit, officinas publicas frequentaverit, choræs interfuerit, & larvatus, crisperaque coma incesserit. Hæc enim omnia simplici assertione probari dicit, nullamque inducere potuisse suspensionis pœnam, nisi trina canonica monitione præmissa, vel saltem, si necessitas postulasset, una peremptoria monitio præcesserit, quæ trinæ monitioni æquivaleret, *Cap. Sacerdot. 48. de Senten. Excommunic. Cap. Romana. Cap. Statutum de Sentent. Excommun. in 6.* Quoad ludum afferit sui favore testimonium ejus, qui præst. officinæ, in qua lusisse asseritur, pluraque notat adversus Testes contra se inductos, præsertim quia nec juramento depositionem confirmarunt, nec in dicto convenerunt, & denique in istorum omnium exclusionem favere sibi dicit testimonium Parochi, in cujus districtu habitavit, & cujus Ecclesiam sèpius adiit.

Promotor Fiscalis nil hactenus deduxit, quamvis diù monitus, & expectatus, & meo decreto causæ propositio pro-

hodieua Congregatione destinata fuerit. Rationes , quibus innititur , desumi poterunt ex satis prolixâ Episcopi relatione , cui Alexander Gamalero obviam ire conatus est .

Certa res est , omniumq[ue] Doctorum firmata consensione , Synodales Constitutiones , nisi revocatæ fuerint , in suo robore permanere , quamvis Episcopus , a quo aeditæ sunt , è vita discesserit , Barbos. de Offic. , & potest. Episcop. part.3. allegat. 93. num. 23. , Fagnan. in Cap. A nobis 1. num. 5. & seq. de Senteu. Excommun. . Aliis tamen modis eadem Constitutiones vim amittunt , præsertim quando Episcopus eorum observantiam non urget , dissimulat , tacet , neque intratgredores animadvertisit Suarez lib.4. de Legibus cap. 18. num. 10. & 12. , Felin. in cap. 1. de treg. , & pac. , Bott. in tract. de Synod. artic. 2. nam. 63.

Quamvis itaque in Synodis Alexandrinis annorum 1617. , & 1652. suspensionis pœna indicta fuerit contra Beneficiatos , qui per se , vel per alios Missas beneficiis inhærentes celebrare neglexerint , dubitari nihilominus potest de Synodorum observantia quoad hujusmodi pœnam , ex eo pr.ei fertim , quod in transgressores non fuerit animadversum . Videndum , an saltem excusatione dignus sit Orator , quillam ignorasse affirmat , vel Missarum celebrationem non ex voluntate , sed ex necessitate omisit .

Quoad titulum ordinationis ponderandum , ex jure antiquo indictam fuisse suspensionis pœnam iis , qui absque titulo Sacros Ordines suscepissent Cap. Neminem , & Cap. Sanctorum dist. 70. . Verum Innocentius III. in Cap. Cum secundum de Præben. , & Dignit. veterum Canonum rigorem moderatus est , sublatata suspensionis pœna mandavit tamdiu per Ordinatores , vel Successores eorum provideri Ordinatis , donec per eos Ecclesiastica beneficia consequantur . Concilium Tridentinum Sess. 21. cap. 2. de Reform. contra initiatos Sacris Ordinibus absque sufficienti titulo , pœnas veterum Canonum iterum innovavit per hæc verba = Antiquorum Canonum pœnas super bis innovando . Sixtus V. in Conflit. Sanctum , & salutare anni 1588. pœnam suspensionis a præfis sanctionibus inflictam iterum confirmavit , & Clemens VIII. in Conflit. Romanum Pontificem an. 1595. iis terminis conclusit , qui Tridentina Synodo fuerant præfiniti Barbos. in dicto Cap. Concil. Trident. , Fagnan. in Cap. Cum secundum de Præbendis num. 67-68. , Benedict. XIV. Institut. 26.

Cum itaque disceptatum fuisset , an per illa verba Concilii Tridentini sess. 21. cap. 2. , videlicet Antiquorum Canonum pœnas innovando , censeatur innovata pœna indicta in Cap. Neminem , & in Cap. secundum dist. 70. , itaut qui post Tridentinum sine titulo Ordines suscepisset , suspensus , & si ministrasset irregularis evasisset , Sacra hæc Congregatio censuit fuisse innovatas dumtaxat pœnas Cap. secundum de Præbendis :

ita apud Fagnan, loc. citat. num. 63., qui etiam refert, quod quærente quadam Ordinato cum minus sufficienti Patrimonio, quid sibi agendum esset, ut ad Sacerdotium promoveri posset, Sacra Congregatio declaraverit = *Si Patrimonium, ad cuius titulum Orator est ordinatus, minus sufficiens sit ad ejus sustentationem congruam, teneri Episcopum tamdiu ex proprio supplere, donec per ipsum Episcopum in sua, vel alia Ecclesia fuerit competens beneficium assequetus, idem deberi ad reliquos Ordines Oratorem ab Episcopo promoveri.*

Si tamen res sit de Ordinato sine titulo, quem ementitis probationibus Ordinatus effinxerit, ut Ordinantem deciperet, tunc Ordinatus incurrit suspensionis poenam indicatam in Cap. Neminem, & Cap. Secundum. Sic refert Fagnan, loc. citat. num. 69., definitum fuisse ab hac Sacra Congregatione die 27. Novembris 1610., quæ omnium Sententiis censuit hoc casu penam suspensionis ante Concilium non fuisse correctam, & bodie a Tridentino Concilio esse innovata, & propterea hujusmodi Clericum, qui ad bibito dolo, confitoque titulo Ordinato rem decepit, esse ipso jure suspensum, carereque Ordinum executione. Inquirendum est itaque, an Alexander Gamalero in constitutione patrimonii quidquam peccaverit. Considerandum quoque silentium Episcopi, qui per plures annos tacitus quievit, absque eo, quod contra illud opposuerit.

*Concilium Tridentinum citat. sef. 21. cap. 2. de Reform. patrimonium debita ratione constitutum sine Episcopi licentia alienari prohibuit. An autem incidat in censuras, qui absque hujusmodi licentia ad alienationem deveniret, patet ex resolutione Sacrae Congregationis, quæ die 6. Martii 1638. definivit, *enm qui de facto alienavit Patrimonium, ad cuius titulum fuerat ordinatus, nulla facta mentione, quod ad illius titulum promotus fuisse, in censuras non incidisse, sed alienationem, ut proponitur factam, esse ipso jure nullam.**

Denique quoad institutionem non est prætereundum, ex sumario Alexandri Gamalero resultare, Episcopum conatum fuisse illum a petitione Canonicatus amovere, & pellicere ad nominationem alterius, oblata etiam beneficii collatione loco Canonicatus, quem promiserat Fratri cuiusdam Bobba sui in hac causa Advocati. Qui autem ex supra relatis causis indignus videbatur, ut institutionem assequeretur ad Canonicatum, ad quem ratione legitimæ presentationis jus habebat; mirum est, quod dignus habendus esset qui collativo beneficio decoraretur.

Omnibus igitur assueta maturitate perensis EE. PP. dijudicent.

I. *An constet de legitimis causis suspensionis, in casu &c.*

Et quatenus affirmative

II. *An sit locus absolutioni in casu &c.*

III. *An*

31. Augusti 1771.

181

III. An Canoniciatus sub titulo S. Petri eretus in Cathedrali Ecclesia Alexandrina sit adjudicandus Sacerdoti Alexandre Gamalero, ita ut per Episcopum sit ei danda institutio, in casu &c.

Dilata ad sequentem.

S POLETANA ASSIGNATIONIS PATRIMONII .
Sacerdos Bonifacius Reali ex Oppido Montis Leonis Spoletanæ Dioecesis in suo testamento anno 1692. investiri jussit pecunias hæreditarias, & pretium suorum mobilium ad favorem hæreditatis, vel ad favorem Presbyteri facien. ex Demo Reali. Usufructum integræ hæreditatis reliquit quatuor suis Nepotibus, devolvendum in sex nominatas Ecclesias ejusdem Oppidi a singulis percipiendum duobus annis per turnum sì tanto che si farà un Prete di Casa Reali, cioè di Francesco, e Domenico suorum Fratrum, hoc etiam addito = e facendosi detto Prete in qualisivoglia tempo, cessi detto usufrutto a tutti gli sunnominati, ed il medesimo Prete sia Padrone universale di tutta la sua eredità &c. s con che debba sempre mantenere il capitale &c., e quello tenere per altro Prete, che si potesse fare, o potesse essere della stirpe, e casa, come sopra. Declaravit insuper, hanc suam dispositionem perpetuo servandam esse, ita ut facendosi il Prete di casa Reali locum amplius quoad alios non haberet legatum ususfructus, quod favore Ecclesiarum i prosequi dumtaxat voluit, in caso, che non vi sia il Prete, come sopra. Demum morendo il Prete, che forsì si farà, o possi farsi, non essendovi altro Prete, vocavit iterum Nepotes, & in illorum defectum Ecclesias prædictas cum onere, che facendosi poi altro Prete, ricada il medesimo usufrutto a detto altro Prete, e così sempre in perpetuo.

Sess. 22. cap. 3.
de Reforma.

Post Testatoris obitum, primus illius bonorum assignationem anno 1728. titulo Patrimonii obtinuit Clericus Antonius Reali a contemplatis stipitibus descendens, ad effectum, ut ad Sacros Ordines promoveri posset. Hoc vero defuncto anno 1761., Joannes Reali illius Frater preces san. mem, Clementi XIII dedit, ut idem Patrimonium assignaretur Clerico Bonifacio filio suo ætatem sexdecim annorum agenti, quo litterarum studiis vacare posset, & suo tempore Sacris Ordinibus initiari. Ablegatis precibus ad Sacram hanc Congregationem, auditisque sex Ecclesias Usufructuariis, ac Substitutis, istæ acriter se opposuerunt ob defectum legitimæ ætatis ad Sacros Ordines suscipiendos. Hinc disputato in Congregatione diei 14. Maii 1763. dubio = An sit locus assignationi Patrimonii favore Clerici Bonifacii Reali super bonis hæreditariis quondam Bonifacii Reali Senioris, eorumque fructibus, responsum prodiit = Negative, & recurvat tempore susceptiouis Ordinis Sacri, & amplius. Viden. folium ejus

eius dies, in quo latius Testamenti series, & rationum momenta hinc inde deducuntur.

Jam vero idem Clericus Bonifacius modo per ventus ad legitimam 22. annorum etatem pro suspicioendo Sacro Subdiaconatus Ordine, renovat preces, ut eadem bona hereditaria sibi titulo Patrimonii Sacri addicantur. Ecclesia usufructuaria, ac substituta, ultiro, libenterque suum assensum praestant, unde abique ulla contradictione modo de precibus Clerici Bonifacii querendum est.

Inquit idem Clericus Bonifacius, indubiam esse suam descenditiam a designatis stipitibus: Se autem jam in etate annorum 22. constitutum idoneum esse ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem suscipiendum: Indubie itaque sibi deberi bona hereditaria Testatoris tam ex clara hujus voluntate, quam ex Rescripto Sacrae Congregationis die 14. Maii 1763., ut inde eorumdem titulo ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem promoveri possit. In id assentiri omnes Ecclesiastis usufructuarias, nec non Episcopum, qui in proxima Ordinatione Generali mensis Septembris pollicetur Sacri Ordinis collationem ob bonam indolem, & profectum in studiis.

Episcopus haec habet = Nunc verbi idem Clericus Bonifacius Reali, qui in hoc Spoletoino Seminario studio moralis Theologiae operam uavat, jamque ad legitimam 22. annorum etatem pro suspicioendo Sacro Subdiaconatus Ordine per venerit, hemilime petit ab ista Sacra Congregatione gratiam affectionis hereditatis a Testatore reliqua per unum Prete, che si possa fare di Casa Reali. Evidem cum Pia Loco a me interpellata ultiro, libenterque suum praestent consensum favore ejusdem Clerici Reali, cumque ipse Testator contentus videatur sub iis verbis il Prete da farsi, il Prete, che si potesse fare, il Prete che forse si farà, o possa farsi de Subdiaconatus Ordine, censem propterea benigne ab ista Sacra Congregatione posse indulgeri eidem Clerico Bonifacio Reali ejusdem hereditatis usumfructum pro titulo Sacrae Ordinationis, quam eidem proximè generali Ordinationi mense Septembri propter ejus bonam indolem, & profectum in studiis collatum spero.

Reproponitur itaque

An sit locus assignationi Patrimonii favore Clerici Bonifacii Reali super bonis hereditariis quondam Bonifacii Reali Senioris, cumque fructibus, in casu &c.

Affirmative.

ALEXANDRINA PRÆPOSITURÆ. Cæteras interpias fundationes, quas præterito labente saculo fieri mandavit Canonicus Hieronymus Cova, præcepit in suo testamento = Che si debba erigere una Prepositura, che farà la

quarta Dignità nella Chiesa Abbaziale Collegiata di S. Pietro in Bergolio =, onusque Præposito imposuit = di celebrare per se stesso, con applicazione del Sacrificio due Messe la settimana in perpetuo. Patronatum actuum reliquit Comiti Lucæ Pertusati, ejusque descendantibus masculis; passivum verò descendantibus ex novem designatis Familii, dummodo idonei reperiuntur; in mancanza poi degl'abili delle soprannominate Famiglie, voglio, che siano preferiti li Cittadini, e ben morigerati.

Vacavit die 14. Aprilis anni præteriti hujusmodi Præpositura, ad eamque die 24. eiusdem mensis præsentatus fuit Gherardus Franciscus Calliani ex fundationis lege quinto loco vocatus, annum agens etatis sua trigesimum sextum, & ab an. 1749. Clericali habitu indutus. Hic Episcopum adiit pro obtinenda prima Tonsura, & institutione ad Præposituram, sed Episcopus reservavit sibi tempus ad deliberandum, & providendum prout de jure, declaravitque tempus, & tempora non currere in præjudicium tum Nominantis, tum Nominati. Id ægre ferens Callianus ad Apostolicam Datariam confugit, sed attenta Episcopi contradictione, Eminentissimus Pro-Datarius mandavit tempus, & tempora non currere usque ad quatuor menses ad supplicandum Episcopo pro Clericatu.

Nullum Callianus prætermisit officium apud Episcopum, etiam per interpositas personas, ut Clericali Tonsura initiari posset: Preces tamen omnes Episcopus rejicit, proposuitque dumtaxat Calliano temperamentum, ut obtenuta ab Apostolica Sede diuturniori Præposituræ vacatio, sese reciperet in Semiparium, vel in aliquam Domum Congregationis Missionis, ibique per triennium vocacionem suam probaret, quo tempore elapsò, & institutionem ad Præposituram, & Ordines eidem conferre spondit. Verum Callianus hujusmodi temperamentum recusans, a denegata Tonsuræ collatione appellavit ad Sacram Congregationem, ad quam Eminentissimus Pro-Datarius dubium quoque super relaxatione supplicationis disputatione remisit.

Interim verò Comes Pertusati, utens prorogatione temporis sibi concessa, præsentavit Sacerdotem Carolum Dominicum Berium tamquam habilem, idoneum, & qualitatibus præditum, quam quidem præsentationem tunc solum locum habere declaravit, si præsentatio facta de persona Calliani effectum quacunque ex causa habere non posset. Hinc tertium etiam dubium concordatum fuit, & de omnibus agendum modò est.

Contendit ad h[oc] Callianus, perperam opponi defectum vocacionis, scientiæ, & morum. Ad vocationem, quod attinet, advertit, nullibi in jure Canonico statutum reperi, necessariam esse illius probationem ad minores Ordines con-

consequendos, quippe qui statum ex SS. Canonibus etiam ex constanti Ecclesiae disciplina, etas sufficit septem annorum ad obtinendani primam Tonsuram, & tres primos minorum Ordines *Gloss.* in Cap. De his s. 14*de Ref.* 3. & Cap. Cum nullus 4. de tempor. ordin. in 6. , qua quidem in aetate nemo certae vocationis signa praebere valet.

Cæterum negat, hujuscem vocationis signa deficere, cum constet ab anno 1749 facultatem obtinuisse Clericalem habitum induendi, ut Deo inservire posset, & hac de causa per triennium in Seminario Thaegiorum, & per annum in Collegio Caleolorum Mediolani permanuisse: Deindeque in Patriam reversum Clericales vetes retinuisse, ac vacatae vix Praepositura enim deprecatum fuisse Episcopum, adhibitis etiam aliorum officiis pro obtainenda prima Tonsura, & Ordinibus minoribus, quibus denegatis ad Apostolicam Datariam pro obtainenda dispensatione recursum habuisse. Addit, novas preces Episcopo porrexisse, spiritualibus quoque exercitiis, & Ecclesiasticis functionibus in Cathedrali Ecclesia interfuisse; atque ex his omnibus infert, ab anno 14. aetatis sua veræ vocationis signa præbuisse.

Nec obesse, quod ad annum usque 36. pervenerit, absque eo quod Clericali Tonsura iniciari postulaverit, cum id factum afferat, quia caruit Beneficio, aut perpetua Capellania, cuius titulo ad Ordines promoveri posset, nec tamquam filius familiæ potestate polleret constituendi sibi patrimonium.

Ad scientiam, quod attinet, affirmat, prototonsurandis sufficeret quod Fidei rudimenta, legibet, & scribere non ignorant *Concil. Trident. sess. 23. cap. 14. de Ref.*, pro minoribus vero Ordinibus, quod linguam Latinam intelligent *ibid. cap. 13. 14.* Non dissimulat Callianus, ipsum ratione Praeposituræ ad majores Ordines toto promovendum, sed observat eodem Praeposituræ nullam Animarum curam, nullum Theologia Magisterium, aut quid simile adhucum esse. Assetit præterea, ipsum non adeo intellectu destitutum esse, ut scientiam pro majoribus Ordinibus consequendis necessariam acquirere non possit: Præsertim quia non requiritur scientia, quæ ab homine etiam proiecta aetatis acquiri non possit *Concil. Trident. sess. 23. cap. 13. & 14. de Ref.*

Nec obstat putat Diocesis morem, aut nemo Subdiaconus ordinetur, nisi biennio Theologia studuerit, nec Diaconus, nisi triennio, nec Sacerdos, nisi quattuor anni eidem facultati operam dederit: Respondet enim, hunc morem non servari quodad statos, eidemque resistenter Concordatum, tum etiam Instructionem *sanc. mem. Benedicti XIV.*, in qua licet plura pro Ordinum collatione statuta fuerint, ab iis tamen exempti fuerunt, qui sunt arctati: Eundemque morem pro arctatis non vigere, recentibus quoque exemplis probare nititur.

Pergit ad mores , de quibus ait , Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 5.* nil aliud in promovendis ad minores Ordines requirere , quam bonum a Parocho , & Magistro Scholæ testimoniū. Utrumque autem adesse probat . Parochus enim Cathedralis licet a novem tantum mensibus Parochi munere tungatur , a decem tamen annis Callianum cognoviſe affirmat , de ejusque bonis moribus toto eo tempore testimonium perhibuit . Rectores verò , & Præfecti Collegii Theagiorum , & Caleorum , & Universus Alexandrinæ Civitatis Magistratus ejus favore testantur . Ambigendum proinde non esse dicit , quin conditiones a Concilio Tridentino pro Minorum Ordinum assequitione requisitæ , verisicatæ remaneant .

Non diffitetur aliquid humani quandoque commisſe , sed defectus , qui opponuntur , leves esse sustinet respectu Licet ; Maximè quia neque ab Episcopo , neque ab alio quam de iis fuit unquam monitus . Neque attendendum esse , quod Episcopus suum nomen delere fecerit è Tabella Clericorum in Sacratio existente , eo quia munia a Benedictina instructione præscripta non impleverit , cum hoc non obstante clericales vestes retinuerit , & Superpelliceo indutus Cathedrali Ecclesiæ inservierit , ipso vidente , nec reluctante Episcopo . Regerit etiam hoc loco , Benedictinam instructionem arstatos non afficere , ut tribus aliis exemplis probare conatur .

Ad II. dubium , proponit Callianus primo loco , ipsum in presenti vacatione esse unicum qualificatum : Deinde assertit , Præposituram esse habitu Sacerdotalem , non actu , atque idcirco non requiri , ut præsentatus sit actu Sacerdos , sed sufficere , ut infra annum possit ad Sacerdotium promoyerī *Cap. Si his 2. de Inst. in 6. Concil. Trident. sess. 22. cap. 4.* , & *sess. 24. cap. 12. de Reform.* Idoneum proinde se esse existimat , paratumque se exhibet Ecclesiæ inservire , & in aliquo Ecclesiastico convictu permanere , ut commodius studiis vacare possit .

Despiciendam putat præsentationem Sacerdotis Caroli Berio , tum quia subsidiaria fuit , & cumulative facta si tum etiam quia ipse Callianus infra legitimum tempus suppliavit pro Apostolica gratia , ut subsidiaria præsentatio inanis redderetur ; tum demum quia etiamsi non Berius , sed Callianus aliqua dispensatione indigeret , nihilominus si duo fuerint æqualiter vocati , liberum est Patrono , rejecto idoneo , præferre inhabilem sub conditione dispensationis , quæ a nemine potest impediri *Piton. de controv. Patron. allegat. 1. num. 23.* , & *allegat. 13. num. 40.* Neque Summus Pontifex in Beneficiis , quæ sunt de jure patronatus , opportunas dispensationes solet denegare *Gonzalez in comment. ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. num. 32.* , *Piton. in Parerg. ad disceptat. Eccles. num. 16.*

Exadverso Promotor Fiscalis Curie Episcopalis Alexandrinae. Tom. XL.

næ pro certo ponit, Episcopum denegare cuique posse Ordinum collationem, quin rejectionis causam pandere teneatur. *Cap. Adures de tempor. ordin.*, *Concil. Trident. sess. 21. cap. 2. de Reform.*, *Fargn. de Jurepatron.* *cas. 7. num. 1. & 2.* Præmittit etiam, cautum in jure esse, ut nulli prætensione tonsura initientur, de quibus probabilis non habeatur conjectura, quod fidelem Deo cultum, Ecclesiæque servitium sint præstituri *Concil. Trident. sess. 23. cap. 4. de Reform.*. Ac demum notat, posse Episcopum Ordines denegare etiam Beneficiato, & arctato, etiamsi nullum eidem obstat canonicum impedimentum, nec ulla concurrat ex causis a SS. Canonibus præscriptis *Petra ad Constitut.* *Urbani II. num. 23.*, *Fargn. loc. cit. cap. 7. num. 3.*

Hisce autem præmissis causas pandit, propter quas Episcopus Clericali tonsura Callianum initiare noluerit: Ac primò quidem, quia vocationis signa in eo non deprehenderit, cum frequenter Theatris adstiterit, in publicis officiis tempus terere consueverit, calamistratus, cyprioque pulvere conspersus assiduim incesserit, otio, ludoque indulserit, & choreis personatus interfuerit. Præterea quia fæminas sæpius convenire, easque suo brachio subnixas per Civitatem circumducere assueverit; atque etiam quia rixandi causam aliquando aucupatus fuerit, minacesque manus contra Archipresbyterum Collegiatæ Sanctæ Mariæ ad Nives semel attollerit in publica via, qua de re compisatus fuit a Curia Episcopali Processus. Ex his infertum *Ponget. in institut. Catbol. de Sacram. Ordin.* §. 4. *de Tonifar. Cleric.*, dæsse Calliano vocationis signa, ac proindè eidem quamvis arctato primam tonsuram fuisse dene-gatam.

Nullius verò esse ponderis testimonium Magistratus Alexandriae, & Parochi; Nam Magistratus nec potest, nec scire tenetur morum sanctitatem, ac vitæ institutum, quod in promovendis requiruntur: Parochus verò non potest esse instructus de persona Calliani, qui ut plurimum a Civitate absuit; ac præterea genericè tantum testatur, nullo de Sacramentorum frequentia, aliisque pietatis operibus facto verbo; eique præferri semper debeat testimonium Episcopi, cui vita, & mores Clericorum optimè perspecti præsumuntur *Cap. Innotuit de eo, qui Ordines furtivè suscepit, Ros. coram Buratt. decis. 23. num. 3.*

Animadvertisit etiam, Episcopum Miroglio, qui anno 1749. facultatem dedit Calliano clericalem habitum induendi, eidem ad tramites Benedictiæ instructionis præcepisse, ut designata Ecclesiæ festis diebus inserviret, Congregationibus etiam interesset, quæ in Episcopio quolibet mense haberi solent, ac Seminarium ingredieretur. Nihil tamen horum a Calliano fuisse adimpletum, proindèque ejus nomen ab Albo Clericorum meritò fuisse expunctum.

Addit, quantatem arctati illum non eximere ab oneribus in Benedictina Instruccióne p̄sinitis: & quamvis fateatur, admitti exemptionem posse, quando arctatus s̄eculari habitu indutus incesserit, nunquam tamen suffragari posse putat, quando agitur de eo, qui inter Clericos antea descriptus, Clericorum more vivere debebat, eaque adimplere munera, quæ Episcopus, & Benedictina Instruccióne injungunt, ne alias legis beneficio juvetur, qui in ipsam legem peccaverit *Leg. Auxilium §. In delictis ff. de minor., Barbos. axiom. 136. num. 21.* Illudque etiam advertit, quod si Clerici ob servitium Ecclesie non p̄stum Clericorum privilegiis privantur *Concil. Roman. tit. 6. cap. 2.*, multo magis hac de causa arceri debeat, qui Ecclesiastice Militiae nondum fuerit adscriptus.

Alteram denegandæ primæ Tonsuræ causam desumit Promotor Fiscalis ex defectu scientiæ à Sacris Canonibus requisite, & ab ipsa Synodo Alexandrina p̄scriptæ *cap. 73. de Sacram. Ordin. num. 12.* De hujusmodi defectu constare asserit, ex quo dum Callianus in Collegio versatus est, nonnisi quam humanioribus litteris operam dederit, reversus autem in Patriam, studiis haud amplius incubuerit. Notat autem, quod quamvis idem Callianus efflagitet tantummodo collationem primæ Tonsuræ, nihilominus agitur de eo, qui infra annum ad Sacerdotium esset promovendus.

Quoad II. dubium contendit, Callianum præcisivè etiam a Clericatu destitutum esse qualitatibus, quæ ad Præposituræ assequitionem necessariae sunt, scientia nimirum, bonis moribus, ac præsertim Sacerdotali caræcthere, quam quidem qualitatēm actū Fundator requisivit, dum Præposito onus injunxit per semetipsum celebrandi *Garz. de benef. par. 7. cap. 1. num. 86.*, *Lotter. de rebef. lib. 2. quæst. 47. n. 34.* & 35., idque conforme etiam est Statuto Collegiatæ Ecclesiæ, in qua Præpositura fuit erecta.

Nec fidem præstandam esse Calliano asserenti, quod ubi Clericus factus fuerit, poterit infra annum ad Presbyteratum promoveri, cum id fieri non possit ab eo, qui linguam Latinam non calleat, & a longo jam tempore litterarum studia intermisserit. Maximè quia ex Synodali Diæcesis lege, qui ad Sacerdotium promovendi sunt, per quattuor anni ante Theologiae operam novare debent, & ex Benedictina Instruccióne etiam arctati post primæ tonsuræ assequitionem ad triennale studium adiunguntur.

Denique existimat, Sac. hanc Congregationem nullo modo Calliano concessuram fore vel dispensationem a residentia, vel a suscipiendo infra Annū Presbyteratus Ordine, cum hujusmodi dispensationem iis tantum concedere soleat, qui nondum trigesimum aetatis annum excederit *Corad. in præc. dispensat. lib. 5. cap. 6. num. 22.* quin immò observat, Sac. Congregationem nunquam post aetatem annorum 25.

dispensare consuevit *Theſaur. refol. tom. 29. pag. 107.*
§. *Æque.*

In III. dubio sua tuerit jura Sacerdos Carolus Dominicus Berio subsidiarie ad Præposituram nominatus, innixusque argumentis a Promotore Fiscali adductis, contendit, Callianum deſtitutum eſe qualitatibus requisitis a Præposituræ Fundatore, qui bables tantummodò vocavit, & dum Præpoſito onus imposuit celebrandi per ſe inſum, qualitatem Sacerdotalem auctu requiſiuit Barboſ. de Oſſe., & potest. Epifcop. part. 2. alleg. 24., Sac. Congregatio in Jannen. Capellania 14. Aprilis 1736.

Nil ſibi deeffe putat eorum, quæ Fundator designauit verbis illis *in mancauza poi di abili delle ſoprannominate Famiglie, voglio, che ſiano preferiti li Cittadini ben morigerati.* Ait enim, ſe eſte Civem Alexandrinum, auctu Sacerdotem quinquagenarium, unum ex Capellanis diēbus festis Cathedrali Ecclesie interefſentibus, a pluribus annis Confefſarium approbatum, Concionatorem, & auctu Professorem substitutum in Regio Alexandrinæ Civitatis Lyceo.

Lex foundationis præſcribit, ut nonniſi *idonei* ex novem deſignatis Familiis ad Præposituram præſententur, iſque deſicientibus præferantur *li Cittadini, e ben morigerati.* Ponderandum igitur, an Callianus idoneus dicendus fit, & poileat qualitatibus a Fundatore, & ab ipſa Beneficii natura requiſitis, ſeu potius locum habeat in præſenti cau decretu Concilii Tridentini *Seff. 25. cap. 9. de Reform.* ibi = *Liccat Epſcopo præſentatos a Patronis, ſi idonei non fuerint, repellere.*

De qualitatibus, quibus pollere debent initiandi ad primam tonsuram, idem Concilium *Seff. 23. cap. 4. h.c. habet = Prima tonsura non initientur . . . qui legere, & ſcri' ere neſciant, & de quibus prohahilis coniectura non fit, eos non ſecularis judicii fugiendi fraude, ſed ut Deo fideliter cultum præſent, hoc vi- tæ genus elegiſſe = Quoad ordinandos in minoribus Ordinibus ibid. cap. II. statuit = Miiores Ordines iis, qui ſaltem lingnam latinam intelligant, confeſtantur . . . , nemo iis initietur quem non Scientiæ ſpes majoribus Ordinibus dignata oſtentat = Quo verò ad promovendos ad Ordines majores. ibidem cap. 13. decernit = Subdiaconi, & Diaconi ordinentur litteris, & iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent instruūti = Tandem quoad eos, qui aſſumendi ſunt ad Presbyteratum eodem in loe. ita præcipit = Qui ad Populum docendum ea, quæ ſciri omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac ad administranda Sa- cramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur =*

Si verò agatur de Dignitatibus, & Canonicatibus hortatur eadem S. Synodus *Seff. 24. cap. 12. de Reform.*, ut in Provinciis, ubi commode fieri potest, Dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars Canonicatum in Cathedralibus Eccleſiis, & Colle- giatis insignibus confeſtantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus,

31. Augusti 1771.

189

aut etiam licentistis in Theologia, vel jure Canonicō = Hinc Doctores distinguentes Dignitates jurisdictionem habentes, ab iis, que nullam habent jurisdictionem, existimant, eos, qui Dignitates absque jurisdictione possident, cum Capitulo prodebet debeat industria, & consilio, mediocri scientia præditos esse debere Bellet. disquis. Clerical. part. 1. de descrip. Cleric. §. 4. num. 28., Gonzalcz. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. num. 69., qui simul explicans num. 82., mediocrem scientiam esse dicit, quæ cum deliberatione, & revolutione Librorum addiscitur. Hæc quoad scientiam. Sed ad mores quod attinet, nihil sanè Concilium Tridentinum in Ordinandis magis commendat, quam vita probitatem, ut patet ex integra ferè Sess. 23. Et re quidem vera cap. 4. statutum legimus = Ad minores Ordines promovendi bonum a Parochio, & a Magistro Scholæ, in qua educantur. testimonium habeant = & cap. 11. requirit in promovendis ad minores Ordines, ut cum ætate, vita meritum, & doctrina major acreescat, & postea subdit, quod, & bonorum morum exemplum, & assidua in Ecclesia ministerium . . . , & crebrior, quam antea, Corporis Christi communio maximè comprobabunt. De promovendis ad majores Ordines monet ibid. cap. 12., Episcopos, assumere debere ad Ordinem Subdiaconatus dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Et de Presbyteris cap. 14. disponit, quod habent testimonium, & hi sint . . . ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

His itaque ex Concilio Tridentino præmissis inquirendum, an Calliano deficiant scientia, bonique mores, ut idoneus haberi non debeat assequendo Beneficio, ad quod fuit præsentatus. Quoad scientiam ponderandum, quod Callianus nunc postulat quidem, ut primâ dumtaxat tonsura, & minoribus Ordinibus initietur; Verum cum infra annum ad Presbyteratum promoveri debeat, hinc observandum an habita ætatis, & anteacte vite ratione, Scientia, saltem spes in eo affulgeat, quæ illum majoribus Ordinibus dignum ostendat, ut loquitur Concilium cap. 11. Et quoad mores considerandum, quanti favore Calliani habendum sit testimonium Parochi, & Rectoris utriusque Collegii Theagorum, & Caleorum Mediolani, nec non universi Magistratus Civitatis Alexandriæ, ē conspectu eorum, quæ Episcopus opponit.

Nec prætereunda sunt, quæ leguntur in Instructione Benedictina edita anno 1742. proditionibus Sardiniae Regi subiectis §. 14. In ea enim sic decernitur = A niuno potrà conferirsi la prima tonsura, il quale dopo aver terminati dieci anni di sua età, non sia andato a dimorare almeno per un triennio in qualche Seminario, o Convitto Ecclesiastico. E dove ciò non possa farsi, non abbia almeno portato per tre anni l'Abito Clericale con licenza del proprio Ordinario, ed in tutto il triennio, o almeno per la maggior parte delle Feste di ciascuno de

tre anni non abbia servito a qualche Chiesa nella maniera, che gli farà dal proprio Vescovo prescritta, scomparando questo servizio colla dimora, che aerebbs dovuto fare in qualche Seminario, o Convitto Ecclesiastico. Perpendendum, an huic legi satisficerit Callianus, qui triennio inter Convictores Collegii Thaegiorum, & per annum in altero Collegio Caleorum permanxit.

De arctatis in dicta Instruzione ita disponitur = *Dal qual obbligo si debbano solamente eccettuare coloro, che sono artati, cioè a dire, che sono chiamati in virtù della fondazione a qualche Benesizio, o a qualche Cappellania Ecclesiastica vacante, i quali potranno promoversi alla prima tonsura, quantumque non abbiano potuto osservare le regole prescritte, cioè la delazione dell'Abito Clericale, la freauenza delle Scuole, e de Sagramenti, ed il servizio triennale della Chiesa = &c §. 15. additur = Dopo esser stati così ordinati alla prima tonsura dovranno tutti i Chierici, compresi anche gl'artati, seriamente applicarsi così allo studio, come all'opere di pietà per rendersi degni di ascendere agl'Ordini Sacri. Ex his seligendum quid obesse Calliano, quid prodesse possit.*

Denique ceteris omissis, quæ inter monumenta cause expendi possunt, præsertim quoad qualitates in nominandis ad Præposituram requisitas, Sac. Congregationem in una Calaguritana 30. Januarii 1694., in qua Licus quidam præsentatus ad beneficium, petebat, ut Episcopo viciniori committeretur facultas conferendi primum tonsuram, at tenta renitentia Episcopi Calaritani, rescrivisse = *Adeat Episcopum Calaritanum = Ea ratione, quod Ordinario non debeat hac in re lex ulla præscribi, nisi gravamen sit evidens. Similiter in Leodium. cum quidam Subdiaconus postularet, ut iniungeretur Episcopo collatio Ordinum, quia erat arctatus ratione Canonicatus, Sac. Congregationem die 23. Maii 1697. respondisse = Ad mentem = mens autem fuit, ut prorogaretur tempus ad recipiendos Ordines, & interim Clericus doceret de emendatione: Deinde verò die 27. Julii ejusdem anni, rescriptisse = In omnibus arbitrio Ordinarii, ut apud Card. Petram in Comment. ad Confit. Urbani II. scil. I. n. 35. tom. I. pag. 192.*

Superest itaque ut EE. VV. definiant.

I. *An Gherardus Franciscus Calliani sit initiandus prima tonsura, & promovendus ad Ordines minores in casu &c.*

II. *An supplicatio sit signanda, & relaxanda in casu &c.*
Et quatenus Negative.

III. *An sit danda institutio Sacerdoti Carolo Dominio Berio in casu &c.*

Ad I. Dilata, & ad mentem, mens est, quod Callianus se recipiat in aliquam Ecclesiasticam Domum ab Episcopo destinandam, & ibi commoretur per annum. Ad II. Dilata, & interim tempus, & tempora non currere.
Ad III, Dilata,

NEPESSINA RESTAURATIONIS ECCLESIAE . Col-
legiata , & Parochialis Ecclesia S. Stephani Oppidi Fia-
ni , quod jure Feudi spectat ad Ducem Alexandrum Buon-
compagni Ottoboni illius Baronem , reparatione indigebat
in pavimento , & in tecto , pluribusque Pastoralium Visi-
tationum decretis demandata fuerat hujusmodi necessaria
reparatio , etiam sub pena interdictioni perficienda intra cer-
tum tempus , quod saepius fuit postea ferè ad hæc usque tem-
pora prorogatum . At implementum non curantibus neque
Archipresbytero , neque duobus Canonicis ejdem Colle-
giatæ intervientibus , neque Communitate dicti Loci , ne-
que aliis , ad quos illud pertinere potuisset , eo tandem per-
ducta res est , ut collapsa turri Campanaria , & Sacrario ,
collapsisque ædibus Parochialibus , ipsius quoque Ecclesiæ
pars ruinam subierit , & ad obeundum Divinum Cultum
indecora , atque informis evaserit .

Urgente igitur restorationis necessitate , quæstio exorta est ,
cui nam onus incumberet ? remissaque a Sanctissimo Domi-
no Nostro controversia judicio Sacra Congregatio-
nis , ut definiatur , citatis Clero , Barone , & Communi-
tate , hinc interpellatis omnibus , dilataque ad hodiernam
diem Causæ propositione , de ea modo , taquente adhuc Com-
munitate , est agendum .

Archipresbyter , & Canonicci non renuunt expensis contri-
būdere , pro rata tamen fructum , quos ab Ecclesia percipiunt , & salva congrua sustentatione . Qua de re inquiunt ,
sese in restorationem conferre non teneri , nisi eos tantum
fructus , qui deductis alimentis supersunt Cap. De his de
Eccles. edif. . Afferunt , ex Peritorum judicio impensam re-
quiri scutorum trium circiter millium , & centum , & ad
hanc impates se esse , cum ducto calculo per quinquennium
unicuique Canonico annua scuta 60. , & Archipresbytero
scuta 120. obvenerint .

Compellendos proinde ad contributionem existimant omnes
alios , qui fructus ab Ecclesia percipiunt , scilicet pensionarii , & possessores Capellaniarum , ac simplicium bene-
ficiorum ; ac in primis adigendum censem Ducem Ottobo-
ni Baronem , quem dicunt Ecclesiæ Patronum , qui que-
præter honorificentias , quibus gaudet in Ecclesia , habet jus
presentandi ad Archipresbyteratum , & Canonicatus , &
reservandi sub Apostolico-Beneplacito-pensiones , easque in
eventuali casu vacationis favore aliorum prorogandi .

Adigendam quoque sustinent Communitatem , sive univer-
sum Populum , qui Sacra menta percipit Concil. Trident.
Sess. 21. cap. 7. de Reform. , neque tantum ad reparationem
Ecclesiæ Populum teneri contendunt , sed etiam Sacrarii ,
Domus Parochialis , pavimenti , quo præcipue Parochiani
utuntur , & Turris Campanarie , quæ illorum com-
modo inseruit Mans. consult. 248. num. 18c. & 19. , Genuens.
in præ. Eccles. quæst. 242. num. 1. Ad reparationem vero pa-
vimenti eos etiam cogendos existimant , qui habent seru-
chra

chra gentilitia , juxta proportionem situs , quem eadem sa-
pulchra occupant .

Tandem pro celeri Ecclesiae reparatione supplicant ut præ-
finiatur taxa contributionis summæ ab unoquoque confe-
rendæ , habita ratione redditum , commodi , & utilitatis ,
qua quisque particeps evadit .

Ex parte verò Baronis contenditur , onus reparandæ Eccle-
siae , deficientibus redditibus pro Fabrica præcisè destina-
tis , primariò inesse Parocho Fondeo , resol. benef. part. 1.
cap. 38. num. 10. , *Amostaz de cauf. piis cap. 6. num. 36.* , &
hujusmodi onus eidem inherere etiam pro reædificatione
Domus Parochialis *Sperell. decis. 68. num. 4.* , ac Turris
Campaniaræ *Constantin. vot. decis. 251. num. 16.* , Rot. in nu-
perr. decis. 43. , & dec. 171. num. 3. tom. 2. , ea potissimum
ratione , quia hujusmodi ædificia adeo adnexa sunt , & Ec-
clesiae unita , ut unum idemque ædificium reputetur .

Neque admittendum consuetum Parochorum diffugium de-
sumptum ex redditum tenuitate , cum Parochialium redi-
tum insufficientia nunquam præsumatur , & ab Archipres-
bytero indubio , perspicuisque monumentis probanda esset
Panimoli. dec. 6. annot. 8. n. 10. , Rot. in *Recent. decis. 9. n. 38.*
pár. 18. , & in *Savoxen. Restaurationis Ecclesie Parochialis 8. Mar.*
tii 1709. §. Et quamvis coram Scotto . Præsertim quia sit di-
fusa veritati , nam Præbenda Archipresbyteralis pertingit
ad scutu 300. , quemadmodum probavit Communitas in sup-
plici libello nonnullis ab hinc annis Sac. Congregationi Bo-
ni Regiminis exhibito .

Inserunt pròinde Defensores Baronis quod dempta congrua ,
reliqui omnes Parochiales redditus in fabricam Ecclesie de-
beant erogari . Congrua verò coercenda sit intra limites
moderatæ tantum , honestæque sustentationis *Amostaz. de*
cauf. piis lib. 5. cap. 28. , *Constantin. vot. decis. 251. num. 10.* ,
habita etiam ratione onerum , Loci , & personæ Rectoris ,
Rebuff. de congr. port. quæst. 8. num. 78. , *Navar. in tratt. de*
redit. Eccles. quæst. 5. monit. 36. num. 4. Hisce autem perspe-
ctis circumstantiis ; nonnisi tenuem congruam assignandam
fore contendunt ; tum quia vel nulla , vel per pauca insint
Archipresbytero onera ; tum etiam quia in Oppido Fiani
exigui sumptus ad moderatam sustentationem sufficiant ;
tum d'hemum quia Archipresbyter Patrimonialibus bonis
ditatus sit , quam quidem circumstantiam plurimi faciunt
Sperell. decis. 67. num. 4. , & seqq. , Rot. in *Nazarena Con-*
græ 30. Junii 1732. , & *19. Junii 1734 coram Calcagnino.*
Neque idcirco oportere , ut congrua in scutis centum assi-
gnetur , in qua summa illam præfinivit Concilium Tridentinum , ut Parochiales Ecclesiae in hac saltem quantitate
essent a pensione immunes .

Præterea sustinent , cogendum esse Archipresbyterum ad
erogandos in fabricam non solum fructus post ruinam Ec-
clesiae , & adnexorum acceptos , sed alios etiam , quos antea
per-

percepit, & consumpsit, cum Ecclesia triginta circiter ab hinc annis reparatione indigere cœperit, nec unquam Archipresbyter illi manus admoverit, sed solum ope prorogationum temporis curaverit, ne Ecclesia interdicto subiiceretur. Quamobrem illum teneri existimant ad sarcendum damnum ex sua negligentia illatum *Amostaz. de cons. piis lib. 5. cap. 6. num. 16.*, cogendumque ad impendendos fructus etiam præterito tempore decursos, quos in Ecclesiæ reparationem erogare debuisset.

Maximè quia ruinae causam dedit facto suo, quia propè Domum, & Turrim campanariam extruxit hortum pensilem, ex quo factum est, ut pluviales aquæ ibidem stagnantes penetraverint adhærentium ædificiorum muros, qui paulatim enerues effecti corruere tandem debuerunt maximo cum damno contermini Sacrarii, & Ecclesiæ Parochialis, prout Testes deponunt. Hinc inferunt, Archipresbyterum, qui causam damni dedit, propriis etiam bonis ad emendationem damni cogi debere, *Amostaz. loc. cit. num. 2. , &c. 3.*

Deinde teneri ad Ecclesiæ reparationem contendunt duos Cauonicos, quorum Præbendas ad scuta 150. ascendere affirman, pro rata tamen fructuum earumdem Præbendarum *Council. Trident. citat. Sess. 21. cap. 7. de Reform.* Maxime quia ipsi quoque oscitantes, & culposi fuerunt, cum non ignoraverint reparationis necessitatem, Pastoralium Visitationum decreta, & constructionem horti pensilis damnum aferentis adhærentibus ædificiis. Atque ex his Dicis Defensores concludunt, quærendos aliundè non esse, qui restaurationi contribuere debeant, cum sufficient reditus Parochiales, & Canonicales, ex quibus annua summa scut. 600. retrahitur, & quibus addi etiam debent propria Archipresbyteri, & Canonicorum bona ob supinam negligentiam, & culpam, quorum meritò redarguntur.

Quod si hæc non sufficient, cogendam subiariè putant Communitatem, ad quam Patronatus pertinet, quem quidem perperam Communitas refundere conatur in Ducem Ottobonii, quoties certum est, ipsam anno 1744. Patronatum cessisse Duci Patri, sed paulo post habito ad Sac. Congregationem Boni Regiminis recursu pro abroganda cessione, facultatem obtinuisse di poter gindizialmente far conoscere l'invalidità di tal cessione, decretumque in publicis Comitiis fuisse, agendum esse item, quoisque definiretur, chela Chiesa spetti alla Communità di Fiano.

Præter hæc observant, quod dum Feudum erat sub dominio Familiae Ludovisiæ, onus restaurationis Turris Campanariae a Communitate fuerit assumptum. Addunt, in Instrumento venditionis Feudi enunciata fuisse omnia bona, & jura, etiam præsentandi ad beneficia, absque eo quod mentio facta fuerit Jurispatronatus. Constatre itidem ex Instrumento possessionis, nullos quoad Ecclesiam Parochialem aëlus possessorios fuisse exercitos.

Perperam que existimant, ex jure Feudi Ecclesiae Patronatum inferri, cum concludenter ostendi deberet, Patronatum hujusmodi esse adnexum Feudo Cap. Ex Litteris de Jurepatr., Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 9. num. 54. , Rot. dec. 973. n. 2., & decis. 1003. num. 5. coram Lancett. . Et minus etiam recte illud desumi ex jure præsentandi ad beneficia, cum utrumque distinctum sit, prout innumeris exemplis, præsertim Ecclesiarum Urbis probat, Rot. coram Coccin. decis. 1783. num. 6. , & Fargn. de Jurepatr. vol. 3. pag. 192. n. 28.

Denique Stemma Baronis in fronte Ecclesiae, & in Organo insculptum, nequaquam conferre dicunt ad Patronatum suadendum, tum quia iisdem in Locis etiam stemma Communitatis inspicitur, tum quia hujusmodi signa fallacia sunt, & referri possunt ad meliorationem, ad restauracionem, & ad piam largitionem Rot. in Urbevetana Restauracionis Ecclesie 19. Junii 1752. §. 5. cor. Vicecomite.

Ex parte Communitatis nulla haec tenus deduceta sunt iura. Concilium Tridentinum Sess. 21. cap. 7. de reform. quoad Parochialium Ecclesiarum restorationem, hæc statuit = *Parochiales verò Ecclesias, etiam si juris patronatus sint, ita coll. psas refici, & resturari* procurent ex fructibus, & proventibus quibuscumque ad easdem Ecclesias quonodocumque pertinentibus, qui si non fuerint sufficentes, omnes Patronos, & alios, qui frumentos aliquos ex dictis Ecclesias provenientes percipiunt, aut in illorum defecuum Parochianos omnibus remedii opportunitis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota = Ad tramites hujusc decreti, Doctores omnes certos veluti gradus constituunt, ut nimirum deficientibus peculiaribus pro Ecclesiæ fabrica reditibus, vel Statuto, aut veteri aliqua consuetudine, cuius vigore Ecclesiæ reparacioni consultum remaneat, primo loco Parochus huic oneri subiiciatur de bonis, quæ sunt ipsius Ecclesiæ, si eis supersint, uti habetur Cap. De bis de Eccles. ædifican.; secundo loco eos omnes, qui beneficia possident, vel pensiones ex illa Parochia percipiunt, Cap. Quicumque de Eccles. ædific. Tertio Patronos, si Patronatum retinere velint. Et tandem Populum, seu Parochianos, qui si pauperes sint, & pecunias subministrare nequeant, saltem ad manuales operas in fabricam Ecclesiæ conferendas solent excitari Guttier. alleg. 10. , & præst. quæst. lib. 1. quæst. 18. num. 15. , Panimoll. dec. 6. adnot. 8. n. 10. , & 11.

Illud etiam in præsenti casu animadvertendum est, an verificetur, & habenda ratio sit negligenter Archipresbyteri, & Canonicorum, qui Ecclesiæ restorationi, sèpius ab Episcopo demandatae, incumbere prætermiserunt; & quanti faciendum sit damnum, quod ab Archipresbytero ob constructionem horti pensilis illatum afferitur.

Inspectis itaque singulis facti circumstantiis, dignabuntur EE. PP. definire.

An, & quis teneatur ad reparationem Ecclesiæ Collegiatæ, & Paro-

31. Augusti 1771.

195

rochialis Terræ Fiani , & Domus Archipresbyteralis in
casu &c.

Dilata , scribatur Episcopo juxta instructionem , & ad
mentem .

A NGNINA ERECTIONIS CAPELLANIAE . Rosa
Agostini Uxor Dominici Seraphini Oppidi Acuti uni-
cam , quam habuit , filiam *Annam Catharinam* hæredem in-
suo Testamento Anni 1746. ex asse instituit , ea lege , ne
Dominico Patri ususfructus aquireretur , & ut cohabitaret
cum Sacerdote Hyeronimo Nicolai ejus consobrino , & no-
lente filia hoc exequi , reservata ei proprietate , usumfru-
ctum addixit eidem consobrino . Decedente autem quan-
documque *Anna Catharina* sine filiis , substituit dictum con-
sobrinum *con facultà di poter disporre di detta mia Eredità a
suo modo , ed in caso che nou dissenesse , voglio che di detta mia Eredità se ne erigga una Cappellania in onore del Patriarca S. Giuseppe col peso di una Messa votiva il mese del Santo in perpetuo , e di altre nove &c.*

Seff. 22. cap. 8.
de Refor.

Vita functa Testatrice die 24. Novembris ejusdem anni , Sa-
cerdos Nicolai non solum renunciavit cohabitationi cum
Catharina nepte , sed etiam præscriptæ devolutioni ususfru-
ctus . Curavit tamen , ut ipsa neptis , & hæres in piëtate ,
bonisque moribus informaretur in Conservatorio puella-
rum Anticoli , ubi ea deinde occubuit . Interim vero de-
gente *Anna* in dicto Conservatorio , Sacerdos Hyeronimus
Anno 1759. die 8. Novembris amplissime favore ejusdem
Conservatorii renunciavit integrum hæreditatem , omnia-
que jura sibi competentia in casu decessus Annæ sine filiis ,
cum onere manutenendi duas Magistras Pias in Oppido
Acuti pro optima puellarum in pietate , bonisque moribus
instructione .

Verum post sequutum Annæ Catharinæ obitum sine filiis , Sa-
cerdos Hyeronimus instetit pro Capellaniæ erectione sub
invocatione S. Josephi a Testatrice præscriptæ . De hac
autem Capellaniæ erectione auctum est ad petitionem dicti
Sacerdotis Hyeronimi in Congregatione diei 9. Julii 1768. ,
& proposito dubio *An sit locus erectioni Capellaniæ , silente
Dominico Viro , & Conservatorio , responsum fuit Affir-
mative .*

Erectionem hanc beneficio novæ Audientiæ mordicus impu-
gnavit Dominicus vir Testaticis tam ob incertam præde-
functę uxoris voluntatem , quam ob jam antea factam a
Sacerdote Hyeronimo renunciationem favore Conserva-
torii , ac in Congregatione 10. Februar. 1770. disputato du-
bio *An sit staudum , vel recedendum a decisio n prodiit respon-
sum Pro recessu a decisio n . Viden. folia diei 9. Julii 1768. ,
& 10. Febr. 1770. , in quibus facti species , & rationum
momenta hinc inde adducta late habentur . Nunc itaque*

initante Sacerdote Hyeronimo, interpellato etiam Conservatorio, duo proponuntur dubia, alterum circa renunciationem emissam favore Conservatorii, alterum circa Capellanię erectionem.

Ad I. inquit Sacerdos Hyeronimus, renunciationem factam die 8. Novemb. 1759. favore Conservatorii nullam prorsus, irritam que esse, quum facultas sibi a Testatrix data alligata fuerit conditioni obitus pueræ *Anna Catharinae* sine filijs, hac proinde conditione nondum purificata, nullum sibi jus fuerit de hereditate disponendi, quia pendente conditione nullum sibi jus esset exercenda facultatis, quæ a purificatione conditionis obitus *Anna* sine filiis pendebat. Advertit item, se jam usque ab anno 1747. non solum renunciasse cohabitationi cum puerla nepte, ma ancora alla sostituzione fatta a mio favore &c. non volendo, ne riservando per me cosa alcuna. Cum itaque substitutio, & jura omnia jam ab anno 1747. cessata fuerint, eadem amplius cedi, ac renunciari nequiererint anno 1759. favore Conservatorii Anticuli.

Addit, cessionem favore dicti Conservatorii non titulo lucrativo, sed oneroso factam fuisse ob prescriptum onus manutenendi de consensu Episcopi duas Magistras Pias in Oppido Acuti pro optima puellarum in pietate, bonisque moribus instructione. Porro Conservatorium nunquam hanc cessionem acceptasse, nec ullum unquam Episcopi consensum accessisse, quin imo expresse fuisse à Conservatorio repudiatam, & ab Episcopo rejectam, non defuncta *Anna* puerla, Conservatorium mandante Episcopo restituisse Dominico Patri omnia mobilia ad defunctam puerlam spectantia. Unde concludit, sive ob defectum acceptationis, sive ob claram repudiationem, in nihilo habendam esse dictam onerosam cessionem.

Hinc ad II. arguit, electioni Capellanię locum esse debere ob expressam, apertamque Testatrixis legem, ed in caso non disponesse, voglio che di detta mia Eredità se ne erigga una Cappellania in onore del Patriarca S. Giuseppe. Cum enim *Anna* Puella decelerit sine filiis, & purificata remanserit conditione electionis Capellanię, hereditandum non sit, quin hec erigenda sit, ut Fundatrix prescripta suffragia consequi valeat.

Nec a *Dominico Seraphini* viro Testatrixis, nec a Conservatorio Anticuli libellum adhuc habuimus.

Testatrix heredem instituit Annam Catharinam filiam addita lege Che debba coabitare con il Signor Girolamo Nicolai suo Zio &c. e non volendo abitare col detto suo Zio, in tal caso voglio, che l'usufrutto spetti a detto Signor D. Girolamo, e la proprietà a detta mia figlia. Prescrispsit item e morendo detta Caterina si cià pupillare, o in altra età senza figlioli legittimi, e naturali, voglio, e comando, che succeda a detta mia Eredità il Signor D. Girolamo Nicolai mio fratello cugino con ampla fu-

colta di poter disporre di tutta la mia eredità a modo suo , ed in caso che esso non disponesse , allora voglio , e comando che di tutta la mia Eredità se ne eriga una Cappellania in onore del Patriarca S. Giuseppe di una Messa &c. e detta Cappellania voglio che sia mera Laicale da godersi dagli Eredi del detto Signor D. Girolamo , e suoi colla facoltà amovibile ad nutam , perchè così &c.

Idem vero Sacerdos Hyeronimus , vix secuto Testatricis obitu , solemni actu anni 1747. , post narratum onus datum Annae nepti che doveisse coabitare con me suo Zio &c. e non coabitando meco in tal caso restasse priva dell'usufrutto dell'Eredità , e quello dovesse devolversi a me , declaravit , ac renunciavit non solo alla coabitazione con detta Anna Catarina mia Nipote , ma ancora alla sostituzione fatta a mio favore , ed acconsentito , che tutto il frutto de beni Ereditari debba cedere , ed erogarsi a favore di detta Anna Catarina crede ad effetto di risanerla in qualche Luogo Pio , perchè la medesima possa essere ben educata , ed instruita nel Santo Timor di Dio &c. non volendo , ne riservando per me cosa alcuna &c.

Demum idem Sacerdos Hyeronimus alio publico actu anni 1759. , post narratam facultatem sibi competentem di disporre dell'Eredità di detta Testatrice , ad rem gratam faciendam Anna Catharine jam in Conservatorio Anticuli degenti , habilitato spogliarsi affatto delle facoltà concessagli dalla detta Testatrice , ac proinde cessit , ac renunciavit al Ven. Conservatorio delle Maestre Pie della Terra di Anticoli , e rispettivamente alla Signora Anna Caterina presente , e per detto Conservatorio accettante tutta l'intiera Eredità della detta quandam Rosa Testatrice consistente in stabili , Motili , ed altro &c. assieme con tutte , e singole sue raggioni subonere mantenendi (ogni qual volta però resti approvato da Monsignor Vescovo d'Anagni) binas Magistras Pias in Oppido Acuti pro optima puellarum in pietate , bonisque moribus instructione .

Dijudicent hinc EE. PP. assueta maturitate , ac justitia .

- I. *Au cesso bonorum hereditariorum qu. Rosæ Agostini favore Conservatorii Terræ Anticuli susineatur , & quatenus negative .*
- II. *An sit standum in primo , vel in secundo loco decisis in casu &c.*

SANCTI MARCI IRREGULARITATIS . Cum Sacerdos Vincentius Morelli præ manibus habens ad alium usum securim , insequutus fuisset fugientem Mulierem Rosariam Carino , quæ utero gravis erat , eamque deprehendisset , absque eo quod ictum ullum vibraverit , accidit ut Mulier timore percussa trepidare primum , & contremisce-re cœperit , deindeque abortum ediderit . Curia Episcopalis in Sacerdotem inquisivit , & post completum Processum , facta defensionibus renunciatione , satius duxit Sacerdos Theo-

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

Theologorum judicio se submittere, qui existimarentur, adeundam ab eo esse Apostolicam Sedem pro dispensatione: Quare ipso Supplicante in Congregatione diei 8. Iunii nuper elapsi duo proposita fuerunt Dubia = I. An constet de irregularitate in casu &c. = II. An sit locus dispensationi in casu &c. = & responsuum prodiit = Ad I. Affirmative = Ad II. Dilata, & scribatur Episcopo juxta instructionem.

In instructione autem juxta mentem Sac. Congregationis exarata, quæsum ab Episcopo fuit, qua de causa processus informativus in Curia Episcopali ceptus, suspensus, intercepitusque remanserit, quin Sacerdos defensiones paraverit, nec super qualitate criminis, & pena sententia prolatâ fuerit, sed solo trium Theologorum voto exquisito, Causa in eadem Episcopali Curia fuerit absoluta: Illudque etiam requisitum extitit, an Orator veræ resipiscientiae, & constantis emendationis signa exhibuerit. His omnibus in nova sua relatione ita Episcopus respondit. Resero, quod Fiscale informativo jam constructo, statim, ac sponte ante citationis expeditionem personaliter comparuit antedictus Sacerdos Morelli, eidemque mandatum per Palatium iniunctum fuit, ac ipsiusdem examen receptum, & dein suo constituto compilato defensionibus formiter renunciavit, Fiscales Testes pro rete, ac ritè repetitis habuit. Instetit postea, negotium a Theologis secundum conscientiam decidendum fore, illorumdemque qualcumque votum se exequi paratiissimum præbens. Huiusmodi petitioni acquieci, ex eo quia antedictus Morelli nunquam mihi sui ipsius correctionis occasionem præbuit, veram, atque exemplarem Sacerdotalem vitam ducens, tum, & ob illiusdem paupertatem, ne expensis in iudicio prosequendo gravaretur, ceu & ipse met mihi exposuit hoc ultimam. Tres jam ex melioribus Theologis deputavi ad questionem jure dirimendam, qui toto processu sedulo perpenso, ac mature discessu negotio, pronunciarunt, debere enunciatum Sacerdotem Morelli, ob conscientiae sue solatum, absolutionis, dispensationisque gratiam a SSmo Domino Nostro quam celerius obtinere. Cui Theologorum voto precibus suis ad SSnum porrectis statim acquieavit: Partis offensa, & querelantis remissionem, & excusationem obtinuit ipse met Morelli, quæ in actis existit. Quibus stantibus, & ob suam bonam, religiosanque vitam, tum ob ipsius met paupertatem ulterius non molestandum esse benigniter censui, ast porrectarum precum exitum expectandum fore.

In eodemque sensu etiam nunc perseverat, praesertim quia de die in diem vera penitentia, constantis emendationis, & non fucata resipiscientia indubia exhibuit laudatus Sacerdos signa cum communi adificatione. Atque haec sunt, quæ juxta mandata Sac. Congregationis iterum refert Episcopus; cumque nihil modo addendum sit iis, quæ in præterito folio diei 8. elapsi mensis Junii perpensa sunt, rogantur idcirco Emi PP. illud resumere, deindeque decernere.

An sit locus dispensationi in casu &c.

199

Die Sabbathi 28. Septembris 1771. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

Cum duæ, quæ subjiciuntur Causæ, discuti non potuerint in postrema Congregatione diei 31. elapsi mensis Augusti, in cuius folio descriptæ fuerant, placeat idcirco FF. VV. tum illas, tum alias in præsenti folio adnotatas hodierna die definire.

A NAGNINA ERECTIONIS CAPELLANIAE.

- I. An cesso bonorum hereditariorum qu. Rosa Agostini favore Conservatorii Terræ Anticuli sustineatur: Sess. 22. cap. 8.
de Reform.
Et quatenus negativè
- II. An sit standum in primo, vel in secundo loco decisis in casu &c.

Ad I. Negativè.

Ad II. In primo loco decisis.

S ANCTI MARCI IRREGULARITATIS.

An sit locus dispensationi in casu &c.

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

Negativè.

L UCANA MATRIMONII. Nullitatem matrimonii cum nobili Viro Blasio Torre contracti, proposuit Sacra Congregationi nobilis Mulier Fulvia Sinibaldi, ex causa impotentiae ejusdem Blasii. Meliores exquisivit Sacra Congregatio die 29. Julii 1761. de eadem impotentia probations, edito rescripto = Dilata, & fiat recognitio Corporis juxta instrutionem D. Secretarii = Remisso autem ab Archiepiscopo Processu, injunctas continente probations, iisque

Sess. 24. cap. 1.
de Refor. Matrim.

que exāmini subjectis die 13. Decembris 1767. prōdiit responsum = *Dilata, & esse locutus experimento cohabitationis triennalis.*

Novas ead. Mulier exhibuit prēces pro declaratione nullitatis matrimonii, quæ dīe 26. Augusti 1769. Archiepiscopo fuerunt remissæ, ac demandatum, ut nova fieret recognitio Corporis Mulieris. Hac igitur expleta, repropositaque Causa in Congregatione diei 4. Maji currentis anni, in controversiam primō deducta fuit validitas Actorum, quæ gesta in partibus erant a Vicario Generali post obitum Archiepiscopi, cui res mandata fuerat expedienda: deindeque dubitatum quoque fuit, an completa esset triennalis cohabitatio a Sac. Congregatione demandata, & an in casu expediret, ut completeretur, His autem omnibus in folio ejusdem diei relatis, & solita maturitate perennis, EE. VV. tunc rescribendum centuerunt = *Dilata, & prosequatur experimentum per aliun annum.*

Verum datis ab Archiepiscopo litteris, in quibus nunciabatur quid periculi ex ulteriori immineat experimento, quidve illiciti moliminis ejus occasione Vir tentaverit, iisdemque litteris a me recitatis in Congregatione diei 3. Augusti nuper elapsi, EE. VV. jusserrunt, ut Causa hodie reponeretur, & interim eidem Archiepiscopo proponeretur temperamentum, quo juxta relatas ab eo circumstantias agere debuisset. Alio igitur expleto processu super recognitione Corporis Mulieris, & super eorum verificatione, quæ narrata fuerant, juxta mandata Ee. VV., Causa iuncte reproponitur. Pudor prohibet, ne quæ in eodem processu continentur, quæque post iniunctam experimenti prosequitionem acciderunt, typis edantur, & in publicam prodeant lucem, patebunt tamen ex foliis scripto traditis, & Ee. VV. circumferendis, ut definiant

An sit locus dissolutioni Matrimonii, in casu &c.

Affirmative.

Sess. 24. de Ma-
trim. can. 6.

NEAPOLITANA MATRIMONII. Matrimonium init die 8. Aprilis anni 1759. Patina Marchio *Vincentius Confalone*, tunc atatem agens annorum 19. cum divite puella *Catharina Bajona* annos sexdecim nata. Cohabitarunt una cubantes Sponsi menses propemodum quinque: Postea Catharina die 31. Augusti ejusdem anni divertens a Viro sese recepit in Monasterium vulgo appellatum delle *Scorziate*, ubi usque ad præsens quoque moratur. Anno deinde 1768. declarante Viro voluntatem vovendi se Deo nell'Ordine di S. Spirito, o in altro Ordine approvato dalla S. Sede,

S. Seðe, Curia Archiepiscopalis post plura compilata acta ad excludendam matrimonii consummationem, sententiam protulit = *Matrimonium esse ratum, non autem consummatum, ac proinde licere, & licitum esse Marchioni Vincentio Confalone ingredi Religionem approbatam ad effectum in ea profundi*. *Negative.*

Ad provocationem tamē Defensoris Matrimonii delata quæstio est ad Sacram Congregationem, propositoque die 28. Aprilis 1770. quæstio = *An co-ſtet de Matrimonio rato, & non consummato, ita ut liceat Marchioni Vincentio Confalone, ingredi Religionem approbatam ad effectum in ea profundi*, prodiit responsum *Negative.* Viden. folium diei 31. præcedentis mensis Martii, in quo latius facti series, ac rationum momenta hinc inde proposita habentur. Novis vero nunc paratis juribus ad excludendam matrimonii consummationem, obtentoque beneficio novæ audientiæ, eadem quæstio reproponitur.

Repetit Conjugum Patronus, id unice inquirendum, an matrimonium fuerit nec ne consummatum, quum quæstio hæc instituatur non ad dirimendum conjugium ob impotentiam absolutam, vel respectivam, sed tantum, ut *Marchionè Vincentio liceat Deo se vovere, & professionem in aliquo Regulari Ordine emittere.* Ad hunc autem effectum non ex rigidiore proferantur oportet probationes, quæ in primo casu desiderantur, sed leviores admittuntur, quæ maximam exhibeant probabilitatem, matrimonium haud fuisse revera consummatum, cum suspicandum non sit, quid fraude, vel collusione moliri ab eo, qui perfectiorem vite rationem instituere exoptat *Sánchez de Matrim. lib. 7. disput. 109. num. 10..* Addit vero, concludentes præterea hic præsto esse probationes, matrimonium *Vinceutii* tantum ratum, non consummatum fuisse.

Apertè id evinci clamat ex pluries repetita cum Sacramenti religione tam a Viro, quam ab Uxore confessione, confirmata ulterius tum ex juramento septimæ manus Consanguineorum, tum ex parte Viri, tum ex illa Uxoris. Hanc autem unisonam confessionem juramento septimæ manus firm. tam a Sacris Canonibus verum, & rectum judicium appellari, satisque esse, ut quælibet consummationis umbra excludatur, etiam ad effectum dissolutionis Conjugii cap. 1., & cap. 5., & cap. ult. de Frigid., & males.

Nec momenti esse præcedentes Viri declarationes de consummato opere, in secunda, & in tertia condormitionis nocte. Quum illæ prodierint in litis æstu, easque utcumque a veritate, & justitia abhorrantes ex ore Vincentij expresserit avaritiæ spiritus, sive timor amittendi commodum Uxorie Dotis. Et revera Vincentius ipse tunc etiam dixit maritale opus non complevisse prima nocte; at qui primo amoris æstu impotens fuit, nec secundo nec

tertio concubitu potentia n. aquirere potuit. Affirmavit pôrrò consumationem in secunda, & in tertia nocte, sed ambiguis, & oscuris verbis, dubitans an intra, vel extra vas semen effuderit: Observat insuper Patronus Conjugum, toto demin quinque mestre condormitionis tempore virum num quam officio suo functum fuisse, unde eo minus ambigendum nec secunda, nec tertia nocte illud implete potuisse; Concludens inde illi dubiæ, & inverosimili declarationi præferri omnino oportere indubiam, claramque confessionem de non completo opere subinde in obsequium veritatis expositam.

Præsertim quum alias plures urgere jactet probationes consummationis exclusivas. Urgere profecto Vincentium ad eam simulandam sanguinem Pipionis ad faciendam fraudem comparasse; ad potentiam aquirendam consilio Medicorum mutasse locum, calidores cibos, & medicamina sumpsisse, & eo demum devenisse, ut repugnanti Uxori turpissima amittenda virginitatis media insinuaverit. Ex his autem Viri impotentiam evinci Ursay. discept. 12. num. 10. tom. primo, Rot. post Zucch. quæst. medic. leg. dec. 6. num. 6. Urgere ulterius, Uxorem pluries, & tempore non suspecto, de Viri imbecillitate passim conquestam fuisse nedum cum familiajibus, sed cum Confessario etiam, aliisque Sacerdotibus. Urgere demum publicam inde exortam famam de numquam sequuta consummatione. Quæ omnia matrimonii tantum rati gravissima sunt argumenta Card. de Luca de Mitrin. disc. 9.

Addit demum inflectionem tam corporis Viri, quam Uxor. Illo etenim anno 1760. a quatuor Physicis recognito, omnes ultra externa vitia constantem flacciditatem agnoverunt: Nuper item renovata inspectione ab aliis quatuor Physicis, eadem externa vitia, eademque flacciditas perspecta fuit, adeout una fuerit omnium sententia, constare de vitio originario, nativo, & obsfirmato. Ex inspectione vero corporis Uxor. fa. a duabus judicialibus Obstetricibus, explorata res est, ipsum adhuc intactum, & nullo Viri congressu vitiatum esse. Ex hac proinde accurata utriusque Conjugis inspectione aperte evinci Vincentium maritale opus nunquam implevisse Cap. Proposuit 4. de Probat., & Rot. ad Ornat. Card. de Luc. lib. 14. dec. 11. num. 6.

Nec recte opponi vel judicium quatuor Medicorum a Viro productum, vel luem venereum ex post a Viro contrahitam. Illorum siquidem judicium utpote extrajudiciale, in nihil habendum esse, præsertim quia ab aliis judicialibus de falsitate, ac errore convincitur. Luem vero venereum esse meram fabellam a Matre Vincentii unice suggestam; que litem sovebat, agebatque: & sanè nullo Medici, vel Chirurgi testimonio fulciri, nulla Pharmacorum nota, nul-

nulliusque Pharmacopolæ dicto, imo ipsam *Vincentii Martini* veritati, ac suæ conscientie consulendo dicti morbi fictionem juramento fassam fuisse.)

Perperam demum excipi judicium Obstetricum fallax esse, & nimis serotinum. Affirmatur enim, hunc esse modum probandæ virginitatis a Sacris Canonibus adiungentum, & communī Ecclesiæ praxi, ac disciplina confirmatum, Cap. Proposuiti 4. de Probat., cap. Causam 14. eodem sit., & quidem recto jure, quia certa, & indubia signa adsunt, quibus virgo a corrupta distinguitur, Zocch. quest. Med. legal. lib. 4. tit. 2. quest. 2. num. 9. Ea autem signa Virginitatis semel Viri congressu disrupta, nunquam ad primævum statum redigi, quantocumque temporis spatio mulier a viro abstineat. *Bovigeres in commentariis de Matrim. dissol.* ob impot. §. 49.

Contra Defensor Matrimonii ea omnia repetit, quæ fusè in præteritis scriptis opposuit tam ad excludendam Viri impotentiam, quam ad evincendam matrimonii consummationem, quæque latius referuntur in folio diei 31. Martii 1770.; Addit tamen, novas nunc allatas testificationes nullius momenti reputandas esse, tum quia extrajudiciales Cap. 2. de Testib., tum quia editæ sunt non citato, nec interpellato Defensore matrimonii, nec servatis aliis præscriptis in Constitutione su. me. Bened XIV. Ia 34. Tom. I. §. 6. & seqq.. Præsertim quia eadem testimonia vel carent necessaria Testium subscriptione, vel nulla Notarii recognitione obfirmata fuerunt.

Statuit Alexander III. in cap. Verum 2. de convers. conjug. = Verum post consensum legitimum de præsenti, licitum est alteri, altero etiam repugnante eligere Monasterium (sicut sancti quidam de nuptiis vocati fuerunt) dummodo carnalis coniunctio non intervenienter inter eos, & alteri remanenti (si communis continentiam servare noluerit) licitum est ad secunda vota transfire, quia cum non fuissent una caro simul effecti, satis potest unus ad Deum transfire, & alter in seculo remanere = & in cap. Ex publico 7. eod. tit. = Mandamus quatenus si prædictus vir ipsam carnaliter non cognoverit, & eadem ad religionem transire voluerit, recepta ab ea sufficienti cautione, quod vel ad religionem transfire, vel ad virum suum redire infra duorum mensium spatium debeat, ipsam a sententia, qua tenetur absolvias, ita quod si ad religionem transierit, uterque restituat alteri, quod ab eo noscitur recepisse. Hinc Sancta Synodus Tridentina in sess. 24. de Matrim. can. 6. edixit = Si quis dixerit Matrimonium ratum, non consummatum, per sollemnem Religionis professio- nem alterius conjugum non dirimi, anathema sit.

Eo itaque tota redit inspectio, an matrimonium *Vincentii*, & *Catharinae* sit tantum ratum, vel potius consummatum. Initio litis *Vincentius* Vir consummationem affirmavit, Catharina vero Uxor eam negavit. At affirmante Viro

matrimonium fuisse consummatum, non Mulieri contrarium afferenti, sed Viro est credendum Can. Si quis accepit 33. quest. 1., cap. Consultationis sua taliter respondemus, quod cum in decretis habeatur expressum, quod si Vir dixerit, quod Uxorem suam cognoverit, & Mulier negaverit, Viri standum est veritati, & praefato Viro, qui dixit se Mulierem cognovisse fides est adlibenda, fidjuramento firmaverit.

Verum enim vero si ex aliis probationibus, ac conjecturis veritas confessionis Mulieris elucescat, huic potius quam Viro contrarium afferenti est credendum. Ita docet Gregorius VIII. in cap. Propositi 4. de Probat. = Cum partes essent in tua praesentia constituta, Mulier proposuit se nec a Viro cognitum, nec potuisse cognosci, quod tam proprio juramento, quam testimonio septem Mulierum probavit, que per aspectum corporis eam esse virginem afferuerant, viro per juramentum suum contrarium afferente, videtur igitur nobis, quod juramento puella, & testimonio illarum septem Mulierum fides est potius adhibenda.

Ponderandum itaque in facto est, an attentis probationibus, conjecturis, adminiculis, & argumentis in casu concurrentibus potius *Vincentio* Viro affirmanti, quam *Catharinae* Uxori neganti fides sit praestanda. Quanti item habendzint recentiores Viri declarationes non habita consummationis in retractationem praecedentium, itaut omnis abfit suspicio, Vitum modo consummationem negare non ex tædio litis, nec ex amissa spe recuperandi Uxorem, sed in veritatis obsequium, & in sue conscientiae exoneracionem. Etiam dum queritur de matrimonio rato, ad hoc ut alter ex Conjugibus professionem emittere valeat, tales esse debent probationes, ut omnis dubitandi locus excludatur, ne alias perpetuo adulterio superstes Coniux ad alias nuptias convolando exponatur.

Sacra Congregatio in Neapolitana Matrimonio 11. April. 1761., in qua ambo Coniuges summa cum bona fide sub iteratis juramentis testati fuerant, etiam post bimestrem cohabitationem opus maritale non complevisse, nec compleri potuisse ob impotentiam Viri, idque ipsum confirmaverant consanguinei, familiares, communes genitores, ac septima manus, Medici, & Chirurgi inspecto corpore Viri, & Obstetrices inspecta Muliere, responsum dedit, matrimonium esse tantum ratum, & licere Viro ingredi Religionem.

Eminentissimi Patres, qua ornantur juris sacri peritia, & optimo rerum judicio, dignentur responsum dare
An sit standum, rei recedendum a decisio, in casu &c.

Dilata, & coadjuventur probationes, servata forma Constitutionis Benedictinæ.

ALEXANDRINA SUSPENSIONIS. Præter denegationem Alexandro Gamalero institutionem ad Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis Alexandrinæ, ad quem fuerat legitimè præsentatus, Rm̄us Episcopus eum præterea suspensionem declaravit tum ob non adimplēta Missarum onera suo beneficio, & Legato pio adnexa, tum ob insufficietiam Patrimonii, cuius titulo ad Ordines fuerat promotus, tum etiam ob alienationem bonorum ejusdem Patrimonii. Provocavit Sacerdos Alexander ad Sedem Apostolicam, proindeque in postrema Congregatione diei 31. elapsi mensis Augusti propolita fuerunt tria dubia, quorum resolutionis, supplicante Episcopo pro dilatatione, ad hodiernam diem jussu EE. VV. protracta fuit.

Cum autem de Causæ meritis agendum modò sit, nihil adhuc Episcopus deduxit, nihilque de suis juribus exhibuit: Quare rogantur EE. PP. folium præteritæ Congregationis resumere, & sequentibus dubiis respondere.

I. *An constet de lexitimitate causis suspensionis, in casu &c.*

Et quatenus affirmativè

II. *An sit locus alsolutionis, in casu &c.*

III. *An Canonicatus sub titulo S. Petri erectus in Cathedrali Ecclesia Alexandrina sit adjudicandus Sacerdoti Alexandre Gamalero, ita ut per Episcopum sit ei danda institutio, in casu &c.*

Ad I. Negativè, & quoad investimentum Capitulum Capitalium restitutorum Episcopus utatur, jure suo.

Ad II. Provisum in primo.

Ad III. Affirmativè.

AMERINA. Ad novam construendam in Oppido Jovii Parochialem Ecclesiam duo indulxit anno 1738. san. me. Clemens XII.: alterum, ut pro constructione nova Ecclesiæ erogari valeat summa, que debetur Monti, seu Montibus frumentariis ejusdem Terræ Jovii, pre eo tamen solummodo, quod supervest extra sortem erectionis: Alterum ut erogari valeant annua scuta 120. assignata pro duabus puellis de Terra Jovii, que nubere velint in Donino, non concurrentibus de illa Terra Jovii puellis de anno in annum, que velint profiteri in Religione. Si autem una saltem puella concurrat ex prædictis, unum subfidiū dotale tantum scut. 60. de anno in annum erogari

valeat pro constructione dictæ Ecclesie ad decennium.

Cæpta hinc anno 1743. ædificatio est, sed urgente necessitate majoris subsidii, Dux Matthæus venditionem petiit Locorum montium 20., quæ fundum constituebant unius ex dictis duobus subsidiis dotalibus, quam in Congregatione diei 15. Decembris 1764. obtinuit cum onere reintegrandi eadem Loca 20. ex multiplico faciendo cum fructibus aliorum 20. locorum montium superextantium, non concorrente tamen puella Terra Jovii, quæ vellet in Domino nubere. Viden. folium diei 24. Novembris ejusdem anni, in quo disertissimè facti species habetur. Verum cum ultra pretium dictorum 20. locorum in Fabricam erogatum, deesset adhuc ad ejus perfectionem summa scutorum 1506, idem Dux Matthæus facultatem petiit alienandi loca montium jam ex multiplico comparata, nec non impoñendi censum scutorum 1000. super locis montium 20. superextantibus, ut tandem aliquando perfici valeret Ecclesia.

Preces hæc relatae fuerunt in folio diei 26. Augusti 1769., sed tunc resolutione dilata ad sequentem Congregationem diei 16. Septembris, in hac Eminentissimi PP. novas litteras Episcopo Amerino dandas censuerunt, ut secerneret extantia capitalia Montis Frumentarii, & ulterius dello Spiano a quantitate eorumdem erectionis, nec non referret, quæ frumenti quantitas Populi necessitati inserviat, quæve superexcedat. Inquireret etiam de Communitatis viribus, & de Populi facultatibus, an aliquam saltem sumptuum partem conferre posset; & demum, an alia adessent media, quibus necessitati Ecclesia consuli posset.

Hisce omnibus cum hodiernus Episcopus plene satisfecerit, Dux pròinde Matthæus easdem repetit preces. Inquit, dubium amplius non esse de totali defectu alterius cuiuscumque subsidii, deque Communitatis, Populi que impotentia: Tanta ideo urgente necessitate rogar, ut ad perficiendum Ecclesia Parochialis ædificium, quod jamdiu jacet imperfectum, tandem aliquando indulgetur petita applicatio, cum reædificatio Ecclesia Parochialis, ut bonum publicum respiciens, melius, utiliusque opus pium cæteris operibus piis semper sit anteponendum.

Episcopus ad novas Sacrae Congregationis litteras respondit, necessarias expensas pro Fabricæ opere complendo expoñere summam scutorum 1600., nullumque in id subsidium sperari posse ex Montibus Frumentariis in Terra Jovii existentibus; utpote facultatibus lapis, & accolarum indigentia penitus imparibus; nec expedire eosdem imminui, aut aboleri, ne alias populus culturam, agrosqne

que inseminatos deferere , & alio demigrare compellatur .

Testatur quoque Communitatis proventus non modo exhaui-
riri . sed etiam impares esse oneribus publicis subeundis ,
imo insigni debito scutorum 800 . Communitatem grava-
tam esse : Parochiæ verò reditus adeo tenues esse , ut ne de-
centem quidem congruam exhibeant . Parochianorum con-
ditionem adeo miseram esse , ut præter operas manuales
usque nunc etiam gratis praefititas , nequeant alterius con-
tributionis gravamen subire . Sodalitia tandem nihil pos-
sideret , nullumque auxilium ferre posse : Concludit proin-
de unicum pro absolutione Ecclesiæ Parochialis subsidium
petendum esse ex legato , Locisque Montium Barbaræ
Matthæi . Hoc tam sancto , utili , ac necessario opere
piam Testatricis voluntatem pinguius impleri , simulque
tum spirituali , tum temporali Joviensium bono consuli .
In id . denum consensum præbere omnes interesse haben-
tes , nec non Communitatem , & Incolas ejusdem
Terræ .

Reproponitur itaque petitio

An , & quomodo sit concedenda facultas alienandi Loca Montium
confecta ex multiplico , itemque facultas imponendi censum
scutorum mille super fructibus Locorum 20. superextantium ,
in casu &c.

Affirmative juxta modum , scilicet cum onere reinten-
grandi loca montium , & extinguendi censum juxta
modum , & tempus ab Episcopo præsumendum , cuius
Cura erit invigilare , ne quid superfluum in causam
Fabricæ impendatur , & pecunia , quæ necessariae fue-
rint in eam causam fideliter erogentur , reddita singu-
lis annis coram Episcopo ratione , eique scribatur ju-
cta instructionem facto verbo cum Sanctissimo .

*Sess. 22. decret.
de observ., &
evitan. in celebr.
Miss.*

*Et
Sess. 24. cap. 12.
de Reform.*

COMEN. CELEBRATIONIS MISSARUM. Pro eas qua pollet Pastorali sollicitudine in Ecclesia sibi commissa administrastra Episcopus Comen., duo præsertim in Cathedrali Ecclesia institui curavit. Primum respicit celebrationem plurium Missarum Conventualium cum cantu iis diebus, quibus plures Missæ a Rubrica decernuntur; Alterum pertinet ad vetitam Canonis Missarum, privataram celebrationem eo tempore peragendam, quo Divinum Officium in Choro recitatur. His contradixit Capitulum, contrariæ consuetudini, aliisque rationibus innixum, factusque propterea est locus disceptationi trium dubiorum, quæ in calce transcripta sunt.

Ad I. quod attinet, ex consuetudine, contendit Capitulum non teneri ad duplicum Missam Conventualem, nisi in fériis dumtaxat Quadragesimæ, quum recurrit alicujus Sancti Officii, & diebus obitus, vel Anniversarii alicujus Defuncti. Consuetudinem hauc probatam afferit ex ipsis Capituli Statutis annorum 1390., 1440., & 1534., quibus pro una tantum Missa assignantur distributiones, pariterque pro una tantum Missa in aliquibus anni festivitatibus augentur. Contendit autem hujusmodi Statuta non *indefinitè*, sed *taxativè* loqui de unica Missa, eo quia dictio nem semper exhibeant in singulari numero, & nunquam de duabus Missis mentionem faciant.

Addit, nonnullos Episcopos hujusmodi consuetudinem subvertere quidem adnitos fuisse, sed restitisse Capitulum, eamque propugnasse, & nunquam exequitioni mandata se decreta hac de re edita ab Episcopo Vercellensi Visitatore Apostolico anno 1580., ab Episcopo Archinto anno 1618., & ab Episcopo Carafino anno 1641., ita quidem, ut interposita anno 1642. a Capitulo appellatione apud S. Congregat. Episcop., & Regul., responsum fuerit = *Scribatur Episcopo, ut supersedeat, commissa Causa Eminentissimis Spadæ, Cajetano, & Cesarino.* Immò advertit, quod licet in Diæcesana Synodo sub Cardinali Ciceri celebrata cuique Collegiatæ injunctum fuerit onus canendi duplicum Missam Conventualem in fériis privilegiatis per annum; nihilominus nunquam Capitulum a veteri more, institutoque deflexerit. His adjicit testimonium unius Canonici, & alterius Mansionarii, quorum primus a 56. annis, alter vero ab annis 35. Cathedrali inservit.

Observat præterea onus canendi Missam Conventualem non *præceptivum* esse, sed *directive*, & per modum consilii, cum S. Pius V. biscentenariam consuetudinem hac super re servari mandaverit. Inserit proindè Cathedralis Ecclesie consuetudinem non esse improbandam, habita præsertim ratione reliquorum onerum, quibus Capitulum subjicitur, & circumstantiarum, in quibus versatur. Recenset

set autem hujusmodi onera , scilicet , canendi Tertiam , & Missam Conventualem , nec non recitandi Officium Beatæ Mariæ Virginis , & Defunctorum , & Psalmos Graduales , & Poenitentiales juxta Rubricam , insuperque plures habendi sacras Supplicationes , publicasque preces , ultra eas , quæ in Rubrica designantur ; & ulterius audiendi Conciones non solum tempore Quadragesimæ , & Adventus , sed etiam singulis diebus festis a Pentecoste , usque Assumptionem Beatæ Virginis .

Circumstantias verò repetit ex insalubri stu tum Civitatis , tum maxime Ecclesiæ Cathedralis in inferiori parte positæ , propé aquas Lacus Larii , pravisque aeris affectionibus , quorum causa adversæ valetudinis , & mortis periculum imminet . Id autem deprehendi dicit ex Medicorum testimonio , & ex experientia , qua constat , Canonicos , ut plurimy in florida aetate decedere . Concludit itaque incongruum omnino esse , ut insolito , semperque impugnato oneri duplicitis Missæ Conventualis Capitulum subjiciatur .

Consuetudinem quoque jastat Capitulum quoad celebratiō nem Missæ tempore Divinorum Officiorum , de quo in II. dubio agitur . Rationabilem contendit hanc consuetudinem , quia alias congruum desiceret tempus ad Sacrum peragendum , tum quia ob insalubritatem aeris , nimiumque frigus prohibentur Canonici Sacrum facere summo mane , & antequam Chorum incipiat ; tum etiam quia absoluto Choro vix superest dimidium horæ , quo brevi temporis spatio non omnes Canonici , qui numero 20. sunt Sacrificium celebrare possunt ; tum demum quia Ecclesia dum Divinum recitatur Officium vacua esset , & advenientis Populi devotio imminueretur . Invectam hac super re consuetudinem probatam sustinet a pluribus Episcopis , qui in suis decretis nihil contra illam statuerunt , & quamvis præterito sæculo Episcopus Carafini reclamaverit , nihilominus Capitulum sece opposuit , & coram hac Sacra Congregatione consuetudinem probasse affirmat .

Sustinet denique ad III. Dubium opus non esse Chori Præfetto post novissima Statuta , quibus cohibetur Canonicorum licentia discedendi a Choro ad Missam celebrandam . Officium Præfetti Chori nunquam agitum a Capitulo fuisse , & nonquam admissum , licet nonnulli ex antiquis Episcopis illud instituere curaverint : immo quamvis Visitator Apostolicus decretum anno 1580. hac super re ediderit , nihilominus habito ad Sacram Congregationem recursu demandatum fuerit = Del Prefetto del Coro per adesso non si vuol innovare cosa alcuna , ma si lascia l'autorità al Vescovo intera , come è di ragione . Hactenus iura a Capitulo deduc-

cta, plura etiam deductum in libello EE. VV. citetur cumferendo.

Episcopus e converso in nonnullis foliis transmissis quoad I. consuetudinem rejicit, eamque nullo modo probari afferit ex Capitularibus Statutis, que non taxativè de unica Missa, sed indefinite loquuntur, iisque formulis, quæ vel ad unam, vel ad plures Missas Conventuales referri possunt. Idque ipsum optari putat decretis Episcopi Trivulzii anni 1534., atque Episcopi Vulpii, & Archintō, cum ea decreta tantu modo respiciant, & præficiant locum, in quo Canonici canere debent horas Sextam, & Nonam, quando Missa sollempnis cantantur in Choro, aut in alia Capella; vel referri debeant ad tempus, quo Canonicis fas est discedere a loco, ubi canitur Missa, scilicet post finem Missæ, vel eos solum comprehendat, qui Missam canere debent. Nullum tamen ex hisce decretis ad numerum Missarum taxativè referri posse.

Animadvertisit præterea Statuta anteriora esse Rubricis a Sancto Pio V. promulgatis, & Capitulum difficile negotio moveri potuisse ad novum Ritum exequendum, ita ut non nisi anno 1600. inductum fuerit ad Breviarium Romanum amplectendum, a quo quidem tempore initium consuetudinis desumi tantum posse existimat. Ab eo autem tempore sustinet consuetudinem non probari, quin immò refert Episcopum Bononiū decreuisse = Che occorrendo celebrarsi qualche festa nei giorni feriali, si quali è ordinata Messa propria della Feria, si cantino due Messe una della Feria, l'altra della Festa = Et Sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium de hoc Decreto scripsisse = Il Decreto 20. ricavato dalle Rubriche del Messale nuovo, che così ordinano espressamente, e dalla consuetudine della maggior parte delle Chiese Cattedrali, e Collegiate, nelle quali in certi giorni si dicono due Messe cantate, o Conventuali; ma per dar qualche soddisfazione al Capitolo si accontentano questi miei Signori Illusterrissimi, che la prima delle due Messe si dica leggendo, però in presenza de Canonici, e così V.S. avrà cura, che si osservi in ogni maniera.

Addit etiam Decetum Episcopi Archintō, qui præscripsit = Che la Messa Conventuale si cantì ogni giorno, conforme nell'Offizio di quel giorno, e quando occorre cantar Messa de Morti, o per Anniversarii, o per altri Offizi de Defonti, se ne cantino due, una de Vivi, e l'altra de Morti; poichè la licenzia avuta dalla Sagra Congregazionis di Roma, che quando occorrono due Messe Conventuali l'una si dica in parola, e l'altra si cantì, s'intende solamente nelle Vigilie, nelle quali si dicono due Messe l'una del Santo corrente, e l'altra della Vigilia. Cumque aduersus hujusmodi, & alia similia decreta Capitulum reclamat, prætextu inveteratae consuetudinis unicam carent

nendi Missam, Sacra Congregatio Concilii Interpretum, auditis partibus censuit, decreta, ut proponitur ab Episcopo in Ecclesiae visitatione facta esse valida, & confirmanda, prout confirmavit, non obstantibus Capituli objectionibus.

Hoc autem Decretum Capitulo nunciatum fuisse afferit Episcopus, congregatisque Canonicis, refert, Archidiacorum tunc temporis totius Capitali nomine, declarasse = Paratus se esse, quæ Sacra Congregatio, & Reverendissimus Episcopus præscriperit exequi. Advertit insuper Episcopum Caraffai anno 1641. inherendo dictæ resolutioni decrevitse = Che similmente perdino la distribuzione della Messa Conventuale quelli, che non si troveranno presenti alla seconda Messa, che conforme alle Rubriche del Missale si deve con oblio di peccato mortale cantare nelle ferie privilegiate. Nec obstat rescriptum Sacrae Congregationis Episcoporum, & Regularium anni 1642. his verbis conceptum = Scribatur Episcopo, ut supersedent, commissa causa Eminentissimis Spada, Cagetani, & Cesario, cum illud referri to lum debeat ad partem pœnalem Decreti, a qua fuerat appellatum.

Profert deinde aliud Decretum Episcopi Turiani anni 1658, quo declaravit = Che se si stimano esenti legittimamente di cantare due Messe Conventuali nelle ferie privilegiate in virtù della moderatione de decreti della V. siti Ap. S. Iusti et al n. 20., non intendis o, che ciò possa estendersi alli giorni d'gli Anniversarij, o altri Ofizi de Morti, per li quali è assegnata mercede particolare. Existimat autem hujusmodi Decretum supponere celebrationem duarum Missarum Conventualium; unus scilicet cum cantu, & alterius sine cantu, nihilque quod has duas Missas disponere, solumque præscribere onus canendi tum Missam Conventualem, tum Missam pro Anniversario, & pènam indicere, si non canatur. Negat etiam ab hujusmodi Decreto Capitulum appellacionem unquam interposuisse, cum appellatio tantum respiciat Decreta Synodi anni 1672.. Denique provocat ad acta Visitationis anni 1701. ex quibus hæc habentur = Occurrere, quod celebrari debeant Missa due secundum Rubricam Missalis, & Kalendarii, celebrantur scilicet una privata, & altera decantata.

Quoad II. dubium proponit Episcopus antiqua Capituli Statuta, & Ordinationes, quibus ita decernitur = Ad hoc ut major intelligentia intentatur circa divinam cultura, & ne aliquis residentium requisitos colores inveniat se absentandi a divinis horis &c. non recedant ab ipso loco, ubi Missa celebratur, nisi post finem Missæ, & perfecto Evangelio S. Ioannis = Deindeque allegat decretum ab Episcopo Archiato editum anno 1598. quo statuitur = Ozni Canonico, che non si troverà presente in Coro, e Mututino, ed alle Ore Gramiche al primo Salmo, ed alla Messa grande all'ultimo Kyrie Eleison, ovvero fini-

to il Gloria in Excelsis , quando si canta , sia notato per assente , salvo se per infermità legitima , ovvero per negozj proprij del Capitolo , o chiamato da Monsignore Reverendissimo per commune utilità di questa Chiesa .

Neque adversus hujusmodi decretum opponi posse censer Capituli reclamationes , tum quia ex non respiciunt casum absentiae a Choro ad effectum celebrandi Missam , tum etiam quia Episcopus Caraffini contra abusum , qui irrepserat querelas anno 1642. proposuit Sac. Congregationi Episcoporum , & Regularium , tum demum quia Episcopus Turriani anno 1668. punctari mandavit quemcumque Canticum , qui tempore divinorum Officiorum a Choro discederet , ut Missam celebraret . Et hoc modo priora jam edita decreta confirmavit .

Non diffitetur Episcopus posse Praefectum Chori ob temporis angustiam , & commodum Populi , aliasque circumstantias facultatem Canonicis impetriri Missam celebrandi etiam tempore divinorum Officiorum . Sed negat liberum Capitulo esse legem hac de re dicere , certamque methodum absque ipsius Episcopi licentia praefinire , tum quia Concilium Tridentinum Episcopi consensum requirit in iis , quae ad Chori servitium pertinent , tum etiam quia id ipsum Episcopus Caraffini suo decreto mandavit , declarans = Non hanno alcuna autorità , ed arbitrio li Canonici , e Capitolo di fare ordini , e decreti , ne di stabilire cosa alcuna specialmente in proposito di residenza , distribuzioni quotidiane , a simili senza nostro particolare assenso , ed approvazione .

Cæterum probari non posse censer methodum a Capitulo praefinitam , quod scilicet duo ex Canonice tempore Matutini , tres verò tempore aliarum horarum ad Missam celebrandam absunt a Choro . Etenim ponderandum proponit , Capitulum constitui ex viginti Capitularibus comprehensis Canonice , Dignitatibus , & Archipresbytero , qui ratione Curæ Animarum ut plurimum a Choro abesse cogitur . Capitulares verò excepta Quadragesima , & Adventu , aliisque diebus festis gaudere alternativa ; & plerumque evenire , ut unus , vel alter impeditus non intereat . Infert igitur , quod si duo , vel tres pro celebranda Missa a Choro descendant , adeo imminuetur Ecclesiæ servitium , ut inde divinus cultus detrimentum patiatur .

Tandem negat , deesse Canonice tempus pro Missæ celebrazione post Chori servitium . Negat etiam insalubritatem aeris a Canonice expositam , & hac de re Medicorum attestaciones de suspicione , & falsitate redarguit . Ac negat ulterius vitæ periculum ea de causa imminens , cum ab anno 1702. , ad hæc usque tempora 45. Canonici obierint , quorum novem ad annos 60. , totidemque ad annos 70. , & etiam 80. pervenerunt .

Super III. dubio nihil in suis foliis differit Episcopus , qui al-
latis pro rei veritate , suæque conscientiae exoneratione
animadversionibus , sese subiicit sapienti EE. VV. judicio,
quod venerari , & exequi profitetur .

Ex SS. Canonum præscripto Missæ Conventualis celebratio
adeo strictè injungitur , ut cum in multis Ecclesiis omitte-
retur Missa Conventualis de Festo , vel de Feria , quoties
aliquid occurreret Anniversarium pro defunctis , Honori-
rius III. in Cap. Cum Creatura de celebr. Miss. ita sancivit =
*Mandamus quatenus nullum in vos torporem negligentie obretere
permittatis , quominus , & pro Anniversariis Defunctorum , &
pro Festo vel Feria secundum temporum congruentiam Missarum
sollemnia conventualiter celebretis = Hinc non immerito infer-
ri potest consuetudinem ante tempora Honorii III. intro-
ductam , per illius decretalem fuisse sublatam , immò ea n
tanquam abusum fuisse rejectam , cum Pontifex rationem
reddiderit , quæ nulla præscriptione , aut contraria consue-
tudine deleri valet , nempe = *Cum creatura nou habeat quid
pro meritis respondeat Creatori* = Idque etiam postea decrevit
sa. mem. Benedictus XIV. in Constitutione *Cum semper ob-
lata* 19. Augusti 1744. §. 12. Viden. quoque Fagnan. ad idem
Cap. *Cum Creatura* num. 23.*

Sacra proinde Congregatio Missam Conventualem quotidie
celebrari mandavit , & contrariam quamlibet consuetudi-
nem omnino rejecit , ut in Foros empronien. 7. Auḡsti 1683. ,
lib. 33. decret. pag. 250. , in Civitatis Castellane & 4. Martii 1692. ,
in Feretrana 23. Septembris , & in Lancianen. 13. Novem-
bris 1694. , in Cathacen. 29. Novembris 1698. , in Camerinen. 28.
Junii 1704. , & in alia Camerinen. 6. Junii 1705. , & in Sar-
nen. cum Canonicī Cathedralis ex conventione a nonaginta
annis cum Episcopo inita consuevissent tres tantum Missas
Conventuales singulis hebdomadis canere , videlicet Fe-
ria II. pro Defunctis , Feria IV. de Angelis , ac Feria VI.
de Cruce , & Episcopū Successor ad quotidianam Missæ
celebrationem eos adigere vellet , exorta deinde ea super
re controversia , quamvis Canonicī proponerent , Eccle-
siā Cathedralē longe ab habitationibus , & in loco insa-
lubris aeris sitam esse , itaut ex decem , qui extabant , Ca-
nonicis , persæpè aliquis ægrotaret , nihilominus Sac. Con-
gregatio die 9. Novembris 1613. censuit concedi non posse ,
quod petebatur , ut totidem ferè verbis testatur Fagnan.
loc. citat. num. 8.

Accedunt Rubricæ Missalis præscribentes , ut in feriis Qua-
dragesime , aliisque per annum , si festum aliquod occur-
rat , celebrentur in Cathedralibus , & Collegiatis duæ
Missæ una de Festo post Tertiam , & alia de Feria post
Nonam , ut in tit. de Feria , & Vigilia §. 1. & 2. Quod si An-
niversarium celebrari contingat , tunc duæ cum Cantu
Missæ

Missa celebretur una scilicet vro Detunctis, altera de Feria, vel festo, juxta temporum contingentias sit. de Miss. Defunct. §. 2. Has rubricas confirmavit S. Pius V. Constitut. Quod primum, & quia contraria consuetudine sensim obsoleverant, propterea sa. mem. Urbanus VIII. Constitutione incipien. Si quid est, eas ad primævam observantium revocavit.

Quæ a Rubricis Missalis prescripta sunt, recensuit sa. mem. Benedictus XIV. in citat. Constitut. Cum semper oblatas §. 20., qui illarum custodiam Episcopis commendavit in hæc verba = Non modo Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis injunctum reperitur, ut quotidie Mis- sa Conventualis in eisdem canatur, sed etiam in Rubricis generalibus, quarum ex dictissimam Fraternitatibus Vestrīs custodiā commendamus, prescribitur, ut certis diebus non una, sed binæ, atque etiam aliquando tres Missæ Conventuales uno die celebrentur = Sacra etiam Rituum Congregatio, renovando alias edita decreta, ex oraculo Sumni Pontificis Rubricas Missalis Romani servari in omnibus, & per omnia mandavit, non obstante quocumque praetextu, & contraria consuetudine, quam abusum esse declarat. Fusus hac de re agit Fagnan. in Comment. ad Cap. cum Creatura de celebrat. Missar. per tot. Hæc autem decreta tunc solum limitationem admittunt, quando ex lege fundationis constet de qualitate servitii Ecclesie, & de numero Missarum in unctione prefinito, ut firmat Moracell. in formul. Legal. practic. suppl. ad tom. I. pag. 25. n. 234., & seq.

Atque hæc quoad primum dubium animadvertere oportuit; quod vero pertinet ad alterum respiciens facultatem absendi a Choro tempore divinorum Officiorum ad effectum celebrandi Missam notat Passarinus in Cap. Consuetudinem reg. 10. num. 163. de Cleric. non residen. in 6., neque precisa deputatione, neque legitimi Superioris licentia, neque consuetudine introduci posse, ut quotidianas distributiones lucretur, qui ad celebrandam Missam a Choro discesserit. Et hæc opinio innititur antiquæ Ecclesiæ discipline, quanemini a Choro abesse permittebatur, dum divina Officia peragebantur, vel ad Eucharistiae Sacramentum administrandum, vel ad Missam celebrandam. Hinc cum anno 1573. dubium hac de re propositum fuissest SSimo-responsum prodidit etiam ex Sententia Sac. hujus Congregationis, nequaquam licere ex relatis causis a Choro abesse, nisi quando sic iussissent Superiores, quos tamē admoneri voluit: ut ab his modi iussu abstineant, ut in lib. decret. 13. pag. 51.

Et S. Carolus Borromæus in 4. Concil. Provincial. Mediolanen. part. 2. cap. 13. statuit, distributiones amittere, qui ad effectum celebrandi Missam Divinis Officiis non interfuerit, nisi pro absentia Sacerdotum, qui in Ecclesia tunc Missæ Sacrificiis

etiam faciant necessitas aliquando incidente, ut Praefectus Canonicum aliquid Sacerdotem a Choro exire Eccl. jubeat, aut a Sede Apostolica aliter concessum fuerit = Duplex igitur requiritur conditio, ut Canonicus ad celebrandam Missam Chorum deferere possit, nempe iussio Praefecti, & necessitas celebrationis. Et ab hac norma non recessit Sac. Congregatio, ut in Reatina 15. Martii 1692., in Interamnen. 23. Februarii currentis anni: Ex lege tamen Tridentini excipitur Canonicus Peccitentarius, & juxta Sententiam Sac. Congregationis in Lucana 10. Martii 1635., & in Faventina 24. Januarii 1642. etiam Canonicus, quem Episcopus ad excipiendas Confessiones Paenitentiariorum sufficerit.

Omnibus igitur æqua lance libratis, dijudicandum erit.

- I. An sustineatur consuetudo canendi Missam Conventualem in quibuscumque diebus per annum, exceptis diebus Anniversarii, & obitus Defunctorum, nec nos exceptis feris Quadragesimæ, in quibus concurrebit officium aliquid & int̄ in casu Eccl.
- II. An sustineatur consuetudo celebrandi Missas a Canonicis tempore borarum Canonicalium in casu Eccl.
- III. An sit locus electioni Praefecti Chori in casu Eccl.

Non proposita cum sequentibus.

COMEN. CANONICATUS THEOLOGALIS. Manda *Leff. 5. cap. 7.*
vit Melchior de Lambertenghis in testamento, quod de Reform.
condidit anno 1473., ut a certis ab eo designatis Deputatis
eligeretur unus ex illis, qui soleant, & soliti erunt in futurum
celebrare Missam in Ecclesia Cathedrali, qui sit doctus, & pru-
dens, & qui instruat, & instruere teneatur casus conscientie, &
in ipsis casibus conscientie alios clericos, & Presbyteros indoctos.
Non constat hujusmodi dispositionem effectum habuisse ante
annum 1578., quo tempore Ioannes Andreas de Lam-
bertenghis ad propriæ conscientie serenitatem, suorum
que Antecessorum expiationem, inita transactione assi-
gnavit annum censem librarum 180. Imperialium ad hoc,
ut in dicta Ecclesia deputetur aliquis. . . qui legat casus con-
scientie

scientie publicè diebus sibi limitantibus per RR. Ordinarios presentes, & futuros, & reliquum convertatur in beneficium Ven, Fabricæ dictæ Ecclesiæ Comen.

Anno 1579. vehementer commotus sa. me. Gregorius XIII, quod nondum in Ecclesia Comen, adimpta fuisse Concilii Tridentini dispositio quoad institutionem Pænitentiarii, & Lectoris S. Theologiæ, motu proprio mandavit Episcopo, ut Præbendas, si quæ tunc vacarent, alioquin primò in dicta Ecclesia vacaturas ad id destinaret. Hinc Episcopus Vulpius ad Præbendæ Theologalis erectionem devenit, eamque contulit Julio Turriano, qui tamen nullam dixit collationem ab Episcopo factam, novamque provisionem ab Apostolica Sede obtinere curavit, nec suo muneri docendi casus conscientiae unquam satisfecit.

Verum Episcopus Felicianus Ninguarda suspicatus erectionem Præbendæ Theologalis haud ritè factam, aliam Præbendam in mense S. Sedi reservato vacatam anno 1593. in Theologalem erexit, eamque contulit Sigismundo Fontana. Sed hanc novam erectionem irritam declaravit Sac. hæc Congregatio: Quare ad Ecclesiæ Comen. Regimen electus Episcopus Archinto, dubius, & ipse de validitate erectionis Præbendæ Theologalis factæ ab Episcopo Vulpio, impetratis anno 1595. a Summo Pontifice Clemente VIII. facultatibus erigendi novam Præbendam Theologalem, etiamsi in mense reservato vacasset, illam revera erexit, contulitque Sacerdoti Antonio Francisco Raimondi.

Interim verò novis fortasse exortis controversiis, id est Episcopus Archinto preces obtulit Sac. Congregationi, quibus definiri postulavit, an Præbenda ab Episcopo Vulpio collata, affecta remanserit pro uno Theologo, & an occurrente vacatione alicuius Præbendæ reservata, & affecta, posset vigore facultatis a sa. mem. Clemente VIII. tributæ, illam uni Theologo libere conferre. Ignoratur prorsus quid responsi dederit Sacra Congregatio. Dijudicent tamen EE. VV. an responsio desumi possit ex iis, quæ idem Episcopus in supplici libello narravit, videlicet = *Vel si magis S. V. placet, quod etiam juri consonum videtur, & convenire cura supradicto decreto Sac. Congregationis Concilii, attenta legitima electione Præbendæ Theologalis, ut supra per Joannem Antonium Vulpium Episcopum cum amplissima Apostolica auctoritate facta, per tuas Litteras declarare, quod dicta Præbenda affecta sit, & remaneat pro usu Lectionis S. Theologiæ juxta primævam illius electionem = Quid autem Summus Pontifex rescriperit, omnino latet.*

Nuper autem Episcopus Comen. censuit ad lectionem S. Scripturæ adigere Canonicum Theologum, qui tamen contradixit, sua jura experturus coram hac Sac. Congregatio-

ne. Modò itaque contendit, ex pia dispositione Melchioris Lambertengo satis prouisum esse decreto Concilii Tridentini *Seff. 5. cap. 1. de Reform.*, quo erectio Theologali Præbendæ tunc solum iniungitur, quando nullum adsit aliud stipendium, seu præstimonium pro Dactore, vel Theologiae interprete. Adesse ait in Cathedrali Ecclesiæ præstimonium a dicto Lambertengo relictum, ejusque vigore députari a Capitulo Lectores Theologos, ut plurimum Regulares, qui singulis diebus festis, nec non duobus serialibus in qualibet hebdomada dant operam Theologali Lectioni, & quidem majori cum utilitate, quam si Lectione a Theologo seculari haberetur, prout Episcopus Archinto ingenuè fassus est Summo Pontifici Clementi VIII.

Nec opus esse, dicit, nova per Caanonum facienda expositione, cum Civitas angusta sit, abundetque S. Theologiae expositoribus tam in Seminario Episcopali, quam in Collegio Societatis Jesu. Neque vim fieri posse in nomine Caanonici Theologi, cum illud purum sit nomen absque ulla onere, quemadmodum ex antiquissima observantia resultare contendit. Addit, Theologalem Præbendam in ultima vacatione fuisse collatam absque concursu, quem ex postulat indeoles Præbende verè Theologalis *Concil. Roman.* *cap. 7. tit. 1.* Nec refragari, quod aliquando aliquis Caponicus Theologus Lectiones habuerit, cum id factum fuerit in defectum Theologi ex institutione Lambertenga deputati; ac proinde actus hujusmodi habendos esse tanquam merè facultativos, nullum jus tribuentes pro adiicendo Lectionis onere aliis in Canonicatu successoribus ad *Text.* in Leg. non ex eo 30. *Cod. de evit.*, *Leg. 1. in princip. ff. uti possidet.* Idquæ ipsum factò ostendisse successores Canonicos, qui munus idem haud obierunt.

Sustinet præterea, nunquam Præbendam aliquam erectam, legitimè fuisse in Theologalem. Nam inquit, Bullam sa. me. Gregorii XIII. effectu vacuam remansisse dignoscí ex actibus judicialibus, & pluribus aliorum Episcoporum confessionibus, eamque subreptionis vitio infectam, fuisse ob reticitarum fundationem a Melchiorre Lambertengo antea demandatam, & meritò adnotatum in illius margine fuisse hujusmodi vitium his verbis = *In Ecclesia Convex.* adest stipendium pro Lectore S. Theologiae députatum a multis annis citra, & antequam darentur Episcopo ha. Litteræ, & cum effetu in dicta Ecclesia babetur Lectio S. Scripturae.

Non diffitetur, Episcopum Archinto facultatem obtinuisse a sa. mem. Clemente VIII. erigendi Præbendam Theologalem, eamque revera erexit: Negat tamen erectionem fuisse ab eodem Summo Pontifice approbatam: Præsertim cum assignari nequeat Præbenda, cui onus Lectionum

fuerit addictum , prout esset omnino demonstrandum . Faretur etiam , Canonicum Guerra primum locum in Elencho Canonicorum Theologorum ab anno 1597. sive afferatum ; Sed impugnat illum obtinuisse Præbendam , quam Canonicus Turrianus possidebat , cum Litteræ Apostolice sa. mem. Pauli V. anni 1607. facultatem eidem Turriano tribuerint percipiendi fructus Præbenda non obstante provisione alterius incompatibilis beneficii sub invocatione Sanctæ Mariæ de Scala .

Ex his infert nec Canonicum Guerra , qui primus Theologus inscribitur , successisse in Præbendam a Turriano possessam , nec Canonicum Gattoni , qui ipsius Turriani Præbendam modò obtinet , ad lectionem Theologalem teneri . Multoque minus habendam esse rationem decretorum , quæ protestant in Sacris Visitationibus quoad tempus , & modum faciendi lectiones ; Nec quidquam suffragari , quæ in ulterioribus actis de Theologali Lectione relatæ sunt enunciative , cum referri debeant vel ad Præbendam Canonicum Guerra collatam , vel ad Lectorem Theologum ex fundatione Lambertenga per id tempus deputatum .

Episcopus contra animadvertisit , cl. mem. Philippum Archinto , cum Ecclesiæ Comensi præset , in priori sua ad sa. me. Clementem VIII. relatione exposuisse , Theologalis Præbenda erectionem effectum non habuisse ; in posteriori verò , quam anno 1600. ad eundem Pontificem misit hæc scripsisse = *Præbenda Theologalis fuit tandem in Cathedrali auctoritate Apostolica erecta , & Canonicus eam obtinens residet , casusque conscientia bis in hebdomada Canonicis , Parochis , ceterisque Civitatis Ecclesiasticis ad eum audiendum Episcopi mandato convenientibus explicat . Observat etiam in prima Visitatione anno 1597. ab eo habita , descripta reperiri omnia Canonicorum nomina , quos inter recensetur Dominus Petrus Guerra Theologus , & Sacerdos : Additque , editum in illa Visitatione reperiri sequens decretum : Il Canonomico Teologo , oltre le lezioni , che farà le feste in Chiesa , legga anche due Lezioni la Settimana nel luogo solito de casi di coscienza , alle quali dourà in ogni modo star presente tutto il Capitolo , e Clero :*

Faretur , incertum esse , an nova aliqua Præbenda tempore sa. mem. Clementis VIII. erecta fuerit in Theologalem , vel potius confirmata extiterit electio Præbenda ab Episcopo Vulpio collata Julio Turriano . Sed ex relatione , quam Episcopus Archinto ad eundem Pontificem misit inferri posse putat , Sacram hanc Congregationem ratam , firmamque habuisse erectionem ab eodem Episcopo Vulpio factam , Præbendamque quam Turrianus obtinuit , affectam fuisse oneri Theologatis , cum ea relatio concepta fuerit his verbis = *Vel si magis S. V. placet , quod etiam juri*

confonum videtur, & convenire cum supradicto decreto Congregationis Concilii, attenta legitima erectione Præbenda Theologalis, ut supra per Joannem Antonium Vulpium Episcopum cum amplissima auctoritate Apostolica facta &c.. Hinc coniicit, quod post obitum Canonici Turriani anno 1596., vel 1597. sequutum, ejus Præbenda Theologalis collata fuerit Canonico Guerra, qui primus Theologi nomine donatus recensetur, & ex quo incipit continuata Canonicorum Theologorum series ad hodierum usque Canonicum Theologum perducta.

Idque confirmari arbitratur ex Actis Visitationum, quæ successivis temporibus peractæ sunt. Observat enim in secunda Visitatione anni 1616. a prefato Episcopo Archinto facta ita legi *M. R. D. Jacobus Gallius S. T. D. Canonicus Theologus in Præbenda Sacerdotali Ecclesie Cathedralis Comen:* Et infra: *Præbendam Theologalem Sacerdotalen in Ecclesia Cathedrali, ut supra, obtinuit, provisus auctoritate Apostolica de anno 1616. per obituram d. D. Joannis Petri Guerra.* Subdit, in visitatione facta anno 1627. ab Episcopo Caraffino descriptum reperiri statum Animarum a Canonicu Antonio Campacio exhibitum, in quo hæc adnotata habentur: *Ego Joannes Antonius Campacius Doctor S. Theologie, ac Canonicus Theologus.* Et infra: *Præbendam Theologalem obtinui per resignationem M. R. D. Philippi Gallii.* Et deinde: *Onus Præbenda est legere casus conscientia, & interpretari divinam Scripturam, ut ex Tridentino.* Et ulterius: *Habeo varios libros tum Scholasticos, tum morales professioni meæ spectantes, & quosdam spirituales.* Atque hæc depromi quoque ex actis Visitationum anni 1668., & 1680., ubi præsertim fit mentione Canonici Stephanii Menatti, qui Campacio successerat, & de quo adnotatum est: *Satisfacit eneri in lectione Theologie juxta Sac. Concilii Tridentini ordines.*

Quoniam verò in Visitatione Ecclesie Cathedralis anno 1701. habita ab Episcopo Bonefano, descriptus occurrit Status Canonici Theologi Emanuelis, de quo dicitur: *Cum sit ejus Præbenda Theologalis, & nullam habeat Lectionem, hinc hodiernus Episcopus arguit, ab eo tempore Canonicos Theologos a Lectione cessasse.* Ceterum advertit, subsistere quidem lectionem Moralis Theologie a Melchiorre Lambertengho institutam, sed lectiones, quæ ex ea peraguntur, numerum quadraginta annuarum non excedere: Refert, alias, quæ in Seminariis Episcopali, & Bentio, atque in Collegio Societatis Jesu habentur lectiones, esse tantum pro Clericis: Civitatem verò esse Populo frequentem, Clero seculari, & Regulari abundare, nec tamen S. Scripturæ lectionem haberi. Afferit demum nunquam post Concilium Romanum vacasse Præbendam Theologalem, nec ideo mirum si ea deinde per concursum collata non

fuerit. Atque hæc sunt, quæ in foliis allegationum ab Episcopo transmissis adnotata recensentur.

Concilium Tridentinum Sess. 5. cap. 1. de Reform. statuit, quod in illis Ecclesiis, in quius Præbenda, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro Lectoribus S. Theologiae deputatum reperitur, Episcopi . . . eus, qui Præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinent ad ipsius S. Scripturæ expositionem, & interpretationem . . . etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant . . . In Ecclesiis verò Metropolitanis, vel Cathedralibus . . . ubi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi deputatum reperitur, Præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis primo vacatura, cui aliud orus incompatibile injunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuè constituta, & deputata intelligatur. His inhærens Sac, hæc Congregatio pluries declaravit, locum non esse erectioni Præbenda Theologalis, quoties in Cathedrali jam ante Concilium, stipendium pro Lectore S. Theologie fuisse destinatum Gallemart. in not. ad Concil. Trid. Sess. 5. cap. 1. de Reform., Pignattel. tsm. 3. consult. 62. num. 15.

Hinc ponderandum primò est, an stipendium a Melchiorre Lambertenghi assignatum Viro docto, & prudenti, qui instruat, & instruere teneatur casu conscientia, & in ipsis casibus conscientia alios Clericos, & Presbyteros indoctos ejusmodi sit, ut sufficiat pro Lectore S. Scripturæ, absque eo quod necesse fuerit instituere Præbendam Theologalem, prout Concilium præcipit.

Perpendendum ulterius, an revera constet de alicuius Præbenda Theologalis erectione, & an Præbenda collata Canonico Cärcani ea sit, ut ejus Coadiutor Octavius Cesar Gattoni ad habendas Lectiones S. Scripturæ compelli debat. Haç de re inquirere præstat, an Canonicus Guerra, qui primus in elenco Canonicorum Theologorum inscriptus legitur, & reliqui, qui ad annum usque 1701. Lectio-nes S. Scripturæ vacarunt, revera in locum Canonici Turriani successerint; vel hic adhuc viveret, & Canonicatum possideret, quando Canonicus Guerra Præbendam Theologalem fuit assequutus.

Quibus omnibus opportunè ad rem perpensis dignabuntur EE. VV. definire.

- I. An constet de legitima erectione Præbenda Theologalis in casu &c.
- II. An Canonicus nuncupat. Theologus teneatur ad obeundas Lectiones S. Theologie in casu &c.

ANCONITANA LEGATI PII. In testamento , quod anno 1767. cum omnibus juris sollemnitatibus condidit Sacerdos Petrus Dominicus Marinus Plebanus Castris Falconariæ , erectionem demandavit Ecclesiasticæ Capellaniæ annui redditus scut. 40. , injunxitque onus Hieronymo Marini Capellano a seipso nominato celebrationis trium Missarum qualibet hebdomada peragendæ : Reliquos vero Capellanos ejdem Hieronymo succeluros ad celebrationem sex Missarum unaquaque hebdomada teneri præcepit . Jus sitque præterea che nel giorno di S. Francesco Saverio mio Avvocato ogn'anno in perpetuo debba farsi celebrare dalli miei Eredi Messa dodici compresa la Messa cantata coll'elemosina di paoli due , ed a questo fine lascio alli miei Eredi il nota della nuova Casa a soliaro situata al piano detto la Castellaraccia .

Prævidens autem Testator casum , quo hæredes hanc suam dispositionem exequi negligenter , hoc eveniente imperavit , ut Legatum prædictum cum iisdem oneribus , & emolumentis ad Parochialem Ecclesiam Loci Falconarie devolueretur . At mutato deinde consilio , die 18. Januarij 1769. novum testamentum exaravit , caræcthere Sacerdotis Caroli Orati sui in Animarum cura Coadiutoris scriptum , quod propria manu subscriptum , & signo Parochialis Ecclesiæ munitum in quodam scrinio reposuit Notario rite consignandum , quamvis morte præventus id exequi non valuerit . In hoc secundo testamento demandatam Capellaniæ erectionem confirmavit , sed quoad onera dispositiuit , ut tam a Hieronymo primo Capellano , quam a Successoribus tres tantum Missæ singulis hebdomadis celebrarentur ; Insuperque immunito Missarum numero , quæ in die festo D. Francisci Xaverii celebrari præceperat , declaravit che nel giorno dellì 3. Decembre festa di S. Francesco Saverio debbano farsi celebrare Messa quattro , compresa la Messa cantata , e debba darsì per l'elemosina due paoli l'una le baffe , tre la cantata , ed uno per l'utenſili , e questa per anni venticinque ; onerata in id hæredum conscientia , quibus eamdem domum della Castellaraccia hac de causa reliquit , & suam Parochialem Ecclesiam in casu inadimplementi substituit .

In hac Testamentorum varietate dubii hæredes Sacerdotis Dominici Marini de modo adimplendi Legata ab eo relicta , rem totam ad Eimum Episcopum Anconitanum detulerunt , qui Canonistarum , & Theologorum adhibito consilio , Capellaniæ erectionem fieri decrevit juxta formam in secundo testamento præfinitam . Verum cum nihil edixerit quoad Legatum in die Festo S. Francisci Saverii exequendum , id ab EE. VV. definiri supplicant .

Inquunt ad validitatem testamenti ad pias causas satis esse , quod constet de voluntate Testatoris , nec requiri sollemnitas

tates a jure præscriptas, cum favore cause piæ firma, atque efficax habeatur ultimæ voluntatis testificatio coram duobus testibus facta, etiamsi aliæ sollemnitates deficiant Fagnan. in Cap. Cum effe 10. de testam. num. 8., Card. de Luc. de Testam. disc. 14. per tot., Rot. in Ascultau- immissionis 21. Ianuarii 1757. §. Accedit cor. Canilliac. eundem que testium numerum non requiri ad validitatem actus, sed solum ad probationem voluntatis Testatoris, qua posita subsistit dispositio etiam sine Testibus, sed a solo Testatore scripta, aut subscripta Barbos. in cap. Relatum, Gratian. discept. Forens. 705. num. 20., Rot. in Recen. decis. 449. num. 3. part. 19. tom. 2.

Quæ de dispositione ad pias causas affirmant, locum etiam habere contendunt quoad Legata pia relista in testamen-
tis, quæ sunt secundum formam Juris Civilis; Licet enim
contingat, ut hujusmodi testamenta ex aliqua causa irrita-
sint, nihilominus pia legata in illis contenta præstari debent, dummodo de Legantis voluntate non dubitetur Covar-
rui. in Cap. Cum effe de Testam. n. 8. Amastaz. de Caus piis
lib. 1. cap. 11. num. 3. Inferunt proinde quod cum Sacerdos
Marini duo considerit testamenta, quia tamen constat de
illius voluntate in posteriori dispositione pandita, per eam
licet sollemnitatibus destitutam, priori testamento, quam-
vis sollempni derogatum remanserit.

Néque opponi posse sustinent, primam dispositionem magis
favere causæ piæ; Contendunt enim legata pia in sollempni
testamento relista, per posterius minus sollempne posse va-
lidè moderari, atque reduci Surd. de Alim. tit. 8. privil.
paup. par. 2. privil. 120. num. 2., Cancer. 3. par. cap. 20. n. 354.
Idque æquitati magis consonum videri, cum satis esse de-
beat, ut in revocatione Testamenti favore Ecclesiæ exara-
ti idem adhibetur modus, qui in confectione potest vali-
de adhiberi Rub. de testam. cap. 11. num. 631., & 651. Rot.
coram Crescentio decis. 237. num. 24. Concludunt itaque lega-
tum præstari debere juxta modum in secundo testamento
præscriptum, in quo quamvis Missarum numerus fuerit im-
minutus, pinguior tamen Eleemosyna, & emolumentum
pro Sacris Suppellecilibus fuit constitutum, quod quidem
utilitatem assert Ecclesiæ, & favorem Causæ piæ respicit.

Emus Episcopus comprobata facti serie, ita concludit = Qua-
mobiem cum juxta secundum hoc testamentum auctoritate me-
firmando esset Sacerdotis iustitio, & juris sanctionibus, &
doctorum Virorum consulo adhærendum censu; Sententiam verò
non protuli ad Legatum Missarum comprobandum, cum de eo
tunc temporis minimè ageretur. Nunc verò cum delata sit res
ad EE. VV. in eam facile devenio sententiam, ut secundæ etiam
ex paritate rationis probentur tabulae, quoad idem Missarum Lega-
tum ab eodem Testatore institutum.

Pervulgatum est, Testamenta ad pias causas non indigere sollemitatibus a jure praescriptis, Oldrad, conf. 119., Torr. de pact. futur. success. lib. 3, cap. 12, num. 49., Rot. coram Buratt, decis. 475, n. 13., sed sat esse, ut constet de voluntate Testatoris, quæ certa sit, omnemque excludat dubietatem, Dec. conf. 320, § 158., Clar. §. Testamentum quæst. 7, num. 3., Rot. coram Molin. decis. 83, num. 5., & in Recen. decis. 377, num. 3, part. 2. Hinc validum erit testamentum proprio Testatoris caracthere scriptum, & subscriptum, ac sigillo munatum, licet Notario coram Testibus non fuerit consignatum Gratian, discept. forens. cap. 895, num. 22., Rot. coram Lancett. decis. 392, num. 6. Quæ de testamentis ad pias causas firmata sunt, militant etiam quoad Legata in testamentis prophanis relicta. Quamvis enim hujusmodi testamenta ex defectu sollemitatum, aut alia aliqua causa nulla sint, atque irritentur, nihilominus Legata in illis contenta praestari debent, quoties in controversiam non venit Testatoris voluntas Cap. Relatum de testam. Rot. coram Crescentio decis. 42, num. 5, & 19. tom. I.

Disputatur inter Doctores, an testamentum sollempne ad pias causas, per aliud testamentum minus sollempne possit revocari. Negativam sententiam tenuunt Oldrad. conf. 119, circa fin., Cephal. conf. 32. tit. 1. num. 10., Socin. conf. 229, num. 4. lib. 2., & alii. Affirmativam vero sequuntur Castr. conf. 362, num. 1., & 2. lib. 1., Alexand. in leg. Hac consulfissima 21. §. Ex imperfecto num. 11. cod. de testam., & cæteri relati a Gratian. discept. forens. cap. 605. a num. 10. ad 18., qui sustinet hanc esse magis ratam, magisque receptam opinionem, præsertim si minora onera in secundo Testamento fuerint demandata. In eo tamen omnes conveniunt, quod si ex mente Testatoris coniici valeat, ipsum condere voluisse testamentum cum omnibus juris sollemitatibus, tunc testamentum minus sollempne, nec favore piæ causæ, ex defectu voluntatis subsistere poterit Covar. ad cap. Relatum. num. 9. de testam., Constantin. Vot. decis. 46. num. 36. ad 38., Rot. coram Seraphin. decis. 623. num. 3., & decis. 1357. num. 11.

Ponderandum proinde, an quæ de testamentis ad pias causas relata sunt, procedant etiam quoad Legata pia in prophanis testamentis relicta; maximè quando in testamento minus sollemni facta sit piorum Legatorum reductio tam quoad quantitatem, quam quoad tempus præstationis. Perpendendum quoque, an ex schedula Testatoris signo, ejusque subscriptione munita, & ex depositione Sacerdotis Caroli Orati, qui illam pariter subscripsit, satis constet de voluntate Sacerdotis Petri Dominici Marini. Præculis habenda sunt verba transcripta in principio secundi testamenti = *Ho risoluto di fare il presente mio ultimo testamento*.

28. Septembris 1771.

chiusa , e sigillato , detto dalla ragione civile senza scritti = Nec non depositio Sacerdotis Orati , qui testamentum scripsit , qui que alterit lo pose (scilicet testamentum) in un partimento del suo Scrittorio , supponendo , che forse aveva intenzione di poi consegnare detto nuovo Testamento al pubblico Notaro : Post hæc EE. PP. dijudicabunt .

An , & quomodo sit exequendum Legatum relatum a bo. mem. Fr. tro Dominico Marini in casu &c.

229

Die Sabbathi 23. Novembris 1771. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

QUUM tres Cause, quæ priori loco mox describentur, in postrema Congregatione diei 28. præteriti mensis Septembris remanserint indecisæ, aliæque sex nunc additæ judicium sapientissimum EE.VV. requirant, non dedignentur tum hodiernæ, tum anteaestæ Congregationis folio perpenso, illas definire.

C OMEN. CELEBRATIONIS MISSARUM.

- I. *An sustineatur consuetudo canendi unicam Missam Conventualem in quibuscumque diebus per annum, exceptis diebus Anniversarii, & obitus Defunctorum, nec non exceptis feriis Quadragesimæ, in quibus occurrit officium alicujus Sancti in casu &c.*
- II. *An sustineatur consuetudo celebrandi Missas & Canonicis temporibus horarum Canonicalium in casu &c.*
- III. *An sit locus electioni Praefetti Chori in casu &c.*

*Sess. 22. decret
de observ. , &
evitan. in celebr.
Miss.*
Et
*Sess. 24. cap. 12.
de Reform.*

Ad I. Negative, & ad mentem. Mens est, quod canatur una Missa, reliquæ Conventuales lectæ celebrentur, exceptis diebus, prout in dubio. Ad II. Negative, nisi de legitimi Superioris licentia. Ad III. Satis provisum in Synodo Diœcesana.

C OMEN. CANONICATUS THEOLOGALIS.

- I. *An constet de legitima erectione Præbenda Theologalis in casu &c.*
- II. *An Canonicus nuncupat. Theologus teneatur ad obeundas Lectiones S. Scripturae, in casu &c.*

*Sess. 5. cap. 1.
de Reform.*

Ad I. Affirmative. Ad II.. Affirmative ad formam Decreti Concilii Tridentini.

*Sess. 25. cap. 5.
de Reform.*

ANCONITANA LEGATI PII.
*An, & quomodo sit exequendum Legatum relictum a bo. mem. Pe-
tro Dominico Marini in casu &c.*

Affirmativè juxta ultimam dispositionem .

*Sess. 24. cap. 1. de
Reform. Matrim.*

LUCANA MATRIMONII. Semel , atque iterum no-
bilis Mulier Fulvia Sinibaldi deduxerat nullitatem
Matrimonii ab ipsa contracti cum nobili Viro Blasio Tor-
re, quem inhabilem , atque impotentem ad cohaeundum
experta fuerat , & Periti post adhibita artis remedia decla-
raverant . Verum Sacra Congregatio ut maturius , ac tu-
tius in hac gravi Causa procederet , recognitionem pri-
mum corporis , deinde triennalem cohabitationem de-
mandavit . Nondum tamen completo cohabitationis trien-
nio , de nullitate denuò cognosci . & definiri curavit Mu-
lier, ejusque petitio proposita fuit die 4. Maji labentis anni,
sed EE. PP. rescripsierunt = *Dilata, & prosequatur experimen-
tum per alium annum.*

Cum tamen postea plura deduxerit Mulier , quæ Vir attenta-
verat , quæque pudor prohibuit ne in lucem prodirent ,
idcirò hæc omnia Archiepiscopi relatione , judiciali pro-
cessu , & ipsius Viri testimonio comprobata , EE. VV. im-
pulerunt , ut dubio = *An sit locus dissolutioni Matrimonii ,*
in casu &c. = die 28. elapsi mensis Septembris responde-
rent = *Affirmativè =* . Hujuscè resolutionis confirmatio-
nem postulat Mulier , ut Causa juxtà formam a Benedi-
ctina Constitutione præscriptam absoluta , Matrimonium
rité dissolvatur . Definiendum proindè erit

An sit standum , vel recedendum a decisiss , in casu &c.

In Decisis ; & amplius .

*Sess. 24. cap. 8. de
Reform., & Sess. 7
cap. 8. de Reform.*

TERRACINEN. , ET SETINA . Literis ad Sac. Con-
gregationem datis anno 1762. conquestus est Episcopus
Terracinen. de pluribus abusibus , qui in Cathedralibus
Terracinen. , & Privernen. , præsertim verò in Cathedrali
Ecclesia Setina irrepserant . Sacra autem Congregatio
die 23. Junii ejusdem anni respondit = *I. Canonicos , &
Dignitates , qui Episcopum associare abnuunt per sollemnes dies ,*
quibus Pontificales habentur functiones ad normam Cœrimonialis ,
addita quoque hujus Sacra Congregationis facultate ad istud offi-
cii

et compelles. II. Compelles item (siquidem ea consuetudo sit) ut Sacram Supellestilem, atque ornaria, que Episcopo conveniuat ornamenta praebant, tum in Pontificalibus obeundis, tum in Ordinibus conferendis. III. Nec minus efficaciter eos coges, ut redditum libros exhibeant, eorumque administrationis rationem tibi reddant. IV. Si horus precipitanter absolvere properant, contra quam decorum postulat, si disceptationi de rebus moralibus interesse Ecclesiastici homines negligunt, quid quæsto te probibet, ne concessam tibi potestatem proferas, & iusta vi pertrahas, quæ duci se sponte non sinunt? V. Denique si antiquæ Constitutiones squalore, ac situ obitæ vix ullum sui usum præsent, novas tu confice, atque huic Sacrae Congregationi quamprimum fac mittas. Non desit Episcopus monitis curare, ut Canonicos in officio contineret, sed cum conatus omnes in irritum cessissent, Edictum publicavit die 31. præteriti mensis Januarii pro recta Chori disciplina, illudque affigi jussit ad januas Sacrarii Cathedralis Ecclesiae Setinæ, aliarumque Concathedralium, & Collegiarum. Episcopi mandatis obtemperarunt Canonici Terracinenses, & Privernenses, non tamen Setini, qui prævio monitorio coram A.C. expedito, ab eo provcarunt; sed delegata S. Congregationi causa cognitione, septem dubia in calce transcripta, modò discutienda proponuntur.

Ad I. dubium advertit Promotor Fiscalis Curiæ Episcopalis, Horas Canonicas alta voce persolvendas esse a Canonicis. Bened. XIV. de Synod. pag. 507. & seq., Sac. Congregatio in Vicen. Servitii Chori 7. Junii 1626. & quidem reverenter, distinctè, ac devote Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. de reform., & horæ præscripta in consueto horario, vel quatenus præscripta non fuerit, hora ab Ordinario præfinienda. Addit, omnes indistinctè Canonicos tum iis, tum Missæ Conventuali interesse debere; nec ultra tertiam Canonicorum partem licere abesse a Choro; multoque minus vacaciones sumere tempore Adventus, Quadragesimæ, & majorum sollemnitatum Benedict. XIV. loc. cit. pag. 509. §. 13. & 14.

Quo verò ad II. observat, posse utique Episcopum mulctare Canonicos Divinis Officiis non interessentes, pœnis etiam pecuniariis, præter amissionem quotidianarum distributionum, S. Congregatio in Zaren. 17. Septembris 1650. apud Bened. XIV. tom. 2. notific.

Super III., & IV. constare asserit, non exiguum in Cathedrali, Setina adesse Sacrarum Supellestilium copiam pro usu Episcopi, & Ecclesiæ ornatu, easque non Canonicorum sumptibus fuisse comparatas, sed a clar. mem. Cardinali Corradino, vel ab aliis successivè Episcopis dono data, ab iisque postea restauratas extitisse. Has autem Supellestiles semper Episcopis fuisse subministratas, quoties Pontificalia exercuerunt, vel Ordinationes, aliasque sacras.

cras functiones peregerunt, ut ex Testibus resultat. Eamdem quoque vigore consuetudinem pro subministracione, Candelarum pro Ara maxima, quas semper traditas fuisse contendit ab Ecclesiæ Sacrario, cuius conspicui ad hunc præcisè effectum sunt reditus, annua scuta centum pertingentes.

De V. dubio ait, reditus Mensæ Episcopalis Setinæ vix sufficere ad congruam Episcopi sustentationem, qui proinde ad Ecclesiæ Cathedralis restorationem non tenetur *Curd. de Lac. in adnot. ad Concil. Trident. disc. 17. num. 8.*, *Hofstien.*, & *Panorm. in cap. 1. de Eccles. edifican.* Ceterum sustinet, Episcopum non obstante redditum tenuitate plures sumptus in eam causam erogasse; Canonicos vero onus agnoscisse ipsis inhærens restorationis Ecclesiæ, dum Organa ex veteri loco ad alium commodiorem nuper propriis expensis transtulerunt.

Quoad duo posteriora dubia consuetudini innititur, de qua Magistratus, & Prætor Civitatis testantur: Maximè quia indecens fore dicit, ut Episcopus solus incendat cum diebus minus sollemnibus ad Ecclesiam accedit sacris amictus ornamenti, ut Choro, vel Missa sollempni intersit, absque eo quod a duobus saltem Canonicis talaribus vestibus induitis comitetur.

Canonici licet moniti, & diù expectati, nihil tamen hoc usque deduxerunt.

Præter Sacrorum Canonum decreta, quæ de Horis Canoniciis in Choro persolvendis disposuerunt, de quibus in *Clement. 1. de celebr. Mis.*, *Cap. Dolentes*, & *Cap. Presbyter eodem tit.* Statuit Concilium Tridentinum *sess. 24. cap. 12. de Reform.*, ut Canonici omnes divina per se, & non per Substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, & inservire; atque in Choro ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distinctè, devotèque laudare; Ex hoc Concilii decreto Theologiratum semper, firmumque existimarunt, Canonicos Cathedralium, & Collegiarum suo muneri minimè satisfacere, si Choro intersint, & solam ibi assistentiam praestent, nisi simul canant, & psallant, suasque voces adiungant inferioribus Ministris, horas Canonicas, aliasque præscriptas preces canentibus Pontas verb. *Canonicus cas. 6.*, *Gennet. Theol. mor. tom. 2. tract. 1. cap. 7. de Benef. question. 11.*, *Natal. Alex. Theol. moral. lib. 2. cap. 8. de horis Canoniciis tom. 2.*

Hanc sententiam probavit quoque Sacra Congregatio, & quamlibet contrariam consuetudinem tanquam abusum rejectit, atque damnavit, ut testatur *Bened. XIV. Instit. 107. §. 3.*. Quin immo Summus hic Pontifex in *Constit. Cum semper 103. §. 24* de hac vera, & rigorosa Canonorum obligatione decretum edidit, cuius etiam meminit in altera

23. Novembris 1771.

229

Constitut. incipien. Praeclar. decora§.6.tom.3.Bullar. in Append.
num. 4.

Præterea sedulò curavit Sacra Congregatio, ne uno, eodem
que tempore plures Canonicci vacationum indulto uterentur, iis præsertim temporibus, quibus Divinorum Myste-
riorum ratio majorem frequentiam expostulat. Hinc quam-
vis olim arbitrio Episcopi, & Capituli aliquoties reliquer-
it, ut statuerent, quo numero Canonicci simul abesse pos-
sent, ut in Abulæ anni 1581., in Senen. 12. Martii 1594., & in
Vallisoletana anni 1599., de quibus apud Benedictum XIV.
Instit. 107. §. 6., nihilominus in Auximana 12. Julii 1631. ita
fancivit = *Sacra &c. censuit Eminentissimum Episcopum facere*
debere decretum, ut in Collegiatis Ecclesiis sua Diœcesis, quæ
wigore Concilii Tridentini gaudent vacatione trium mensum, Ca-
*nonicos abesse non posse ultra tertiam partem uno & eodem tem-
po, & hujusmodi vacationem contingere non debere tempore,*
*Quadragesimæ, & Adventus, neque in amplioribus anni festi-
vitatibus.*

Similiter in Farzen. 13. Novembris 1655. dum Sac. Congregatio
vacationem duorum mensium singulis annis indulxit Cano-
nicis Collegiatæ Ecclesiæ Sanctæ Victoriae, conditionem
adjecit, ut omnes interessent diebus Dominicis, & festis totius
anni, & diebus omnibus Adventus, Quadragesimæ, Octave
Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, & Corporis
Christi, & nunquam a servitio ultra tertiam partem eodem ter-
pore abessent. Idemque servari mandavit in Atrien. 19. Decem-
bris 1722., & in Ifernien. 26. Novembris 1723.

Quoniam verò aliquando evenerat, & imposterum etiam
contingere poterat, ut in aliquibus Ecclesiis tenues adeo
essent distributiones, ut a Canonicis negligerentur, ac pro-
pterea Chori servitium relinqueretur, idcirco eadem Sa-
cra Congregatio in Fadren. 17. Septembris 1650. definivit,
non inservientes Ecclesiæ, nec Divinis interessentes, ultra am-
issionem distributionum quotidianarum, posse ab Archiepiscopo per
multas pecuniarias, atque alio juris remedio compelli. Et in
iisdem terminis respondit Episcopo Castellanettæ die 7. Ju-
nii 1669. lib. 21. decret. pag. 651.. Cum his ergo Juris Cano-
nici sanctionibus, & Sacrae Congregationis resolutionibus
comparanda sunt, quæ in suo Edicto prescripti Episco-
pus, ut definiri valeat, an Canonicci Setini adigendi sint
ad illius observantiam quoad dies, horam, & numerum
Canonicorum, & quibus poenis puniri debeant si Choro
non intersint, & Divinum Officium, ac Horas Canonicas
non canant, de quibus omnibus in duobus prioribus dubiis
queritur.

Quoad Sacrarum Supellectilium subministrationem præstat
animadvertere, Episcopum non teneri de iis sibi provide-
re, sed Cathedralis Ecclesiæ Canonicos debere illas pro
Pontificalibus functionibus tam in Cathedrali, quam extra

pe-

peragendis subministrare , juxta sententiam , quam sequuntur Buratt. consl. 92 num. 5. lib. 3. , Surd. cons. 62. num. 5. & seq. , Franc. de Eccles. Cathedral. cap. 10. num. 37. , Scarfanton. ad Ceccoper. lib. 2. tit. 2. num. 5. , lib. 3. tit. 7. num. 12. . Verum ex nonnullis resolutionibus relatis per Nicol. ix Flosc. verb. Episcopus , aliisque mox afferendis elici videtur , Canonicos Cathedralis teneri quidem sacra Paramenta subministrare Episcopo in Cathedrali Ecclesia , vel in Episcopali Sacello Pontificalia peragenti , sequus autem si in alia Ecclesia , vel Capella celebret .

Id etiam colligi videtur ex rescriptis editis die 11. Martii 1708. in quadam Causa Casalen. , & a Sanctissimo approbatis : Nam propositis inter cetera dubiis = IX. An Capitulum ob denegationem Baculi , Mitrae prætiose , & Pluvialis factam Episcopo occasione publicandi Jubileum , aliaque ut in actis sit puniendum , & quomodo ? X. Anstante dicta denegatione potuerit Episcopus propria auctoritate transportari facere paramenta prædicta , & Sanctas Supellectiles a Sacraria Cathedralis ad Curiam Episcopalem ? Responsum fuit = Ad IX. Affirmative arbitrio Congregationis deputatae . Ad X. Affirmative , & esse restituenda Capitulo , facta obligatione de illis subministrandis pro usu Episcopi in functionibus Episcopalis peragendis tam in Cathedrali , quam in Capella Episcopali .

Similiter cum in Congregatione particulari a Sanctissimo deputata in Causa Alben. Sacrorum Rituum , ac Regiminis Ecclesiæ quæsitum inter cetera fuisset = XLIX. An liceat Episcopo ad sportare , & retinere Paramenta propriæ Sacraria Cathedralis ad Capellam Palatii Episcopalis invito Capitulo ? L. An Episcopus teneatur sibi providere de Paramentis pro Pontificalibus peragendis in Cathedrali ? Die 19. Septembris 1710. responsum prodit = Ad XLIX. Dicitur decreta edita in Casalen. in Congregatione deputata 11. Martii 1708. approbata a Sanctissimo = Ad L. Negativè quatenus adsint , ut apud Scarfanton. ad Ceccoper. addit. 38.

Tandem in Urbevetana , quamvis per Breve san. mem. Innocentii XI. diei 24. Julii 1688. vetitum fuisset Ecclesiæ Cathedralis Supellectiles cuvis alteri Ecclesiæ , vel personæ subministrare , & è Sacratio extrahere , præterquam casu , quo pro tempore existens Episcopus Urbeuetanus ad aliquam Ecclesiam ibi aliquam functionem peracturus se conferret , nihilominus disceptata fuerunt hæc dubia , I. An Camerarius , aliisque Officiales teneantur subministrare Episcopo ejusdem Civitatis Supellectiles , & Paramenta Sacra necessaria pro celebratione Missæ tantum in suis domesticis Capellis , seu etiam pro aliis Ecclesiasticis functionibus ibidem peregendis , in casu &c. , II. An eidem Episcopo sint subministranda Supellectiles , & Paramenta Sacra extra Civitatem Urbisveteris occasione Sacre Visitacionis , aliarumque Ecclesiasticarum functionum explendarum persuam Diaecsim ? Et quatenus affirmativè III. Cujus

ius qualitatis debeant esse dictæ Supellestilium, & Paramentorum Sacra, in casu &c. = Sacra autem Congregatio die 9. Februarii 1737. respondit = Ad I. Affirmative. Ad II. Negotiata. Ad III. Eſſe debere qualitatis decentis gradui Episcopali = Thesaur. Refol. tom. 8.

De subministracione Supellestilium pro ornato Ecclesie, & Cathedrae Episcopalis, ac de Cæreis in Ara maxima apponendis dum Episcopus Pontificalia peragit, nihil expressè sanctum reperitur. Verum cum ornamenta saltem Cathedrae Episcopalis necessaria sint ad Pontificalia exercenda, & in supradicta *Alben. ad dub. L* resolutum fuerit, non teneri Episcopum sibi providere de Paramentis pro Pontificalibus peragendis in Cathedrali, quatenus hæc adsint; hinc videndum, an hujusmodi resolutio Cathedrae quoque ornamenta comprehendat, vel ex congruentia, aut ex identitate rationis praesenti controversia aptari possit. Quoad alia verò habenda ratio est consuetudinis, & perennis observationis.

Ad reparationem Ecclesie Cathedralis indubia res est, teneri Episcopum, dummodo Mensæ Episcopalis redditus suppetant, & ipsa Ecclesia specialibus pro fabrica redditibus sit destituta, neque contraria adsit legitima consuetudo. Si autem Mensæ Episcopalis redditus deficiant, certum est compelli posse Canonicos, aliasque inferiores Clericos. Hac de re actum quoque fuit in prædicta Causa *Alben.*, in qua proposito inter cetera dubio = LIII. An Episcopus teneatur reparare Cathedram = Sac. Congregatio rescripsit = Affirmativus, prout de jure, arbitrio, & conscientia Episcopi = Ponderandum in praesenti casu est, eumdem Episcopum præesse simul Ecclesiis Terracinen., Privernen., & Setinæ, & ex singulis fructus ad sui sustentationem retrahiere, neque ullam urgere necessitatem, ut ex redditibus tantum Mensæ Episcopalis Setinæ sustentetur.

Demum quod attinet ad associationem Episcopi dum ad Cathedram accedit, vulgatissima sunt decreta Sac. Rituum Congregationis in *Hispalen. 17. Junii 1592.* a san. mem. Clemente VIII. confirmata. Inter cetera proposita tunc fuerunt hæc, quæ sequuntur dubia = IV. An Dignitates, & Canosici, & Capitulum teneatur Archiepiscopum accedentem ad Ecclesiam diebus festis Cappa induitum comitari, & ex quo loco? V. An etiam in redditu debeant eum reducere, & ad quem locum? VI. An si privatim ad Ecclesiam venerit sit ei obviandum cundum, rediens sit reducendus, & quomodo? Et Sacra Congregatio respondit = Ad IV. V. & VI. Dignitates, Canonicos, & Capitulum debere ad Cubiculum accedere, ubi Archiepiscopus induitur Cappa, & eum ad Ecclesiam venientem debito cum honore comitetur. In redditu etiam saltem usque ad ostium domus ipsum Archiepiscopum associare. Ei vero venienti sine Cappa, nonnullos ex Dignitatibus, & Canonicis ad ostium

23. Novembris 1771.
ostium Ecclesiae, & in redditu similiter usque ad ostium Ecclesie ipsum comitari debere.

In declarationibus vero ab eadem Sacra Congregatione factis circa hujusmodi decreta, haec habentur = Archiepiscopus ad Ecclesiam cum Cappa Pontificali accessum, ut solemniter celebret, vel ut assistat Divinis Officiis, Concioni, aut Proclamati, vel ut aliud quidquam ex Pontificalibus exerceat, curare debere, ut Capitulo congruo tempore intinetur hora ejus accessus ad Ecclesiam ad hoc, ut ipsum Capitulum commodè ejus occurset se accingere possit. Archiepiscopus vero convenientem, & congruam horam eligit, v. g. si Missam sollempnem in aliquo die festo fit celebraturus, tunc post Primam in Choro fuitam, antequam Tertia incoberetur, ad Ecclesiam accedet, quo casu Dignitates, Canonicci, ceterique Capitulares, statim post Primam completam, facto modico intervallo, prodire obviam debent Archiepiscopu ad ejus cubiculum, eundemque ad Ecclesiam deducere, quemadmodum ipsa Sac. Congregatio faciendum esse respondit... Idque omnino faciendum est non obstante quacumque consuetudine. Cum enim Pastor teneatur ad suam Ecclesiam accedere, ut ex ejus presentia Divinus cultus augmentetur, Ecclesiaque ipsa splendorem, & decorem non medicum recipiat, non est ei praebenda occasio vel non accedendi, ex quo debita cum decentia id facere nequeat, vel indecenter accedendi. Itemque declaratum fuit, tunc dicti Archiepiscopum privatim ad Ecclesiam accedere, cum sine Cappa Pontificali accedit.

Consonum est etiam responsum Sac. Congregationis editum die 6. Decembris 1631., de quo apud Scarfanton. ad Eccoper. part. 3. addit. 38. num. 90., nimirum: Episcopum ad Ecclesiam venientem cum Cappa, semper excipi debere a Capitulo, & Canonicis in habitu Canonicali in Aula sua habitationis, seu alio loco per ipsum ad hoc destinato, eumque associari, & comitari ad Ecclesiam, & abeuntem pari modo reduci ad locum ubi exceptus fuit, non obstante, quod Palatium, seu habitatio distet ab Ecclesia. Venientem vero sine Cappa, & Canonicis in Choro diuinis horas recitantibus satis esse, quod a quatuor, vel quinque de Capitulo in Ostio Ecclesiae excipiatur = Eademque declaratio prodiit in Aquilana 7. Julii 1734.

Ex consuetudine etiam fieri potest, ut aliqui ex Canonicis teneantur Episcopum comitari etiamsi sine Cappa ad Ecclesiam accedat. Hinc in citata Alben. cum quereretur VII. = An quoties Episcopus accedit ad Ecclesiam Cappam assumpturus ad ostium pro Pontificalibus peragendis, sive ad effetum assendi Concionibus, Missis Conventualibus, & similibus teneatur Capitulum transmittere duos Canonicos ad Palatium Episcopale ad ipsum associandum tam in accessu, quam in recessu? Congregatio particularis a Sanctissimo deputata respondit = Affirmative = Ponderandum proinde an in praesenti casu ratio aliqua haberri debeat consuetudinis, qua factum fuisse asseritur, ut duo ex Canonicis habitu

talari induiti adeant Palatium Episcopale ad excipiendum Episcopum, eumque a Palatio ad Cathedralem, & deinde in regressu a Cathedrali ad Palatium comitentur.

Hicce omnibus assueta maturitate perpensis, dijudicandum ab E.E. VV. erit

- I. An, & quibus diebus, qua hora, & in quo numero teneantur Archipresbyter, & Canonici Ecclesiae Cathedralis Setie inter esse Choro, & canere Officium, & Horas Canonicas, in casu &c.
- II. An, & quibus remedii contravenientes sint cogendi, in casu &c.
- III. An praedicti Canonici teneantur subministrare Episcopo Pontificalia exercenti, & Ordines conferenti Supellectiles, & alia sacra ornamenta, in casu &c.
- IV. An iidem Canonici debeant subministrare Supellectiles, & alia ornamenta, etiam pro ornatu Ecclesiae, & Cathedrae Episcopalis, nec non Candelas cærebas pro Ara maxima, dum Episcopus Pontificalia exercet, in casu &c.
- V. An, & qui teneantur restaurare Ecclesiam Cathedralem, resarcire Organa, aliaque facere ad Ecclesiam fabricam pertinencia, in casu &c.
- VI. An dicti Archipresbyter, & Canonici in sollemnioribus diebus, quibus Pontificales habentur functiones, levare debeant Episcopum è Palatio Episcopali cum vestibus, quibus in Choro utuntur, eumque associare ad Cathedralem Ecclesiam, & respectivè in regressu ad dictum Palatium, in casu &c.
- VII. An duo ex dictis Canonicis teneantur associare Episcopum cum vestibus talaribus, quoties ad Cathedralem Ecclesiam accedit pro qualcumque alia functione Ecclesiastica, & in regressu respectivè ad Palatium Episcopale, in casu &c.

Dilata ad sequentem.

FANEN. LEGATI. Sacrario Ecclesiae Cathedralis Fanen. ex pio legato Canonici Joannis Ligii perpetuum inest onus annua præstandi scuta 40. ad ux Giovine studente, che sia ben nato di buon Padre, e Madre, non sia offeso di disotto d'animo, e di corpo per anni cinque, e sia Cittadino di Fano povero, e non Genitiluomo o in Roma, o in Bologna, o in Padova, o in Perugia. Ad subsidium hoc electus fuit anno 1769. Andreas Bernettis At negantibus tum Francisco Tombari, tum Capitulo Ecclesiae Cathedralis, illum qualitatibus à Fundatore volitis præditum esse, propositum fuit in Congregatione 20. Aprilis proxime elapsi An electio submittetur, prodiitque rescriptum Dilata, & coadiuvantur probantes. Viden. folium ejus dies, in quo latius facti series, & rationum momenta hinc inde adducta habentur.

Tom.XL.

G g

Nunc

Sess. 25. cap. 13.
de Reforma.

Nunc itaque novis utriusque prolatis iuribus, iterum de yibus electiovis disceptatur. Inquit Capitulum, nec Andrea mores, nec qualitates ceteras Fundatoris voluntati respondere. Ipsum magno Fanensium Civium scando lo inhonestam fœminam coluisse, & ab hac consuetudine ne repetitis quidem Episcopi monitionibus averti potuisse. Pluribus postea expilatis Paternis rebus fugam a domo Patris abripuisse, ut ab Episcopi, Patrisque monitis se subduceret, placitamque sequeretur vivendi rationem. Hæc autem omnia nec bona iisdolis, nec probatorum morum specimina præferre, nec voluntati congruere Fundatoris, qui jussit eligi juvenem, che sia ben nato di buon Padre, e Madre, e non sia offeso di difetto d'animo, e di corpo.

Addit, Andream non esse Civem Fanensem, Nonnisi accidentaliter ipsum ibi ortum habuisse ob occasionalem incolatum Aniceti Patris sui, qui Lectoris munere fungebatur in Collegio Nulphio. Clarè autem constare Anicetum Patrem numquam habuisse animum perpetuo ibi permanendi, & civilitatem aquiriendi. Eum utpote natum, & domiciliatum Oppidi Montis Giberti numquam lares, resque suas, ac fortunas ad Fanensem Civitatem transstulisse, quinimo semper qua Exterum, & Forensem exemptionem vindicasse ab oneribus, & muneribus Civium, & præsertim a solutione taxæ Testatici, atque etiam qua Forensem Potestatis Fanensis postulasse officium, a quo cives arcentur, & soli Forenses admittuntur.

Hinc arguit, ad Fanensem civilitatem acquirendam in nihilo prodesse domicilium 20. annorum ab Aniceto Patre, Fani retentum, quum Causam hoc haberit a temporario Lectoris, & Advocati munere per ipsum ibidem exercito, non animo perpetuo habitandi, quo deficiente, hæc occasionalis mora ad civilitatem acquirendam censetur inepta Rot. coram Kaunitz decis. 94. num. 16.; minusque ad id sat esse Emptionem factam unius Prædii in Territorio Fanensi, quia etiam exteris jus est bona ibidem comparandi: Ac denique, nec civilitatem Aniceto quasitam esse ex adlectione, cum nunquam a Potestate, & Consilio speciali eam obtinuerit, quibus dumtaxat ex lege statutaria jus est exteris civilitate donandi. Unde concludit Andream nec origine, nec domicilio, nec adlectione Civem Fanensem esse.

Demum advertit deesse in Andrea paupertatem a Fundatore volitam. Inquit enim illius Patrem ultra pinguia honoria Lectoris, & Advocati, plura bona possidere in Territorio Montis Giberti, & etiam prædium in Fanensi Territorio, unde comode propriis redditibus vivere potest; imò constare Andream esse ex familia Bernetti nobili, & Patria Firmana, quod magis magisque alienum est a Fundatoris voluntate, quæ jussit eligi Juvenem povero, e non genituomo.

Con-

Contra *Andreas* inquit, se electum ab iis fuisse, quorum erat
jus eligendi: omnem autem urgere præsumptionem pro
electionis validitate, & justitia. Spernendas vero esse
Capituli querelas, quum ipsum voluntatem Fundatoris,
onusque sibi injunctum impugnare non valeat, maxim
quia qualitates eligendorum a solis Electoribus examinan
dæ, & ponderanda sunt, quin alii, ad quos electio non spe
ctat, de defectu qualitatuum excipere valeant, *Rer. cor. Lancet.*
decis. 1057. num. 11.

Præterea sustinet, se omnibus pollere qualitatibus a Funda
tore præscriptis. Jam a biennio legalibus studiis operam
navare: ex honestissimis parentibus natum esse: de suis
optimis moribus, honestate, & probitate constare ex ju
dicio Electorum, ex testimonio Parochi, aliorumque te
stium omni exceptione majorum. Nec audiendos Capituli
elamores vel de inhonestâ habita vita ratione, quum nul
lo monumento, nullaque probatione id ostendatur, vel
de iterata arrepta fuga a Paterna domo, cum nulla Pater
na re subrepta, sed causa devotionis Lauretum, vel causa
studiorum ad Urbem accesserit. Cæterum advertit jam
a biennio studiis in Urbe sedulo operam navare, bonorum
que morum specimina præbere, quod planè exuberat,
ut modo ad assequendum legatum studiorum idoneus cen
seatur.

Ambigi item non posse, se sive ex Patris persona, sive ex
propria Civem esse Fanensem. Certam in id juris regulam,
decennali domicilio cum animo perpetuo habitandi civi
litatem aquiri, Patrisque civilitatem Filii etiam pro
delle *Leg. Cives Cod. de Incol.* Porro *Anicetum Patrem*,
jam a 20. annis domicilium fixisse in Fanensi Civitate,
ibique munus Lectoris in Collegio Nuphio, nec non officio
Advocati fungi: ibi ad hæc usque tempora cum uni
versa sua familia commorasse, derelicto primævo domi
cilio Oppidi Montis Giberti, ubi non tam stabilia, quam
domum habitationis vendidit: ipsum etiam qua Civem Fa
nensem collectas persolvere, & usque ab anno 1760.
Magistratu Fanensi Civem fuisse declaratum: ipsum
demum qua Fanensem rejectum fuisse a munere *Potestatis*,
ad quod soli Forenses admittuntur. Hæc omnia luculenter
evinci ex publicis monumentis, ac testibus omni exceptio
ne majoribus.

Constare itaque non tam de longævo domicilio 20. annorum,
sed etiam de animo perpetuò commorandi. Hinc perperam
opponi petitam exemptionem a solutione Collectæ Testa
tici. Hanc enim *Anicetum* petuisse non qua forensem, sed
tantum qua Publicum Lectorem: insuper exemptionem
fuisse denegatam, atque ita qualitatem Civicam exind
potius emergere, quam excludi. Inane vero esse diffu
gium ad Statutariam legem circa adlectionem in Civem.
Ait enim *Anicethia* Patrem jam usque ab anno 1760. in ci
vem.

vem fuisse adiectum: insuper statutum loqui de novis cibis admittendis, nec alios excludere, qui ad formam juris decennali domicilio civilitatem aquisiuerunt.

Vrum ultra paternam civilitatem addit, se in Fanensi civitate ortum duxisse, ex nativitate vero originariam civitatem aquisiuisse leg. 7. Cod. de Incol., ac proinde quacivem ex origine semper idoneum esse ad consequenda legata generaliter civibus relictā *Gratian.* discept. 79. n. 6. , & *Paulus.* disert. 27. v. 112.

Demum quoad paupertatem a fundatore volitam, advertit hanc non solum a jure presumi, sed etiam evinci ex Testimoniō Parochi Fanensis. Nec momenti esse emolumenta Lectoris, Advocati, & redditus paucorum bonorum a Patre, possessorum, cum haec omnia admodum exigua sint, & penitus imparia ad numerosam familiam decenter juxta gradum alendam. Ceterum asserit hoc subsidium scut. 40. monetae Romane a Testatore relictum penitus incepit esse ad juvenem alendum sive in Urbe, sive in aliis nominatis Civitatibus, ac proinde mente Testatoris convenire, ut non juvenes in gravem paupertatem redacti eligantur, sed qui paterna substantia succurri possint, unde studiis incumbere valeant.

Eo tota inspectio redit, an Andreas Bernetti polleat omnibus qualitatibus a Testatore prescriptis: Is enim voluit subsidium praestari ad ux. Giovine studente; che sia ben nato di buon Padre, e Madre, non sia offeso di difetto d'anima, e di corpo per anni cinque, e sia cittadino di Fano povero, e non gentiluomo o in Roma, o in Bologna, o in Padova, o in Perugia.

Dubitatio nunc instituitur de bonis moribus, de civitate, & de paupertate. Porro de bonis Andreæ moribus testimonium præbent Parochus, aliquique Testes. Et licet ex tessibus i. Capitulo inductis constet, bis a Paterna domo recessisse, iidem tamen Testes fatentur id contigisse per le stranezze della Madre.

Dubium non est, Civilitatem acquiri vel natura, hoc est origine, vel domicilio, vel denum privilegio leg. 7. Cod. de incol. lib. 10. Verum dum agitur de testamentis, ex verosimili Testatoris voluntate sumenda est interpretatio, nec non a subjecta materia, & a circumstantiis.

At vero ad civilitatem aquirendam inepita est accidentalis origo, vel simplex habitatio etsi longissima, absque animo perpetuo commorandi. Porro *Anicetus* Pater jam a 20. annis continuo cum universa sua familia moratur in Civitate Fanensi, ibique exercuit, atque exercet munus Lectoris, & Officium Advocati. Unica itaque superest inspectio, an ex aliis argumentis, & conjecturis comprobetur animus perpetuo in Fanensi civitate commorandi.

Demum cum Testator vocaverit juvenem Povero, e non gentiluomo, querendum est, an *Anicetus* Pater inspecto suæ familiæ statu, numero, & conditione pauper dici posse. Sa-

ne cum legatum sicut. 40. impar sit ad juvenem alendum in Urbe , aliisque nominatis Civitatibus, necesse est ut idem *Anicetus* aliquid de proprio suppeditet , adhoc ut *Andreas* valeat in Urbe studiis operam navare .

Quid ergo sentiendum in casu sit , inspectis tum Testatoris mente , tum aliis facti circumstantiis, edicent EE. Patres , quibz is iterum decidendum porrigitur dubium .

An electio substineatur in casu &c.

N ULLIUS LEPRINIANI CAPELLANIAE . Postquam *Seff. 22. cap. 6.*
de Reform.
Angelus Carderi hæredem ex aße instituerat Ecclesiam
societatis B. Mariae Angelorum Terra Lepriniani , man-
davit , ut in Sacello Divi Josephi a se ipso erecto celebra-
retur una Missa singulis diebus Dominicis , & festis , ac in
Festo S. Josephi , nec non Exequiæ peragerentur in die An-
niversaria sui obitus . Pro celebratione verò Missarum præ-
ferri voluit Sacerdotes filios Augustini Carderi , e non es-
sendovi detti Preti figli del detto Agostino succeda in suo luogo il
Prete a lui più prossimo , ma che sia di Casa Carderi , dichiaran-
do di non far celebrare ad altri le dette Messe , mentre vi faranno
Preti di detta linea .

Quamvis ad hoc pium legatum electus anno 1759. a Confratribus fuerit Clericus Carolus Carderi , studiorum causa in
Urbe degens , nihilominus electioni contradixit Joseph
Carderi nomine Dominici Filii , tanquam agnati , & proximioris , sed postea Josephus a lite recessit , & Carolus
Capellaniam ad hæc usque tempora obtinuit . Cum tamen
nuper Sodalitium ad eamdem Capellaniam elegerit Nicolaum alterum dicti Josephi Filium , & hanc electionem a
Sac. Congregatione confirmari petierit , restitit Carolus ,
qui in Congregatione diei 3. Augusti proximi preteriti to-
tus fuit , ut dilationem exposceret ad parenda jura , qui-
bus suam possessionem tueretur : Quare ad dubium *Ax* , &
enī sit adiudicanda Capellania in casu &c. = nihil fuit respon-
sum , sed eidem Carolo dilatio fuit impertita . Nihil tamen
huc usque deduxit , nihilque proposuit , proindeque real-
sumpto folio diei 13. Julii in quo hæc causa expenditur ,
ipsoque Carolo in sua contumacia persistente , denuò pro-
ponitur dubium .

An , & cui sit adiudicanda Capellania in casu &c.

C INGULANA ERECTIONIS MANSIONARIAE . Ter-
Seff. 22. cap. 6.
de Reform.
stamentum condidit anno 1711. *Sacerdos Philippus Anto-*
nius Francioni Cingulanus , in quo ex aße instituto hæredes
Candido Fratre , legati dedit e tutto il Capitale , che lasciò
alla mia morte , detratti gli sopradetti legati , debba stimarsi da
Vomini Periti , e dell'entrata tanto mobile , quanto stabile si
debba far celebrare tante Messe nell'altare della B. V. nella
Chiesa Collegiata di Cingoli , con la facoltà , che gli dò di poter
fa-

subito prendere da se stesso il possesso di tutti i miei beni seguita la mia morte , dichiarando dell'Elemosina della Messa da celebrarsi si debba intendere a ragione di baj. 15. per ogni Messa per pagamento annuale , oltre quello , che si dovrà assegnare dalla mia eredità alla Sagristia per gli stipendielli Sacri , e che le Messe da celebrarsi si abbiano da sodisfare ogni anno , o settimana a proporzione dell'entrata .

Post obitum vero Candidi Fratris jussit hereditatem devolvi ad descendentes , ac agnatos Joannis Pauli Pasquali , hisque defientibus ad agnatos Nicolai Pauli , hisque omnibus defectis vocavit Capitulum Ecclesiae Cathedralis Cingulane cum onere inplendi Sacra . Demum expresse declaravit , che questo legato s'intenda puro legato pio , e non altrimenti Capellania Ecclesiastica , ne Laicale , in maniera che se in alcun tempo l'Ordinario pro tempore volesse interporvi la sua autorità , ed erigerlo in Capellania , ora per allora nuovamente dichiaro , che sia puro legato pio , e detto Ordinario non vi abbia alcun jus , o autorità .

Nullo ex prædilectis familiis extante Presbytero , Capitulum anno 1758. contra dictos de Paolis immissionem petiit ad hereditaria bona , sed tam in Curia Episcopali , quam in Tribunali A. C. fuit rejectum . Lis hæc quievit anno 1761. ope transactionis , cuius precipua capita sunt , ut hereditas novo inventario firmata integre penes Familiam de Paolis remaneret cum onere solvendi omnes collectas , nec non erigendi Mansionariam in Ecclesia Cathedrali cum stipendio annuorum scut. 40. debito ex universa hereditate : ut Mansionarii electio ad illos de Paolis , quoisque extiterint , deinde ad Capitulum speget ; Et ut Mansionarius teneatur ad instar aliorum Ecclesiae Cathedrali inservire , nec non tres Missas qualibet hebdomada celebrare juxta mentem Philippi Testatoris .

Approbationem hujus Transactionis denegavit Sacra Congregatio die 24. Julii 1762. , sed modo tam Capitulum , quam dicti de Paolis preces renovant pro illius confirmatione .

Inquiunt legatum pium cum onere Missarum recte erigi posse in Beneficium collativum non resistente Fundatoris voluntate . Ex unctione autem Mansionarie non abrogari Sacra præscripta , sed ad certum , invariabilemque numerum redigi : locum celebrationis non immutari , sed imo perpetuum reddi : demum augeri cultum divinum , & Ecclesiae Cathedralis decorum a Testatore præ oculis habitum : his insuper addi Ecclesiae Cathedralis necessitatem , dum in ea vix quatuor extent Mansionarii , & si contingat ut unus , aut alter infirmus fiat , vel absens , necessarium Ecclesiae deerit servitium .

Advertunt , integræ hereditatis redditum vix esse in annuis scutis 63. detracitis autem oneribus Cameralibus , & Communitatibus ; aliisque expensis pro bonorum , domorumque

que conservatione, & manutentione, vix ad annua redigi scuta 40: imo redditum hunc ne certum quidem esse ob deteriorationes, sterilitates, aliaque obvenientia infotunia. At in Transactione certum constitui stipendum annuorum scut. 40., certam, perpetuamque reddi trium sacrorum in qualibet hebdomada celebrationem. Voluntatem itaque Testatoris non quidem alterari, & imminui, sed imo pinguius, & uberiorius impleri. Demum advertunt, assensum præbere omnes interesse habentes, ac Mansionaria erectionem, ut maxime utilem, ac proficuum ab Episcopo quoque comendari.

Pro-Vicarius Generalis votum aperuit pro concordia approbatione, quia ea nihil voluntati Testatoris detrahit, sed potius majorem Legati pii utilitatem, & cultus divini, & Ecclesiæ Cathedralis decorem præferset.

Testator jussit, ex universæ suæ hæreditatis fructibus totidem Sacra celebrari ad rationem obulorum 15, pro quolibet Sacro; Vt uix etiam expresse, ne hoc legatum piū in Capellaniam Ecclesiasticam, vel laicalem erigeretur. Ut itaque ad formam initæ concordia Mansionaria erigatur, clare, aperteque commutanda est Fundatoris voluntas tam circa numerum Missarum, quam circa prohibitam erectionem in Capellaniam.

Quoties enim Testator legem dixit, integros suæ hæreditatis fructus in totidem Sacra erogari, omnia jura vetant, ne interversa Testatoris voluntate, aliter de erogatione eorumdem fructuum judicium detur, dictaque Sacra ad certum numerum reducantur. Hinc Sac. Congreg. in una Romana, seu Reatina Capellania, in qua Testator jussicerat omnes suæ hæreditatis fructus in totidem Sacra erogari, licet antecessor Capellanus consuevisset tres Missas in qualibet hebdomada celebrare, propositis tamen I. An Capellanus, de quo agitur, continuare possit in celebratione trium Missarum hebdomadalium pro adimplenda voluntate disponentis, & quatenus negative II. quæ Missæ celebrari debeant, respondit die 17. Martii 1714. ad primum Negative, ad II. juxta quantitatem fructuum.

Quoties item Testator exprestè vetuit, ne legatum piū Missarum in Capellaniam Ecclesiasticam erigeretur, a qualibet erectione desistendum est Pton. de contr. patr. allegat. 34. num. 20., Rot. coram Pamphil. dec. 87. num. 5., & in Præcilia legati pii 21. April. 1744. §. 8. coram Lano, & in Anagnina Capellania 30. Junii 1750. §. 4. cor. clar. mem. Card. Matthajo. Quin imo etiam erectio jam ab Ordinario facta, fuit revocata, & improbata a Sac. Congr. in Viterbien. Capellania 23. Nov. 1765.

At vero præscriptis S. Synodus commutationes ultimarum voluntatum non aliter permittendas esse nisi ex iusta, & necessaria causa, sciss. 22. cap. 6. de Ref. Et solidissima quidem

ratione; nam observare pacta, & leges fundationum juris naturalis est, imo, & Divini; alias etiam fundatores retraherentur ab erogandis propriis substantiis in opera pia, videntes pacta, & leges rei sue datas postea non servari, sed violari, *Pitou alleg. 50. num. 2.*, & Sac. Congr. in Perusina 12. Maij 1764.

Id itaque inquirendum, an *justa*, vel *necessaria causa* urgeat commutandi Philippi Fundatoris voluntatem, & initam concordiam approbandi. Enī PP. perpensis, ut assolent, omnibus facti circumstantiis in casu concurrentibus dignentur responsum dare.

An sit locus erectioni Mansioaria, & confirmanda Transactio ita ut sit standum, vel recedendum a decisis sub die 24. Julii 1762, in casu &c.

Sept. 25. cap. 13.

de Reform. **B**ALNEOREGIEN. JURIUM PAROCHIALIUM. *Jo-*
annes Rotondi, cum Polimartium forte se contulisset,
accidit, ut latali morbo corruptus, ibi decesserit. Archi-
presbytero ejusdem Oppidi procurante funus, defuncti
Cadaver tumulatus fuit in publico Oratorio Fratrum della
Misericordia. *Orta deinde controversia est Archipresby-*
terum inter, & Confratres, cui nam tres funeris partes,
relieta quarta, esset adscribenda, remissaque sapienti
EE. VV. judicio hujuscē questionis definitione, auditus est
Episcopus, qui retulit, defunctum Joannem absque testa-
mento, & absque ulla Sepulturæ electione decessisse, so-
lumque ore tenus Archipresbytero facultatem tribuisse,
solvendi debita, & celebrandi funus, propterea que nihil
obstare, quominus iura faneris *integra Parochiali Eccle-*
siae serventur, cum non tantum Civium, & Incolarum ca-
davera, sed etiam Peregrinorum ad Matricem Ecclesiam
pertineant.

Addit Confratrum Oratorium, Parochiali, in cuius ambitu-
situm est, tanquam Matri subesse, ideoque liberum Archi-
presbytero fuisse, juxta temporis, & circumstantiarum op-
portunitatem illo uti, absque eo quod quidquam de fune-
rum emolumētis amitteret, prout diuturna consuetudine,
superiorum annorū usu confirmata, inductum refert,
*atque ita Archipresbyteros Antecessores facere consuevi-*se**, & in Libris Parochialibus adnotasse. Hoc ipsum ser-
vatum fuisse, cum gravante vi morborum, & mortis,
plura in Oratorio della Misericordia celebrata fuerunt fu-
nera, & humata cadavera, tunc enim quarta dumtaxat
Funeris parte Confratribus adscripta, aliae tres Archipre-
sbbytero, absque ulla controversia adjudicata extiterunt.
Concludit itaque hoc modo favore hodierni Archipresby-
teri = Quoies itaque compertum remanes, quod non jam ex elec-
tione Defuncti, sed ex Parochi facultate ad banc filialem Eccle-
siam,

sicut, ut in loco commodiori situm, Cadaver fuerit delatum, in eo sensu esse, Confratrum instantiam, ut prorsus insubsistenter fore reiiciendam.

Verum Fratres della Misericordia folium exhibuerunt, in quo proprii Oratorii tuentes libertatem, Parochialis Ecclesiae veram matricitatem, ac legitimam consuetudinem negant. Inquiunt cautum in jure esse, ut si Defunctorum Cadavera in alia, quam in Parochiali Ecclesia tumulentur, huic quarta tantum reservetur ex dispositione *Sac. Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 13. de Reform.*, & Constitutionis *sa. me. Benedicti XIII. = Romanus Pontifex = la 6. post Concilium Romanum.*

Aiunt deinde, tunc verè matrem nuncupari Ecclesiam, cum ex una Parochia per divisionem, ac dismembrationem duæ efficiuntur. Tunc enim avulsa ab illa Parochia Populi parte, honorem matricitatis consequitur ratione ejus, quod amittit. Si verò ob Parochiæ amplitudinem aliqua feligatur Ecclesia, in ejus ambitu sita, in qua Vicarii pro commodiori Sacramentorum administratione constituantur, absque formali erectione in titulum, tunc sustinent improprie Parochiam appellari matricem, quia unitatem non amittit. Idemque juris esse, quando Matris titulo decoratur Parochialis aliqua Ecclesia ob antiquitatem, aut quamlibet honoris præminentiam, quia in isto casu minus proprie Matricis nomen usurpatur, & rectius Ecclesia major, aut Prima nominatur, in qua sollempniores Functiones celebrantur, & ad quam aliarum Ecclesiarum Ministri debent accedere *Card. de Luc. de decim. disc. 12. n. 12.*, & *13.*, & *de Præminent. disc. 42. num. 12.*. Cum itaque Confratrum Oratorium a Parochiali non fuerit avulsum, sed solo pietatis intuitu independenter ab illa erectum, contendunt dictum Oratorium tanquam filiale haberiri non posse.

Impugnant præterea consuetudinem, vel ex quo nulla ad eam probandam allata fuerint ab Archipresbytero legitima documenta; vel quia Parochiales libri, ex quibus ea evinci potuisset, Balneoregensi Episcopo non fuerint exhibiti, ex quo quidem suspicionem contrariae probationis ex iisdem libris oriſi affirmant *Menoch. de præsumpt. præsumpt. 91. num. 4. part. 2.* Præscriptionem denique induci contra Oratorium non potuisse dicunt ob mutationem Officialium, qui in illius gubernio successerunt, quorum socioria eidem Oratorio obesse non potuit. Maximè quia cum Archipresbyter titulum Matricitatis deduxerit, non potest alium titulum allegare *juxta resolut. Sac. Congregat. relat. a Gonzalez in Reg. 8. Cancell. gloss. 18. n. 48.*

Ex jure communi cantum, firmumque est, electionem Sepulturæ etiam sine testamento fieri, factamque sustineri: Quod si nulla electa sepultura quis deceperit, jus funeris

integre ad Parochialem Ecclesiam pertinet Cap. 3. de *Sepult.*, cap. 2. eod. in 6., Clement. 2. de *Sepult.* §. Hujusmodi Idemque jus est de Civibus, atque Peregrinis, qui vel nullo certo loco consistunt, vel itineris causa extra proprios lares forte moriuntur; Cum neque ulla consuetudo, neque Locorum conditio aliter suadere videatur Cap. Is qui habet domicil. 3. de *Sepult.* in 6., Barbos. de *Offic.*, & potest. Paroch. part. 3. cap. 26. num. 35.

Quod vero attinet Parochialium, respectu aliarum Ecclesiarum matricitatem, quæ non honorem, & dignitatem, sed Officium respicit, constat, absolutam Parocho competere auctoritatem in publicis Oratoriis, ea tantum ratione, quod Parochia solo, atque ambitu consistant, quemadmodum definitum fuit ab Innocentio III. Cap. Dilectus 2. de Capellis Monach., & communiter receptum est apud Abb. ad tit. de Paroch. num. 2., & seq., Barbos. de potest. Paroch. par. I. cap. 11. num. 20., Card. de Luc. de Paroch. disc. 31. num. 6., & 7., Scanfanton. decis. 25. num. 12., & 13. Et declaravit quoque Sac. Congregatio in Asciana Jurium Parochialium 29. Augusti 1733., in qua proposito dubio = An licet Parocho Ecclesia S. Laurentii exercere omnia, & quecumque jura Parochialia in publico Oratorio sito intra limites d. Parochiae respondit = Affirmative = idque ipsum decrevit in Foro Sempronien. Jurium Parochialium 25. Aprilis 1761. ad II. dubium.

Quod verò spectat ad funeris emolumenta, notandum est, quod si in publico Confraternitatis Oratorio sepultura electa fuerit, vel Defunctus habeat in eo sepulchrum gentilium, tunc quartam dumtaxat Parochiali Ecclesiæ deberi, dixit Sac. Congregatio in prædicta Asciana 29. Augusti 1733. Nam proposito altero dubio = An Rectori debeatur illa portio emolumentorum occasione funeris subditorum dictæ Parochiae, quos tumulari contingat in dicto Oratorio = Respondit = Quartam funeralē dumtaxat competere Parocho, reliqua vero emolumenta funeris spectare ad Ecclesiam SS. & Annuntiatæ, quoad eos defunctos, qui vel ibi elegerint sepulturam, vel ibi sint tumulandi in Sepulchro Majorum.

Verum in hujusmodi quæstiōibus definientis Sac. Congregatio rationem habuit consuetudinis, quam servari mandavit, proindeque in Hortana Jurium Parochialium 5. Iulii 1738. cum disputatum fuisse IV. = An in Ecclesiis Confraternitatum Terra Suriani occasione tumulationis Defunctorum debeantur Parochis omnia Intertia, & Cæræ, seu potius sola quarta funeralis in casu &c. responsum prodiit = servetur solitum =

In præsenti casu neque electa fuerat Sepultura, neque adebat Sepulchrum gentilium, quare viderint Eñi PP. quid definiendum sit, dum quæriatur.

An, & quæ funeris emolumenta debeantur Archipresbytero Terræ Polimartii in casu &c.

243

Die Sabbathi 14. Decembris 1771. in Pa-
latio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

IN hac postrema præsentis anni Congregatione resolvendæ
proponuntur Causæ, de quibus ratio habetur in folio, quod
EE. VV. distribuitur.

FANEN. LEGATI.
An electio sustineatur, in casu &c.

*Sess. 25. cap. 13.
de Reform.*

Affirmativè, & amplius.

NULLIUS LEPRINIANI CAPELLANIÆ.
An, & cui sit adjudicanda Capellania, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

Dilata, & ad Eum Præfectum ad mentem.

CINGULANA ERECTIONIS MANSIONARIAE.
*An sit locus erectioni Mansionariae, & confirmans Transactio, de Reformat.
ita ut sit standum, vel recedendum a decisio sub die 24. Ju-
lii 1752. in casu &c.*

Negativè,

BALNEOREGIEN. JURIUM PAROCHIALIUM.
*An, & qua Funeris emolumenta debeantur Archipresbytero Terræ de Reformat.
Polimartii, in casu &c.*

Dilata, & coadjuventur probationes.

14. Decembris 1771.
44
TERRACINEN., ET SETINA. Quamvis Sac. Cons.
gregatio die 22. Iunii anni 1762. nonnulla ediderit
decreta, ut averteret abusus, qui irrepserant in Cathe-
dralibus Terracinen., Privernen., & Setina, de quibus
Episcopus apud eamdem Sacram Congregationem conque-
stus fuerat, nihilominus id nec satis fuit ad continendos
in officio Canonicos Setinos, qui spretis Episcopi monitis,
obtemperare etiam detrectarunt Edicto, quod pro recta
Chori disciplina die 31. Januarii labentis anni publicave-
rat. Immo iidem Canonici prævio Monitorio coram A.C.
expedito ab eo provocarunt; sed ablegata Causa Sac. huic
Congregationi, septem in postremo EE. PP. consensu pro-
posita sunt dubia, in calce denuò transcripta; quorum re-
solutio rogantibus Canonicis ad hodiernam diem produ-
cta fuit. Jussu igitur EE. VV. Causa hodie reproponitur,
cumque Canonici in sua coutumacia adhuc perseverent,
idcirco perpensis iis, quæ relata sunt in folio diei 23. elapsi
mensis Novembbris, definitendum erit

- I. *An, & quibus diebus, qua hora, & in quo numero teneantur Archipresbyter, & Canonicī Ecclesiæ Cathedralis Setiæ interē esse Choro, & canere Officium, & Horas Canonicas, in casu &c.*
- II. *An, & quibus remediis contravenientes sint cogendi, in casu &c.*
- III. *An prædicti Canonicī teneantur subministrare Episcopo Pontificalia exercenti, & Ordines conferenti Supellec̄tiles, & alia sacra ornamenta, in casu &c.*
- IV. *An iidem Canonicī debeant subministrare Supellec̄tiles, & alia ornamenta, etiam pro ornatu Ecclesiæ, & Cathedræ Episcopalis, nec non Candelas cæreas pro Ara maxima, dum Episcopus Pontificalia exercet, in casu &c.*
- V. *An, & qui teneantur restaurare Ecclesiam Cathedralem, resarcire Organa, uliaque facere ad Ecclesiæ fabricam pertinen-
tia, in casu &c.*
- VI. *An dicti Archipresbyter, & Canonicī in sollemnioribus diebus, quibus Pontificalis habentur functiones, levare debeant Episcopum è Palatio Episcopali cum vestibus, quibus in Choro utuntur, cumque associare ad Cathedralem Ecclesiam, & respectivè in regressu ad dictum Palatium, in casu &c.*
- VII. *An duo ex dictis Canonicis teneantur associare Episcopum cum vestibus talariibus, quoties ad Cathedralem Ecclesiam accedit pro quacumque alia functione Ecclesiastica, & in regressu respectivè ad Palatium Episcopale, in casu &c.*

Ad I. Quoad interessentiam quotidianam, salva vacatio-
ne ad formam Concilii, in reliquis servetur Edictum,
& amplius. Ad II. Præter consuetas punctaturas,
quatenus non sufficient ad contraveniente in Officio
continendos, esse cogendos aliis juris remediis ad for-
mam

nam Concilii. Ad III. Affirmati^e, dummodò celebret in Cathedrali, vel in Capella Episcopali, & ad mentem. Mens est, ut Episcopus provideat Sacra-riūm Ecclesie juxta præscriptum in Literis Apostoli-cis, & amplius. Ad IV. Quoad Supellestiles, & Or-namenta Cathedra Episcopalis, ut in tertio: Qnoad ornatum Ecclesie Affirmativē, quatenus adsit, & juxta solitum: In reliquo Affirmativē, & amplius. Ad V. Dilata, & firmetur Status redditum Mensae Terraci-nen., Privernen., & Setin, juxta instructionem. Ad VI. Affirmativē ad formam Cœrimonialis Episcopo-rum, & amplius. Ad VII. Affirmativē ab ostio tamen, & usque ad ostium Ecclesie.

GERUNDEN.. Per actum inter vivos fundavit Sacerdos Bōnaventura Pararols anno 1755. Beneficium ad Alta-re Beatæ Mariæ Virginis nuncupat. de Porticū Villæ de Olot. Patronatum activum post sui obitum deferri voluit ad Hieronymam Anglada, & Pararols Sororem suam, ejusque hæredes in infinitum, tributa Patrone facultate præsentandi intra terminum trium mensium a die vacatio-nis Episcopo, vel Vicario Generali Sacerdotem, vel Cle-ricum benevolum ad idem Beneficium assequendum. Le-ve Beneficiato onus imposuit adimplendi per se, vel per alium celebrationi trium Missarum quolibet anno, iis ta-men diebus, quibus minores Litaniæ in Ecclesia recitari solent; quod si Missarum celebratio ad supradictum Alta-re exequi non potuisset, tunc easdem Missas præscriptis diebus ad aliud Altare Beatæ Virginis de Altira celebrari mandavit. Hæc summa est fundationis Beneficij, Ordinarii au-toritate postea erecti.

Quemadmodum verò Fundator, qui Patronatum activum hæreditarium esse voluerat, nihil de passivo Patronatu disposuerat, nullumque verbum adjecerat quoad fructus, qui vacationis tempore decurrissent, idcirco de utroque disponere statuit per aliud Instrumentum, quod sub reser-vatione Beneplaciti Apostolici anno 1768. confecit. In-hoc autem Instrumento Patronatum quoque passivum, nec non bona, ac redditus Beneficij contulit favore descend-entium supra relatæ Familia de Anglada: Declaravit-que, quod si vacationis tempore nullus de eadem Familia idoneus adesset, tunc a præsentatione esset abstinentium usque dum habili ex ea aliquis evaderet, & interim fru-ctus investimenta, donec Beneficij redditus ad summam li-brarum centum monetæ Barchinonensis augerentur. Sequi-to autem hujusmodi investimento decurrentes fructus quoique Beneficium vacaret, erogari voluit in subsi-dium dotale, alicui Puellæ ex memorata Sororis Familia conferendum.

Soff. 22. cap.
de Reform.

Taq.

Tandem beneficium , de quo agitur compatibile esse voluit cum alio quolibet Ecclesiastico Beneficio , & Beneficiatum minimè teneri dixit ad recitationem Horarum Canonica- rum , donec saltē ad ætatem annorum 24. non pervenis- set , o altrimenti gli si commutis il detto obbligo della recita delle Ore Canoniche in altra orazione vocale a disposizione del Supe- riore . In reliquis ea omnia servari mandavit , quæ in fun- dationis Instrumento exposuerat . De singulis ex intervallo appositis conditionibus quæritur , utrum sint appro- bandæ , prout ipse met Fundator enixis precibus exorat .

Inquit non solum Fundatoribus , sed Patronis ipsis licere- jus actiū nom inandi ad Beneficia de hæreditario in gen- tilium commutare juxta Text. iu Clement. Plures de Ju- repatron. , Piton. controv. Patron. allegat. 92. num. 4. ad 11. & n. 70. cum seq. . Idque ea ratione , quia gentilitium ad solos transit de Familia , hæreditarium vero ad Hæredes quo- cumque transfertur , unde magis Ecclesiæ favet Patrona- tum de hæreditario gentilitium facere , ut hoc modo Pa- tronatus coarctetur Card. de Luc. de Jurepatron. disc. 60. num. 22. , Piton. citat. allegat. 92. num. 70. , neque hujusmodi variatio ullam præferat fundationis immutationem Pi- ton. ibid. num. 11. , Rot. in Lunen. Sarzanen. Beneficiorum 8. Mar- tii 1696. §. Et tale objectum apud Bertacchin. vot. decis. 47. num. 36. & 37.

Quo verò ad Patronatum passivum , sustinet , permisum esse Fundatoribus , non solum in limine fundationis , sed etiam ex intervallo favore certi generis personarum illud reser- vare ; neque id Sacros prohibere Canones , cum Patroni Beneficia propria auctoritate non conferant , sed tantum præsentent Episcopo , qui postea instituit : Nihilque Eccle- siæ interesse ex una potius , quam ex alia Familia idoneum habere Beneficiatum Piton. de controv. Patron. alleg. 82. n. 12. , Rot. in Recent. dec. 122. num. 14. par. 11.

De altera conditione respiciente suspensionem collationis Beneficii , quoisque inveniatur aliquis de prædicta Fami- lia , erogatis interim fructibus , qui deductis oneribus su- persunt , primum in augmentum reddituum ipsius Beneficii usque ad summam librarum centum , deinde in subsidia do- talia favore Puellarum de Familia Anglada , ait , quoad primum consentire Ordinarium , & similem gratiam fuisse a Sacra Congregatione concessam in Satrianen. , seu Potenti- na 27. Januarii 1748. : quo verò ad secundum , promptum se exhibit judicium Sacrae Congregationis amplecti , tum si postulata concedat , tum etiam si sequi existimaverit vo- tum Episcopi , qui ablegato onere conferendi subsidium do- tale , fructus vacantis Beneficii semper in augmentum fun- di investiendos eensem .

Denique quoad commutationem Officii in aliam breviorem Orationem , usque dum Beneficiatus ad ætatem annor. 24. per-

pervenient, affirmat, id juxta Doctorum sententiam posse concedi Suarez de Relig. Dom. cap. 14. de oblig. recit. Ofic. ex vi Beneficii num. 3., Farzyn de Jurepatron. lpar. 2. can. 27. cas. 3. num. 4.

Petitioni in omnibus amplissimè adhæret Joseph Anglada, quia filius, & heres defuncte Hieronymi Anglada, & Pararols Fundatoris Sororis.

Episcopus precibus annuendum putat tum quoad Patronatum activum, & passivum, tum quoad suspensionem collationis Beneficii, quo usque alij quis idoneus de predilecta Familia existat, tum quoad erogationem fructuum interim decurrentiorum in augmentum redditum ipsius Beneficii, supportatis tamen oneribus, & data administracione uni ex Parochiis Oppidi de Olot, sive alteri Presbytero ab Ordinario approbato, tum demum quoad commutationem recitationis Divini Officij. Deinde sic protequitur = Negand⁹ prorsus autem sensio, quod adiutis per modum prestatu⁹ annuis redditibus Beneficii ad summam librarium centum, postea ex eisdem vacationibus applicentur ad opus, licet alias pium, dotalium subscriptiorum pro Filialibus ejusdem Domus de Anglada. Hic enim nimis diversificat Beneficium, & licet de summa jure fieri possit, negatur tamen id sicut pluribus Fundatoribus id ipsum expertentibus, ne Beneficium confundantur, & alia vitentur inconvenientia. Bene verò fieri poterit, si EE. VV. placherit, quod prefatus modus augendi redditus Beneficii non terminetur ad relatam summam librarium 100., sed extendatur in futurum perpetuò ad aliam quamcumque sum mani quanto enim pinguis erit Beneficium, tanto melius, atque id ipsum peroptat bodiernus Patronus.

Certa res est, atque unaniimi Doctorum firmata consensione, Foundationes post decretum legitimè interpositum, nullo modo alterari posse, aut immutari. Si verò Fundator hanc facultatem in actu fundationis sibi reservaverit, tunc novae leges, ac novae conditiones adjici possunt, quia vigore reservationis conditiones, & leges ex intervallo adjecte retrotrahuntur, & apposita censentur eodem tempore, quo variandi facultas fuit reservata, cum reservatio importet prorogationem perfectionis fundationis, & conditionem suspensivam actus usque ad novam declarationem, ita Corrad. in prax. benefic. lib. 11. cap. 10. quest. 5. num. 151.

Si autem in fundatione reservata non fuerit variandi facultas, tunc existimant Doctores, permitti posse, de consensu tamen Episcopi, ut adjiciantur conditiones, quæ non sint juri contrarie. Ita censent Gagliard. de Benefic. cap. 3. num. 4., Vivian. de Jurepatron. lib. 2. cap. 3. num. 10., qui idcirco licere putat apponere ex intervallo conditionem, quod Beneficium conferatur alicui de gremio, quia conditio hujusmodi non est contra jus, dummodo Episcopus non dissentiat.

Quoad

Quoad deletionem, seu con natationem oneris Officii Divini, ponderandum non inopportune erit, antiquissimum in Ecclesia fuisse usum recitandi Horas Canonicas Ferrar. *Bibliothec. Jur. Canou. verb. Officium Divinum num. 6.*, idque prioribus Ecclesiæ seculis non majoribus tautum, sed minoribus etiam Clericis fuisse prescriptum, Iquia constituti in minoribus Ordinibus alicui Ecclesiæ erant adscripti ibidem in addit. num. 1. . Certa res est Beneficiatos ratione Beneficii teneri ad Divini Officii recitationem *Cap. Dolentes 9. de celebrat. Miss., cap. Quia 15. de rescriptis in 6.*, & desumitur quoque ex *Constitut. 7. Leonis X. Supernæ dispositionis*, atque ex alia *Constitut. S. Pii V. la 135. incipien. Ex proximo*, de quibus apud eundem Ferrar. loc. citat. num. 25., videndum proinde quid intelligatur nomine Officii, de quo *Fargn. loc. sup. cit.*, & ulterius an deletio, seu commutatio hujuscem oneris sit contra jus, & an post sequutam Beneficii erectionem illud ex intervatio deleri, aut immutari possit.

Djudicent ergo Emi PP.

An sit locus approbationi Instrumenti, in casu &c.

Non proposita cum sequentibus,

Sess. 24. cap. 12.
de Reformatione.

BRICKINORIEN. SERVITIORUM. Ex dispositione Sacerdotis Nicolai Pretini Archipresbyteri S. Mariæ de Castro Novo erecta fuit in Cathedrali Ecclesia Brictinorii Capellania in titulum perpetui simplicis Beneficii, cuius onera ipse Fundator his verbis expressit = *Vult dictus D. Nicolaus, quod Rector dictæ Capellæ ultra celebrazione Missarum singulis diebus, teneatur, & obligatus sit, nisi infirmitate aliqua, vel alio legitimo impedimento impeditus fuerit, dictos Reverendissimos Episcopos (scilicet Brictinorienses) a Palacio Episcopali ad Ecclesiam, & ab Ecclesia ad Palatium Episcopale deducere, & reducere, si tamen pedestres veniens Rmni Domini Episcopi, & dum Rmns Dominus Episcopus reperitur in sua Ecclesia Cathedrali, sive in alia in Civitate tam Brictinorien., ac Suburbis, & vacet Divinis Officii, & aliis munieribus Episcopaliibus, idem Rector predictæ Capellaniæ teneatur assistere, & inservire dicto Domino Episcopo, & ad arbitrium illius perinde ac si esset unus ex familiaribus suis.*

Prohibuit tamen, ne Successores post erectionem Episcopi, Capellaniam conferrent alicui de sua familia, neque ei, qui illius familiaris jam fuisset, aut im posterum futurus esset. Reservavitque Patronatum Episcopo pro tempore, cui facultatem quoque dedit erigendi dictam Capellaniam in Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis, firma tamen remanente obligatione de celebrandis Missis singulis diebus, & deducendo, & reducendo dictum Reverendissimum Episcopum, eidemque in Ecclesia inserviendi.

Pri-

Primus Capellaniæ Possessor fuit ipse met Fundator Nicolaus Pretini, cuius favore facta collatio fuit sine ulla prorsus obligatione, dum ipse viveret. Eo autem defuncto anno 1609. Episcopus Brictinorien. de consensu Capituli Capellaniam in unum erexit ex iis tribus Canonicatibus, quos Episcopus Antecessor suppresserat, illumque contulit Sacerdoti, qui ipsi a Secretis inserviebat, receptio juramento adimplendi fundationis onera.

Anno 1636. vacavit iterum Canonicatus, collatusque fuit Petro Paulo de Mastris, qui tamen cum subinde electus fuisset Rector Parochialis Ecclesie S. Appollinaris de Collina, nec idcirco posset personaliter degere Brictinorii, & Episcopo inservire in ejus functionibus Episcopali bus in Ecclesia Cathedrali, ac in aliis ejusdem Civitatis Ecclesiis, illum anno 1660. permutavit cum simili beneficio a Jacobo Ventura de Fabris posse.

Alij deinde sequuntur sunt Canonicatus vacationes. Interim verò instantे anno 1676. Dataria Apostolica, discuti debuit in Sacra Congregatione dubium = *An talis Canonicatus sit ita residentialis, ut hac ratione sit incompatibilis cum alio Beneficio residentiali = responsumque fuit = Affirmative = Qua de re anno 1701. provisus de Canopicatu extitit Philibertus Benaglia ea expressa lege, ut decreto Sacræ hujus Congregationis obtemperaret. Anno autem 1741. san. mem. Benedictus XIV. motu proprio, ac Litteris in forma Brevis expeditis Canonicatum contulit Antonio Maria Presi Familiari suo, ob cuius resignationem sa. me. Clemens XIII. ad illum anno 1759. promovit Stephanum Bertaccini Cœremoniarum Magistrum Episcopi Brictinensis. Denique sequunto istius obitu Canonicatus anno 1765. collatus fuit Petro Carolo Paolucci, cuius reluntitia subeundi munia in fundatione imposta, hodiernæ disputationi præbet occasionem.*

Inquit Promotor Fiscalis Curiae Episcopalis Brictinorii, Canonicati Pretini obligationem inesse inserviendi Episcopo, De hac autem obligatione constare ex clara littera Foundationis. Opus hujusmodi fuisse ab Ordinario approbatum, eo ipso, quod instantे Nicolao Pretipi, suamque voluntatem patefaciente quoad singulas conditiones, & onera beneficio injungenda, idem Ordinarius decretum erectionis adjectit, quo omnia narrata tacite repetita, & approbata censentur *Card. de Luca de Regal. disc. 5. num. 4., Pacis, allegat. 150. num. 6., & allegat. 152. num. 4., Rot. in Colonien. Abbatissatus 25. Aprilis 1757. §. 6. coram Frangipane.* Præsertim quia Ordinarius tenetur omnes conditiones Fundatori benivas, et si juri contrariaς approbare, dummodo turpes non sint, impossibilis, & contra substantiam Beneficii *Piton, de controversi Patron. allegat. 65. num. 24., & allegat. 80. num. 7., Rota coram Emerix jun. decis. 1241. num. 6.*

Tanto magis, quia neque aliæ conditiones a Fundatore apposita de quotidiana Missæ celebratione, aut de facultate Episcopo tributa in Canonicatum erigendi simplex Beneficium ab eo institutum, repetitæ, aut expressè confirmata fuerunt in decreto facta erectionis, & nihilominus de hisce conditionibus nulla unquam orta est controværia.

Provocat deinde ad status, qui fundationem immediate subsequi sunt, & quorum vis maxima esse debet ad foundationis qualitatem interpretandam *Amofaz. de Causis piis lib. 2. cap. 3. num. 21.*, *Piton. disceptat. Eccles. 17. num. 48.*. Animadvertisit, in prima post obitum Fundatoris sequuta, Canonicatus collatione præstitum a novo Canonico fuisse juramentum de adimplendis omnibus Canonicis oneribus, euimdemque Canonicum monitum ab Episcopo fuisse, ne sine Episcopi licentia abesset. Observat insuper, Petrum Paulum de Mastris, post obtentum Beneficium Curatum S. Appollinaris, Canonicatum ea de causa resignasse, quia adimplere non poterat oneri personaliter degredi Brictinorii, ut Episcopo inserviret. Addit, Sacram hanc Congregationem innixam tum litteræ fundationis, tum subsequitur observantia; quorum utrumque anno 1676, fuit expositum, Canonicatum hujusmodi declarasse residentiale, & cum alio quolibet Beneficio prorsus incompatible.

Idque servatum fuisse dicit post decretum Sacrae Congregationis, cum Canonicatus anno 1761. collatus fuit Sacerdoti Philiberto Benaglia. Perperamque opponi tres postremas provisiones, tum quia quadragenariam non complent, tum etiam quia si prima excipiatur, aliæ potius facient, cum provisi aliqua ex parte, ac per aliquod tempus suo muneri satisfecerint, & personale servitium Episcopo præstiterint.

Pergit hinc ad præcisam servitiorum qualitatem, & peculiare casus, in quibus illa præstanta sunt, contenditque, Canonicatus possessorem non solum teneri ad inservendum Episcopo in sollemnioribus functionibus, quemadmodum quilibet Canonicus ex juris dispositione tenetur, ut in *Cærem. Episcop. cap. 15.*, *Sac. Cong. Rituam in Hispaniæ 1592.*, sed etiam ad alias quascumque functiones minus sollemnes, quas Episcopus quovis in loco Civitatis peragere voluerit. Ampliora hæc servitia ex eo deducere conatur, quod Fundator eadem servitii onera firma manere voluerit etiam in casu, quo Beneficium in Canonicatum erigeretur, cum inanis fuisset hujusmodi expressio, si onera tantummodo quilibet Canonico inherentia iniungere intellexisset.

Addit insuper, Fundatorem non unam, vel alteram sollemnem functionem indigitasse, sed genericè servitium de-

man-

mandasse præstandum Episcopo dum vacat Divinis Officiis, & aliis muneribus Episcopalibus. Id autem verificari putat, quoties Episcopus Ordinis, Chrisnatis, Pænitentiae, & Eucharistie Sacmenta administrat; ac præterea cum Sanctorum & Simoniales visitat, easque religioso habitu induit, cum Concioones habet, vel aliud quodlibet pietatis, ac Religionis opus in quavis Ecclesia exercet, alias inutiliter Fundator Episcopo jus tribuisse utendi ministerio Canonici ad ejus arbitrium, perinde ac si esset unus ex Familiaribus suis. Tanto magis, quia ad servitia Episcopo a Canonicis de jure præstanda referri non potest vel arbitrium ipsi tributum, exigendi servitium a Beneficiato, quasi esset unus ex familiaribus suis, aut facultas eidem relictæ puniendi Canonicum; quippe quia ministeria Canonicis a Ceremoniali indicta nec ab arbitrio pendent Episcopi, nec quasi familiaritatem inducunt, nec contravenientes penitentiæ subiacent arbitrio Episcopi infligendis.

Advertit etiam, Fundatorem prohibuisse, quominus Episcopus alio de sua Familia beneficium conferre posset, idque non alia de causa factum asserit, nisi ut Familiarium numerus novi Beneficiati accessione Episcopo augeretur. Observat, Fundatorem Episcopo facultatem tribuisse erigendi beneficium in Canonicatum, atque ex hoc infert, quod si-
cuti ante beneficii erectionem in Canonicatum, servitiae a Beneficiato præstanda diversa erant ab iis, quæ Canonicis ex juris dispositione inhærent, ita post erectionem similia quoque esse debeant servitiae non ratione Canonicatus, sed ex causa veri famulatus præstanda.

Et hac etiam in re provocat ad observantiam, qua constare dicit, Petrum de Mastris anno 1660 Canonicatum dimisisse tanquam incompatibile, eo quia degere teneretur Brictinorii ad effectum inserviendi Episcopo: Et Canonicum Bertaccini licet Foropompilii commoraretur, ibique Canonicatum possideret, nihilominus suum semper famulatum ex lege foundationis Episcopo exhibuisse.

Nihilque obstare putat, quod Capellaniæ possessor ex decreto Visitationis anni 1616. teneatur ultimam Missam in Cathedrali celebrare. Existimat enim, onus huiusmodi non esse incompatibile cum lege foundationis, vel quia nunquam accidit, ut servitiae in meridie Episcopo exhibeantur, vel quia Episcopus juri suo cedere potuit, & permettere, ut ea hora a servitio recederet. Ceterum concludit, quod si grave nimis videatur onus celebrandi ultimam Missam, fas erit agere in congruo judicio pro istius oneris abrogatione.

Atque haec quoad primum dubium respiciens servitiae Episcopo præstanda, quo verò ad alterum super celebrationem Missæ quotidiane, Promotor Fiscalis ab illius examinæ proximæ abstinentem censuit, prout ex ejus declaratione

in actis emissis, & EE. VV. tamen circumferenda. Id autem factum dicit, quia ob redditum tenuitatem usque ab anno 1641. vigore Pontificii Brevis sequuta est Missa quotidiana reductio ad tres Missas qualibet hebdomada, ea tamen lege, ut si redditus augeantur, quotidiana Missa celebratio reassimulatur.

Hinc caute procedendum existimavit, ne perpetua reductioni adhaerere videretur, sed liberum esse voluit Episcopo, Canonicatus possessorem compellere ad quotidiam Missa celebrationem, quatenus cursu temporis redditus fuissent adauerti. Verum Sacerdos Paolucci temporanea hujusmodi suspensioni non acquiescens, alterum quoque dubium subscribi curavit, quod ipso instante, ac mordicus urgente, proponitur. Verum nec super primo, nec super secundo dubio, quamvis plures monitus, & a longo jam tempore expectatus, quidquam adhuc deduxit. Duo hac in causa potissimum expendenda videntur. Primum scilicet an Possessori Canonicatus Pretini onus incumbat praestandi Episcopo servitia, qua quidem in re habenda prae oculis est fundationis Littera, subsequuta observantia, & Sac. hujus Congregationis responsum anno 1676. editum. Alterum vero respicit modum, & peculiares functiones, in quibus teneatur inservire. Non incongruum proinde erit ante omnia recensere servitia ab omnibus Canonicis ex juris dispositione praestanda.

A Concilio Tridentino Sess. 24. cap. 13. de Reform. id unum cautum reperitur, ut Canonici debeant Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inservire. Hoc servitii genus clarius exprimitur in Cæremoniali Episcoporum Cap. 15. his verbis: Cum Episcopus rei Divina peragendæ causa ad Ecclesiam venturus erit, sive ipsem celebraturus sit, sive alter, debent Canonici omnes in eorum Ecclesiastico, & Canonicali habitu, appropinquante hora, ad illum accedere, cumdemque Cappa induatum ex ea Aula, sive Camera, quam ad hoc destinaverit, ad Ecclesiam progredientem comitari, & deducere. Et paulo infra: In redeundo idem ordo servetur. Idque a Canonicis observandum esse, quamvis Episcopi Palatium ducentis passibus ab Ecclesia Cathedrali distaret, plures declaravit Sac. Rituum Congregatio, præsertim in Turriana 26. Aprilis 1704. ad VI., apud Monacell. tom. 4. Suppl. ad tom. 3. num. 193.

Verum quia Cæremoniale Episcoporum indistincte loquitur de accessu Episcopi ad Ecclesiam, idcirco saepius hac de re subiectæ sunt controversiae judicio Sac. Rituum Congregationis pro definitione subiectæ. Præcipue autem anno 1592. nonnulla proposita fuerunt dubia ab Archiepiscopo, & Capitulo Hispalensi, relata a Pignattel. consult. 83. num. 3., atque inter cætera quæsumum fuit III. An quando contigerit, ut Missa per eundem Archiepiscopum sollemniter celebranda,

vel aliae functiones Pontificales sint exercenda extra Metropolitana in alia Ecclesia ejusdem Civitatis, vel Suburbiorum, possit similiter compellere complures, ut sibi inserviant, & assistant, etiam si ipsa Ecclesia esset Collegiata, & in ea Dignitates, & Canonici existerent? IV. An Dignitates, & Canonici, & Capitulum teneantur Archiepiscopum accedentem ad Ecclesiam diebus festis Cappa induitum comitari, & ex quo loco? V. An etiam in redditu debeat eum reducere, & ad quem locum? VI. An si privatim ad Ecclesiam venerit, sit ei obviam cundum, rediens sit reducendus, & quomodo? Sacra Congregatio respondit. Ad III. Licere Archiepiscopo eosdem compellere, quoties ad alias ejusdem Civitatis, & suburbiorum Ecclesias accedit ad aliquod speciale munus exercendam. Ad IV. V., & VI. Dignitates, Canonicos, & Capitulum dnbere ad cubiculum accedere, ubi Archiepiscopus induitur Cappa, & cum ad Ecclesiam venientem debito cum honore comitari. In redditu debere etiam saltē usque ad ostium domus ipsum Archiepiscopum asciare. Ei vero venienti sine Cappa nonnullos ex Dignitatibus, & Canonicis ad Ostium Ecclesie, & in redditu similiter usque ad ostium Ecclesie ipsum comitari debere = Et hujusmodi responsa sa. mem. Clemens V. die 17. Junii ejusdem anni Apostolica auctoritate confirmavit.

Præterea ad Dignitates, & Canonicos Cathedralis pertinet Episcopo assistere Pontificalia exercenti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, neque id incumbere Canonicis Collegiatae, vel Presbyteris Parochialis, etiamsi sufficiens adsit Presbyterorum numerus, quemadmodum declaravit Sac. Rituum Congregatio in Calaguritana 1. Iulii 1601., in Bononiensi. 20. Aprilis 1602., & in Brundusina 15. Julii 1617. apud Ferraris verb. Canonicus art. 6. num. 52.. Hinc cum pro parte Capituli Cathedralis Isernien. narratum fuerit, quod Episcopus Pontificalia exercens extra Cathedram adhibere consueverat simplices Presbyteros inservientes, neglectis Canonicis Cathedralis, petitumque extiterit, ut declararetur, an id conveniret? Eadem Sac. Congregatio respondit: Non convenire, sed Canonicos Cathedralis, in casu propositio inservire debere etiam extra Cathedram, & non alios inferiores.

Hæc sunt servitia a jure præscripta, quæque a Canonicis Cathedralis sunt Episcopo exhibenda. Comparanda modò sunt, quæ fundator Canonicatus Pretini iniunxit, ut inde dijudicari valeat, an illius possessos ad ea tantum subijcatur, seu potius ad graviora teneatur. Id autem ex fundatione, & ex aliis omnibus circumstantiis serio perpendendis desumi poterit. Prohibuit Fundator, ne Episcopus possit conserre dictam Capellam alicui de sua Familia, neque alicui, qui alias fuerit ejus familiaris, nec futurus sit in futurum. Mandavit insuper, quod Rector d. Capellania teneatur, & obligatus sit, nisi infirmitate aliqua, vel alio legitimo im-

pedimento impeditus fuerit, id. Reverendissimos DD. Episcopos a Palatio Episcopali ad Ecclesiam, & ab Ecclesia ad Palatium Episcopale deducere, si tamen pedestres venient Reverendissimi Episcopi; & dum Reverendissimus Episcopus reperitur in sua Ecclesia Cathedrali, sive in alia in Civitate tam Brixinorien, ac suburbis, & vacet Divinis Officiis, & aliis muneribus Episcopilibus, idem Rektor prædictæ Capellaniae teneatur assistere, & inservire d. D. Reverendissimo Episcopo, & ad arbitrium illius, perinde ac si esset unus ex familiaribus suis. Hujusmodi vero onus firmum manere voluit etiam in casu, quo d. Capellania in Canonicatum erigeretur; ac tandem addidit: si di-
Etus Rektor negligens fuerit, puniatur ad arbitrium Rm. D. Episcopi, qui pro tempore erit.

Ex his itaque verbis deducenda est servitiorum qualitas a Canonico præstanda, & ex iis dijudicandum, quibus in casibus teneatur Episcopum comitari. Ac demum non est prætereundum, quod sequuta anno 1676. discussione super residentia a possessore Canonicatus præstanda, ejusque incompatibilitate cum alio residentiali beneficio, inter cætera, que deducta tunc extiterunt, narratum quoque fuit, assignatum quidem fuisse istius Canonicatus possessori stallum in Choro, sed semper infimum, eumque considerari tanquam Canonicum supranumerarium, nec notari præsentem, nec punctari absentem, neque habere vocem in Capitulo, neque ad functiones, vel actus Capitulares vocari.

Omnibus proinde perpensis, quæ hac in causa notatū digna occurunt, EE. VV. dijudicabunt.

- I. An, quomodo, & in quibus functionibus Possessor Canonicatus Pretini teneatur præstare servitia Episcopo in casu &c.
- II. An ratione ejusdem Canonicatus teneatur ad celebrationem Missæ quotidiane in casu &c.

Sess. 22. cap. 8.
de Reform.

PERUŠINA MONTIS PIETATIS. Mons Consolinus ex hereditatiis bonis Raynerii Consoli Perusiae erectus, & a sa. mem. Clemente VIII. confirmatus, exigere ab oppignorantibus, Apostolica auctoritate, consuevit scuta duo pro centenario; Sed cum deinde impar comperta fuerit tenuis hujusmodi exactio gravibus expensis, quibus Mons ille subiciebat, & ob id per aliquod tempus clausus remanserit, idcirco ad exercitium fuit revocatus, prævia tamen facultate a sa. mem. Clemente XII. ad decennium tributa, exigendi scuta tria pro centenario; quæ quidem facultas a sa. mem. Benedicto XIV. fuit ad aliud decennium prorogata. Existimantes autem ejusdem Montis Administri, necessarium omnino fore ad illius subsisten-

tiā

tiam, ut exactio in ea quantitate deinceps prosequeretur, novam prorogationem, nulla tamen temporis præfinitione circumscriptam, postularunt.

Preces ablegatae fuerunt Sac. huic Congregationi; quare die 20. Aprilis labentis anni quaestum fuit ab EE. VV. = An Rectoribus Montis Consolini sit concedendum Indulsum perpetuum exigendi scuta tria pro quolibet centenario in casu &c. = Sed, suspensi resolutione, sequens prodiit rescriptum = Dilata, & prævia confirmatione status, & redditus Montis, Episcopus cogat Ministros ad redditionem rationis, non retardata interim provisoriæ exactione ad rationem scutorum trium pro centenario, & ad D. Secretarium junta mentem = Mens autem fuit, ut nomine Sac. Congregationis a me injungatur Episcopo sollicita demandati muneris exequitio; ne res tam gravis diutius in ancipiti versaretur.

Mandata proinde Sac. Congregationis adimplevit Episcopus, transmisitque folia continentia Statum tum actuum, tum passivum Montis Consolini, que EE. VV. circumseruntur, ex iisque deprehenditur, bona omnia ad eum item Montem pertinentia constituere capitale scut. 1780. 15., fructus vero tum certos, tum incertos provenientes ex interusuriis vignorum perceptis in ratione trium pro centenario, ducto calculo ab anno 1742, ad totum annum 1769. summa æquare scut. 9185. 05. Expensas autem tam certas, quam incertas per totum id tempus computari in scutis circiter 7349., itaut ea temporis decursu Mons fuerit in lucro quantitatis circiter scut. 1835. 13., & hæc summa in intermedios annos divisa, constituit lucrum Montis in annis scutis 53. 97. $\frac{1}{4}$

Hac super re animadvertisit Episcopus, quod si præteritis annis ejusdem Montis indepositati non consuluissent Summi Pontifices ope Indulti facultativi percipiendi scuta tria pro centenario, non modò nullum compendium Mons retulisset; sed immò aliquid ex Capitali amisiisset. Observat præterea, quod inter expensas consumptas etiam extraordinariae, quas ex inopinato rerum eventu, aut ex insortuniis quandoque subire cogitare. Hinc ad suppleendum hisce indigentias, quæ non raro occurtere possunt, omnino servandam vult eam pecuniam summam, quæ unoquoque anno, deductis expensis, reliqua est favore Montis.

Quibus in facto relatis, ultra ea, quæ jam perpendi sunt in folio istius Causæ distributo pro Congregatione diei 20. elapsi mensis Aprilis nunc opportune resumendo, ponderare præstat, Montem Consolinum circa finem præteriti saeculi erectum ob illius paupertatem clausum per aliquod tempus mansisse, quo quidem tempore tum Loca Montium, tu n censum fundi alienati converiuntur, & ignoratur an in hujusmodi alienationibus intercesserit Beneplacitum Apostolicum, quod tamen ex diurno temporis lapsu præsumi

sumi potest. Ignoratur etiam, qua ratione alienaciones factae fuerint, sed probabiliter censeri potest, fuisse sequutas, vel ut res alienum a Monte forsitan contraclum extingueretur, vel ut ad exercitium revocaretur, quod non prius, quam anno 1735. evenit.

Restat modo, ut EE. PP. decernant.

An Rectoribus Montis Consolini Civitatis Perusiae sit concedendum

*Indultum perpetuum exigendi scuta tria pro qualibet centenario
in casu &c.*

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

FAVENTINA TRANSLATIONIS. In publico Oratorio Divo Joanni Baptista dicato; quod in Regione Angognani sub Parochia S. Mariæ de Rontana Territorii Brisichellæ construxerat anno 1645. Oliverius Padovani, istius germanus Frater Dominicus Vincentius onus sex Missarum qualibet hebdomada sequenti anno 1646. adjecit. Cum verò Familia de Padovanis domicilium transtulerit ad Parochiam S. Hilarii, hiac Sacerdos Raphael Padovani hodiernus Capellanus gratiam a SSmo D. N. reportavit translationis ad quinquennium oneris Missarum ab Oratorio S. Joannis Baptista ad Sacellum S. Josephi intra limites ejusdem Parochia S. Hilarii situm. Sed reclamantibus Incolis Angognani, & Archipresbytero Rontanæ, Sanctitas sua rem totam, cum necessariis, & opportunis facultatibus, remisit Sac. Congregationi, quæ dubio die 31. Augusti proximè elapsi proposito = *An translatio ad quinquennium oneris celebrationis Missarum sex in qualibet hebdomada ab Oratorio S. Joannis Baptista in Angognano Ecclesie Parochialis S. Mariæ de Rontana ad Oratorium Divi Josephi sustineatur in casu &c.* = respondit = *Negative* = Obtenta autem a Capellano nova audientia, dilataque præsidio novorum Jurium Causæ propositione ad hodiernam Congregationem, cum nihil adhuc deduxerit, & Incolæ Angognani graviter conquerantur de deficiencia Sacrificii in Oratorio S. Joannis Baptista, & de incommmodo adeundi Parochiale, quæ multum distat, & ad quam hyemali præsertim tempore perdifficilis patet accessus, idcirco resumpto folio præcedentis Congregationis diei 3. Augusti, in quo Causa fusius expenditur, rogantur Erii PP. decernere.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

F I N I S.

IN-

INDEX CONCLUSIONUM,

*Quæ adnotatae sunt in foliis Causarum
 anni 1771.*

A

Aborium procurantes gravissima olim peccatum puniendi erant ex jure tum Civili, tum Canonico pag. 106. §. Juxta.

Ex Innocentio III. procurantes abortum fætus animati irregularitatem incurabant, & gravibus peccatis afficiebantur, mitius vero puniebantur, si fætus non fuisset animatus pag. ead. §. Verum.

Si tamen dubium sit, an fætus esset animatus, vel non, irregularitas non incurrit pag. 117. §. Quando. Vid. etiam Fætus.

Verum distinctionem inter fætum animatum, & inanimatum substituit Sixtus V., qui abortum quoquo modo procurantes eadem peccata plectendos decrevit pag. 106. §. Verum.

Hunc rigorem moderatus postea fuit Gregorius XIV. Ibid.

Inter causas abortus recensetur timor gravis Mulieri pregnanti incussus pag. ead. §. Inter.

Absentia aliorum non attenditur, quoties Concilium, vel Capitulum fuit legitime indicatum pag. 141. §. Nec attendendas.

Ætas septem annorum sufficit ad primam confusuram, & tres priuinos minores Ordines consequendos pag. 183. §. Contendit.

Ad matrimonium ex parte Mulieris debet esse duodecim annorum completorum pag. 49. §. Ex tripli, & seq.

Requiritur enim ætas, que secum ferat discretionem ad consensum explicandum, & aptitudinem ad generandum Ibid.

Ea siquidem deficiente ætate presumi nequit habilitas ad Matrimonium, nisi concludenter probetur pag. 50. §. Defuisse.

Fieri tamen potest, ut etiam ante dictam ætatem supercedat naturalis pubertas, id est mentis discretio, & aptitudo ad copulam pag. 55. §. Quamvis.

Affinitas ex matrimonii consummatione contrahitur pag. 118. §. His itaque.

Nec nisi improripi, latroco modo diciatur ex matrimonio tantum rato Ibid.

Alienandi facultas facile conceditur, quando in evidentiam Ecclesiæ utilitatem cedit pag.

gin. 167. §. Hanc autem, & pag. 163. §. Bonorum.

Sequus tamen, si hominis prohibitio supercesserit Ibid.

Quia decadentium voluntas nonnisi ratio, & ex urgente causa debet immutari Ibid.

Si vero hominis prohibitio nulla honesta, & rationabili causa nitatur, tunc alienatio permititur Ibid.

Bamque idcirco juxta varias circumstan-
tias quandoque Sacra Congregatio permisit,
& quandoque denegavit pag. 169. §. Sa-
cra.

Alienatio Patrimonii, ad cuius titulum quis
fuit ordinatus, sine licentia Episcopi sus-
pensionem non inducit pag. 180. §. Concio-
lum.

Alimenta primo loco subministrari debent:
heredi paupertate laboranti, postpositis
aliis piis dispositionibus pag. 121. §. Qua-
quidem.

Nobili Mulieri, durante lite super va-
liditate matrimonii, praetenda sunt habito
respectu ad splendorem Familiae, ad quali-
tatem, & dignitatem personarum, pro vi-
ribus Patrimonii, &c. a die, quo fuerunt
perita pag. 33. §. Inquit, & pag. 35. §. Sa-
cra.

Nurus haber actionem pro alimentorum
assequitione contra hereditatia Socri bo-
nae Ibid.

Etiam Privignus tenet alimenta prebe-
re Nouercu in paupertatem delapte pag.
34. §. Immo, & seq.

Illorum quantitate in S. Congregatio remi-
sic arbitrio Eui Praefecti pag. 35. §. ad deter-
minandam.

Apericio Otiis adversus Breve. Vid. Otiis ape-
rito.

In associatione Cadaverum, quando simili in-
ter sunt Capitulum Ecclesie Collegiate, &
Parochi aliarum Ecclesiarum, præceden-
tia competit Archipresbytero, & Canoni-
cis Collegiata etiam supra proprium De-
functi Parochum pag. 128. §. De præceden-
tia.

Parochio tamen competit jus faciendi of-
ficium in propria Ecclesia Ibid.

Salva semper legitima Loci consuetudine.

ne Ibid., & pagina. 129. §. Cum aditem.

Id autem multo magis locum habet, si inter sit Capitulum Ecclesie Cathedralis, cuius Beneficiatis, & Parochis præcedentia debetur supra alios Parochos pag. 129. §. Id que.

Immo præcedentia competit etiam Curatis Cathedralis ad nutum amovibilibus Ibid.

Eorumque substitutis, & Vicariis Ibid.

Sequuntur vero si agatur vel de apergendo Cadavere, antequam e Domine levetur, vel de inchoanda Antiphona pag. ead. §. Sequitur.

B

Beneficii libertas presumitur, deficiente fundatione pag. 163. §. Inquit.

Quamvis in Literis Apostolicis Missarum onus recensetur Ibid.

Collationem suspendi quandoque permisit S. Congregatio, quoisque inveniatur aliquis de praedita Familia pag. 246. §. De altera.

Beneficium quod novas conditiones a Fundatore adjiciendas. Vid. Fundator Beneficii.

Beneficiorum erection fieri debet de consensu omnium interesse habentium, ne in aliquum vergat detrimentum pag. 38. §. Et quamvis.

Expedit enim potius omittere augmentationum cultus Divini, quam justitiae leges conculcare pag. ead. §. Ut itaque.

At si interesse habentes irrationabiliter dissentiant, iis etiam invitis ad electionem devenir pag. ead. §. Et quamvis.

Hinc S. Congregatio aliquando dissensum rationem habuit, aliquando vero non pag. 39. §. Quare.

Et consilium cum justis conditionibus probavit, si vero conditiones injuste vide fuerint, illas rejecit pag. ead. §. Quando. Beneficiorum status, & iudeoles mutatur ex observatione per annos 40. protracta pag. 163. §. Quid si.

Pluralitas utpote Sacris Canonibus iniuria improbatur pag. 165. §. Quoniam.

Etiamsi agatur de Beneficiis simplicibus Ibid.

Incompatibilitas quando locum habeat pag. 166. Incompatibilitas.

Super beneficiorum incompatibilitate dispensari non solet, nisi concurrentibus causis, & quae esse debent pag. ead. §. Circumspecta.

Beneficiarius quod solution em. Cathedratici. Vid. Cathedraticum.

Beneficiatum habere idoneum in ex una potius, quam ex alia Familia, nisi interest Ecclesia pag. 246. §. Quare vero.

C

Cancellarius quicumque abhiberi potest ab Episcopo durum Ecclesiarum, & que principaliiter unitarum, in cognoscendis causis alterius ex Diocesis pag. 66. §. Demum.

Verum Cancellario, vel Notario sibi benemisso raro uti debet, & in arduitantum gravioribusque causis, cum de cetero conveniens sit, ut adhibeat Cancellarium illius Diocesis, cuius causa cognoscitur Ibid.

Canonicus Jubilatus. Vid. Jubilatio.

Jubilatus licet absens, particeps est omnium fructuum, & quotidianarum distributionum, ac si praesens esset pag. 65. §. Verum.

Canonicus Poenitentiarius institui debet in singulis Cathedralibus, etiam si fuerint aquae principaliter unice pag. 73. §. Hoc ipsum.

Idque declaratum fuit a S. Congregacione Ibid.

Canonici non solum debent interessere horis Canonis, sed etiam alta voce psallere pag. 227. §. Ad I. , & pag. 228. §. Preterea, & seq.

Non interessentes Divinis Officiis, ultra amissionem quotidianarum distributionum, possunt compelli per multas pecuniarias pag. 229. §. Quoniam.

Ultra tres menses a suis Ecclesiis abesse non possunt pag. 23. §. Agendo.

Nec simil eodem tempore ultra tertiam partem Ibid., & pag. 229. §. Preterea.

Neque vacationibus uti valent diebus Adventus, & Quadragesima, aliisque solemnioribus intra annum festivitatibus. Ibid., & seq., & pag. 22. §. In Interamen-

nem.

Sacra Congregatio interdum indulsum concessit, ut alternis vicibus, & etiam per Tertiarias infernent pag. 23. §. Agendo. Canonici nequeunt sua sponte a Choro discedere, vel ad Poenitentia Sacramentum ad ministrandum, vel ad Missam celebrandam, quando divina officia peraguntur, pag. 24. §. Hinc, & pag. 214. §. Atque.

Possunt tamen de licentia Superioris, vel Presepti Chori Ibid., & seq.

Qui tamen monendi sunt, ut ab hujusmodi iussu, quoad fieri potest, abstineant Ibid.

Idque etiam decrevit S. Carolus Borromeus in Concilio Provinciali IV. Mediolanen. pag. 24. §. Non Latuit.

Nec ab hac praxi recessit S. Congregatio pag. 25. Ab hac norma.

Excepitur tamen a communi lege Canonicus Poenitentiarius pag. ead. §. Excepitur, & pag. 214. §. S. Carolus.

Atque etiam ille, quem Episcopus iacio-

cum

C O N C L U S I O N U M .

259

Cum Poenitentiarii pro excipiendis Confessionibus iusserit Ibid.

- Nunmodo in actuali administratione Sacraementi Poenitentia detineatur Ibid.

Canonici Ecclesie Cathedralis tenentur subministrare Episcopo suppellecitis pro Pontificibus, aliisque sacris functionibus peragendis tam in eadem Cathedrali, quam in Episcopali Sacello pag. 229. §. Quoad, &c.

Non tamen si in alia Ecclesia, vel Capella celebret Ibid., & pag. ead. §. Tandem.

Quod si Canonici renuant, potest Episcopus propria auctoritate illas adsportare pag. 230. §. Id etiam.

Canonici quando, a quo loco, & usque ad quem locum debeant Episcopum comitari pag. 231. §. Demum.

Debet inseruire Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti pag. 232. §. A Conclio.

Etiam in aliqua Collegiata, vel Parochiali Pontificalia exerceat pag. 231. §. Praeterea.

Quando Palatium Episcopi adire debeant pag. 232. §. A Conclio & seq.

Canonorum numerus etiam si taxativè designatus, augeri pro libro potest pag. 133. §. Quod vero.

Capitulum quod onus subministrandi Episcopo Sacras suppellecitis Vid. Canonici.

Cathedralicum quid sit pag. 42. §. Cathedratum.

Nullum jus Episcopale est antiquius Cathedratico Ibid.

Nullumque magis privilegiatum, quod praescriptionem non admittat Ibid.

Exigi tamen hodie non potest in visitaione pag. 43. §. Prefari.

Eius quantitas desumenda est ex recepta in qualibet Ecclesia consuetudine pag. ead. §. Quantitas.

In Concilio Romano præfinita fuit quantitas duorum solidorum, seu juniorum vi-
ginti pag. ead. §. Verum.

Præter Cathedraticum nil aliud percipere possunt Episcopi vel fixorum munerum, vel Xeniorum nomine Ibid., & pag. 44. §. Hac eadem.

Ab Ecclesiis, ubi plures de communia participant, ab omnibus in communia perfolvi debent iuli 20. titulo Cathedratici, salvis tamen consuetudinibus Ecclesiis, & Episcopis magis favorabilibus Ibid.

Hac tamen consuetudinem præservatis rescribi nequit ad Cathedratici quantitatem, sed potius ad modum solutionis pag. 45. §. Denique.

Varia S. Congregationis decreta referuntur pag. 44. §. In Congregatione, & seq.

Centenaria inducit presumptionem novi Pon-

tificeis rescripti præcedentis destrutivi, pag. 164. §. Hinc.

Cohabitaro Triennialis. Vid. Triennialis.

Cives dicuntur, & sunt non modo, qui in Civitate, sed etiam qui in Suburbiis nati tuerint pag. 78. §. Civium.

Civica qualitas non acquiritur ob occasionalem tantum, & accidentalem moram in aliqua Civitate pag. 77. §. Hinc.

Acquisita a Patre, prodest etiam filiis pag. 235. §. Ambig.

Civium unus nullo certo loco consistentium, integrè pertinet ad Ecclesiam Cathedralen pag. 241. Ex jure.

Claustrula Volumus quod Familiares &c. apposita in Indulcio Oratori priuati, quid importet Vid. Indulsum Oratori privati.

Proposito dubio, quot Familiares Indulto gaudent possent, S. Congregatio censuit petendam esse declarationem a Papa, pag. 14. §. Denique.

Collatio Ordinum rennente Episcopo. Vid. Episcopus.

Commensales domestici qui dicantur pag. 9. §. Neceſſe.

Commutatio voluntatis Testatoris permittitur, quando nonnisi cum gravi difficultate impleri potest eo præcie modo, quo ille disposuit pag. 151. §. Ultimarum.

Difficultas tamen non debet esse physica, sed sufficit etiam moralis Ibid.

Facilius conceditur, quando fit in melius, intacta remanente dispositio ne pag. 7. §. Hinc.

Et quoties vergit in majus bonum, & uberiori suffragium animæ Testatorum Ibid. & pag. 8. §. Aigue.

Atque etiam quando magis conformis apprehenditur Testatoris menti, ac desiderio Ibid.

Hujusmodi desiderium viventium arbitrio debeat interpretari Ibid.

Commissatio juris activi nominandi ad beneficia ad hereditarium in gentilium permisla est Patronis pag. 246. §. Inquit.

Nec ullam praesertim fundationis mutationem Ibid.

Concurſus ad Parochias in Ecclesiis Cathedralibus æque principaliter unitis fieri debet coram Examinatoribus Synodalibus illius Diocesis, in qua exsistit Ecclesia Parochialis vacans pag. 59. §. Postea.

Episcopus tamen non tenetur se conferre ad Diocesim, in qua exsistit Parochialis vacans, sed potest concurſum indicere in Diocesi, in qua moratur Ibid.

Tenetur tamen adhibere Cancellarium, Civitatis, & Diocesis Parochie vacantis pag. 60. §. Demum.

Condito tristis, odiosa, & publicam lœdens libertatem facile rejicitur pag. 62. §. In tibiola.

Apposita legato relicto Mulieris Si non nu-

pferit, tanquam inefficax olim ex jure com-
muni habebatur pag. ead. §. Inquit.

Idque confirmavit Justinianus Imperator
pag. ead. §. Hac autem.

Hoc tamen jus fuit deinde abrogatum, &
revocatum Ibid.

Contra conditionem legati relicti Malie-
ri, quatenus vitam viduam servasset, non
esse locum transactioni declaravit S. Congre-
gatio Concilii pag. 63. §. Sacra Congre-
gatio.

Atque etiam S. Congregatio Episcopo-
rum, & Regularium pag. 64. §. Item S. Con-
gregatio.

Conditiones Fundatori benevisas, etiam
juri contrarias, tenet Episcopus approba-
re, dummodo non sint turpes, & impossibi-
bles pag. 249. §. Inquit.

Tacita Episcopi approbatio intervenisse
censetur, quoties decretum electionis in-
terponit Ibid.

Appositæ ab interesse habentibus, qui con-
fensus tradiderunt, aliquando fuerunt a
S. Congregatione admissæ, aliquando vero
rejectæ pag. 39. §. Quando.

Novas tamen beneficio addere non potest
Fundator post decretum legitimè interposi-
tum, nisi hanc facultatem in fundatione si-
bi reservaverit pag. 247. §. Certa.

Verum illas potest adjicere de consensu
Episcopi, dummodo non sint juri contrarie
pag. ead. §. Si autem.

Congra Parochi non præsumitur insufficiens
nisi insufficiens probetur pag. 192. §. Neque.

Coercenda est intra limites moderate,
honestæ sustentationis pag. ead. §. Infe-
runt.

Præfiniri debet habita ratione onerum,
Loci, & Persona Parochi Ibid.

Et habenda quoque ratio est bonorum
Patrimonialium Ibid.

Nec spectari debet quantitas scut. 100.,
quia hanc quantitatem Concilium præfini-
vit, ut Parochiæ essent immunes a penso-
ne Ibid.

Consanguinitas pro assequendis subsidiis dota-
libus. Vid. Subsidia dotalia.

Consensus pro erectione Beneficiorum. Vid.
Beneficiorum eregio.

Pro matrimonio non tantum verbis, sed
nutibus etiam, & signis extrinsecis expres-
sus attendit pag. 4. §. Contendit.

Infertur quoque ex ipso alterius ex
contrahentibus silentio Ibid.

Præfertim si sponsalla, & de ineundo
matrimonio tractatus præcèsserint Ibid. Vid.
etiam Matrimonium, Parochus.

Constitutiones Synodales. Vid. Synodales Con-
stitutiones.

Conluerunt contra Synodum Dicacestanam, &
Ecclesiæ præjudicialis non a dimititur, nisi
sit immemorabilis, vel centenaria pag. 42.
§ Perperamque.

Contradictor legitimus ad impediendum ma-
trimonium a filio contrahendum non est Pa-
ter, cuius voluntas hac in re non attendi-
tur pag. 3. §. Ex opposito.

Conventionalis Missa. Vid. Missa Conventionalis.

D

Dicitio etiam est ampliativa pag. 117. §. In-
quit, & pag. 119. §. Unica.

Et communionem, & promiscuitatem
importat pag. 121. §. Nec obesse.

Saltem indigit tantum casum subsidiæ
pag. 143. §. Qui vero.

Vel equalitatem denotat in alternatis pa-
gin. 140. §. Post hanc.

Et per utramque ex alternatis Testatoris
dispositio adimpletur Ibid.

Potest tamen etiam prælationem indica-
re, si agatur de personis, inter quas mi-
litat ratio ordinatae charitatis Ibid.

Ex aliorum sententia dictio vel importat
dumtaxat vocationem disjunctivam, ex
igitque, ut scripturæ ordo servetur pag. 143.
§. Qui vero.

Dispensatio matrimonialis non verificata for-
ma in Pontificio Brevi præscripta, nulla est
pag. 50. §. Addit.

Pro retentione beneficiorum compatibili-
um, quas causas requirat pag. 166. §. Cir-
cumplexa.

A suscipiendo infra annum Sacerdotio
non solet iis concedi, qui vigesimali annis
annum excellerint pag. 187. §. Denique.

Quin imino post annum 25. nunquam
S. Congregatio dispensare conuevit Ibid.

Ab impedimento publicæ honestatis, Vid.
Honestatis publicæ impedimentum.

Dissentis interesse habentium, in creatione no-
beneficii, si irrationabilis sit, non attendi-
tur pag. 38. §. Et quamvis, & seq.

Dissolutione Matrimonii rati, & non consum-
mati ab ingressum in religionem. Vid. Ma-
trimonium ratum.

In distributiones quotidianas converti debet
tertia pars fructuum Præbendarum Canonici-
calium pag. 134. §. Nondum.

Non tamen si sufficientes adsin distributiones Ibid.

Idque declaravit etiam S. Congregatio
pag. 135. §. Idque.

Domicilium non acquiritur, nisi adit animus
perpetuo habitandi in Loco pag. 78. §. Civilis-
tiss.

Proindeque qui degunt in Urbe ratione
tantum officiorum, nunquam contrahant
domicilium, aut incolant Ibid. Vid. etiam
Habitatio.

Dotalia Subsidia, Vid. Subsidia dotalia.

E

Ecclesiarum Cathedrales, & Collegiate quoad onus Missarum Conventualis. Vid. *Missa Conventualis.*

Communitativa, & receptitiz quoad idem onus. Vid. *Ibid.*

Ecclesiarum Cathedralium unio aequo principaliiter facta. Vid. *Unio.*

Quoad eas concursus fieri debet ab Examiniatoribus Synodalibus Diocesis, in qua vacans Parochia existit pag. 59. §. *Postea.*

Episcopus tamen non tenetur ad illam se transferre, sed potest concussum indicere in loco ubi moratur *Ibid.*

Sed debet ut plurimum uti opera Cancelarii Episcopalis Diocesis, ubi Parochia vacans sita est pag. 60. §. *Demum.*

Ecclesie reparatio. Vid. *Reparatio.*

Patronatus non interfertur ex jure Feudi, nisi probetur illum adnexum esse Feudo pag. 194. §. *Perpermane.*

Neque ex jure presentandi ad Beneficia *Ibid.*

Nec ex Stemmate Baronis in fronte Ecclesie, vel alio loco insculpto pag. *ead.* 9. *Denique.*

Matricis nomen cui propriè conveniat pag. 241. §. *Aiant.*

Discrimen inter Ecclesiam verè Matricem, & Ecclesiam primam, seu majorem. *Ibid.* Vid. etiam *Matrix.*

Parochiales integrum habent jus ad funus eorum, qui non electa sepulta decedunt pag. 241. §. *Ex jure.*

Et eorum etiam, qui nullo certo loco constiunt *Ibid.*

Nec nou illorum, qui extra proprios latus forte moriuntur. *Ibid.*

Electio facta lite adhuc pendente, & in spretum protestacionis Electoribus exhibite, irrita est pag. 142. §. *Hanc.*

In Electionibus Communiam Laiorum servanda non sunt sollemnitates requisite a Cap. *Quia de elec.* pag. 144. §. *Nibilque.*

Emolumenta funeralia. Vid. *Quarta funeralis.*

Episcopus duarum Ecclesiarum aequo principaliiter unitarum quoad concursum ad Parochiales Vid. *Concurus.*

Potest per se cognoscere causas alterius Civitatis, vel Diocesis, adhibito Notatio sibi beneviso, non tamen passim, sed raro, & in arduis tantum, graviori busque negotiis pag. 60. §. *Demum.*

Eius iudicio maxime deferendum est pag. 114. §. *Contendit.*

Ipsa invito, non solet S. Congregatio committere viciniori facultatem conferendi Ordines, nisi evidens competiatur gravamen pag. 190. §. *Denique.*

Sed potius prorogare solet tempus ad Ordines suscipiendos *Ibid.*

Si decretum pro erectione Beneficii interponat, censetur omnia narrata tacite comprobare pag. 249. §. *Inquit.*

Prefertim quia debet approbare omnes conditores Fundatori benevolas, etiam si iuri contrarias, dummodo turpes non sint, & impossibiles *Ibid.*

Non tenetur sibi providere de paramentis pro Pontificalibus exercendis, quatenus adiunt in Ecclesia Cathedrali pag. 230. §. *Id etiam.* Vid. quoque *Canonici.*

Quomodo a Canonicis debeat associari pag. 231-9. *Demum.* Vid. etiam *Canonici.* Erectione Beneficiorum. Vid. *Beneficiorum creatione.*

Examen ad Ecclesiastis Parochiales fieri debet ab Examiniatoribus in Synodo Diocesana electis pag. 58. §. *Ad 11. Advertit.*

Examinate Synodales deputari debent in singulis Diocesibus aequo principaliter unitis pag. 59. §. *Sane.*

Et sic etiam censuit S. Rotae Tribunal pag. 60. §. *Hac ipsa.*

Exceptio defectus qualitatuum in electo iis tantum competit, ad quos electio pertinet pag. 76. §. *Inquit.*

Exhortationis actus gravissimam involvit penam pag. 50. §. *Aliorum.*

Et ideo gravissimum parit metum cadentem in virum constantem *Ibid.*

Experimentum de impotentia conjugali. Vid. *Impotensia.*

F

Factum antiquum conjecturis etiam probari potest pag. 121. §. *Cerumque.* Familiares verè dicuntur, qui alicuius expensis tanquam domestici, & commensales continuo vivunt pag. 9. §. *Ac primo.*

Hinc ad veram familiaritatem inducendum duo requiruntur, nimirum, ut quis alterius servitio sic addictus, & quod Domini, cui inseruit, vivat expensis *Ibid.*, & §. *Necesse est.*

Non tamen requiritur, ut in eadem domo cum Domino versetur *Ibid.*

Absolute dicti, quomodo distinguantur a Familiari doméstico *Ibid.*

Dicuntur etiam Domini commensales, seu doméstici commensales *Ibid.*

Qui comprehendantur in Indulto Oratorii privati pag. 10. §. *Hic itaque, & seq., & pag. 11. §. *Quamobrem.**

Episcopus potest juxta qualitatem Familiæ Indulcati, præfinitæ numerum Familiarium, qui Indulto gaudere debeant pag. 12. §. *Quia vero.*

Quæstum id alias fuit S. Congregationi, quæ respondit petendanæ esse declarationem a Sum-

a Summo Pontifice pag. 14. §. *Domique.*
Fœtus quando animari incipiat pagin. 116.
§. *Intra.*
Communior sententia est, ut masculi
post 40. dies, feminæ vero post dies 80.
Ibid.

In dubio quando fœtus si animatus vel
non; procurantes abortum non censentur
a nonnullis irregulares pag. 117. §. *Quan-*
do.
Fundator Beneficii, post decretum legitimè
interpositum, nequit fundationem immitti-
care, nisi in actu foundationis hanc sibi fa-
cultatem reservaverit pag. 247. §. *Certa.*

Dé consensu tamen Episcopi permitte po-
test, ut etiam absque reservatione, novas
adjectas conditiones juri non contrarias pa-
gin. ead. §. *Sicutem.*

Fundationis qualitas optime deducitur ex sta-
tibus illam immediate subsequitis pag. 250.
§. *Provocat.*

Ea deficiente omnis militat præsumptio
pro beneficii libertate pag. 163. §. *Inquit.*

Neque huic regulæ refragantur Litteræ
Apostolicae, in quibus Missarum celebratio
recessetur *Ibid.*

Funeris jus spectat ad Ecclesiam Parochialem
Vid. *Ecclesia Parochialis.*

Emolumenta. Vid. *Quarta Funeralis.*

Quoad quantitatem emolumenterum stan-
dum est consuetudini pag. 242. §. *Verum.*

G

Generationi apta esse potest Mulier, quam-
vis consueta sexus incommoda non pa-
tiatur pag. 52. §. *Inuitiliter.*

H

Habitatio eventialis in aliquo Loco non
sufficit, ut quis valide possit coram Pa-
rocho ejusdem Loci Matrimonium contra-
dere pag. 51. §. *Tertium.*

Quandoque habita in aliquo Loco vel
ratione Artis Agrariae, vel exerciti muneri-
ris Exactoris, vel causa rusticationis, non
sufficit ad verum domicilium contrahendi
pag. 148. §. *Neque.* Vid. etiam *Domi-*
cilius.

Hæreses etiam extrauei possunt receder e a pro-
hibitione decedentium, si haec nulla honesta-
ta causa nitatur pag. 163. §. *Bonorum.*

Panperes habent jus ad alimenta, post
habitum aliis piis Legatis pag. 121. §. *Qui-*
quidem.

Honestatis publicæ impedimentum contrahendi
ex matrimonio tantum rato pag. 118. §. *His*
itaque. § pag. 170. §. *Impedimentum.*

Ex tunc latius protenditur, quam si ex
sponsalibus solum validis oriatur *Ibid.*

Dispensatio ab 'hujusmodi impedimentis
non raro concedi solet, & quando pag. ad.
§. *Advertunt.* § pag. 171. §. *Ex concilio.*

Aliquam tamen denegata fuit, & quan-
do pag. 19. §. *Ne obesse.*

Horis Canonicis non solum debent interesse

Canonici, sed etiam alia voce pallere
pag. 127. §. *Ad. I.*, § pag. 228. §. *Prater*
& seq.

Usus illas recitandi antiquissimus est in
Ecclesiæ pag. 246. §. *Quoad.*

I

Indultum facilius conceditur, quando agi-
tur de interpretanda, seu de commutanda
in melius Testatoris voluntate pagin. 7.
§. *Hinc.*

Et quando hujusmodi commutatio, seu
interpretatio vergit in majus bonum, & ubi-
rius iusfrigium illius Anima. *Ibid.*

Oratorii privati quas personas compre-
hendat pag. 9. §. *Ac primo.* § seq., Vid.
etiam *Familiares.*

Hujusmodi Indultum, ut odiosum,
strictè debet interpretari pag. 12. §. *Addit.*

Spectari tamen debet, an Oratorium
privatum concessionem suerit in domo habita-
tionis Civitatis, aut Cästri, vel in domo
ruri constructa pag. 12. §. *Ceterum.*

Varie in hujusmodi Indultis apponi so-
lent conditiones, & qua pag. 13. §. *Hec*
sunt.

Et in his concedendis non solum habetur
ratio necessitatis Indultatii, sed etia n de-
coris, & honestatis pag. 14. §. *Quoniam.*
Impedimentum publicæ honestatis. Vid. *Ho-*
nestatis publicæ impedimentum.

Impedimentum affinitatis. Vid. *Affinitas.*

Impotentia Viri pro matrimonii consummatio-
ne, ex quibus deduci possit pag. 202. §. *Pro-*
fertum.

Naturalis, perpetua, & infanabilis re-
quiritur, ut matrimonium dissolvatur pag.
93. §. *Ceterum.*

Qia deficiente inevitabile est triennalis
cohabitationis experimentum, *Ibid.* Vid.
etiam *Triennalis.*

Judicium Peritorum de impotentiæ testan-
tium, juramento firmatum, attendi debet
pag. 91. §. *Constat.*

Maxime si impotentiæ signa haud dubia
referant *Ibid.*

Experimentum de potentia Viri Perito-
rum voris non respondens, repeti potest ab
aliis causis, & prætextum a pudore cui-
que a natura ingenito pag. 93. §. *Tertius.*

Maxime in Viro nobili, iudico, ac be-
ne morato *Ibid.*

Incompatibilitas Beneficiorum Vid. *Beneficio-*
rum incomparabilitas.

Instructio S. M. Benedicti XIV. pro ordinatio-

ne subdiorum Regni Sardinie recensetur pag. 18. §. Nec præterea, & seq.
Irregularitas ex homicidio contrahitur, quando quis proximam morti causam præbet consilio, paxcepto vel ope pag. 83. §. Supplex.

Non tamen si homicidium fortuito, & per accidens sequatur Ibid.

Vel si quis remotam tantum causam homicidio dederit pag. 84. §. Hinc, & §. In Cap.

Atque hæc fuit S. Congregationis sententia Ibid.

Quoad causam remotam qui casus sint distinguendi Ibid.

Non contrahitur si mors vulnerati non ex eo vulnere, sed ex alia urgentiori causa processerit pag. 85. §. In presenti.

Vel si mors sequatur ex Medici, vel Chirurgi imperitia Ibid.

Juxta nonnullos non contrahitur a procurante abortum, quando dubium est, an fetus fuerit animatus, vel non pag. 117. §. Quando.

In dubio de irregularitate quid S. Congregatio definierit pag. 117. §. De irregularitate.

Jubilatio post annos 40. continui, & laudabilis servitii merito conceditur pag. 123. §. Nox.

Non tamen admittitur si divinus cultus detrimentum patiatur pag. 124. §. Licet.

Et in isto casu jubilatus cogi potest ad inserviendum Ibid.

Atque idcirco S. Congregatio jubilatio nem quandoque concessit, & quandoque etiam denegavit pag. ead. §. Sacra, & seq. Judicium Peritorum juramento firmatum attendi debet pag. 91. §. Constat.

Episcopi plurimum considerati solet ei que est deserendum pag. 114. §. Contendit. Jusparonius ex dotacione inducitur pag. 80. §. Sufficit, & seq. pag. 87. §. Dotatio.

Etiamsi expresse reservatum non fuerit ibid.

Distinguitur a jure praesentandi ad beneficia pag. 194. §. Perperaque.

L

Laici alliciendi sunt ad augendum Ecclesiastum decus, & ad proprias substantias in pia opera erogandas pag. 38. §. Beneficiorum.

Libri Parochiales, si ad probandam consuetudinem non exhibantur, suspicione non preferunt contrarie probationis pag. 241. §. Impugnanti.

Libentia a proprio Parochio tributa Parochio alieno, ut matrimonio assistat, debet huic annotescere, alias matrimonium nullum est pag. 51. §. Hinc.

Et de ea etiam contrahentibus constare debet Ibid.

Contrarium assertur pag. 54. §. Denique.

Prior tamen sententia tutior est pag. 56. §. Quo verò, & seq.

Concedi potest hujusmodi licentia, etiamsi extra limites sua jurisdictionis matrimonium foret ineundum pag. 54. §. Deinde.

Legatum plium erigi sequitur in Capellam Ecclesiasticam si Testator id prohibuerit pag. 239. §. Quoties.

An sustineatur, si relictum fuerit in Testamento sine sollemnitatibus Vid. Testamento sum.

Sub conditione relictum. Vid. Conditione.

Si taxativè fuerit relictum cogi non possunt hæredes ad supplendum stipendium pro eius assignatum, quoties fundus perierit, aut fuerit illuminatus pag. 121. §. Contentundunt.

Sequuntur si demonstrative. Ibid.

Atque hinc in primo casu reductio conceditur, non tamen in secundo pag. 123. §. Inquirendum.

M

Matrimonium quoad impotentiam. Vid. Impotencia.

Quoad Sponsalia Vid. Sponsalia.

Quoad extratem. Vid. Etias ad Matrimonium.

Ratum, & non consummatum dissolvit potest, ut aliter ex Conjugibus religiosis vitam amplectatur pag. 203. §. Statuit.

Viro potius, quam Mulieri adhibenda fides est, si ille Matrimonii consummationem affirmat, hæc vero neget pag. ead. §. Eo itaque.

Sequuntur autem si ex aliis probationibus, & conjecturis veritas confessionis Mulieris deprehendatur pag. 204. §. Verum.

Maximam tamen vim haber confessio Conjugis Regulare institutum amplecti voluntatis pag. 201. §. Repertus.

Multoque magis, si accedat juramentum septimi manus Propinquorum pag. ead. §. Aperte.

Nec non publica fama de non sequuta consummatione pag. 202. §. Praesertim.

Et argumentum impotentia Viri Ibid.

Atque accurata inspectio corporis utriusque Conjugis pag. ead. §. Addit.

Contractum coram alieno Parochio de licentia proprii contrahentium Parochi, nullum est, si delegato licentia non constituit pag. 51. §. Hinc.

Idem dicendum, si unus ex contrahentibus hujusmodi licentiam ignorasset Ibid.

Con-

Contrairem tamen afferitur pag. 54. *Denuo.*

Matrimonii contradicitor esse nequit Pater, nec istius voluntas attenditur pag. 3. *Ex opposito.*

Ad validitatem requiritur, ut uteque contrahens consensum coram Parocho exprimat pag. 2. *¶. Joepus.*

Et ut Parochus consensum bene intelligat, & de illo testari possit. *Ibid.*

Cum alias Parochus nequeat esse Testis illius actus, quem non intellexit *Ibid.*

Hinc nullum est matrimonium, quando Parochus consensum non intellexerit pag. 3. *¶. Neque.*

Ad exprimendum actualem consensum in matrimonium. quid requiratur pagin. ead. *¶. Advertit.*

Instantia alterius ex contrahentibus trahi nequit ad actum matrimonii *Ibid.* *Vid. etiam Confessus, Parochus, Testes.*

In matrimonialibus causis, ubi agitur de dissolutione Matrimonii, Testes examinari debent cum interrogatoriis a Defensore matrimonii datis pag. 53. *¶. Quo verò.*

Et hujusmodi Testes debent esse omni exceptione maiores *Ibid.*

Matrix Ecclesia tunc vere, ac propriè talis dicitur, quando ex una Parochia per divisionem, seu dismembrationem duæ efficiuntur pag. 241. *¶. Autem.*

Sequus vero, si ob Parochiæ amplitudinem aliqua feligatur Ecclesia in illius ambitu sita pro commodiori Sacramentorum administratione, absque formali erectione in titulum *Ibid.*

Aut si Ecclesia appelletur Matrix ob antiquitatem, seu quamlibet honoris preeminentiam *Ibid.*

Si semel fuerit allegatus titulus matricitatis, non potest aliis titulus allegari pag. 241. *¶. Impugnat.*

Missæ Conventualis pro Benefactoribus ex iuriis dispositione injuncta est Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, non verò Communitatibus, & receptitiis pag. 19. *¶. Inquit, & pag. 20. *¶. Oneris.**

Etiam in Ecclesiis Communitatibus Divina officia quotidie celebrentur pag. 19. *¶. Inquit.*

Idque pluries declaravit tum Rotæ Auditorium, tum etiam S. hæc Congregatio pag. 21. *¶. Hæc ipsa.*

Hinc S. Congregatio exemplas ab hismodi onere declaravit Ecclesiæ inre Communitatibus, & receptitiis pag. ead. *¶. Quare.*

Ubi celebrari debet, nunquam omitti potest pag. 21. 3. *¶. Ex Sacrorum.*

Hoc obstan te quacumque contraria conseruidine *Ibid.*, & *¶. Sacra.*

Et quamvis Ecclesia longè ab Habitatoribus, & in loco insalubris sita sit *Ibid.*

Quandoque duæ etiam Missæ Conventuales dehent celebrari *Ibid.*, & *¶. Accidunt,* & *¶. facit.*
Missarum reducتو. Vid. *Reductio, Onera Mis-*
jarum.

Translatio Vid. *Translatio.*

Missæ Sacrificium propitiatorium est, imperatorium, & satis factotum pag. 7. *¶. Id autem.*

Ex eo magis, quam ex quibcumque alio opere Animæ Defunctorum suffragium recipiunt, & assignatur ratio *Ibid.*

In Oratoriis privatis si celebretur diebus festis, quibus Familiaribus interessentibus sufficiat ad satisfactionem praecipi. Vid. *Indulsum Oratoriæ privati, Familiares.*

Matrus gravis inducitur per verbum ministrum pag. 29. *¶. Post hec.*

Simpliciter reverentialis erga Genitorem, & naturalis Filiae impotentia ad contradicendum ejus voluntati, gravem mortuum in Puella inducit pag. 50. *¶. Alterum.*

Montes Pietatis licite possunt aliquid lucri ex pignoribus percipere pro necessariis Ministrorum expensis pag. 80. *¶. Antiquissima.*

Inter pia loca recentur, & subsunt visitatione Episcoporum *Ibid.*

Dummodo tamen Sedis Apostolice Autoritas intercesserit *Ibid.*

Mulier apta potest esse ad generationem, licet consueta sexus incommoda non patiatur pag. 52. *¶. Inutiliter.*

Et fatis est, ut membra generationi destinata sint rite formata, atque disposita. *Ibid.*

O

Obligatio. ultro citroque suscepta omnimodam requirit exequitionem pag. 86. *¶. Inquit.*

Præstertim dum agitur de dispositionibus causam piam, & divitiam cultum respicientibus *Ibid.*

Idque procedit etiam conditiones adiectæ nimis graves videantur *Ibid.*

Observantia leges dubias interpretatur pag. 89. *¶. Quum.*

Ea præcipue spectanda est in rebus dubiis *Ibid.*

Annonum 40. sufficit ad Beneficii statum, & indolem immutandam pag. 153. *¶. Quod si.*

Dum de solutione agitur, incipit a tempore, quo solutio fuit perita pagin. 67. *¶. Neque.*

Obstetricum Judicium de virginitate fallax non est pag. 203. *¶. Perperam.*

Officium divinum tenetut Beneficiatus recitare pag. 247. *¶. Quoad.*

Concedi tamen potest ejus commutatio in aliani breviorem Orationem, usque dum Beneficiatus ad ætatem annorum 24. pervenerit pag. 246. *¶. Denique.*

Onus

C O N C L U S I O N U M :

265

Onus celebrandi per se ipsum a Fundatore impositum indicat qualitatem Beneficii acta Sacerdotalis pag. 187. §. Quoad 11. Onera Missarum detrahi non debent ex redditibus Beneficii, seu Capellaniae pag. 177. §. Ceterum.

Et alia potius onera immunit debent pagin. 83. §. Quatenus.

A contractu correspondivo provenientia adimpleri omnino debent, etiam si reddituum quantitatib; non respondeant pag. 87. §. Doratio.

Dominando contractus initio justus, de cursu temporis injutus non evaserit pag. ead. §. Verum.

Si tamen ab ultima voluntate proveniant immunitus redditibus, reducacio quandogue conceditur pag. ead. §. Doratio.

Oratoria privata . Vid. Indultum Oratorii pri. vati. Familiares.

Publica intra limites Parochie Parocho subjacent pag. 242. §. Quod vero.

A Parochiali non avulsa, sed solo pietatis intuitu independenter ab illa erecta, tanquam filialia haberi nequeunt pag. 241. §. Aliant.

Ordinatus absque sufficienti Patrimonio nullam ex jure canonico penam incurrit, sed tantum qui ordines confert pagin. 177. §. Quoad.

Ita quoque sensit S. Congregatio Ibid.

Ordinatis absque titulo ius pensionis p^{re}na ex jure antiquo indica erat pagin. 179. §. Quoad.

Penam hanc sustulit Innocentius III. Ibid.

Concilium Tridentinum penas veterum Canonum innovavit Ibid.

Sixtus V. penam suspensionis a priscis Canonibus infictam confirmavit Ibid.

Sed Clemens VIII. penas coercuit juxta terminos a Concilio Tridentino prefinitos Ibid.

Concilium vero Tridentinum innovavit tantum penam indicatam in Cap. Secundum de^r Prabend. pag. ead. §. Cum itaque.

Si tamen ordinatus dolo, falsoque titulo ordines suscepit, & Ordinantem deceperit, suspensionem incurrit pag. 180. §. Si tamen.

Atque ita declaravit S. Congregatio . Ibid.

Ordinum, seu Tonsuræ collationem demandare non consuevit S. Congregatio alteri Episcopo, renuente proprio ordinandi Episcopo, nisi renuentia apertum importaret gravamen pag. 190. §. Denique.

Sed potius prorogata fuit tempus ad suscipiendos Ordines, & testimonium exquisivit de vita, & qualitatibus ordinandi . Ibid.

Ori ape ritio adversus Breve conceditur , si proferantur argumenta demonstrantia ,

Actorem, suspensa Principis gratia, fore audiendum pag. 70. §. Ad. 1.

Etiam si gratia ex motu proprio processerit Ibid.

Et etiam si probationes sint tantum probabiles Ibid.

Multo magis conceditur, quando Apostolicum Breve subreptionis vitio infectum nosciatur Ibid.

P

Parochialis Ecclesia quoad jus funeris Vid. Ecclesia Parochialis.

Parochus habet absolutam auctoritatem in.

Oratores suis intra limites sue Parochie pag. 242. §. Quod verò.

In sua Ecclesia omnes praecedit pag. 37. §. Ad II. Ait.

Detentus exercitio curæ Animarum habetur tanquam choro præsens, nec subjacet punctatur pag. ead. §. Ad IV.

Ad effectum contrahendi matrimonium ille proprius non dicitur, in cuius Parochia eventuale tantum quis habet domicilium pag. 51. §. Tertium.

Non solum materialiter debet esse præsens matrimonio, sed etiam videre debet, & audire, alias matrimonium irritum est pag. 5. §. Ex decreto.

Et adeo debet esse certus de contrahentium voluntate, ut de illa testimonium perhibere valer pag. 6. §. Id ipsum.

Sequunt tamen, si affectavit non intelligere vel aures sibi obstruendo, vel faciem avertendo, aut velando, ne audiret, & aspiceret pag. 5. §. Ex decreto.

Potest alium delegare, qui matrimonio assistat pag. 54. §. Denique.

Etiam si matrimonium extra limites sue jurisdictionis foret ineundum Ibid.

Negligentia Delegati in adnotanda delegatione in libro matrimoniorum, nil officiat matrimonii validitati pag. ead. §. Denique.

Parochus quoad Quartam funeralis . Vid. Quartam funeralis.

Quoad præcedentiam in associatione Funerum . Vid. Associatio Funerum .

Quoad onus reparandi Ecclesiam . Vid. Reparatio .

Quoad congruam . Vid. Congrua .

Pater nequit esse legitimus contradictor in matrimonio filii, ejusque voluntas non attenit pag. 3. §. Ex opposito .

Eius confessio in exortationem conscientie de metu filia incusso, omnium maximam probationem parit pag. 51. §. Immo.

Contrarium assertur pag. 43. §. Miratur .

Patrimonium quoad ordinationem . Vid. Ordinatus .

L 1

Eius

Ejus constitutio quare fuerit demandata ad Ordines suscipiendos pag. 117. §. *Catenum.*

Ejus alienatio facta sine licentia Episcopi suspensionis penam non inducit pagin. 180. §. *Concilium.*

Patronatus Ecclesie. Vid. *Ecclesia Patronatus.*

Patroni & que ac Fundatores possunt communite patronum de hereditario in gentilium pag. 245. §. *Inquis.*

Neque hujusmodi variatio ullam present fert foundationis immunitationem. *Ibid.*

Magisque Ecclesie favet, Patronatum de hereditario gentilium facere *Ibid.*

Nilque Ecclesie interest ex una potius, quem ex alia Familia idoneum habere beneficiatum pag. *ead. 9. Quo verò.*

Patronorum presentatione tamen est, si Testatoris dispositio sit dubia pagin. 142. §. *Ad 11.*

Pauperi, & aliunde non proviso danda prælatio est in concursu Sacerdotis de bonis Ecclesie sufficienter provisi pag. 156. §. *Ad 4.*

Pensiones impositæ super redditibus beneficiorum subjiciuntur pro rata oneribus iisdem beneficijs inharentibus pag. 67. §. *Promotor.*

Sive Pensionarii exteri sint, sive Dixit fani *Ibid.*

Sive gratuito, sive oneroso titulo pensiones obtineant. *Ibid.*

Idque plures a S. Congregatione sicut dictum. *Ibid.*

Pensionarii tenentur ad solutionem taxæ pro Seminario pag. 69. §. *Antiquissimam*, 15 seq.

Nullusque excipitur, nisi peculiatem exemptionis titulum probaverit pagin. 68. §. *Neque.*

Peregrinorum funus itineris causa extra proprios lares morientium integre pertinet ad Ecclesiam Parochialem pagin. 241. §. *Ex iure.*

Peritorum judicium juramento firmatum attendi debet pag. 91. §. *Constat.*

Pietatis Montes. Vid. *Montes Pietatis.*

Pluralitas beneficiorum. Vid. *Beneficiorum pluralitas.*

Possestio fraudolenta, & extorta sub falsa narratione noui attenditur, sed rejicitur pag. 153. §. *Nec obesse.*

Præbenda diversitas non versatur circa universalitatem, & genus jurium canoniealium, sed solum quoad particularia, & speciem proventuum. pag. 133. §. *Quod verò.*

Theologalis. Vid. *Theologalis Præbenda.*

Præbeteri nomine in beneficiis, & Capellaniis præfertim laicalibus, veniunt etiam simplices Clerici pag. 154. §. *Advertissum.*

Maxime si injundum non fuerit onus celebrandi per se ipsum. *Ibid.*

Præscriptio induci nequit contra Oratorium ob mutationem Officialium in illius gubernio sibi invicem succedentium pagin. 241. §. *Impugnant.*

Præsentatio ad Beneficium Sacerdotale facta de aliquo Clerico, sustinetur, si in fundatione nulla presentationis mentio habeatur pag. 142. §. *Ad II.*

Et si qualitas Sacerdotalis superveniat ante institutionem *Ibid.*

Conditionata cortuit, si conditio non verificetur pag. 144. §. *Hinc ad II.*

Præsumptio militar pro libertate beneficij, quando deest fundatio pag. 163. §. *Inquis.*

Neque huic regule refragantur Litteræ Apostolicae, in quibus Milliarum celebratio rescenetur *Ibid.*

Privignus tenetur in subsidium alimenta præbera Novercae in paupertatem delapsæ pagin. 34. §. *Immō*, & seq. Vid. etiam *Aliamenta.*

Privilegium præter Legem benigne interpretationi debet, sequus si privilegium sit contra legem pag. 13. §. *Qua quidem.*

Professio Religiosa ante completum annum 16, est irrita pag. 29. §. *His quoad.*

Emissa per vim, & metum nullam in profiente inducit obligationem pagin. 30. §. *Ex alia.*

Ad hoc tamen requiruntur certæ, & evidentes probationes *Ibid.*

Quæ percutiant præcium tempus emisse probationis *Ibid.*

Hujusmodi probationes deficere videntur si Puella suam repugnantiam non patescit Episcopo, qui illius voluntatem explorare debuit antequam ad Professionem admittetur pa. 31. §. *His ergo.*

Nec valent conquetiones post professionem, quia procedere potuerunt ex animi inconstancia pa. 32. §. *Conquestione.*

Ejus ratificatio raro contingit post Concilium Tridentinum pag. 29. §. *Ad hunc autem.*

Multoque minus, si quis reclamare non cessaverit *Ibid.*

Censeri tamen potest ratificata ex permissione, gestisque Religionis officiis pag. 32. §. *Concludit.*

Pubertas pro matrimonio contrahendo consistit in aptitudine ad generandum, & in discretione pag. 52. §. *Defensor.*

Ejus cognitio, & verificatio non a Testibus, aut Medicorum relatione, sed ab uno Ordinariis iudicio pender pag. 52. §. *Præterea.*

Vid. etiam *Ætas ad matrimonium.*
Publicæ honestatis impedimentum. Vid. *Honestatis publicæ impedimentum.*

In Urbe portio Canonica Parocho debita est medietas totius Cœrx, etiam illius, que in Altaribus acceditus pag. *eadem* §. Juxta.

Q

Qualitas Civica non acquiritur ex nativitate tantum occasionali pagin. 77. §. Hinc.

Nec acquiritur a Filiis, & descendentiibus ob iuniorum Consiliarii in humili loco a Patre exerciti pag. 243. §. De falsitate.

Nec per officium Exactoris publicorum proventuum *Ibid.*

Qualitas Fundationis colligitur ex statibus illam immediate subsequentibus pag. 250. §. Provocat.

Sacerdotalis actu requiritur in beneficio, quando Beneficiato. onus impositum est celebrandi per se ipsum pag. 187. §. Quod II., & pag. 188. §. In III. ducio.

Si superveniat ante institutionem non obest electioni facta de Clerico, si in fundatione nulla presentationis mentio habita fuerit pag. 142. §. Ad II.

Sequuntur si adjecta sit verbo nominandi pag. 144. §. Hinc.

Non est necessaria in Magistris Grammaticæ, & Seminariorum pagina 141. §. Idemque.

Qualitas Tonsurandorum que sint pag. 183. §. Contentio, pag. 184. §. Ad Scientiam, & pag. 188. §. De Qualitatibus.

Promovendorum ad Ordines minores. *Ibid.*

Item promovendorum ad maiores Ordines, & Presbyteratum pag. 188. §. De qualitatibus, & pag. 189. §. Sed.

Item promovendorum ad Dignitates, & Canonicius in Ecclesiis Cathedralibus pag. 188. §. Si vero.

Ordinandorum in Ditionibus Sardinie Regi subjectis juxta Benedictinam institutionem pag. 189. §. Nec præterenda, & seq.

Quarta Decimatum olim Episcopis tradita, in desuetudinem ferè ubique abiit pag. 41. §. Maximè.

Solvenda tamen est ubi adest consuetudo, vel Episcopis faveret quasi possesso. *Ibid.*, & pag. 44. §. Preter.

Ab omnibus Diocesis Parochis solvi debet pag. 42. §. Quin immo.

Funeralis tantum tribui debet Parochialis Ecclesiæ, si Defunctorum corpora cumulantur in alia Ecclesia pag. 241. §. Verum, & pag. 242. §. Quod vero spectat,

Consueto tamen servanda est pag. ead. §. Verum.

Tradi debet Parocho Defuncti ab Ecclesiis tumulanticibus pag. 129. §. De emolumento.

Servari tamen debet consuetudo legitime probata, quo Parocho magis favet, pag. ead. §. Illud.

R

Reductio Missarum, si per contractum fuerint acceptæ, non admittitur pag. 36. §. Quo vero.

Neque si redditus fuerint immutati. *Ibid.* Vid. *Onera Missarum.*

Conceditur tamen si taxativè fuerint recte pag. 181. §. Contendunt, & pag. 172. §. Inquirendum, Vid. etiam *Legatum.*

Regulares non habent facultatem reducendi onera Missarum pag. 86. §. Quo vero.

Contrarium assertur pag. 87. §. Controverti.

Quicumque sit eorum facultas, trahit nequit ad ouera per contractum suscepcta. *Ibid.*

Non tenentur, nec cogi possunt accedere ad publicas supplications, si eorum Monasteria ultra dimidium Milliarii a Civitate distent pag. 12. §. Ceterum.

Reparatio Ecclesiæ Cathedralis primariò incumbit Episcopo, deficienibus propriis Fabricæ redditibus pag. 231. §. Ad reparationem.

Parochialis primariò incumbit Parocho pag. 192. §. Ex parte.

Vel etiam Canonicis pro eo tantum quod supererit deducta congrua pro alienis pag. 191. §. Archipresbyter.

Nec deficiencia congrue oponi potest, nisi concludentes proberent pag. 192. §. Neque. Vid. *Congrua.*

Cogendum præsertim est Parochus ad reparacionem si damnum ex ejus negligentiâ fuerit illarum pag. ead. §. Præterea.

Atque in isto casu tenetur etiam in bonis propriis pag. 193. §. Maximè.

Deinde onus reparacionis inharet Populo, qui Sacra menta recipit pag. 191. §. Aliendum.

Eadem procedunt quoad reparacionem Sacrae, Domus Parochialis, & Turris Campanarie. *Ibid.*, & pag. 192. §. Ex parte.

Quid Concilium Tridentinum hac de te disposituerit pag. 193. §. Concilium Tridentinum.

Ritus Graecus Sacerdotibus Latinis. & vicissim Sacerdotibus Graeciis ritus Latinus facile olim concedebatur pag. 95. §. Ignoratum.

Id vero acriter deiude prohibuit Eugenius IV. *Ibid.*

Et Concilium Tridentinum. *Ibid.*

Atque etiam S.Pius V. & Gregorius XIII. pag. 96. §. Hec tamen.

Nihilominus nonnulli existimarentur, quod quod Græci . vel Latini peregrinantes, ubi non vigerit ritus propria Ecclesiæ possent se conformare ritui Ecclesiæ , in qua versantur pag. ead. §. Verum .

Isti tamen constutantur *Ibid.*, ¶ pag. 97. §. Animadvertis.

Et unumquemque propriæ Ecclesiæ ritum quolibet in loco servare præcepit Benedictus XIV. pag. ead. §. *Disciplinam.*

S

Sacerdos, actu præferri debet simplici Clerico in Beneficio præfertim Magistrali, pag. 143. §. *Quia vero.*
Sacrificium Missæ. Vid. *Misse Sacrificium.*
Sepultura non electa jus funeris integre pertinet ad Parochialem Ecclesiam pa. 241. §. *Ex. Jure.*

Idem dicendum de Civibus nullo certo loco consistentibus, & de Peregrinis *Ibid.* Seminarium erigi debet in utraque Civitate, ubi unus idemque præfet Episcopus pag. 71. §. *Pergit.*

Obligatio erigendi Seminarium inhæret singulis Ecclesiæ Cathedralibus, etiam si que principaliter sint unita pag. 72. §. *Concilium.*

Ac proinde tot erigi debent Seminaria, quorū sunt Ecclesiæ Cathedrales *Ibid.*
Idque declaravit etiam S. Congregatio pag. ead. §. *animadvertisendum.*

Si Diocesis sit ampla, duo erigi debent Seminaria pag. 71. §. *Pergit.*
Seminarii taxam solvere tenentur etiam Pensionarii. Vid. *Taxa, Pensionarii.*
Servitium Chori alterius vicibus præstitum sublatum fuit a Concilio Tridentino pag. 65. §. *Ceterum.*

Silencium unius ex contrahéntibus, dum alter exprimit consensum actualem in matrimonium, ritè probat utriusque consentium pag. 4. §. *Contendit.*

Præfertim si sponsalia, & tractatus matrimoniales præcesserint *Ibid.*
Synodales Constitutiones nisi revocate fuerint afficiunt etiam post obitum Episcopi pag. 179. §. *Certa.*

Quibus modis vim amittant *ibid.*
Socer tenetur in subsidium ad subeunda onera filio inhærentia pag. 33. §. *Inquit.*

Hinc pendente lice super validitate matrimonii Nurus habet subsidiariam actionem pro alimentis contra hæreditaria bona Soceri *ibid.* Vid. *Alimenta.*

Solemnitates præscriptæ in Cap. *Quia de elect.* sunt servanda in electionibus, quæ sunt ab Ecclesiasticis, non vero in iis, quæ sunt a Laicis pag. 144. §. *Nihilique.*
Sponsalia vi, metuque inita nulla sunt pagi na 99. §. *Inquit,* ¶ pag. 104. §. *Ambig.*

Etiamsi juramento firmata fuerint *Ibid.*

Ipsorum vigore Mulier moneri solum debet, non autem cogi ad iacendum matrimoniū pag. 100. §. *Contrarius.*

Contra vero Vir cogi potest per censuras, aliasque pœnas pag. ead. §. *Contra.*

Ratio discriminis assertur pag. ead. §. *Eta* ita.

Quod si Judex non crediderit Virum esse cogendum, adigere eum debet ad dotan- dam Puellam pag. 101. §. *Perpendendum.*

Status etiamsi unicūs, sufficiētē parit probationem pag. 141. §. *Observat.*

Et si favet Clerico, sufficit ad exclu- dendarū qualitatē Sacerdotalem *ibid.*

Subsidia dotalia confitita sunt ad facilius conciliandas Nuptias pag. 18. §. *Ponderan-* dum.

Et ideo eo magis requiruntur, quo pro- ventionē est Puellarum actas pag. 15 1. §. *Ulti-* marum.

Horum quantitatē pluries adauit Sac. Congregatio, juxta indigentiam, & pau- pertatem pag. 18. §. *Res modo est.*

Prout quoque S. Congregatio in coru- aesseptione perspèce præstulit consanguineas extraneas pag. 111. §. *Sac. Congregatio.*

Quando agitur de consanguineis expresse vocatis, seu ex justis venientibus, con- sanguinitas protrahitur usque ad decimum gradum pag. ead. §. *Communis.*

Dummodo conjecturæ aliud non suadeant, aut verba Testatoris agnationem, seu Familiam non respiciant *ibid.*

Deficiente autem expresa consanguineorum vocatione, ac sola naturali charitate inspecta, consanguinitas non protractatur ultra quartum gradum jure civili compu- tandum pag. ead. §. *Si ver.*

Quando actum est de consanguineis ex- pressè vocatis, quandoque factus fuit cau- mulus subsidiorum ad congruam dotem ipsius constituendam pag. 112. §. *Saluator.*

Atque in his casibus S. Congregatio præ- finire conluevit dotis quantitatē, habito respectu ad ætatem, conditionem, aliasque circumstantias pag. ead. §. *In his.*

Interdum vero illam Ordinarii arbitrio præfiniendam remisit *ibid.*

Sumpius litis super validitate matrimonii Mu- lieri debent subministrari pag. 35. §. *Sa-* cræ Congregatio.

Quauitatem autem decernendam S. Con- gregatio remisit arbitrio Eminentissimi Pre- fecti pag. ead. §. *Ad determinandam.* Vid. etiam *Alimenta.*

Suppellectiles Sacre Episcopo subministrandæ Vid. *Canononici, Episcopis.*

Suspensiō collationis Beneficii, quoque ali- quis de prædicta Familia idoneus evadat, quandoque conceditur pag. 246. §. *De al-* tera.

Suspensionis pœna ex jure antequo indicta suit susci-

fuscipientibus Ordines absque titulo pag. 179. §. Quod. Vid. Ordinatus.

A jure lata nou incurritur , nisi in casibus a iure expressis pag. 176. §. Ad II.

Quae vero ab homine , quando inveniatur ibid.

Sententia suspensionis in scriptis proferri debet pag. ead. §. Obseruat.

Præcedere tamen debet triplex monitio , vel necessitate urgente saltum una pag. 178. §. Perperamque .

T

TAXA pro Seminario subjiciuntur etiam Pensionarii pag. 63. §. Antiquissimam, & seq.

Nullusque ab ea eximitur , nisi peculia- rem exemptionis titulum probaverit pag. 67.

§. Negat.

Ad Episcopum spectat inquirere de hujus taxæ congruitate pag. ead. §. Reciendam.

Testamentum ad pias causas valet , etiamsi destitutum sit juris sollemnitatis pag. 221.

§. Inquit, & pag. 222. §. Pervulgatum.

Quamvis a solo Testatore scriptum sit , & subscriptum , dummodo constet de illius voluntate Ibid.

Et licet irruenti sit ex aliquo sollemnitatis defectu , nihilominus quoad pia Legata suscitetur pag. 222. §. Quae.

Verum pia Legata relicta in testamento sollemnem , moderari possunt per posterius testamentum minus sollemne pag. ead. §. Negat.

Non tamen in hoc Doctores convenient pag. ead. §. Disputatur.

Sed in hoc omnes convenire videntur , quod testamentum minus sollemne neque quoad Legata pia subsistat , si constet Testatorem condere voluisse testamentum cum omnibus sollemnitatis pag. Ibid.

Testatoris dispositio , si dubia sit , ita debet interpretari , ut Patronorum præsentationi faveat pag. 142. §. Ad II.

Commutatio voluntatis . Vid. Commuta- tio . Indultum .

Testes negativi posthabendi sunt affirmati- vis pag. 4. §. Addit.

Extrajudiciales sunt rejiciendi pagin. 53. §. Quo verò.

Item qui sunt de plebe , & humillimis , abjectisque munericibus additi . Ibid.

Item singulares in dicto , & de auditu deponentes . Ibid.

Item si in causa Matrimonii fuerint examinati absque interrogatoriis a Defensore matrimonii datis . Ibid.

Iisque posthabitibus deferri debet Episco- po , ejusque Vicario generali pag. eadem §. Maxime.

In Causa dissolutionis Matrimonii de-

bent esse omni exceptione majores pag. ead. §. Quo verò.

Hinc Affines , Familiares , Consanguinei , Domestici , & infames prohibentur testimonium pertinere pag. 4. §. Adiu , & pag. 52. §. Defensor.

Qui in matrimonio interflunt debent esse certi de actuali contahentium consensu pag. 6. §. Id ipsum .

Testificationes extrajudiciales nullius sunt momenti pag. 20. §. Contra Defensor.

In Causa Matrimonii editæ non citato , nec interpellato Defensore matrimonii , nullius sunt roboris . Ibid.

Theologalis Præbenda in Cathedralibus Ecclesiæ erigi debet pag. 225. §. Concilium .

Id tamen locum non habet , quoties in Cathedrali stipendum pro Lectore S. Theologiae fuerit destinatum . Ibid.

Tituli plures incompatibilis cumulari pos- sunt in re beneficiaria pag. 142. §. Pergens . Pro Tonfura sufficit actas septem aurorum pag. 183. §. Contendit.

Quid ulterior requiratur pag. 184. §. Ad Scientiam .

Translatio Missarum injuriam irrogat menti Fundatorum , & cultum prædilectorum Ecclesie imminuit pag. 173. §. Quamvis .

Hinc ea non conceditur , nisi justa , & necessaria causa concurrat pagina 174. §. Translationes .

Nec conceditur quando adest Tertiij præ- judicium pag. ead. §. Sacra .

Quandoque justis de causis concessa fuit pag. 138. §. Sacra .

Quæ præcipue in ea conceduntur inspecta- fuerint Ibid. , & pag. 137. §. Nec obsec.

Facilius concedi solet quando nec testa- mentariorum dispositioni repugnat , neque in ullius virgit præjudicium pagina eadem §. Inquit .

Et quando Testatorum Cadavera tumula- lata non sunt in Ecclesia , ubi Missæ cele- brati deberent pag. 138. §. Sacra .

Triennalis coabitatio injungitur , quando deest evidens probatio impotentiae natura- lis , perpetuae , & insanabilis pag. 9. §. Ca- teretur .

Huic repugnat separatio Mulieris a Viri thalamo per plures menses pag. 92. §. Post h.ec .

Et ideo interimmissio notabilis suppleri debet sequenti tempore , donec triennium compleatur pag. ead. §. Fatesur .

Computari debet a die , quo fuit deman- data , pag. 91. §. In jure .

Id tamen non procedit in casu impoten- tie naturalis , sed ex maleficio . Ibid.

Ex aliquorum sententia incipit a die quo post Judicis decretum fuit incohata pag. 91. §. Deinde .

Et haec est verior , ac tutior sententia Ibid.

Eamque sequuta est Rota, & S. Congregatio Ibid.

Contrarium nonnulli existimarent p. 94.
§. Hujuscē.

Sacra Congregatio illam præscribere consuevit nulla habita ratione temporis, quo Conjuges prius cohabitarunt pag. cad. §. Sacra Congregatio.

Interdum vero triennio nondum completo, judicium protulit de nullitate matrimonii pag. 91. §. Extraneam.

Tuscanensis Ecclesia Cathedra dignitate una habuit ante Viterbiū pag. 57. §. Ad I. Inquisit.

Est æque principaliter cum Viterbiensi unita pag. 59. §. De unione.

Hinc debent pro ea deputari Examinatores Synodales distincti ab illis Viterbiī pagin. 58. §. Si propterea, & pag. 59. §. Sancte.

V

Vifationum decreta, quamvis eorum plura subscriptione careant, nihilominus sufficiunt ad rem antiquissimam probandam, pag. 133. §. Addit. Virginitatis signa adiunt certa, & indubia pag. 203. §. Perperam.

Et disrupto semel claustro virginali nunquam ad primævum statum restituī potest Ibid.

Nihilominus ejus probatio fallax magnopere est, incerta, & inconcluens pag. 52. §. Inutiliter.

Unio duarum Ecclesiarum æque principaliter facta non mutat statum cuiuslibet Ecclesie respectu sui pagin. 72. §. Animadverendum.

Ratione tamen Episcopi, qui duabus illis Ecclesiis præficit, pro una Ecclesia habentur Ibid.

Voluntas Testatorum quoad commutationem. Vid. Commutatio.

Servata præsumitur, nisi contrarium demonstretur pag. 133. §. Quod verò.

Nec præsumitur siue acceptatam in favorelibus, rejectam vero in odioibz Ibid.

Si dubia sit ita interpretari debet ut Partenorum præsentationi faveat pag. 142. §. Ad II.

X

Xenia recipere non possunt Episcopi, qui Cathedricum percipiunt p. 43. §. Verum, & seq.

F I N I S.

INDEX RESOLUTIONUM

*Qua prodierunt in Causis propositis in Sac. Congregatione
Concilii anno 1771.*

A

A Etas pro assequendo subsidio dotali , si a Testatore praefinita non fuerit , neque ab Episcopo potest præliniri *Fanen sub fidici dotali 3. Augusti pag. 161.*

Alienatio Locorum Montium pro reedificando Ecclesia Parochiali quomodo fuerit permissa in *Amerina 28. Septembri pag. 207.*

Si a Testatore prohibita fuerit non pertinetur , quamvis cedat in utilitatem Ecclesie *Veterana permutationis 31. Augusti pag. 175.*

Alimenta , & sumptus licet a Muliere pro cuenda validitate Matrimonii defuncto Viro , & Viri Patre solvenda sunt a Privigno *Cesaraugustana 16. Martii pag. 47.*

Præsumto autem summae liquidanda remittitur indicio Eminentissimi Praefecti *Ibid.*

Aperitio Oris adversus Breve Apostolicum non conceditur , quando non constet de viro subreptionis , vel obreptionis *Priverne. 20. Aprilis ad I. dub. pag. 75.*

Seminarii , sicut denegata in *Civitatibus Priverni , & Terracina , & quare Ibid. ad II. dub.*

Assignatio Patrimonii Sacri super bonis hereditariis heridebet juxta mentem Testatoris *Spoliana assignationis Patrimonii 31. Augusti pag. 182.*

Associatio a Canonicis exhibenda Episcopo ad Ecclesiam accidenti . *Vid. Canonice .*

Cadaveris . *Vid. Cadaver .*

B

Beneficio erecto in rurali Ecclesia Castri Plumbinariae inest onus celebrationis Missæ singulis diebus Dominicis , & festis Signina Beneficii 3. Augusti *ad I. dub. pag. 167.*

Et hujusmodi onus expleri debet a Rectore per se ipsum *Ibid. ad II. dub.*

Ab hoc onere quibus de causis fuerit Reator aliquando dispensatus *Ibid. ad III. dub.*

Ad Beneficium coadjutorale Communis

Bellinzona praesentandus est actu Sacerdos ; vel infra annum promovendus , & iis deo ficientibus etiam Clericus in aliquo Ordine Ecclesiastico constitutus *Comen Beneficii 13. Julii ad I. dub. 146.*

Hinc reprobata fuit electio Clerici . *Ibid. ad II. dub.*

Reprobata etiam fuit electio Sacerdotis facta pendente lite in S. Congregatione *Ibid. ad III. dub.*

C

Cadaver . In associatione Cadaverum quæ in Civitate Narnia deferuntur ad propria Parochiale Ecclesiam , sive ad aliam , vocato Capitulo Ecclesiaz Cathedralis , an semper competat precedenter Parochio defuncti , S. Congregatio coadjutori mandavit probationes super consuetudine . *Narnieno 13. Julii ad I. dub. pag. 131.*

Ecclesie tamen Parochiali debetur medietas cereæ , exceptis cereis Altaris , quoties defunctus extra illam tumulatur ex propria electione , vel alibi in Sepulchro Majorum *Ibid. ad II. dub.*

Cadavere praesente nequeunt Parochi in Dominicis , aliisque festis diebus Missam pro defuncto applicare , & omittere Missam pro Populo . *Pesulana 26. Januarii ad I. dub. pag. 1.*

Neque ad aliam diem transferre Missam pro Populo *Ibid.*

Neque applicationi istius Missæ supplere per alium Sacerdorem *Ibid. ad II. dub.*

Canonici quoad Missam Conventualem . *Vid. Missa Conventionalis .*

Debent quotidie interesse Choro , salvæ votacione ad formam Concilii Terracinet. & Setina 14. Decembris *ad I. dub. pag. 144.*

Et præter consuetas punctaturas possunt ad id cogi alii juris remediis ad formam Concilii *Ibid. ad II. dub.*

Tempore divinorum officiorum nequeant Missas celebrare , nisi de legitimi Superioris licentia , non obstante contraria consuetudine *Comen celebrationis Missarum 23. Novembris pag. 225.*

Nec

Nec possunt voluntatis a Choro discede-re, excepto Penitentiarie *Interrogatorie* 23. Februario ad III. dub. pag. 28.

Et contravenientes sunt punctandi *Ibid.* ad IV. dub.

Teneunt subministrare Episcopo Sacras suppellectiles, duinmodo celebret in Cathedrali, vel in Capella Episcopali. *Terracinen.*, & *Setina* 14. *Decembris* ad III. dub. pag. 244.

Item suppellectiles, & ornamenti Cathedrae Episcopalis *Ibid.* ad IV. dub.

Et etiam ornatum Ecclesie, quatenus ad-sit, & juxta solitum: *Ibid.* ad V. dub.

In sollemnioribus diebus, quibus Pontificales habent funtiones, levare debent Episcopum e Palatio. Episcopali cum vestibus, quibus in Choro vntunt, cumque associare ad Cathedralem Ecclesiam, & retrospective in regresu ad dictum Palatium ad formam Ceremonialis Episcoporum *Ibid.* ad VI. dub.

Quoties vero Episcopus ad Cathedralem Ecclesiam accedit pro quacumque alia functione Ecclesiastica, duo Canonicis renentur illum associare cum vestibus talariis ab ostio, & usque ad ostium Ecclesie *Ibid.* ad VII. dub.

Canonicis Calaritani nuncupati de Stallo servare debent solitum quoad intonationem Antiphonarum Calaritana 4. Maii pag. 106.

Canonicus pure, libere, & sine ulla restri-
ctione, vel conditione admissus participare
debet de emolumenis post aggregationem
superventis *Sabinen* 13. *Julii* pag. 136.

Theologus tenetur ad obeundas Lectio-
nes S. Scripturae juxta dispositionem Conci-
lii Tridentini Comen. *Canoniciatus Theologa-
lis* 23. *Novembri* pag. 225.

Capellania ereta in Ecclesia rurali, si suffi-
cientibus ditata sit redditibus, censemur im-
portare onus celebrationis Missa Dominici-
cis, & festis diebus pro commodo Agricola-
rum *Signina Beneficii* 3. *Augusti* ad I. dub.
pag. 167.

Capellanus, qui Capelliam possidet eretam
in Parochiali Ecclesia Oppidi Mornici re-
nent singulis diebus, etiam festis, cele-
brare Missam in Aurora *Placentina celebra-
tions Missae* 8. *Junii* pag. 105.

Capitularibus Ecclesie Bituntingi denegatum
iuit Indultum explendi Anniversaria per
Tertiarium Bituntinga Servitii Chori 23. Fe-
bruarii pag. 27.

Cathedralici titulo debetur Episcopo *Efeso*
annua praestatio frumenti, & hordei, quo
traditur ab Ecclesia Montis Carotti. *Efeso*
Cathedralici 16. *Martii* ad I. dub. pa-
gin. 48.

Nec quidquam aliud eo titulo debetur.
Ibid. ad II. dub.

Vetus censuit S. Congregatio non esse

I N D E X

locum restitutioni summe, quæ pro præte-
rito soluta fuit *Ibid.* ad III. dub.

Centus impostio super locis Mountium per-
missa fuit sub quibusdam conditionibus pro
absolvenda fabrica Ecclesie Parochialis.
Amerina 23. *Septembris* pag. 207.

Cessio bonorum hæreditariorum facta favore
Loci pii, si minus conformis sit menti Te-
statoris, non sustinetur *Anagnina* *creckenis*
Capellaniæ 28. *Septembri* pag. 199. ad I.
dub.

Sed inhærendum omnino est voluntati
Testatoris *Ibid.* ad II. dub.

Commutatio voluntatis a Testatore expresse
interdicta non conceditur *Vcliterna permu-
tationis* 31. *Augusti* pag. 175.

Concordia approbationi quare S. Congregatio
non adhæserit in *Romanæ* 16. *Martii*
pag. 64.

Concursus pro collatione Archipresbyteratus
Ecclesie Cathedralis & que principaliter uni-
ta alteri Ecclesie Cathedrali fieri debet co-
ram Episcopo. & in Loco ejus arbitrio de-
signando *Tuscanen* 16. *Martii* ad I. dub.
pag. 60.

Et examini privativè interesse debent
Examintores Synodales illius Diceciss, in
qua vacat beneficium *Ibid.* ad II. dub.

Et *acta* expleri privativè debent a Nota-
rio Civitatis, ubi erectum est beneficium
Ibid. ad III. dub.

D

D Erogatio fundationi an, & quomodo
fuerit concessa, vel denegata *Urbe ve-
tana Canoniciatus* 3. *Augusti* pag. 162.

Dispensatio ab irregularitate quare fuerit de-
negata in *Salernitana*, & in *Abellinæ* 4.
Maii pag. 91.

Negata similiter fuit ab impedimento pu-
blica honestatis *Acheruntina* 8. *Junii* pa-
gin. 120.

Præsertim in primo gradu *Mindonen Di-
spensationis* 31. *Augusti* pag. 175.

Ab integro triennalis cohabitationis ter-
mino concessa fuit ratione periculi, quod
Mulieri imminebat *Lucana Matrimonij* 28.
Septembri pag. 200.

D os quoad quantitatem præfundam Puellis
confanguineis. Vid. in *Nullius Terra Ponita-
riæ* 23. *Febrarii* pag. 27., & in *Veliterna* 8.
Junii pag. 112.

Dotalium subSIDiorum collatio non potest ab
Episcopo coercti ad solas Puellas certam
ætatem habentes, si nulla a Testatore sue-
rit ætas præfinita *Fanen*. Subsidii decaitis 3.
Augusti pag. 161.

E

EMolumenta debita Canonico recens in Capitulo admisso, quæ sunt. Vid. *Canonicius.*

Episcopus quoad associationem ei a Canonicis praestandam Vid. *Canonici.*

Quoad paramenta eidem a Capitulo subministranda Vid. *Canonici.*

Cogere potest Canonicos ad interessendum Choro adhibitis aliis iuriis remediis, si punctaturæ non sufficient Terracinen., & *Serina 14. Decembri pag. 244.*

Uti debet jure suo pro investimento Capitalium restitutorum ad Sacrum Clerici Patrimonium pertinentium *Alexandrina Suspensio 28. Septembri pag. 205.*

Prænire pro ejus arbitrio potest horam ad decantandas Vesperas in Ecclesia Cathedrali. *Interamnen. 28. Februarii pag. 28.*

Non tamen potest coercere collationem subsidiorum dotalium ad solas Puellas certam aratæ habentes, si nulla a Testatore fuerit etas præfinita *Fanen. Subsidii dotalis 3. Angusti pag. 161.*

Examens ad beneficia Parochialia Diœcesis, que principaliter unita alteri Ecclesiæ fieri debet coram Episcopo in Loco ejus arbitrio designando *Ius. anen. 16. Martii ad I. dub. pag. 60.*

Adhiberi tamen debent Examinatores Synodales Diœcesis, in qua vacat beneficium *Ibid. ad II. dub.*

Atque etiam ejusdem Diœcesis Cancellerius *Ibid. ad III. dub.*

Experimentum triennalis cohabitationis prosequi debet per longius tempus, si variis vicibus fuerit intermissum *Lucana Matrimonio 4. Maii pag. 95.*

Coercetur tamen si Mulieri immineat periculum eadem *Lucana 28. Septembri pag. 200.*

H

HORA pro decantandis Vesperis in Ecclesia Cathedrali præfiniri potest ab Episcopo *Interamnen. 23. Februarii pag. 28.*

I

INdultum inserviendi Choro per Tertiarias concessum fuit Capitularibus Cathedralis Ecclesiæ Bituntinæ, exceptis tamen Anniversariis, & festis diebus, aliquaque infra annum temporibus Bitunina Servitii Chori *23. Februarii pag. 27.*

Inservienti per medianiam denegatum fuit Capitularibus Ecclesiæ Cathedralis

Interamne. Interamnen. 23. Februarii pag. 28.

Jubilationis, Capitulo etiam dissentiente ob parvum Canonicorum inservientium numerum, conceditur Terracinen. *20. Aprilis pag. 75.*

Celebrandi ritu Latino non conceditur Sacerdoti ritus Italo-Graeci Ordinis S. Basiliæ *4. Maii pag. 99.*

Instituto ad beneficium retardari non debet ob suspensionem absque legitima causa infictam *Alexandrina Suspensionis 28. Septembri ad III. dub. pag. 205.*

Instrumentum conventionis rite consecutum servari debet *Firmans 4. Maii pag. 91.*

Irregularitas. Dispensatio ab irregularitate fuit denegata in *Salernitana, & in Abellien. 4. Maii pag. 91.*

L

LEGATUM piuum Missarum, quod Testator venit ne erigeretur in Capellaniam Ecclesiasticam, vel Laicalem, erigi non potest in Mansionariam *Cingulana. Erectionis Mansionarie 14. Decembri pag. 243.*

Hinc transactionem initam pro erectione Mansionarie S. Congregatio reprobavit *Ibid.*

Litis suumps actæ a Muliere pro tuenda Matrimonii validitate, defuncto Viro, & Viri Parre, subuinistrari debent a Privigno *Cesaraugana Matrimonii 16. Martii pag. 47.*

M

MATRIMONII nullitas non bene cex eo folium desumitur, quod Parochus mutuum contraheantum consensem non intellexerit *Taurinen 26. Januarii pag. 6.*

Mediaria Indultum quoad Chori servitium. *Vid. Indulmentum.*

Nissa pro Populo. *Vid. Parochi.*

Pro Defuncto. *Vid. Parochi, Cadaver.*

Pro Benefactoribus quotidie applicare non debet *Consortiales Communia S. Pauli Massæ Lombardorum Imolen. Missæ Conventualis 23. Februarii pag. 28.*

Celebrari singulis diebus etiam festis debet in Aurora a Capellano celebrari debent si adit observantia, quamvis ignoretur fundatio *Signina Beneficii 3. Augusti ad II. dub. pag. 167.*

Per se ipsum a Capellano celebrari debent si adit observantia, quamvis ignoretur fundatio *Signina Beneficii 3. Augusti ad II. dub. pag. 167.*

Dux Conventuales canendæ sunt a Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum, diebus in Rubrica prescriptis *Comen. celebre.*

brationis Missarum 23. Novembris ad I. dub.

pag. 225.

- Neque ab hujusmodi onere eos excusare potest pontraria consuetudo *Ibid.*

- Sacra tamen Congregatio aliquando indulxit, ut una Missa canatur, reliqua Conventuales letæ celebrentur *Ibid.*

Missarum reductio. Vid. Reductio.

N

Nominatio ad beneficium facta de eo, qui requisitis a Fundatore qualitatibus destitutatur, irrita est. Urbevetana *Canonizatus* 3. *Augusti* pag. 262.

O

Officiorum divinorum tempore nequeunt Canonici celebrare Missas, nisi de legitimi Superioris licentia *Comen celebratio mis Missarum* 23. Novembris ad II. dub. pag. 225.

Onerum Missarum reductio. Vid. Reductio.

Translatio ab Ecclesia Parochiali, in qua Testator sepulturam elegerat, & ad quam suam hereditatem deferriri mandaverat, denegata fuit, licet designata in testamento non fuisset Ecclesia, ubi Missae essent celebrande *Foresempronien* 4. *Maii* pag. 93.

P

Paramenta a Canonicis Cathedralis Episcopo subministranda. Vid. *Canonicis*. Parochi quoad præcedentiam in associatione Cadavertum. Vid. *Præcedentia*.

- In Dominicis, aliusque festis diebus præsente Cadavere nequeunt celebrare Missam pro defunto, & ad aliam diem transierire Missam pro Populo *Fesidana* 26. *Januarii* ad I. dub. pag. 1.

Neque celebrationi Missæ pro Populo supplete possunt per alium Sacerdotem *Ibid.* ad II. dub.

Patrimonii Sacri assignatio super bonis hereditariis fieri debet juxta mentem Testatoris *Spoletana assignationis Patrimonii* 3. *Augusti* pag. 182.

Ecclesiarum S. Mariae Catholicæ, & S. Nicolai de Latinis unam tantum Missam pro Populo tenentur per turnum applicare in unaquaque Ecclesia *Nescassren*. 26. *Januarii* pag. 2.

Pensionarii tenentur ad solutionem taxæ favore Seminarii. *Veliterna Taxæ Seminarii* 20. *Aprilis* pag. 75.

Permutatio si a Testatore fuerit expresse prohibita non conceditur. *Veliterna permutatica* 31. *Augusti* pag. 175.

I N D E X

Præbenda Theologalis in Cathedrali Ecclesia Comen. jadu legitime fuit erector. *Comen. Canonizatus*. *Theologalis* 23. Novembris pag. 225.

Præfentatus ad beneficium de cuius vocatione, scientia, & moribus non conlet, retinetur per aliquod tempus debet in Religiosa domo, antequam institutus *Alexandrina Praepositora* 31. *Augusti* ad I. dub. pag. 190.

Et interim tempus non currit. *Ibid. ad II. dub.*

Præfatio annua frumenti, & hordei, que traditus Episcopo *Æsino* ab Ecclesia Montis Carotti, eidem debetur titulo *Cathedralis Æsina* 16. *Martii* ad I. dub. pag. 48.

Nec quidquam aliud eo titulo præstari cedem debet *Ibid. ad II. dub.*

R

Reductionem, & suspensionem Legatis Anniversariorum denegavit S. Congregatio in Bononiæ 26. *Januarii* pag. 1.

Oneris Missarum similiter denegavit in *Spoletana* 8. *Junii* pag. 12.

- Illam tamen concessit in Nullius Terra Pontiani 8. *Junii* pag. 109.

Restitutio in integrum post lapsum quinquenniæ conceditur, quando constat de vi, & in re iuste incusso *Gratianopolitana* 23. *Februario* pag. 33.

S

Seminarii taxam solvere debent Pensionarii *Veliterna* 20. *Aprilis* pag. 75.

Aperitio in Civitatibus Prævernæ, & Tercinæ æque principaliter unitis Cathedrali Sitina, ubi adest Seminarium, fuit denegata *Prævernæ* 20. *Aprilis* ad II. dub. pag. 75.

Servitium Chori per Mediariam. Vid. *Indulsum*.

Per Tertiarias. Vid. *Ibid.*

Subsidia dotalia relicta a Testatore Puellis absque ulla etatis præfinitione, non possunt conferri iis tantum Puellis, quarum etas fuit ab Episcopo præfinita *Fanen*. *Subsidio* *ralis* 3. *Augusti* ad I. dub. pag. 161.

Et relicta pro Puellis unius suburbii non possunt omnibus indistincte Puellis etiam extra Suburbium tradi *Ibid. ad II. dub.*

Applicatio in certa summa conceditur descendenter a Testatore *Veliterna* 3. *Jurii* pag. 112.

Suppellectiles, & alia Sacra ornamenta adbeant a Capitulo subministrati Episcopo. Vid. *Canonicis*.

Si pen-

Suspensionis pena absque legitima causa inflata non attenditur *Alexandrina suspensionis*
28. Septembris ad I. dub. pag. 205-

Neque impedit institutionem ad beneficium *Ibid. ad III. dub.*

T

Tertiarie Indultum quoad servitium Cho-
ri Vid. *Indultum.*

Translatio oneris Missarum ab Ecclesia ubi Testator Sepulturam elegerat, & ad quam suam hereditatem deferri mandaverat, denegata fuit, quamvis designata non fuisset Ecclesia, in qua Missae celebrari debuissent *Protempore* 4. *Maii* pag. 92.

Etiam ad quinquennium tuit denegata, justis deficiencibus causis *Faventina Transla-
tions* 31. *Augusti* pag. 175.

Ab Ecclesia Contraternitatis Mortis ad Oratorium Seminarii Auximani fuit con-
cessa in Auximana *Translacionis Missarum*
8. *Junii* pag. 127.

Triennalis cohabitatio non dicitur completa, si Mulier interpolatis vicibus a Viro diver-
terit rusticationis causa *Lucana Matrimonii*
4. *Maii* pag. 95.

Ideoque prorogari debet tempus, ut com-
pletatur. *Ibid.*

Ob periculum Mulieti imminentis fuit
coercita in *eadem Lucana* 28. *Septembris*
pag. 200.

V

Voluntas Testatoris permutationem ex-
preesse prohibentis adimpleri debet, li-
cer permutatione utilis compariatur *Veliterna
permutationis* 31. *Augusti* pag. 175.
Voluntatis commutatio non conceditur, nisi
urgente necessitate *Fanen Subsidii dotalis* 3.
Augusti pag. 161.
Unio Beneficij fuit denegata in *Macerato*
16. *Martii* pag. 47.

F I N I S .

the same time, the more it is to be observed, that the
whole of the divine law, which is contained in the
scriptures, is nothing else than the commandments
of God, which are given to us by his word.

It is also to be observed, that the commandments

of God are divided into two classes,

the one of which is called the law of nature,

and the other the law of revelation.

The law of nature is that which is common to all

mankind, and is written in their hearts.

The law of revelation is that which is given to us

by the word of God, and is contained in the scrip-

tures.

Now, the law of nature is that which is com-

mon to all mankind, and is written in their hearts.

The law of revelation is that which is given to us

by the word of God, and is contained in the scrip-

tures.

Now, the law of nature is that which is com-

mon to all mankind, and is written in their hearts.

The law of revelation is that which is given to us

by the word of God, and is contained in the scrip-

tures.

Now, the law of nature is that which is com-

mon to all mankind, and is written in their hearts.

The law of revelation is that which is given to us

by the word of God, and is contained in the scrip-

tures.

Now, the law of nature is that which is com-

mon to all mankind, and is written in their hearts.

The law of revelation is that which is given to us

by the word of God, and is contained in the scrip-

tures.

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGREGATIONIS
C O N C I L I I

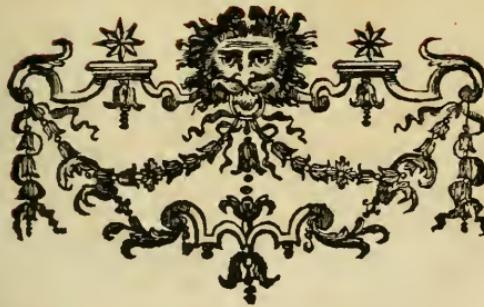
Quæ prodierunt Anno MDCCLXXII.

R̄mo P. D.

FRANCISCO XAVERIO
DE ZELADA
ARCHIEPISCOPO PETRENIS

S E C R E T A R I O .

T O M U S X X X X I .

R O M Æ M D C C L X X I I .

Ex TYPOGRAPHIA BERNABÒ, ET LAZZARINI.

SUPERIORUM FACULTATE.

THE SAU RUS

COLLECTIONIS

SAC CONGREGATIONIS

C O M P O S I T I O N

De la Congrégation de l'ordre des Jésuites

DE LA R

COLLECTORIUS

ALEXANDER

COLLECTORIUS

COLLECTORIUS

COLLECTORIUS

COLLECTORIUS

COLLECTORIUS

COLLECTORIUS

I N D E X

ALPHABETICUS CAUSARUM

*Quæ in Sacra Congregatione Concilii propositæ fuerunt
anno 1772. per Diœceses dispositus.*

A

- A** Lben. Irregularitatis . 8. Augusti pag. 166., 29. Aug. pag. 171., & 19. Septembris pag. 188.
Albintimilien. Commutationis oneris Missarum . 25. Januarii pag. 26., & 15. Februarii pag. 34.
Alexandrina Suspensionis . 11. Januarii pag. 2.
Anagnina Erectionis Capellaniæ . 14. Martii pag. 68., & 4. Aprilis pag. 79.
Aquen. Reductionis. 30. Maii p. 125., 27. Junii pag. 134., 21. Novembris pag. 216., & 19. Decembris p. 221.
Aquipendien. Oneris Missarum . 14. Martii pag. 75., & 4. Aprilis p. 80.
Aster. celebrationis Missarum. 30. Maii pag. 122., & 27. Junii pag. 134.
Augustana Irregularitatis . 19. Decembris pag. 225.
Auximana Translationis Missarum. 15. Februarii pag. 44., & 14. Martii pag. 49.

B

- Brixinorien. Servitiorum . 11. Januarii pag. 1., 4. Aprilis pag. 86., & 9. Maii pag. 93.

C

- Calaritana . 18. Julii pag. 149., 8. Augusti pag. 154., & 29. Augusti p. 169.
Camerinen. 4. Aprilis pag. 87., & 9. Maii pag. 93.
Eadem Cappellaniæ . 19. Septembris pag. 196., & 21. Novembris pag. 220.
Calulen. Concordiæ . 19. Decembris pag. 222.
Eadem Translationis Missarum . 11. Januarii pag. 130. & 25. Januarii pag. 20.

- Cingulana Miſſæ Conventualis 27. Junii pag. 137., 18. Julii pag. 142., & 8. Augusti pag. 153.
Eadem Servitii Chori . 15. Februarii pag. 47., & 14. Martii pag. 49.
Civitatis Castellanæ Commutationis voluntatis . 21. Novembris p. 218., & 19. Decembris pag. 222.
Comen. Beneficii . 9. Maii pag. 96.
Eadem Translationis Cappellaniæ . 30. Maii pag. 129., 27. Junii p. 134., & 8. Julii pag. 141.

F

- Fanen. Subsidii Dotalis . 15. Februarii pag. 40.
Faventina . 9. Maii pag. 99., & 30. Maii pag. 111.
Eadem Redditionis Rationis . 8. Augusti p. 159., 29. Augusti p. 170., & 19. Septembris pag. 187.
Eadem Translationis . 11. Januarii pag. 2.
Firmana . 18. Julii pag. 142., & 8. Augusti pag. 103.
Eadem Capellaniæ . 29. Augusti pag. 182., & 19. Septemb. p. 188.

G

- Gerunden. 11. Januarii pag. 1.
Eadem Jubilationis . 15. Februarii pag. 34., & 9. Maii pag. 94.

I

- Imolen. Distributionum . 9. Maii p. 103., & 30. Maii pag. 111.

L

- Leodien. 21. Novembris pag. 205.
Lucana Jubilationis . 19. Septembris pag. 189.
Lunen. Serzanae. celebrationis Miſſæ . 4. Aprilis p. 80., & 9. Maii pag. 93.
Me-

Mediolanen. Professionis . 18. Julii
pag. 159. & 8. Augusti pag. 154. , &
29. Auguli pag. 169.

Melevitana Legati pii. 18. Julii p. 150.,
8. Auguli pag. 154. , & 29. Augu-
sti pag. 169.

Montis Falisci Distributionum . 19. De-
cembris pag. 234.

N

Neapolitana Matrimonii . 27. Junii
pag. 135. , 18. Julii pag. 141. , 19.
Augusti pag. 118. , & 19. Septem-
bris pag. 188.

Neocastren. Applicationis Missæ pro
Populo . 25. Januarii pag. 23. , &
15. Februarii pag. 33.

Neperfina Reductionis Missarum . 25.
Januarii pag. 24. , & 15. Februarii
pag. 33.

Eadem Restorationis Ecclesie .
30. Maji pag. 112. , & 27. Junii p. 133.
Nullius Lepriniani Capellaniæ . 14.
Martii pag. 61.

Nullius S. Abdisti . 30. Maji pag. 128.
27. Junii pag. 134. , & 18. Julii
pag. 141.

Eadem Capellaniæ . 30. Maji
pag. 119. , & 27. Junii pag. 133.
Nullius Trium Fontium Missæ Conven-
tualis . 14. Martii pag. 72. , & 4.
Aprilis pag. 80.

O

Olomucen. Matrimonii . 14. Martii
pag. 49.

P

Paderbonen. Applicationis . 21. No-
vembris . pag. 209. , & 19. Decem-
bris pag. 221.

Perusina Montis Pietatis: 11. Januarii
pag. 1.

Pisauren. 11. Januarii pag. 5. , & 25.
Februarii pag. 19.

Eadem Reintegrationis , & Re-

ductionis Missarum . 19. Decembris
pag. 228.

Romana . 18. Julii pag. 147. , 8. Au-
gusti p. 154. , & 29. Augusti p. 169.

Eadem distributionis Dotium . 11.
Januarii pag. 14. , & 25. Januarii
pag. 20.

Eadem Subsidiorum Dotalium . 11.
Januarii pag. 16. , & 25. Januarii
pag. 20.

Eadem 21. Novembris pag. 202.

Eadem seu Tudertina Admissionis
ad Collegium . 14. Martii pag. 62. ,
& 4. Aprilis pag. 79.

S

Sarsinaten. Erectionis Oratorii 19. De-
cembris pag. 231.

Senogallien. Commutationis . 30. Maji
pag. 115. , & 27. Junii pag. 133.

Eadem Irregularitatis . 25. Janua-
rii pag. 20. , & 15. Februarii p. 33.
Syracusana Reductionis Missarum 4.
Aprilis pag. 89. , & 9. Maji pag. 94.

T

Taurinen. Irregularitatis . 14. Martii.
pag. 63. , & 4. Aprilis pag. 79.

Terracinen. , & Setina . 9. Maij p. 94.
Eadem , seu Privernen. Missæ
Conventionalis . 19. Septemb. p. 193. ,
& 21. Novembris pag. 201.

Theatina Matrimonii . 8. Augusti p. 155.
& 29. Augusti pag. 170.

Toletana Irregularitatis . 25. Januarii
pag. 30. , & 15. Februarii pag. 34.

Tudertina Restaurationis Domus Paro-
chialis . 21. Novembris pag. 214. ,
& 19. Decembris pag. 221.

V

Urbanien. Exemptionis . 19. Septem-
bris pag. 190. , & 21. Novembris
pag. 201.

Die Sabbathi 11. Januarii 1772. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

PRÆTER Causas descriptas in folio postremæ Congregationis diei 14. Decembris anni nuper elapsi, aliæ in hodierno recensentur, de quibus sapientissimum EE. VV. judicium desideratur.

GERUNDEN.
An sit locus approbationi Instrumenti, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 8.
de Reform.*

Affirmativè juxta modum: Modus est, quod ex conditionibus in Instrumento adjectis serventur tantum dispositiones quoad Patronatum activum, & passivum, ita tamen, ut nunquam suspendatur præsentatio favore passivè vocalorum, & quatenus non adsint favore cuiuscumque etiam extranei.

BRICTINORIEN. SERVITIORUM.

- I. *An, quomodo, & in quibus functionibus Possessor Canonicatus Pretini teneatur præstare servitia Episcopo in casu &c.*
- II. *An ratione ejusdem Canonicatus teneatur ad celebrationem Missæ quotidiane in casu &c.*

*Sess. 24. cap. 12.
de Reform.*

Ad I. Affirmativè in omnibus ad formam Fundationis.

Ad II. Satis provisum in Brevi Apostolico anni 1641.

PERUSINA MONTIS PIETATIS.

- An Rectoribus Montis Consolini Civitatis Perusiae sit concedendum Indulatum perpetuè exigendi secura tria pro qualibet centenario in casu &c.*

*Sess. 22. cap. 8.
de Reform.*

Affirmative ad decennium facto verbo cum Sanctissimo, & Episcopus incumbat investimento faciendo.

11. Januarii 1772.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

F²AVENTINA TRANSLATIONIS.

An sit standum, vel recedendum a decisio*n*a casu &c.

In Decisis, & amplius.

Sess. 21. cap. 2.
de Reform.

ALEXANDRINA SUSPENSIONIS. Tribus de causis Rmuis Episcopus Alexandrinus suspensum declaravit Sacerdotem Alexandrum Gamalero; Primum, quod celebre omiserit Missas cuidam Beneficio, seu Legato pio, quod possidet, adnexas; Secundo, quia sine sufficienti Patrimonii titulo ad Ordines fuerit promotus; & demum quia hujuscem Patrimonii bona nonnulla distraxerit. Hinc rejecit quoque ejusdem Sacerdotis Alexandri presentacionem a legitimis Patronis factam ad Canonicatum in Cathedrali Ecclesia Alexandrina ex dispositione Alexandri Sen. Gamalero erecti. Devoluta autem per appellationem Causa ad Sac. Congregationem, tria proposita fuerunt dubia die 31. Augusti anni nuper elapsi, tempe I. *An constet de legitimis causis suspensionis, in casu &c.* Et quatenus Affirmative II. *An sit locus absolutioni, in casu &c.* III. *An Canonicatus sub titulo S. Petri eretur in Cathedrali Ecclesia Alexandrina sit adjudicandus Sacerdoti Alejandro Gamalero, itaut per Episcopam sit ei danda instituio, in casu &c., sed rogante Episcopo pro dilatione, illorum resolutio protracta fuit ad diem 28. Septembris, qua die responsum prodiit Ad I. Negative, & quoad investimentum capitalium restitutorum Episcopus utatur jure suo. Ad II. Provisum in primo. Ad III. Affirmative.*

Beneficio autem novæ audientiæ, Promothor Fiscalis iterum insurgit co*ntra* Sacerdotem Alexandrum, quem sibi omissionem per triennium Missarum celebrationem incidisse sustinet in suspensionis poenam inflatam a Synodis annorum 1617., & 1652. contra negligentes per tres menses Missarum onera beneficio inherentia adimplere. Nec contra hujusmodi Synodales sanctiones allegari posse aut ignorantiam, aut inobservantiam, tum quia ignorantia juris non presumitur Barbo*s*. axiom. 113. num. 10., Rot. in Romana assignamenti Prelatitii 2. Junii 1754. §. 5. coram Figueroa; & Lex omnes afficit statim ac fait promulgata Glos*s*. in cap. Ut animarum verb. Statuto de const*it*. in 6., Barbo*s*. de offic., & postea Episc. part. 3. allegat. 93 num. 24., tum etiam quia inobservantia non probatur, immo ex eo excluditur, quod eamdem Synodalium Constitutionum vigore suspensus ob omissionem celebrationem Missarum fuit declaratus quidam Sacerdos, Archinus Cathedralis Ecclesie olim Canonicus, eiusque postea robur adjecit Episcopus Gattinara, qui anno 1711. illas Typis edidit, ac confirmavit, & præterea

notis in ipsarum exequitionem circulares litteræ singulis annis mittuntur ad Vicarios Foraneos, ut notulam Missarum, quarum celebratio neglecta fuerit, ad Episcopalem Curiam transmittant.

Nec prodesse excusationem de prætermissa ex necessitate, & ex causa paupertatis Missarum celebratione tunc solūm cum Sacerdos Gamalerus Augustæ Taurinorum degebat, ut iura sua contra Episcopum super Canonicatus Patronatu tueretur: Neque compositionem, & absolutionem a Rev. Fabrica obtentam. Contendit enim ad primum, assertam paupertatem non subsistere, cum Gamalerus pecunias in ludis consumperit, & monitus ab Episcopo, nullam paupertatis, aut necessitatis causam proposuerit, sed in omittenda Missarum celebratione perrexerit. Ad secundum verò respondet, preces Tribunalis Rev. Fabricæ porrectas subreptionis, & obreptionis vitio fuisse coquinatas, quia verum Missarum, quas prætermiserat, numerum reticuerit. Insuperque advertit, etiam post Rescriptum Tribunalis Rev. Fabricæ Missarum celebrationem neglexisse, & in suspensionem denuò hac de causa incidisse.

Alterum demandatae suspensionis caput deducit Promotor Fiscalis ex insufficientia Patrimonii in Instructione san.me. Benedicti XIV. præfiniti. Perperamque opponi sustinet, eam intelligi debere de promovendis ad titulum Patrimonii, non autem de iis, qui ratione beneficii ad Ordines ascenderint, cum eadem Instructio indistinctè expressè loquatur de omnibus, qui vel ad titulum Beneficii, vel Patrimonii promoventur, omnesque, qui prima saltē tonsura insigniri cupiant, probare debeant Beneficii, seu Capellaniæ reditus ad medietatem Patrimonii pertingerē.

Hanc autem probationem nequaquam explevisse dicit Sacerdotem Gamalerum, immò dolo, ac fraude Testes induxit afferit ad deponendum de redditibus bonorum ad Beneficium spectantium, qui illorum situm, & qualitatem ignorabant; cum tamen ipse non ignoraverit, nec ignorare potuerit, idem beneficium a Canonico Lazzari beneficiato Antecessore ob reddituum tenuitatem renunciatum, ab anno 1747. ad annum usque 1755. vacuum remansisse, eadēque de causa tenuitatis reddituum Episcopum Miroglion per biennium primam Tonsuram denegasse. Neque attendenda esse proclamata, quia edita non fuerunt in loco, ubi bona sunt sita. Nec approbationem duorum Vicariorum Capitularium, quia decipi & ipsi potuerunt.

Inane vero esse diffugium mutuatum ex additione in titulum Patrimonii pii Legati Prandi, & ex obligatione per Avum emissa subministrandi quidquid ad illius perfectionem fuerit necessarium. Observat enim Patrimonium consistere debere in bonis stabilibus, ut in Benedictina Instructione

⁴ præcipitur, & a jure Canonico ad tradita per Garz. de be-
nef. part. 1. cap. 2. num. 112., Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glof. 5.
num. 31., Ulysaya disceptat. 7. num. 152., & seq. Hinc admitti
nequaquam potuisse legatum pium Missarum oneri obno-
xiuum, præsertim quia bona administrantur a Confratribus
SS. Lucia, & Pauli, qui illarum eleemosinam Capellano
persolvunt, prout alias declaravit Sacra Congregatio in
Ulyxiponez. Occidentalis 23. Noverbris 1723., & 19. Augu-
sti 1724. Multoque minus Avi obligationem, quam SS. Ca-
nones reiiciunt Rigant. ad reg. Cancell. num. 24. §. 5. num. 112.,
Sacra Congregatio in *Florentina* 28. Junii 1704.; maxime
quia decoctus interiit. Denique Episcopi silentium nihil
suffragari posse putat, quia Episcopus scire non poterat,
quæ sui Antecessoris tempore gesta fuerant, nec nisi oc-
casione omissæ Missarum celebrationis ullam de iis notitiam
habuisse.

Ad tertium quod attinet suspensionis caput desumptum ex
alienatione bonorum beneficij, eam hac de causa incurrisse
contendit Sacerdotem Gamalerum ex dispositione Concilii Tridentini *sess. 22. cap. 11. de Reform.* Et quamvis præ-
pediri non potuerit censum ad beneficium pertinentium
retrovenditio, necessarium tamen fuisse affirmat pecuniarum
investimentum, quod si neglexerit beneficiatus, bona
Ecclesiaz alienatae dicitur, quia suorum bonorum fructuum
eidem ademit *Van-Espen jus Eccles. uniu. par. 2. tit. 35. de ad- ministrat.*, & alienat. num. 22., & in suspensionem incidit
Rigant. in comment. ad reg. 24. Cancell. §. 5. num. 127. Nec ex-
cusari posse Gamalerum ex quo Patrius omnia administra-
ret, cum etiam ipse censum fructus exegerit, pecunias-
que restitutas aliquando investierit, proindeque non solum
sequitam censum extinctionem non ignoraverit, sed im-
mò, quia non reclamavit, pecuniarum usurpationi con-
fenserit.

Ex his ergo rationibus sustineri contendit suspensionem Sa-
cerdoti Alexandro infictam, etiamsi scripto edita non
fuerit, nec ulla monitio præcesserit, quam non requiri
existimat, quoties culpa ex sui natura suspensionem indu-
cit, & agitur de suspensionis poena a jure inficta *Cap. Re- prehensibilis de appellat.*, *Fagnan. in cap. Non potest de Sent.*,
& *re judicat. num. 17. & 18.*, *Covarruv. in Cap. Alma Mater de- sentent. excommunicat. in 6. par. 1. §. 9. num. 5. & 6. vers. tri- na monitio.*

Infert proinde ad II. dubium, locum non esse absolutioni,
nisi emendatis causis *Cap. Nullus de Foro competenti*, *Cap. Ex parte in Christo de verb. signif.* Hinc Sacerdoti Gamalero im-
pertiendam non esse absolutionem, nisi Missarum, quæ omi-
serat, celebrationi adimpleverit, & censum, quas consum-
psit, sortes reintegraverit.

Quoad III. repetit, quæ contra ejusdem Gamalero vitam,
ac

ac mores objeccerat. Advertit, tres a Fundatore Canoniciatus fuisse requisitas qualitates, scilicet *bonos mores*, *literaturam*, ac *prudentiam*, quas etiam requisivit Concilium Tridentinum *sess. 22. de Reform. cap. 2.* Hisce autem omnibus qualitatibus, destitutum declarat Sacerdotem Alexandrum, qui in ludis, in choreis, in commissariis coiquinus, pravam etiam cum Mulieribus familiaritatē prosequi, cum eisque vitam ducere non erubuit, quemadmodum præter Episcopi relationem, ex Testibus quoque desumi afferit. Despiciendam verò esse depositionem Parochi Taurinensis, nec non Capituli Ecclesiæ Cathedralis, & Magistratus Alexandriæ, quia Parochius ignorabat quid ille in Civitate Taurini egerit; Capitulum verò Cathedralis nullam de probitate vitæ in suis testimonialibus litteris mentionem habuit; Ad Magistratum autem non pertinet de vita, & moribus Clericorum inquirere.

Accedere etiam suspensionem ex superius relatis causis incursam, ex qua a sequendi Ecclesiasticum beneficium incapax evaserat *Cap. Cum dilectus*, ibique *glos. de consuetudine*, *Barbos. de offic.*, & *poteſt. Episcop. alleg. 8. num. 14.*, *Monacell. formular. legal. in prælud. num. 105. tem. 3.* Merito proinde, excluso Sacerdote Alejandro, concludit, Canonicatum jure devolutionis fuisse collatum Hieronymo Villavecchia, eamque collationem sustineri ut potest factam, post elapsum terminum ad appellandum, quem ritè Episcopus potuit præfinire *Cap. Cum sit Romana de appellat.*, *Antovel. de regim. Eccles.* lib. 3. cap. 6. §. 8. num. 57.. Nec ullo modo de sequuta tempore habili collatione posse dubitari, cum ea ex testimonio Secretarii Officii Oeconomatus generalis resultet.

Sacerdos Alexander, cui perspecta adhuc non sunt, quæ Promotor Fiscalis contra ipsum in hac nova Causæ propositione deduxit, totum se refert ad ea, quæ in præteritis Scriptis proposuerat. Hæc autem exposita sunt in folio diei 31. Augusti anni præteriti, ubi etiam nonnulla animadverti, quæ ad rem, de qua agitur, conferre posse existimavi. Resumpto proinde hujusmodi folio, dignabuntur EE. VV. decernere

Auſt standum, vel recedendum & deciſis, in caſu &c.

In Decisis, & amplius.

PISAUREN. Quæ in Oppido S. Angeli Diœcesis Pisauensis, olim simplex erat Ecclesia Parochialis D. Michaeli Archangelo dicata, anno 1717. in Collegiatam erecta fuit a ſan. mem. Clemente XI., commissa Animarum cura ipsius Collegiate Priori. Hoc nuper graviter ægrotante, contentio orta est inter Canonicos ejusdem Collegiate, & Pa-

*Seſſ. 24. cap. 18.
de Reform.*

6. Januarii 1772.

& Parochum Ecclesiae Montis Sicardi , tanquam viciniorum , super jure administrandi Infirmo Sacra menta , eoque defuncto peragendi funus , & emolumenta funeralia percipiendi . Hinc sequuto Prioris obitu , Vicarius Generalis ad quem controversia delata fuerat , per modum provisionis , & sine prejudicio jurium Parium , deputavit Vicarium Foraneum Genestreti , qui parentalia ageret circa cadaver defuncti ; deposita tamen cera , prævia illius ponderatione , ad esse etum consignandi cui de jure .

Causa hæc fuit , cur modò exhibeant prædictæ Collegiatæ Canonici sex definienda dubia , quæ præsentem non modò casum respiciunt , sed alios etiam , qui in posterum contingere possent .

Inquiunt ad I. nefas esse , Parochum munia Parochialia exercere in aliena Parochia Barbos . de Paroch . par . 1 . cap . 19 . num . 14 . , Ursaya disceptat . 14 . tom . 5 . part . 2 . num . 20 . , Rot . in Ravennaten . Jurum Parochialium 25 . Aprilis 1755 . § . 2 . & 9 . coram Borull . , iis præsertim renuentibus , ad quos spectat usus Ecclesiæ , in qua alienus Parochus functiones Parochiales agere prætendit Pelliz . manual . Regul . tract . 2 . cap . 5 . sess . 6 . num . 263 . , Rot . in Vicens . Juris admittendi Presbyteros super bono jure 12 . Februarii 1734 . § . Subsistere coram Corio .

Nec obesse Synodales Diœcesis Pisaurensis Constitutiones , Parochi viciniori eam potestatem in certis casibus facientes . Observant enim , eas loqui de Parochialibus Ecclesiis , earumque Rectoribus , nec proinde trahi posse ad Collegiatam Ecclesiam licet Curatam , nec ad personam Prioris , quæ prima ejusdem Collegiatæ , totiusque Capituli Dignitas est Cap . Licet 14 . , Cap . Statutum 22 . de elect . gloss . ibidem num . 12 . , Rot . decis . 117 . num . 8 . par . 1 3 . Recent . Et quamvis Ecclesia Sancti Michaelis Archangeli Parochialis olim fuerit , nihilominus cum in Litteris Apostolicis erectionis Collegiate suppressus omnino extiterit , atque extinctus titulus collativus , ac denominatio , natura , & essentia Parochialis , contendunt idcirco eam comprehendi amplius non posse sub denominatione Parochialis , nec iis dispositionibus subjici , quæ ad Parochiales referuntur , Gonzal . ad reg . Cancell . gloss . 5 . § . 7 . num . 13 . , Corrad . in prax Benef . lib . 3 . cap . 3 . sub num . 5 . , nec primi status qualitate fore ulterius attendendam Ursay . disceptat . 28 . tom . 6 . par . 1 . num . 7 .

Idque erui quoque affirmant ex ipsis Synodalibus Constitutionibus , quæ defuncti Parochi funus a viciniori Parocho fieri præcipiunt cum omnibus Clericis tam suæ , quam demortui Parochia , quæ quidem Constitutiones de Clericis tantum , non verò de Canonicis possunt intelligi Rot . in Cracovien . Prepositure S . Floriani 18 . Martii 1757 . § . 7 . coram Frangipane , & in Constatien . Subsidii Parochialis 9 . Junii ejusdem anni § . 13 . coram Buffo . Nec dictas Constitutiones quid-

quidquam officere, immò opitulari Capitularibus, qui suum in Synodo alesum præliterunt.

Neque similiter ob'tare censem, quod in Litteris Apostolicis erectionis Collegiae adjecta fuerit clausula = *Sine alienus præjudicio* =, cum ea comprehendat quodcumque extrinsecum præjudicium, non tamen illud, quod in concedenda gratia Pontifex voluit inferre, seu quod ex natura rei resultat. *Corrad. in Prax. Benefic. cap. 4. lib. 2. num. 75. verb. Quare, Card. de Luc. de Preeminent. disc. 9. n. 4.*

Perperam verò opponi dicunt, quod occasione ultimæ infirmitatis, atque obitus Parochi Ecclesiæ Montis Sicardi, Prior Collegiate S. Michaelis Archangeli Sacramenta administraverit, funus peregerit, & funeralia emolumenta percepit, proindeque ad servaudam æqualitatem idem jus Parocho Montis Sicardi respectu Prioris Collegiate sit tribuendum. Respondent enim primò, nullum præjudicium ex iis, quæ a priedefuncto Priore gesta sunt, successoribus Prioribus inferri potuisse. *Rot. decif. 298. num. 9. coram Dunozett. jun., & dec 10. de retinen. possess. num. 2. coram Falzon.* Deindeque maximum inter utrumque casum intercedere putant discrimen, cum Parochia Montis Sicardi non potiatur qualitate Collegiate insignis, qua Ecclesia S. Michaelis Archangeli donata est.

Excluso proinde Parocho viciniori, jus administrandi Sacra menta, & funus peragendi defuncto Priori competere sustinet Seniori Collegiate Canonico ad excipendas Confessiones approbato, cui, deficiente prima, atque unica Dignitate, jus esse contendunt exercendi omnes sacras functiones, quæ ab illa exercebantur. *Barbos. de Canon. & dignit. cap. 5. num. 43. & Sac. Rituum Congregatio apud eund. Præsertim* quia cum in funeribus Parochianorum Caonicis Cathedralis, vel Collegiate præminentia competitat supra Parochos defunctorum. *Pignattell. tom. 3. consultat. 53. num. 3. & seq., Sac. Rituum Congregatio apud Barbos. de offic. & post. Parochi part. 1. cap. 9.* potiori saepe jure ipsis competentes existimant præminentiam supra Parochum vicinorem, qui defuncti Parochus non sit.

Tandem advertunt, id jugiter servari in proximis Diœcesibus Senogallien., & Fanen., & in Terra Meldulæ; atque huic consuetudini proximarum, & comprovincialium Ecclesiæ in omni ambiguitate esse inhærendum. *Card. de Luc. de regal. discurs. 97. num. 12. & 13. & Tisaya disceptat. Eccles. tom. 6. part. 2. disceptat. 26. num. 40.*

Ex his quoad II. dubium inferunt, nonnisi Seniori Canonico adjudicanda esse emolumenta funeralia, quæ debentur in præmium, & mercedem laboris pro administratione Sacramentorum, & funere peracto. *Cap. Relatum, Cap. Dehis de Sepultar. Ricc. in prax. part. 4. resol. 299. num. 2. Barbos. de Paroch. part. 3. cap. 25. num. 1. Et quamvis etiam aliquam emon-*

emolumentorum pars competere posset Parocho viciniori, non tamen major portio huic esset assignanda, quam quæ assignatur unicuique ex Presbyteris funus cum aliis peragenti, quia agitur de defuncto Priore, qui semper in propria Parochia, nunquam verò in illa Parochi vicinioris domicilium habuit; quique a suis Capitularibus, non a viciniori Parocho Sacra menta recepit; quique demum, non in aliena, sed in propria Ecclesia erat tumulandus.

Addunt, nihil viciniori Parocho deberi ratione Sepulturæ, quia cum Prior nulla electa Sepultura dececerit, in Collegiata Ecclesia sepeliri debuerat, Petrus de Ubaldis de Canonico. Paroch. cap. 9. num. 36., Antonell. de regim. Eccles. lib. 1. cap. 10. num. 21., Piton. disceptat. Eccles. 51. tom. 2. num. 20. Neque ratione quartæ funeralis, nam ejus percipiendæ fundamentum cum sit administratio Sacramentorum, dum defunctus viveret, ratio hæc Parocho viciniori nullo pacto conveniat Cap. 1. de Sepultur., Ursaya disceptat. Eccles. 14. tom. 2. par. 2. num. 71.

Ad III. negant locum esse posse deputationi Oeconomi post mortem Prioris, cuius vices supplere dicunt Seniorem Canonicum ad Confessiones approbatum. Id erui sustinent ex Concilio Tridentino sess. 24. cap. 18. de Reform., ubi Statutum legitur, ut vacante Ecclesia Parochiali deputandus sit idoneus Vicarius, si opus fuerit; In isto autem casu nulla opus esse Vicarii deputatione, quia Collegiata Ecclesia Sacris abundat Ministris, qui Spiritualibus Parochianorum indigentiis possunt occurrere Garz. de Benef. part. 9. cap. 2. num. 13., Barbos. ad citat. loc. Concil. Trident. num. 39., Ursaya disceptat. 15. num. 26. tom. 8. part. 5.

Nec disformes esse Synodales Pisaurensis Diœcesis Constitutiones, quæ non aliter Oeconomi deputationem prescribunt, quam deficiente Capellano, qui sane non deficit in Ecclesia Collegiata, ubi tot numerantur Sacerdotes, quot sunt Canonici, & ubi præterea adest Cauonicus Senior, qui pro excipiendo Fidelium Confessionibus, vivente etiam Priore, fuerat approbatus.

Necessariam verò non esse putant Episcopi approbationem, ut Senior Canonicus munus assumat, cum agatur tantummodo de ministeriali, & temporali exercitio Curæ Animarum, absque ullo titulo, aut novæ qualitatis additione, ad quod quilibet ad excipendas Confessiones idoneus, censetur approbatus.

Inquiunt ad IV., quod etiamsi locus esset deputationi Oeconomi, nullus, nisi de gremio Capituli, esset eligendus, Cap. In nona 16. quest. 7., Cap. Quoniam 21. ead. quest., Barbos. de Jur. Eccles. lib. 1. cap. 46. num. 5., Rot. decis. 286. n. 13. part. 10. Recent., cum non deceat, ut inter Canonicos unius Capituli alias simplex Sacerdos cooptetur, qui defunctum Priorem, & primam Dignitatem quodammodo reprehenset.

Patentur quidem , licitum fuisse Priori quemlibet sibi beneficium Capellaniū extra gremium Capituli deputare ; sed non leve intercedere sustinent discri men inter Capellaniū a Priore vivente subrogatum , & Oeconomum defuncto Priore eligendum ; cum Capellanus Prioris huic dumtaxat servitium præstet , Oeconomus verò in demortui Prioris locum suffectus , communicare in pluribus debeat cum Capitulo , & Canoniceis , immò in multis , saltem in Parochiali munere , præesse . Cæterum advertunt , Piores Collegiatæ semper consuevisse sibi in adjutore m eligere aliquem de gremio Capituli , quod ipsum in aliis conterminis Collegiatis Ecclesie fieri solet .

Sed quamvis simplex extraneus Sacerdos in Oeconomum deputari posset , censem nihilominus ad V. , ipsum nonnisi eas peragere debere functiones , quæ Animarum Curam concernunt , nunquam tamen , quæ Dignitatis , & Canoniconum officium respiciunt , Rot. decis. 400. num. 33. part. 18 , tom. 1. Recent .

Denique ad VI. præmittunt , insignes Collegiatas Ecclesias Cathedralibus comparari Ceccoper. lucubrat. Cau. lib. 1. tit. 5. num. 15. , Rot. decis. 19. num. 8. part. 2. divers. , ac proinde Parochiali quacumque Ecclesia , aliisque inferioribus esse digniores Barbos. in Sum. Apostol. decis. verb. Collegiata collect. 181. num. 4. , Card. Petra ad Constitut. Innocentii IV. secl. unic. num. 21. tom. 3. ; Hinc in Synodalibus Processionibus , aliisque omnibus functionibus , quibus interest universus Diœcesis Clerus , Canonicos Collegiatæ S. Michaelis Archangeli , quæ unica est in tota Diœcesi , præcedere post Capitulum Cathedralis debere omnibus Parochis , aliisque Presbiteris Barboſi de Canon. ; & Dignit. cap. 18. num. 67. , Spec. rot. decis. 167. num. 11. & 12.

Et hanc præcedentiam sibi competere contendunt Canonici , etiam Ecclesia S. Michaelis Archangeli , priusquam in Collegiatam erigeretur , locum aliis Ecclesis cedere consuerit , & licet in Bulla erectionis addita fuerit clausula sine alterius præjudicio . Barbos. loc. cit. , Rot. coram Seraphin. decis. 1445. , S. Congregatio in Hllerden. Præminentiarum 26. Junii 1603.

Hæc sunt Capituli jura . Ex parte vero Rectoris Ecclesie Montis Sicardi nihil fuit deductum , immò attenta ipsius Ecclesie paupertate , judicialem suorum jurium defensionem assumere non posse fatetur , atque idcirco ad ea se refert , quæ Episcopus in suis litteris ad Sac. Congregationem datis , exposuit .

Episcopus itaque Rectori favens , animadvertisit ad I. , & II. dubium , Synodalibus Diœcesis Constitutionibus sanctum esse , ut ægrotante aliquo Parocho , vicinior Parochus ex eadem Vicaria Sacra menta administret , assistentiam morienti præstet , mortuo funus peragat , funeralia

omnia emolumenta percipiat, & donec de Oeconomia prouisum fuerit, Parochiale curam assumit. Addit, quod sicuti nullum, vivente Rectore, ita neque ullum eo defuncto jus competit, Canonicis Parochialia munia exercendi. Putat autem qualitatem Collegiatæ superadditam Ecclesiæ prius Parochiali, nihil penitus adenisse de primæva Parochialitatis substantia, nihilque innovasse quoad liberum, & plenum Parochialium munerum exercitium.

R efert præterea, Synodalibus Constitutionibus assensum prebuuisse Canonicos Collegiatæ S. Michaelis Archangeli, qui Synodo interfuerunt, earumque vigore non semel, sed iterum occasione ultime infirmitatis, atque obitus præcedentium Rectorum Ecclesiæ Montis Sicardi, Parochiales functiones peractas fuisse a Priore Collegiatæ, qui funeris etiam emolumenta percepit: Hinc infert idem quoque servari oportere favore Rectoris Montis Sicardi. Maxime quia huic prædicta omnia peragenti antequam Ecclesia S. Michaelis Archangeli in Collegiatam erigeretur, jus est quæsitum, quod præservatum fuit per clausulam litteris Apostolicis adjectam *Sine alicuius prejudicio*.

Quo verò ad III., & IV. dubium advertit, liberum fuisse Priori quemlibet pro suo arbitrio etiam extra gremium Capituli eligere Capelluum, qui ei in Animarum Curæ exercitio opem ferret; Atque idcirco hujusmodi facultatem multo minus denegandam esse Episcopo, qui in præsenti casu, ut idoneum eligeret, Sacerdotem extraneum debuit evocare. Ac tandem ad VI. dubium censem, eam supra Parochos præcedentiam tribuendam esse Canonicis Collegiatæ, quam illis tribuunt Sac. Rituum Congregationis decreta, præsertim in *Verulana* 11. Decemb. 1613., & in *Senogallien*. 23. Martii 1619., & 4. Aprilis 1620.

Ut duo priora dubia definiantur, habendæ præ oculis sunt Synodales Pisarensis Dioecesis Constitutiones. Iis autem prætermisssis, quæ ab Episcopo Alexandro Avio editæ fuerunt, præstat eas referre, quas hodiernus Episcopus promulgavit sit. 7. num. 53.. Sic itaque disposuit = *Ægrotante Paroco, Parochus vicinior ex eadem tamen Vicaria, ad eum accurrat, Sacra menta ministret, assistentiam morienti præstet, & donec de Æconomia per nos provisum fuerit, Parochia curam geret. Ipso mortuo funus ejus peragat, Clericis omnibus tam suæ quam defuncti Parochia adhibebitis, quos cæteris præferri volumus, quatenus defuncti heredes in talem numerum conseruant;* Eidem præterea viciniori Paroco emolumenta omnia funeralia assignamus.

Sin autem Parochus ipse in sua infirmitate confidentiorem sibi. Sacerdotem Parochum, vel etiam simplicem Confessarium habere maluerit, licet huic sic per infirmum electo, eidem Sacramento ministrare, eique in agone extrema pietatis officia persolvere. In hoc

hoc samem casu funus, & reliqua post mortem, ut supra dictum est, peragenda, adhuc ad vicinorem ejusdem Vicarie Parochium spectabunt, qui exequiis peractis funeralia emolumenta percipiet. Quando verò a nobis infirmo Parochio Capellanus in adiutorium datus sit, ut ejus vices suppleat, & Parochiam regat, hanc in tali casu loco vicinioris Parochi substitutus, isque funus peraget, & funeralia consequetur. Parochi morte sequentia quilibet ex Assistentibus predictis sollicitus sit de eadem nos certiores facere, ut Oeconomum deputare valeamus, qui tamen Parochie administrationem non suscipiat, nisi post exequias omnino completas = Hæc Synodus.

Expedendum modò est, an quæ de Parochialibus statuta sunt, ad Collegiatam quoque Ecclesiam trahi debeant: Ulterius, an Parochi nomine intelligatur etiam Prior, seu prima Capituli Dignitas, cui Animarum cura adnexa est: Ac demum, an eadem militet ratio tam pro Ecclesia simpliciter Parochiali, quam pro Ecclesia Parochiali simul, & Collegiata, cui cum Sacerdotes, ac præsertim Canonici non desint, omne idcirco abest periculum, ne Priori ægrotanti deficiant Sacri Ministri, qui Spiritualem opem illi ferant, ut in aliis ruralibus Parochiis contingere posset.

Quo verò ad Oeconomi deputationem, in Concilio Tridentino *eff. 24. cap. 18. de Reform. decretum fuit ut debeat Episcopus statim habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis affixatione constitueret, qui osera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur.* Ac de Vicario, seu Æconomo paulo infra disponitur, quod Ecclesiæ custodiā, & administrationem gerere debeat.

Patet ex citato decreto, ad Episcopum pertinere Oeconomi deputationem, idque etiam plures declaravit Sac. hæc Congregatio apud *Garz. de Benef. part. 9. n. 3., 11., & 124.* Inter cætera tamen statuit, quod licet constituere Vicarium ad custodiā Ecclesiæ vacantis spectet ad Episcopum; tamen in casibus repentinis, si Vicaria est ad præsentationem alicujus Collegii, illum potest constituere quam primum, donec Episcopus certior sit factus, & providerit. Verum quia tam a Concilio Tridentino; quam in declarationibus Sac. Congregationis sermo tantummodò habetur de Ecclesiis Parochialibus vacantibus, idcirco recurrat reflexio, an quæ disposita, & explicata sunt, aptari possint Ecclesiæ Collegiatæ, ejusque Priori curam Animarum adnexam habenti.

In relato Concilii Tridentini decreto constituendus dicitur Vicarius si opus fuerit: Quæsumus proinde extitit quid hæc clausula importaret, & Sac. Congregatio respondit, ideo fuisse adiectam, quia in eadem Ecclesia possent adesse alii Ministri Sacramentorum, qui interea curam quoque illam, quæ ad defunctum spectabat, exercerent, vel aliqui vicini Parochi Tom. XL I. B 2 li-

libenter idem præstarent, aut alii similes casus evenirent, quibus appareret, non opus esse constituere alium Vicarium. Hæc tamen excludunt tantum necessitatem constituendi Vicarium, non verò adimunt Episcopo facultatem, illum pro suo arbitrio deputandi, etiam ubi alii Sacramentorum Ministri non desint.

Ad præsentem questionem quod attinet animadvertisuntur sunt, quæ monet Ceccoperus lib. 4. tit. 15. num. 40. Ait enim, quod vacante prima Dignitate Ecclesiæ Collegiatæ, jurisdictionem in foro tantum interiori habente, ob curam Animarum eidem adnexam, Ecclesia propter ejus mortem dicitur viduata quoad curam Animarum, non tamen quoad Ecclesiam Collegiatam, quæ a majori Canonicorum parte gubernatur, quia Capitulum idem jus retinet in condendis Statutis, rebusque Capitularibus disponendis, sed non in præjudicium jurium Parochialium vacantis Dignitatis. Deinde sic pergit = Ceterum in Collegiatæ, ut supra viduata, saltem ex congruitate, in Vicarium, & Oeconomum, quoad iuris, & officia Parochialia, & redditum ad dictam primam Dignitatem spectantium exactiōnem, deputandus est ab Episcopo aliquis idoneus ejusdem metu Capituli Canonicus, quod erit in honorem ipsius Ecclesiæ Collegiatæ, ac in recessionem litium, quæ facilius evenire possent inter Vicarium extraneum a Capitulo, & Canonicos Collegiatæ, ut suadetur ex his, quæ tradunt Grat. discept. foren. I. & 298., ac Rubr. singul. part. I. ad decis. 126. Lancelot.

Super VI. dubio perpendendæ sunt plures, quæ ea de re prodierunt Sac. Rituum Congregationis resolutiones, ex quibus apparet, Canonicos Ecclesiæ Collegiarum præcedere debere omnibus Rectoribus, Plebanis, ac Presbyteris Ecclesiæ Parochialium in publicis supplicationibus, & functionibus etiam Synodalibus, ut in Versalana 11. Decembris 1613., & in Senogallien. 23. Martii 1620., etiamsi antè erectionem in Collegiatam commixtim, ac promiscuè incederent cum dictis Rectoribus, ut in Syracusana 20. Decembris 1601., & licet inferiores Ecclesiæ essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione præcedendi ante erectionem, quemadmodum in Illerden. Præminentiarum 26. Iunii 1602., ac non obstante clausula in erectione adiecta = Sine præjudicio alicujus = ibid.

Post hæc EE. PP. definit.

- I. An jus administrandi Sacra menta infirmo Priori Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli, & eidem mortuo funus per agendi, spelet ad Canonicum Sen. Capituli ad Confessiones approbatum, seu potius ad Parochium vicinorem in casu &c.
- II. An, & cui debeantur emolumenta funeris in casu &c.
- III. An post mortem Prioris sit locus deputationi Oeconomi, seu potius succedere debat in exercitio Curæ Animarum usque ad electionem novi Prioris dictus Canonicus Senior ad Confessio-

fiones approbatuſ , abſque ulli Epifcopi approbatione in caſu &c.

Et quatenus affirmatiue ad primam partem .

IV. *An Oeconomus deputanduſ debeat eſſe de gremio Capituli in caſu &c.*

Et quatenus negatiue .

V. *An , & quas funtiones in Collegiata Eccleſia peragere poſſe extraneus Oeconomus in caſu &c.*

VI. *An Canonici Collegiatæ Eccleſiae S. Michaelis Archangeli p̄cecedere debeat Parochis , aliisque Presbyteris in Proceſſionibus , & funtionibus omnibus etiam Synodalsbus in caſu &c.*

CASALEN. TRANSLATIONIS MISSARUM . Cum Marchio Franciscus Mossius emptionis titulo acquisivisset Latifundium di Camporello , onus quoque aſſumpſit celebrazioneſ Missæ quotidianæ in rurali Eccleſia ibidem conſtructa adimplendum ex diſpoſitione Antonii Valletta , qui tam pro iſto , quam pro aliis nonnullis piis Legatis ejusdem Latifundii medietatem ſpeciali hypothecæ ſubiecerat . Quamvis autem ratione oneri Missarum illius aſtimatio imminuta fuerit in ſcutis 900. , quæ minus juſto pretio emptor perſolvit , nihilominus ut aſſumpto oneri , cui nunquam defecit , Mossius ſatisfacret , Capellani ſtipendium fere ad duplum ſummae a Testatore præfinita debuit augere . Dubitanſ tamen ne ob aeris infalubritatem ex magna Orizarum copia provenientem , diſſicilis , vel forte impossibilis reddatur oneri exequutio , diſcianſque Sacerdotes , qui ad designatam Eccleſiam celebraturi accedant ; Missarum translationem ad aliam Eccleſiam postulavit , proposito dubio = *An , & quibus diebus ſit locus translationi oneri Missarum in caſu &c.* = Sed ſuſpensa resolutione EE. PP. die 13. Julii anni nuper elapsi demandarunt , ut exhiberetur integrum Antonii Valletta teſtamentum ; Eoque nunc exhibito , idem dubium hodie reproponitur .

Repetit Marchio Mossius , quæ in folio ejusdem diei . oppor- tūne reſumendo , relata fuerant , aeris ſeſilicet infalubri- tam prohibere , ne auco etiam ſtipendio Sacerdotes inveniri poſſint , qui in loco inhabitent , cum Capellani , qui ad aliquod tempus ibidem morati ſunt , gravi morbo correpti fuerint , prout Medici Regionis , & Testes depoſuerunt . In- ſuperque ob exiguum Sacerdotum numerum difficile admodum fore aliquem invenire , qui illuc ſe quotidie con- ferat , ut Missam celebret . Hinc ne Teſtatoris diſpoſitio inanis , & ſine effectu remaneat , neceſſe putat petita translationi indulgere , cuius ope tutiori illius imple- mento proſpicitur .

Præ-

*Seſſ. 22. cap. 6.
de Reform.*

Præsertim quia Testator in demandanda Missarum celebra-
tione , nec Loci Incolarum , nec ullius commodum re-
spexit , sed tantummodo Animæ Suffragium , quod in qua-
cumque Ecclesia consequitur : Ac præterea ruralem Ec-
clesiam Camporelli non ita absolute , ac taxativè designa-
vit , ut in ea tantum , & non alibi Missarum celebrationem
indixerit .

Addit non eam fuisse Testatoris mentem , ut omnes omoi-
nò medietatis Latifundii redditus in demandatam onerum
satisfactionem , sed solum pro aliqua rata in eam cauam
erogarentur , prout ex nonnullis Testamenti Locis desu-
mit ; proindeque arguit , quod si ex justa aliquia ratione
onerum reductio competet , multò sanè magis ex relatis
circumstantiis rationabilis Missarum translatio videatur .

Ex toto Testimenti contextū EE. VV. circumferendo patet ,
medietatem Latifundii Camporelli pluribus perpetuis
oneribus fuisse subiectam . Petitio Marchionis Mossi respi-
cit tantum translationem Missarum a rurali Ecclesia Cam-
porelli , ut tutori illarum satisfactioni prospiciatur : Huic
autem petitioni an sit annuendum , viderint EE. PP. , a qui-
bus queritur .

*Az , & quibus diebus sit locus translationi oneris Missarum in ca-
su &c.*

*Sess. 25. cap. 4.
de Reformatione.*

ROMANA DISRTIBUTIONIS DOTIUM. Instituta
hærede Ven. Societate S. Appolloniae erecta in Eccle-
sia Divi Augustini de Urbe , mandavit Petrus Nicolaus
Fantotius Civis Matelicanus , ut omnes sua hæreditatis
fructus erogari deberent in tot Subsidia dotalia scut. 35.
favore Puellarum figlie di Vedova , o Vedovo , o Orfane , e che
siano povere , ed anche figlie di persone onorate , e che abbino al
meno 18. anni . Addidit tamen = caso che in Roma vi fossero
Zitelle di onesti Parenti , che fossero discesi da miei Paesani ,
che arrivino all'età sopradetta , siano sempre preferite all' altre .

Ad tollendas exortas inter concurrentes quæstiones , inven-
tosque abusus , Cardinalis Franzonus auctoritate Aposto-
lica anno 1691. plura edixit . Ac primo quidem , ut præ-
ferrentur Puellæ utroque Parente orbatæ , dummodò a
Matelicanis descenderent , & in Urbe a quadriennio sal-
tem morarentur . Deinde , ut admitterentur Puellæ alte-
rutro ex Parentibus carentes , & iisdem pollentes requisiti
descendentiae a Matelicanis , & permanentiae in Urbe
a quadriennio . Hæc autem requisita adesse voluit in aliis
Puellis utrumque Parentem habentibus , quas tertio loco
ad subsidiorum dotalium assequitionem admitti præcepit .
Ac demum in quolibet ex relatis casibus præferri jussit
Puellas a Matelicanis descendentes , quæ in Urbe natæ fuissent ,

sent, exhibita tamen, prout de omnibus disposuerat, fide honestatis, paupertatis, & ætatis testimonio.

Id tamen nec satis fuit ad multiplices tollendas quæstiones, quæ circa remotissimam Puellarum a Matelicanis descendentiam pro assequitione dotalium subsidiorum solent excitari: Quare Societatis Deputati, ut tutius, & absque ullius præjudicio in illorum collatione procedant, Sententiam exquirunt Sac. Congregationis, a qua definiri supplicant, ad quem usque gradum Puellis a Matelicanis descendenteribus dotalia subidia debeantur.

Præferri, autem putant, quæ ex utroque Parente a Matelicanis descendente trahunt originem, idque conforme existimant dispositioni Testatoris, qui prætulit Puellas *di onesti Parenti, che fossero discesi da miei Paefani*. Parentum autem appellatione immediatos tantum comprehendunt sustinent, quoties de superioribus gradibus distincta habita ratio est; ipsamque Parentum sub plurali numero vocacionem, tam Patrem, quam Matrem clare indigitare *Rot. in Tyrafonen. Beneficii de Corella 5. Maii 1745. §.8.. coram Caniliac, & in Pampilonen. Beneficii de Astesù 14. Iunii. 1751. §.6. coram Eminentissimo Elephantutio.*

Deficientibus verò Puellis ex utroque Parente a Matelicanis descendenteribus, eas tantum admittendas existimant, quæ ex Avo materno, vel etiam Proavo descendunt, rejecta origine Aviæ, vel Proaviae. Advertunt enim descendenteriam a Matelicanis nequaquam referri ad ipsas Puellas, sed ad earum Parentes, eamdemque descendenteriam cum adiectione originis nunquam protrahi posse ultra Patrem, & Avum, quos ultra nulla amplius origo consideratur *Rot. decis. 193. num. 17. part. 7. Rec., neque ampliari posse ad Matrem, vel Aviam, a quibus nulla origo desumitur l. Incola 29. ff. ad municip., & l. filios Cod. de municip., & orig. lib. 10.*

Addunt rem esse plenam periculi, summæ que molestiae, perantiquas descendenterias in obscuris familiis perscrutari. Absurdum verò, quod Puellis ex Patre, & Avo Mateliano descendenteribus præferantur aliæ nonnisi remotissimè a Matelicanis ducentes originem. Iniquum denique, ut ferè perpetuò arceantur Puellæ Romanæ, in prima dispositionis parte vocatæ ob existentiam aliarum ab uno, vel altero Mateliano Parente pervetustam descendenteriam proferentium. Ne itaque Testatoris dispositio subvertatur, necesse fore concludunt descendenteria gradus coercere. *Card. de Luc. de dot. disc. 173. num. 7..*

Idque consonum esse dicunt tum decreto Cardinalis Franzoni, tum universæ aliorum Locorum Piorum Urbis observantiae. Ideo enim censent Cardinalem, Franzonum moram in Urbe a quadriennio requisivisse, quia prævidit Puellarum ortum in Civitate Matelica. Alia verò Pia Loca Ur-

Urbis, quibus onus inest dotalia subsidia nationalibus Puel-
lis conferendi, eas omnes arcere; quæ tertium gradum
sunt prætergressæ.

Enīus Urbis Vicarius de sua Sententia !requisitus hæc habet =
Verum perpens tuum Testamento, tuum decretis Franzonianis,
nihil proponi videtur, cur eadem sit facienda coercitio voluntatis Testatoris, qui verbis illis, chè fossero discessi da miei Paesani, universos utique descendentes comprehendit, proindeque omnes Puellas, quæ suam repeterent originem etiam à Proavis, Abavis, aliisque Majoribus Matelicanis. *Quorum*
sane verborum infinitam suapte natura potestatem comprobant decreta Franzoziana, quorum tertio explanatiū cavitur, ut admittendæ sint Virgines a Matelicanis quomodolibet descendentes.

Omnibus itaque perpensis dijudicandum ab EE. VV. erit.
An, & ad quem usque gradum Puellis descendantibus a Matelica-
canis debeantur subsidia dotalia Fantozzi in casu &c.

Seff. 25. cap. 4
de Refern.

ROMANA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Ceteras inter
Puellas, quæ præferri petierunt ad Subsidia dotalia re-
lieta a Petro Nicolao Fantozzio, de quibus in priori
dubio actum est, primum sibi locum competere ex-
stimatorunt Gertrudes, & Anna Sorores Royatti, utpote
a Matelicanis, immo, & a pii Fundatoris consanguineis
descendentes. Innitebantur præsertim exemplo Amitarum
Theresiae, & Angelæ Royatti, nec non Marie Royatti So-
roris, quarum prime anno 1727., postrema vero anno 1753.
eadem dotalia subsidia obtinuerunt. Cum tamen Oratri-
cum petitioni obstiterint Deputati Ven. Sodalitii S. Ap-
polloniae, eique annuendum minimè esse deliberaverint;
idcirco, ut yoti compotes evaderent, judiciale suorum
jurium experimentum coram Sac. Congregatione pro-
ponunt.

Afferunt Oratrices, omnisib[us] præditas se esse qualitatibus a
Testatore, & a Cardinali Franzoni requisitis, primò quia
descendent ex Matelicana Família, prout evincitur ex
Testibus, & ab exemplis Amitarum, & Sororis, nec in-
re favorabili rigidam, & per singulos gradus distinctam
probationem desiderari. Deinde quia pauperes sunt, cum
ipsarum Pater Jam senio contextus vix propria lapide arte
familiae indigentiis possit occurrere, nihilque præter
quintam partem affictus unius fideicommissariæ Apothecæ
possideat. Nullum denique de propria, vel de Parentum
honestate dubium oriri posse: hinc ex clara Testatoris vo-
luntate, & vigore decretorum Cardinalis Franzoni aliis
omnibus esse præferendas.

Ad-

Addunt, certam evinci propriam a Consanguineo Testatoris descendantiam; & hac de causa assūtum Apothecæ titulo fideicommissi ab eo instituti possidere. Nihil autem magis consonum esse Testatoris voluntati, quam ut consanguineæ præferantur extraneis; idque agnatum, & definitum fuisse, dum, contradicente Sodalitio, Amitæ, & Soror Oratricum eadem jura deducentes dotalia subsidia sunt assequitæ.

Perperam vero pretendi a Deputatis Sodalitii, descendantiam a Matelicanis ad tertium usque gradum ex linea masculina fore coercendam. Advertunt enim descendantium vocationem nullo gradu cohiberi, sed ad omnes in infinitum descendentes protrahi §. 1. *Auth. de hæred. zenien. ab intest. & sub eadem descendantium appellatione etiam faminas comprehendi per plures seminarum gradus provenientes Rot. in recen. decis. 436. num. 9. pars. 5.*

In nihilo demum obstare, Oratricum Parentes adhuc esse in humanis, cum nullibi respectu Puellarum, descendantium a Matelicanis præscriptum fuerit, ut debeant esse Orphanæ, sed id solum quoad alias Puellas requiratur. Injuriæ ergo hujusmodi qualitatem requiri putant in descendantibus a Matelicanis; Maxime quia Cardinalis Franzonus in tertio decreto præferendas edixit *Virgines utcumque Parentem habentes a Metelicanis quomodolibet descendantes.*

Sed contra Sodalitii Deputati deesse in Oratricibus sustinent originem Matelicanam, cum proveniant ex Patre, & Avo in Urbe natis, eamque nonnisi a remotioribus ascendentibus a longo iam tempore defunctis posse desumere. Existimant proinde, habendas esse tanquam origine Romanas, quam ab ascendentibus linea masculinæ, Patre Icilicet, & Avo sortitæ sunt. Nec allegari posse exempla Amitarum, & Sororis, quæ nonnisi ex gratia, & speciali habilitatione dotalia subsidia obtinuerunt. Gratiam vero, & habilitationem juris defectum supponere Rot. in Firmana Capellaniæ 6. Decembris 1752. §. 3. coram Buffio.

Assertam vero consanguinitatem cum Testatore nullibi probari, probatamque nihil relevare, cum undique fallax, & equivocum sit argumentum ex consanguinearum prædilectione desumptum, præsertim in aliarum Puellarum præjudicium Ursaya discept. 2. tom. 3. part. 2. Sacra Congregatio in Romana Subsidiorum dotalium 11. Septembris 1717., §. in Messanen. Subsidiorum dotalium 19. Novembris 1718.. Potissimum quia non solum res est de consanguineis remotissimis, ad quas extendi nequit charitatis ratio coercitæ intra quartum gradum jure civili computandum, Rot. coram Emerix Iux. decis. 898. num. 2., sed etiam quia iisdem consanguineis Puellis peculiare legatum fuit a Testatore relictum, proindeque a ceteris bonis censentur exclusæ.

Denique observant, nec Orphanas esse, nec alterutro Parentes. Tum. XLI.

te orbatas , nec paupertatem , prout Testator prescripsit evincere . Hinc nulla ratione posse prælationem efflagitare , sed esse omnino reiiciendas , quemadmodum rejecta olim fuit Eleonora Catharina Fundati , quæ ex titulo originis Matelicanæ , & ex consanguinitatis prærogativa præferri petierat , prout in *Romana Subsidiorum dotalium 13.*
Aprilis 1720.

Super hac controversia Eñius Urbis Vicarius postquam retulit , quæ ab utraque Parte coram ipso deducta sunt , ita concludit = *Quando itaque cum Matelicanis eisdem Puellis supplicantibus , minimeque Orphanis , alia non concurrent Matelicanæ Puellæ Orphaneæ , vel alia quacumque ratione miserabiliores , ego quidem exceptiones Deputatorum insuper haberem .*

Testator Matelicanus prætulit Puellas di onesti Parenti , cbe-
fossero discessi da miei Paefani . In tertio decreto Cardinalis Franzoni cautum fuit , ut admittantur Virgines utrumque Parentem habentes a Matelicanis quomodolibet descendentes . Appellatione vero Parentum non solum veniunt omnes descendentes per lineam masculinam in infinitum , sed etiam per femininam , inquit Gajus in l. 51. ff. de verb. signif. = ap-
pellatione Parentis non tantura Pater , sed etiam Avus , & Pro-
avus , & deinceps omnes superiores continentur , sed & Mater ,
& Avia , & Proavia .

Hanc sententiam probavit Vulpianus in l. 4. §. 2. ff. de ius ve-
can. = Parentes hic utriusque sexus accipe ; sed an in infinitum
quæritur ? Quidam Parentem usque ad Tritayum appellari ajunt ,
superiores majores dici . Hoc veteres existimasse Pomponius re-
sert , sed Gajus Cassius omnes in infinitura Parentes dicit , quod
& honestius est , & merito obtinuit = Et in l. 1. §. 1. ff. de legat.
præst. habetur = Generaliter Parentes , & liberos Praetor ex-
cepit , nec gradus liberorum , parentumve enumeravit . In infi-
nitum igitur eis præstabitur . Sed nec personas prosequutus est ,
utrum ex virili sexu , & ex femineo descendant . Qui quis lig-
itur ex liberis , Parentibusque fuerit , ad legati petitionem ad-
mittetur .

Verbum *discessi* a Matelicanis , quod latine significat *descen-
dentes* , ut etiam explicat Cardinalis Franzonus in suis de-
cretis , nullam certe graduum restrictionem patitur , sed
omnes descendentes in infinitum comprehendit , §. 1. Auth.
de barec. ab intest. venien . Videndum itaque in præsenti
casu , an validæ urgeant conjecturæ , ex quibus desumi pos-
sit , descendente vocacionem ad certum gradum fuisse ,
coercitam .

Vestrum nunc erit EE. PP. dijudicare .

*An Gertrudi , & Anna de Rovatis debeatur subsidium dotale Fan-
tozzi , etiam prælativè quosa alias Puellas in casu &c.*

Die Sabbathi 25. Januarii 1772. in Pa-¹⁹
tio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

Quae in præterita Congregatione diei 11. labentis mensis
indecise remanerunt Causæ, ex in hodierno folio priori
loco transcribuntur, aliæque adjiciuntur, ut super omnibus
EE. VV. sapientissimum judicium prodeat,

PISAUREN.

- I. *An jus administrandi Sacra menta infirmo Priori Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli, & eidem mortuo funus per agendi, spelet ad Canonicum Sen. Capituli ad Confessiones approbatum, seu potius ad Parochium viciniorum in casu &c.*
- II. *An, & cui debeantur emolumenta funeris in casu &c.*
- III. *An post mortem Prioris sit locus deputationi Oeconomi, seu potius succedere debeat in exercito Cura Animarum usque ad electionem novi Prioris dictus Canonicus Senior ad Confessiones approbatus, absque ulla Episcopi approbatione in casu &c.*
- IV. *Et quatenus affirmativè ad primam partem.*
An Oeconomus deputandus debeat esse de gremio Capituli in casu &c.
- V. *Et quatenus negativè.*
An, & quas functiones in Collegiatæ Ecclesiæ peragere possit extraneus Oeconomus in casu &c.
- VI. *An Canonici Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli precedere debeant Parochis, aliisque Presbyteris in Processionibus, & functionibus omnibus etiam Synodalibus in casu &c.*

Sess. 24. cap. 18.
de Reform.

Ad I. Affirmativè ad primam partem, negativè ad secundam. Ad II. Deberi Capitulo. Ad III. Affirmativè ad primam partem, negativè ad secundam. Ad IV. Arbitrio Episcopi, & ad mentem. Ad V. Functiones tantum Parochiales. Ad VI. Affirmativè.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

CASALEN. TRANSLATIONIS MISSARUM.
An, & quibus diebus sit locus translationi oneris Missarum, in casu &c.

Affirmativè pro diebus ferialibus tantum juxta votum Episcopi.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reformat.*

ROMANA DISTRIBUTIONIS DOTIUM.
An, & ad quem usque gradum Puellis descendantibus a Matelicanis debeantur Subsidia dotalia Fantuzzi, in casu &c.

Affirmativè usque ad quemcumque gradum in infinitum.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

ROMANA SUBSIDIORUM DOTALIUM.
An Gertrudi, & Anna de Rovatis debeatur Subsidium dotale Fantuzzi, etiam prælativè quoad alias Puellas, in casu &c.

Affirmativè servata dispositione Testamenti, & decretis Cardinalis Franzoni,

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

SENO GALLIEN. IRREGULARITATIS. Infantem ex illicito actu suscepit necavit die 29 Septemb. 1770. infamis Fœmina Maria Antonia Limata e Terra Corinaldi addicta servitio Sacerdotis Lucae Baldoni, qui una cum Fratris, suaque familia morabatur in Castro Montis Portii Senogallien. Diœcesis, ubi munus Capellani gerebat. Vulgato infanticidii rumore, Mulier aufugit, patriamque repetiit. Veritus idcirco Sacerdos Lucas, ne molestias a Curia Ecclesiastica pateretur, sollicitus adiit ejusdem Oppidi Montis Portii Baronem, habuitque de delicto sermonem, indicata persona, & loco configi Delinquentis; mox scelestæ Fœmina capta, condignaque capitis poena multata fuit Macerata die 29. Martii anni elapsi.

Bona fide Sacerdos Lucas per aliquot menses Sacra peregit, sed dein monitus a Religioso Viro de incursa irregularitate, a Missæ celebratione abstinuit, precesque pro dispensatione dedit. Verum modo dubitans, an revera irregularitatem contrarerit, querit primum de irregularitatis incursum, deinde de dispensatione ad cautelam.

Ad primum inquit duo requiri ad irregularitatem ex defectu lenitatis incurram, alterum ut quis efficacem, & proximam in necem Delinquentis causam dederit, alterum, ut non

non sua jura protuendi , & prosequendi causa , sed tantum vel ætu vindictæ , vel ex levitate , aut protervia in punitionem conspiraverit . Neutrum vero in casu concurrere . Delictum enim æquè ac personam , & locum confugii statim publicum redditum fuisse , omnibusque innotuisse , ipsumque Baronem illied capturam demandasse . Indubie hæc omnia evinci ex testimonio Baronis , Parochorum , aliorumque Sacerdotum Montis Portii . Nihil ergo cooperasse vel in capturam , vel in necem delinquentis Fœminæ , nihilque occultum revelasse , dum Baronis opem imploravit , ut propriæ existimationi consulereret .

Hinc nullius momenti ad rem esse plura colloquia cum Barone habita : Hæc enim de re publica , ac notoria fuisse , nec ad capturam , vel necem Delinquentis directa . Cæterum ea tamquam extrajudicialiter facta ad suum honorem protuendum , molestiatque Curie Episcopalis viandas , penitus inepta esse ad irregularitatem Gonzalez in Cap. De cætero de homicid. num. 10. , imo ab hac etiam eum excusari , qui animo tantum res suas defendendi judicialem querelam instituit Cap. Prælatis de homicid. in 6:

Ad II. saltem postulat in qualibet dubietate dispensationem ad cautelam . Non enim malo animo , sed tantum ad propriam famam , honoremque servandum colloquia cum Barone habuisse . Rem non esse de Sacerdote promovendo , sed de jam promoto , & provecto , optimorum morum , summi exempli , & ædificationis , cui nec minima delicti umbra imputari potuit . Potissimum quia convenit judicium Episcopi , & suadet quoque necessitas Populi , qui ob Sacerdotum inopiam petitam dispensationem maxime exoptat .

Multam vero , quam infligendam , censuit Episcopus , falsis , ac erroreis facti circumstantiis innixam esse , quia scilicet ob indicatum ab Oratore nomen delinquentis , & locum confugii ea Fœmina capta fuerit . Nam perperam expresum fuisse dicit in precibus ipsius Oratoris nomine ab ejus Agente in Urbe porrectis . Cæterum ubique notoriam fuisse tam personam , quam locum confugii , ipsumque Baronem statim capturam demandasse . Locum ideo non fuisse prætensa multæ , statim ac quævis deest Oratoris culpa , & causa proxima carcerationis dista scelestæ Fœminæ .

Episcopus post relata facti speciem hæc habet = *Plura quidem in hac facti serie calpabilem hunc Sacerdotem reddunt . Primum quod famulam juvenem male olentem diu Domi retinuerit , nulla adhibita istius custodia , nec ulla præhabita licentia ab Ordinario contra dictum ab anno usque 1760. per me evulgatum ad transites Sacri Concilii Tridentini , & Institutionis San. Mem. Benedicti XIV. Alterum delatio facta Potesasti Laicæ , unde Mulier insanticida damnata est ad ultimum supplicium . Tertium denique ignorantia nimis crassa Sacrorum Canonum irregularitat-*

tis impedimentum statuentium in eos , qui alterius mortem proxime vel causant , vel accelerant . Quibus attentis ne triplicis culpe , & quidem inexcusabilis reus a pena omnino immunis abeat , antequam dispensationis beneficium , quod in adjunctis praecibus E.E. P.P. fretus benignitate , & clementia obtinere exorat , non levi multa in pios usus eroganda , a quo jure puniendum esse censerem .

Irregularitas ex homicidio contrahitur aut facto , aut praecepto , aut consilio , juxta Textum in Cap. Sicut §. Clericos , ibi = Et illos , qui consilium dederant = & Cap. Significasti = ibi = Neque ipsas studio , consilio , vel mandato tit. de homicid. , & notabilis est Glossa in dicto Cap. Sicut §. Consilium ibi = Nota quod homicidium committitur fatto , consilio , praecepto , & defensione , & sic distingue circa hanc materiam , aut committitur homicidium voluntate , aut casu , aut necessitate . Si voluntate , quod sit tribus modis fatto , praecepto , aut consilio .

Hinc irregulares evadunt Assessores , & Consiliarii , qui vel Judici in ferenda sententia assistunt , vel suo suffragio , aut consilio juridice promovent . Advocati item , Accusatores , & Testes contra reum in causa criminali panam sanguinis inducentes can. aliquantos distinct. 52. , & can. bis a quibus 30. cauf. 23. quæst. 8. Qua de re Sacra Congregatio in Dub. irregularitatis 19. Januarii 1687. declaravit , Scribas scribentes processus , vi quorum rei ad ultimum suppli- cium damnati fuerunt , irregulares esse lib. decr. 37. pag. 13. Irregularem item declaravit Clericum propter accusacionem , ex qua pena mortis secuta est , ut in Dub. Irregularitatis 22. Aprilis 1673. lib. decr. 28. pag. 75. , & eum quoque Clericum , qui consuluit ut honor defenderetur sanguine , & de facto secuta fuerit occisio , ut in Dub. Irregularitatis 15. Decembris 1674. lib. decret. 28. pag. 402.

In Albinganen. 23. Martii 1697. , Joannes Baptista Aschierius damnatus fuerat in contumaciam ad Triremes per quatriennium , & varia inferebat damna Territorio cum magno Incolarum terrore . Magistratus Loci sollicitus de illius captura , usus fuit opera , & machinatione Sacerdotis Alberti Gastaldi eius amici , qui emendicato quodam prætextu eum ad aliud Oppidum traduxit , per ventisque ambobus ad quemdam Pontem , cum ad signum studiose datum per Albertum accurrissent Satellites ibidem latantes , Joannes Baptista , ut illorum manus evaderet , præcepit ruit in vicinum flumen , in quo nemine opem ferente infeliciter periit . Sacra Congregatio rescripsit dispensandum super irregularitate ad cautelam lib. Decret. 47. pag. 112.

In Rossanen. Irregularitatis 20. Martii 1734. , in qua cum Clericus Antonius Marchiano adscivisset Satellites , eosque vehementer stimulasset ad Demetrium Pisarra vincilis

lis , & custodia coercendum , isque interfecisset hominem a Satellitibus sociatum , propositis . I. An Clericus Antonius Marchiano ex causa præmissa irregularitatem contrareris , & quatenus affirmative = An sit cum co dispensandum ? respondit pro dispensatione ad cautelam , & amplius .

Placeat itaque EE. VV. declarare

I. An constet de irregularitate .

Et quatenus affirmativè .

II. An sit locus dispensationi , in casu &c.

Non proposita , cum reliquis .

NECASTREN. APPLICATIONIS MISSÆ PRO PO PULO . Post editam anno 1744. Constitutionem san. mem. Benedicti XIV. Cum semper oblatas, Parochii Ecclesiarum S. Mariae Catholicae , & S. Nicolai de Latinis a quotidiana Missæ pro Populo applicatione cessarunt , eamque diebus tantum Dominicis , & festis imponterum applicarunt . Dubitatum tamen fuit , jure ne , an perperam ita se gesserint , proindeque die 26. Januarii anni præteriti , Eminentissimi PP. injungendum censuerunt Vicario Apostolico , ut inquireret quibus fundamentis inniretetur consuetudo quotidie applicandi in unaquaque Parochia Missam pro Populo , & an ad aliquam dispositionem , seu spcialem causam ea referri congrue posset .

Ses. 23. cap. 1.
de Reform.

Ut injuncto sibi muneri satisfaceret Vicarius Apostolicus , acta transmisit Pastoralium utriusque Ecclesiæ Visitationum , quæ fusiū recensentur in folio diei 13. Julii ejusdem anni , quod opportunè ad Causæ definitionem resumi nunc poterit . Iis autem perpensis non una fuit EE. VV. sententia , sed scissis in diversa suffragiis , nulla in sequenti Congregatione diei 3. Augusti prodiit resolutio , fuitque demandatum , ut dubium ea de re iterum proponeretur .

Denuo proinde earundem Ecclesiarum Parochi supplicant pro dubii definitione , & innixi memoratæ Constitutioni san. mem. Benedicti XIV. , cuius vigore jus sibi fuisse contendunt applicationem Missæ pro Populo ad dies tantum Dominicis , & festos coercere , sustinent , nulla ratione ad onus gravissimum quotidiana applicationis posse compelli , attentis præcipue exiguis Parochiarum redditibus , qui ne ad congruam quidem Parochorum sustentationem sufficiunt .

Nec quidquam obesse perantiquam consuetudinem , quod scilicet prædecessores Parochi quotidie applicaverint , cum difficultas , quæ ex hac consuetudine oriiri posset , diluatur ex

ex actis Visitationum annorum 1622. & 1655. ex quibus deprehenditur, onus tantummodo messe Parochis quotidiane Missæ applicationis in majori utriusque Ecclesiæ Altari celebrandæ, quod quidem ad aliud omnino diversum onus, præterquam ad illud applicationis Missarum pro Populo referri debet, cuius implementum ad certum Altare non est coercitum.

Idque clarius desumi ex actis Visitationis Ecclesiæ S. Mariæ Catholicae anni 1681., ubi hæc habentur = *Quotidiana Missa ex obligatione Curæ, quæ celebratur per eosdem Curatos per girmum* = Neque attendendam esse postremam Visitationem anni 1733., in qua de ejusdem Ecclesia oneribus hæc leguntur = *Celebratur Missa in Altari majori pro Populo quotidie per Rev. Archipresbyterum* = quia cum ex antiquioribus Visitationibus constet, Missam in Altari majori, non quidem pro Populo, sed ratione Curæ fuisse applicatam, existimari debet, Visitatorem fuisse deceptum, dum Missarum onus alia ratione majori Altari addictum, ad diversum onus applicationis Missæ pro Populo transfluit.

Sed etiamsi Prædecessores Parochi quotidiè Missam pro Populo applicaverint, contendunt nihilominus, ex voluntaria illorum applicatione, ac nimia erga Parochianos charitate obstringi Successores non posse ad subeundum onus, quod de jure non inest, cum nunquam in necessitatem transeant, quæ ex alicujus voluntate procedunt.

His, aliisque jam alias deductis assueta maturitate perpensis, dijudicandum erit

An Parochi Ecclesiarum S. Mariæ Catholicae, & S. Nicolai de Latinis teneantur Missas applicare quotidie pro Populo, vel tantum Dominicis, & festis diebus, in casu Æc.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

NEPESINA / REDUCTIONIS MISSARUM. In Testamento, quod anno 1613. condidit pia Mulier Portia de Paulettis comparandum, iussit ex bonis suis censem in sorte scutorum quinquaginta, cuius fructus perpetuo inservient celebrationi duarum Missarum lectorum quolibet mense, & unius annuae Missæ solemnis in die festo S. Antonii Abbatis, & celebratio fieret a Restore pro tempore Capellæ S. Joannis Evangelistæ erectæ in Parochiali Ecclesia Terræ Mörlipi, iussitque, ut in hanc Capellam transferretur tabula pieta Divi Antonii Abbatis imaginem exhibens ab ipsa Testatrice alibi prius locata.

Testatrix Hæredes loco acquirendi, & addicendi censem Capellæ, curam habuerunt ad mensem usque Majum superioris anni 1771., ut propriis sumptibus onera adimplerentur; occasione vero Pastoralis Visitationis eo mense ab Episcopo peractæ adacti fuerunt, ita petente Capellano,

ad assignationem census, qui majorem haud reddit fructum quam scutorum 2. 50.. Cum autem hodiernus Capellanus animadverterit, hunc redditum omnibus subeundis oneribus ianarem esse, preces exhibuit pro Missarum reductione. Parochus, aliqui de Clero Morlupi, quibus praefixus fuit terminus ad jura sua deducenda, reuocant sese in lite implicare, & non impugnantes duarum Missarum reductionem, alienos se profitentur a præstatione consensus reductioni sollemnis officiaturæ, nam quum hæc pro more Regionis importet Missam cantatam cum assistentia Sacerdotum, & Clericorum, quibus omnibus hac de causa stipendium persolvitur, præjudicium exinde sibi eventurum existimant.

Episcopus quoque Parocho, & Clero adhærens, censet duas Missas ad unam quolibet mense redigi posse, firmata tamen remanente sollemnisi Missæ celebrationi.

Perpendendum hac in causa occurrit, Testaticem fundum pro onerum implemento prius designasse, deindeque Missarum numerum præfinivisse. Voluit enim, che dell'i beni della sua Eredità si mettino 50, scudi a censo, li frutti dell'i quali servino, e debbano servire in perpetuo per dire die Messe il mese per l'Anno di essa Testatrice, e suoi passati, ed ogn'anno far l'offizio nella festa di S. Antonio Abbate. Hoc autem casu Legatum taxative conceptum dicitur, nec hæredes supplere tenentur, quod at illius implementum defecerit. Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. num. 32., quam Sententiam sequuta est Sacra Congregatio in Camerino. Reductionis Missarum 24. Julii 1677., in Firmanæ Reduptionis Missarum 24. Angusti 1686., in Romana Reduptionis onerum 16. Maii 1699., & alibi.

Quatenus idcirco onerum reductio sit decernenda, adverte prestat, eam servari regulam, ut alia potius onera reducantur, quam Missarum numerus imminuatur, Monit. formul. legal. 19. tit. 10. part. 1. num. 25., & seq. dummodo Testatoris voluntas diversi modo non suadeat Passuris. de stat. hom. tom. 2. quest. 187. num. 1101. Quod si agatur de reducendis, vel Missis manualibus, vel Anniversariis, ista potius, quam illæ reductioni subjiciuntur, Fagnan. in Cap. Ex parte de Constitut. num. 34. cum Sacrificia prolixi De functis per modum solutionis debiti, ut ait D. Thomas in 4. distinç. 45. quest. 2. artic. 4. ad 1., & plus suffragii capiant Animæ Fidelium, si plures celebrant Missæ, quam si ex eleemosyna pro iisdem Missis præstanda unum fieret sollempne Anniversarium cum assistentia plurium Sacerdotum: quia suffragium, quod provenit ex virtute Sacrificii, & operis operati, prævalet ei, quod ex merito, & virtute operantium resultat Cap. Utrum de consec. distinç. 2., & ideo præferenda est ea solutionis, seu satisfactionis species, que ex virtute Sacrificii procedit, utpote de-

bitori in Purgatorio existenti magis utilis, atque proficia.

Atque haec fuit Sententia Sacrae Congregationis, a qua cum quæstum fuisset, quid agendum esset in casu, quo reditus non sufficerent pro adimpleimento onerum tum Missarum, tum Anniveriariorum, die 4. Augusti 1625. per modum regulæ definitivæ, quando aliquod Legatum est complexivum Missæ cantata, & Missarum lectarum, tunc omnes Legati reditus, si non sufficiente pro utroque onere adimplendo, erogandos esse in celebrationem tot Missarum lectarum delesse: onere Missæ cantata, lib. 75. decret. pag. 431. Et in Fœn. Reductionis onerum 27. Aprilis 1720., cum ageretur de reducendo onere, vel Missarum lectarum, vel Missæ sollemnis, ad dubium = An, & quomodo sit facienda reductione, in casu &c. = Respondit = Pro reductione ad manualem deleta Missa sollempni.

Testatrix fundum designavit pro celebratione duarum Missarum quolibet mense; nec non pro Missa sollemni, quam appellavit Offizio, in die festo S. Antonii Abbatis, & haec Missa sollemnissima juxta morem Regionis canitur cum assistentia Sacerdotum, & Clericorum, quibus stipendium persolvitur. Ponderandum idcirco an sollicita magis fuerit de celebratione Missarum lectarum, quam sollemnissima Missa cum cantu; An speciali quadam pietatis impulsu in festo S. Antonii Abbatis sollempne Sacrum indixerit; An Rectorem Capellæ S. Joannis Evangelista, cui celebrationem commisit, magis prædictexerit, quam Archipresbyterum, totumque Clerum Oppidi Morlupi. Hisce omnibus perpensis Eminentissimi Patres definient,

An, & quomodo sit locus reductioni onerum Missarum, in casu &c.

Sept. 22. cap. 6.
de Reform.

ALBINTIMILIEN. COMMUTATIONIS ONERIS MISSARUM. Quo tempore in Civitate Albintimili minor erat Incolarum frequentia, redditus unici, quod semper habuit Nosocomii S. Spiritus, pares converti sunt recipiendis, curandisque cuiusque Nationis infirmis, Minor enim erat infirmorum numerus, vilius pharmacorum, aliarumque rerum pretium, redditus ubiores; sed aucta decursu temporis plebe, redditibus imminentis, & ampliata Victualium estimatione, modus Nosocomio deesse cœpit, quo gravius pondus posset sustinere. Cogitantes idcirco vigilis illius Protectores qua via posse pii operis durationis prospicere, ne advenientes infirmos reiicere cogantur, neve ob istorum copiam in majores conjectum angustias omnino dilabatur, nullum opportunius adesse posse remedium existimarent, quam si reditus nonnullis celebrationis Mis-

Missarum oneribus addicti, in alimoniam pauperum, & Hospitalis subsidium convertantur.

Tria itaque sunt Legata quorum petunt commutationem; Unum provenit ex dispositione Angelii Orenghi qui in testamento condito anno 1637. reliquit Ecclesiae Beatae Virginis ab Angelo Annuntiatæ ejusdem met Civitatis Albitimili libras 500., cum onere celebrationis unius Missæ in unaquaque hebdomada, & cum substitutione Hospitalis, si Ecclesia predicta legatum recusat, additis in hoc casu aliis libris 600., cum onere alterius Missæ in ejus Ecclesia celebrandæ. Casus substitutionis evenit, factusque jamdiu est locus favore Hospitalis utriusque legato, atque correspondivo duarum Missarum oneri singulis hebdomadis adimplendo.

Alterum habet originem a dispositione Sacerdotis Hieronymi Lanteri condita anno 1670., in cuius bonis ob sequutum hæredum tam institutorum, quam substitutorum obitum, Hospitali succedit. Huic hæreditati annexum erat onus Missæ quotidianaæ; sed quia hæreditatis redditus huic ferendo oneri impares deprehensi sunt, idcirco insque ab anno 1720. auctoritate Sac. Congregationis immunitus fuit Missarum numerus juxta eleemosinam in ratione taxæ perpetuae; atque Episcopus, cui commissa fuerat executio, earumdem Missarum numerum in quantitate 173. præfinivit. Bona autem hæreditaria consistunt tam in libris 6464., quæ fructum reddunt librarium trium pro centenario, tum in scutis 345. monetæ Romane, ex quâ summa fructus scut. 3. cum dimidio percipiuntur.

Tertii tandem auctor est Joannes Maria Gastaldi qui in Supremis tabulis anno 1672. confectis Hieronymæ filia suæ sine filiis decedenti memoratum Nosocomium substituit, cum onere unius Missæ in qualibet hebdomada, & jamdiu hæc extitit purisicata conditio: Sed Episcopus quoad bona hæreditaria hæc ait: *In quo nam consisteret præd. Gastaldi hæreditas, nec ex testamento, nec ex libris Hospitalis apparet. Verosimile autem est, tum hæreditatem hanc, tum alia bona Hospitali legata, cum reliquis ejusdem fundis incorporata, partim divendita, & alienata, partim ratione diversorum contractuum mutata naturam, & ea esse nomina debitorum, ut ajunt, seu Capitalia, census, quæ modò possidet Hospitali.*

Hæc sunt Legata, atque onera, quæ Protectores commutari postulant in solamen Infirmorum, & in commodum Hospitalis, donec ad meliorem statum deveniat. Afferunt enim, annum illius introitum haud excedere libras circa 1500.; exitum vero certum, non comprehensa Missarum eleemosina, ad libras 562. ascendere, incertum autem, ducto calculo per decennium, libras 1100. anno quolibet superare. Hinc necessariam putant petitam commutationem ex dispositione Sac. Concilii Tridentini.

Sess. 22. cap. 6. de Reform., cum non deniq̄uant cause, ob quas illa concedi consueverit, quod scilicet non aduersetur Testatoris voluntas *Amostaz*, de caus. piis lib. 1. cap. 14. num. 4., ulterius quod ea indulgeatur ob causam, quam si Testator prævidisset, utique consensum præstisset, *Mantic.* de co-nieet. ultim. volunt. lib. 13. num. 6. ac demum, quod ea cedat in utilitatem Civitatis, aut Populi *Amostaz*. loc. cit. num. 11.

Concurrere autem sustinent præsumptam disponentium voluntatem, cum Angelus Orengo Infirmis prospicere voluerit, quoties duo Missarum legata Hospitali reliquit, & ex Legatorum pluralitate amor Testatoris erga Legatarium satis desumatur *Leg. Prædia §. Affin. de fund. instr.*, *Mantic. de Conieet. ultim. volunt. lib. 6. tit. 11. num. 26.* Alios verò Testatores Joannem Mariam Gastaldi, & Joannem Lanteri egrotos maximè prædilexisse, dum bona sua omnia ad Hospitalē deferri voluerunt, Hinc arguunt, quod si Testatores Hospitalis deteriorationem prævidissent, vel illud tam magnis oneribus non gravasset, vel permisissent, ut fructus in auxilium pauperum converti possent *Mantic. loc. cit. lib. 7. tit. 1. num. 10.*; Maximè quia in publicam utilitatem hæreditarios redditus erogari vidissent.

Addunt, justitiam suadere voluntatis commutationem in aliud pietatis opus, quod utilius defuncto competriatur *Gratian. lib. 4. de testam. num. 13.* Quamvis ergo admittant Sacrificii valorem ex opere operato immensum, atque infinitum, & plurimum prodesse ad Animarum expiationem; nihilominus demonstrare nituntur, Purgantium animas æque per Charitatis Officia expiari; Et ideo exhibent congeriem auctoritatum ex SS. Patribus erutam, ut probent, primis Ecclesiæ seculis Defunctorum Animas misericordiæ, & pietatis operibus fuisse expiatas, atque effusam in pauperes largitatem multum Fidelibus fuisse commendatam; que quidem omnia ex circumferendo bello Eñi PP. reprehendere poterunt.

Episcopus de sua Sententia requisitus ita concludit = *Remonet ergo, ne pereat adeo pium. & charitativum opus, quod in maximum pauperum ægrotantium vergit, commodum, ut E.E.I.V. interpretando mentem supradictorum Legantium (qui si viventes libere bona legarent ad hoc ut pauparam ægrotantium indigentiis occurrerent) libarent Hospitalē onere supradictarum Missarum, illas ad tres reducendo, applicandas supradictis tribus Beneficiis, onere tamen conducendi Capellaniū, qui singulis diebus Missam in Capella dicti Hospitalis in commodum spirituale ægrotantiā celebret, & casu quo ditius Hospitalē evadat, & superfint redditus ad adimplenda supradicta onera Missarum sufficienes, in talis casu teneantur Administratores pro tempore, celebrari facere Missas, ut supra legatas.*

Notum est, justam, & necessariam causam requiri ad Testa-

statorum voluntates immutandas, Concil. Trid. sess. 22.
cap. 6. de Reform. idque semper præ oculis habuit Sac. Con-
gregatio, quæ commutations justa, & necessaria impel-
lente causa concessit, eaque dñeſtientē denegavit. Plurimes
hac de re actum est, præsertim in Cassanen. 24. Septem-
bris 1763., in Vicen. 18. Januarii, in Imolen. 22. Martii, in
Panen. 25. Decembris 1764., in Peretranā 20. Decemb. 1766.,
& in Eystetten., seu Bambergē. 4. Aprilis 1767.

In presenti casu ponderandum occurrit, an que allatae sunt
SS. Patrum auctoritates, procedant, quando agitur de jam
factis dispositionibus, & a longo tempore exequitis. Aliud
est enim alicui sugerere, ut loco celebratiōnis Missæ, pau-
perem fame laborantem, & penè morientem alat, ac fo-
veat, aliud vero, ut Missarum legata in diversum usum
convertantur. Sanè charitatis Officia summis laudibus
merito extolluntur, sed non minor Sacrorum custodia, &
commendatio. Divitem Matronam redarguit S. Cyprianus
lib. de Oper. , & eleemos. eo quia ad Sacrum faciendum de
suo nihil conferret = Locuples es, ait, dives es, & Dominicum
celebrare te credis, que in Dominicum sine Sacrificio venis, que par-
tem de Sacrificio, quod pauper obtulit, fuis = Frequens in anti-
quis Christianarum rerum Scriptoribus sermo habetur de
oblatione panis, & vini; cuius portio pro alimonia Ministri-
orum Ecclesie erat destinata, eique eleemosina, seu Missarum
stipendium postea successit. Itaque inter charitatis
officia non immerito numerari potest quidquid pro Missarum
celebratione relatum fuerit, eo etiam excellentius,
ac Sanctius, quia, & Religionis actus exercetur, & San-
ctuarī Ministris prospicitur.

Demum non est præterēunda reflexio, quod commutatio vol-
luntatis remedium dicitur extraordinarium, ac subsidia-
rium, cum Concilium Tridentinum loc. sup. citat. non aliter
fieri permittat, nisi urgenie necessitate: Proindeque cum
Nosocomii manutentio universæ Communitati, atque ho-
minum Societati conferat, videndum idcirco an redditus
aliorum operum, que minus utilia fuerint, in eam causam
erogari possint, aliaque etiam remedia adhiberi debeant,
prius quam ad imminutionem numeri Missarum deve-
niatur.

Vestrū nunc erit Enī PP. decernere.

An, & quomodo sit locus commutatiōni Onerum Missarum in
casu &c.

TOLETANA IRREGULARITATIS, Missæ Sacrificium: duabus vicibus iteravit Sacerdos Bernardus Fernandez della Fuente diebus scilicet 6. Januarii, & 13 Martii anni 1768., quibus primam in Oratorio Comitis de los Corvos, deinde in Ecclesia S. Hidelphensi Villæ Matrii celebravit. Curia Archiepiscopalis contra illum inquisivit, eumque carceribus maicipavit. Non negavit Sacerdos iteratam Missæ celebrationem una, eademque die non semel, sed bis peractam, id tamen fecisse afferuit, quia defuit alius Præbyter, quem rogaverat, ut in Ecclesia S. Hidelphensi ejus vices celebrando suppleret. Fassus præterea fuit, ablutionem in utraque Missa sumpsiisse, immo post primam Missam refentiunculam una die degustasse affirmavit. Post aliquod tempus valetudinis causa a carcerebus fuit dimissus, & in Domum Missionis reclusus, ac postea patriis laribus restitutus.

Præces deinde exhibuit sa. mem. Clementi XIII. pro dispensatione ab irregularitate, iisque remissis Sac. hujus Congregationis judicio, requisitus fuit cl. mem. Cardinalis Archiepiscopus; qui post expositam rerum seriem, ita votum suum aperuit = *Atteso dunque tutto ciò, e che dalle Costituzioni Sinodali di questo Arcivescovado non si trova disposta cosa alcuna intorno a questo caso, sono di parere, che il riferito D. Bernardo Fernandez della Fuente meriti quella pietà, che implora, senza pregiudizio del Decreto, che deve darsi dal mio Vicario secondo il merito degl'atti= Prodiit demum Vicarii Sententia, qua declaratum fuit, attendendo a quanto ha sofferto, e l'aver fatto gl'Esercizi Spirituali da noi ordinati, che ciò a me pare sufficiente castigo, solo lo condanna, che per trenta giorni dica il Rosario di Maria SSma, e con ciò si dia per terminata questa causa.*

Hisce peractis dubia proponuntur in calce transcripta, pro quorum resolutione animadvertendum videtur, liberum olim fuisse cuique Sacerdoti plures Missas pro sua pietate, ac Religione eadem die celebrare, ut nonnullis altatis auctoritatibus, & exemplis ostendit Baronius tom. 10. Annal. ad ann. 940. in fin., aliique plures, quos retuli in voto a me exarato in causa Derthusen. 29. Augusti 1768. Thesaur. resol. tom. 37. pag. 208. n. 1. & seqq.

Ad cohibendos tamen abusus, qui irrepererant, trium Summorum Pontificum decretis plurium Missarum celebratio fuit interdicta, nempe Alexandri II., Innocentii III., & Honorii III. Horum primus Can. sufficit dist. 1. de consecrat. sic statuit = *Sufficit Sacerdoti Missam unam in die celebrare; quia Christus semel passus est, & totum Mundum redemit= Alter verò Cap. Consulvisti 3. de celebr. Miss. interrogatus a Wigornien. Episcopo, utrum Præbyter duas Missas in eodem die valeat celebrare? Respondit = Excepto die Nativitatis Dominicae, nisi causa necessitatis suadeat, sufficit Sa-*

cerdoti semel in die unam Missam solummodo celebrare = Tertius autem in Cap. Te referente 12. eod. tit.. ait = Civilibet Sacerdoti, quicunque dignitate præfulgeat, unam in die celebrare Missam sufficere.

Non defuerit, qui ex verbo sufficit, quod in relatis Decretalibus legitur, arbitrati sunt, illas potius præferre consilium, quam præceptum, aut legem prohibentem plures Missas eadem die celebrare. Hinc Ludovicus de Ameno de dicit, & pæn. tom. 3. tit. 8. §. 3. num. 28. , & 29., negavit peccare Sacerdotem Missam iterantem, afferens, nullibi id vetitum reperiri. Fatetur nihilominus graviter peccare, si pluries celebret ex causa vitiosa, nempe cum scandalo, vel non jejunus, aut ob turpe luctum.

At egregie docet sa. mem. Benedictus XIV, in Epist. ad Episcopum Oscen., quæ incipit Declaratio 16. Maii 1746. tom. 2. Bullar. num. 3. = Si quis integrum Innocentii Decretalem percurrit, apertissime cognoscet; id petitum fuisse a Pontifice: Utrum Præbyter duas Missas in eadem die valeat celebra re? Porro illud valcat idem prorsus significat ac liceat, Cum igitur responsum dederit Pontifex, sufficere Sacerdoti semel in die unam Missam solummodo celebrare, illud sufficit, Sacerdotes adgit præceptu, ne plura Sacrificia non die faciant. Hoc modo Decretalem Innocentii III. , & alteram quoque Honori III. intelligendam esse monet laudatus Pontifex, qui rem præterea confirmat Auctoritate Vasquesii in 3. part. D. Thomæ tom. 3. quæst. 83. art. 2. cap. 5. num. 44. Ex his prodépat, graviter peccare Sacerdotem, qui plures Missas eadem die pro libito celebraverit.

Anverò hac de causa irregularitatem incurrat, non una est omnium Sententia. Ludovicus de Ameno loquitur, cit. vñm. 31. ad 34 negativam Sententiam fuerit, in his argumento desumpto ex Cap. Is eni de Sentent. excõm. in 6., ubi traditur, nullam incurri irregularitatem, nisi fuerit in jure expressa, nullamque, ait, irregularitatis pænam fuisse indicata contra Sacerdotes Missæ Sacrificium iterantes. Verum deinde hæc additum = Quod si diminetur ratione circumstantia modalis, aut finalis, puta iterum celebrando non jejunus, aut ob turpe luctum, tali casu concedo, quod ex damnatione subiret infamiam, & sic etiam late modo irregularitatem: tamen hoc non esset ex præcisâ ratione Sacrificii iterati, sed ex malitia circumstantia.

Alli vero præcisivè etiam a qualibet circumstantia aut modalis, aut finali, sustinent, quod si Sacerdos Sententia Judicis damnatus fuerit, quia malitiosè, id est non ex ignorantia, Sacrificium iteraverit, infamia juris notetur, & idcirco verè, ac propriè irregularis evadat. Ita habetur ex Thesaur. de pænis part. 2. verb. Missa cap. 5. num. 4. ea ratione, quod damnatus de crimine publico est a jure infamia notatus leg. 1. §. Qui in judicio ff. De his qui not. infam. Cap.

Cap. Infames §. Porro 3. quæst. 7. Quoniam verò crimen est publicum, prout est quelibet gravis iniuria contra Religionem Clar. quæst. 1. præz. criminis, & ex dispositione juris Canonici omne crimen dolum continens est publicum, & lata sententia condemnatoria infamiam irrogat, Angel. verb. Crimen quæst. 6., Sylvestr quæst. 3., Castr. de just. bæret. præv. cap. 9., idcirco infertur, Sacerdotem Milian iterantem infamiam juris, & consequenter irregularitatem incurtere.

Quidquid tamen sit de irregularitate ratione tantum repetitionis Sacrificii, in praesenti casu adest circumstantia modalis non servati jejunii ante celebrationem secundæ Missæ. Videndum proinde an Sacerdos Bernardus hac de causa infamiam subierit, & in irregularitate incidenter. Sacra Congregatio in Senen. Irregularitatis 16. Novemb. 1536., apud Pignattel. tom. 7. Consult. 43. irregulararem declaravit Sacerdotem, qui ob lucrum bis una die celebraverat. Similem resolutionem refert Ursaya Instit. criminis lib. 11 tit. 10. num. 57., qui præterea num. 37. assertit, hoc crimen puniri debere a Tribunali S. Inquisitionis; & juxta doctrinam Genuen. in præz. cap. 79., Bellet. disquisit. Clerical. part. 2. §. 28. num. 1., Menoch. de arbitri. Iudic. cas. 407. delinquentes meritò ad tritemes damnari possunt.

Ad dispensationem quod attinet, ponderandum, an facilius ex eo impetriri debeat, quia Sacerdos Bernardus non ob lucrum Sacrificium iteravit, quod quidem gravissimum a Simonie vitium præferret, sed ne decesset Sacrum, ad cuius celebrationem tenebatur in Ecclesia S. Hidelphusii, cui quidem operi adimplere sui loco promiserat alias Sacerdos, qui tamen promissis non stetit. Inde autem factum est, ut Sacerdos Orator non jejonus celebraverit, quia eidem ne talia cogitanti oblata est celebrandi occasio.

Quaritur proinde.

- I. An confessus de irregularitate in casu &c.
- II. An sit locus dispensationi in casu &c.

Die Sabbathi 15. Februarii 1772. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

Quinque Cause ex ultima Congregatione diei 25. Januarii proponenda supersunt: Rogantur itaque EE. PP. folium illius Congregationis resumere; aliasque quatuor in præsenti folio adnotatas, definire.

SENOGALLIEN. IRREGULARITATIS.
I. *An constet de Irregularitate.*
Et quatenus affirmativè
II. *An sit locus dispensationi, in casu &c.*

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

Ad I. & II. Esse locum dispensationi ad cautelam.

NECASTREN. APPLICATIONIS MISSÆ PRO POPULO.
An Parochi Ecclesiarum S. Mariæ Catholicae, & S. Nicolai de Latinis teneantur Missam applicare quotidie pro Populo, vel tantum Dominicis, & festis diebus, in casu &c.

*Sess. 23. cap. 1.
de Reform.*

Negativè ad primam partem, affirmativè ad secundam.

NEPESINA REDUCTIONIS MISSARUM.
An, & quomodo sit locus reductioni onerum Missarum, in casu &c.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

Esse locum reductioni ad rationem eleemosynæ manuælis, deleta Misæ sollemnî, & ad mentem.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

34 15. Februarii 1772.
ALBINTIMILIEN. COMMUTATIONIS ONERIS
MISSARUM.
*An, & quomodo sit locus commutatione onerum Missarum, in
casu &c.*

Negative.

*Sess. 22. cap. unic.
de observ., & evi-
tan. in celebrat.
Miss.*

TOLETANA IRREGULARITATIS.
I. *An constet de irregularitate, in casu &c.*
II. *An sit locus dispensationi, in casu &c.*

Ad I. & II. Esse locum dispensationi arbitrio Ordinatii
ad cautelam.

*Sess. 24. cap. 12.
de Reform.*

GERUNDEN. JUBILATIONIS . Cathedrali Ecclesiae
Gerundensi continuum, ac laudabile servitium præstitut
per annos 45. Archidiaconus Major, & simul Canonicus Isidorus de Orteu , qui jam septuagenarius preces obtulit Sacra Congregationi pro obtainendo Jubilationis indulto . Verum sicuti in eadem Cathedrali Ecclesia quoddam adest Statutum , cuius observantiam in actu capienda possessio-
nis unusquisque jurare tenetur, quo cavetur, ne a Sed-
Apostolica , vel a Legatis ejusdem privilegia impetrantur
percipiendi in absentia fructus Canoniciatum , & Proben-
darum , rursus ne quis eis impetrat utatur , denique
ne a juramenti vinculo impetraretur absolutio ; Hinc idem
Archidiaconus in suis precibus absolutionem quoque ad cau-
telam postulavit a juramento , quatenus petito Indulto ob-
staret :

Preces remissæ fuerunt Reverendissimo Episcopo , ut Capitu-
lum audiret , quod tamen pluribus allatis rationibus con-
tradictem se præbuit. Oportuit idcirco dubia in calce
transcripta sapienti EE.VV. judicio subjicere , ut libratis
hinc inde jutibus , definiantur .

Ad I. advertit Archidiaconas , Jubilationis Indultum , post
quadragenarium non interruptum , ac laudabile servitium
Ecclesiae præstitum , ex usu , & universalis consuetudine
concedi Bened. XIV. de Synod. lib. 3. cap. 4. §. 6. , & lib. 13.
cap. 9. §. 5. . Et hanc consuetudinem non solum antiquissi-
mam asserit , & usque a tempore Gregorii XIII. , qui eam
approbavit , & confirmavit , Garz. de benef. part. 3. cap. §.
§. 1. num. 344. , Bened. XIV. loc. citat. lib. 13. cap. 9. §. 1. , sed

etiam rationabilem, aut ait *Bened. XIV.* *ibid.*, *Drſaya diſcept. Eccles. 4. num. 149. tom. 3. part. 2.*, immo & Ecclesiæ servitio summo perè proficiam, *Fagnan. in Cap. Licet sub num. 166. de Præbend.*, *Scarsant. ad Ceccoper. lib. 2. tit. 6. numer. 10..* Infert proinde tum ratione ingravescens atatis, tum etiam longævi servitii æquissimum sibi non deesse titulum pro obtinenda jubilatione, juxta praxim S. Congregacionis, de qua *Fagnan. loc. cit.*

Nec obſtare perantiqua Capituli Statuta annorum 1536., & 1537., quæ prohibent quominus efflagitetur Indultum percipiendi in casu absentia Canoniciatum, & Præbendarum fructus, vel eo obtento uti non permittunt. Hæc enim Statuta stricti juris esse dicit, & strictè quoque intelligi debere, passimque interpretationem recipere a jure, & a consuetudine, Apostolica Sedis auctoritate firma-ta *Rot. decif. 167. num. 34. part. r. decif. 178. num. 1. part. 5. tom. 1. ; decif. 318. num. 18. par. 16. , decif. 156. num. 18. par. 18. tom. 1. Recent.*. Quare sustinet, eadem Statuta intelligenda esse de Indultis absque justa causa non obtinendis, non autem de iis, quæ ex legitima, & communiter recepta causa solent concedi, cujusmodi est Indultum Jubilationis, quod sibi competere putat Archidiaconus tum ob senectutem, tum ob longum personalē servitium Ecclesiæ præstitum.

Interpretationem hanc consonam esse contendit tum Statutorum verbis, tum subsequita observantia. Ac verbis quidem, quia ea referrī debent ad Indulta, quæ absque ulla legitima ratione a novo aliquo Canonicō, etiam antedictam possessionem obtineri potuissent. Observantia verò, quia non obstantibus Statutis admissæ sèpius fuerunt Coadjutoriae ex causa senectutis, nec non Indulta abessendi causa Studiorum, atque etiam inducta fuit vacatio trium mensium quolibet anno, absque ulla distributionum, jactura.

Addit ex ipsa Capituli confessione resultare, quod absenti Sindaci in Madrid, e Barcellona, ed altri occupati per affari, e vantaggio del Capitolo, absque eo quod quidquam de fructibus amittant. Plurium insuper afferit exempla Canonicorum, qui ob lites Capituli ad Urbem venerunt, & Indultum abessendi a Sac. Congregatione reportarunt: Nec mirum esse si præcismum jubilationis exemplum non inveniatur, quia Coadjutoriae tempus prævenerunt obtinendi jubilationem. Concludit itaque nullum Cathedralis Ecclesiæ Statuta præbere obstaculum Indulto Jubilationis, prout nec cæteris quibusque Indultis ex justa, & rationabili causa concedendis.

Subimoto autem Statutorum obſtaculo, nihil sibi impedimento esse existimat, quominus Indultum Jubilationis, de quo in II. dubio queritur, assequatur, cum nullum deficit requisitum ad illud obtinendum. Despecto penitus

aliorum Capitularium præjudicio, quibus onus absentis accrescere debet, cum id inseparabile sit a qualibet Jubilationis gratia, quæ in præmium diurni, ac laudabilis servitii conceditur, & Jubilationis effectus in eo præcisè consistat, ut præsentes eodem modo graventur, quo gravati remanent, donec aliqua vacat Præbenda. Nec attendendum esse, quod alii hoc exemplo petituri erunt Jubilationem, quia non ita facile inveniuntur, qui per annos quadraginta laudabile, & non intermissum servitium exhibuerint. Multoque minus timeri posse ne divinus cultus imminuatur, cum Capitulum Gerundense ex triginta sex Canonicis, & centum quadraginta Beneficiatis constituantur, qui omnes Collegium efficiunt Rot. coram Enerix Jun. decisi. 483., & in durioribus circumstantiis hanc oppositionem spreverit Sac. Congregatio in Ripana Jubilationis 29. Novembris 1710. apud Fargn. de Jurepatron. par t. 1. can. 7. cas. 2. num. 13., & in Feltren. Jubilationis 11. Januarii 1721. Thesaur. resol. tom. 2.

Denique observat nihil posse officere pendentiam cuiusdam novæ methodi a Capitulo propositæ quoad Canonicatum, & Beneficiorum reductionem, cum ea non impedit, quominus Archidiaconus jura sua coram Sacra Congregatione experiatur, immo spe certa teneatur fore, ut nihil quoad assertam reductionem innovetur.

Contia verò Capitulum petitam ab Archidiacono Jubilationem impugnat ob resistantiam Statutorum Ecclesiæ, ac juramento de illis observandis ab eo præstiti. Sustinet enim, per hujusmodi Statuta interdictum esse cylibet Canonico petere, vel uti facultate fructus in absentia percipiendi; proindeque vetitum cuique esse Jubilationis Indultum exposcere, quod cum non a jure proveniat, sed ex gratia concedatur, comprehenditur sub dispositione Statutorum perceptionem fructuum absentibus prohibendum. Hæc autem Statuta plenam nunc quoque firmitatem habere contendit, cum eorum observantia ab unoquoque Capitulari juramento firmata comperiatur.

Negat, remissum quoquo modo fuisse veterum Statutorum rigorem per novum Statutum anni 1712., quo vacationes trium mensium singulis annis in Gerundensi Ecclesia fuerunt investæ. Notat enim in primis, novo non obstante Statuto, Canonicos omnes juramentum pro veterum Statutorum observantia exhibere perrexisse. Subdit deinde, ad novi Statuti firmitatem necessariam fuisse Pontificiam approbationem, & confirmationem in forma specifica. Ac demum observat, Indultum pro vacatione trium mensium variis sub conditionibus fuisse admissum, ut scilicet non nisi quam octo ex Canonicis illo qualibet vice fruerentur, ut insuper Capituli consensus accederet, ut demum alii residentes Canonicæ semper inservirent. Ex quibus infert, in condendis novis Statutis servata fuisse priora Statuta,

quæ

que assiduu n servitium , & residentiam prescribunt .

Sustinet preterea, Jubilationis Indultum a juris ratione descretere , quippe quia Canonicales quæcumque Præbenda personalem residentiam requirunt , ad Text. in Cap. 3. , & tot. tit. de Cleric. non residen. , Navar. conf. 12. lib. 3. de Cleric. non residen. , illudque proinde meram redolere gratiam , cui asequendæ Statuta resistunt . Maximè quia Archidiaconus non solum juravit de observandis Statutis , sed insuper de non petenda absolutione a juramento ; atque idcirco nefas esse eamdem petere absolutionem , nisi constet , vel juramentum dolo , & fraude fuisse extortum , vel iniuritatis vinculum continere , vel redire in perniciem æternæ salutis Cap. Cum contingat 28. de jurojur. , cap. 2. de patetis in 6. , Gonzal. ibid. num. 15.

Ad II. dubium quod attinet , Capitulum inquit , petitam Indulti concessionem Statuta subvertere , & laudabiles Ecclesiæ consuetudines , secundum quas Canonicci absentes quæcumque de causa , aut infirmitatis , aut cujusvis alterius impedimenti a fructuum perceptione fuerunt semper exclusi . Afferit , juxta praxim Sacrae Congregationis Jubilationis Indulta vel nullatenus fuisse concessa , vel non nisi cum limitatione , quæ Ecclesiarum leges , consuetudines , atque Statuta intacta servaret . Sustinet ulterius , Jubilationem in præsenti casu cessuram fore in præjudicium Canonicorum præsentium , ac residentium , quibus vigore Statutorum augentur onera , quæ absentes subire deberent . Accedere Divini cultus detrimentum , cum etsi magnus videri possit Capitularium numerus , nihilominus si semel Jubilationi via aperiatur , plures , præsertim Beneficiati , illam efflagitabunt .

Pessimum idcirco futurum dicit Jubilationis exemplum , quod nunquam in Gerundensi Ecclesia inventum huc usque fuit ; immo contrarium resultare exemplo Antonii Palqual , quod inter causæ monumenta recensetur . Denique advertit , nunc agi de nonnullorum Canonicatum , & Beneficiarum suppressione , atque unione , ac idcirco incongruum esse , ut in his circumstantiis quidquam innovetur .

Reverendissimus Episcopus super precibus Archidiaconi de more auditus , hec habet = Rem communicavi Capitulo , quod quidem dissentire videtur ex motivis concomitantibus ejus responsum , quod adnello . Nihilominus tamen cum in hac Ecclesia copiosus sit numerus Dignitatum , Canonicorum , & Beneficiarum , ita ut ex jubilatione unus , vel alterius notabile aliquid præjudicium servitio di vino non sequatur ; & Orator in etate septuaginta annorum constitutus , quadraginta , & ultro ex ipsis habeat in continua , & laudabili residentia peratlos , sentio pro concesione praetensi Indulti , attenta natura ipsa jubilationis , & optimis aequitatis motivis , ex quibus inducta est , nee non:

non benigno favore , quo ista Sacra Congregatio solet ejusmodi Indulcio prosecuri , & remunerare veteranos Residentes . Sanè exemplum jubilationis , quod sciam , hic nullum est , nec mirum , cum antea currentes Coadjutoria Jubilationem prævenerint , nunc autem illis sublati , sola hac superest in levamen , & præmio longæ servitii Ecclesie præstigi =

De Jubilationis natura , & effectibus sæpius actum est in Sacra Congregatione , proindequè inutilè videtur quidquam hac de re modò iterum expouere . Perpendenda tamen serio sunt Gerundensis Ecclesie Statuta , circa quæ præsens controversia tota versatur . Die 24. Februaril 1536. proponi primum cœpit ab aliquibus Capitularibus in Capitulo congregatis , ut fieret Statutum in hac Ecclesia , ut deinde perpetuò omanes Canonici in eorum novo ingressu inter Statuta dictæ Ecclesiæ jurarent , quod nunquam impetrarent privilegium a Sede Apostolica de recipiendo fructus in absentia , vel si impetrassent illo non uterentur . Placuit id cæteris Capitularibus , sed nullum fuit tunc conditum Statutum' . Sequenti autem anno 1537. in Capitulari Congregatione diei 7. Junii ita fuit decretum : Item fuit factum Statutum perpetuum , quod quicumque de cætero ingredens de novo ad Capitulum juret cum aliis Statutis , que consueverunt jurari , quod ipse non impetrabit privilegium de fructibus in absentia recipiendis , & si illud jam impetraverit , illo non utetur , nec impetrabit absolutionem jura menti . Hinc in libro cærimoniali descripta fuit formula juramenti , quod Canonici omnes in actu capienda Canoniciatus possessionis , emittere debent ; Est autem hujusmodi = De non impetrandis privilegiis a Sede Apostolica , seu Legatis ejusdem de fructibus Canonicatum , & Præbendarum ejusdem in absentia percipiendis , & de non utendo impetratis , ac de non petendo absolutione ipsius juramenti . =

Hujuscce Statuti interpretatio vel ex verbis ipsis desumi posse videtur , vel ex Statuentium mente , vel ex subsequata observantia Leg. Minime , & Leg. Siff. de Legibus . Sanè verba prohibent , ne impetretur a Sede Apostolica privilegium percipiendi fructus in absentia . Ponderandum tamen , an sub generali privilegiorum nomine comprehendatur Indul tum Jubilationis , quod post Statutum per quādam universalem consuetudinem ita invaluit , ut injuria videatur fieri , si denegetur .

Ponderandum ulterius , an mens Statuentium fuerit Statuti dispositionem ad Jubilationis Indulatum protrahere . Quia in re dissimulari non debet laudabilem , rationabilemque consuetudinem dimittendi a Chori , Ecclesiæque servitio , qui assiduam per annos quadraginta in eo operam impendiisset , nonnisi a tempore san. mem. Gregorii XIII. invalusisse , ut ait Besed. XIV. de Synod. lib. 13. cap. 9. num. 15. Cum enim Sac. Congregationi visum fuerit non improban dum

dum, sed tollerandum cuiusdam Capituli Statutum permittens, ut qui Choro per annos quadraginta inservierit, in posterum abesse posset, absque eo quod quidquam de fructibus, ac distributionibus amitteret, & hanc sententiam S. Congregationis laudatus Pontifex Gregorius XIII. approbaverit, & confirmaverit *Garz. de benef. part. 3. cap. 2. §. 1. num. 334.*, hinc usus invaluit, atque consuetudo Jubilationis indulatum concedendi, quam quidem consuetudinem Conditores Statuti Ecclesiae Gerundensis prævidere minimè potuerunt.

Denique ad observantiam quod attinet, expendere præstat Coadjutorias quotquot, haec tenus non obstante Statuto fuisse admissas. Videndum proinde, an Statutum, quod Coadjutoriis olim minimè obstabat, sublati modo Coadjutoriis, alsequendo Jubilationis indulto possit obstatre. Nec est prætereundum, quod inter causæ monumenta quamplura recensentur exempla Indulctorum, quæ Canonis Gerundensis Ecclesiae concessa sunt pro exemptione a servitio Chori, & a residentia, vel causa studiorum, vel ad negotia Ecclesiae peragenda.

Cæterum consuetudo petendi, obtinendique Jubilationem adeo invaluit, ut quasi in jus processerit, absque eo quod Capituli dissensus illam potuerit impedire. Plura hac de re afferri possent exempla. In *Feltren. Jubilationis 11. Januarii 1721.*, Capitulum obstabat Jubilationi petitæ ab Aloysio Zeno, eo quia ex longæva, & immemorabili consuetudine, nullum inveniebatur exemplum; & etiam quia exiguis esset Capitularium numerus, cum Capitulum constitueretur ex duodecim tantum Canonis, quorum aliqui variis distenti negotiis, Choro interesse nequibant: Nihilominus proposito dubio = *An sit concedenda Jubilatio, in casu &c.* = responsum fuit = *Affirmative* = In *Acernen.* quæstum fuit = *An sit locus Jubilationi, & exemptioni a Choro, & ad quem effectum in casu &c.* = Ratio dubitandi fuit, quia Philippus Ragione Canonicus Collegiatæ Ecclesiae S. Petri Montis Corvini, quæ constabat ex quatuor Dignitatibus, & viginti Canonis, Jubilationis Indultum postulavit eodem tempore, quo sex alii ejusdem Collegiatæ Canonici pro hujusmodi Indulcio supplicaverant; exindeque evenire poterat, ut divinus cultus, Ecclesiæque decus imminueretur: Sed hoc non obstante die 11. Aprilis 1739. rescriptum fuit = *Affirmative ad effectum obtinendi Indulsum juxta formam consuetam* = In *Pisauren. Jubilationis 28. Julii 1770.* Cristophorus Mosca Canonicus Collegiatæ Ecclesiae S. Michaelis Archangeli Oppidi de Ginestreto præcēs obtulit pro Jubilatione, sed Capitulum, quod ex una Dignitate, & septem Canonis componebatur, acriter contradixit, ne novum exemplum cum detimento servitii

Ecclesie induceretur. Verum dubio = *An sit concedendum Indultum Jubilationis, in casu &c.* = prodiit responsum = Affirmative.

Post hæc facile erit de juramento judicium proferre, cum juramentum præcisè versetur circa Statuta, de quorum intelligentia disceptatur. Superest autem, ut omnibus maturè perpensis, EE. VV. definiant

I. *An obstant Statuta Ecclesiæ Cathedralis Gerunden. annorum 1536., & 1537., & respectivè illorum juramentum ad effectum obtinendi jubilationem, ita ut sit consulendum Sanctissimo pro absolutione ad cautelam, in casu &c.*

II. *An sit concedendum Indultum Jubilationis, in casu &c.*

Ad I. Negativè, & non indigere. Ad II. Affirmative.

*sess. 25. cap. 4
de Reform.*

FANEN. SUBSIDII DOTALIS. In postremo suæ voluntatis elogio anni 1678. *Julia Danieli Ufreducci Fanensis* post demandatam plurimum legatorum satisfactionem, de sua Hæreditate ita disposuit = Si faccia un Capitale di scudi 300. a fine di dare la Dote ad una Zitella Gentildonna di Casa povera, ed in mancanza di questa di Cittadina povera, la nominazione della quale spetterà ai Signori Executori Testamentarj ad effetto di monacarsi nel Monastero di Corpus Domini effendovi luogo, quando nò nel Monastero di S. Teresa, e mancando il luogo anche in questo, nel Monastero di S. Daniele, e detta Dote di scudi 300. si dia nel tempo della Professione.

Novit Testatrix, Dotem scutorum 300. monetæ Urbinaten. imparem fore ad professionem in dictis Monasteriis emitendam, expresse ideo statuit = e perchè questa Dote di scudi 300. non può bastare, dovrà effer cura della Signora Zitella, e suoi Parenti provvedersi per il supplemento. Perpetuitati quoque dicti subsidii dotalis consulvit, jussitque proinde = e finito il Capitale di detti scudi 300. dovrà darsi principio al nuovo cumulo degli altri scudi 300. per il medesimo effetto, e così andare sempre continuando. Demum Executores suæ voluntatis elegit = Il Padre Preposto pro tempore assieme colli altri Padri della Congregazione di S. Filippo Neri di Fano.

Dotale hoc subsidium petiit a S. NCTISSIMO DOMINO NOSTRO Ursula Bistocchi Fanensis, quæ jam a quadri-

trienio educationis causa morabatur in Monasterio Santissimi Corporis Domini, ubi regularem habitum assume-re optabat; sed remissis precibus Sacrae Congregationi, da-tisque Episcopo literis, comparuit *Reginalda Ceccarini*; quæ cupiens professionem emittere in Monasterio S. Philippi alias preces porrexerat tum pro prælatione in assecu-tione dicti subsidii, tum pro derogatione voluntatis Testa-tricis, quoad designata Monasteria, exhibuitque rescriptum die 6. Augusti ejusdem anni a Sanctissimo Domino Nostro obtentum, atque his verbis conceptum = *Arbitrio Episcopi accedente consensu collatorum, & dummodo non concurrant pueræ specialema vocationem habentes, & cum facultate assumendi habitum religiosum in aliis Monasteriis juxta petita.*

Gratiam hanc non tam obreptionis, & subreptionis vitia infestam, sed etiam frustraneam declarari petiit Ursula Bi-stocchi tum ab denegatum a collatoribus consensum, tum ob specialem sui vocationem, cum sit civis Faneus, & in designato Monasterio SS. Corporis Domini professionem emittere cupiat. Præpositus item, & Sacerdotes Oratori S. Philippi Nerii, ad quos electio spectat, reiiciendam *Reginaldæ*, & admittendam *Ursulam* censuerunt. Reclama-nente ideo Reginalda ad SS. D. N., quæstio omnis ad Sacram Congregationem fuit remissa, proindeque definien-dum proponitur, cui nam dotale subsidium debeatur.

Inquit *Reginalda Ceccarini*, Pontificis gratiam undique veri-ficatam esse, cum ejus Pater *Sebastianus* tam origine, quam Domicilio, & adlectione Fanensem Civilitatem acquisiverit, unde licet ipsa ex accidenti alibi ortum habue-rit, nihil ominus Patris originem sequi debere, & non solum civem Fanensem fore reputandam, sed etiam frui omnibus privilegiis, & legatis Fanensisibus puellis relictis *Cyriac. contr. 292. n.30.*, & *Card. de Luc. de Matr. disc. 14. num. 11.* vel saltem cum in precibus non civem Fanensem, sed filiam civis Fanensis se dixerit, sufficere idcirco putat solam civilitatem a Patre acquisitam, ne preces obreptionis vitio notentur: Veram item esse sui Patris paupertatem, cum hic non diviti censu, nec pingui patrimonio ditatus sit, sed omnibus fortune bonis destitutus solo picturæ exercitio se, suamque numerosam familiam incomode-alat. Concludit proinde eamdem gratiam ut potè plene ve-rificatam omnino fore exequendam.

Nec obesse contradictionem *Ursula Bistocchi*, quam non pau-peritate premi, sed congrua Dote abunde provisam esse, affirmat, cum ejus Pater eidem in testamento reliquerit dotem sc. 1000., quæ longe excedunt quantitatem Mo-nastricæ Dotis, & revera eam ipsam quantitatem scutorum 1000. aliis duabus sororibus nuptis fuisse traditam. Addit, se longe pauperiorem esse, ac proinde ex clara Te-Tom. XL.

Testatricis voluntate potius sibi, quam Ursulae abunde dota-
tae, vel magis diviti subsidium esse tribuendum. Nec mo-
menti esse, quod Ursula in designato Monasterio SS.ii Cor-
poris Christi professionem sit emissura: Deficiente siquidem paupertate, sustinet præcipiam deesse qualitatem a
Testatrice prescriptam, unde sive in designato, sive in aliis
Monasteriis nomen Deo sit datura, nullimodè tamen sub-
sidii Dotalis alsequitionem promereret.

Perperam idcirco Ursulam vocatione destitutam ob defectum
paupertatis a Testatrice volitæ configere ad Clausulam
rescripto adiectam *damodo non ad sint pueræ specialem voca-*
tionem habentes. Advertit enim, per eam jura tantum puel-
larum fuisse præservata, quæ certam vocationem habent,
vel ex certo genere puellarum, quæ vocatae sunt, prove-
niunt; non vero aliarum, quarum jus adhuc incertum, &
eventuale est, dependens ab electione executorum, vel
tantum de incerto genere descendunt *Piton. discept. Ec-*
cles. 69. num. 23. Cum ideo Testatrix nullum certum genus
puellarum vocaverit, nec Ursula ab electoribus nominatio-
nem obtinuerit, ipsaque nonnisi jus incertum, & even-
tuale habeat, nullam idcirco contendit speciali vocatione
frui, nec per Clausulam adiectam rescripto censem
posse rejectam Rot. in Camerinen. Applicationis, & execu-
tionis Litterarum Apostolicarum 27. Novembris 1767. §. 14. co-
ram De Consistibus.

Contra Ursula Bistocchi inquit, Testatricem præcipue contem-
plasse Monasterium Corporis Domini, & in defectum No-
bilium puellarum invitasse puellam civem pauperem: se-
autem pauperem civem esse, & in dicto Monasterio Cor-
poris Domini nomen Deo dare proposuisse, ubi jam a qua-
driennio moram ducit, sibique consensum præstare tam
Moniales dicti Monasterii, quam Executores, ad quos
electio pueræ spectat. Concludit itaque sibi dotale subsi-
dium esse adjudicandum. Injuria vero paupertatem insi-
ciari vel ex quo Domus Bistocchi bona possideat, vel ex
quo dos scut. 1000. fuerit a Patre reliqua, & aliis quoque
fororibus in eadem quantitate tradita. Non enim impu-
gnat bonorum possessionem, sed ea adeo ære alieno, &
litibus implicata esse affirmat, ut nil fere supersit. Do-
tem fororibus ex ære alieno contracto compactam fuisse,
& partim in vestibus, & mobilibus estimatis. Ceterum
Testatricem non rigorosam paupertatem optasse, dum ipsa
novit subsidium scut. 300. impar esse ad professionem in de-
signatis Monasteriis emittendam, jussitque residuum Dotis
a puella, ejusque Parentibus suppleri. Addit demum, sibi
fratrem superesse, aliquaque fororem innuptam, qui ad
extremam egestatem redigi non debent, ut sibi monasticam
Dotem assignent.

Nec

Nec momenti esse gratiam a *Reginalda* obtentam , quam de aperto vitio obreptionis , & subreptionis redarguit . Falso siquidem narrasse dicit , se filiam esse Sebastiani Civis Fanensis , cum is nonnisi ex post , die uenit 10. Januarii 1771 . civicam qualitatem acquisierit : item falso narrasse , ceteras puellas concurrentes congrua Dote abunde provisias esse , cum *Ursula* subsidium jam petiisset , & necessaria Dotte sit destituta . Reticuisse postulationem dictæ *Ursulae* , ut professionem emitteret in designato Monasterio Corporis Domini . Unde arguit , apertum esse vitium obreptionis , & subreptionis .

Addit , Testatrixem non quidem certas familias contemplasse , sed tantum eas omnes puellas Fanenses , quæ in Monasterio Corporis Domini , vel aliis designatis Monasteriis nomen Deo essent datura . Puellas idcirco omnes , quæ civica qualitate pollent , & in eo Monasterio professionem sunt emissuræ , certam , specialemque a Testatrice habere vocationem . Cum itaque in Pontificio rescripto preservatum fuerit jus puellarum specialem vocationem habentium , contendit , illud nullius esse roboris , quoties adsit puella non tam de numero civium , sed etiam , quæ in eodem Monasterio Corporis Domini regularem habitum velit assumere . Advertit item , in dicto rescripto requiri consensum collatorum . Dum itaque executores , ad quos electio spectat , assensum denegant *Reginaldae* , illud proinde exequi non posse , & effectu vacuum reddi ob defectum conditionis , a qua executio pendet .

Præpositus , aliquie Sacerdotes Oratorii S. Filippi Nerii , ad quos electio puellæ pertinet , folium exhibuerunt , in quo late propugnant , gratiam *Reginaldae* exequendam non esse , nedum ob vitium obreptionis , & subreptionis , sed etiam ab concursu *Ursulae* Civis Fanensis , quæ antea preces dederat pro assequendo subsidio ad effectum emittendi professionem in Monasterio Corporis Domini , in quo jam a quadriennio permanet .

Testatrix non quidem aliquam familiam ex civibus specificice contemplavit , sed puellas Cives nomen Deo daturas nel Monastero di Corpus Domini effendovz luogo , quando nd nel Monastero di S. Teresa , e mancando il luogo anche in questo , nel Monastero di S. Daniele . Id itaque inquirendum , an *Ursula Biscocchi* non solum prædicta sit omnibus qualitatibus a Testatrice præscriptis , sed certam , specialemque vocationem habeat , cui quidem in Pontificio rescripto non fuit derogatum . Ponderandum item quanti habendus sit dissensus Executorum , ad quos electio puellæ spectat , & quorum jus fuit præservatum per clausulam rescripto adjectam , accedente consensu collatorum .

Eミニ Patres' qua ornantur justitia , & æquitate dignentur definire .

An subſidium Dotale Juliae Danieli Uffreducci debeatur Reginaldæ Ceccarini , seu posius Ursulæ Bistocchi in caſu &c.

Negativè ad primam partem , affirmativè ad secundam , & amplius ,

Seſſ. 25. cap. 4.
de Reform.

AUXIMANA TRANSLATIONIS MISSARUM . Ut spirituali Animæ ſuæ , & Consanguineorum bono conſuleret Fridericus Campana Nobilis Auximanus , anno 1620. donavit ſcuta quingenta Ecclesiæ Confraternitatis Mortis , titulo S. Mariæ de Platea designatæ , cum onore celebrationis {Miffæ quotidianaæ , ac duorum Anniversariorum avnis ſingulis peragendorum . In Testamento autem , quod condidit anno 1642. de sepultura cogitans , ſi Auximi deceſſiſſet , humari voluit in propria Capella , quam conſtruxerat in memorata Ecclesia dictæ Confraternitatis , cui ſe addictiſſimum profefſus fuit . Deficiente Linea Masculina Familia Campana , in tota ſua hæreditate eamdem Confraternitatem ſubtituit , ea tamen lege , ut Monasterium erigeretur pro quindecim Monialibus ſub regula Fratrum Minorum Cappuccinorum , ac alia centum Miffæ in eadem Ecclesia quolibet anno celebrentur .

Extincta anno 1698. linea masculina Familia Campana , Friderici hæreditatem ſubstitutionis jure Confratres adieſunt , ſed commutata Teflatoris voluntate , anno 1715. loco Monasterii auctoritate Sac. Congregationis Epifcoporum , & Regularium , erectum fuit Collegium pro Alumnis , qui ſub omnimoda Auximani Antijſtitis jurisdictione ex hæritariis reditibus alerentur , eisque traditum pro habitatione ipsum Familia Campana Palatium , unde Collegium Campana fuit appellatum , firma tamen remanente centum Miffarum celebratione in Confraternitatis Ecclesia adimplenda .

Huic Collegio decurſu temporis unitum fuit Seminariū Epifcopale , & quum Miffarum onera inhærentia beneficiis Seminario applicatis , in Oratorio Collegii celebrarentur , id boni eveniebat , ut in eodem Oratorio haberetur Miffa quotidiana . Cum tamen cl. mem. Card. Gallo alterum in Civitate Cinguli Seminarium erexerit , atque ad illud tranſtulerit beneficium a Seminario Auximano avulſum , cui onus inerat centum quatuor Miffarum , ex hac translatio-

tione Oratorio Collegii deficere cœpit quotidianum Missæ Sacrificium.

Incongruum id recte educationi Juventutis visum est Auximani Seminarii Deputatis . Hinc supplicem dedere libellum postulantes translationem ad Oratorium Collegii illarum centum Missarum , quæ ex dispositione Friderici Campana in Ecclesia Confraternitatis celebrari deberent . Tacente autem Confraternitate , Deputatorum votis annuerunt Etsi PP. die 8. Junii anni elapsi , qua proposito dubio = *An sit locus translationi Missarum in casu &c. = responsum fuit = Affirmative = Sed reclamantes ejusdem Confraternitatis Moderatores petitam translationem hodie impugnant.*

Inquiunt enim , totam Friderici dispositionem plura præferre non indubia dilectionis argumenta erga Ecclesiam , Confraternitatis , ut nullo modo Missarum translatio debeat impertiri . Observant enim , eidem Ecclesiæ donatè scuta quingenta , in eaque Missam quotidiana , & duo singulis annis Anniversaria celebranda mandasse : aliarum insuper Missarum centum celebrationem in ea iniunxisse , & rursum in ea Sepulchrum elegisse ; quam quidem circumstantiam tanti ponderis esse affirmant , ut quamvis nullus pro Missarum celebratione designatus esset locus , adimpleri nihilominus deberet in Ecclesia , in qua Testator suum corpus humari præcepit *Pignattel. conf. 32. num. 1. tom. 3. , Pasqualig. de Sacrif. Nov. leg. quest. 1010. num. 50.*

Addunt , Auximanis Alumnis nullius esse detrimenti , si quotidiane Missæ celebratio in Sacello Collegii deficiat , vel saltem cum illud finitimum sit Ecclesiæ Cathedrali , facile posse eam centum anni diebus adire , aut ad aliam quamlibet Ecclesiam accedere quando vacationis tempore è Seminario exeunt . Hinc inferunt , justam deesse , ac necessariam causam pii Testatoris voluntatem commutandi , quam requirit Concilium Tridentinum *Sess. 25. cap. 5. de Reform.*

Nec subsistere dicunt animadversiouem ex præsumpta Testatoris voluntate erutam , quod scilicet si Testator prævidisset futurum fuisse , ut in suo Palatio Seminarium , sive Collegium erigeretur , in eo potius , quam in Ecclesia Confraternitatis Missarum celebrationem demandasset ; Respondent enim , Testatorem adeo fuisse sollicitum de centum Missarum celebratione in eadem Confraternitatis Ecclesia , ut quamvis ex suis bonis hereditariis erigendum jusserrit Monasterium pro Monialibus , quibus Missæ Sacrificium singulis diebus deesse non debet , nihilominus nihil quoad prætinunt in illa Ecclesia Missarum celebrationem immutavit . Demum concludunt , nihil ad translationem concedendam attendi debere , quod Ecclesia Confraternitatis sufficienti Missarum numero ditata reperiatur , cum præcipue spectanda sit Testatoris affectio erga Ecclesiam , in qua

Sepulchrum elegit, prout definivit Sac. Congregatio in
Romana Translationis Oneris Missarum 28. Julii 1731.

Collegii Defensores instantes pro rescripti confirmatione, nil ultra deduxerunt praeter ea, quæ in præteritis etiam scriptis allata recensentur in folio diei 8. Junij Anni elapsi, quod opportunè pro accuratiori istius causæ examine résumi poterit. Notandum, de Friderici morte, Auximi sequuta, deque illius Cadaveris tumulatione in Ecclesia S. Mariae de Platea, nullum certum exhiberi documentum, solumque constare, Auximani Seminarii Alumnos singulis Annis statuta die ad eamdem Ecclesiam accedere, ubi pro illius Anima solemne peragunt Anniversarium.

Duae potissimum sunt causæ, ob quas Missarum Legata ut plurimum Fideles relinquunt, nempè propriæ Animæ suffragium, aut peculiaris erga Sanctum pietas, vel erga Ecclesiam aliquam affectio Ursaya discept. Eccles. tom. 1. discept. 5. num. 12. Si Testator Animæ Suffragium respexit, Missarum translatio facilius concedi solet Gratian. discept. foren. 73. num. 1., quia Sacrificium in quacumque Ecclesia celebretur, Defunctis eodem modo semper prodest Pausq; de Sagris. nov. Leg. quæst. 1148. num. 9. Sequi verò si Missæ demandatæ fuerint ex affectione, vel pro decoro alicuius Ecclesiæ, aut peculiarem erga Sanctum devotionem; tunc enim ne Testatorum menti fiat injuria, & ne cultus Ecclesiæ quoquo modo immixtuatur, translatio non permittitur Gratian. loc. cit. num. 4. Fargn. comam. ad sign. can. de Jurepatr. part. 1. can. 6. cap. 4. num. 5. Navar. in Manual. cap. 25. num. 134. Rota in Romana Celebrationis Missarum 13. Junii 1732. §. Ex ipsa coram Calagnino.

Sacra Congregatio cautè admodum se geslit in translatiobibus concedendis, easque non concurrente justa, ac necessaria causa ut plurimum denegavit, ut prostant exempla relata in Folio Causæ, cui titulus Faventina Translationis ad diem 3. Augusti anni nuper elapsi. Perpendenda idcirco primum dispositio Friderici Campana, qui postquam Ecclesiæ Confraternitatis donaverat scuta quingenta pro Missa quotidiana, & duobus Anniversariis, eamdem Confraternitatem deficiente Linea Masculina sue Familia substituit cum onere ædificandi Monasterium, ed anno detta Compagnia ogn' anno in eterno sit tenuta, cd obligata celebrare, o far celebrare in detta Chiesa cento Messe per l'Anima di esso Testatore. Deinde ponderanda est Testatoris affectio erga Ecclesiam, & Confraternitatem, cui se dixit affezionatissimo, e devotissimo, nec non constructio Capelle, & electio Sepulturæ in ea facta.

Ex alia verò parte habenda præ oculis est electio Collegii Loco Monasterii in ipso met Palatio Familia Campana sequuta; Videndum, an expediens, aut necesse sit ad remam Juventutis educationem, ut Missæ Saerificium in-

Sacello Collegii singulis diebus habeatur. Hisce autem
prænotatis dijudicandum erit.

*An sit standum, vel recedendum a decisio*n* in casu &c.*

Non proposita cum altera .

CINGULANA SERVITII CHORI. Collegiata Ecclesia S. Exuperantii, quæ extra mænia Civitatis Cinguli sita est, rigidiori aeris inclemencie, ex magno ventorum impetu, atque imbrium copia hyberno tempore subiecta: Præcipue verò Præsbyterii situs ex male compacta fornice adeo redditur insalubris, ut inservientium salus periclitetur. Solent autem Canonici tribus qualibet die vicibus, juxta stylum Cathedralis Ecclesiae Cingulanæ Collegiatam adire ad Divinas Laudes persolvendas, sed quia pluribus incommodis prægravantur, supplicem SSmo Domino Nostro obtulerunt Libellum, quo mutata servitiæ methodo, facultatem petierunt sese conformandi Patriarchalibus Ecclesiæ Urbis tam quoad horas, quam quoad tempus interessendi Choro bis tantum qualibet die, mane scilicet, ac vespere, exceptis tamen festis diebus, & peculiaribus Ecclesiæ sollemnitatibus, quibus parati sunt pro majori Populi commodo, horas, & methodum Cathedralis Ecclesiae Cingulanæ adamassim servare. Ac præterea expostularunt facultatem obeundi Sacras functiones a die secunda Novembbris usque ad Sabbathum ante Dominicam Palmarum in quadam interiori Capella, relecto Presbyterio, quod tamen adire non recusant prædictis festis, & sollemnioribus diebus, quibus major est Populi frequentia.

Super hisce petitionibus auditus fuit Episcopus, qui hæc retulit = *Veritati omnino rituntur, quæ narrant Canonicæ Ecclesiæ S. Exuperantii Civitatis Cingulanæ circa situm Sacrae illius Aedis, & incommoditates, quibus iidem Oratores obnoxii sunt, sive illam adeundo, sive in patulo Presbyterio vastissimi Temporis Sacris operando. Itaque dignos arbitror, quibus utraque gratia concedatur, tum scilicet ferme tantum mane ad divinas laudes conveniendi, tum etiam ut a Novembri mense usque ad Sabbathum Passionis Sacrum pensum exvoluant in proxima Ecclesiæ Capella, cum exceptione tamen festorum dierum, & aliorum quorundam, quæ in ipsis precibus explicantur.*

Ante Concilium Tridentinum existimarunt Doctores repetentes *Text. in cap. Clericos de Cleric. non residens., aeris intemperiem justam præbere causam non residendi; Quamvis Fagnanus in cap. licet de Præbend. num. 46. cœnsat, Doctores intelligendos esse de aeris corruptione, quo casu licere assentit, etiam renuente Superiore discedere. Verum post Concilium Tridentinum non videtur amplius posse Capitu-*

*Seffr 24. cap. 13.
de Reform.*

culares pro libitu discedere , sed tantum ob aeris asperitatem , atque inclem tam locum esse dispensationi a residentia Fagnan. loc. citat. . Quare petente hac de causa anno 1580. Capitulo Cathedralis Caurien. exemptionem a residentia , Sumimus Pontifex Canonicis concessit , ut per alium mensem , ultra vacationis tempus abesse possent , in numero ab Episcopo præfiniendo , ne divinus cultus deseretur .

Hoc autem præmisso , censet Monacell. in form. legal. præc. par. 1. tit. 5. form. 2. n. 33. horas recitationis divini Officii præscribendas esse habito respectu ad locum , & Ecclesiae commodum . Ait enim = Nam ob aeris intemperiem tollerari potest , quod Matutinum non ab ortu solis &c. sed per horam integrans post solis ortum incipiatur , prout pro tollerantia respondit S. Congregatio Concilii in Trojana 14. Februarii , & 14. Novembris 1699. favore Capituli Collegiate Civitatis Foggie . Porrò Concilium Tridentinum Seß. 24. cap. 12. de Reform. hæc statuit = Cetera , quæ ad debitum in divinis Officiis regimen spectant , deque congrua in his canendi , seu modulandi ratione , de certa lege in Choro convenienti , & permanendi , simulque de omnibus Ecclesiæ Ministris quæ necessaria erunt , & si qua huismodi , Synodus Provincialis pro cuiusque Provincia utilitate , & moribus certam cuique formulam prescribet . Interea vero Episcopus non minus , quam cum duobus Canonicis , quorum unus ab Episcopo , alter a Capitulo eligatur , in iis , quæ expedire videbantur , poterit providere .

Quoad tempus recitationis Divini Officii diversa fuit antiqua Ecclesiæ disciplina , ab ea , quæ modo observatur , ut refert sa. mem. Bœodict. XIV. Instit. Eccles. 107. num. 20. Juxta præsentem disciplinam magis commoda præfiniri solet hora , quæ ut plurimum prudenti Episcopi arbitrio remittitur , ut in Interannen. 23. Februarii anni præteriti .

Quo verò ad locum recitandi divinum Officium , sacra sive functiones peragendi , refert laudatus Pontifex Benedictus XIV. citat. instit. 107. num. 19. , Sanctum Carolum Borromaeum decretivile , ut Matutinum in Choro Ecclesiæ celebretur quoris anni tempore ; At si tamen vehementia frigora sint , vel alia instæ causæ intercedant , de licentia Episcopi in Sacrificiis , vel honesto alio Ecclesiæ loco dici possit = quod etiam probavit Sac. Congregatio in Florentina 18. Novembris 1645.

Dijudicandum proinde erit ab EE. VV.

I. An sit concedenda facultas Canonicis CollegiateS. Exuperantii , bis tantum qualibet die toto anni tempore in Choro convenienti , exceptis tamen diebus festis , aliisque Ecclesiæ solemnitatibus in casu &c.

II. An sit eisdem concedenda etiam facultas celebrandi Divina officia in Capella S. Mariae Angelorum a die 2. Novembris usque ad Sabbathum ante Dominicam Palmarum , exceptis tamen diebus festis , aliisque solemnitatibus in casu &c.

Die Sabbathi 14. Martii 1772. in Pa-⁴⁹
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

S Eptem sunt, quæ in hodierno folio describuntur Causæ,
quæque cum aliis in præcedenti folio relatis, EE.VV. de-
finiendæ proponuntur.

A UXIMANA TRANSLATIONIS MISSARUM.
*An sit standum, vel recedendum a decisio*n* in casu &c.*

*Seff. 22. cap. 4.
de Reform.*

Prævio recessu a decisio*n* servetur dispositio Testaroris.

C INGULANA SERVITII CHORI.

*Seff. 24. cap. 13
de Reform.*

I. *An sit concedenda facultas Canonicis Collegiatæ S. Exuperantii, bis tantum qualibet dæ toto anni tempore in Choro conueniendi, exceptis tamen diebus festis, aliisque Ecclesiæ solemnitatibus in casu &c.*

II. *An sit eisdem concedenda etiam facultas celebrandi Divina offi- cia in Capella S. Mariae Angelorum a die 2. Novembris usque ad Sabbathum ante Dominicam Palmarum, exceptis tamen diebus festis, aliisque solemnitatibus in casu &c.*

Ad I. Arbitrio Episcopi. Ad II. Arbitrio Episcopi.

O LOMUCEN. MATRIMONII. Nobilem Adolescen-
tulam Baronissam Leopoldinam de Poppen in Arce
Byrava sub dominio Borussico apud Tutricem commoran-
tem, rapuit die 24. Novembris 1744. Nobilis Vir Frideri-
cus Herestus Comes Giannini in Austria Copiis Vice-
Columnellus, eamque transtulit ad Oppidum Fulnek æ
è Regione situm, ubi die 10. Decembris ejusdem anni co-
ram Capellano Castrensi, & duobus Testibus contractum
Tom. XLI.

*Seff. 24. cap. 1.
& 6. de Reform.
Matrim.*

fuit Matrimonium. Ambò deinde quum Civitatem Olomucensem adierint, moniti ab Episcopo, & prudentibus Viris, ut sejunctim viverent, Olomucio relicto, adieciunt Fortalitium quoddam, quod dicitur Kradistium, ibique post moram quinque mensium, die nempe 16. Januarii 1746., coram Parocho, & Testibus Matrimonii consensum renoyarunt.

Eulgato raptus rumore, sequestro subjecta fuerunt Bona Baronisse in ditione Borussica existentia, quod tamen fuit revocatum edita per Baronissam declaratione de consensu in raptum praestito, Verum nonnullis postea ipsam inter, & Comitem Giannini exortis dissidiis, illa fugam arriput, & a Catholica Religione misere defecit; ac deinde Matrimonii nullitatem proposuit in Tribunalibus Borussicis, ubi discussa causa ad tramites Juriis Protestantici divor-tium permittentis inter Conjuges ob dissidia, animorumque abalienationem, declarari obtinuit, *vinculum Matrimonii esse solvendum*, & arbitrium Baronisse liberè relinquentum aliud Matrimonium ineundi; Atque hæc Sententia, quæ prodiit an. 1754., semel, iterumque deinde fuit confirmata, frustra reclamante Comite Giannino, ac vehementer instante, ut Baronissa ad se redire compelleretur.

Provocavit itaque Comes Gianninus anno 1765. ad Consistorium Episcopale Olomucense, petiitque, nullum declarari Matrimonium tum ex causa raptus, tum ex defectu proprii Parochi; Cumque Causa cecidisset, appellavit ad Sac. Congregationem; sed exitu minus felici; nam proposito die 26. Augusti 1769. dubio = *An constet de nullitate Matrimonii, in casu 3c.* = , responsum fuit *Negativè.* = Impertita autem nova audientia, de hujuscce Matrimonii validitate iterum hodie agendum est.

Isdem de causis, *raptus scilicet, & deficiētia proprii Parochi,* Matrimonii nullitatem denuò sustinere nituntur Comitis Giannini Defensores; Et ad primum quod attinet, contendunt, raptum formalem adesse non solum, quando invita rapitur Puella, sed etiam quando illa in raptum consentit, insciis tamen, & invitatis Parentibus, vel Tutoribus. In hanc sententiam, si unus, aut alter excipiatur, omnes convenire, dicunt, Doctores, Raynald, obser. crim. cap. 22. §. 11. 12. & 13. num. 83. 84., Mascard. de probat. tom. 4. verb. *Raptus* num. 26. & seq., Card. de Luca de Matrim. disc. 5. per tot., Rigant. ad reg. 49. Cancellar. num. 69. & seq.. Consonum quoque esse Jus Canonicum in Can. Si autem. & Can. Placuit quest. 26., & Cap. Quum causam 6. de Raptor. atque etiam Jus Civile Leg. unic. §. Et si quidem Cod. de Raptu Virgin. Hanc insuper sententiam semel, atque iterum probasse Sac. Congregationem, ut apud Rigant. loc. citat. n. 70., & seq.. Nec dissimilem fuisse Sacre Rotæ opinionem indecif. 498, num. 7. part. 14., decif. 162. num. 6., & seq. par. 15., de-

decis. 250. num. 5., & seq. par. 16., & decis. 75. num. 9., & seq. par. 17. Recent. Et ab hac generali regula tunc solum recedi, quando Puella post desponsationem in raptum consenserit Cap. Cum causas 6. de Raptor., Card. de Luc: de Matrim. discur. 29. num. 13., & seq., Rot. decis. 250. num. 9., & seq. par. 16. Recent.

Nec obesse putant decretum Concilii Tridentini excludentis necessitatem consensus Parentum in matrimoniiis. Advertunt enim, Concilium permisisse quidem, ut Parentum dissensus non impedit matrimonia a Filiis familias contrahenda, at quoad raptum nihil innovasse, sed hunc casum sub juris dispositione reliquise, ac proinde voluisse, ut raptus nova forma expiari deberet, priusquam raptam Puella matrimonium contraheret, Card. de Luc. citat. discur. de Matrimon. num. 20., & seq., & in adnot. ad Concil. discur. 29. num. 11., & seq., Rigant. loc. cit. rat. num. 69. Observant præterea, aliud esse consentire in raptum, & consentire in matrimonium; atque ex consensu in raptum non inserri consensum in matrimonium, cum Puella, quæ in raptum consensit, a matrimonio dissentire potuerit; atque idcirco necessarium existimant, ut priusquam Puella, post raptum, matrimonium contrahat, servari debeat forma a Concilio præscripta, scilicet ut in loco tuto, & libero constituatur Rigant. ibid. num. 78., & seq.

Ex his inferunt, ad excludendum raptum formalem duo copulativè requiri, nimirum libertatem consensus in actu raptus, & præcedentia Sponsalia sollemnia, atque perfecta. Hujusmodi autem probationes perspicuas esse oportere, atque invincibilis, Rigant. ibid. num. 89., Rot. dec. 350. num. 22. par. 16. Recent., easque vel præcedere debere raptum, vel adesse, quo tempore admittitur, vel subsequi quidem etiam posse, sed eo tempore concurrere debere, quo Raptus a Raptore disjuncta, omnimoda libertate potiebatur: Et nihili faciendas esse probationes desumptas ex confessione Puellæ in Raptoris potestate adhuc existentis, Rot. in Recent. decis. 498. num. 14. par. 14., decis. 305. num. 3., & seq. par. 15., decis. 250. num. 16., & 23. par. 16.

Utrumque in praesenti casu defuisse contendunt, cum raptus patratus fuerit sub noctem, & per Milites, armata manu, atque eminentio a Comite Giannini habitu. Hunc autem raptum fuisse formalem, & violentum desumunt, tum ex juris præsumptione, quia Baronissa erat in tenera etate annorum 14., plenoque rationis usu destituta Farinacc. quæf. 145. num. 130., & 140., Rot. citat. decis. 498. num. 3., & seq. par. 14. Recent., tum ex judiciali querela statim post raptum ab Avia, Tute, & Sponso designato Boruffia Tributalibus exposita, in qua raptus violentus nuncupatur, & violenter patratus; tum etiam ex iterata depositione Pa-
Tern. XLI.

rochi Byraviensis, qui raptui praetensuit, omnipaque priis oculis inspexit, & jurejurando asseruit, raptum verum, & formaliter interfuisse; tum demum ex ipsa Raptæ confessione, que statim ac pristinam libertatem recuperavit, testata est contra propriam voluntatem, & consensum, invitata, & renitentem, violenter fuisse abductam.

Provocant deinde ad Canonicum Quentell, qui audivisse refert a defuncto Episcopo Olomucensi, Baronissam monuisse, ut in locum tutum se recuperet, & a suo Marito separata aliquo tempore maneret; ipsuperque eumdem Canonicum Authorem fuisse, ut Baronissa a Viro sejungereatur. Hujusmodi tamen consilia tunc solum convenire affirmant, quando Matrimonium praecessit raptus, non vero quando defecit proprii Parochi presentia, quia in isto casu Vir, & Mulier possunt, servata forma Concilii, Matrimonio conjungi.

Negant ulterius, Sponsalia praecessisse, cum de his unus tantum Canonicus Quentell meminerit, & quidem de auditu a Baronissa, dum adhuc Olomucii sub Raptoris custodia morabatur, sed illa prorsus ignorasse reliquos duos Testes formaliter examini subjectos. Ceterum Sponsalia prorsus excludere conantur, animadvertingendo, Comitem Giannini ea nunquam exhibuisse apud Tribunalia Borussa, cum tamen, ad evadendas Raptorum poenas, illorum exhibitionem non omisisset; Atque etiam ex quo Baronissa sollemnia ante raptum Sponsalia inierat cum Barone de Kalcreitter. Atque hinc putant, Sententiam Consistorii Olomucensis Matrimonii validitatem declarasse ob consensum Baronissæ, non autem ob Sponsalia, de quibus nullam fecit mentionem.

Hunc tamen consensum omnino desiderari dicunt, neque ad illum probandum sufficere adductos Testes, qui nec fidem merentur, cu[m] ex his duo post editum testimonium, Judicis partes assumpserint, sententiamque in Causa tulerint Cap. Cum a Nobis de Testib., Can. Nullus unquam, & Can. Nullus introducatur can. 4. quest. 4., nec vim ullam habeant, cum non deponant de re, quam ipsi viderint, vel audierint aut ante raptum, aut in ipso actu patrari raptus, aut post restitutam Baronissæ libertatem, sed solum de auditu ab ipsa Baronissa, dum adhuc in Raptoris domo, & potestate manebat. Multoque minus consensum erui posse ex ore ipsius Baronissæ, quia haec nec in loco tuto, ac libero morabatur, & cum personis alloquebatur arcto necessitudinis vinculo. Familia Giannini conjunctis, ejusque præterea alloquitiones versatiles erant, ac variis modis expressæ. Eademque de causa nullam habendam esse rationem de duobus fosiis Baronissæ nomine anno 1745. inscriptis, de quibus ipsa, postquam libertati fuit restituta, conquesta est, & contra suam voluntatem extorta violenter fuisse, declaravit.

Perperamque opponi, Baronissam in loco libero, ac tuto per aequipollens constitutam censeri debere tum Olomucii, tum Kradistii, cum utrobius ita liberè conversaretur, ut vel aufugere, vel Episcopum adire potuerit. Negant enim primum, per aequipollens suppleri posse, quæ Concilium Tridentinum tanquam formam, ut ajunt substantialem, & necessariam requirit. Deinde contendunt, necessarium fuisse, ut ea omnimodæ libertati, plenæque securitati restitueretur Cap. Accedens de Procarat., ibique Gloss. verb. libera, Cap. Cum locum de Sponsal., & Gloss. verb. Nihil timerre, Sanchez de Matrimon. lib. 7. quest. 13. num. 1. & 2., idque verificatum minimè fuisse de Baronissa, quæ in Ditione hostili, belli tempore, atque inter hostes, procul a patriis laribus versabatur in domo Raptoris, ejusque famulis semper stipata, nec proinde censeri potest, ut in statu libertatis consensum elicere valuerit.

Atque hæc quoad raptum. Quo verò ad alterum nullitatis caput ex defecitu proprii Parochi desumptum, monent in primis, in id Partes convenire, ut irritum fuerit Matrimonium coram Capellano. Campestris Fulnekæ celebratum: unde totam quæstionem versari circa illius renovationem coram Parocco Kradistij. Qua in re duo præmittunt: Primo scilicet, Comitem Giannini cum Kradistij, ad breve tempus moraretur, militiam actu exercuisse, & Austriacis copiis præfuisse. Deinde verò, Baronissam sub illius potestate, ac mancipio viventem, ipsum huc, atque illuc sequi fuisse coactam. Præmittunt, Milites, qui Castra sequuntur, ex Constitutione san. mem. Benedicti XIV. pro universo Austriaco Exercitu edita, privativè quoad Sacra menta subjici Capellano majori, vel ei, qui ab ipso fuerit legitimè deputatus: Milites verò, Præsidarios, subjectos esse Parochis Locorum, in quibus præsidia sunt constituta. Addunt, quod si eo tempore matrimonium contrahi contingat inter personaç, quarum una militaris sit, & occasione itationis in Loco Præsidii moretur, altera verò ejusdem Loci Parocco sit subjecta, tunc ex præscripto ejusdem Constitutionis tam Parochus Loci, quam Sacerdos Exercitus a Capellano majori deputatus, hujusmodi matrimonio simul debeant interesse.

Hisce præmissis contendunt, matrimonium a Comite Giannini initum cum Baronissa de Poppen, non coram Parocco Kradistij, sed coram Capellano Exercitus debuisse renovari. Neque audiendos esse, qui cumdem Comitem Giannini pro vago Milite declamant, cum probati negant, ipsum vel nullum habuisse domicilium, vel illud deseruisse, quorum alterutrum ad inducendam Vagi qualitatem requiritur Barbos. in Concil. Trident. sess. 24. de Reform. cap. 7. num. 2., Ferrar. in Bibliothe. verb. Vagus nunc, i... Immerito quoque regerti, tempore renovati matrimonii, ob evulgam

tamen pacem, Exercitus fuisse dimissos ; Milites ex albo deletos. & ad suos lares redire jussos. Patentur quidem obsignata, non tamen ratihabita pacis foedera, proindeque Comitem Giannini, qui Miles adhuc erat, & Austriacis copiis praeerat, animum permanendi Kradistij non habuisse, prout ad domicilium acquirendum opus fuisse. *Savaber de Matrimon. lib. 3. diss. 23. num. 14., Barbos de Paroch. par. 2. cap. 21. num. 35., & seq.*. Quae de Comite Giannino affirmant, eadem de Baronissa praedicari, eisque convenire existimant ; cum Benedictina Constitutione foeminas etiam comprehendat Castra quoquo modo sequentes.

Sustinent præterea, jurisdictionem Capellanis Militum in eadem Benedictina Constitutione tributam, non esse cumulativam cum Parochis Locorum, sed privativam ; idque deprehendi tum ex politica, atque oeconomica moderandi Exercitus ratione, quæ Prætoribus, seu, ut vocant, Auditóribus Generalibus, tota committitur, *Arumeus de jur. public. Imperat. tom. 3. cons. 16. num. 42., Rot. post Card. de Luc. in Mantiss. decis. 36. num. 13. lib. 9. tom. 3., & decis. 37. num. 6., & 7.*, tum etiam ex Juris Canonici sanctione, & Ecclesiæ disciplina *Raphael de Villosa de Milit. fugit. cap. 20. §. 2. n. 4., Vvanespen. in jus Eccles. univ. par. 2. tit. 12. cap. 5. num. 16.* ; atque hisce legibus sese conformasse sancti mem. Bened. XIV. in citata Constitutione affirmant. His addunt observantiam depromptam ex depositionibus Capellani majoris, nec non duorum universi Exercitus Generalium Auditorum, atque etiam Capellani Prætoriani, ex quibus evinci ajunt, Parochum tam Comitis Giannini, quam Baronissæ de Poppen, esse privative debuisse Exercitus Capellatum.

Nec satis constare censem de sequuta matrimonii renovatio-ne coram Parocco Kradistij, de qua nihil testati sunt Canonicus Rolsberg, & Monialis Ursulina, quamvis pro Matrimonio ambo propenderent. Despiciendum verò Testimonium Canonici Quentell pluribus refertum falsitatibus, & contradictionibus. Nihil præterea certi erui posse ex duobus Testibus, qui Matrimonio adstiterunt, cum unus jamdudum obierit, & alter absque juramento depositio-nem exaraverit, deindeque ad jurandum adactus, respon-dere recusaverit. Ac demùm attendi non debere Matriculam a Paroco tunc temporis Kradistensi in suis libris Paro-chialibus scriptam, utpotè fraude confectam, & de mendacio suspectam.

Tandem in qualibet dubietate, proponunt, locum esse ju-ramentum a Comite Giannini præstanto, quod semper adhibeti asserunt, quoties semiplenæ adfunt probationes, nec, inspecta rei, de qua agitur, qualitate, magis concludentes haberi possunt *Vinn. select. jur. quest. lib. 1. cap. 42., Boer. decis. 85. num. 3., & seq., Sperell. decis. 75. num. 58., & seq.* Et plura adesse juramenti suppletorii exempla, quod præ-serv-

sertim præstari solet a Muliere, de cuius Viri impotentia, certò non constiterit Cap. 1., & Cap. Laudabilis 5. de frigid. Atque etiam admitti in Matrimonio spirituali, quoties per se metus probationes non exhibentur, vel quia pierunt, vel quia metus fuerit occulte illatus Pignattell. consultat. Canon. 4. num. 9. tom. I.

Sed contra hæc Matrimoni Defensor illius validitatem tuerit, & neque ex causa raptus, neque ex defectu proprii Parochi irriatum haberi posse contendit. De raptu animadvertit, illum Jure quidem Cæsareo perpetuum fuisse Matrimonij impedimentum Leg. unic. §. Et quidem Cod. de rapt. virg.. In veteri autem Jure Canonicō gravissimè quidem prohiberi Matrimonium Raptoris cum Raptis: nullum tamē verbum adhiberi, quo irriatum declaretur. Hinc arguit, veteres Canones fuisse ad summum pñales, quatenus nimirum Matrimonium Raptorem inter, & Raptam impediabant. Impedimentum vero in duobus casibus intelligendum putat, quando scilicet defecisset consensus Raptæ in matrimonium cum Raptore; vel quando Raptæ Spontalia cum altera Persona per verba de præsenti antea iniisset, *Gloss. in Sum. caus. 36. quæst. 2. verb. Nunc queritur in fin.*, & *ibid. cap. 1. verb. Eos, qui rapiunt.* Cæterum, antiquo Ecclesiæ jure vetitum in perpetuum nequaquam fuisse Raptoris cum Raptis matrimonium, constare afferit ex *Cap. Cum. causam 6.*, & *Cap. Accedens 7. de Raptor.*, atque ex his etiam reprehendi, vim in raptu solis Parentibus illatam, constituisse crimen raptus, non tamen impedimentum dirimens matrimonium, dummodo Raptæ consensum in matrimonium præstisset.

Antiquam Sacrorum Canonum disciplinam nullimodè a Concilio Tridentino immutataam affirmat, sed rantummodo constitutum ab eo fuisse modum magis accuratum explorandi consensum Raptæ, ut matrimonium cum Raptore posset contrahere, & ideo decrevisse, ut Raptæ a Raptore sejuncta, in loco tuto, & libero collocaretur. Id autem ex eo desumit, quod Concilium sess. 24. de Reform. Matrimon. cap. 1. definivit, dissensum Parentum matrimonii validati non officere; vel etiam quia congrue Parentum, vel Tutorum satisfactioni Concilium minimè prospexit, nec præcepit, ut illis raptæ Puella restitueretur.

Admittit, Concilium sub juris dispositione reliquise interpretationem nominis *Raptoris*, & *Raptæ*, non tamen *ad omnem*, & *solanum* juris communis dispositionem; alioquin sequeretur, ex Tridentini mente, ut stuprum dirimeret matrimonium, quia stuprum dicitur raptus *Canon. Raptus caus. 27. quæst. 2.*, & *caus. 36. quæst. 1.*. Præterea violenta Meretricis abductio in Jure Civili non reputatur raptus *Leg. unica*, *Cod. de rapt. Virgin.*, ibique *Glossa verb. Virginum bene*.

bonistarum. Et tamen in jure Canonico est raptus, & parit impedimentum Ferrar. in Biblioth. verb. *Impedimenta artic. 2. num. 123.* Prout etiam raptus Viri factus a Muliere sub iuris dispositione comprehenditur Menoch. de arbitr. cas. 291. num. 11., Sanchez de Matrimon. lib. 7. disput. 12. num. 24., & seq., sed ex jure Canonico Matrimonium non dirimit Barbos. ad Concil. Trident. sess. 24. de Reform. cap. 6. num. 5., aliique apud Ferraris loc. sup. citat. num. 124.. Infert proinde, non aliam fuisse Concilii mentem, quam consulendi libertati Mulieris Raptæ, ut in Matrimonium cum Raptore liberè posset consentire, nulla prorsus habita de consensu Parentum, vel Tutorum ratione, atque in hanc sententiam plures convenire Doctores, quos congerit idem Ferrar. loc. cit. num. 117.

Neque aliud evinci ex geminis decretis Sacrae hujus Congregationis relatis a Rigant. ad Reg. 49., Cancell. num. 70. & 82.; cum non constet, ea decreta prodiisse in hypothesi Matrimonii dissentientibus Parentibus contracti a Muliere, quæ consenserit *tum in raptu*, *tum in Matrimonium*, quorum utrumque copulativè requiritur, ut raptus Matrimonii substantiae non officiat. Nilque obesse clausulas in posteriori decreto adjectas = *Dum tamen sit raptus juxta terminos Juris communis* =, quia ex referenda sunt ad consensum, quem Mulier rapta non sponte, sed falsis suasionibus, ac malitiosè seducta præstiterit, atque hoc modo illas intellexisse Sac. Rotæ Tribunal in Leodien. nullitatis Matrimonii decif. 75. num. 9., & seq. par. 17. Recent.. Nec diversimodo intelligi posse, alias decretum aperte pugnaret cum dispositione Concilii Tridentini, quod Parentum consensum ad matrimonii validitatem minimè requirit.

Ex his ergo infert, ad irritandum matrimonium ex causa raptus, invictissimis argumentis probandum esse defectum consensus Baronissæ in raptum. Ad id autem nihil conferre testimonium Parochi Byraviensis, quia unicus est, & singularis: Neque ipsius Baronissæ confessionem in Aula Borussiæ editam, quia pro matrimonii dissolutione tunc instabat, & ad proprium commodum deponebat, Cap. Si Testes s. Nullus, & s. Omnibus caus. 3. quæst. 2., & 3.. Nilque pariter attendi Comitis Giannini confessionem, ut potè quia Baronissæ formalem raptum alleganti mordicus ipse contradixerit, & ad tertiam usque instantiam sese opposuerit. Rejiciendas quoque esse querelas a Tutoribus, & ab asserto Sponso contra eundem Comitem Giannini expostas; cum in his mentio tantum de materiali raptu habeatur, nullumque adsit argumentum, ex quo Baronissæ disensus elici valeat.

Insuper adversus hæc omnia opponit testimonium Canonici Quentell, & alterius Canonici Rolsbergh, nec non Sanctimonialis Ursulinae, quæ arcta necessitudine Baronissæ conjun-

conjecta erat; atque etiam objicit repetitas ipsius Baronissæ declarationes, quas plurimi faciendas sustinet, eo quia emissæ fuerunt cum Personis, quibus maxima familiaritate utebatur. Ex his arguit, minimè dubitari posse, quin Baronissæ abductio sequuta fuerit ipsa consensiente, atque optante ut matrimonium cum Comite Giannini contraheret, neque idecirco in isto casu opus fuisse, ut Raptæ a Raptore sejungeretur, quemadmodum in hypothesi veri, & formalis raptus Concilium præscribit.

Ad alterum propositæ nullitatis caput ex defectu proprii Parochi desumptum, adverxit, Breve San. mem. Benedicti XIV. ad casum, de qua agitur, aptari non posse, cùm illud comprehendat Personas militares, quæ ob accidentales, & temporaneas sive hybernas, sive aestivas, aut etiam presidiales stationes ibi pro tempore commorentrur, neque id verificari de Comite Giannino, qui in Oppido Kradistij stationis causa non permanebat, neque ibi militares copiæ, eorumque Capellanus extabant. Addit, nullam in eodem Brevi reperiunt clausulam Matrimonia aliter facta irritantem, & ex hoc infert, Matrimonia esse quidem illicita, non tamen nulla. Observat etiam, idem Breve esse tantum facultativum, non verò privativum, nec adimere Parochis facultates de jure competentes; cum facultates nunquam censemantur uni ademptæ, & alteri privative tributæ, nisi apertis verbis id fuerit expressum Rot. decis. 316. num. I. §. Neque hujusmodi par. 14. Recent.

Maximè quia jurium præservatio in qualibet Principis concessione semper præsumitur Cap. Cum dicat de Eccles. ædific., Cap. Quamvis de Rescript. in 6., Leg. 2. §. Ne quis a Principe ff. Ne quid in loc. public., Leg. Ne unus Cod. de emanicip. liber. . Inhærendum proinde tantummodo afferit literæ Brevis Benedictini, rejectis attestationibus Capellani majoris, & Austriaci Exercitus Auditorum affirmantium, facultates hujusmodi ipsi majori Capellano, ceterisque Campesribus Capellani fuisse impertitas. Inapplicabiles autem esse auctoritates a Defensoribus Comitis Giannini hac super re allegatas, quia ex iis nullo modo firmata dignoscitur privativa Capellanorum Exercitus jurisdictione, cum omnimoda Parochorum exclusione.

Perperamque objici dicit, Comitem Giannini, ut potè Militiæ addictum, animum acquirendi domicilium Kradistij habere non potuisse. Respondet enim, ad Parochialitatem acquirendam non requiri domicilium, sed simplicem habitationem sufficere, Fagnan. in Cap. Significavit de Paroch. num. 27., Panimoll. decis. 166. num. 24, vel ad sumnum unius tantum mensis permanentiam verificari oportere. Fagnan. ibid., Bened. XIV. in Confite. incipien. Paucis ab hinc annis. Satis autem constare dicit, Comitem Giannini facultatem recedendi a militia obtinuisse, ipsumque Olomou-

cio ad Oppidum Kradistij sese cum Baronissa contulisse, animo ibidem commorandi, & ut valide Matrimonium renovaret, prout Episcopus Olomucensis, & prudentes, doctique Viri illi suaserant. Concludit itaque, quod, dum Kradistij moratus est, illius loci Parocho subiectus fuerit, coram quo ritè potuerit Matrimonium renovare.

De sequuta verò renovatione dubitari non posse existimat; cùm ea desumatur, tum ex Parochiali Codice, tum ex Parochi depositione, tum etiam ex formalí examine unius ex Testibus in eo actu adhibitis. Nec obesse, quod renovationis actus ignotus fuerit Canonico Rolsberg, & Moniali Ursulinæ, vel quod prædictus Testis formiter repetitus, sub jurisjurandi religione testimonium non perhibuerit. Quo enim ad primum regerit, nullam adfuisse necessitatem renovationem Matrimonii patefaciendi: Quo verò ad alterum contendit, ex deficientia juramenti non inferri denegatam a Teste fuisse renovationem; & Comiti Giannino imputandum, si juris remedii illum secunda vice ad respondendum non impulerit. Post hæc plura congerit, ut diluat argumenta a Defensoribus Comitis Giannini proposita, quibus fidem detrahere conantur Parochiali Libro, in quo renovati Matrimonii particula continetur.

Denique de juramento suppletorio a Comite Giannini præstanto, animadvertisit, illud in causis gravioribus non admitti *Gloss. in Cap. Mulier verb. Absolutio in fin. de jur. juran.*, ibique *Hofstien. Cap. 1.*, & *Card. Zibarelli num. 2.*, & *17.*, præsertim in Causis Matrimonialibus, *Birbos. de offic.*, & *poteſt. Episcop. allegat. 84. num. 10. part. 3.*, *Rot. decis. prima num. 14. & 15. de Sponsal.*, & *Matrim. coram Falconer.*, & quando pares sunt utriusque Partis probations, quæ invicem elisæ remaneant *Menoch. de arbitr. lib. 2. centur. 2 cas. 190. num. 19.*. Nec ad rem esse adducta exempla, cùm in uno & su auctoritates ibidem allatæ præsupponant Medicorum judicium de Viri impotentia, in altero verò satis validæ exhibitæ fuerint conjecturæ, adminicula, & præsumptiones, *Pignattell. consultat. canon. 4. tom. I. num. 9.*, quorum neutrum in præsenti casu concurrit.

Hæc sunt, quæ in hac Causa tam pro parte Comitis Giannini, quam a Defensore Matrimonii ex Officio deducuntur. Plura sanè ad rem pertinentia adnotavi in folio diei 29. *Julii 1769.*, quod Eminentissimi PP. iterum perpendere deprecantur. Nonnulla tamen hic rursus attingere juvat. Et quoniam præcipua difficultas versatur circa veri raptus naturam, & qualitates, operæ pretium erit in primis animadvertere, raptum definiri = *Violenta feminæ abductio de loco ad locum causa Matrimonii* = Tria prindè ad constituentium raptum formalem ex communī sententia requiruntur, primo scilicet, quod adsit abductio; deinde quod ea directa sit ad matrimonium; & demum, quod sit violenta,

vel

vel physicè per violentam manuum injectionem, vel morali-
ter per minas, & gravem metum; quibus addunt nonnulli
importunas etiam suasiopes, doua, aut alias amatoria artes
Faganæ. in Cap. Accedens 7. de Raptor.

De Raptu quoad Matrimonium, alia in Jure Civili, alia in Jure Canonico constituta inveniuntur. Jure namque Civili consistere non poterat matrimonium Raptorem inter, & Raptam, etiamsi Parentum, vel utriusque Partis consensu accederet Leg. unic. §. Et quidem, Cod. de Rapt. Virg., idque apud alias quoque gentes fuisse observatum, habetur ex Gonzalez loc. citat. num. 2.. In Jure autem Canonicus quidquid senserint nonnulli apud Clericat. de Sacram. Matrimon. decis. 33. num. 3. existimantes, ex antiqua Sacerdotum Canonum præscriptione, raptum fuisse saltem in aliquibus Ecclesiis impedimentum perpetuò dirimens matrimonium Raptorem inter, & Raptam; certum tamen est apud omnes, a seculo XI. ratum fuisse habitum matrimonium Raptoris cum Rapta, dummodo istius consensu accederet. Etenim in Cap. Accedens 7. de Raptoribus, sic legitur = *Rapta Puella legitimè contrahet cum Riptore, si prior dissentio transeat postmodum in consensum, & quod antea displicuerit, tandem incipiat complacere, duamodò ad contrahendum sint legitima personæ =* Et Jure novissimo a Sacro Concilio Tridentino sef. 24. cap. 6. de Reform. Matrimon. decretum fuit, inter Raptorem, & Raptam, quasdiu ipsa in potestate Raptoris manserit, nullum posse constitere Matrimonium. Quod si Rapta a Raptore separata, & in loco tuto, & libero constituti, illum in Virum habere conseruerit, eam Raptor in Uxorem habeat =

Circa hujuscemodi decreti intelligentiam maximè inter se dissentient Authores. Plures enim existimant, per hujusmodi decretum renovatum fuisse Juris Civilis rigorem tam quoad poenas, quam quoad matrimonii prohibitionem, donec Rapta in Raptoris potestate existeret, etiamsi mutato postea consilio, ejus liber, & perfectus consensu accederet. Atque hinc inferunt, quod sicut in Jure Civili, ita in novissimo quoque Jure Canonico, abductio Puellæ consensientis, invitatis tamen, vel ignarlis Parentibus, aut aliis, sub quorum potestate, & tutela maneret, verum raptum constitutus quoad matrimonium contrahendum; propterea quod etiam in ipsis Puellis, seductionibus facile subjectis, ob sexus, atque etatis imbecillitatem, violentia interpretativa presumitur Card. de Luc. adnotat. ad Concil. Trident. discurs. 28. num. 13.

Hujus sententiae vindices nituntur duobus Sacrae hujus Congregationis decretis apud Rigant. ad Regul. 49. Cancellar. num. 70., & 82.. Cum enim ageretur de violenta abductione Puellæ consensientis, sed invitatis Parentibus, Sacra Congregatio censuit, hujusmodi Raptorem, secundum ea T. Tom. XLI.

quæ proponuntur, comprehendi tam quoad pœnam, quam quoad Matrimonii prohibitionem in decreto cap. 6. sess. 24. de Reform.. Similiter cùm die 24. Januarii 1603. propolitum fuisset dubium = An Raptore Mulierum, quæ raptui consenserint, comprehendantur quoad pœnam, & Matrimonii prohibitionem in decreto Concil. Trident. cap. 6. sess. 24. de reform. Matrimon., fertur, a Sacra Congregatione fuisse responsum, Concilium procedere etiam in Muliere volente, dum tamen sit raptus juxta terminos juris civilis.

Alii tamen censem, ex jure novissimo Concilii Tridentini nil aliud de Sacrorum Canonum benignitate sulle innovatum, quam modum; & formam legitimè explorandi Raptæ consensum, priusquam cum Riptore matrimonium contrahere posset. Cum enim in citu. Cap. Accedens 7. de Raptor. id unum requireretur, ut Rupta consensum præstaret in matrimonium, nulla habita ratione, quod ea apud Raptorem, & in illius potestate versaretur; idecò Concilium Tridentinum statuit, ut non aliter hujusmodi consensus pro legitimo haberetur, quam si Rupta a Raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta in matrimonium consentiret. Juxta hanc sententiam Raptus habendus non esset pro impedimento matrimonium dirimente, quoties Puella consensiat, licet Tutores, vel Parentes dissentient. Qui ita sentiunt Authores, cohædere hæc ajunt Concilii Tridentini menti, quam non aliam fuisse dicunt, nisi ut matrimonii libertati consultum esset, sed nunquam requisivisse consensum Parentum, vel Tutorum, quibus etiam invitis, & renuentibus, validum esse matrimonium, definiverat ibid. cap. 1., neque ullo modo declaravit, Pueras raptas restituendas esse Tutoribus, vel Parentibus, prout opus revera fuisse.

Cæterum dissimulari non debet, quod ad excludendum raptum non sufficit, ut Puella in illum consensiat, nisi simul probetur, quod consenserit in Matrimonium cum Raptore. Fieri enim potest, ut Puella consensiat in raptum, sed in Matrimonium dissentiat; neque enim ex consensu in raptum inferri necessariò debet consensus in Matrimonium. Oportet itaque, ut copulativè evincatur consensus ad utrumque, & hac forsitan deficiente probatione factum est, ut Sacra Congregatio decerneret, Raptores Mulierum, quæ in raptum tantummodo, non verò in Matrimonium consenserunt, comprehendendi quoad pœnam, & Matrimonii prohibitionem sub decreto Concilii Tridentini cap. 6. de reform. Matrimon.

Consensus verò etiam in Matrimonium potissimum eruitur ex iis, quæ raptum præcesserunt, cuiusmodi sunt prævii ineundi Matrimonii tractatus. Cuius autem generis hujusmodi tractatus esse debeat, non æquè apud omnes certum est. Sunt enim aliqui, qui sufficere putant generales etiam

etiam pollicitationes a Viro factas de ducendo Puellam in Uxorem, & ab ista acceptatas; Alii censem, tam validum, & perfectum tractatam requiri, ut pro Matrimonio penè haberetur, nisi Parochi, & Testium praesentia deficeret Card. de Luc. discr. 5. de Matrimon. , & discr. 28. ad Concil. Tridentin. num. 16.

Ponderandum proinde, an Baronissa de Poppen consenserit tum in raptum, tum in Matrimonium cum Comite Giannini: An consensus in Matrimonium desumi possit ex iis, que raptum præcesserunt, vel ex iis saltem, quæ in suis familiaribus colloquiis eadem Baronissa testata est. Carta videnda in folio diei 29. Julii 1769., ut deinde omnibus, tum facti circumstantiis, tum juris inspectionibus, assueta maturitate perpensis, judicium prodeat EE: VV:, a quibus queritur.

An sit standum, vel recedendum a decisio, in casu &c.

In decisio.

NULLIUS LEPRINIANI CAPELLANÆ. Hærede insti-
tuta Ecclesia Societatis B. Mariae Angelorum Terræ Le-
priniani, Angelus Carderi in ejus postremo elogio imperata
celebratione Sacrorum, & Anniversarii facienda certis anni
diebus in Sacello Divi Josephi, jussit, ut celebratio fieret a
Sacerdotibus filiis Augustini Carderi, quos præferri voluit,
iisque deficientibus præsidiendum mandavit il Prete a lui
più prossimo, ma che sia di Casa Carderi. Anno 1759. ad hoc
pium Legatum electus a Confratribus fuit Clericus Ca-
rolus Carderi; electionem hanc impugnavit Josephus Car-
deri nomine Dominici filii tanquam Agnati, & proximioris,
sed postea idem Josephus a lite recessit, & Carolus ad
hæc usque tempora Capellaniam obtinuit.

Sess. 22. cap. 6.
de Reformat.

Nupèr autem Confratres ad novam electionem devenerunt,
& Nicolaum alterum ejusdem Josephi filium nominarunt.
Obstigit Carolus, habito ad Sacram Congregationem re-
cursu; de Capellania adjudicatione fuit disceptatum,
diebus 3. Augusti, & 14. Decembris anni elapsi, cumque
nihil fuerit resolutum, idcirco pro tertia vice idem du-
biu[m] in calce denuò transcriptum EE. PP. definiendum
proponitur.

Plura sanè de proximioritate, & agnatione Nicolai deducta
sunt in folio diei 13. Julii anni præteriti, quibus ipse modo
addit particularis ex Parochialibus Baptismatum, & Ma-
trimoniorum libris extractas, ut Augustini originem, suam-
que descendantiam a Dominico, qui fuit Augustini frater,
per medium Josephi Patris, & ejusdem Dominicæ filius
osten-

ostendat. Impugnat autem descendantiam Caroli, quem originem ducere afferit a Thoma de diversa Familia Carderri Terræ Mørupi, eumque per interpositas personas Savi Caroli Avi, & Stephani Proavi a quondam Savo Seniore provenire affirmat.

Sustinet præterea, neminem in tota Caroli descendantia reperi, qui vel nomine conformis sit personis in agnatione Augustini comprehensis, uno excepto Thoma Testatoris Patre, quem confundi non debere inquit cum altero Thoma Caroli Patre, eo quia ille filius fuerit Angelii, & usque ab anno 1647. Uxorem duxerit, hic verò Patrem habeat Carolum Savii, & nonnisi quam anno 1727. Matrimonium contraxerit. Nec quidquam prodebet Stemmati similitudinem, tum quia Caroli Familia nullum gentilitem Stemma habuisse dicit, tum etiam quia Stemma, quod super sepulchrum Hortentie ipsius Matris insculptum cernitur, cum Testatoris Stemmata non cohæreat.

Denique nil Carolo prodebet putat decennalem possessionem, quia non agitur de Capellania, sed de simplici Misericordia legato: Et quamvis Testator facultatem tribuerit, ut hujusmodi legatum in titulum quoque Capellaniæ posset constitui, id tamen filiis tantum Augustini tributum fuisse, contendit.

Pro parte Caroli nihil novi hactenùs deductum est, quamvis pluries fuerit monitus, & documenta, quæ a Nicolao exhibentur, fuerint a longo jam tempore in actis producta. Supereft itaque, ut resumptis prioribus istius Causæ filiis Esmi PP. dignentur definire.

An, & cui sit adjudicanda Capellania, in casu &c.

Adjudicandam esse Carolo,

*Seff. 23. cap. 18.
de Reform.*

ROMANA, SEU TUDERTINA. Locum pro Civibus Castri Collis Valentia vacantem in Collegio instituto sub nomine Nicetæ Laffi, & alteri Collegio Nationis Umbriae unito, obtinuerat in Congregatione diei 17. Junii 1769. Clericus Angelus Ceva, sed collato eidem postea Canoniciatus Collegiatæ Ecclesiæ Terræ Aquæspartæ, ad eumdem vacantem locum nominationem, & anprobationem ab Episcopo Tudertino obtinuit Clericus Joseph Ceva iussis Angeli germanus frater. Concessa tamen Marchioni Sacripantes, ad quem jus eligendi juvenes spectat, nova audientia contra resolutionem favore Clerici Angeli captam, tria dubia proposita fuerunt in Congregatione diei 3. Augusti 1771.

*I. An sit standum, vel recedendum a decisio*n*, in casu. II. An Clericus Joseph Ceva sit admittendus ad locum in Collegio Nicetæ Laffi*

Laff, in casu. III. An constet de attentatis, & quonodo sint illa purganda, in casu, sed ob non satis probatam a Josepho civilitatem dicti Castri Collis Valentiae, prodidit resonum Dilata, & coadjuventur probationes. Viden. folia diei 28. Januarii 1769., & 13. Julii 1771., in quibus tota facta series, cum rationum momentis hinc inde adductis late habentur.

Novis nunc additis juribus contendit Clericus Joseph, satis constare de ejus qualitate civica, & domiciliaria Castri Collis Valentiae. Probat enim, Angelum Seniorem Ceva ejus Avum anno 1702., derelicta Nucerina Civitate, se transluisse ad dictum Castrum, ibi domum extruxisse, bona comparasse; duo scama in Parochiali Ecclesia profamiliae commodo acquisivisse, & in eo cum Uxore, & familia ad obitum usque jugiter commorasse. Ambigi ideo non posse, dictum Angelum verum, & proprium domicilium in eo fixisse, semel ac primævo derelicto domicilio novum in Castro Collis Valentiae quæsivit, construendo ibi domum, bonaque aquirendo, & ad obitum usque jugiter morando.

Hoc autem domicilium in eo Castro ab Avo contractum, semper a Carolo Patre deinde retentum, ac servatum fuisse: Is enim ibi domum semper retinuit apertam, bonaque posedit, omniaque Civium onera tulit, & majori anni parte commoratus est, etiamsi anno 1733. aliam domum Tuderti aquisiverit, hujusque civilitate fuerit donatus, atque ibi etiam aliqua anni parte moram traxerit vel causa educationis filiorum, vel propter alia negotia. Arguit hinc, defuisse animum derelinquendi domicilium jam in dicto Castro aquisitum, & ob id familiam Ceva in eodem Castro omibus gaudere juribus, privilegiis, & oneribus, quæ domiciliaria familie subeunt, & respectivè fruuntur.

Et revera, ut prosequitur, non solum omnes ex familia Ceva expressè declararunt, se verum domicilium in eo Castro habuisse, & habere, sed ipsum præterea Magistratum Tudertinum explesse edixisse, familiam Ceva esse domiciliariam dicti Castri: & Episcopus Tudertinus testatur, Clericos Ceva esse dicti Castri domiciliarios, ac demum Examinatores Synodales Clericum Josephum tamquam de Colle Valentiae examini subiecisse. Patere idcirco, familiam Ceva semper habitam fuisse pro domiciliaria dicti Castri, & nunquam primævum ejusdem domicilium dereliquisse; Cetera, videnda sunt ex folio diei 13. Julii proxime elapsi.

Contra verò Marchio Sacripantes repetit, Clericos Angelum, & Josephum fratres Ceva nec origine, nec nativitate, nec adlectione, vel domicilio Cives, ac municipes esse Castri Collis Valentiae. Non origine, vel nativitate, cum tam ipsi, quam ipsorum Parentes in Tuderina Civitate ortum habuerint: Non adlectione, cum nunquam fami-

Iia Ceva inter homines dicti Castrorum fuerit cooptata , nec de adlectione acquirenda unquam cogitaverint : non demum *domicilio* , quia hoc fixum fuit in Civitate Tudertina , nulloque modo probatur animus perpetuo in eo Castro habitandi , ad quod nonnisi vel causa rusticationis , vel culturæ bonorum , vel causa aliorum negotiorum homines ex familia Ceva aliquando se contulerunt .

Hinc non obesse , quod domum apertam in eo Castro retinuerint , bona possederint , ac sapienter ad dictum Castrum se contulerint . Inquit enim solum factum materialis habitationis absque animo perpetuo habitandi ineptum esse ad qualitatem civicam inducendam , aquirendamque : In hoc discriminari cives a forensibus , ut illi una cum habitatione animum perpetuo habitandi habeant , hi vero materiale tantum habitationem obtineant , animusque ipsis desit perpetua habitationis . Et revera usque ab anno 1707. Angelum Ceva Ayum descriptum fuisse in libro status animatum Parochiæ S. Praxedis Tudertinæ , ibique verum domicilium cum animo perpetuo habitandi fixisse . Spernenda idcirco esse nova monumenta nuper ex parte familiæ Ceva adducta solam materiale habitationem , non vero animum perpetuo habitandi comprobantia , Reliqua videnda sunt ex citato folio diei 13. Julii proxime elapsi .

Certum in jure est , ad Civilitatem aquirendam non sat esse quamcumque materiale habitationem etiam decennalem , vicennalem , & trigenariam , nisi conjuncta sit cum animo ibi perpetuo habitandi *Rota in Pampilonen*. Admissio nis 14. Januarii 1752. §. 7. cor. Caniliac. , & in Brixien. Canoncasus 11. Maii 1753. §. 12. coram Matthejo . Semel autem aquisito in aliquo loco domicilio , non aliter idem amittitur , nisi clare , aperteque constet , illud derelictum fuisse , novumque alio in loco aquisitum 1. non utique , leg. *domicilium ad municipi*s Et *Rota in Romana Matrimonii* 2. dec. 1720. §. Nam coram Gamaches . Nihil tamen repugnat , quominus in diversis locis , ac Civitatibus quis domicilium aquirat , ac eodem tempore retineat *Rot.* dec. 431. num. 6. part. 18. rec.

Quæstio itaque ex facto pendet , an nempe familia Ceva domicilium aquisiverit in Castro Collis Valentiae illudque modo etiam retineat . Quid ergo inspecta fundationis litera , ac probationibus nuper adductis dicendum in casu sit , EE. Patres edicent , quum iterum queratur .

- I. *An sit standum , vel recedendum a decisio n in casu &c.*
- II. *An Clericus Joseph Ceva sit admittendus ad locum in Collegio Nicetæ Laffi in casu &c.*
- III. *An constet de attentatis , & quomodo sint illa purganda in casu &c.*

Non proposita cum sequentibus .

TAURINEN. IRREGULARITATIS, Corrupti mores in causa forsan fuerunt, ut Jo: Baptista Pater in suis testamentariis tabulis, sola eidem relictæ legitima, reliquorum bonorum heredem fecerit Diaconum Joannem ex Vincen-
tio altero filio Nepotem. Hinc Joannis in heredem indignatio, & odium, quod nec Parochi monitiones, nec Amicorum consilia lenire potuerunt; pluries enim probris Nepotem lacepsivit, eumque interficere velle minatus est. Quadam die furore percitus in aream Domus hæredis se contulit armatus gladio, & quum ibi contumeliosa verba proferret contra honestatem Nepotis, objurgatus ob id a propria Matre, non erubuit, lapidibus impetere ipsam, Matrem, & Sororem, adeout istæ nonnisi quam clauso Domus ostio ab instanti periculo sese subducere curaverint, Inter hæc Clamoribus Populi, qui accurrerat, & furens cohibere conabatur, expergefactus Diaconus, qui in proxima Doma dormiebat, ad opem ferendam Mulieribus foras egressus fuit sclopo armatus. Hunc ergo cum vidisset Patruus, gladii ictum in eum minus vibravit; Diaconus verò Sclopum explosit, Patruumque vulneravit, postea Diaconus in terram prolapsus septem vulneribus sauciatus fuit. Patruus data Nepoti venia postridie occubuit: Nepos autem post diutinam latalem ægrotationem tandem convulxit.

Casus accidit in Oppido, quod vocant *Cavalier Maggiore* anno 1754. Sententia Curiæ Archiepiscopalis Taurinen, Diaconus declaratus fuit irregularis, & per Semestre in Religiosa Domo pena nomine detentus. Post annos sexdecim dispensationem petiit ab irregularitate, sed fuit rejectus: Proposito enim in Congregatione diei 15. Decembris 1770. dubio = *An sit consulendum Ssno pro gratia dispensationis in casu &c.* = responsum prodiit = *Negativ* = Iterum modò Diaconus Orator EE. VV. pietatem, & clementiam supplex exorat, ut ad Ordinum, quos jam suscepit, exercitium restituatur, aditusque eidem recludatur ad obtinendum Præsbyteratum. Hanc gratiam exoptant tum Parochius, tum Magistratus Oppidi del Cavalier Maggiore, qui omnes de bonis Diaconi moribus, ac de vivendi ratione Ecclesiastico Viro digna restantur, eumque maximè profuturum existimant illius Loci Ecclesiæ, quæ Sacerdotibus indiget. Id ipsum confirmat Archiepiscopus in prolixa relatione, quæ iterum circumfertur. Postquam enim pessimos defuncti Patrui mores enarravit, probam Diaconi Nepotis vitam, atque exhibita hac usque non laevia penitentia, & constantis emendationis indicia, nec non pietatis, ac Religionis officia recensuit, ex quibus indigenarum ædificatio, profectusque emergit, Oratorem gratiam promereti censem, atque ita concludit = *Id insuper*

flagitante Ecclesiæ Parochialis SS. Michaelis, & Petri dicti Loci Caballarii majoris, cui Orator adscribitur utilitate, attesto exiguo Sacerdotum ibique ministrantium numero.

Orator verò ut dispensationem alsequatur, advertit, ex jure tam civili, quam Canonico immunem esse a pena, qui ob necessariam sui defensionem, & cum moderatione inculpatæ tutelæ aggressorem occiderit Puffendorf. leg. 16. cap. 5. in princip. de defens. sui, Paul. in leg. 45. §. penult. 17. ad leg. Aquil., Bohn. Iur. Canon. tom. 3. cap. 305. tit. de homicid. necess.. Necessarium verò fuisse dicit homicidium a se commissum, quia alias suam vitam tueri non potuisset, cum Populi circumstantis multitudo fugam impediret, & hac de causa in terram ceciderit, ac Patrius, cuius indolem, atque adversum Animum non ignorabat, in ipsum distretto gladio insevierit. Hinc non alia ratione mortem evadere potuisse, & ideo a culpa fuisse immunem, nec irregularitatem incurrisse Clement. unic. de homicid. neces.

Observat insuper, ipsum non ob homicidium fuisse irregularē declaratum, sed quia periculo sese exposuerit. Sustinet tamen, neque ex hoc irregularē dicē posse, quia non sponte, sed coacte restitit Aggressor, qui propriæ Matri, Sorori, totique Familiae iūtiabatur; Naturali autem jure cautum esse, non solum ad Parentum, sed etiam ad defensionem Amicorum posse Aggressorē occidi Bohn in jus Canon. tom. 3. tit. de homicid. neces. 12. num. 25., Cavar. leg. 6. num. 5. Præsertim quia clamoribus Populi ē somno repetente excitatus, videns Joannem Patrium in Matrem, & Sororem insevientem, subito accurrit, & involuntario, atque inopinato periculo sese objecit,

Cæterū quocumque modo irregularitatem contraxerit, denegandam non esse putat dispensationem post diuturnam per annos plurimos peractam penitentiam, exhibitaque emendationis, atquæ ædificationis indicia, passimque a Sac. Congregatione repulsam. Maximè quia commendatur ab Archiepiscopo, idque pro Ecclesiæ utilitate exoptant Loci Magistratus, & Parochus, qui ipsum pietate, modestia, ac morum honestate præditum affirmant, eumque Ecclesiasticis functionibus interfuisse testantur, atque idecirco in dñrioribus etiam circumstantijs, etiamsi ageretur de promovendo, ex benignitate Sac. Congregationis dispensationem concessam fuisse dicit in Elboren. Irregularitatis 16. Martii 1737., & in Constantien, 31. Maii 1766.

Quæ in hac causa animadvertenda erant, fusiis relata fuerunt in folio diei 15. Septembris 1770., quod Emī PP. resumere deprecantur. Habenda præ oculis sunt circumstantiæ, quæ factum præcesserunt, & comitatæ sunt, nec non personarum qualitates, quæ in relatione Archiepiscopi describuntur. Videndum, an Diaconus Orator ad necessariam sui, vel suorum defensionem Patrium interfe-

cerit, an moderamen inculpatæ tutelæ ita servaverit, ut mortem alio modo evadere non posset: Vel saltem commiseratione dignus videatur, si ē somno expergefactus, ac Populi clamoribus excitatus, armatus exiit, ut Consanguineis opem ferret.

Porrò nulla, juxta novissimam juris Canonici sanctionem, contrahitur irregularitas ab eo, qui aliter vitam suam tueri non valens, Aggressorem interfecerit, ut legitur in *Clement.* si furiosus de homicid. ibi = Si furiosus, aut infans, seu dormiens hominem mutilat, vel occidat, nullam ex hoc irregularitatem incurrit; Et idem de illo censimus, qui mortem aliter vitare non valens, suum occidit, vel mutilat invasorem= Sed si moderamen, ut ajunt, inculpatæ tutelæ non servaverit, tunc irregularitatem incurrit *Cap. ut fama 35. de Sent. excom., cap. Si verò eod. tit., gloss. in cap. 18. de Lomicid. verb. Moderamen.*

Si tamen homicidium commissum fuerit pro necessaria defensione Patris, Matris, aut Sororis, tunc irregularitas contrahitur, ut tradit glossa in dicta *Clement. unic. de homicid. vers. suum*, & notat *Navar. cap. 27. num. 213.* relatus a *Fagnan. in cap. Petitio 24. de homicid. num. 3.* sed ista irregularitas est dispensabilis, quemadmodum ex mente Sac: hujus Congregationis loquitur *Fagnan. in d. cap. Petitio num. 15.*, dum agens de irregularitate incursa a Clericis, qui in bello justo contra Infideles ex necessitate hostem occiderint, haec habet = *Eiusmodi enim irregularitas est dispensabilis ad instar illius, quæ contrahitur ex homicidio ob necessariam Parentum defensionem, ut in subiecta declaratione Sac. Congregatiuis Concilii, videlicet an Concilium cap. 17. sess. 24. dum agit de repellendo vim vi a persona propria, ut irregularitas sit dispensabilis habeat etiam locum in persona Patris, S. Congregatio censuit habere locum: Nam permisso vim vi repellendi, & alium offendendi pro tutela corporis sui juxta leg. &c., habet locum etiam pro tutela Patris, vel Filii, Matris, vel Uxoris &c.* Et licet glossa in *Clem. I. de homicid.* dicat, quod Clemens volens eum, qui mortem aliter evadere non valens suum occidit invasorem, non esse irregularem, non procedit in Patre, & Filiō, sed tantum in ejusdem persona propria...: tamen illud est verum quando volumus excusare a contrahenda irregularitate; illa enim etiam sine culpa contrahitur... In casu autem Concilii non agitur de excusando, ne irregularitas contrahatur, sed de excusando ut contrahatur irregularitas dispensabilis, quia vis vi repulsa est, & ideo in Concilio comprehenditur etiam persona Patris.

Hac autem in casui, de quo nunc agitur, aptari possint, viderint EE. PP., a quibus dijudicandum erit.

An sit standum, vel recedendum a decisio*n* in casu &c.

*Seff. 22. cap. 8.
de Reform.*

ANAGNINA ERECTIONIS CAPELLANIAE . Testam-
menti Rosæ Serafini aliena manu exaratum , ab ipsa
Testatrice Signo Crucis obsignatum , & Notario traditum,
pluries in controversiam adductum fuit coram Sac. Con-
gregatione . Hæc enim Mulier, excluso prorsus Dominico
Serafini Viro, delatoque integro hæreditatis compendio
Annae Catharinæ filiæ , huic præceptum iniunxit cohabita-
tandi cum Sacerdote Dominico Nicolai Consobrino , &
Exequutore testamentario , cui usufructum quoque addi-
xit in casu , quo filia præscriptam cohabitationem recu-
sasset , eumque insuper Annae Catharinæ , si sine filiis dece-
deret, in tota hæreditate substituit . Eveniente autem casu
substitutionis , si Sacerdos Dominicus de bonis non dispo-
suisset , tunc Capellaniam in honorem Divi Josephi , cum
præfinito Missarum onere erigi mandavit .

Accidit , ut dictus Sacerdos Nicolai non solum cohabitatio-
ni cum Filia Testatricis renunciaverit , ma ancora alla sosti-
tuzione fatta a mio favore in casu non coabitasse , deindeque
Conservatorio Terræ Anticuli , in quo Anna Catharina
Religioni nomen dare statuerat , jura omnia cesserit super
hæreditate Rosæ Serafini sibi quomodolibet competentia .
Cum tamen paulo post eadem Anna Catharina occubuerit ,
& Sacerdos Dominicus instetisset pro erectione Capella-
niæ ab eadem Rosa in testamento demandata , præcesque
hac de re sa. mem. Clementi XIII. exhibitæ Sac. huic Con-
gregationi remisse fuerint , oblitus Dominicus superstes
Testatricis Vir , qui validitatem testamenti defunctæ Uxo-
ris ex eo impugnavit , quod illud perleclum eidem non
fuerit antequam Notario traderetur . Disputato itaque du-
bio = *An sit locus erectioni Capellaniæ in casu &c.* = die 4. Ju-
liji 1768., absente Dominico a judicio , responsum fuit =
Affirmative = Sed die 10. Februarii 1770. jura eodem de-
ducente , placuit EE. PP. a decisio recedere .

In nova autem Causæ disputatione , quæ instante Sacerdote
Nicolai , citato etiam Conservatorio Anticuli die 28. Se-
ptembri anni elapsi repetita fuit , duo proposita fuerunt
dubia I. *An cessio bonorum hæreditariorum quondam Rosæ Au-*
gustini favore Conservatorii Terræ Anticuli sustineatur in ca-
su &c. II. = *An sit standum in primo , vel secundo loco decisio in*
casu &c. & rescriptum prodit = Ad I. Negative = Ad II. =
In primo loco decisio = Siluit tunc Conservatorium , siluitque
etiam Dominicus Serafini , sed postea prodit transactio us-
que a die 6. Junii inita . In hac transactione , Conservatoriū
a se abdicavit jus omne , quod super Rosæ hæreditatem si-
bi posset competere , & Dominicus eidem soluturum pro-
misit intra quatrienium scuta 170. , & interim prestitu-
rum fructus recompensativos in ratione scut. quatuor pro
centenario . Hujusmodi transactio , de qua ex rescripto
SSMI

SSmī cognosci debet, EE. VV. circumfertur, monitisque omnibus interesse habentibus, atque urgente tantum Dominico, tota causa tribus disperita dubiis iterum desinienda proponitur.

Et ad I. quod attinet, nullitatem Testamenti defunctæ Uxorū ex eo desumit Dominicus, quod licet illud fuerit ab ipsa signo Crucis obfirmatum, & Notario coram septem Testibus traditum, non tamen probetur, ante traditionem eidem perlectum fuisse, prout omnibus scribendi ignaris fieri oportere sustinet Clar. in s. Testamentum quest. 36. in fin., Cyriaco. controv. 444. num. 23. & seq., Rot. in recent. decis. 360. num. 7., & decis. 404. num. 13., cum Schedulæ traditio coram Testibus Notario facta, illius tantum identitatem, non verò indubiam Testatricis voluntatem ostendat. Hinc arguit, ad erectionem Capellaniæ, juxta disposita in Testamento nullatenus posse deveniri.

Præsertim quia non absolutè erectione Capellaniæ fuit demandata, sed sub conditione, quatenus scilicet Sacerdos Nicolai hæres substitutus de hæreditariis bonis non disposuisset: Cum autem ille totum hæreditatis compendium favore Conservatorii Terra Anticuli renunciaverit, deficeret propterea dicit conditionem, cui Capellaniæ institutio fuit alligata Leg. unic. §. Si autem Cod. de Caduc. tollen., Rot. in Avenionen. Immisionis 11. Maii 1759. § 3. cor. Eno Elephan-tatio.

Cæterum quatenus etiam Testamentum subsisteret, ad exclu-dendam Capellaniæ erectionem, contendit, eque debere renunciationem favore Conservatorii a Sacerdote Nicolai exaratum de qua in II. dubio agitur: Perperamque obiici putat, quod renunciationis tempore nondum Annae Catharinae obitus evenisset, proindeque purificata non esset condi-tio, sub qua facultas illi data est de hæreditariis bonis disponendi. Advertit enim, renunciationem emissam fuisse ad præces ipsius Annae Catharinae tam proprio, quam Con-servatorii nomine illam acceptantis, & juramento quoque fuisse roboratam. Addit, Sacerdotem Nicolai post sequun-tum Testatricis obitum jus conditionale, & eventuale ad ejus hæreditatem acquisivisse; illudque etiam ante condi-tionis eventum remittere, & in Conservatorium transferre potuisse Leg. conditionis tit. de pact., Peregrin. de Fideicom. art. 52. tit. 14., Rot. coram Falconer. decis. 67. de Fideicom. num. 3.

Nec obesse renunciationem anno 1747. in Curia Episcopali emissam, cum ea comprehendenderet tantum usufructum ab eodem Sacerdote acquirendum in casu, quo hæres instituta cum eo cohabitare recusasset: Quod si etiam ad substitutionem in tota hæreditate protrahi renunciatio velit, tunc contendit, substitutionem proorsus evanuisse, totumque hæreditatis compendium sibi tanquam prædefunctæ filiæ hæredem fuisse acquisitum.

Et

Et quamvis renunciatio a Conservatorio acceptata non fuerit, sufficere nihilominus putat Anna Catharina ratificationem etiam Conservatorii nomine factam, cum non agatur de renunciatione onerosa, quia licet iniunctum Conservatorio fuerit onus manutenendi duas Magistras Pias in Terra Acuti, observat tamen onus hujusmodi fuisse coercitum ad casum, quo vires hereditariæ suppetarent, cumque impares compertæ sint, affirmat, onus evanuisse, & renunciationem fuisse resolutam in donationem lucrativam, cuius titulo bona ad Conservatorium deferri debuissent.

Quod attinet ad III. dubium, inquit Dominicus Serafini, utilem Conservatorio fuisse transactionem, cum ob testamenti nullitatē nullum eidem Conservatorio obventurum esset compendium ex hereditate Rosa Augustini, & nihilominus Dominicus eidem solvere promisit scuta 170. atque etiam quia si ratio habeatur de tota hereditate, quæ scuta 436. non excedit, patebit quid minimum a Conservatorio fuisse condonatum. Addit, ex eadem hereditate detractionem esse legitimam ab Anna Catharina acquisitam super bonis maternis ob non servatam in Testamento cauilem Soccini; Nec non Trebellianicam primo heredi gravato super fideicommisso debitam leg. post mortem cod. de Fideicom. quæ omnia per obitum Anna Catharina in ætate annorum 18. in ipsum translata fuisse contendit. Nec Trebellianicæ detractionem præpediri posse ex substitutione causa pia; respondet enim substitutum primo loco fuisse extraneum Præsbyterum; atque ulterius advertit, Capellaniae erectionem fuisse demandatam in casu, quo heres substitutus de bonis hereditariis non disposuisset.

Neque a Sacerdote Dominico Nicolai, neque a Conservatorio quidquam hactenus deductum est, licet moniti fuerint, atque interpellati. Episcopus Conservatorio utilem putat transactionem, tum ob dubietatem illius jurium innixorum cessioni facta a Sacerdote Nicolai, cuius hereditariam qualitatem respectu Rosa Testatrix multipliciter involutam asserit; tum etiam ab tenuitatem hereditatis ejusdem, quam ex relatione Peritorum compertam affimat, vix ascendere ad scuta 436. 05., quorum partem in scutis 170. Conservatorium acquirit.

De Testamentis factis per relationem ad Schedulam, atque inter liberos, & favore Causæ Piæ fusiæ actum est in foliis istius Causæ dierum 9. Junii 1768. 10. Februarii 1770., & 31. Augosti anni elapsi, quæ rogantur Emi PP. opportunè modo resumere.

Super renunciatione a Sacerdote Nicolai anno 1759. explata animadvertere præstat, quod licet fideicommissum sub conditione, &c. in diem relictum, ante Conditionis existentiam cedi non possit a Substituto. leg. Si ita scriptum s. 1. ff. de legibus, nihilominus de eo pacisci pendente adhuc con-

ditione permittitur leg. Et heredi §. Filius familias , leg. patetum in fin. ff. eod. , Duncilus ad leg. Conditionis Cod. de pannis num.7. . Nam per repudiationem in tempus præsens fideicommissum eventuale remittitur , quod fieri non potest , quia purificatio fideicommissi pendet ab eventu , sed conveniri de fideicommisso potest in tempus futurum , illudque renunciari , quando cœperit deberi Donel loc. citat. , & ideo sustinetur renunciatio si iniquæ conditiones non fuerint adiectæ , & juramento firmata comperiatur , cum ratione etiam juramenti vim habeat Cuman. in leg. is , qui bares num.3. , Dec. cons. 379. num. 10. , Seraphin. de privil. juram. privil. 109. num. 3.

De natura Transactionis est , ut ea super re dubia versari debat , & ab utraque Parte aliquid remitti leg. 1. ff. de Transact. rescinditur enim si super re clara inita fuerit , & absque consensu illorum , qui habeant interesse leg. Imperatores 3. ff. de Transact. Rosa Augustini Testatrix usumfructum deferri voluit ad Sacerdotem Dominicum , si Anna Catharina filia cum eo cohabitare noluisset , cumque in tota hereditate substituit , si eadem Anna Catharina sine filiis decellisset ; Non facta vero a Sacerdote Dominico de hereditatis bonis dispositione Capellaniam erigi mandavit . Sacerdos Dominicus anno 1747. renunciavit non solo alla coabitazione con Anna Catarina , ma ancora alla sostituzione fatta a mio favore in caso non coalitasse : Deindeque anno 1759. Conservatorio Anticuli cessit tutta l'intera Eredità della detta quondam Rosa Testatrice , cum onere manutendì duas Magistras pias in Terra Acuti .

Perpendere prestat in praesenti causa tum testamentariam , Rosæ Augustini dispositionem , tum renunciations a Sacerdote Dominico exaratas , & præsertim illam anni 1747. , ut dijudicari valeat , an ea usumfructum tantum , seu potius totam hereditatem comprehendat . Notandum quod Rosa Testatrix facultatem tribuit Sacerdoti Nicolai di poter spendere tutto quello , che bisognera , anche d'alienare per la buona educazione di detta mia figlia . Videndum proinde , an sustineatur renunciatio facta anno 1759. favore Conservatorii , in quo Anna Catharina Religioni nomen dare constituerat . Denique ponderandum , an nondum purificata conditione obitus d. Anne Catharina sine filiis , potuerit Sacerdos in isto casu substitutus valide renunciare .

Ad transactionem quod attinet , perpendendum , inter quos fuerit inita , quid ab utraque Parte remissum extiterit , an omnes interesse habentes consenserint . Post hæc Emi PP. definient .

I. An sit standum in primo , vel in secundo loco decisio quoad reservationem Capellania in casu &c.

Et quatenus in secundo loco decisio .

II. An sit standum , vel recedendum a decisio quoad cessionem ho-

norum hereditariorum quondam Rose Augustini favore Con-servatorii Terræ Anticuli in casu &c.

III. *An sit locus approbationi Transactionis inter dictum Conserva-torium, & Dominicum Serafini in casu &c.*

*Sess. 22. decr. de
observan, & evi-
tan. in celebr.
Miss.*

NULLIUS TRIUM FONTIUM MISSÆ CONVEN-TUALIS. Ab Ecclesia D. Nicolai Terræ S. Aëdisti ad locum magis opportunum translatis Monialibus Ordinis S. Augustini, cl. mem. Cardinalis Petrus Aldobrandinus, tunc temporis Abbatiae Trium Fontium perpetuus Com-mendatarius, eamdem Ecclesiam concessit Bernardino Lupi cum lege erigendi quatuor Canonicatus, & unum Sacri-stæ Officium, eique potestatem fecit condendi Statuta, quibus Præbendarii parere debuissent. Hujusmodi conces-sionem anno 1621. san. mem. Gregorius XV. confir-mavit. Memoratus autem Lupi in testamento, quod con-didit, legi obtemperans sibi injunctæ, plura bona stabilia, & census pro fundo novorum Beneficiorum assignavit, & re-gulas pro regimine Præbendariorum exaravit, quas an-no 1623. Cardinalis Cajetanus tunc temporis Sac. hujus Congregationis Præfectus propria auctoritate probavit.

Nullum in his de Missa Conventuali verbum; alia- præscri-buntur onera a Præbendarijs subeunda. Siquidem preter residentiæ legem iidem adiunguntur ad celebrationem du-arum qualibet die Missarum, unius nempe lectæ, & alterius cum cantu; ad recitationem quoque Litaniarum ante Missam cantatam, & ad unum Anniversarium cum Missa pariter cantata in ipsis Animæ Suffragium peragendum. Plurium insuper Missarum injungitur celebratio partim lec-tarum partim cum cantu. Demum onus adiecit inser-viendi Choro, ac divinum Officium designatis infra annum temporibus recitandi, nec non Vespertas canendi diebus Dominicis, atque in sollemnioribus anni festivitatibus tum primis, tum secundis Vesperis interessendi. Gravia nimis Præbendariis visa sunt onera, proindeque Sac. Congrega-tioni pro reductione supplicarunt, eamque die 1. Dece-mbris 1725. obtinuerunt in hunc modum videlicet, ut Missarum cantu, & Litaniæ ad medietatem reducerentur, Eccle-siæ vero servitium præfiniretur juxta redditum quantita-tem.

tem. Hinc Cardinalis de Alteriis rescripti Exequitor delevit onus interessendi Chora diebus infra Octavam Corporis Christi, & in primis Vesperis festorum dierum, solemnioribus tantum exceptis.

Nullibi constat, Ecclesiæ Apostolice Sedi auctoritate in Collegiatam fuisse erectam, sed solum in nonnullis posterioribus actis Collegiatæ nomen eidem tributum legitur. Præbendarii verò Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere retroactis temporibus non celebrarunt. Id autem cum Eminus Abbas pro eximio, quo pollet zelo, atque in Ecclesiasticis rebus admirabili sollicitudine, Sac. Congregationi exposuisset, responsum accepit, ut Præsbyteros S. Nicolai moneret ad Conventuale Sacrum quotidie applicandum. Hujusmodi monitione Præsbyteri commoti, exemptionem ab onere Missæ Conventualis supplices efflagitant, tum quia eorum Ecclesiam sub dispositione Constitutionis sa. mem. Benedicti XIV. non comprehendunt, tum etiam quia gravia sustinent onera, tenuesque reditus consequuntur.

Eminus Abbas de sua sententia rogatus, censet, Ecclesiæ Sancti Nicolai vel ex Canonicorum placito, vel minus exacta notitia fuisse tributam nuncupationem Collegiate, cum ab ea longe distet Collegialitatis idea, quæ immò ab ejus origine repugnare videtur. Quatenus tamen Collegiata dici posset Ecclesia, existimat nihilominus, Fundatoris mentem alienam omnino fuisse ab impositione oneris Missæ Conventualis, de qua nullam fecit mentionem. Adveruit insuper, Sacram hanc Congregationem anno 1725. onerum reductionem concessisse, atque inter ea, quæ tunc diligenter narrata præsumuntur, nullam haberi factam Missæ conventualis commemorationem. Demum hæc ait = *Licet etiam de Missa Conventuali celebranda in Ecclesia S. Nicolai cogitari posset, non utique monitum EE. VV. de quotidiana illius celebratione, & applicatione videtur convenire illis diebus, quibus nullum Sacrum, divinumque officium ab ipsa fundatione Bernardini Lupi inditum est. A quotidiana igitur celebratione, & applicatione Missæ Conventualis facit etiam exemptos status alter, & conditio Ecclesiæ. Nulla enim alia obligatio ad integrum divinum officium (cuius prima pars Missæ est) explendum, & peragendum ex voluntate Bernardini determinata est, quam certis, statisque diebus in supplici libello designatis juxta reductiones anni 1725.*

Nomine Officii Divini intelligitur etiam Missa, ut patet ex *Can. De his dist. 12. Quapropter cum in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis Divinum Officium quotidie persolvi debeat, Missa etiam Conventualis debet quotidie celebrari. In Cap. cum Creatura de celeb. Miss. Honorius III. hæc ait = Quidam in Cathedralibus, & Conventualibus Ecclesiis praetextu Missæ semel in die pre Anniversario Tom. XL.*

fario celebrandæ , Sacra Missarum sollemnia , qua ratione diei , vel Festi solent solemnius celebrari , culpabili negligentia præ-
semitunt , quasi non sint obligati Domino , & quasi Dominus
forte pro tantis obsequiis non sufficeret eis aqua vicissudine res-
pondere . . . Mandamus quatenus nullum in nos torporem negli-
gentia obrepere permittatis , quominus & pro Anniversariis De-
functorum , & pro Feste , vel Feria secundum temborum con-
gruentiam Missarum solennia conventionaliter celebretis .

Ex hoc textu clare admodum desumitur obligatio Missam .
Conventualem quotidie celebrandi ; Nec sufficit tantum
celebratio , sed requiritur etiam applicatio pro Benefa-
toribus in genere , nec ulla contraria consuetudo suffraga-
ri valet . Constat hęc fuit Sac. Congregationis Sententia
in Squillacen. 17. Martii 1714. , in Camerinen. 9. Junii ejusdem
 anni , in Ferrarien. 18. Martii 1719. , in Comen. 11. Maii 1720. ,
& in Velerina 14. Martii 1722. , eamque probavit sa. mem.
Benedictus XIV. in Constit. Cum semper oblatas ad diem 19.
Augusti 1744. Si tamen exigui Beneficiorum redditus com-
periantur , tunc locus est reductioni ad solos dies Domini-
cos , & festos de præcepto , ut in citat. Velerina , & in Spo-
letana 22. Julii 1722. , & patet ex dicta Constit. Cum semper
§. Alii .

Ab hac iamē regula excipiuntur Ecclesiæ , quæ verè Colle-
giate non sint , quemadmodum tradit laudatus Pontifex
Benedictus XIV. instit. 107. s. 2. num. 15. ibi Hoc autem
præceptio (scilicet applicandi Missam Conventualem) ne-
minem unquam Ecclesia facit immunem , ac liberum , nisi cum
apertissime manifestum fuit , aliquam Ecclesiam baud recenseri in-
ter Collegiatas , sed ut ajunt , inter receptitias , aut communia-
les , quamvis in ipsa hora Canonice quotidie persolvantur , &
Missa cum cantu habeatur = & in Tract. de Sacrif. Miss. lib. 3.
cap. 8. num. 3. sic loquitur = Ab hoc autem onere applicandæ
quotidie Missam Conventualera eæ tantum Ecclesiæ immanes sunt ,
in quibus non omnia concurrunt , quæ Collegiatam constituant ,
quæ Divina Officia quotidie celebrentur , & Missa cante-
tur = Hinc cum Episcopus Montis Falisci in Pastorali Diæ-
cessis visitatione agnovisset , Præsbyteros , qui Canonici ap-
pellabantur , addictos servitio Ecclesiæ Parochialis Terræ
Marthæ , quam ipse Collegiatam putabat , Missam Conven-
tualem applicare minimè consueisse , rem detulit Sac.
huic Congregationi , quę die 12. Februarii 1718. respondit ,
eamdem Ecclesiam non esse Collegiatam , nec ullum Ca-
nonicis inhärcere onus Missam Conventualem pro Benefa-
toribus in genere applicandi , prout refert sa. mem. Bene-
dictus XIV. loc. cit. num. 4. Videndum proinde , an Ecclesia
S. Nicolai revera sit Collegiata , nec ne ? Sanè Corrad. in
prax. benef. lib. 2. cap. 15. a num. 1. usque ad 8. fusius hac de re
agit , & sustinet , nonnisi auctoritate Summi Pontificis
Ecclesiam posse Collegialitatis prærogativam acquirere .

Deum pro exceptione ab onere Missæ Conventualis non est prætereunda exceptio a generali regula, quam tradit Monacel. in suppl. ad tom. 1, formul. For. Eccles. num. 239* in hæc verba Quando ex lege, & Statuto fundationis constat.... de qualitate, & quantitate servitii Ecclesiæ, & de numero Missarum, & horarum celebrandarum a Fundatoribus, & Beneficitoribus prescripto, ex eo quia conditiones, quas voluerint etiam juri communis contrarias apponere potuerunt &c. cessat dispositio juris communis, & interpretandi ratio, & lex fundationis ad unguem servanda venit = Cum igitur certus sit Fundator, qui in Ecclesia S. Nicolai Beneficia instituit, qui que certa onera etiam pro anime sua expiacione Beneficiatis iniunxit, ponderandum an onus etiam Missæ Conventualis, de quo nulla in fundatione habetur mentio, adiici debet.

Quatenus autem Missa Conventualis pro Benefactoribus in genere esset a Beneficiatis celebranda, perpendum, an it singulos anni dies sit injungenda celebratio, seu potius concencia ad eos tantum, quibus ex precepto Fundatoris divini Officii recitatio indica est.

Hilce perpensis dijudicent Eimi PP. quid statuendum sit, dum queritur,

I. An Presbyteri, seu Canonici Ecclesiæ S. Nicolai S. Edisti teneantur applicare Missam Conventualem pro Benefactoribus in casa &c.

Et quatenus affirmative.

II. An, & quomodo sit locus illius reductioni in casa &c.

A QUIPENDENI. ONERIS MISSARUM. Variis ex *Seff. 22. cap. 6.* causis san. mem. Innocentius X. anno 1649. Civitatis titulum, & Cathedra Episcopalis decorem ademit Civitati Castræ, eisque prærogativis proximum Oppidum Aquipendii decoravit, novæ huic Civitati assignata Dioecesis composita ex omnibus Castris, & Oppidis, quæ antea ad Castrensem Diœcesim pertinebant. Suppressit etiam Cathedralatem Ecclesiæ S. Savini Castrensis, erectaque Ecclesia Parochiali Ss.ni Sepulchri Aquipendien. in Cathedram, ad hanc transtulit Capitulum, Dignitates, Canonicos, & Beneficia Ecclesiæ Castrensis suppressæ cum omniibus honoribus, oneribus, privilegiis, iuribus, aliisque ad dictam Ecclesiam Castrensem spectantibus ut ex *Constit. incip. In supremo Militantis 130. Bull. torn. 6. part 3.*

In Ecclesia Cathedrali Castrensi jam ab antiquo tempore erec.

Tom. XL.

Quia fuerat Capellania ad Altare S. Spiritus, & Gloriosa Conceptionis Virginis Mariae cum onere trium Missarum lectarum in dicta Capeila, seu Altari diebus Dominica, Luna, & Veneris cuiuslibet hebdomadæ celebrandarum: nec non alio adjuncto onere, ut in die Conceptionis Capellanus pro tempore tencatur ibi cantare, seu cantari facere Missam Gloriosa Conceptionis, & facere prandium, sive refectionem Canonicas, & Capitulo dictæ Ecclesie S. Savini, & in casu quod præstatus Capellanus id facere recusat, teneatur ipso facto solvere singulo anno, quo contrafecerit, dicto Capitulo pro remun-
pensa dicti Prandii ducatos duos aurum largos de fructibus dictæ Capelliæ cum hoc pacto, quod Capitulum, & Canonici debeant cantare Missam, sive cantari facere in dicta Capella, sive Altore in secunda feria Pentecostes.

Translata itaque Cathedralitate, & Capitulo Ecclesiæ Castrensis ad aliam S. Sepulcra Aquipendien., Capellani pro tempore dictæ Capellanie singulas Missas tam lectas, quam sollemnes in Cathedrali Aquipendii celebrarunt. Verum cum Capellani bona sita sint in Territorio Oppidi Ischiae, quod Castro postea diruto est cæteris proximiis, hodiernus idcirco Capellanus Julianus de Rubeis, qui ortum habuit in eodem Oppido Ischiae, postulat, ut sibi fiat potestas onera dictarum Missarum deinceps implendi in Ecclesia Parochiali ipsius Oppidi Ischiae,

Inquit, onera dictarum Missarum præscripta a Fundatore fuisse in Altari SS. mæ Conceptionis dirutæ Ecclesiæ Cathedralis Castrensis. Translationem vero Cathedralitatis ad Ecclesiam Aquipendien, respicere quidem Capitulum, Dignitates, Prebendas, & Beneficia Chori servitium habentia, nec non Massam Capitularem, hujusque jura, ac bona, at non ita compræhendere Capellaniam SS. mæ Conceptionis, quæ se vitium Chori non habet, Capitulo aduixa non est, nec ad ejusdem jura pertinet, sed imo est liberae collationis, & a Dataria Apostolica velut affecta semper fuit collata.

Diruto itaque Castro, ejusque Cathedrali Ecclesia, contendit onera Capellanie in finitima potius Parochiali Ischiae implenda esse. Hanc exercere Curam Animarum diruti Castri, & in ea Castri incolas sacramenta percipere, & sepultura donari ad Oppidum insuper Ischiae delatam esse jurisdictionem diruti Castri, ab illa bona collectari, & in illius territorio omnia Capellanie bona sita esse. Voluntati itaque fundatoris, & justitiæ, ac æquitati magis consonum esse, ut sacra etiam in Parochiali Ischiae potius impleantur, quam in dissita, & longinquæ Cathedrali Aquipendii, quæ nunquam Fundatoris menti obversari poterat, & ad quam non nisi quam maximo incommmodo accedere cogitur Capellanus.

Nec obesse Capellanos prædecessores in Cathedrali Aqui-

pendien hactenus Sacra implevisse. Inquit enim, ipsos proprio facto, & voluntate præjudicium interrogare nequivisse successoribus: maxime quia obstat verosimilis mens Fundatoris, qui de tam dissita Ecclesia cogitare nunquam potuit, simulque obstat expressa mens sa. mem. Innocentii X., qui transferre voluit Beneficia dumtaxat servitium Chori habentia, nou alia huic servitio minime addicta, & super quibus nullum jus Capitulo competit.

Capitulum Ecclesiae Aquipendien. in suo libello, quem Episcopo Administratori porrexit, acriter contradicit Capellani petitioni. Ait enim, ad Ecclesiam Aquipendien. non solum Capitulum Castrense, ejusque mensam translatam fuisse, sed ipsam Cathedralitatem Ecclesie Castrensis, omniaque jura ad hanc spectantia. Hinc concludit, propriam Ecclesiam representare ipsam Ecclesiam Castrensem, in qua a Capellano sacra implenda erant. Et revera non solum antecessores omnes Capellanos, sed ipsum met Oratorem hodiernum Capellatum ad hæc usque tempora semper post securam translationem onera Sacrorum in Ecclesia Aquipendii implavisse.

Episcopus Interamensis Administrator Apostolicus refert, post destructionem Civitatis Castræ Sacra semper satisfacta fuisse in Ecclesia Cathedrali Aquipendien., & ad hanc translata fuisse omnia jura extinta Ecclesia Castrensis, ac concludit = Censerem propterea manutendenos fore Canonicos hujus Cathedralis in possessione satisfaciendi praedita Missarum onera in bac eadem Ecclesia.

Ambigi nequit, Capellaniam S. Spiritus, & Ssma Conceptionis erectam fuisse ad Altare dirutæ, & supressæ Cathedralis Castren., imo ab ipso Fundatore quoque contemplatum fuisse Capitulum, cui remunerationem pro Missis sollemnibus reliquit. Inquirendum itaque, an translato Capitulo, & Cathedralitate ad Ecclesiam Aquipendien., onus quoque horum Sacrorum in suppressa Cathedrali Castrensi implendorum, ad Aquipendii novam Cathedralem translatum remanserit.

Verba san. mem. Innocentii X. in cit. Const. 130. hæc sunt = Capitulum, Archidiaconatum, Canonicatus, & Præbendas, & Beneficia Ecclesiastica Chori servitium annexum habentia dictæ Ecclesie Castrensis suppressæ, ac totius Capituli mensam, & residentiam, Capitulares una cum omnibus honoribus, oneribus, privilegiis, prærogatiis, bonis, redditibus, juribus, & emolumentis universis una cum Episcopalibus, & quibusvis aliis ornamentiis, & paramentis Ecclesiasticis Sanctorum, & Sanctarum reliquiis, ac omnia alia tam sacra, quam prophana suppellebiti ab eadem Ecclesia Castrensi suppressa ad dictam Ecclesiam Sancti Sepulcibri in Cathedralem sic erectam, ita ut deinceps non amplius Capitulum, neque Dignitas, & Canonicatus, ac Beneficia Ecclesie Castrensis, sed Ecclesie Cathedralis Aquipendien.

densis nuncupentur, & denominentur, & apud eamdem Ecclesiam S. Sepulchri residere, in eaque divina officia, & alia munia Ecclesiastica, prout in dicta Ecclesia Castrensi suppressa tenebantur, celebrare, & exercere omnino debeant; & teneantur, pariter perpetuo transferimus.

Ponderandum hinc, an in hac translatione etiam jura hujus Capellanię in Ecclesiam Cathedralem Aquipendien fuerint translatā cap. Abbat. in fin. de verb. signif., Gloss. in Can. si quis vult. 16. quæst. 7. Rebnff. in prax. benef. de translat. Episc. num. 19., & Rot. coram Seraphin. decis. 1149. num. 16., & coram Penn. decis. 93. vel saltem cum universalitate bonorum, & jurium ad novam Ecclesiam transierint, etiamsi de Capellaniis servitium Chorū non habentibus expressa mentio habita non fuerit Rot. rec. dec. 89. num. 4. part. 6. Perpendendum demum, quanti momenti habenda sit inveterata observantia, secundum quam sacra usque nunc peracta sunt in dicta Ecclesia Aquipendii, saltem in linea interpretativa secuta translationis.

Etsi Patres dignentur responsum dare dubio.

An licet Capellano Ssma Conceptionis celebrare Missas tam lettas, quam sollemnes in Ecclesia Majori Terræ Ischiaæ, vel potius teneatur illas celebrare in Ecclesia Cathedrali Aquipendii in easu &c.

Die Sabbathi 4. Aprilis 1772. in Pa⁷⁹
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

QUÆ ex præterita Congregatione indecisa superfuerunt
Causæ, in præsenti folio iterum transcribuntur, &
sapienti EE. PP. judicio subjiciuntur, ut de his, aliis
que postremo loco relatis definitio prodeat.

ROMANA, SEU TUDERTINA ADMISSIONIS AD
COLLEGIUM.

- I. *An sit standum, vel recedendum a decisio[n]is, in casu &c.*
- II. *An Clericus Joseph Ceva sit admittendus ad locum in Collegio Nicetæ Lassæ, in casu &c.*
- III. *An constet de attentatis, & quomodo sint illa purganda, in casu &c.*

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Iterum proponatur.

TAURINEN. IRREGULARITATIS.

An sit standum, vel recedendum a decisio[n]is, in casu &c.

Sess. 24. cap. 7.
de Reform.

Prævio recessu a decisio[n]is consulendum Sanctissimo pro
dispensatione.

ANAGNINA ERECTIONIS CAPELLANÆ.

I. *An sit standum in primo, vel in secundo loco decisio[n]is quoad ere-
ctionem Capellania, in casu &c.*

Sess. 22. cap. 8.
de Reform.

Et

- Et quatenus in secundo loco decisis
- II. *An sit standum, vel recedendum & decisus quoad cessionem bonorum hereditariorum quondam Rose Augustini favore Conservatorii Terræ Anticuli, in casu &c.*
- III. *An sit locus adprobacioni Transactionis inter dictam Conservatorium, & Dominicum Serafini, in casu &c.*

Ad I. In secundo loco decisis, & amplius. Ad II. Iterum proponatur. Ad III. Dilata.

*Seff. 22. cap. unie.
de observ. & evit.
in celebraz.
Miss.*

N ULLIUS TRIUM FONTIUM MISSÆ CONVENTUALIS.

- I. *An Presbyteri, seu Canonici Ecclesiae S. Nicolai S. Redisti teneantur applicare Missam Conventualem pro Benefactoribus, in casu &c.*
- Et quatenus affirmativè
- II. *An, & quomodo sit locus illius reductioni, in casu &c.*

Ad I. Negativè. Ad II. Provisum in primo.

*Seff. 22. cap. 6.
de Reform.*

A QUIPENDIEN. ONERIS MISSARUM.

An licet Capellano Ss̄mæ Conceptionis celebrare Missas tam lectas, quam sollemnes in Ecclesia Majori Terræ Ischiaæ, vel potius teneantur illas celebrare in Ecclesia Cathedrali Aquipendii, in casu &c.

Negativè ad primam partem, affirmativè ad secundam.

*Seff. 22. cap. unie.
de observ. & evit.
in celebraz. Miss.*

L UNEN. SARZANEN. CELEBRATIONIS MISSÆ.

In Synodalibus Constitutionibus, quæ pro Dioecesi Lünen. Sarzanen. variis temporibus editæ sunt, nonnulla disposita habentur de Laicalium Sodalitatum Oratoriis, quibus in sollempnioribus anni Festivitatibus Missæ celebratio in-

interdictitur. Pro-Vicarius idcirco Generalis Prioribus Societatis, quæ nuncupatur Misericordiæ, prohibuit, ne in proprio Oratorio Missæ Sacrificium die Paschatis Resurrectionis celebrari permetterent. Reclamarunt Piores apud Sanctissimum, qui controversiam Sac. huic Congregationi ablegavit, auditoque Episcopo, ea modò EE.VV. definienda proponitur.

Inquiunt Piores, Oratorium non esse privatum, sed publicum, idque certissimis resultare iudiciis, proindeque fas esse Sacrum in eo quotidie, tanquam in Ecclesia publica facere, ne sollemnioribus quidem exceptis Festivitatibus, aut die Paschatis. Hanc autem facultatem tum ex juris dispositione competere Card. *Petra in Comment. ad Constitut. 2. Paschal. II. seff. 1. num. 79.*, tum ex universali consuetudine, quæ vim legis apud omnes obtinet, tum etiam ex pluribus Sacrae hujus Congregationis, nec non alterius Sacrae Congregationis Episcoporum, & Regularium decretis, atque declarationibus, tum demum ex possessione ultra centum annos protracta celebrandi in Oratorio Societatis Missas in qualibet sollemnitate, ac præsertim in die Paschatis Resurrectionis. De hac autem diuturna possessione testimonium sub juris jurandi religione complures perhibere Testes; èamque præterea resultare ex antiquissimo libro anno 1671. typis impresso, qui Confraternitatis Regulas, & Statuta continet.

Nihil autem obstare Synodales Constitutiones, quas irritas, atque injustas esse ex eo contendunt, quod non liceat Episcopo locis sacris pro suo arbitrio, & voluntate adimerre, quæ ipsis de jure, & ex sui natura competit, Sacra Congregatio in *Savonen. 9. Septembri 1724.*. Addunt, decretum Synodi relatum in *cap. 48. de Oratoriis tantum privatis esse intelligendum*, quod certius desumunt ex observantia, qua constare afferunt, in Oratorio Misericordiæ Missas singulis festiis, & sollemnioribus diebus, atque etiam in die Paschatis fuisse celebratas, minimè reclamante Episcopo Spinola, qui Constitutiones hac super re in Synodo edidit, neque illius Successore Episcopo Torres. Hujusmodi præterea intelligentiam ex eo etiam desumunt, quod si Constitutiones Synodales de Oratoriis publicis loquerentur, non solum in die Paschatis, sed in quolibet ex sollemnioribus diebus Missarum celebratio in Oratorio Societatis fuisse interdicta.

Neque opponi posse, quod reliqua Civitatis Sarzanæ Societas prohibitioni paruerint. Advertunt enim, neminem cogi posse ad sua jura experienda *Rot. decis. 336. num. 16. par. 13. Recent.*, & liberum cuique esse juri suo renunciare, vel illo non uti. Afferunt deinde, minimi habendam esse deficientiam Populi in die Paschatis ad Ecclesiam Cathedralem non accendentis, è conspectu juris publicis Ora-

toriis pro Missarum celebratione competentis Bertachin.
vot. decif. 64. per tot. ; & hanc Populi deficientiam despe-
ctam a Sac. Congregatione fuisse in Theatina 29. Junii 1690.,
in Forolivien. 16. Januarii 1694., in Parmen. 9. Augusti 1698.,
eamque despectam quoque fuisse tum a Sacra Congrega-
tione Episcoporum, & Regularium in Frisingen. 17. Ju-
nii 1693., tum etiam a Sac. Rituum Congregatione in Osti-
nen. 22. Septembris 1703., & in Castellaneten. 22. Augusti
1707.. Maxime quia die Paschatis in Cathedrali Ecclesia
nec Divini Verbi prædicatio habetur, nec ulla ad Populi
instructionem fit publicatio, sed unicè sollemnis canitur
Missa, & Sacraenta administrantur. Concludunt proin-
de, cessare omnino causam convocandi Populum ad Eccle-
siam Cathedralem, atque idcirco Synodalis quoque Legis
dispositionem cessare oportere Rot. decif. 381. num. 1. part. 3.
& decif. 343. num. 7. part. 5. tom. 1. Recent.

Contra verò Promotor Fiscalis Curie Episcopalis Sarzanæ ,
fatetur quidem Oratorium Societatis publicum esse , non
privatum , verùm in casu , de quo agitur , præmittit , quæ
stionem instituendam non esse *in abstracto* , an scilicet in
publicis Oratoriis Missa in sollemnioribus anni Festivita-
tibus possit celebrari , cum pro affirmativa sententia ul-
tro admittat , plures vigere Sacré hujus Congregationis re-
solutiones in Compagna 3. Martis 1704. , in Savonen. 9. Se-
ptembris 1724. , in Ruben. 28. Julii 1731. , in Nitrien. 12. Fe-
bruario 1735. , & in Nullius , seu Nonantulana 27. Iunii 1744. ;
sed quæstionem *in concreto* examinandam , ac decidendam
fore , an scilicet non obstante Synodali prohibitione liceat
Missam in Societatis Oratorio die Paschatis Resurrectionis
celebrare .

Hac igitur in re advertit ; consultissimè Synodales editas
fuisse Constitutiones , easque conformes esse dicit menti
Ecclesiae magnoperè optantis , ut Christifideles saltem in
sollemnioribus infra annum festis diebus Divinis in Cathe-
drali Ecclesia , & in propriis Parochiis intersint Officiis .
Hinc arguit , easdem Constitutiones Diœcesanos omnes af-
ficere , & ab omnibus esse attendendas : Accedente poti-
ssimum observantia , quam Testes invaluisse affirmant ,
nec aliter , nisi de Ordinarii licentia unquam servatum
fuisse asseverat ; Neque oppositum erui ex Testibus exad-
verso induxit , quia etsi de facultate ab Episcopo tri-
buta mentionem non faciant , illam tamen minimè im-
pugnant .

Observat præterea , interdictum celebrandi Missam fuisse ad-
missum , declaratumque in Albinganen. Cura Animarum ,
& Functionum 9. Septembris 1752. , quamvis ibi ageretur de
unico Episcopi decreto , ac de Ecclesia distante a Paro-
chiali , & in qua Sanctissimum Eucharistia Sacramentum
quotidiè asservabatur , & non solum in die Paschatis , sed

in die etiam festo Sancti Titularis Parochiae vetitam fuisse Missæ celebrationem. Multò proindè magis interdictum sustineri oportere in præsenti casu, quo in quinque Synodis pro die tantum Paschatis fuit constitutum, atque firmatum, & Oratorium Misericordiæ proximum est Cathedraли, vel Parochialibus, vel Regularium Ecclesiis, in coequo Sacra Hostia, quotidiè non asservatur.

Perferamque opponi existimat, Synodales Constitutiones intelligendas esse de Oratoriis privatis, ob illa verba: *Si tamen Oratorium fuerit privatum.* Respondet enim, verba illa, non referri ad regulam, sed ad regulæ exceptionem, & limitationem. Ait nimurum, regulam continerit in his generalibus verbis: *Diebus sollemnibus, scilicet Natalis Domini, Paschatis &c., nullo pacto in Oratoriis celebretur,* atque haec verba directa esse ad Sacerdotes celebrantes, contra quos suspensionis pñnam Synodus indixit. Exceptionem vero directam esse ad audientes Missam, quos Synodus declaravit præcepto non satisacturos, si tamen Oratorium, in quo Missam audierint, fuerit privatura. Idque clarius deprehendi ex aliis, que sequuntur verbis: *Et super hoc neque Parochum posse dispensare,* cum tamen facultas celebrandi in Oratoriis privatis neque a Parochis pendeat, neque ab Episcopis, sed tantum ab Apostolica Sede possit impetrari.

Subdit, ex Synodali lege anni 1582., quæ subsequentibus Synodis normam præbuit, atque exemplum, interdicta diebus sollempnioribus fuisse, quæcumque sint, Oratoria. Ac demum observat, Synodales Constitutiones, præcipue vero quæ anno 1717. ædixa sunt, ad Confraternitates fuisse directas, earumque Oratoria, quæ non impugnatur publica tunc temporis extitisse, in iisque Oratorium etiam Societas Misericordiæ comprehendi, quorum Priors ad observantiam Synodalis Decreti adigendos esse concludit, quemadmodum alia duæ Sodalitates perspecta hujuscem decreti æquitate interdicto paruerunt.

Ex antiqua Ecclesiæ disciplina; omnes Christifideles propriam Parochialem Ecclesiam Dominicis, aliisque festis diebus adire, ibique Sacro interesse tenebantur *Natal.* *Alexand.* tom. 1. *Theolog.* *dogmat.* *moral.* lib. 1. *de Sacros.* *Euccharist.* artic. 5. reg. 10. *Bened.* XIV. *de Synod.* *Dioces.* lib. 11. cap. 14. num. 70.. Id ipsum in jure novissimo, non tamen per modum præcepti, sed consilii, & hortationis legitur constitutum. Siquidem Concilium Tridentinum *sess. 24.* *decret.* *de observan.*, & *evitan.* *in celebr. Missæ*, ita ad Episcopos loquitur, *moneant etiam eundem Populam;* ut frequenter ad suas Parochias, saltem diebus Dominicis, & Festis accedat.

Curi tamen Tridentina Synodus *sess. 24.* *cap. 7.* *de reform.* *Parochis* præceperit, ut Dominicis, aliisque Festis diebus

pios habeant sermones ad Populum , quem in Parochiali Ecclesia hac de re convenire mandavit , hinc vigiles non defuere Pastores , qui sollemnioribus anni Festivitatibus Missam in privatis Oratoriis celebrari prohibuerint . Hos inter recensendus immortalis memorat Benedictus XIV. , qui dum Bononiensem Archidiocesem regeret , sequens de publicis Oratoriis editit decretum = *Absque facultate nostra , quæ tum solum tribuetur , cum legitima causa id postulaverit , Sacrum in illis Sacellis fieri prohibemus , cum sollemnes dies oguntur Paschatis , Nativitatis Domini , Epiphanie &c. , ejusque Sancti , cujus titulo Parochia nuncupatur , juxta veterem bujus Diæcesis consuetudinem , ut legitur Instit. 44.*

Episcopus Albinganensis cum anno 1718. Pastoralem visitationem ageret in Pago Delii , quem bis mille ferè passibus a Parochiali S. Laurentii Ecclesia distare cognovit, ut Populi incommodo prospiceret ex aspero , prærumpto , & difficili itinere octo Riviis intercepto , auditio prius Parochio decrevit , ut salvis juribus Parochialibus , in Oratorio , quod in eodem Pago situm est , Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum pro Infirmis retineretur , ibique Sacrum quotidie fieri permisit , exceptis diebus Paschatis , & S. Laurentii , nec non a Capellano Missam celebraturo Evangelium Populo explicari , & Fidei rudimenta Pueros doceri mandavit . Verum Populo visum est , non satis sibi hoc modo fore consultum , proindeque nonnulla dubia Sacrae Congregationi definienda proposuit , & præcipue = II. *An Populo Delii indulgendum sit audire Missam in dicta Ecclesia S. Bernardi indie Paschatis , & S. Laurentii ?* Sac. autem Congregatio die 9. Septembris 1752. respondit = *Satis prouisum in Decreto Episcopi .*

Caterum quoties hac de re alias actum est in Sacra Congregatione , ubi primū per certissima indicia apparuit , Oratorium fuisse publicum , Sacra Congregatio ex peculiari bus causis , non obstante Episcopi decreto , vel Synodalibus Constitutionibus , facultatem celebrandi Missam in sollemnioribus etiam Festivitatibus impertita est. In Savonen. Episcopus celebrationem Missæ iis diebus sub pena Interdicti , & Censurarum prohibuerat , nihilominus propositis die 9. Septembris 1724. dubiis = I. *An Aedes Sacra S. Mariae de Areneto sit Ecclesia publica , vel Oratorium privatum , in casu &c. ?* II. *An constet de nullitate , & injustitia Interdicti , & respectivè suspensionis a Divinis , in casu &c. , prodit responsum ad I. Ecclesia esse publicam . Ad II. Affirmative . In Comaclen. Episcopus decreto suo , Sacrum fieri interdixera-
rat in Oratorio , quod appellatur delle Camatte , sed cum a Sacra Congregatione quæsumum fuisse = *An licet in p-
ublico Oratorio delle Camatte libere celebrare etiam in festis sollem-
nioribus , in casu &c. , rescriptum fuit die 17. Junii 1769. =*
Affirmative , & ad mentem , ut scilicet in diebus festis Ca-
*te-**

techesis ad Populum per Capellatum celebraturum haberetur.

Quoniam verò in præsenti Causa Promothor Fiscalis animadvertisit, quæstionem agendam non esse *in abstracto*, quo causa favere profitetur adductas Sac. Congregationis resolutio-nes, sed *in concreto*, habitanimirum de Synodali lege ratione, idcirco opera pretium erit Synodales Constitutiones paulo accuratius recensere, ut deinde dijudicari valeat, an locum habere possint, & hodiernæ disputationi cohærent.

In Synodo anni 1582. typis edita anno 1584. tit. de Confraternitatibus hæc habentur = *Diebus sollempnibus, scilicet Natalis Domini, Paschatis &c. nemini licet in his Oratoriis Confraternitatum (quæcumque sint) Missam celebrare, aut audire: Sacerdos verò, qui contra hujus nostri decreti formam celebraverit, suspensionis pæna, & alia graviori arbitrio nostro plebetur.* In altera Synodo anni 1642. Cap. 47. de Societibus Laicorum, id ipsum iisdem omnino verbis sancitum legitur, deinde que additur = *Non audiat insuper ibi quisvis Sacerdos Secularium, & præsertim Mulierum Confessiones, & absque nostra licentia nullus iis in locis, aliisque privatis Oratoriis Conciones, aut sermones habeat, sub pæna interdicti localis, aut alia graviori arbitrio nostro infigenda.*

Similiter in Synodo anni 1674. idem Statutum noscitur cap. 7. *De Societatibus Laicorum.* Et in Synodo anni 1702. cap. 38. *De Oratoriis, & Confraternitatibus,* hæc sancita inveniuntur: Quatenus a nobis concessa fuerit facultas, vel imposterum concedatur, celebrandi diebus festis in Oratoriis, nunquam intelligatur concessa pro diebus Natalis Domini &c. . . . & nunquam intelligatur concessa de tempore, quo Missa Parochialis in Parochia celebratur. Demum de Oratoriis a Parochiali distitis, & distantibus per tertiam milliarii partem non intelligatur concessa, nisi celebrans infra Missam doctrinam Christianam audi-tes doceat &c.

Tandem in Synodo anni 1717. cap. 48. *De Societatibus Laicorum* sic disponitur: *Diebus sollempnibus, scilicet Natalis Domini &c. . . . nullo pacto in Oratoriis celebretur, neque in diebus Passionis Domini, Sabatti Sancti, & super hoc neque Parochium posse dispensare volumus. Sacerdos verò, qui contro hoc decretam celebraverit, pæna suspensionis, & alia graviore pæna arbitrio nostro plebetur, & audientes Missam bis diebus in Oratorio, præcepto Ecclesiastico minimè satisfacere declaramus, itamen fuerit Oratorium privatum. Non audiat insuper ibi quisvis Sacerdos Secularium, & præsertim Mulierum Confessiones, & absque nostra licentia nullus iis in locis, aliisque pri-vatis Oratoriis conciones, aut sermones habeat sub panis interdicti localis.*

Ponderandum itaque, an Synodales Constitutiones de pri-vatis tantum, aut de publicis etiam Oratoriis sint intel-

ligenda; an celebratio Missarum in publicis Oratoriis per Synodalia decreta prohiberi potuerit; an demum constans, & perspicua observantia concurrat. Quibus omnibus, aliisque ad rem perpensis, dijudicandum erit

An liceat in Oratorio Misericordiae Civitatis Sarzanae celebrare Missas in die Paschatis Resurrectionis Dominicae, in casu &c.

Non proposita, cum reliquis.

*Sess. 24. cap. 12.
de Reformat.*

BRICKINORIEN. SERVITIORUM. Cappellania in Cathedrali Ecclesia Brictinorii instituta juxta dispositionem Sacerdotis Nicolai Pretini anno 1609. in Canoniceatum erecta fuit absque eo quod quidquam de oneribus Cappellaniæ inherentibus detraheretur. Novi hinc hujuscem Canonicatus Possessores, præter Chori servitium, perrexerunt etiam Episcopo assistentiam præstare quoties vel in Cathedrali, vel in Ecclesiis Civitatis, aut Suburbiorum, Sacram aliquam functionem perageret, eique tanquam familiares inservire, prout Testator præceperat; Atque insuper onus Missæ quotidianæ ab eodem Testator iniunctum impleverunt usque ad annum 1641., quo tempore ob redditum tenuitatem onus hujusmodi fuit immunitum, & ad tres Missas singulis hebdomadis vigore Pontificii Brevis redactum, ea tamen lege, ut si reditus augearentur, Missæ quotidianæ celebratio resumeretur.

Verum unus Canonicus Petrus Carolus Paolucci, qui ab anno 1765. Canonicatum possidet, renuit iniuncta onera, adimplere: Quare postquam diù fuerat inutiliter expectatus, ut asserta sua jura dedueret, urgente Promothore Fisci Curia Episcopalis Brictinorii, duo in Congregatione diei 11. præteriti Mensis Januarii proposita fuerunt dubia, diversam onerum qualitatem respicientia = I. An, quomodo, & in quibus Functionibus Possessor Canonicatus Pretini tenetur præstare servitia Episcopo in casu &c. II. An ratione ejusdem Canonicatus tenetur ad celebrationem Missæ quotidiana in casu &c. = ipsoque Canonicus Paolucci judicio adesse non curante responsum prodit = Ad I. Affirmative in omnibus ad formam dispositionis. Ad II. satis provisum in Breve Apostolico anni 1641.

Acquievit Canonicus Paolucci resolutioni secundi dubii, sed quoad primum novam Audientiam obtinuit. Frustra tamen saepius fuit monitus, ut si quæ haberet, jura proponeret, nihil enim quidquam huc usque protulit, & Promothor Fiscalis graviter conqueritur, quod prætextu litis debita Epi-

Episcopo servitia exhibere recuset. Itaque eodem Canonicō silentium adhuc servante, de hisce servitiis iterum disputatio occurrit. Causa fusiū recensetur in folio diei 14. Decembris anni elapsi, quo. opportune resumpto, atque accurate de more perpenso, EE. PP. definire dignabuntur.

*An quoad primum dabium sit standum, vel recedendum a decisio
ne in causa &c.*

C AMERINEN.. Secundum ea, quæ Sac. Congregatio
diebus 17. Junii 1769., & 18. Augusti 1770. Camerinen-
si Episcopo prius exploranda, deinde statuenda manda-
vit cum Conjugibus de Merlis quoad legata pia ab Anto-
nio, & Marco Antonio Sen, de Zocchis ordinata, quorum
implementum pro certa quantitate iidem Conjuges ad eo-
rum onus suscipere obtulerunt, exarata tandem fuit trans-
actionis Scriptura, pro cuius adprobatione preces hodie
porriguntur. Ut igitur EE. VV. tutiorem de ea re Senten-
tiam dicere possint, prestat ad earum memoriam revo-
care, Antonium Zocchi iustituto herede Marco Antonio
Sen. Fratre, huic onus iniunxisse manutendī lampadē
perpetuō accensam ante Altare B. Virginis Lauretanæ ere-
ctum in Ecclesia S. Mariæ de Platea Oppidi Sarnani, nec
non peragendi festivitatem Nativitatis B. Mariæ, & ad-
ventus Almae Domus Lauretanæ cum præfinito septem
Missarum numero unoquoque ex iis festis diebus celebran-
darum: Marcum autem Antonium Sen. non solum hujus-
modi legatum in Codicillo confirmasse sed onus quoque
adiecissee duorum Officiorum Missarum octo pro quolibet,
quæ in memorata Ecclesia S. Mariæ de Platea singulis an-
nis expleri mandavit.

*Seff. 24. cap. 4.
de Reformatione.*

Hæreditas Marci Antonii Senioris delata est ad Bartholo-
mæum, & Stephanum Fratres Zocchi, quibus successit
Marcus Antonius Junior ejusdem Stephani filius. Hic au-
tem de suis bonis dispossuit favore Mariæ Angelæ Sororis,
& Quirici Antonii Biondi ejus Viri, quos invicem substi-
tuit, & post utriusque obitum eroganduni jussit quidquid ex
suis bonis retraheretur, in celebrationem tot Missarum cum
eleemosina manuali ad idem Altare B. Virginis Laureta-
næ. Quirico Viro superfuit Maria Angela, quæ anno 1762.
bona omnia donavit Mariæ Antoniæ Augustini, & Joanni

Baptista Merli Coniugibus; cumque isti agnoverint, bona Familia Zocchi pluribus affecta esse oneribus, piisque Legatis, separatis idcirco bonis, quae ad hæreditatem Marci Antonii Junioris pertinebant, ab aliis propriis Mariæ Angelæ donantis, illa favore pia causa dimittere obtulerunt, dummodo tamen satisfactionem assequerentur scutor. 264.82., quibus hæreditas Marci Antonii Junioris erga hæreditatem Mariæ Angelæ gravata comperiebatur.

Oblatam bonorum dimissionem ratam habuit, atque exequi mandavit Vicarius Generalis Camerini, qui reintegratiōnem favore Conjugum Merli pro summa tantum scutorum 22. 40. iniunxit, & pro residuo asserti crediti sc. 242.42. jura in suo congruo judicio experienda ipsis reservavit. Decursu verò temporis perspectum est, ex hæreditate Marci Antonii Junioris vix retrahi annua scuta 25., è converso autem gravatam esse tum annuis expensis in summa scutor. 15. 24., tum etiam aliis scutis 74. 54. 4. pro fructibus censuum tam ante, quam post ejus obitum decursis, & nunquam persolutis. Hæc sane redditum tenuitas, & expensarum, atque onerum gravamen inanem reddidisset piorum Legatorum satisfactionem, si Conjuges Merli pro suo asseundo credito instetissent; Quapropter iidem Conjuges de transactione cogitarunt hoc modo ineunda, ut scilicet bona omnia Familia Zocchi ad Marcum Antonium Juniorum delata ipsis adjudicarentur, cum onere tum adimplendi legata ab Antonio, & Marco Antonio Seniore præfinita, tum etiam extinguendi debita a Marco Antonio Juniorre contracta, tum denique celebrandi una tantum vice in istius Animæ suffragium certum Missarum numerum ab EE. VV. constituentem; ac pro istorum implemendo non tam hæreditaria Zocchi bona, sed propria etiam bona hypothecæ subiicere promiserunt.

Hujusmodi transactio exhibita fuit die 17. Junii 1769., cumque EE. VV. utilius fore censuerint, si celebratio pro una vice oblata constitueretur in certo numero Missarum anno quolibet futuris quoque temporibus adimplenda, hinc sciscitari ab Episcopo voluerunt, an expediret, ut Conjuges Merli certum aliquem in eam rem assignarent fundum, seu potius ut annuæ pecuniarum præstationi sese adstrictos profiterentur. Censuit autem Episcopus, Missarum satisfactioni satis consultum fore, si iidem Conjuges utensilium præstationem, & certam annuæ summa solutionem sponderent; quod quidem EE. VV. etiam magis congruum visum est; nam die 18. Augusti anni 1770. proposito dubio=An, & quomodo Oratorium precibus sit annuendum in casu &c.=responsum fuit = Affirmative juxta votum Episcopi, & ad men-tem = ut scilicet conficeretur minuta transactionis cum præfinitione numeri Missarum, & ad Sac. Congregationem transmitteretur.

Res tandem ad exitum perducta est. Iuitæ transactionis exemplar, quod EE. VV. circumfertur, satis ostendit, assumptum a Conjugibus Merli fuisse onus adimplendi pia legata ab Antonio, & Marco Antonio Zocchi Seniore præscripta, nec non celebrandi duas Missas singulis mensibus, ut Marci Antonii Junioris dispositio exequeretur. Viderint ergo, an æquitatis principiis innixa comperiatur transactio, an ipia cause, & tutiori Legatorum implemento consultum fuerit, ut decernant.

An, & quomodo sit locus adprobacioni transactionis in casu Sc.

SYRACUSANA REDUCTIONIS MISSARUM. In Ec- *Seff. 12. cap. 6.*
clesia Societatis SSancti Annunciationis Oppidi Comisi ad
supplicationem Rectorum, atque Confratrum, Præsbyterorum Collegium anno 1639. Archiepiscopus Syracusanus instituit. In fundatione Collegii pro Sacerdotum alimonia Ecclesiæ Rectores annuum redditum contulerunt unciarum 53., scilicet monetae Romanæ scut. 127. 20., quorum fundi ab iisdem Sacerdotibus essent administrandi. Anno verò 1679. tunc temporis Archiepiscopus Collegii fructus recensuit, eosque ascendere invenit ad annua scuta 510., a quibus detractis expensis quolibet anno subeundis in scutis 192. 49. $\frac{1}{4}$, deductisque aliis scutis 271. 20. pro eleemosina Missarum Collegio inhærentium, supererant scuta 54. 17. inter Præsbyteros partienda, & eorum cuique nonnisi quam scuta 4. 51. singulis annis obveniebant.

Hoc Præsbyterorum Collegium anno 1739. Apostolica Autoritate in Collegiatam fuit erectum. Hodiernus autem Archiepiscopus cum res Capituli æconomicas cognoverit, redditus pertingere invenit ad scuta 613. 33. sumptus verò comprehensis Missarum stipendiis æquare summam scutorum 596. 24., proindeque nonnisi quam scuta 17. 08. inter omnes Canonicos dividenda superesse animadvertisit. Pro tam exiguo stipendio pluribus iidem Canonici gravantur oneribus. Siquidem præter quotidianum Chori servitium ad omnes canonicas horas persolvendas, alia multa tum ex consuetudine, tum ex fundationis lege onera adimplere tenentur, videlicet, pluribus infra annum diebus, & præcipue a die Jovis usque ad diem Martis Carnis priviæ expositioni SSancti Sacramenti tum mane, tum vespere de-

bent interesse : Ulterius qualibet die Jovis Missam de Venerabili Sacramento , & qualibet die Lunæ sacrum pro Defunctis , præter Conventualem , & aliam de Sancto canere : Insuper qualibet die Mercurii Missæ sollemini , quæ pro expositione SSmi Sacramenti canitur , omnes assistere tenentur : Præterea singulis diebus Majoris hebdomadæ , nec non in tota Octava Corporis Christi , atque etiam in Octava Commemorationis Defunctorum , & novem diebus præcedentibus festivitatem Nativitatis B. Mariæ Virginis , & quindecim continuis diebus pro festo SSmi Rosarii tam manè , quam vespere Ecclesiæ intersunt . ;

Capitulum proinde tot gravatum oneribus , cum maxima Præbendarum Canonicalium tenuitate , remedium proponit , quo redditus augeantur . Afferit Missarum Legata Collegiata Ecclesiæ relicta duplicis esse speciei . Nonnullæ enim Missæ , in quantitate 2115. ab exteris Capellaniis a Patronis nominandis juxta fundationum leges celebrantur , easque præservandas omnino , neque ullo pacto minuendas Canonici conveniunt . Aliæ vero Missæ numerum 2896. constituentes ab ipsis Canonicis ex piorum benefactorum dispositione adimplentur , & fundi pro iis relicti a Capitulo administrantur , & stipendium in summa scut. 364. 80. singulis annis requiritur . Has Missas Capitulum ita reduci postulat , ut pro qualibet reducenda Capellania una tantum Missa quolibet mense celebretur , redditus vero in Præbendarum augmentum erogetur .

Archiepiscopus , qui , ad parcendum expensis , fundationum monumenta transmittere non potuit , Oratorum instantia adhæret , & pro constituendis quotidianis distributionibus juxta præscriptum Sac. Concilii Tridentini , reductionem hoc modo fieri posse censet , ut scilicet pro quinque Capellaniis cum onere Missæ quotidiana institutis ex dispositio-
ne Decani Matthæi Dalma , qui pro dote scuta 223. 30. assignavit , & Canonicos hæredes nominavit , quinque singulis Dominicis , & festis diebus celebrentur Missæ cum consueta scut. 12. eleemosina , & quidquid supererit in quotidianas distributiones favore Capituli erogetur . Existimat ulterius , intactam præservari oportere tum Capellaniam cum onere Missæ in Aurora iisdem Dominicis , festisque diebus pro commodo Populi celebrandæ ; nec non aliam onus præferentem Missæ post Nonam dictis diebus adimplendæ ; atque etiam alteram , quæ hebdomadæ nuncupatur , quæque ex plurimum Benefactorum voluntate debet celebrari ; reliquas tamen manuales Missas , quæ numerum 811. constituunt , & pro quibus stipendium scut. 102. 13. requiritur , reduci posse censet ad duodecim sollemnes Missas quolibet mense a Canonicis ultra Conventualem canendas ; & hoc modo Canonicorum indigentia consultum fore afferit , quorum unicuique summa scut. 22. 48 por- terunt

terunt assignari, quam juxta Loci, & temporum circumstan-
tias satis congruam affirmat.

Certa regula est, juxta praxini Sac. Congregationis, alia
potius onera esse minuenda, quam Missarum numerum redu-
cendum Fagnan. in Cap. Ex parten. 24. de Confit. & sa. me Ben-
ned. XIV. de Synod. Diaces. lib. 13. cap. ult. n. 23. Ab hac tamen
regula receditur, si fundus pro Missarum celebratione reli-
ctus integer, atque intactus permanerit, alii vero pro cete-
ris; piis operibus destinati deteriorationem passi fuerint;
Atque etiam quando ex toto dispositionis contextu eruitur,
eam fuisse Testatorum mentem, ut potius Missarum quanti-
tas, quam alia pia Legata reducantur, prout monet lau-
datus Pontifex Benedictus XIV. loc. cit. Ponderandum id-
circò, an Cappellaniarum Institutores Capituli potius indi-
gentiae, & conservationi prospicere, quam Missarum ce-
lebrationi adimpleri voluerint. Animadvertisendum, quod
etiamsi cætera minuerentur onera, nihilominus parum
emolumenti, atque utilitatis obveniret Canonicis, qui sub-
sidio indigent.

Erectionem Ecclesiarum Collegiatarum, nec non illarum do-
cationem, publicæ utilitatis causam præseferre, desumi
posse videtur ex Cas. 14. dist. 96., & in suffragium Animaæ
Testatorum vergere affirmat Piton. disc. Ecc'les. 69. n. 5. 6.,
& seqq., quia Canonicci Missas Conventuales pro Benefa-
toribus applicare tenentur, & Choro interesse ad Divinas
laudes perolvendas, quod in eorum cedit utilitatem, at-
que expiationem.

Hinc pro erigendis Collegiatis, constituendisque Canonicorū
Præbendis, ultimas decendentium voluntates com-
mutari, uniones concedi, beneficia tam Parochialia, quam
liberae collationis, aut etiam Jurispatronatus supprimi posse
fuit concessum, ut redditus in eam causam erogarentur, que-
madmodum testatur Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 15. n. 15.
in fin., & n. 16., probavitque Sac. Congregatio in Liegen. Ere-
ctionis Collegiatæ 1704. in Giennen. Erectionis Collegiatæ 18. Ju-
lii 1705., & in Cremonen. erectionis Collegiatæ anni 1721. Ratio-
nem autem allegat Piton. loc. sup. cit. num. 13., quia scilicet
in erectione Collegiatæ urget causa publicæ utilitatis, quæ respi-
cit animam Fundatoris . . . ob quam publicam causam concedi
solet commutatio ultimarum voluntatum per uniuersum, & sup-
pressionem Legatorum piorum, & Capellaniarum, Beneficiorum,
& Parochialium non obstante Lege eorum fundationis.

Anno 1515. sa. mem. Leo X. erectionem Collegiatæ factam
ab Episcopo Nuscano de Ecclesia S. Mariæ del Piano, cum
unione octo Parochialium beneficiorum, septem-
que non Parochialium, Apostolica auctoritate confirma-
vit. Videndum, an quæ pro erigendis Collegiatis concessa
sunt, pro illarum etiam conservatione debeant impertiri.
Animadvertisendum ulterius, an publicæ utilitatis favor,
Tom. XL.

4. Aprilis 1772.

qui pro Collegiatis militat, tanti habendus sit, ut Missarum celebrationi præponderet, seu potius per celebrationem Missæ Conventualis, divinorumque officiorum id totum in Defunctorum suffragium suppleatur, quod ex reductione numeri Missarum detrahitur.

Omnibus itaque assueta maturitate perpensis EE. PP. dijudicabunt.

An, & quomodo sit locus reductionis Missarum in casu &c.

Die Sabbathi 9. Maii 1772. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

F Olium præteritæ Congregationis diei 4. elapsi mensis
Aprilis quatuor exhibet Causas, quæ indecisæ tunc re-
manserunt. His in præsenti folio adjiciuntur aliæ; de quibus
EE.VV. sapientissimum judicium desideratur.

L UNEN. SARZANEN. CELEBRATIONIS MISSÆ.
An liceat in Oratorio Misericordiae Civitatis Sarzanae celebrari
Missas in die Paschatis Resurrectionis Dominicæ, in casu &c.

Sess. 22. decr. de
observan, & evi-
tan. in celebra-
Miss.

Affirmativè.

B RICTINORIEN. SERVITIORUM.
An quoad primum dubium sit standum, vel recedendum a decisis,
in casu &c.

Sess. 24. cap. 12.
de Reform.

In decisis, & amplius.

C AMERINEN.
An, & quomodo sit locus approbationi Transactionis, in casu &c.

Sess. 24. cap. 4.
de Reform.

Affirmativè ad formam minutæ, & juxta votum
Episcopi.

*Sess. 23. cap. 6.
de Reform.*

SYRACUSANA REDUCTIONIS MISSARUM.
An, & quomodo sit locus reductioni Missarum, in casu &c.

Dilata, & scribatur Episcopo juxta instructionew.

*Sess. 24. cap. 13.
de Reform.*

GERUNDEN. JUBILATIONIS. Jubilationi, quam post emensum laudabile, atque continuum annorum 45. servitum petierat Archidiaconus Major, & simul Canonicus Cathedralis Ecclesiae Gerundensis Isidorus de Orteu, obstare censuit Capitulum Constitutiones, sive Statutum Ecclesiae, de non petendo a Sede Apostolica, vel a Legatis ejusdem privilegio percipiendi fructus in absentia, ac de non utendo impetrato, nec de impetranda absolutione a juramento, quod in actu capienda possessionis unusquisque debet emittere. Hinc in Congregatione diei 15. mensis Februarii nuper elapsi duo disputata fuerunt dubia, I. *An obstant Statuta Ecclesiae Cathedralis Gerundensis annorum 1536., & 1537., & respectivè illorum juramentum ad effectum obtainendi jubilationem, ita ut sit consulendum Sanctissimo pro absolutione ad cautelam, in casu &c.. II. An sit concedendum Indultum Jubilationis, in casu &c. = & contradicente Capitulo responsum fuit = Ad I. Negativè, & non indigere = Ad II. Affirmativè.*

Beneficio autem novæ Audientiæ potestas eidem Capitulo facta est reclamandi ab hujusmodi resolutione, sed cum nihil unquam adhuc opposuerit, idcirco Archidiaconus in nixus rationibus in præcedenti folio fusius relatis, & iuribus, quæ resolutioni fundamentum præbuerunt, supplicat, ut definiatur

An sit standum, vel recedendum a decisio[n]e in casu &c.

In decisio[n]e, & amplius.

*Sess. 7. cap. 8.
de Reform.*

TERRACINEN., ET SETINA. Plures, quæ inter Reverendissimum Episcopum Setinum, & illius Cathedralis Capitulum exortæ sunt controversiæ de modo, & tempore Choro inserviendi, de exhibenda Episcopo Pontificalia exercenti sacrarum Suppellectilium subministratio[n]e, de Ecclesiæ Cathedralis restaurazione, ac de loco, & forma comitandi Episcopum ad illam accedentem, seu ab ea recendentem, hæ omnes septem dispergitæ dubiis sapientiæ. VV, judicio subjectæ fuerunt in Congregatione diei

diei 14. Decembris anni elapsi, & ut plurimum juxta votum Episcopi resolutæ. Præcipue verò super præstatione Sacrarum Suppelletilium disputatum fuit in III. dubio = *An prædicti Canonici teneantur subministrare Episcopo Pontificalia exercenti, & Ordines conferenti Suppelletiles, & alia sacra ornamenta, in casu &c. = & prodiit responsum = Affirmative, dummido celebret in Cathedrali, vel in Capella Episcopali, & ad mentem, ut scilicet Episcopus providat Sacrarium Ecclesiæ juxta præscriptum in Litteris Apostolicis, & amplius = in Litteris enim Apostolicis collationis Episcopatus hæc expresa habentur = Quodque Sacraria Setin., & Privernen. Ecclesiarum Suppelletilibus Sacris ad divina peragenda sufficienter instruas, ac in Terracinen., & Privernen. Civitatibus Seminarium ad præcripta Concilii Tridentini instituas, Montemque Pietatis erigi cures, conscientiam tuam super hoc onerantes =*

Quamvis Promothor Fiscalis favorabilem dubio resolutionem expertus fuerit quoad sacrarum Suppelletilium subministrationem, nihilominus beneficio novæ Audientiæ avertere modò conatur onus Episcopo injunctum providendi de sacris Suppelletilibus Ecclesiæ Sacrarium, afferens, hujusmodi onus non præceptivè, ac de expresso Summi Pontificis mandato, sed per modum consilii, ac de stylo Datariæ Litteris Apostolicis fuisse adjectum, onerata solum Episcopi conscientia super illius implemento, quod quidem non præceptum, sed tantum consilium importare affirmat Piton. disceptat. Ecclesiast. 103. num. 19., Rota decis. 28. nnn. 24. part. 18., & dec. 504. n. 11. par. 19. Rec.

Infert proindè, expressionem adjectam Litteris Apostolicis ne quaquam coercere Episcopum ad implementum, vel ad summum in eo tantum casu eum obligare, quo peculiares Sacrarii reditus deficiant, vel Mensæ Episcopalis reditus superabundent tam pro decenti Episcopi sustentatione, quam pro sacrarum Suppelletilium comparatione Cap. Ex parte de his, quæ fiant a major. part. Capit.

Nullatenus verò probari, reditus Mensæ Episcopalis excedere congruam Episcopi manutentionem; immo compertum id fuisse S. Congrégationi, nam ipsa cogere haud potuit Episcopum, ut petebat Capitulum, ad Cathedralis Ecclesiæ restorationem, quia de quantitate reddituum Mensæ non constabat; atque idcirco quinto dubio hac de re agenti eadem die 14. Decembris anni elapsi, dilata resolutione mandavit, ut firmaretur Status reddituum Mensæ Terracinen., Privernen., & Setin.. E converso autem satis constare ex partitis Librorum Capitularium, Ecclesiæ Sacrarium conspicuos habere reditus, eosque juxta ipsorum met Canonorum depositionem in sacrarum Suppelletilium comparationem erogari. Hinc nefas esse dicit contra Episcopum insurgere, qui de cætero in isto casu ad nihil omnino adigi posse

posse contendit ; etiam si Mens^e Episcopalis redditus superabundarent .

Denique duo animadvertisenda proponit , primum scilicet , quod quamvis Episcopus in Pastoralibus Visitationibus efflagitaverit exhibitionem Librorum , in quibus Sacrarii redditus descripti sunt , nihilominus Capitulum illam semper impugnavit . Alterum vero , quod Episcopus pro sua pietate non destitit nonnullas sacras Suppellectiles unicuique trium unitarum Ecclesiarum Sacrariorum donare .

Hæc pro parte Promothoris Fiscales hac super re deducuntur . Capitulum nil quidquam adhuc exhibuit , confidens juribus in præcedenti Causæ propositione allatis . Habent Eminentissimi PP. quid in facto ponderandum occurrat ; quid autem juris , desumere dignabuntur ex folio diei 23. præcedentis mensis Novembbris , in quo nonnulla relata sunt , quæ ad rem conferre posse existimavit . Supereft igitur , ut definiant

*An fit standum , vel recedendum a decisio*n*s , in casu &c.*

Quoad subministrationem Suppellectilium , & Ornamentorum in decisio*n*s , & amplius . In reliquis dilata , & proponatur Causa sub congruo dnbio , & interim firmetur Status reddituum Sacrarii .

Sess. 23. cap. 14.
de Reform.

COMEN. BENEFICII . Quamvis Sac. Congregatio definierit , ad beneficium Communipatis Bellinzona præsentandum esse Sacerdotem actu , vel eum , qui infra annum promoveri posset , & nonnisi quam in omnium defensu simplicis Clerici præsentationem admitti posse , nihilominus nihil resolvendum censuit quoad nominationem jam factam de persona Clerici Defendantis Molo , nisi prius nonnulla ea de re fuissent elucidata . Accidit autem , ut deinde Communitas ad novam electionem devenerit in personam Sacerdotis Borgo Caratti ; cumque interim Clericus Molo ad Sacerdotium fuerit promotus , iteratam postea nominationem sui favore reportavit . Hinc in alia Causæ propositione , quæ habita est die 13. Julii anni elapsi , quatuor oportuit dubia discutere : I. *An fit standum , vel recedendum a decisio*n*s sub diebus 31. Marci , & 18. Augus*t*ii 1770..* II. *An sustineatur electio facta in personam Clerici Defendantis Molo , ita ut sit eidem danda institutio .* III. *An sustineatur electio postremo loco facta in personam Sacerdotis Antonii de Burgo Caratti , ita ut danda sit eidem institutio .* IV. *An sustineatur electio postremo loco facta in personam Sacerdotis De-*

fen-

9. Maii 1772.

97

fendentis Molo, ita ut danda sit eidem institutio = prodiitque ad singula responsio, nempe = Ad I. Præsentandum esse actu Sacerdotem, vel infra annum promovendum, & iis deficientibus præsentari posse etiam Clericnm in aliquo Ordine Ecclesiastico constitutum, & ita standum esse in decisis. Ad II. Negative, & amplius. Ad III. Negative, & amplius. Ad IV. Negative.

Obtenta autem a Sacerdote Molo nova Audientia quoad postremum hoc dubium, animadvertisit in primis, neque Communitatem Bellinzona, neque Sacerdotem de Burgo Caratti legitimos esse in hac Causa Contradictores. Non Communatatem, quia haec nil aliud usque ab initio postulavit, quam ut definiretur, cui nam Beneficium conferri valeret, quod quidem jam fuit a Sac. Congregatione definitum: Putat idcirco non amplius posse Communatatem in causa se immiscere, præsertim quia id ipsum jam expressè declaravit, & oppositiones contra Defendantem Molo reprobavit, prout colligitur tum ex sollempni declaratione a majori Consiliariorum parte emissa die 9. Augusti 1769., tum ex posteriori aliorum decem Consiliariorum judiciali depositione. Quo verò ad Burgo Caratti obseruat, ejus petitionem jam fuisse rejectam cum clausula, & amplius.

Post hæc suam electionem tuetur afferens, indictum legiti-
mè fuisse Communatatis Consilium, vocatosque juxta Statutum Bellinzona, & consuetam proxim, præcedenter Consilia. ios, qui interesse debebant, & majorem Consiliariorum numerum in sui electionem convenisse. Patere haec omnia ex adductis in præcedenti causa propositione, quorum è conspectu institutionem sibi denegandam non esse affirmat.

Negat, hujusmodi electionem ob Litis pendentiam adversarii juris sanctionibus in Cap. 1. & 2. Ut lit. pend. in 6.. Afferit enim, juris dispositionem directam esse ad amputandos inter Ecclesiasticos Litis progressus, novique contradictoris subingressum; in nova autem Sacerdotis Molo electione, nil aliud actum fuisse, quam præcedentem jam factam electionem confirmare. Perperamque opponi alicujus sollempnitatis defectum, qui substantiam actus minimè respicit, neque proponi valet coram S. Congregatione, cui demonstrare sufficit, electionem a majori Consiliariorum parte fuisse peractam.

Pro parte verò Communatatis Bellinzona post plura præmis-
sa, quæ totius rei in hac causa gestæ seriem respiciunt,
validitas electionis Sacerdotis Defendantis Molo acriter
impugnatur, tum ob Litis pendentiam in S. Congregatio-
ne Cap. 1. & 2. Ut lit. pend. in 6., Rot. coram Celso decis. 365.
num. 5., tum & fortius quia Sacerdos de Burgo Caratti
præcedenter electus in eadem S. Congregatione jam com-
Tom. XL.

paruerat, & ad agendam contra Sacerdotem Molo causam fuerat admissus *Lotser. de re Benefic. lib. 3. quæst. 17. num. 140.* & seq., *Rot. coram Lancellot. decis. 82. num. 3. tom. 1.* tum etiam quia postquam dictus Sacerdos de Burgo Caratti in judicio legitimè steterat, lis non tantum inter electos, sed etiam cum Consiliariis Electoribus agebatur, & vetita idcirco erat nova quælibet electio *Lotter. ibidem num. 123.* & 142., *Rot. coram Lancetta decis. 84. num. 16. tom. 1.* His additur protestatio in ipso Consilii actu a tribus Consiliariis emissa, ne ob litis pendentiam ad novam Sacerdotis Molo electionem posset deveniri.

Hanc autem novam electionem irritam quoque fuisse assertur ob substantialium sollemnitatum defectum, qnia scilicet facta fuerit per suffragia incerta, dubia, & conditio-nata contra dispositionem *Textus in Cap. In electionibus in 6.;* ac præterea non omnes Consiliarios fuisse ad Consilium vocatos; nec præmissam extitisse faciendæ electionis denunciationem; nonnullosque demum ad suffragium ferendum admissos, qui de Consiliariorum numero amplius non erant.

Nihili vero faciendam attestationem, ex qua probari contenditur, Consiliarios omnes per diem ante fuisse vocatos, cum ea satis suspecta deprehendatur ex defectu legalitatem; nec non ex contraria quatuor Consiliariorum protestatione, qui vocatos minime fuisse declararunt; atque etiam quia constat, Territoriales Consiliarios prætermisso extitisse. His accedere, indictum fuisse Consilium absque ulla prævia faciendæ electionis mentione, eamque idcirco clandestinam dignosci in præjudicium Sacerdotum, qui jus optandi ad beneficium habere potuissent.

Cætera, quæ ad rem pertinent, habentur in folio diei 13. Iulii anni elapsi, quo opportunè resumpto dijudicandum ab EE. VV. erit

An sit standum, vel recedendum a decisis quoad novam electionem Sacerdotis Defendantis Molo, in casu &c.

In decisis, & amplius.

FAVENTINA. In postremo sue voluntatis elogio, quod Sebastianus Scarfellini Civis Faventinus condidit anno 1631. legavit Antonio Scarfellini annuas libras 400. unacum habitatione Domus ipsius Testatoris sita in Civitate Faventiae, aliasque annuas libras 400. reliquit Jacobo Philippo Pane, addita declaratione; ut duo haec annua legata perpetuo etiam præstarentur descendantibus per lineam masculinam ab iisdem Antonio, & Jacobo, dummodo honestam ducerent vita rationem, nec publicè vel delictis, aut vitiis essent de honestati. Hæredem inde ex alse instituit Ven. Sodalitium S. Gregorii ejusdem Civitatis cum onere, ut satisfactis annuis legatis, residuos fructus multiplico collocaret in dotes libr. 2500. singulis puellis a dictis Antonio, & Jacobo descendantibus præstandas.

Jussit autem, ut non extantibus puellis dotandis, teneretur Sodalitium a souvenire, e soccorrere alli sudetti Antonio, & Giacomo Filippo, e Descendentibz di essi oltre al primo Legato delle fudette lire 400. con il detto multiplico da farsi, e compenso sopra destinato per le doti, di quella somma, e quantità ad arbitrio li detta Compagnia, ed a tutte due le Famiglie, o più ad una, che all' altri secondo la quantità della gravezza, o il bisogno, che conoscerà detta Compagnia, la quale debba avere sempre prima riguardo alla Famiglia, e Discendentibz di Antonio Scarfellini. Idque amplius declaravit, ut descendentes omnes arbitrio Deputatorum Sodalitii aquieccere prorsus deberent sub poena caducitatis: Pretendendo esso Signor Testatore, che questo sia più per carità, che per obbligo di detta Compagnia, e peso dell'eredità. Volut demum, ut defectis omnibus descendantibus a dicto Antonio, & Jacobo, Sodalitium duas singulis annis dotes librarum 200. dubibus Puellis Faventinis distribueret, residuosque fructus erogaret in tot eleemosynas favore nauperum.

Sedulo implevit Sodalitium dicta duo annua legata libr. 400. seu scut. Rom. 72. 72., at postea defecit familia Antonii Scarfellini, unica superstita descendenta Jacobi Pane. Jam vero usque ab anno 1695. aucto numero descendantium ejusdem Jacobi Pane, gravique etiam necessitate urgente, ampliora ipsi alimenta a Sodalitio petierunt. Sed renuentate Sodalitio, aetaque diu lite de anno tandem 1705. conventione inita fuit, ut singulis e dicta familia annua præstarentur scuta 30., prout haecenus servatum est. Verum nuper magis magisque aucto hæreditatis reditu, aucto quo simul numero descendantium a dicto Jacobo Panè, qui in tres familias distincti sunt, altera nempe Jacobi Junioris cum Uxore, & quatuor filiis; altera Anna Vidua Antonii cum quatuor filiabus, & tertia Aloysii filii dictæ Anna cum Uxore, & unico filio, nunc ideo dicta Anna Vidua tam sui, quam aliorum nomine postulat, ut ad ratam augmenti redituum alimenta sibi, suisque augeantur.

9. Majii 1772.

100

Ad I. inquit Testatorem unice prosvicere voluisse descendantibus ab Antonio Scarfellini, & Jacobo Pane: his non folium relinquisse annuas libras 400., sed etiam Sodalitio mandasse, ut singulorum necessitatibus consulere, dotesque Puellis ex eadem descendencia præstaret, ita quidem ut hac durante vetitum Sodalitio foret redditus in diversas personas, vel in alios pios usus convertere. Voluntati ergo Testatoris maxime consoum esse, ut ex iisdem fructibus honesta, ac decens substantatio singulorum descendantium suppeditaret. Quapropter auctis in ingenti quantitate scutorum 1919. hæreditatis redditibus, augeri pariter debere relicta alimenta, prout in casibus, in quibus deerat etiam expressa Testatoris voluntas, non semel, sed saepius Sac. Congregatio indulxit, ut in Nullius, seu Terræ Pontiani Subsidii Dotalis 22. Martii 1766.

Inuria vero Confratres, arbitrium proferre sibi a Testatore concessum. Hoc siquidem ab æquitate, & naturali Testatoris charitate, & affectione esse metiendum. Iniquum autem fore, si illud non exerceatur erga descendantes, quos unice Testator contemplavit, & quorum favore jussit necessaria subministrari, ita ut interim in nullas alias alienas personas exerceri posset. Merito idcirco injustum Confratrum arbitrium jam usque ab anno 1705. Judicis auctoritate moderatum fuisse. Potiori autem jure moderandum nunc iterum esse, dum redditus ad longe majorem quantitatem creverunt, longeque maiores urgent indigentia descendantium ex dicta familia Pane, qnæ inter nobiles familias Faventinas recensetur.

Postulat hinc, ut ex annuis fructibus scutorum 1919. saltem scuta 1000. sibi, suisque pro alimentis assignentur. Advertit, quantitatem hanc excessivam non esse tum habito respectu ad familiæ nobilitatem, tum ad ingentes redditus scutorum 1919., ex quibus superessent adhuc quotannis scuta 919. pro multipli, tum ad indigentiam singulorum descendantium, quibus non aliter occurri sufficienter potest, tum demum habito respectu ad voluntatem Testatoris, qui cum initio annua legata eis reliquerit longè excedentia medietatem redditum, eo magis ejusdem voluntati consonum est, ut saltem sc. 1000. ipsis ex ingenti fructu scut. 1919. præstentur.

Ad II. inquit, Sodalitium fuisse quidem hæredem institutum, sed expressa lege, ut extantibus descendantibus ex dictis Antonio, & Jacobo legata pars fructuum cederet horum comodo, residua vero multipli subjicerentur pro eorumdem subventione, & Puellarum descendantium donatione: vicissim vero defectis dictis descendantibus integræ fructus in tot eleemosynas essent erogandi. Arguit idcirco, Sodalitium non quidem verè hæredem esse, sed potius Administratorem, & Executorem, ac proinde omni

omni jure cogendum esse ad redditionem rationis. Et re-vera instantे anno 1640. Rev. Fabrica Sancti Petri adactum fuisse ad redditionem rationis cum præsentia Jacobi Pane; Porro maximè interesse universæ descendenteræ, ut red-ditio reddatur non tam ad servandam Testatoris voluntatem, quam ad necessaria alimenta, ac dotes ha-bendas.

Contra vero Sodalitium ad I. inquit, Testatorem annuam tantum summam librarum 400., seu scut. Rom. 72. 72. legasse Antonio Scarsellini, & Jacobo Pane, ipsisq[ue] descendantibus, ita ut reliqui fructus multipliciter poni de-berent pro dotandis Puellis descendantibus in libr. 2500., & in casu dumtaxat, quo Puelle decesserent, concelebrasse Sodalitio, ut occurrere posset indigentias descendantium in summa, & quantitate ejus arbitrio determinanda, & quidem titulo charitatis, & non ex obligatione, & onere hæreditatis. Arguit idcirco vix annuam summam scuto-rum 72. 72. titulo legati universæ descendenteræ deberi, unde nonnisi injuria descendentes conqueri, dum assignata singulis annua summa scutorum 30., obtinenter legatum in septupla majori quantitate. Potissimum quia jure etiam denegari eisdem posset præstatio legati, dum contra Testatoris voluntatem non quidem ulli exercitio incum-bant, sed immo variis criminibus, & delictis sint in-quisi-ti.

Perperam vero exposcere aliud subsidium ex fructibus mul-tiplici. Advertit enim, Testatorem hoc subsidium demandasse in casu tantum, quo nullæ in descendenteria Puellæ dotandas adessent. Probat autem, in familia Pane jam plures adesse Puellas, ac proinde contendit, nullum ma-jus subsidium modo præstari posse. Ceterum addit, subsi-dium hoc relictum fuisse arbitrio Confratrum, ita ut de-scendentes sub poena caducitatis reclamare prohibeantur, sed eidem aquiescere debeant, & agnoscere relictum ti-tulo charitatis, & non ex obligatione, vel onere hæ-re-ditatis. Absolum propterea modo esse contra arbitrium Confratrum insurgere, nec levem gratiam fore, si ipsis ca-du-citas incursa condonetur.

Ad II. Ait, vix unicam Annam Viduam petere redditionem rationis; ipsi autem nullum jus esse eam petendi: Nam Testator legatum lib. 400. descendantibus unicé reliquit. reliqua vero commisit arbitrio Confratrum expressa prohi-bitione ne sub caducitatis pena eidem contravenirent. Hinc quoties non solum quotannis solvuntur libræ 400., sed am-plius legatum præstatur in longe majori summa scut. 30. sin-gulis ex familia, inanem esse actionem pro redditione ra-tionis.

Episcopus Faventinus adheret oppositioni Confratrum, ut ex ejusdem relatione quae inter monumenta causa habetur, Ambigi sane nequit, Testatorem unice, & præcipue contem- plasse de secedentes a dictis *Antonio*, & *Jacobo*. Legavit ipsis annuam summam lib. 400., seu scut. Röm. 72. 72. jussit oæteros fructus multiplico ponи pro Puellarum de- scendentium dotatione in summa lib. 2500. seu scut. 450. mandavit demum, ut extantibus descendantibus erogari non possent dicti fructus in exteris personas, vel alios pios usus. Cum vero de tempore obitus Testatoris tenues essent fructus, ita ut detractis annuis legatis minus idonei esse possent præstandis dotibus, non solum permisit, ut etiam Capitalia multiplici in causam dotium erogarentur, sed etiam ut hac norma præstarentur, nimirum primo anno lib. 500., & deinde lib. 250. usque ad complementum lib. 2500. nec non præscripsit, ut in casu che desti descendantis non aveffero figliole femine da maritare, deberent Confratres eisdem descendantibus subsidium ferre etiam cum dicto multiplico in quantitate arbitrio Confratrum designanda, & inter eosdem descendantes distribuenda.

Hac porro inspecta Testatoris voluntate dubium non est, oc- currendum esse necessitatibus dictorum descendantium, quibus unice, & præcipue Testator prospici voluit. Ex so- la enim naturali charitate, & verosimili Testatorum vo- luntate noui semel, sed pluries Sac. Congregatio indulxit, ut subsidium relictum etiam ad longe maiorem summam augeatur, ad hoc ut honestæ, & decenti consanguinitatem, vel prædilectorum sustentationi consultum foret, ut in *Romana Applicationis legati 20. Sept. 1692.*, in *Romana Dot- tium 2. Octob. 1717.* in *Narnien. Subsidiorum Dotalium 21. Augusti 1762.*, & in *Romana Subsidiorum Dotalium 8. Au- gusti 1767.*

Ponderandum hinc, an inspectis hereditatis redditibus, nec non qualitate, & indigentia descendantium ex unica familia Pane, augeri modo debeat subsidium, quod anno 1705. solemni transactione in annuis scutis 30. pro quolibet præ- finitum fuit. Sane redditus hereditatis licet a descendantibus extollantur ad summam scut. 1919. Episcopus tamen fatetur, quod deductis oneribus habito calculo per decen- nium, ascendant ad scuta 1328. 25.. Porro in familiis de- scendantibus Pane nunc quatuordecim numerantur capita, quorum commodo præstitis scutis 30. in singulos, exurgit annua præstatio scut. 420., unde adhuc superercent redditus in conspicua summa scut. 908. 25. in causam dotium mul- tiplicandam, quæ certe summa longe excessiva, & in par- te superflua est pro puellarum dotatione. Perpendendum hinc, an ex clara, vel saltem verosimili Testatoris volunta-

te potius augeri debeat sublidium descendantibus relictum,
quam ad excessivum multipicum ponit.
Enī PP. qua pollent aequitate, & clementia dignentur defini-

I. An, & quomodo, & in qua summa sit locus subministracionē
alimentorum ex hereditate Sebastiani Scarfellini in casu &c.

II. An, & quomodo per Societatem sit facienda redditio rationis in
casu &c.

Non Proposita cum altera.

I MOLEN. DISTRIBUTIONUM.. Quæ duæ in Oppido *Seff. 21. cap. 3.*
Lugi prius aderant Parochiales Ecclesiæ propriam Communi-
niam constituentes, una post alteram an. 1733 in Collegiatas
erectæ fuerunt. At cum exinde acerbiores factæ fuerint,
quæ inter unum, & alterum Clerum diu exarserant con-
troversiæ, & Populus in duas veluti factiones esset divisus,
hinc ad dissidia amputanda sa. mem. Benedictus XIV. an-
no 1745. utramque Ecclesiam, censuit supprimendam, &
ex ambabus unam ex integro erexit Collegiatam sub invoca-
tione SS. Petronii, & Prosperti addita lege, ut singuli
Capitulares proprios reditus ut antea perciperent, quous-
que Canonicorum numerus, qui initio major erat, redige-
retur ad *duodecim*, & Mansioniorum imminueretur
ad *otto*. Nuper completa reductione, modo Capitulum
constat ex quatuor dignitatibus, nempe Præposito, Archi-
diacono, Archipresbitero, Priore, nec non ex dictis 12.
Canonicis, & 8. Mansionariis. Cum autem Archidiaconatus
sit jurispatronatus familie *Bolis*, & Archipresbyteratus
familie *Zaccari*, quæstio exorta est, quæ emolumenta,
quæve jura Archidiacono, & Archipresbitero com-
petant.

Prestat autem Dignitatis utriusque fundationem referre.
Dum actum est anno 1733. de erigenda in Collegiatam Ec-
clesia tuuc appellata *S. Jacobi*, Comes *Bolis* optans novæ
dignitatis Archidiaconatus erectionem, pollicitus est do-
tem

tem annui redditus scut. 40. ac contributionem scutor. 150. in expensas erectionis, præter alias expensas in posterum faciendas ogni qualvolta però partecipi delle distribuzioni. In Bulla autem desuper expedita d. anno 1733. enunciatur Archidiaconatus cum Dote ducat. 22. constituenda, eique assignantur ejusdem Dotis fructus, at favore Canonico-rum, & Mansioniorum omnia reservantur legata Massam communem constituentia, atque facta Collegiate erectione, Comes Bolis in implementum sua promissionis mandatum Procura dedit ad assignanda bona annui redditus scut. 40. in dotem Archidiaconatus, & in illo expressit, ut Archidiaconi pro tempore debbano, e possano partecipare de frutti delle distribuzioni, che participano gli altri Signori Canonici participantibz di d. insigne Collegiata di S. Giacomo; verum conditio hæc nec in Instrumento dotationis, nec in Decreto Ordinarii fuit repetita.

Facta demum anno 1741. Collegiatarum unione, Archidiaco-no reservanti fuerunt fructus bonorum donatorum in-ducatis 22. computatis etiam distributionibus, aliisque incer-tis, eique post secutam numeri reductionem onus injun-ctum fuit tertiam partem in usum quotidianarum distribu-tionum convertendi. Usque hunc Archidiaconus de di-stributionibus Massæ communis particeps fuit, cumque Episcopus anno 1751. eidem injunxit tertiae partis sepa rationem, de hac conquerente Archidiacono, tamquam ordinata priusquam Capitulum ad præscriptum Capitula-rium numerum fuisse imminutum, tria proposita fuerunt dubia in Congregatione diei 30. Maii 1751. I. An decretum-Episcopi super segregatione tertiae partis fructuum præbenda Archidiaconalis sit confirmandum, vel infirmandum, & quatenus Affirmative ad secundam partem II. An & pro quo tempore Archidiaconus Bolis teneatur dictam tertiam partem fructuum Massæ distributionum restituere, & quatenus Ne-gative III. An sit locus restitutioni distributionum quotidianarum ab Archidiacono perceptarum, vel potius solvende sint eidem distributiones in aliis annis non perceptæ, prodiitque responsum Ad I. & II. Negative, ad III. Negative ad ter-tiam partem, affirmative ad secundam habita ratione intres-tentia quod etiam confirmatum fuit in posteriori Congre-gatione diei 29. Augusti ejusdem anni.

Archipresbiteratus vero electus fuit quo tempore de-utriusqne Ecclesiæ unione actum est. Petrus Zaccari, ut ea Dignitas Capitulo adderetur ultra Dotem in bonis sta-bilibus annui redditus scut. 33. conferre promiserat scuta 200. in expensis Bullæ unionis, ac contribuere aliis ex-pensis Massæ communis ogni qualvolta però partecipi delle distribuzioni; hinc in fundatione conditio apposita fuit, ut Archipresbiteri pro tempore siano annessi alla participazio-ne delle quotidiane distribuzioni doppo che saranno ridotti gli detti

Seti duo Capitoli uniti al numero prefisso nello Bolla di unione.
H.ec que ipsa fundatio probata fuit in Bulla unionis, in
qua ejusdem redditus enunciantur in ducatis 24., computa-
tis vero distributionibus quotidianis, aliisque incertis triginta-
ducatorum auri de Camera, eidemque onus etiam injungi-
tur, ut secuta Capituli reductione tertiam partem con-
ferret in usum quotidianarum distributionum.

In hac autem Bulla unionis post reservatos Archidiacono,
& Archipresbitero respectivos sue Præbenda fructus, Be-
neditus XIV. statuit, ut secuta Capituli reductione in-
tegra Massa Communis in 64. ratas divideretur inter Præ-
positum, Priorem, Canonicos, & Mansionarios juxta por-
tionem singulis assignatam repartienda, jussitque, ut ter-
tia pars redditum Præpositi, Archidiaconi, Archipres-
biteri, & Prioris, ac pars dimidia redditum Canonico-
rum, & Mansionariorum in usum conferretur quotidianar-
um distributionum juxta interessentiam proportionabili-
ter dividendarum.

Quum initio anni 1770. contigerit tandem Capitularium
reductio ad numerum in Benedictina Constitutione præfini-
tum, non detractarunt Archidiaconus, & Archipresbiter
tertiam partem fructuum Præbenda in usum quotidia-
narum distributionum conferre. Inde gravis exarsit que-
stio circa petitam ab ipsis æqualem participationem inte-
græ Massæ distributionum nec non legatorum Missarum in
Massam redactorum. Re delata ad Episcopum, is decrevit
Massam distributionum dividendam inter Capitulares esse
juxta majorem, vel minorem cuiusque interessentiam, & pro-
portionabiliter, id est respectu ad majorem, vel mino-
rem quantitatem, quam quisque in distributiones conver-
tit, & quod Missas provenientes ex legatis, & obligationi-
bus Massæ incumbenti us equaliter, & indistincte diuidendas
esse inter ejusdem Massæ participantes, & hujusmodi Mis-
sarum stipendum detrahendum esse a dicta Massa communi ad ra-
tionem obul. 12. pro quolibet Missa.

Judicium hoc non placuit Archidiacono, & Archipresbitero:
cumque postmodum iis non vocatis Capitulum processe-
rit ad extractionem Canonici Verlicchi ad Beneficium
simplex S. Francisci de Paula, illisque controversa fuerit
vox activa, & passiva in actibus Capitularibus, ad peti-
tionem proinde Archidiaconi, & Archipresbiteri modo
quatuor infra scripta dubia proponuntur.

Ad I. ipsi inquiunt, in utriusque Dignitatis fundatione ti-
tulo oneroso facta cautum expresse fuisse, ut de distri-
butionum Massæ ad instar aliorum partecipare deberent.
Hanc autem fundationis legem inviolabiliter esse tervan-
dam Piton. d'scept. Eccles. 5. num. 9., potissimum quia hue
usque Archidiaconus semper particeps fuit, & partici-
patione hæc iteratis rescriptis Sac. Congregationis 30. Maii,
Tom. XL.

¶ 29. Aug. 1761. sicut confirmata. Nec obesse Bullam Benedictinam, quæ in 64. ratas inter Præpositum, Priorem, Canonicos, & Mansionarios tantum repartendas, non comprehenso Archidiacono, & Archipresbitero, Massam communem distribuit. Ajunt enim repartitionem hanc in Bulla habitam dumtaxat fuisse in designationem Dotis singulorum, at postea dum illa termonem habuit de massa distributionum, expresse comprehendisse Archidiaconum etiam, & Archipresbyterum, eamque inter omnes juxta interessentiam jussisse dividi. Et revera alienum ab omni presumptione esse, Summum Pontificem derogare voluisse pacto ex titulo oneroso in fundatione adjecto, quod etiam fuerat postmodum inviolabiliter servatum.

Nec volitam a Benedicto XIV. participationem proportionabiliter inter omnes Capitulares intelligendam esse juxta quantitatem collatam a singulis in Massam, quum verbum proportionabiliter referatur ad majorem, vel minorem interessentiam, non vero ad quantitatem collatam. Atque id manifeste constare ex illis Bullæ verbis juxta illorum, & cuiuslibet illorum interessentiam proportionabiliter dividendarum. Clariusque id haberi ex anteriori Bullæ parte, in qua verbum proportionabiliter bis adiectum est tum quoad ratas Canonici debitas, tum etiam quoad illas debitas Mansionariis, ibi enim verbum proportionabiliter non nisi ad majorem, vel minorem interessentiam referri potest. Maxime quia licet dos Archipresbiteratus fuerit tantum, constituta in ducatis 24., attamen in dicta Bulla enunciantur computatis distributionibus quotidianis, aliisque incertis 30. ducatorum auri de Camera. Ex his ideo Archidiacus, & Archipresbyter arguunt, tam ex fundationis pacto, quam ex Benedictina Bulla sese admittendos esse, ad equalem Massæ distributionum participationem. Idque tam juris dispositioni, quam equitati consonum esse, quia cum par sit omnium incomodum in Sacris obeundis, par quoque debet esse lucri, & remunerationis repartitio.

Hinc ad II. concludunt, potiori jure tum ex fundationis pacto, quam ex Bulla Benedictina admittendos esse ad participationem emolumentorum Missarum, & Legatorum, quæ Massæ distributioni imcumbunt. Maxime quia & ipsi quoque tenentur ex littera Bullæ ad Massæ Conventionalis celebrationem. Adduntque animadversionem, ea emolumenta relicta fuisse Capitulo: hujus autem nomine venire non modo Canonicos, quam Dignitates, unde cum Archidiaconatus, & Archipresbiteratus sint verae dignitates, & membra Capituli, ambigendum non sit, dignitates quoque de iis participes fieri debere.

Ad III^r repetunt, sese unq; cum aliis Dignitatibus, & Canonicos Capitulum Collegiatæ constituere, & caractere Sacerdotali esse insignitos: consequens hinc esse, sibi vocem acti-

activam, & passivam in actibus Capitularibus competere cap. cum M. Ferrariensis de conat.: hac autem in quæstione adeo Capitulum suum malum jus agnovisse, ut unanimi consensu Capitulariter declaraverit, se nunquam habuisse, nec habere intentionem privandi Archidiaconum, & Archipresbyterum voce activa, & passiva.

Accusant denique ad IV. apertæ nullitatis extractionem Canonici Verlicchi ad Beneficium simplex S. Francisci de Paula, tum quia vetita a Sacris Canonibus est electio per sortes Canon. non statim, & can. non exemplo 26. qu. 2., cap. fin. de sortileg., tum quia Capitulum fuit convocatum absque intimatione subscripta a prima Dignitate contra formam a Statutis Ecclesiæ sub pena nullitatis prescriptam, tum demum quia electio, & extractio facta fuit ipsis non vocatis, nec in urna positis ad Text. in cap. quod si. cut 28. de elect.

Contra inquit Capitulum, Dignitates Archidiaconatus, & Archipresbyteratus propriam dotem a Massa communi distinctam habere, Benedictum XIV. propriam dumtaxat Dotem utriusque reservasse, Massamque communem in 64. ratas dividisse inter ceteros tantum Capitulares, comprehensis dictis Dignitatibus repartendam. Hinc concludit, apertam esse tam juris dispositionem, quam Benedicti XIV. voluntatem, ut a participatione Massæ eadem dignitates excludantur. Nec obesse pacta fundationum; Hæc enim nec a decreto Ordinarii, nec a Bulla Benedictina unquam probata fuerunt, nec effectum habuerunt ope contributionis in expensas Massæ; imo harum integrum onus soli Massæ injunctum fuisse; Ac propterea absonum esse, ut deficiente correspondientia contributione ex Dignitatibus participatione fruantur. Nec momenti esse contributionem scūt. 150. factam ab Archidiacono, & aliorum scut. 200. ab Archipresbitero pro expensis erectionis Collegiæ, Bullæ unionis, nec non cappæ magnæ, cum ad hanc dictæ Dignitates, licet a Mensa distinetæ, adhuc de proprio tenerentur.

Arguit hinc, collatam per dictas Dignitates tertiam partem in Massam distributionum justam causam non præbere, ut ipsius Massæ divisio æque inter omnes habeatur, sed habita dumtaxat proportione ad quantitatem a singulis in Massam positam. Ita sane exposcere expressam Benedicti XIV. voluntatem, qui reservata dictis Dignitatibus propria dote, voluit integrum Massam inter ceteros distribui, qui que clare edixit, ut proportionabiliter singuli participarent, quæ verba nonnisi quam de geometrica partitione habitu respectu ad quantitatem collatam intelligi debent juxta Sacri Concilii sanctionem in sect. 21 cap. 3. de Ref. diversaque data interpretatione sequeretur, ut Mansionarii de Massa distributionum participare pos-

sent æque ac Praepositus, Prior, & Canonici, quod esset quam maxime absurdam.

Hinc ad II. concludit, dictas Dignitates unice percipere posse distributiones juxta quantitatem in Massam collatam, excludendas proinde a participatione emolumento- rum Missarum, ac Legatorum Massæ incumbentium, a qua dictæ Dignitates exclusæ fuerunt. Maxime quia res est de emolumentis longe ante erectionem ipsarum Dignitatum Massæ quæstis, & à quorum participatione capitulares posterioris erectionis excludi debent *Card. de Luc. de Can. disc. 6. num. 13.* Perperam vero opponi onus Missæ Conventualis dictis Dignitatibus in Bulla unionis injunctum; Nam onus hoc singulos de Capitulo licet peculiares redditus habentes semper afficit. Verum ne de paucis oblyis quæstio agatur, non renuit Capitulum dictis Dignitatibus ad instar cæterorum eleemosinam pro Missa Conventuali præstare.

Ad III. non insciatur, competere iisdem Dignitatibus vocem activam, & passivam in iis actibus, qui generazim à Capitulo pro communi Ecclesiæ servitio agi poterunt, contendit tamen, nullam ipsis vocem competere quoad ea, quæ respiciunt Massam Capitularem, a qua eadem Dignitates exclusæ sunt. Cum enim in his nullum sit illarum interesse, nullum quoque intervenire debet earumdem suffragium, vel assensus.

Ad IV. ait, Beneficium simplex S. Francisci de Paula fundatum fuisse a Petro de Sebastianis ea lege, ut vacatione occidente, singuli Sacerdotes participantes de communia antiquæ Parochiæ nuncupatae antiquitus S. Mariæ in Collegiatam erectæ anno 1733. in urnam ponerentur, & sorte extraheretur novus Beneficiatus. Cum autem hæc forma servata adamussim fuerit, perperam de nullitate redargui extractionem Sacerdotis Verlicchi. Nec obesse prohibitionem electionis per sortes; Quum ea locum habeat quoad Beneficia curam, animarum habentia, non vero quoad Beneficia simplicia, præsertim in casu, quo qualitas Sacerdotalis non fuit requisita, & nonnisi Sacerdotes participantes in Urnam erant ponendi. Perperam demum queri Archidiaconum, & Archipresbyterum, se nec vocatos ad Capitulum fuisse, nec in Urna positos, nam ille absens erat, alter vero a Divinis suspensus, unde neuter erat vocandus. Vocem vero activam, & passivam iis tantum reliquam a Testatore fuisse, qui de Massa communis participarent, nullam ideo competitisse dictis Dignitatibus ab ea exclusis.

Episcopus maxime tuerit, Capituli jura, ut ex ejusdem informatione inter monumenta cause relata.

Potissima quæstio ab interpretatione Bullæ unionis pendet. In hac plane Benedictus XIV. reservavit Archidiacono, & Archipresbytero respectivæ suæ Dotis fructus, integrumque Massam, in 64. ratis divisam, jussit repartiendam eis inter Prepositum, Priorem, Canonicos, & Mansionarios, singulis assignata propria portione, at postmodum mandavit, ut facta a singulis Capitularibus contributione nova efformaretur Massa distributionum inter omnes proportionabiliter repartienda seorsim a Massa communi.

Statuit enim = quod secuta numeri reductione hujusmodi fructuum Praepositura, Prioratus, Archidiaconatus, & Archipresbyteratus tertia pars, duodecima vero Canonicatum, totidemque Præbendarum & octo Mansioniarum hujusmodi medietas in usua distributionum quotidianarum inter eosdem futuros Praepositum, Priorem, Archidiaconum, Archipresbiterum, & duodecim Canonicos, ac octo Mansionariatus predictos pro tempore existentes, & horis Canonicis, aliusque divinis Officiis praesatis in dicta Ecclesia SS. Petroni, & Prosperi personaliter interessentes juxta illorum, & cuiuslibet illorum interessentiam proportionabiliter dividendarum convertantur.

Prætermissa itaque quæstione circa participationem Massæ Communis, unice inquirendum, an particularis Massa distributionum sit inter omnes Capitulares dividenda habita proportione ad interessentiam, vel potius ad quantitatem a singulis in eamdem Massam collatam. Verba dictæ Bullæ convenient cum sanctione Sacri Concilii in *Seff. 21. cap. 3. de Ref.* ubi hæc habentur = tertiam partem fructuum tam Dignitatum, quam Canonicatum, & personatum, portionum, & officiorum separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter Dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes proportionabiliter juxta divisionem ab Episcopo etiam tamquam Apostolica Sadis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur.

Dubium autem non est, hanc Conciliarem repartitionem ita esse intelligendam, ut quilibet Capitularis tantum accipiat, quantum de sua contulit Præbenda, ut pluries declaravit Sac. Congregatio, & præsertim in *Patavina Tom. 2.* pag. 70., in *Melevitana ibid. pag. 76.*, & in *Cortonen. Tom. 3.* pag. 18. Ponderandum hinc, an ab hac juris dispositione recedendum modo sit vel ex voluntate Benedicti XIV. vel ex pactis in fundationibus adjectis, vel demum ex subsecuta equali repartitione usque nunc inter omnes juxta interessentiam habita.

Eñi Patres qua ornantur juris sacri peritia, ac scientia sententiam dicent.

I. *An, & quomodo, & in qua quantitate Archidiaconus, & Archipresbiter Collegiatæ SS. Petroni, & Prosperi participare debeant de distributionibus quotidianis in casu &c.*

II. *An*

- II. *An ; & de quibus emolumentis Missarum , aliorumque legatorum participare etiam debeant DD. Archidiaconus , & Archipresbyter in casu &c.*
- III. *An idem Archidiaconus , & Archipresbyter vocem attivam , & passivam in omnibus Capitularibus factis , & faciendis haberet debeant in casu &c.*
- IV. *An extractio Canonici Verlicchi ad Beneficium simplex Sancti Francisci a Paula facta , exclusis Archidiacono , & Archipresbytero sustineatur in casu &c,*

111

Die Sabbathi 30. Maii 1772. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

IN postrema Congregatione diei 9. Iabentis mensis, duæ ob temporis angustiam indecisæ superfuerunt Causæ, quæ priori loco recensentur. Has igitur, cum aliis septem, quæ adjiciuntur, Eminentissimi PP. hodierna die definire dignabuntur.

FAVENTINA.

- I. *An, & quomodo, & in qua summa sit locus subministratiōi alimen-*
torum ex hereditate Sebastiani Scarfellini, in casu &c. *Seff. 22. cap. 6.*
de Reform.
- II. *An, & quomodo per Societatem sit facienda redditio rationis,*
in casu &c.

Ad I. Ad mentem, & mens est, quod subministrentur alia scuta decem pro quolibet capite ad quinquennium, & donec non adsint Puellæ proximè dotandæ, & cum declaratione, quod Puellis nuptis cesseret in totum subministratio. Ad II. Negativè, salvo jure Episcopi, & amplius,

IMOLEN. DISTRIBUTIONUM.

- I. *An, & quomodo, & in qua quantitate Archidiaconus, & Ar-*
chipresbyter Collegiatae SS. Petronii, & Prospere participare
debeant de distributionibus quotidianis, in casu &c. *Seff. 21. cap. 3.*
de Reform.
- II. *An, & de quibus emolumentis Missarum, aliorumque legato-*
rum participare etiam debeant DD. Archidiaconus, & Ar-
chipresbyter in casu &c.
- III. *An idem Archidiaconus, & Archipresbyter vocem activam,*
& passivam in actibus Capitularibus factis, & faciendis habere
debeant in casu &c.
- IV. *An extractio Canonici Verlicebi ad Beneficium simplex Sancti*
Francisci a Paula facta, exclusis Archidiacono, & Archi-
presbytero, suslineatur in casu &c.

Ad I. Iterum proponatur. Ad II. Dilata, & scribatur
juxta instructionem. Ad III. Negativè quoad ea,
quæ

quæ respiciunt Malsam Capitularem, in reliquis affirmatiæ, & amplius. Ad IV. Dilata, & ad mentem: Mens est, ut citatō etiā Sacerdote Antonio Brignari, impetretur commissio super supplicatione ejus favore signata.

Sext. 21. cap. 7.
de Reformatione.

NEPESINA RESTAURATIONIS ECCLESIAE. Quæstio super restauratione Collegiatæ, & Parochialis Ecclesiae S. Stephani Oppidi Fiani, inter Capitulum, Baronem, & Communitatem, Sac. huic Congregationi a Santissimo Domino Nostro ablegata, sapienti E. VV. judicio subjecta fuit die 31. Auguſti anni elapsi, proposito dubio = An, & quis teneatur ad restaurationem Ecclesiae Collegiatæ, & Parochialis Terra Fiani, ejusque Domas Archipresbyteralis, in casu &c. = Nulla tamen tunc capta resolutione, demandatum fuit, ut de redditibus tum Archipresbyteratus, tum duorum Canonicatum, nec non de aliis quibuscumque fructibus ex eadem Ecclesia provenientibus, diligenter ab Episcopo inquireretur. Datae proinde sunt Episcopo litteræ, eique injunctum, ut de omnibus Beneficiis tam residentialibus, quam similibus, & de Capellaniis, legatis piis, habita etiam pensionum, & onerum ratione, accurate referet.

Quæ Episcopus ad hæc responderit, patet ex una, atque altera illius relatione, quæ circumfertur; ex quibas Capitulum satis constare arbitratur de Capitularium redditum tenuitate, ita quidem ut vix, ac ne vix quidem congrua pro Rectore supersit, ideoque impar omnino se dicit cuique pro Ecclesiæ fabrica oneri faciendo. Ex litteris autem Episcopi, & ex adjecto Mensæ Capitularis statu colligitur, annuos Capituli redditus ascendere ad scuta 481. 03., expensas vero pertingere ad scuta 258. 36 $\frac{1}{2}$; proindeque singulis annis obvenire Archipresbytero scuta 111. 33 $\frac{1}{2}$, unicuique vero ex Canonicis scuta 55. 66 $\frac{1}{2}$: Atque hunc statum tanta diligentia confectum asserit Episcopus, ut majori confici non potuerit. Non inficiatur majorem aliquando fructum ex prædiis Capitularibus ab aliquo Canonico retrahi, id tamen peculiari uniuscujusque industriae tribuendum existimat.

Quo vero ad eos, qui Beneficia, & Capellarias possident, refert Episcopus aut parum, aut nihil ab iis percipi, vel id solum, quod oneribus respondeat. Hinc infert, nil feré ex beneficiis in Ecclesia erectis detrahi posse pro fabrica, sed in Communitatem, vel in eos, qui Patronatus habent, vel in Populum reparationis onus refundi oportere. Demum addit consilium dedisse, ut minori, qua fieri posset impensa necessitati pro nunc occurreretur, & scuta biscentum a Capitulo, totidemque tum a Barone, tum a Com-

Communitate impenderentur, atque huic consilio annuisse quidem Capitulum, sed Baronem, & Communitatem illud amplecti renuisse.

Ex alia parte Baronis Defensores præmittunt, defectum sufficiens congruae Parochialis nunquam de jure præsumi, sed perspicuis probationibus fore a Parocho demonstrandum *Panimol. decif. 5. annotat. 8. num. 10. Rot. decif. 9. n. 38. part. 18. Recent.*. Ad id autem probandum nihil conferre statum reddituum, & expensarum ab Episcopo transmissum, quem pluribus de causis erroneum esse contendunt. Ac primò quidem, quia confessus fuerit per quinquennium, quod minus rectè factum afferunt in præsenti casu, quo prædia non in quinque, sed in quatuor partes divisa ad sationem sunt destinata *Rot. Sin Romana, seù Nepesina Affictus 15. Junii 1767. §. 1. coram R.P.D. Mannelli, & in altera Romana, seù Nepesina Affictus super Cultis 4. Junii 1768. §. 1. coram eodem.*

Accedere, quod quatuor illæ partes, in quas Capituli prædia sationi apta dividuntur, æquales non sunt, sed duæ majores, reliquæ vero minores, atque in his bis quolibet quinquennio, in illis verò semel tantum satio frumenti recurrit. Conqueruntur autem, quo exhibitus non fuerit *Restrictus*, & Notarii rogitus, & mensura Agrimensoris, quibus monumentis redditum Capitularium calculus innixus deprehenditur.

Objiciunt præterea, frumenti pretium perperam fuisse taxatum in ratione scut. quinque pro qualibet mensura, cum tamen juxta taxam Tribunalis Agriculturæ majori pretio elapsò decennio calculari debuisset. De errore redarguunt Canonum quantitatem expressam in statu ab Episcopo transmiso, ubi frumentum in rubris 4. 2. 2. pecunia vero in scutis quinque adnotatur; Siquidem longè majorem Canonum quantitatem ex monumentis a Communitate in præterita Causæ propositione adductis, resaltare affirmant.

Addunt, in eodem redditum statu prætermissa fuisse tum annua scuta tria, quæ ex pretio herbarum cuiusdam Prati percipi solent, tum emolumenta Parochialia, quæ ad scuta 15. quolibet anno pertingunt, tum cætera emolumenta, quæ pro annuis officiaturis Capitulo persolvuntur, & scutis 30. 90. computantur. Ac demum contendunt ex quodam Codice nuncupat. *Quarearino* desumi, introitum frumenti ex omnibus bonis ad coloniam traditis, & in quatuor partes de more distributis, in rubris 488. 83. calculari.

Plura quoque ex notula expensarum Capitularium tollenda sustinent, videlicet eleemosynam Missæ pro Populo, quam absque ulla eleemosyna quilibet Parochus applicare tenetur *Fagnan. in Cap. Fraternitatem de Sepulturis num. 93. & 95. Barbos. de Offic. & potest. Paroch. part. I. cap. II. num. II. Tom. XL.*

Delendam pariter partitam scutorum 32. pro fructibus census in sorte scut. 300., nec non ratam scutorum 30. pro illicus extinctione quolibet anno deponendam, tum quia hujusmodi onus temporaneum est, atque extraordinarium, de eoque nulla in praesenti controversia haberi ratio debet. *Barbos. tract. var. de claus. usu frequent, claus. 47. num. 8. & 16.*, *Rot. coram Buratto decis. 418. num. 1.*, tum etiam quia census fuerat impositus, ut pecunie in reparationem Parochialis Ecclesiae erogarentur, & nihilominus in hujusc e litis expensis fuerunt improvidè consumptæ. Denique perperam omissam fuisse adnotationem quantitatis frumenti retrahendi ex nonnullis pradiis, quæ inculta ob defestum Colonorum falsò asseruntur, cum tamen frugifera, & Colonis locata comperiantur.

Ex his colligunt reditus Capitulares computari debere in ea summa, quæ congruam unicuique competenter longè excedant. Congruam verò in scutis centum pro Rectore a Concilio præfinitam intactam in ea summa tunc solum præservari, quando agitur de gravando Parocho pensionibus, non verò quando res sit de Ecclesiæ reparatione *Franc. de Eccles. Cathedral. cap. 13. num. 49.*, *Barbos. de Offic.*, & *Potest. Paroch. part. 1. cap. 13. num. 4. & 5.*, *Amostaz. de caus. piis lib. 4. cap. 28.*. Cæterum observant in præfinienda congrua perpendendas esse circumstantias loci, beneficii, onerum, & personæ Rectoris *Navar. de redit. Eccles. quæst. 5. monit. 36. num. 4.*, *Vigolin. de Offic. Episcop. cap. 14. §. 1. sub num. 2.*, ac præsertim habendam esse rationem pretii alimento rum *Rebuff. de congr. portion. num. 76.*

Hisce autem pensatis circumstantiis concludunt, hodiernum Archipresbyterum bonis patrimonialibus ditatum reperiiri, quod quidem hac in Causa animadversione dignum censem *Rot. decis. 15. num. 21.*, & seq. coram *Panimoll.*, & in *Nazarena Congruæ 30. Junii 1732.*, & 19. Junii 1734. coram *Calcagnino.* Hinc pro congrua Archipresbyteri sufficere putant scuta 50., & alia scuta 50. partiri posse inter duos Canonicos, & postea quidquid deductis oneribus supererit in restaurationem Ecclesiæ fore erogandum, pro qua quidem restauratione negant requiri sumptus in ea quantitate, qua a Capitulo extolluntur.

A Communitate nihil hactenus deductum est. Quidquid in hac Causa animadvertendum occurrit, habetur ex folio diei 31. Augusti anni præteriti, quod Eminentissimi PP. resumere rogantur, ut respondeant dubio, quod denuò proponitur.

An, & quis teneatur ad reparationem Ecclesiæ Collegiate, & Parochialis Terræ Fiani, & Domus Archipresbyteralis, in casu &c.

Non proposita, cum sequentibus.

30. Maii 1772.

115

SENOGALLIEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS.

Seff. 22. cap. 6.
de Reform.

Post plura ordinata Missarum legata, Sacerdos Franciscus Antonius Cristofanetti mandavit, ut hæredes fiduciarii in Testamento designati bona omnia sua venderent privatamente, senza suono di tromba, pretiumque, satisfactis legatis, ac solutis expensis, erogarent in celebrationem Missarum, constituta pro iis elemosina manuuali. Has autem Missas celebrari voluit dalli RR. PP. Cappuccini di Sinigaglia, Rocca Contrada, Jesi, Cingoli, e Montalbocco, e dalli RR. PP. Riformati di Sinigaglia, Jesi, Cingoli, Belvedere, e Castel d'Emilio, a quibus implenda etiam iussit alia Missarum legata, que inadimpta remansissent. Denique fructus omnes censum tam decursos, quam imposterum decurrentos, usque dum illorum venditio sequetur in eandem celebrationis Missarum causam erogandos esse declaravit.

Sequito Testatoris obitu pauca tantum bona vendi potuerunt pretio scutorum 380., quibus alia legata fuerunt adimpleta; bona autem reliqua scut. 2663. æstimata nullum adhuc, neque post Edictorum affixionem invenerunt Emptorem. Hac de re Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ Oppidi Montis Sancti Viti supplicat, ut immutata Testatoris voluntate, quatuor ex hisce bonis erigantur Mansionariae, quarum Patronatus eidem Capitulo reservetur, & unicuique Mansionario onus injungatur residentiæ, & servitii Chori, nec non celebrationis 50. Missarum quolibet anno in spirituale Animæ Testatoris suffragium. Hæredes fiduciarii commutationi voluntatis consensiunt, sed loco quatuor Mansionarum postulant, ut duæ tantum Mansionariae, & unus Canonicatus instituantur, quorum Patronatus ipsis pro prima vice tribuatur. Reliqui interesse habentes consensem præstitere, ut fiduciarii hæredes de bonis pro libito disponerent. De eo igitur, quod agendum sit, EE.VV. exquiritur judicium.

Canonici Collegiatæ Ecclesiæ Oppidi Montis S. Viti duos tantum Mansionarios eorum Ecclesiæ dicunt addicatos, congruum idcirco, immò necessarium putant pro Ecclesiæ servitio, & implemento voluntatis Testatoris, ut aliorum quatuor Mansionariorum numerus angeatur; proindeque sustinent justam concurrere, ac rationabilem causam commutandi Missarum legata, maximè si novis Mansionariis Missarum onus adjiciatur, prout alias a Sac. Congregacione definitum asserunt in Pistorien. commutationis voluntatis 20. Novembris 1734., & 16. Marti 1737., in Interamnen. Commutationis voluntatis 8. Maii 1756., & in Caffanen. 26. Novembris 1763.: attenta præsertim impossibilitate vendendi bona Testatoris, quæ impedit, ne istius voluntas præscripto ab eo modo adimpleri valeat Barbos. ad Concilium Trident. Seff. 22. de Reform. cap. 6., Amostaz. de caus. piis lib. I. cap. 14. Tom. XL.

num.33., Rot. in Recent. decif.269. num.2. ad 4. part.19., hęc autem tanti habita, ut commutationi voluntatis adhæserit Sacra hęc Congregatio in Romana Commutationis voluntatis 27. Februarii 1734., in Nullius Terra Pontiani 8. Maii 1756., in Civitatis Plebis Legati 28. Augusti 1756., & 15. Aprilis 1758,

Advertunt, præter domum, ac duo prædia, quæ Testator Christofanetti Sorori reliquit, reliquum hæreditatis consistere in activis censibus, qui invendibiles ex facto comperti sunt, nam pluribus adhibitis diligentiis etiam a Religiosis Capuccinis, & Reformatis, distrahi non potuerunt: Præsertim quia census sunt numero plures, & super pluribus fundis constituti, ac neminem esse, qui ad illorum emptiōnem alliciatur, cum nemo sit, qui exigibilitatem de jure, & de facto promittat. Nullimpē autem convenire, ut venditio fiat sub hasta publica, tum quia incongruum eset, ut census in certa summa constituti minori pretio distrahantur, tum etiam quia Testator ipse bonorum suorum venditionem injuxxit privatamente, senza suono di tromba. Hinc magis urgente concurrere commutationis causam, pro qua non physica, sed moralis impossibilitas, ac magna difficultas sufficit Barbos. de Offic., & Potest. Episcop, part.3. allegat. 83. num.9. in fin., Rot. in Recent. decif.269. num.5. part.19., S.Congregatio in Interamnen. Commutationis Voluntatis 8. Maii 1756.

Accedere etiam Divini Colitus augumentum; Ecclesiæque utilitatem, quæ commutationem in melius, & in opus magis pium faciendam suadent Monet. de Commut. ultim volunt, cap.6. num.81.. Ajunt enim, non deficere annuam, & perpetuam Missarum biscentum celebrationem, ac præterea augeri pro Ecclesiæ decore Mansioniorum numerorum, qui Choro inservient, & Animæ Testatoris suffragium afferent Piton. disceptat. Eccles.69. num.13., Sac. Congregatio in Liegien. Erectionis Collegiatæ 1704.. Et pro eadem commutatione rationem quoque habendam esse meritorum Communictatis Oppidi Montis S. Viti, quæ Collegiatam Ecclesiam ingenti sumptu ædificavit, ac proinde dignam esse, ut Apostolica gratia in utilitatem Populi cumuletur Piton. loc. citat. num.11. & 12., omnesque in id interesse habentes, & Episcopum quoque consentire.

Ad modum autem commutationis quod attinet, sustinent, erectionem quatuor Mansioniorum præferendam esse electioni unius tantum Canonicatus, & duorum Mansioniorum. Ajunt siquidem, Collegiatam Oppidi Sancti Viti constare Archipresbytero, & novem Canonicis, duos vero tantum ibi adesse Mansionarios inservientes, convenire proinde ut istorum numerus augeatur. Denique æquitati consonum esse, ut Mansioniorum electio fiat a Capitulo, tum in præmium sollicitudinis, qua præsentem promo-

movet instantiam, tum quia jure gaudet nominandi alios duos Mansionarios, qui modò adsunt, tum quia ejusdem Oppidi Clerici, spe allecti nominationis, magis in officio poterunt contineri.

Ex alia verò parte hæredes fiduciarii, qui voluntatis commutationi consentiunt, dissentient quoqđ modum. Instant enim pro erectione unius Canonicatus, & duorum Mansioniorum, quorum nominationem ipsis pro prima vice reservari supplicant. Hoc modo inquiunt, fieri debeere commutationem, etiam ex stylo Sac. Congregationis, que commutationes nunquam admittit, nisi ad formam, consensus interesse habentium, ac præcipue hæredum fiduciariorum, sive Testamenti Executorum, ita quidem ut injuria fieret, si ab eorum sensu recederetur. Addunt, Ecclesiam minimè indigere aliis quatuor Mansionariis, cùm aliæ Collegiatæ minori Mansioniorum numero contentæ sint, nec a Mansionariis Collegiatam constitui, sed a Canonicis, qui Ecclesiæ decorem augent *Innocen. cap. 2. de Instit. Scarfanton. ad Eccoper. lucubr. Canon. lib. 1. tit. 4. num. 1. Rot. coram Cavaler. decis. 91. num. 4.*

Præterea tum novi Canonici, tum Mansioniorum nominationem sibi vel ex justitia, vel ex gratia adscribi postulant, nec inconveniens esse dicunt, ut Patronatus reservetur etiam favore hæredum, qui exequendo Testatoris voluntatem fundationem perficiant, quamvis de proprio nihil conferant *Card. de Luc. de Jurepatron. discur. 55. num. 3. , Vi-vian. lib. 2. cap. 1. num. 3. par. 1. , Rot. decis. 871. num. 2. coram Seraphin. , & coram Buratt. decis. 22. num. 1..* Observant insuper, Testatorem non solum ipsis arbitrium reliquisse distributionis Missarum, sed etiam voluisse, ut ex venditione bonorum emolumentum perciperent: Cum autem hujusmodi emolumentum percipi ab ipsis amplius non possit, æquitati consonum esse, ut amissio lucri, Patronatus reservatione compensetur, intuitu etiam curæ, & laboris, quem pro exequenda dispositione Testatoris sustinuerunt *Cyriac. controv. 503. num. 5. , Amostaz de caus. piis cap. 4. de Missis, earumque stipendiis num. 39..* Idque consonum esse menti Sacré Congregationis panditæ in *Perusina, seu Civitatis Plebis 27. Junii 1733..* His ergo de causis supplicant, ut Canonicatus erigendus prima vice tribuat Sacerdoti Attilio de Grandis ex Oppido Montis S. Viti, atque uni ex hæredibus fiduciariis, & Testatori beneviso.

Episcopus testatur, præcipuam bonorum hæreditariorum Sacerdotis Christofanetti partem in censibus consistere, summa scutorum bismille sexcentorum æquantibus, & frustà hæredes fiduciarios pro curanda venditione laborasse: Repugnare autem paupertati Fratrum Cappuccinorum, & Reformatorum, ut bona ab istis recipientur; hinc Testatoris dispositionem exequi nullo modo posse, atque idcirca

consentit, ut eosdem CensuS Suprema, qua Sanctitas sua pollet potestate, assignare concedat pro nova erectione, & Dote quaduplicis Mansioniaratus in eadem Collegiata Ecclesia cum onere cui libet eorum tum Residential, & chorali servitio, tum Missarum 50. quotannis in perenne suffragium Animæ Sacerdotis Testatoris, aliorumque Desunditorum ipsius Familiae = Hanc autem quatuor Mansioniarum erectionem præferendam putat petitæ ab hæredibus fiduciariis unius Canonicatus, & duorum Mansioniarum erectioni, cum non Canonicis, sed Mansionariis Ecclesiam indigere affirmet. Non tamen, omnino prætereundos Religiosos Reformatos, & Cappuccinos, quorum favore eleemosinam pro Missis circiter mille præservari posse censem. Denique Patronatus reservationem nulli tribuendam, sed collationem liberè relinquendam existimat.

Concilium Tridentinum *sess. 22. cap. 6. de Reform. justam, & necessariam causam pro voluntatis commutatione reqnirits necessitatem* verò inducit impossibilitas adimplendi Testatoris dispositionem. Juxta varias circumstantias Sac. Congregatio commutations aliquando fieri permisit, aliquando denegavit. In *Interamen. Commutationis voluntatis 8. Maii 1756.*, commutationi consensit, quia distrahi non poterant bona, quorum pretium ex præcepto Testatoris in celebrationem Missarum erogari debuisset. Idque etiam censuit in *Olinden. 3. Martii 1703.*, & *Bononien. Legati Missarum 12. Januarii 1704.*. Verùm instantiam pro commutatione rejicit in *Pisauren. Commutationis Legatorum 17. Junii 1713.*, & *23. Junii 1714.*, ac in *Savonen. Electionis Capelliarum 19. Augusti 1720.*, in qua petitum fuerat, ut scita 9000. pro eleemosyna Missarum juxta Testatoris dispositionem eroganda, in dotem octo Capelliarum constitueretur..

Quo verò ad Patronatum animadvertisendum est, illum non solum ab ipso beneficij Fundatore reservari posse, sed etiam ab ejus hæredibus, qui exequendo ejus voluntatem foundationem perfecerint, juxta authoritates in libello Hæredum allegatas, quæ superius relata sunt. Videndum tamen, an id locum habere possit in præsenti casu, quo agitur de commutanda voluntate, ob difficultatem exequendi Testatoris dispositionem juxta modum ab eo demandatam. In *Perusina, seu Civitatis Plebis 27. Junii 1730.*, cum Episcopus testatus fuerit, nullimodè ob deficitiam emptorum deveniri posse ad venditionem bonorum, quorum pretium in celebrationem Missarum erat erogandum, Sacra Congregatio permisit, ut ex iisdem bonis erigeretur Capellaria, cum onere Capellano injuncto celebrandi tot Missas, quot celebrari potuissent ex fructibus bonorum ad rationem eleemosynæ manualis, detractis utensilibus, sed quoad petitam Patronatus reservationem instantiam re-

rejecit, & solū ex gratia injunxit Episcopo, ut pro prima vice Capellanum conferret Cognato Testatoris. Ponderandum igitur, an commutationem in præsenti casu suadeat difficultas vendendi census relictos a Sacerdote Cristofanetti, qui quoisque eorumdem censuum venditio sequuta non fuisse, mandavit, che li frutti, che saranno maturati, e che dovranno maturare fino al giorno, che saranno detti Censi venduti, pagati gl' Istrumenti, debbano ancora que si servire per tante Messe. Quatenus verò Ego PP, commutationi locum esse crediderint, dijudicandum erit, an, & cui, saltem pro prima vice, Patronatus sit tribuendus. Queritur enim

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Francisci Antonii Cristofanetti, in casu &c.

NULLIUS S. AEDISTI CAPELLANIAE. Mandarunt Delia Cassi, & Lucretia Lupi ejus filia, ut pro modo reddituum, qui retraherentur ex certis ab iis designatis bonis, tot M. I. singulis annis celebrarentur in Capella Divis Petro, & Paulo Apostolis dicata, & existenti in Ecclesia S. Laurentii Oppidi S. Aedisti. Canonicus Petrus Paulus Lupi hujusc Capellaniae possessor plurium Missarum celebrationem omisit, earumque loco fructus eorumdem bonorum in ornatum Capellæ, sacrarumque Suppelletilium comparationem erogavit. Hinc Eminentissimus Abbas occasione Sac. Visitationis non solū illum coegit ad celebrationem Missarum pro scutis tredecim, quæ ad totum annum 1767. juxta tabellam assignata superextabant, sed insuper confirmavit decretum alias editum in Sac. Visitatione anni 1763., quo injunctum fuerat, ut Sac. hanc Congregationem adiret pro definitione, utrum jure potuerit alia scuta 36. ex dictorum bonorum fructibus provenientia in beneficium Capellæ, & pro sacris Utensilibus impendere.

Sess. 25. cap. 4.
& 5. de Reform.

Id igitur definiri hodie postulat Canonicus Lupi. Contendit autem, dictam summam jure in eam causam erogatam a se fuisse, quum non aliter pia dispositio Delia Cassi, & Lucretiae Lupi exequutioni mandari potuisset, nisi Capella ornata, & de sacris Suppelletilibus provisa fuisse, & ideo ex actis præcedentium Visitationum resultare affirmat, hujusmodi expensas ex Capellanæ redditibus fuisse peractas.

Neque onus manutentionis Capellæ, & Utensilium refundi posse existimat in Familiam Lupi assertam illius Patronam. Negat enim, probatum quoquo modo esse Patronatum Familiæ Lupi. Cæterum quatenus ipsi, ejusque Nepotibus, Patronatus revera tribuat, non recusant, necessaria pro manutentione Capellæ suppeditare.

In secundo dubio eadem repetit, ut suadeat, adigi minimè posse ad Missarum, quæ omiserat, celebrationem, affirmans scilicet, Suppellectilia comparata fuisse ex redditibus bonorum, idque ab Eminentissimis Abbatibus fuisse approbatum, nec Missarum celebrationi adimpleri potuisse, nisi Capella fuisse ornata, & de Suppellectilibus provisa.

Eminentissimus Abbas in sua relatione egregie de more animadvertisit, quod etsi nullum de origine Patronatus habeatur documentum, deprehendi tamen, illud vigore favore Familiae Lupi, tum ex censualibus tabulis Capituli Sancti Laurentii, in quibus enunciatur = *La Cappella de Sancto Apostoli Pietro, e Paolo di Casa Lupi =*, tum clarius ex quadam protestatione apud acta Curia Ecclesiastica S. Adisti emissa a Canonicu Lupi hodierno Capellano, ejusque Fratre, in qua quidam Paulus Tritavus ab ipsis constituitur possessor *Sacelli*, & *Sepultura sit in Parochiali Ecclesia Sancti Laurentii*, idque convenire putat cum antiquitate Capellæ, legatisque Missarum in ea adimplendis, & ab iis de Familia Lupi relictis, quæ Capellaniam Delia, & Lucretiae temporis prioritate antecedunt. Cæteram a Vicario Foraneo Sancti Adisti accepisse refert, quod si Familiae Lupi placuerit Patronatui vale dicere, futuras partes Capituli Capellæ dominium alteri dimittere, qui curam gerat Altaris, & Capellæ SS. Petri, & Pauli.

Ex his quoad onus Missarum infert, possessorem Capellaniæ, de qua agitur, teneri huic oneri adamus sim adimplere, quin curæ eidem esse debeat sumptus facere de redditibus Capellaniæ ad Capellam, & Altare ornandum, & instruendum; proindeque concludit, nullo pacto Petrum Paulum Lupi oratorem annum Missarum numerum ex Capellania Delia Cassi, & Lucretiae Lupi prodeuntem eo colore minuire potuisse, nec posse, ut Capellam exornet, eique de Suppellectili provideat.

Unanimis est Doctorum sententia, Patronum teneri ad omnia Altaris, Capellæ, aut Ecclesiæ onera subeunda, quia æquum est, ut qui commodum sentit juris honorifici, onerum quoque incommodum sentiat ex Text. in Leg. Secundis naturam est 10. ff. de reg. jar., & Cap. Qui sentit de regul. jur. in 6.. Inter onera recensetur illud restaurandi Altare, seu Capellam, vel Ecclesiam, ac etiam a fundamentis extruendi, si aut collapsa fuerint, aut ruinam minentur, & sufficienter dotandi, atque de omnibus necessariis ad Divinum Cultum, Sacraque peragenda prvidenti Cap. Placuit 1. caus. 1. quæst. 2., Cap. Pia mentis 26. caus. 16. quæst. 7., Cap. Nexus 9. dist. 1. de consecr., Cap. Cursus 8. de consecrat. Eccles., Cap. Quoniam 3., & Cap. Nobis 25. de Jurepatron., & ita sentiunt Lambertini de Jurepatron. lib. 1. pars. 1. quæst. 11. artic. 7. num. 3. & seq., & lib. 3. quæst. 7.

critic. 5. num. 1., Barbos. de potest. Episcop. alleg. 54; num. 15., & alleg. 102. num. 10., Piton. de controv. Patron. tom. 1. allegat. 12. num. 4. & seq., Card. de Luc. de Jurepatron. discur. 52. num. 12.

Hinc Altaria, quæ ornamenti, & dote carent, possunt ab Episcopis destrui, vel aliis etiam concedi, si post tertiam monitionem, & termini præfinitionem, Patroni id prestatre negligant, aut recusent. Ita sèpè respondit Sacra Congregatio, præsertim verò in Mutinon. 2. Maii 1601., 2. Ianuarii, 3. Iulii 1602., 16. Februarii 1603., 9. Ianuarii 1604., & 9. Octobris 1618., quemadmodum refert Pignattel. tom. 9. consuli. 82. num. 145.. Idquè procedit, etiam in fundatione sufficiens dos fuerit a Patrono constituta, & deinde decursum temporis imminutam, aut penitus perierit, ut tradit Fagian. in Cap. Quoniam 3. de Iurepatron. num. 52., Reiffenstuel lib. 3. Decretal. tit. 38. num. 4., Pirbingh. ibid. num. 9., Pignattel. tom. 6. cons. 15. num. 4.

Hæc tamen generalis regula limitationem patitur, ubi contraria adsit consuetudo, quod Patroni nunquam fuerint ad Altaris manutentionem coacti, sed omnes expensis subierit Ecclesia, ubi Altaria erecta fuerint; nec beneficiati, qui Capellaniae in iisdem Altaribus constitutas habent, possunt illorum manutentioni consulere. Tunc enim inhaberendum est consuetudini, & cogenda Ecclesia ad Altaris manutentionem, prout refert Pignattel. tom. 6. consult. 15. num. 1. delaratum olim a Sacra Congregatione fuisse in Virbinaten. 10. Martii 1635. ad cap. 7. sess. 21., & cap. 9. sess. 22., dum respondit = Teneri Ecclesiam ad limites consuetudinis legitimæ, in reliquis prout de jure.

Altera generalis regulæ limitatio est, si Patronus dotem ita conspicuam ab initio assignaverit, ut ea sustentationi Capellani, & Capelle manutentioni sufficeret. In hoc quippe casu, nisi contraria vigeat consuetudo, aut certa, ac distincta redditum portio fuerit pro Capella designata, adiungi Capellanus poterit ad illius manutentionem Cap. Si Monachus 22. caus. 16. quæst. prima Cap. Quicumque 1. & Cap. Ds his 3. de Eccles. edific., Concil. Trident. sess. 11. cap. 7. de Reformat., Pignattell. loc. citat. num. 5., Sperell. decis. 68. num. 11.. Ratio est, quia Beneficiatus, seu Capellanus æquiparatur Usufructuario Cap. Præsentis 9. de offic. Ordinar. in 6., Cap. Requisisti 15. de Testament., Cap. Si quis 6. de pecul. Cleric.. Usufructarius vero ad bonorum conservationem tenetur Leg. Usufructu Legato 7. 5. 2. ff. de usufruct., Leg. Eum ad quem 7. Cod. eod. tit.

Dijudicent ergo Eminenterissimi PP.

An expensa pro manutentione Capelle Sanctorum Petri, & Pauli Terra S. Edifi., nec non pro Utensilibus sint detrabendæ ex redditibus Capellaniae pro celebratione Missarum destinatis, in casu &c.

II. An Canonicus Lupi sit adiungendus ad celebrationem Missarum pro scutis 36. in expensas erogatis, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reformat.*

A STEN. CELEBRATIONIS MISSARUM. In Testamento, quod anno 1737. condidit Joannes Baptista d. Rubeis ex Oppido Solii, assignatis titulo Legitimæ Sacerdoti Joanni Ludovico ejus filio libris 400., usumfructum omnium bonorum reliquit Dominicæ Mariæ Crova Uxorius, & proprietarium hæredem instituit Josephum Baptistam alterum filium a Patria absentem, dummodo tamen infra annos quindecim ab obitu Matris computandos ad Patrios lares fuisse reversus. Sequuto autem Uxoris obitu, quoisque præfinitus terminus decurreret, bonorum fructus in celebrationem Missarum erogari mandavit, eoque elapsò, & conditione nondum adimplēta, præcepit, ut bona omnia per Sacerdotem Simeonem Navona Exequitorum Testamentarium sub hasta venderentur, premiumque ex venditione retrahendūm distribueretur Sacerdotibus, qui Sacrificia in ipsius Animæ suffragium offerrent.

A NNO 1752. cum adhuc a Patria exularet Joseph Baptista, obiit Dominicæ Maria, quæ de suis bonis favore Sacerdotis Ioannis Ludovi filii disposuit. Hic bonorum omnium ad Parentes suos pertinentium possessionem apprehendit, deindeque judicialiter petijit, irritum declarati testamentum Joannis Baptistæ Patris ob defectum substitutionis demandandæ in casu, quo conditio redditus Josephi Baptistæ non fuisse adimplēta; atque insuper paterna bona sibi adjudicari postulavit tum pro reintegratione maternæ Dotis, & lucrī Dotalis, tum titulo legitimæ sibi, quoque fratri debitæ, tum ex aliis maternis Juribus, ac creditis, nec non ex causa expensarum funeris, & solutionis Legatorum. Obstat hisce petitionibus per triennium Sacerdos Simeon Navona Testamentarius exequitor, verum diuturnæ litis tedio pertesus, Exequitoris officium dimisit. subrogatusque in ejus locum fuit Promothor Fiscalis Curia Episcopalis.

Hic munus sibi injunctum suscepit, sed agnita postmodum Causa gravitate, ad parcendum litis expensis, quæstionis definitionem de communi Partium consensu judicio Pro Vicarii Capitularis submitit. Is verò præmissa estimatione bonorum hæreditiorum Joannis Baptistæ Rossi ascendentium ad scuta 1027. 80., libratisque juribus hinc inde adductis, Sacerdoti Joanni Ludovico in causam maternæ Dotis assignavit scuta 440., eique, atque illius Fratri legitimam ad juris tramites tradendam esse decrevit, emissatamen obligatione de relevando causam piam a quacumque molestia, quæ inferri quoquo modo potuissent.

set. Quæ verò supererant hæreditaria bona , ab eodem Ludovico retineri permisit, cum onere erogandi fructus præfinitos in ratione scut. trium pro centenario in adimplenda quolibet anno 118. Missarum celebratione , usque dum terminus annorum quindecim completus fuisset, quo elapsa dispositionem Joannis Baptiste ad formam Testamenti exequi mandavit. Aetum quoque fuit de fructibus bonorum usque tunc decursis , & a Joanne Ludovico perceptis, pro quibus onus celebrandi infra annum Missas 440. eidem injunxit .

Juxta hunc modum anno 1757. stipulata transactio fuit , decreto Vicarii Capitularis probata . Obiit anno 1763. Sacerdos Joannes Ludovicus , elapsaque jām termino quindecim Annorum , cum Joseph Baptista in Patriam nondum rediisset , & Promothor Fiscalis Curiae Episcopalis pro exequitione voluntatis Testatoris instetisset , Antonius Crova ex testamento ejusdem Sacerdotis Joannis Ludovici hæres , supplicem SSmo obtulit libellum , quo facultatem petiit retinendi bona Causæ piæ Rossi affecta , eorumque pretium in Missarum celebrationem erogandi . De hac petitione sapienti EE VV. judicio commissa modò agitur .

Tuetur primò dictus Antonius transactionis validitatem , ut potè quia inita fuerit ad formam Sententiae Pro-Vicarii Capitularis , iuribus hinc indè accuratè perpensis , ac præmissa bonorum æstimatione , omnibusque adhibitis sollemnitatibus , de cuius proindè æquitate dubitare non liceat , presertim quia Ordinarii approbatione roborata deprehenditur Rot. in Anconitana , sen Pisauren. Immisionis 27. Junii 1738. §. 4. coram Millino . Addit , nihil pro parte Operis pii remissum fuisse , contra vero Sacerdotem Ludovicum consensisse , ut quantitas maternæ Dotis eidem restituendæ imminueretur , nec non quarto Dotali a Matre superlucrato , aliisque iuribus renunciasse . Ac demum advertit , ope transactionis peremptam fuisse litem jam a triennio agitatam , & pro cuius prosequitione conspicui sumptus impendi debuissent , ita ut quid minimum pro Missarum celebratione superfuisset .

Nec obesse defectum Apostolici beneplaciti , cum transactio dispositionis substantiam non immutaverit , sed solum modum exequitionis magis tutum , ac facilem præfinierit . Quoties ergo subsistat , atque adimpleatur finis a Testatore volitus , sustinet , Beneplacitum Apostolicum minime requiri debuisse Gomes. var. resol. lib. 2 cap. 11. num. 49. , Rot. in Romana Oblationum super bono iure 22. Januarii 1725. §. 13. coram Calcagnino .

Advertit , Testatorem Joannem Baptistam de Rubeis dum bona sua sub hasta vendi , pretiumque in celebrationem Missarum erogari mandavit , unice Suffragium Animæ re-

spexisse: Quo circa nihil referre, si bona vel præscripto modo vendantur, vel ab alio retineantur, dummodo Missarum celebratio adimpleatur, & Testatoris dispositio exequutioni mandetur *Mans. consult. 522. num. 7., Roc. disp. 25. num. 31.* Præsertim quia venditio sub hasta non fuit adeo enixé injuncta, & certis clausulis adeo circumscripta, ut aliter fieri nequiret, quare contendit, suppleri etiam posse per æquipollens, quoties voluntas Testatoris suo non carreat effectu *Leg. cum controversia ult. §. ult. ff. mandati, & gloss. ibid. verb. tñneri.*

Minimè verò dubitari posse dicit, quin bonorum pretium in transactione liquidatum, respondeat pretio, quod ex licitatione rethrahi valuisse. Siquidem observat, transactionem initam fuisse prævia bonorum estimatione facta a Peritis judicialiter electis, & a Judice Compromissario, & Vicario Capitulari probata, immò & ab aliis Peritis confirmata. Neque ex venditione sub hasta spem augmenti effulgere potuisse, tum ob Incolarum paupertatem, tum ob bonorum pessimam qualitatem, tum ob expensas ea de re subeundas. Cæterum spem quamlibet augmenti abunde compensatam fuisse numero biscentum Missarum, quarum celebrationem Episcopus in sua relatione ea de causa censem in jungendam,

Præterea animadvertisit, nihil in transactione præservatum, fuisse pro Dote, & legitima Sacerdoti Joanni Ludovico debita, nec certa designata bona, quorum pretium in celebrationem Missarum esset erogandum. Hinc infert, quod si ad novam bonorum estimationem, & separationem deveniendum esset, jurgia, & contentiones iterum exurgerent, & expensæ augerentur, in præjudicium pii operis, ut proinde magis expediat transactionem exequi, quam licitationis modum a Testatore propositum amplecti.

Denique confidit Orator, dilationem quatuor annorum fore, indulgendam, ut assumptum Missarum onus possit adimplere. Sanè dilationem non incongruam, nec irrationabilem putat habito respectu tum ad numerum 4728. Missarum, pro quarum eleemosyna summa sc. 472. 80. requiritur, tum ad rei familiaris angustiam, quæ non finit, ut onus hujusmodi citius adimpleat, tum etiam quia si bona sub hasta venderentur, major dilatio requereretur, ob solemnitates, quæ servari deberent.

Episcopus de veritate expositorum testatur: Addit tamen, non satis constare, an Sacerdos Ludovicus, sive ejus hæredes oneri Missarum integrè adimpleverint, quæ ad totum mensem Aprilis anni 1770. in numero 610. celebrari debuissent. Censet autem, Oratoris precibus posse assentiari, injuncto eidem onere celebrationis Missarum 4728., ita quidem ut Missæ 3918. celebrentur pro rata, quæ respondeat valori bonorum hæreditariorum, nec non aliæ Missæ

Missa 610, in supplementum earum, quæ præterito tempore fuerint prætermisæ, ac deum Missæ 200. pro augumento, quod ex venditione sub hasta retrahi posset. Adhæret Oratoris instantia Promothor Fiscalis, & convenit etiam Eminentissimus Corsinius, qui de sua sententia requisitus existimat, nullum Testatoris dispositioni præjudicium interrogari, cum idem sit Missas celebrare ex pecuniis a licitatione retrahendis, vel ex aliis ab Oratore oblati.

Nihil addendum videtur ad ea, quæ ab ipso Oratore in suo libello exposita sunt, vel in transactione, quæ circumfertur fusius relata, vel in Episcopi informatione perpensa. Videndum, an petitio voluntatis commutationem præseferat, an Causæ piæ utilitas resulteret. Quæritur.

An, & quomodo Oratoris præcibus sit annuendum in casu &c.

A QUEN. REDUCTIONIS. In honorem B. Virginis Domini, Ecclesiam in Burgo majori Civitatis Aquensis ære proprio ædificavit bo. me. Carolus Antonius Gozanus ejusdem Civitatis olim Episcopus, & in ea Beneficium anno 1720. instituit cum Dote Duplarum Hispanicarum 250. in nonnullis censibus constituta, ex quibus duplae quindecim singulis annis retrahebantur. Onus Beneficiato injunxit quotidiane unius Missæ celebrationis per se ipsum adimplenda, cui quidem oneri tunc solum ab alio Sacerdoti suppleri posse permisit, quando Beneficiatus legitimo impedimento detineretur; eidemque Beneficiato obligationem adjecit exceptiendi sive per se, sive per idoneum Sacerdotem Sacramentales Fidelium Confessiones quolibet die festo, nec non feriis IV. cuiuslibet hebdomadæ. Post hæc alium censem in sorte duplarum 50. dicto Beneficiato assignavit, cuius redditus in annuis duplis tribus deservire voluit pro linteaminum, sacrarumque suppellecilium emundatione, nec non pro expensis vini, & hostiæ, quæ omnia unicuique Sacerdoti in memorata Ecclesia celebratu subministrari mandavit.

sess. 25. cap. 4.
de Reform.

Patronatum activum reliquit Marchioni Fabritio Gozano Nepoti suo, nec non Comitibus Guido, & Francisco Andrea Roberti, eorumque descendantibus masculis in infinitum, in quorum defectu Episcopum pro tempore Aquensem substituit. Deindeque prævidens casum, quo aliquis ex censibus ab eo designatis fuisset extinctus, tunc novum investimentum fieri præcepit cum interessentia, & cura ejusdem Comitis Roberti alterius ex Compatronis, quem una cum ejus descendantibus in Protectorem supradictæ Ecclesiæ elegit.

Beneficii reditus decursu temporis imminuti sunt, ita quidem ut scuta 33. 25. ex Capitali duplarum 250., & ex altero Capitali duplarum 50., scuta tantum 6. 75. modò percipiuntur. Hujusmodi reditus ad omnia onera subeunda impares compriuit Sacerdos Guidus Gaito hodiernus ejusdem beneficii possessor, atque idcirco reliquis præservatis oneribus, reductionem expostulat numeri Missarum. Afferit enim, juxta consuetudinem in Civitate Aquensi vigentem, adigi non posse exteris Sacerdotes in Ecclesia B. Virginis Dolorum celebrantes ad ullam pecuniaæ quantitatem pro utensilibus persolvendam, nec æquum esse, ut desit in eadem Ecclesia Confessarius diebus illis, qui fuerunt a Fundatore designati; Hinc non alium superesse modum, quam Missarum numerum minuendi, ut subveniatur Beneficiato, cum æquum sit, ut imminutis redditibus onera quoque imminuantur Perez. de Annivers. & Capellan. lib. 1. cap. 15. num. 8., & seq., Pasqualig. de Sacrif. Miss. tom. 2. quæst. 1075. num. 1., & 2.

Habita verò ratione oneris perpetui, & obligationis beneficiato inhærentis celebrandi Missas per se ipsum in determinata a Fundatore Ecclesia, non alia ratione Missarum numerum præfigiri posse existimat, quam juxta taxam perpetuam, ut præfinitum dicit a Sac. Congregatione in Prænestina 15. Februarii 1709. in Romana 6. Februarii 1734., & in Nepesua 24. Iulii ejusdem anni. Advertit demum, in casum non concessæ raductionis ipsum dimissurum esse Beneficium, istudque ob redditum tenuitatem diurnæ vocationi futurum esse obnoxium, cum maxima voluntatis Fundatoris jactura.

Petitioni Sacerdotis Gaito adhærent tum omnes interesse habentes, tum etiam Episcopus, qui Missarum reductio locum esse censet, dempta tamen obligatione celebrandi per se ipsum, ac firmis remanentibus aliis oneribus, pro quibus refert, annua scuta 16. requiri, nempe scuta 7. 40. pro vino, & hostiis subministrandis sex Sacerdotibus in relata Ecclesia quotidie celebrantibus, atque alia scuta octo pro honorario Confessarii, ac obulos 80. pro Linteaminum, sacrarumque suppellectilium emundatione. Addit, minimè convenire, ut exteri Sacerdotes ad utensilium præstationem adigantur, quia id novum esset in Civitate Aquensi, & causam querimonijs præbere posset, immò Sacerdotes a Missarum in relata Ecclesia celebratione retraheret, cum spirituali Populi detimento, & imminutione cultus Deiparae Virginis Dolorum, cuius propagationem Fundator optavit.

Quemadmodum verò Sacerdos Gaiti Missarum reductio nem expostulat juxta eleemosinam in ratione taxæ perpetuæ, idcirco testatur Episcopus, hanc taxam pro Aquensi Diœcesi in obulis duodecim cum dimidio pro unaquaque Mis-

Missa esse constitutam . Beneficiatum autem paratum se
præbuisse beneficij redditus augere in scuto uno , & ob. 35.
si petita Missarum reductio concedatur , si verò denegetur
exhibuisse beneficij dimissionem , quod ob-redditum
tenuitatem difficile adinudum erit , ut ab alio recipiatur .
In omnem autem casum postulat Episcopus , ut præfinatur
methodus , quæ in constituendo Missarum numero ,
earumque eleemosina servari debeat .

Reductioni Missarum justam , & rationabilem causam præbet
imminutio redditum , qui pro subeundis oneribus imparés
comperiantur Bened. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap.
ult. n. 28. , Sac. Congreg. Romana Reductionis 7. Februarii 1756.
Præcipue si legatum taxativè fuerit relatum , quia tunc
hæredes ad supplementi præstationem adigi non possunt
Fargn. de Jurepatr. part. 2. can. 27. num. 2. Cæterum si Missarum
celebratio , & alia pia opera demandata fuerint , in
isto casu alia potius pia opera , quam Missarum numerus
imminuitur Fagnan. in Cap. Ex parte de Confit. num. 34. ,
Monacell. formul. legal. præst. formul. 19. tit. 10. num. 23. , &
seq.

Ab hac tamen regula receditur vel quando ex toto dispositio-
nis contextu contraria digneſtatur Testatoris voluntas
Puffarin. de Stat. Homin. tom. 2. quest. 183. num. 1101. , Sac.
Congregatio in Bracharen. Reductionis onerum 11. Septem-
bris 1717. lib. 67. decret. pag. 378. , vel quando Testator di-
versos redditus pro unoquoque onere assignaverit ; tunc enim
proportionata eorumdem onerum reductio , juxta deficien-
tium redditum quantitatē fieri debet Pasqualig. de Sacrif.
Missa. quest. 1190. num. 3. & 4.

Episcopus Gozanius , qui pro sua erga Deiparam devotione,
beneficium in Ecclesia a se constrūta fundavit , onus Be-
neficiato imposuit celebrationis Missæ quotidianæ , nec non
excipiendi statutis diebus Sacramentales Fideliq. Con-
fessiones , & pro his duobus oneribus nonnullos cepsus as-
signavit . Præterea eidem injunxit curam , & Sacrorum
suppellectilium emundationem , voluitque vinum , & ho-
stiam subministrari cuilibet Saçerdoti celebraturo , pro
quibus adimplendis alium censem reliquit . Videndum
itaque , quæ nam ex hisce Legatis , & pro qua rata immi-
nationi subjici debant .

Missarum eleemosina pro oneribus perpetuis quamvis inCon-
cilio Romano sub san. mem. Benedicto XIII. celebrato an-
no 1725. præfinita fuerit in ratione ob. 20. pro qualibet
Missa , nihilominus advertit san. mem. Bened. XIV. de
Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. num. 35. in more positum esse ,
ut quando Sac. hæc Congregatio facultatem tribuit Epi-
scop.s Missarum onera reducendi , eleemosinam præfiniri
mandet in ea quantitate , quæ vel ex Synodalibus Conſti-

tutionibus, vel ex recepta regionis consuetudine prestari pro Missis manualibus solet.

Ceterum dum agitur de perpetuis Missarum oneribus, si nondum Testatoris dispositio exequutioni mandata fuerit, & ob redditum tenuitatem sit locus reductioni, tunc eleemosina in ratione taxę perpetuae constitui solet, ut in Prænestina 15. Julii 1709., in Nepesina reductionis onerata 24. Junii 1734., in Viterbien. Capellania 11. Januarii 1735., Si verò sit decernenda reduc̄tio post jam exequutam Testatoris voluntatem, in isto casu, ut ea minori quo fieri possit detrimento sequatur, manualis eleemosina constituitur, ut in Bürgi S. Sebulcbri reductionis Missarum 30. Martii 1748. in Nepesina reductionis Missarum, 15. Februaris proxime elapsi, & alibi passim.

Ponderandum denique, an ratio haberi debeat periculi diuturnæ Beneficii vacationis, & difficultatis inveniendi Sacerdotes, qui pro manuali eleemosina Missas celebrantur velint, ut omnibus perennis circumstantiis Eminentium decernant.

An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.

*Seff. 22. cap. 6.
de Reform.*

NULLIUS S. AEDISTI. Postquam Bernardinus Lupi quatuor in Collegiata Ecclesia Divi Nicolai Terræ S. Aedisti Canonicatus instituerat, Domum eidem Ecclesiæ adhaerentem reliquit pro habitacione Cauocici Senioris, cui districte percipit alitare, e dormire nelle fudette stanze, e sotto pena di scudi dieci, quali applico alla Sagrestia della detta Collegiata. Occasione S. Visitacionis agiavit Eminentissimus Abbas Commendatarius inadimpleatum a Canonico Pétro Paulo Lupi Testatoris præceptum, cum nec Domum inhabitaverit, nec pñam persoluerit; quare & pene solutionem quoad præteritum, & habitacionem in eadem Domo decreto suo indixit. Provocavit Canonicus Lupi, qui citato Promothore Fiscali, absolutionem a pñam, & exemptionem ab injuncta sibi habitacionis lega efflagitat.

Utrumque autem assequi posse confidit, dum inquit, Dominum pro habitacione destinatam duobus tantum angustis cubiculis constare, atque in humili, & insalubri Terræ loco sitam reperiri, itaut ob æris intemperiem necessaria fuerit Moniales S. Augustini ibidem olim commorantes ad eminentiorem locum transferre. Hac projnde de causa evenisse putat, ut in Visitatione anni 1660. ab Episcopo Lerinensi peracta, licet compertum fuerit, Canonicum Seniorem Domum a Testatore relictam nunquam incoluisse, non tamen ad eam inhabitandam fuisse coactum; nec alii in Canonicatu Successores illam inhabitarunt.

Ad-

Addit, eamdem Domum habitationis commodum præbere modo non posse, cum malè parata sit, & ruinam minetur. Hinc rogat, ut senex ætate gravis, & podagra affectus ab adimplemento præcepti illam inhabitandi eximatur; quod eo magis obtainere confidit, quia Ecclesia nullum patitur detrimentum, nec ipse Animarum curam adnexam habet.

Eminentissimus Abbas post relatam facti seriem, Oratorem excusatione, ac venia dignum censet, tum ob bonam fidem, tum ob æris insalubritatem, tum ob etatem, & sanitatis incommoda, quibus afficitur. Cæterum quoad futurum animadvertisit, claram esse, atque enixam Testatoris voluntatem, qui scuta decem anno quolibet Sacrario Ecclesiae persolvi mandavit, si Canonicus Senior Domum inhabitare prætermitteret; hinc non ita facile dispensandum putat Oratorem, & præsertim cum non sit probatum in facto aerem ita insalubrem, & ædes adeo esse male constructas, ut inhabitari, aut reparari nequeant. Concludit itaque, quod inopia reddituum, & indigentia Sacrificia S. Nicolai, cui etiam prospicere voluit Testator per applicationem pœnae, suadent quodammodo, & exigunt, ut petitio Oratoris pro eo quod respicit tempus futurum saltem in totum non admittatur.

A Promothore Fiscali nihil contra Oratoris petitionem deductum hic usque est. Inspecta Testatoris dispositione, perpensisque circumstantiis, rogantur Eminentissimi PP. decernere.

I. An Canonicus Lupi teneatur inhabitare Domum a Testatore præscriptam in casu &c.

Et quatenus affirmativè.

II. An quoad præterstura sit absolvendus a pena in casu &c.

COMEN. TRANSLATIONIS CAPELLANIAE. Publi- Sess. 22. cap. 6.
de Reform.
cum Oratorium sub invocatione B. M. V. Annunciationis
in Oppido Vergeletti Comen. Diecesis propriis sumptibus
extruxit anno 1675. Joannes Petrus Terribilini incola ejusdem
Oppidi, ac in eo amovibilem Capellaniam pluribus
bonis dotatam instituit, injuncto Cappellaniis onere
quinque Missas singulis hebdomadis ibi celebrandi, &
residendi in domo pro iisdem assignata. Juspatronatus
vero Capellanæ reliquit suis fratribus Joanni, & Romerio,
ipsorumque descendantibus masculis in infinitum pro una
Tome XL.

voce, & pro altera Priori, Officialibus, & Confratribus Sodalitij Sanctissime Annunciationis in dicto Oratorio erati, dumodo tamen originarii essent, & habitatores dicti Loci Vergelletti, vel alterius finitimi Oppidi Agressus. Expressæ autem declaravit = quia ad dicti Oratorij institutionem ejusque Doctis assignationem prædictus Terribilini devenit, & devenire dicit pro comoditate dd. Locorum Vergelletti, & Agressus attenta distantia milliarum quatuor circa a Parochia Russus, ideo vult, & ordinat, quod nullus ultra Cripinarios, & habitatores, ut supra dd. Locorum Vergelletti, & Agressus, etiam si Officialis, & Confrater supra dicta Confraternitatis, nullo unquam futuro tempore possit, & queat quovis sub praetextu, & titulo se immiscere, aut intromittere in concurentibus ad dictum Oratorium, & hoc tam quoad Cappellani electionem, ac deputationem, quam quoad alia onera tangentia Capitale assignatum, & alia tractu temporis subroganda, eorum administrationem, vel cuiuscvis legati pii, & dispositionis executionem.

Decurso temporis aucto Incolarum Oppidi Vergelletti numero, hi nunc proprium Parochium, aliquique habent Capellanum. Qua de re Incolæ finitimi oppidi Agressus nullum Sacerdotem habentes, post sibi extructum in proprio Oppido Oratorium, preces Sanctissimo dederunt pro translatione dictæ Capellaniæ Petri Terribilini ab Oratorio Vergelletti ad aliud loci Agressus, ut sic hujus Incolarum necessitati quoque consuli possit. Ablegatis autem precibus ad Sacram Congregationem, statim Incolæ Vergelletti habita petitionis notitia acriter eidem obliterunt, sed cum dejude eorum Procurator in translatiouem consensum præstiterit, cellata idcirco oppositione SS. N. sub die 14. Sept. 1770. annuit pro absolute, & perpetua translatione Capellaniæ institutæ a Petro Terribilini in loco Vergelletti salvis juribus Parochialibus.

Gratia hæc ubi primum innotuit familiis Terribilini descendenteribus a Fratribus Fundatoris, ad quos vox una spectat jurispatronatus, statim ipsæ ad intactam Fundatoris voluntatem servandam novas preces Sanctissimo dederunt, in quibus de injustitia conquesti sunt, & Gratiam obrept. & subreptionis vitio infectam dixerunt. Remissis itaque a Sanctissimo his novis precibus ad S. Congregationem cum omnibus facultatibus necessariis, & opportunis, querent modo est, an obtenta Capellaniæ translatio sustineatur.

Inquiunt Incolæ Agressus, nihil in precibus expressum, nihilque omissum, unde gratia de obrept. vel subreptionis vitio notari queat. Nec recte obreptionem desumi vel ex narrato consensu familiarum Terribilini, vel ab expressione itineris impervii, disti, & difficilis ad Oratorium Vergelletti. Respondent eom, numquam narratum ab ipsis fuisse dictarum familiarum conicendum, quem tamen clare evinci putant ex diuti-

na ipsarum aquiescentia , nec non ex consensu præstito a Procuratore nomine incolarum *Vergeletti* , quas inter diæ Familiæ numerantur . Nullo item modo excludi aperitatem , & difficultatem itineris , immo hoc ipsum certe probari ex indubitate Episcopi testimonio .

Lajuria vero subreptionem deduci ex reticita narratione juris patronatus familiarum Terribilini . Hoc enim claris , aperisque verbis ab Episcopo expressum fuisse , immo etiam foundationem transmissam extitisse , in qua litteralis est illius reservatio . Addunt , ex illius etiam omissione nullum subreptionem induci , dum actum non est de translatione voluntaria , sed de necessaria , & justa , que etiam Patronis invitatis largiri debet *Card. Zibarel.* in cap. quæstum num. 23. de rer. permut. , *Vitalin.* in Clement. I. num. 80. , & 81. eod. sit. , & *Piton.* de contr. Patr. alleg. 55. num. 10.

Ambigi autem non posse de necessaria , ac justa translationis causa , quum in Oppido *Vergeletti* modo Parochus adsit , atque Sacerdotes , quorum opera abunde consultum est incolarum necessitati . Contra vero in loco *Aggressus* spatio unius fere milliarii distito nullus præsto sit Sacerdos , itaut cogantur hujus incolæ ob asperum , difficile iter vel maximo incomodo ad *Vergeletti* locum accedere , vel etiam sacrum diebus festis non audire , prout contingit valetudinariis , fæminis , pueris , aliisque hujusmodi . Ex his proinde arguant , perperam opponi voluntatem Testatoris , ut Sacra in Oratorio *Vergeletti* impleantur . Justa enim , vel necessaria causa facit ut Testatoris voluntas quandoque sit commutanda . Verum in casu Testatoris voluntati consonum maxime esse , ut potius Sacra in Oppido *Aggressus* impleantur , cuius incolarum comodo prospicere quoque voluit , quam in Oppido *Vergeletti* , cuius incolis modo ex Parochi aliorumque Sacerdotum celebratione abunde consultum est . A familiis Terribilini nondum libellum habuimus .

Episcopus in sua Informatione supponit , quod familia de *Terribilinis* , & Incolæ *Aggressus* habentes juspatronatus instent pro translatione , ac concludit = Ego autem animi mei sententiam aperiens censeo , attentis circumstantiis distantia loci *Aggressus* a Terra *Vergeletti* , viarum difficultum , & plenarum periculis potissimum tempore biennali ab rivis , & glacie indulgeri posse precibus incolarum *Aggressus* , ita tamen ut translatio suum fortiaatur effectum solum a Kalendis Decembris usque ad diem Dominicam Palmarum exclusive cujuslibet anni .

Quamvis Fundatores ob excellentiam Sacrificii totum , idemque suffragium obtineant sive in una , sive in altera Ecclesia Sacrum impleatur , ubi tamen certa Ecclesia designata fuit , non aliter ipsorum voluntas integrum asequitur effectum , nisi in praescripta Ecclesia Sacra peragantur . Sacra proinde in certa Ecclesia praescripta ad Tom. XL.

aliam diversam transferenda non sunt, tum ne Fundatorum menti injuria fiat, tum ne cultus prædilecta Ecclesiæ quoquomodo immixuatur *Navar.* in *Manual.* cap. 25. num. 134., & Rot. in *Romanæ Celebrationis Missarum* 13. Junii 1732. §. ex ipsa coram *Calcagnino*.

Quia de re cum Translationes apertam commutationem voluntatis praefereant, non aliter ex præscripto Sac. Concilij Tridentini in *Sess.* 22. cap. 6. de Ref. permittenda sunt, nisi justa vel necessaria causa urgente. Causa autem justa non ea est, quæ aliquam rationem secumferat, sed quæ necessitatem suadeat commutationis voluntatis, cuius interpretatione potius sit, quam integra, & absoluta mutatio *Piton.* de contr. *Patron.* alleg. 50. num. 1., *Pignateli.* consult. 148. num. 4. Tom. 4., & Sac. Congr. in *Perusina* 12. Maii 1764.

Cauta proinde Sacra Congregatio vindex Sacrorum Canorum, & Fundatorum voluntatum procedit in translationibus concedendis. Eam quippe rejicit semper non concorrente necessaria, vel justa causa ut in *Æfina Legatorum* 21. Aug. 1700. in *Mediolanen. seu Ferentina Capellaniæ* 23. Febr. 1715. in *Neapolitana Capellaniarum* 16. Junii 1731., in *Ariminien. Translationis Capellaniæ* 20. Dec. 1732., in *Panormitanæ translationis oneris Missarum* 26. Febr. 1739., & in *Comen. translationis Missarum* 15. Sept. 1764.

Fundator *Joannes Petrus Terribilini* Incola Oppidi *Vergeletti* propriis sumptibus Oratorium in dicto Oppido extrusit, ibique Capellanam instituit dato onere Capellanis quinque Sacra singulis hebdomadis in eo celebrandi, nec non in dicto Oppido residendi. Aperta ergo opus est commutatio voluntatis Testatoris, ut dicta Sacra in Oppido *Vergeletti* implenda, transferantur ad Oratorium nuper extrustum in Loco *Aggressus*. Perpendendum hinc, an justa, & necessaria causa concurrat, alias enim etiam translatio concessa, & executa revocanda est, Sac. Congr. in *Neapolitana Capellaniarum* 16. Julii 1731., & in *Faventina Translationis* 31. Aug. 1731.

Ponderandum, quanti momenti sit contemplatio incolarum Loci Aggressus a Fundatore habita, an nempe eo tantum animo habitæ fuerit, ut in propinquiori Oratorio *Vergeletti* Sacrum audirent, Capellaniisque haberent, quincoegerentur ad dissitam spatio quatuor milliarium Parochialen Ecclesiam accedere, vel potius eo usque extenda, ut modo tum Oratorium *Vergeletti* proprio Capellano, tum *Vergeletti* incolæ subsidio illius privari debeant, ut majori incolarum Aggressus comodo consulatur.

EE. PP. dignentur definire.

An translationis Capellaniæ sustineatur in casu &c.

Die Sabbathi 27. Junii 1772. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

Binae in præsenti Folio transcribuntur Causæ: Reliquas exhibet Foliū præcedentis Congregationis, pro cuius reassumptione Emī PP. deprecantur.

NEPESINA RESTAURATIONIS ECCLESIAE.
An. & quis teneatur ad reparationem Ecclesiæ Collegiatæ, & Parochialis Terræ Fiani, & Domus Archipresbyteralis, in casu &c.

Sess. 21. cap. 7.
de Reform.

Dilata, & reproponatur Causa cum alio dubio super pertinentia Patronatus, & interim per modum provisoris, & sine præjudicio Jurium Partium solvantur scuta 300, ab Ecclesiasticis, totidem a Barone, totidemque a Communitate, & ad Eminentissimum Præfectum pro exequitione, & directione operis, facto verbo cum Sanctissimo,

SENO GALLIEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS.
An. & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Francisci Antonii Cristofanetti, in casu &c.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Negativè, & amplius.

NULLIUS S. ÆDISTI CAPELLANIAE.
I. An expensæ pro manutentione Capellæ Sanctorum Petri & Pauli & 5. de Refor. Terræ S. Ædisti, nec non pro Utensilibus sive detrahendæ ex redditibus Capellaniæ pro celebratione Missarum destinatis, in casu &c.

Sess. 25. cap. 4.

II. An

I. *An Canonicus Lupi sit adiudicandus ad celebrationem Missarum pro scutis 36. in expensas erogatis, in casu &c.*

Ad I. quoad utensilia Affirmative, in reliquis Negativè,
& Orator agat contra quos de jure. Ad II. Affirmati-
vè, detractis expensis pro utensilibus.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

A STEN. CELEBRATIONIS MISSARUM.

An, & quomodo Oratoris precibus sit annuendum, in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

A QUEN. REDUCTIONIS.

An, & quomodo sit locus reductioni, in casu &c.

Deleto onere audiendi Confessiones, non esse locum re-
ductioni Missæ quotidianæ.

Sess. 27. cap. 6.
de Reform.

N ULLIUS S. ADISTI.

1. *An Canonicus Lupi teneatur inhabitare Domum a Testatore prescripam, in casu &c.*
Et quatenus affirmari è
- II. *An quod prateristum sit absolvendus a pena, in casu &c.*

Non proposita, cum reliquis.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

C OMEN. TRANSLATIONIS CAPPELLANIAE.

en translatione Capellania sustineatur, in casu &c.

NEAPOLITANA MATRIMONII. Quinto mense postquam Marchio Vincentius Confalone, & Catharina Bajona matrimonium inerant, & una cubantes simul cohabitaverant, inexpectato eadem Catharina a Viro recessit, seque recepit in Monasterium, quod dicitur delle Scorziate, ubi adhuc moratur. Allegavit deinde Viri impotenciam, & hac de causa Matrimonii nullitatem proposuit: Vir autem Matrimonii consummationem cum juramento affirmavit, assertamque impotentiam Medicorum quoque judicio excludere conatus est. Acta diu causa fuit, sed dum ad exitum properabat, Marchio Vincentius mutato consilio priorem retractando depositionem declaravit, Matrimonium ratum tantummodo fuisse, non tamen consummatum, & facultatem ingrediendi Religionem postulavit. Itaque Curia Archiepiscopalis sententiam dixit, qua pronunciavat = *Matrimonium esse ratum, non autem consummatum, ac proinde licere, & licitum esse Marchioni Vincentio Confalone ingredi Religionem approbatam ad finem solemniter proficiendi.*

Provocavit Matrimonii Defensor ad Sacram Congregationem, propositoque die 28. Aprilis anni 1770. dubio = *An constet de Matrimonio rato, & non consummato, ita ut liceat Marchioni Vincentio Confalone ingredi Religionem approbatam ad effectum in ea proficiendi, in casu &c.* = responsum prodiit = *Negativus* = Novis autem paratis iuribus, obtentoque no. & Audientia beneficio, renovatum fuit certamen die 28. Septembris anni elapsi, cum tamen extrajudicialiter recepta iura fuerint, nec citato Defensore Matrimonii, idcirco nulla capta resolutione rescriptum fuit = *Dilata, & coadijuventur probationes servata forma Constitutionis Benedictine.* = Omnibus proinde adimpletis, causa iterum EE.VV. sapienti judicio subiicitur.

Pancis se expedit Conjugum Patronus, iis contentus rationibus, quæ in precedentibus propositionibus deduxerat. Sustinet autem nil ultra desiderari posse pro exclusanda Matrimonii consummatione, dum concurrere dicit repetitum utriusque Coniugis juramentum, qui copulam intercessisse negant; accedere quoque juramentum septimæ Propinquorum manus ex parte Viri, & ex parte Mulieris nullos habentis Consanguineos septimæ manus Vicinarum; nec deesse juramentum Matris Catharinæ, ac publicam vocem, & famam, ex quibus omnibus, addito præsertim medicinalium usu, mutatione aeris, aliisque remediis, quemlibet de sequuta Matrimonii consummatione scrupulum, submotum existimat.

Cohere insuper testimonium octo Peritorum, qui Vincen-
tii corpus recognoverunt; nec non judicium Obstetricum,
quæ inspecto corpore Catharinæ, adhibito etiam experi-
mento

mento balnei aquæ calidæ , illam intactam retulerunt . Ex his infert claras undique , & concludentes erui de non sequuta consummatione probationes , cum tamen leviores , immò etiam conjecturas sufficere contendat , ut alteri ex Conjugibus religiosum institutum amplecti , & profiteri permittatur.

Defensor verò Matrimoni nihil quoad probationum legalitatem opponit , seseque refert ad ea , quæ in præteritis scriptis animadverterat . Iterum ergo notatu dignum censem , quod Vincentius impotentiam negavit , immò constanter asseruit , Matrimonium fuisse consummatum , idque ipsum juramento pluries confirmavit , & novem annorum spatio sustinuit ; ac postea consummationem impugnavit . Deferendum autem magis putat prioribus juratis depositionibus , quam posterioribus , que contra æditæ fuerint ad Text. in Leg. 2. ff. de Testib. , Farinacc. de test. quæst. 66. num. 122. , Pax Jordan. lucubrat. Can. tit. 18. n. 1214.

Quatenus tamen Marchioni Vincentio petita facultas ingrediendi Religionem tribuenda videatur , repetit , non ideo liberum Catharinæ illicè relinquendum , ut ad alias nuptias transire valeat , cum hujusmodi libertas non prius eidem permitti possit , quam post exactum ab eodem March. Vincentio integro tyrocinij annum , emissamque sollemniter professionem . quia non nisi per Professionem Matrimonium dissolvitur De Just. de Dispensat. lib. 2. cap. 14. num. 85. & 86. , Clericat. de Sacram. Matrimon. decis. 13. num. 39. , & seq. , & alibi .

Jam alias animadversum est , licere alteri ex Conjugibus post consensum in Matrimonium præstitum , Religionem ingredi , dummodo carnalis copula non intercesserit Cap. Verum 2. de convers. Conjug. , & Cap. Ex publico 7. eodem ist. . Hinc per sollemnem professionem alterius ex Conjugibus Matrimonium dirimitur , & contrarium asserentes anathemate damnavit Concilium Tridentinum sess. 24. de Matrimon. cap. 16.. Quamvis autem duorum mensium spatium a jure concessum fuerit ad deliberandum de ingressu in Religionem , ut in Cap. Ex publico de convers. Conjug. , nihilominus hujusmodi terminus computari non debet a die contracti Matrimonii , quemadmodum nonnulli existimarunt , sed a die prædefinitionis termini a Judice factæ , ut de communi Canonistarum sententia præter alios nonnullos testatur Fagnan. in d. Cap. Ex publico . 20. , & in Cap. Cum fit eis n. 45. & 46. de ætat. , & qualit. Ordin.

Inspectio itaque ex facto pendet , an scilicet ex adductis probationibus Matrimonii consummatio excludatur . Videntur quanti habenda sit prior Marchionis Vincentii de sequuta consummatione declaratio , cum posterior negativa Catharinæ etiam declarationi cohereat , aliisque monumen-

mentis fulcita comperiatur. Folia dierum 31. Martii 1770.,
& 28. Septembris 1771. distinctam hujus cause narrationem
fusius explicant. Perpensis autem circumstantiis desinien-
dum ab EE.VV. erit.

An sit standum, vel recedendum a decisio- *nis, in casu &c.*

CINGULANA MISSÆ CONVENTUALIS. Prioratus sub titulo D. Exuperantii Episcopi, & Cingulanæ Civitatis Patroni, simplex olim beneficiorum, auctoritate fel. rec. Clementis XIII. suppressus fuit, ejusque bona in dotem insignis Collegiatæ fuerunt applicata. Inter onera Prioratus recensebatur celebratio annuarum centum Missarum, pro indefinitis Benefactoribus, quod onus etiam post novæ Collegiatæ erectionem a Capitulo adimpletur. Ex causa hujuscæ oneris, atque etiam ob redditum tenuitatem, in annum suum induxerunt Capitulares se dignos esse, ut a Missæ Conventualis onere eximerentur. Suppli- cem in id libellum Sanctissimo obtulerunt. Precibus vero ad S. Congregationem remillis, auditoque Episcopo, sapientissimum hac de re EE. VV. judicium exquiritur.

Petitam exemptionem assequi posse confidunt Capitulares, eo quia erection, & dotatio novæ Collegiatæ facta fuerit ex bonis Prioratus, cui peculiaris obligatio celebrandi, applicandique Missas centum pro incertis Benefactoribus jam inerat, eademque obligatio transferit in Collegiatam. Hinc prægravari non posse dicunt alio Missæ Conventualis onere, cum huic oneri abunde satisfactum dicant centum Missarum celebratione. Atque in præsenti casu locum haud habere putant *text. in cap. Cum creatura de celeb. Miss. ajentes*, illius dispositionem tunc solum procedere, quando constat quidem de erectione Collegii, non tamen de quantitate Missarum, quæ pro incertis Ecclesiæ Benefactoribus debeant applicari *Monicell. formul. legal. in suppl. ad tom. I. num. 238., & seq.*

Eatentur plane, plura post Collegiatæ erectionem ex priorum Benefactorum liberalitate eidem bona accessisse, sed advertunt, novos Benefactores peculiaria Missarum onera præscripsiisse. Ita fecisse Exuperantium Palpacelli, qui dum bona sua pro novo erigendo Canonicatu donavit, onus ad- jecit 36. Missarum annis singulis celebrandarum: Ita etiam egisse Primicerium Galli, qui ex suis bonis Primiceriatu dignitatem erigendo, annuam præscripti celebrationem 24. Missarum, & alterius cum cantu in die Anniversaria sui obitus: Ac ita tandem servasse Canonicum Simonem Tomassoni, qui in alterius Canonicatus fundatione deman- *Tom. XLI.*

davit quatuor Missarum celebrationem quolibet mense ,
jusitque ulterius, ut in Anniversario suæ depositionis, præ-
ter Missam cum cantu , unusquisque ex Capitularibus Mis-
sam in Suffragium Anime sue celebraret. Advertunt au-
tem, neminem de aliis jam præexistentibus oneribus men-
tionem habuisse , proindeque concludunt, liberam omnino
Missa Conventualis applicationem ipsis relinquere oportere
Ursaya disc. Eccles. tom. 3. disc. 23. num. 69., & seq.

Ad obtinendam exemptionem addunt etiam redditum tenui-
tatem. Eos, deductis oneribus , vix scuta, 134. 50. pertin-
gere affirmant, & si ab hac summa demantur quotidiane di-
stributiones , quæ in tertia structum parte consistunt , su-
peresse tantum annua scuta 80. inter omnes partienda ;
adeout Priori , cui ratione Curie Animarum duplex por-
tio debetur , obveniant sola annua scuta 18. , unicuique
vero ex Canonis scuta 9.. Addunt, habendam quoque
esse rationem oneris Missarum centum pro incertis Be-
nefactoribus , quod suppresso Prioratui iuhærebat ; nec non
aliarum Missarum 35.ex diversis oneribus dimanantium; ac
demum Missarum circiter 80., que singulis diebus festis de-
bent pro Populo applicari . Ab hujusmodi autem oneri-
bus sustinent, Capituli reditus magis semper , magisque
imminui , ita quidem , ut ad nihilum fere redigerentur ,
si onus Missæ Conventualis accederet .

Rogant igitur , ut ipsis impertiatur nedum reductio ad
dies festos , sed omnimoda ab hujusmodi onere exemptio ;
cum reductio ad dies festos ex sola ratione tenuitatis re-
dituum a S. Congregatione concedi consueverit in *Veli-
terna* 14. Martii 1722. , in *Spalaten*. *Missa Conventualis* 2.
Julii 1719. , in *Amerina* 12. *Martii* 1740. , & in *Ariminen*.
18. Septembris 1751. Sed in praesenti casu non tantum con-
currat circumstantia tenuitatis redditum , sed insuper
agatur de Collegiata erecta cum dote desumpta ex bonis ,
quibus peculiare inest onus applicationis Missarum pro in-
certis Benefactoribus , de qua quidem circumstantia nun-
quam actum fuisse dicunt in S. Congregatione , quando
sermo de reductione fuit institutus .

Missa Conventualis pro Benefactoribus in genere in omni-
bus Ecclesiis Cathedralibus , & Collegiatis quotidie de-
bet applicari , quemadmodum *Missa Parochialis* pro Po-
pulo applicatur ab iis , qui curam Animarum gerunt , id-
que pluries declaratum fuit a S. Congregatione , cuius re-
solutiones legi poterunt apud *Merati ad Gavant.* part. 2.
tom. I. pag. 808. Idemque edixit S. M. Benedictus XIV. in
Constitutione *Cum semper oblatas* 19. Augusti 1754. Hujus-
modi autem oneri satisfactum dici non potest per appli-
cationem Sacrificii pro peculiaribus Benefactoribus , quia
Missa Conventualis non pro singulis Benefactoribus , sed
pro Ecclesiæ Benefactoribus in genere debet applicari ,
que-

quemadmodum aperte docuit laudatus Pontifex in eadem Constitutione §. Hæc igitur post med. ibi = Itaque date operam, ut falsam quorundam opinionem eliminaretis, quam in aliquibus Ecclesiis ejusmodi sive dolo malo, sive per errorem inventam esse novinam, quod nempe dura Missa Conventualis pro certo aliquo Ecclesia Benefactore vel grati animi ergo, vel ex vi oneris impositi celebratur, & applicatur, satis impletum censeatur debitum applicationis Missæ Conventualis. Etenim hujusmodi debitum non quidem respicit singulares Benefactores, sed Benefactores in genere cuiuslibet Ecclesie, cuius servitio additti sunt quicunque in eadem sive Dignitates, sive Canonicatus, sive Mansionarius, sive Beneficia Choralia obtinent, & Missam Conventualem suis respectivo vicibus celebrant = . Ex his ergo dijudicandum erit, an Canonici S. Exuperantii oneri Missæ Conventualis adimpleant, dum satisfacient celebrationi centum Missarum pro incertis Benefactoribus, juxta obligationem inhærente in bonis suppremis Prioratus, in dotem Collegiatæ assignatis. De hac tamen obligationem Episcopus hæc ait = *De antiqua obligatione Priorum celebrandi Missas centum pro Benefactoribus apud me doctum non fuit* = im no paulo inferius, satis de illa se dubitate affirmat; Cæterum petitioni anni poſte existimat, præcipue vero si antiqua illa obligatio pro Benefactoribus in genere fuisset instituta.

Certa res est, & quotidiana fere praxi comprobata, redditum tenuitatem justam prebere causam coercendi ad dies tantum testos onus Missæ Conventualis, prout evincunt plures S. hujus Congregationis resolutiones in *Narnien.* 11. *Iunii 1712.*, in *Spalaten.* 23. *Iulii 1729.*, in *Amerina* 12. *Martii 1746.*, in *Ariminen.* 18. *Septembri 1751.*, in *Alexandrina* 28. *Iulii 1770.* & alibi. Inquirendum proinde, quæ sit Caonicalium redditum tenuitas sive in se, & absolute, sive saltē relative ad onera a Capitulo subeunda. Expendenda notula expensarum, quæ recensentur pro manutentione duarum Ecclesiarum, & Ministrorum inservientium, pro solutione collectarum, pro taxa Seminarii, aliisque similibus. Videndum, an ratio habenda sit passivi census scut. 2200. a Capitulo impositi, ut subiret sumptus erectionis Collegiatæ, cuius fructus persolvuntur, & singulis annis scuta 32. pro illius extinctione dependentur, quod tamen onus temporaneum est.

Episcopus de Capitularium redditum quantitate requisitus, respondit = *Si quidem reditus, si nude per se spectentur, non adeo quidem tenues videri possunt, ut ex eo tantum capite Oratores ab obligatione M: Tæ, ut vocant, Conventualis, eximi debeant; quam præsertim pluris hoc tempore frumentum venire soleat, quam ex legali, uti ajunt, taxa hujus Provinciae, quæ ad rationem scutorum quatuor in singulos modios, quos rubra appellamus, computabatur. Sed nibilominus adhuc*

se Oratores a Vobis exaudiendos confidunt, si ratio habeatq; annorum sumptuum, qui in adjunctis huic Epistola precipibus re- censentur, quoque re ipsa veraciter narratos fuisse confirmare possum =.

Denique non est prætereundum, Capitularium preces eq; directas esse, ut si non perpetuo, saltē ad tempus ven- ga suspeſa la celebrazione di dette Messe quotidiane pro Benefactoribus, fin tanto che non resti almeno esinto l' enuncia- to censo di scudi 2200. An autem sit annuendum, dijudi- cent EE. PP., a quibus queritur.

An, & quomodo sit concedendum Indultum exemptionis ab oner- et applicationis Missæ Conventualis in casu &c.

14^a

Die Sabbathi 18. Julii 1772. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacrae Congregationis de jure resolvenda.

Prostant in præsenti Folio tum Causæ, quæ ex postrema Congregatione indecisa remanserunt, tum aliæ, quæ sapienti EE. VV. judicio subjiciuntur, ut earum definitione justitiae complementum Partes assequantur,

NULLIUS S. AEDISTI.

I. *An Canonicus Lupi teneatur inhabitare Domum a Testatore præ scriptam, in casu &c.*

Sess. 23, cap. 6.
de Reformatione.

Et quatenus affirmativè

II. *An quoad præteritum sit absolvendus a pena, in casu &c.*

Ad I. Affirmativè, & ad mentem, scilicet consulendum Sanctissimo pro dispensatione. Ad II. Affirmativè factò verbo cum Sanctissimo.

COMEN. TRANSLATIONIS CAPELLANIAE,
An translatio Capellaniae sustineatur, in casu &c.

Sess. 23. cap. 6.
de Reformatione.

Negativè, & amplius.

NEAPOLITANA MATRIMONII.

An sit standum, vel recedendum a decisio[n]e, in casu &c.

Sess. 24, cap. 6.
de reformatio[n]e Matrimonii.

Prævio recessu a decisio[n]e licere Marchioni Vincentio ingressi Religionem approbatam, & in ea profiteri, & ad mentem. Mens est, quod March. Catharina libera non remaneat, nisi post expletum a March. Vincentio integrum Tyrocinii annum, emissamque Professionem, idque eidem Marchionissa Catharinæ notificetur.

Sess. 23. cap. 1.
de Reform.

CINGULANA MISSÆ CONVENTUALIS.
An, & auomodo sit concedendum Induluum exceptoris ab onere ap-
plicationis Missæ Conventualis, in casu &c.

Non proposita, cum sequentibus.

Sess. 22. cap. 5, &
sess. 24. cap. 3. de
Reform.

FIRMANA. Intra limites Parochiæ, quæ unica est in Castro Massiniani, adest ruralis Ecclesiæ in honorem Sanctorum Felicis, & Adauerti splendide erexta. Adnexus est eidem Ecclesiæ titulus Beneficii simplicis, cuius Rector ad Ecclesiæ cultum duos retinet. Capellanos, quorum alter ibi quotidie celebrat, ac Sacramentum Penitentiæ ministrat, alter celebrat, & applicat diebus tantum festivis. Quumque ob insignes gratias intercessione eorumdem Sanctorum a D.O.M. elargitas magna sit in eamdem Ecclesiæ frequentia Fidelium nedum ex finitimus locis, sed ex tota etiam Picæni Provincia quotidie confluentum, hinc factum est, ut in vicinia eisdem Ecclesiæ plures extructæ fuerint humiles Domus veluti vicum efformantes ad habitationem Villicorum, ac nonnullorum etiam Opificum. Ob id a tempore, cuius initii memoria deest, asservari in eadem Ecclesia consuevit augustinissimum Eucharistiae Sacramentum, ut habitatoribus in ea vicinia morbo detentis præsto esset ejus Spirituale subfidiu[m] a Capellanis suppeditandum, hyemali præsertim tempore, quo intermedium flumen imbribus tumescens impedimento esse solet, ne Parochus in Castro degens eisdem ægrotis tempestivè succurrat.

Quum autem Eminentissimus Archiepiscopus in Sacra Visitatione anni 1768. animadverterit, nullum adesse pro Sacramenti retentione Apostolicum Indultum, unius anni terminum Ecclesiæ Rectori ad illud obtinendum præstituit. Rectoris tamen negligentie supplevit Castræ Universitas, atque Parochus, obtento Indulso per literas in forma Brevis sub die 5. Maii 1770. Loco tamen habendi gratias obtinentibus, Ecclesiæ Rector obreptionis, subreptionisque vitio accusavit Breve Apostolicum: Remissaque ex Rescripto Sanctissimi tum ejus rei, tum aliarum subortarum questionum notione Sacrae huic Congregationi, e re visum fuit controversias omnes in septem capita dispertere, quæ nunc definienda subjiciuntur.

Quoad I. sustinent Parochus, & Universitas Massiniani, nihil in precibus fuisse expositum, quod veritati adamussim non cohæreret, omniaque relatione Eminentissimi Archiepiscopi fuisse confirmata, nihilque reticatum, quod necessariò foret exprimendum. Hinc onus Rectori inhærere concludenter probandi obreptionem, vel subreptionem Marescot.

var. resolut. lib. 2. cap. 37. num. 69. , Rot. dec. 435. num. 3. &c. 4. part. 4. tom. 2. Recent. , præsertim cum gratia jam fuerit exequutioni mandata Rot. ibidem num. 5. & 6. , adverunt insuper , quod etiam si aliquid in supplici libello fuisset reticatum , nihilominus Summum Pontificem de omnibus fuisse certiore redditum ab Eminentissimo Archiepiscopo , idque ad excludendam subreptionem sufficere Text. in Leg. Idem Vulpian. 12. §. Sunt , Rot. in Recent. dec. 227. n. 9. par. 13. Caterum observant , tunc solum subreptionem induci , quando circumstantia , quæ reticita fuit , vel Summum Pontificem a concessione gratiæ retraxisset , vel illum difficiiliorem reddidisset Rot. cor. Merlin. decis. 689. n. 7. , & dec. 162. num. 43. par. 12. Recent.

Ad II. fatentur quidem , ex littera Indulti compelli non posse Rectorem Ecclesiæ SS. Felicis , & Adiucti ad retinendum in ea Sanctissimum Sacramentum ; secus tamen si ratio habeatur mentis Summi Pontificis Indultum concedentis , & causæ , ob quam illud fuit concessum . Casum sanè non aliam fuisse dicunt , nisi ut prospiceretur adjacentium Incolarum necessitatì , qui lethali morbo correpti , non raro Sacrementorum auxilio destituebantur . Cogendum idcirco Rectorem ad retinendum Sanctissimum Sacramentum , ne mens , & intentio Summi Pontificis fraudata remaneat .

Addunt , post obtentum Indultum jus ipsis fuisse quæsumum ad id cogendi Rectorem vigore etiam immemorabilis consuetudinis , quam ex testibus , & ex relatione Eminentissimi Archiepiscopi resultare affirmant . Ex hac autem consuetudine præsumptionem desumi cujuscumque tituli induxitivam Rot. coram Coccin. decis. 425. num. 5. , coram Buratt. decis. 692. num. 6. , & coram Cerro decis. 402. num. 2. . Hinc præsumendum , aliquam quoad tempus præteritum intercessisse conventionem , injunctamque obligationem pro retentione Ssini Sacramenti ; Maxime quia ex actis Visitationum eruitur , onus adjectum fuisse Rectori Sacraenta Pænitentia , & Eucharistia Populo administrandi .

Observant insuper , Indultum sumptibus Communitatis Massiani fuisse impetratum , neque idcirco Populum privari posse commodo , atque utilitate ex eo dimanante ; nec modo posse a Rectore in controversiam revocari , cum jam fuerit exequutum , Spad. conf. 52. num. 8. tom. 2. , Rot. dec. 14. n. 7. part. 16. Recent.

Quo verò ad III. contendunt , impensas pro cæra , oleo , aliisque Ecclesiæ servitio necessariis detrahendas esse ex redditibus Præbenda Rectoralis SS. Felicis , & Adiucti Can. *Nemo distinet. 1. de Consecr. , Can. Placuit 1. eodem tit. , Barbos. de offic. , & potest. Paroch. part. 2. cap. 20. num. 3..* Nec hujusmodi detractionem ullius fore momenti habita ratione ad annum redditum scut. 300. , qui a Rectore percipiuntur . Præser-

sertim quia oleum fuit semper a Rectoribus subministratum, idque fassum fuisse dicunt hodiernum Rectorem, qui in precibus oblatis Sacrae Congregationi Episcorum, & Regularium, inter alia onera, quibus se gravatum asseruit, impensam pro lampade recensuit. Demum hujusmodi onus Rectori inherere vi immemorabilis consuetudinis, cui consona est traditio, ac fama de legato a quadam Muliere relieto pro oleo, de qua traditione Testes depontur.

Inquiunt ad IV., cuique Parocho jus esse exercendi jura Parochialia in quibuscumque Ecclesiis intra limites suæ Parochiæ existentibus, ad *Text. in Clem. Dudum de Sepultur. Barbos. de offic. & potest. Paroch. part. 2. cap. 26. num. 66.*, *Rot. dec. 348. per tot. & decis. 124. num. 1. & seq. part. 12. Recent.*. Idque multo magis convenire Parocho Massiniani, tum ob Populorum necessitatem, qui hyberno tempore Parochialem adire nequeunt, tum etiam vigore immemorabilis consuetudinis, de qua Testes, Sacratum Visitationum libri, & Parochiales codices fidem perhibent.

Eamdemque consuetudinem allegant quoad V. dubium, dum contendunt, teneri Capellanos administrare Populo Sacra- menta Pœnitentia, & Eucharistia, etiam in casu infirmitatis, quemadmodum retroactis temporibus observatum fuisse dicunt: Præsertim ob impossibilitatem recipiendi Sacraenta a Parochiali: Idque aequitati, ac justitie consonum esse, cum omnia, quæ Ecclesia possidet, à Populi pie- tate fuerint elargita.

In VI. dubio agitur de cogendo Rectori, & Capellanis ad exponendum singulis diebus Dominicis Sacram Hostiam, atque in hoc etiam immemorabili nituntur consuetudine, de qua Eminentissimum Archiepiscopum meminisse afferunt.

Ad VII. denique expedire ajunt, ut quilibet Ecclesia habeat Archivum, in quo Scripturæ ad eam pertinentes serventur *Cap. Ad audientiam 14. de prescripc.*, ibique *Barbos. num. 5.*, ne alias desperationis periculo subjaceant, vel aditus Populo intercludatur illas, cum opus fuerit, inspicieundi: Atque hoc ipsum decreto Eminentissimi Archiepiscopi demandatum fuisse sustinent.

Rector Ecclesie SS. Felicis, & Adaucti nihil haec tenus deduxit. Cæterum Sacramentum in Ecclesia retinet, oleum pro lampade præbet, Sacraenta Pœnitentia, & Eucharistia per Capellanos administrat, & jurium Parochialium exercitium Parocho Massiniani non impedit.

Nota sunt, quæ de retinendo Sanctissimo Eucharistiæ Sacra- mento in Ecclesiis non Parochialibus, deque jurium Parochialium in iisdem Ecclesiis exercitio, Sacri Canones disponunt. Ponderandum itaque in facto, quod ex actis Visitationis anni 1662. resultat, asservatum in Ecclesia SS. Fe-

SS. Felicis, & Adauerti fuisse Sanctissimum Eucharistie Sacramentum: Idque ipsum desumitur ex Visitatione anni 1687., ex qua insuper deprehenditur, unum ex Capellatis teneri administrare Populo Sacramentum Poenitentiae, & quotidie in Ecclesia celebrare; alterum vero, qui Sacrifice munere fungitur obstrictum esse singulis festis diebus de precepto ad Sacrificii celebrationem, & applicationem.

Ex iisdem quoque Visitationibus habetur, Parochum Castrum Massiniani, in cuius districtu memorata Ecclesia sita est, functiones omnes Parochiales occasione funerum exercisse, eoque impedito illas a Capellatis Ecclesiae fuisse peractas; Et hoc etiam colligitur ex Visitatione anni 1695., atque ex altera anni 1699., in qua Julterius injunctum legitur Capellatis onus docendi Fidei rudimenta Rusticos Societatis S. Isidori. Eadem repetuntur ex Visitatione annorum 1711., & 1715., atque in aliis, quae gestae fuerunt annis 1722., & 1728., mandatum deprehenditur utriusque Capellano, ut Sacraenta Poenitentiae, & Eucharistiae Populo administraret.

Præter hæc habenda præ oculis sunt partitæ extractæ ex Libris Defunctorum Parochialis Ecclesiae Massiniani, nec non Testium depositiones, quæ inter monumenta Causæ recensentur, ut omnibus mature perpensis Eminentissimi PP. definiant.

I. An constet de obreptione, vel subreptione Brevis, seu Indul-
ti Apostolici concedenis facultatem retinendi in Ecclesia
SS. Felicis, & Adauerti Sanctissimum Eucharistie Sacra-
mentum, in casu &c.

Et quatenus negativè

II. An Rector, & Capellani cogi possint ad retinendum
in dicta Ecclesia Augustissimum Sacramentum, in casu &c.

III. An Rector, & Capellani dictæ Ecclesiae teneantur subministrare Oleum pro lampade ante idem Sanctissimum Sacramentum ardente, in casu &c.

IV. An eadem Ecclesia SS. Felicis, & Adauerti sit subiecta Paro-
cho Massiniani, itaut dictus Parochus valeat in ea Parochialis
jura exercere, in casu &c.

V. An Capellani pro tempore in dicta Ecclesia existentes teneantur
subministrare Populo etiara in casu infirmitatis Sacraenta Pœni-
tentiae, & Eucharistiae, in casu &c.

VI. An Rector, & Capellani pro tempore teneantur exponere in di-
cta Ecclesia Sanctissimum Sacramentum singulis diebus Domini-
nicis, & festis, & cura eo benedicere Populo, quo-
ties Habitatores expensas in id necessarias subeant, in
casu &c.

VII. An Rectori prædicto liceat retinere extra Ecclesiam, &
Diecepsim libros, aliasque Scripturas respicientes jura
& legata, seu aliudquodcumque Ecclesia interesset, in casu &c.

FLGINATEN. Post deinandatam a Petro Calcioni celebrationem Missarum 300. perfiniendam in circulo unius anni in privilegiato Altari Cathedralis Ecclesiae Fulginatensis, herede in testamento nuncupavit animam suam, præcepitque, ut bona omnia tam stabilia, quam mobilia venderentur *colla maggior sollecitudine per il prezzo, o prezzi reperibili, ed accettandi*, ad effectum erogandi pretium in celebrationem aliarum Missarum in quelle Chiese, e da quei Sacerdoti, che pareranno, e piaceranno all'infrascrutto Esecutore Testamentario. Hoc autem officium commisit Sacerdoti Iosepho Moretti ejusdem Cathedralis Ecclesiae Priori.

Post obitum Testatoris satagit Sacerdos Moretti, ut omnia sedulo exequerentur, adimpletaque celebratione Missarum 300. juxta modum in testamento præscriptum, manum admovit venditioni bonorum, ac præsertim unius predii, quod Periti estimarunt scutis 950.. Verum affixis æditis, major oblatio adinventa non est, quam scut. 900., & quidem ea conditione, ut solutis in numerato scutis quingentis, pro reliquis scutis 400. celebrarentur in qualibet benevisa Ecclesia spatio decennij tot Missæ, quot eidem summa responderent. Spretis proinde duabus inferioribus oblationibus, quarum una abibat ad scuta 700., altera vero ad scuta 722. præmium majori Licitatori ad formam oblationis fuit deliberatum,

Dubitans autem testamentarius Exequitor, ne quid minus rectè egerit, aut in proprio munere defecerit, ob concessam oblatori decennalem dilationem, tributamque facultatem adimplendi in qualibet Ecclesia Missarum celebrationem, judicium EE.VV. pro conscientia serenitate hac de re requirit. Et quemadmodum datum eidem huc usque non fuit nonnullos libros numerata pecunia vendere, & difficilis sit illorum venditio, nisi cum aliqua dilatione, & habita fide de pretio, idcirco supplicat, ut decernatur, an valeat hoc modo inire contractum.

Quoad I. in nihilo defecisse putat circa prædii venditionem, cum Testator Missas tantum 300. intra terminum unius anni celebrari mandaverit, sed in reliquis nullam temporis præfinitioem adjejerit, atque idcirco rem omnem prudenti Exequitoris arbitrio committere voluerit. Prudens autem arbitrium suasisse, ut major oblatio scutorum 900., etiam cum decennali dilatione quoad partem, aliis inferioribus scutorum 700., & 722. præferretur. Nec obesse, quod Testator rem omnem perfici voluerit *colla maggior sollecitudine*, cum id ipsum juxta circumstantias intelligi debeat, nec præsumi possit, ut pro magis celeri executione venditionem prædii minori pretio permittere voluerit.

Addit, quod licet Testator certam Ecclesiam Cathedralem, certumque Altare privilegiatum pro adimplenda tercentum

tum Missarum celebratione designaverit, in hilo minus pro reliquis Missis nullam Ecclesiam, nullumque Altare prescriperit; sed immo illas celebrare voluerit in quelle Chiese, e da quei Sacerdoti, che pareranno, e piaceranno all'infra-scritto Esecutore testamentario. Concludit itaque, a Testatoris dispositione in nihilo recessisse.

Quo vero ad II. liberum sibi esse putat librorum, qui adhuc invenditi sunt, venditionem exequi habita side de pretio, & cum dilatione Emptori impertienda. Alerit enim spem omnem inveniendi Emptorem, qui numerata pecunia illos comparare velit, prouinde ne diutius invenditi remaneant, & Testatoris voluntas fraudetur, neceſſe fore, ut possibili, ac faciliori modo vendantur, & pii hominis dispositio exequutioni mandetur.

Episcopus, qui Sacerdotis Moretti probitatem, atque integritatem commendat, nullum censet oriri posse dubium quoad arbitrium Exequotori competens adimplendi Missarum celebrationi in qualibet benevisa Ecclesia, cum illud expressè tributum dignoscatur. Quo verò ad tempus, quo Testatoris voluntas adimpleri debeat, hæc ait = Sin ea, quam Testator precepit celeritas obtineri, ne uitium potuit ob conditiones, quas emptor in oblationibus apposuit, voluitque, non dicam culpe, sed ne defectui quidem est testator Exequotori ducendum, præseriat quia idem, prævia Editorum affixione, bona hereditaria ultimo, ac meliori Oblatori tanti venundare arbitratus est, quanti fuerant a Peritis preſimata.

Dijudicent ergo EE. PP.

I. An constet de adimplemento voluntatis quondam Petri Calcioni, in casu &c.

II. An, & quomodo sit proutendum, in casu &c.

ROMANA. Franciscus Fusconi institutis hereditibus suis ex fratre Nepotibus, istorumque vocatis descendantibus, post eorum deficientiam substituit Ven. Monasterium Sancti Cosmatis in bonis Urbis, & in bonis Nursia Ven. Monasterium S. Mariae de Pace ejusdem Civitatis. Onus utrique Monasterio injunxit recipiendi, admittendique absque ulla Dotis solutione ad regularem professionem duas pauperes Puellas, iisque defectis alias perpetuò subrogandi. Per obitum Marchionissæ Francisci de Sparapanis factus est locus substitutioni, sed bonorum hereditariorum possessionem diu Monasterio contradixerunt tum Camera Capitulina, vindicare contendens nonnullas marmoreas Statuas, quas fideicommisso Adriani de Fusconibus subiectas putabat, tum etiam alii de gente Fusconia, qui suam vocationem ad hereditatem Francisci viriliter proponebant. Memoratos tamen Contradictores repulit Sacra Ro-

Seff. 22. cap. 6.
de Reformat.

ta, quæ Monasterio S. Cosmatis tribuit immisionem ad Palatium insulari facieū. inter Plateam Farnesiam, & Campi Floris, cum omnibus Domibus, & Apothecis adhærentibus una eam statuis, & lapidibus pretiosis.

His superatis litibus, aliam excitarunt Fratres de Borgia, hæredes Marchionissæ de Sparapanis, qui ex juribus ejusdem Marchionissæ quamdam Domum, & Apothecam vindicarunt. Præterea Comes Mauritius Ferreri, hæreditario nomine Alexandri Pichini junioris, qui fuit alter ex possessoribus Fideicommissi Fusconi, restitucionem postulavit conspicua summæ, quam in meliorationes Palatii fideicommissarii erogatam fuisse contendit. Et quamvis super hac re favore Monasterii Rotæ Decisio prodierit, beneficio tamen novæ Audientiæ Actori impartite illa revisioni subest, & incertus est exitus ejusdem Litis. Ac demum litem alteram minatur Monasterium S. Mariæ de Pace Civitatis Nursiæ; Contendens enim, plura bona, ad quæ fuerat substitutum, alienata extitisse ab hæredibus gravatis, pretiumque in fabricam Palatii Urbis conversum, jactat, sese quam primum reintegrationis actionem esse instituturum.

Exploratis autem interea temporis hæreditatis viribus compertum est, eam pluribus gravatam esse censibus ad summam usque scut. 17637., deductisque annuis fructibus in quantitate scut. 545. 68., aliisque sumptibus in reparaciones pernecesse erogandis, deprehensum est, ex hæreditariis redditibus vix superesse annua scuta 66. 50., & quidem incerta, quia redditus subsunt periculo dislocationis aliquuj partis Palatii fideicommissarii, ut habetur ex calculo Ratioinatoris, qui EE. VV. circumfertur. Ut igitur aliqua in parte dimitti possit æ alienum, quo hæreditas gravata est, auctoritate S. Congregationis Episcoporum, & Regularium vendita fuit pars statuarum, & lapidum pretio scut. 4000., quæ in extinctionem duorum censuum erogata fuerunt; cumque extictorum censuum fructus singulis annis persolverentur in summa scut. 138. 47., providè mandavit Emissus Protector, ut eadem summa in posterum etiam in æde Sacra deponeretur, ad effectum illam erogandi in aliorum censuum extinctionem, eamdemque methodum servandam præcepit, si datum erit statuas reliquias lapidesque distrahere, donec hæreditas ab onere omnium censuum soluta fuerit.

In his idecirco circumstantiis Monialium nomine preces SSmo Domino Nostro oblatæ sunt, ut suspensionem demandare dignaretur oneris recipiendi, admittendique ad habitum duas pauperes Puellas, usque dum omnia hæreditatis debita dimittantur, & Monasterium expensarum omnium, quas ære proprio in lites erogavit, reintegrationem fuerit assequutum.

Supèr hac petitione , quæ EE. VV. judicio remissa fuit , animadvertisunt Moniales , ex hæreditariis Francisci Fusconi bonis , deductis aliis oneribus , exiguum tantum summam scut. 56. 50. , & quidem incertam modò retrahi , quæ adimplendæ illius voluntati impar omniō deprehenditur . Nec quidquam utilitatis ex jam sequuta aliorum censum extincione in Monasterium rediisse , cum eamdem summam , quam pro fructibus antea persolvere debebat , deponere impostorum teneatur , quo usque summa conficiatur , quæ omnium censum extincioni sufficiat .

Addunt , habendam quoque esse rationem conspicuę quantitatis expensarum , quas pro tuendis juribus hæreditatis Francisci Fusconi Monasterium de propriis pecuniis debuit erogare , proindeque æquum esse , ut de hisce expensis reintegrationem assequatur , antequam illius voluntas exequutioni mandetur .

Monialium petitionem æquitati consonam censem Eminentissimus Protector , qui de sua sententia requisitus , hæc ait : *Petitam suspensionem ad biennium dumtaxat concederem , & conditionem quoque adiungerem , ut quod superest de redditibus prædictæ hæreditatis , deductis expensis , & annuis fructibus censum , id totum penes eadem Sacram interim deponatur , & in censum extincionem erogetur .*

Viderunt Enī PP. , qua ratione Monialium petitio excipi mereatur , dum queritur .

An , & quomodo Oratricum precibus sit annuendum in casu &c.

CALARITANA . Quo tempore sex Beneficiati Cathedralis *Sess. 24. cap. 12.* Ecclesiæ Calaritanæ facti sunt totidem Canonici nuncupati *de Stallo* , sive *de solio* , inita cum antiquioribus Canonici *de Præbenda* concordia fuit , auctoritate sa. mem. Urbani VIII. per Litteras Apostolicas in forma specifica confirmata , atque statutum , ut antiquiores Canonici tenerentur intuonare l' Invitatorio negl' Uffizj Canonicali , e Pontificali : in aliis verò Officiis duplicibus duo ex recentioribus Canonici scendera uno ad intuonare l' antifone seconda , e terza ; in reliquis verò s' offervi , e s' adempia il ladevole , ed antico costume di questa Chiesa Primaziale . Nonnullis autem exortis dubiis super istius concordie intelligentia , omnia questionum capita ad Sacram Congregationem fuerant delata , atque inter cætera disputatum fuit IV. An prædicti Canonici (nempe de solio) possint canere Antiphonas , & Invitatoria ex propriis Stallis , seu potius teneantur pro iis canendis accedere ad Faldistorium = & die 17. Januarii 1761. produxit responsum = servetur solitum = quod confirmatum fuit in nova dubii discussione habita die 14. Februarii 1767.

Non acquererunt huic responso Canonici de solio , & non satis fibi consultum putantes , die 4. Maii 1771. dubium pro-

proposuerunt = An sex Canonici nuncupat, de Stallo excepta intonatione Invitatorii in Officiis Canonicalibus, & Pontificalibus, ac secunda, & tertia Antiphona in Officiis duplicibus, alias Antiphonas ex propriis Scallis, uti cæteri Canonici nuncupat, de Præbenda semper, & quandocumque canere, & intonare valeant, ita ut sit standum, vel recedendum a quarto loco decisus sub die 14. Februariorum 1767. in casu &c. = Cumque eadem die perstitum fuerit in decisus, idcirco Canonici de solio iterum jura sua deducere conantur.

Afferunt enim, ipsos æquè esse Canonicos, ac sunt alii de Præbenda, qui pro canendis Antiphonis, & Invitatoriis nunquani ad Faldistorium descendunt. Incongruum proinde esse, ut ipsi tantummodo ad Faldistorium descendere cogantur, & in eodem corpore admittatur disparitas inter ejus membra: Et quamvis in concordia aliqua inventa fuerit differentia, hec nihilominus protrahi non debeat ultrà id, quod in illa legitur expressum. In ea quidem fuisse conventum, ut Invitatorium in Officiis Pontificalibus, & Canonicalibus, Antiphona vero secunda, & tertia in Officiis duplicibus propè Faldistorium esset incohanda, & constitutum quoque fuisse, ut in reliquo esset inter omnes æqualitas, servato in reliquis intonationibus, & Cæmoniis laudabili de more ipsius Majoris Ecclesia style. Non ergo licere a concordie littera recedere, nec excipendum quidquid in illa non fuerit exceptum. Præsertim quia concordia Apostolica auctoritate roborata, & clausula sublata, ac decreto irritanti munita reperitur, & propterea corruptelam esse, & abusum, si quid innovari præsumatur.

Accedere, quod Coadiutores Canonici de Præbenda, qui vere Canonici dici non possunt, Antiphonas canunt absque eo quid a proprio loco discedant, proindeque indecorum, atque inconveniens fore, ut ii tanquam digniores habentur, & præferantur Canonicis de Solio, qui vere, & propriè Canonici dicuntur, & sunt. Denique advertunt, Canonicos de Præbenda saepius interpellatos, nihil opposuisse, atque idcirco eo facilius petitioni esse annuendum.

Nihil in hac causa addendum videtur. Quidquid enim erat animadvertendum, deductum fuit in praecedentibus folijs, pro quorum reasumptione Eñi PP. deprecantur, ut tandem dijudicent.

An sit standum, vel recedendum a decisus in casu &c.

MELEVITANA LEGATI PII. Henricus Magi Melitensis in suo Testamento quod condidit anno 1761., & in Codicillis confectis anno 1764. hæredes in usufructu instituit Innocentium Fratrem, & Beatricem, ac Josepham Sorores cum reciproca substitutione, hisque omnibus vita functionis, plura legata pia ordinavit, siveque voluntatis executa.

executorem elegit Parochum pro tempore Ecclesiae Parochialis Portus salutis Civitatis Vallette, quæ commendata reperitur Patribus Ordinis S. Dominici, quibus etiam legatum annuorum scut. 72. illius monetæ cum onere unius Missæ quotidianaæ reliquit, addita lege, ut impletis legatis quidquid superfuerit ex annuis redditibus distribueretur pauperibus fæminis districitus ejusdem Parochiaæ in die, quo Sacra Synaxi per modum Viatici resectæ fuerint, ita tamen ut si quid adhuc annuatim supereriset, in celebratiuem tot Missarum infra mensem erogari deberet.

E vivis jam excesserunt *Innocentius*, & *Beatrix*, atque unicammodo supererest *Josepha* ex hæredibus usufructariis. Hæc autem optans, ut pia Fratris voluntas celerius impleatur, post obtentam ex Sententia Curie Episcopalis bonorum, suorum a bonis hæreditariis separationem, judicialiter tam Parochum Ecclesiae Portus Salutis, quam Procuratorem Conventus Ordinis Prædicatorum lacescivit ad declarandum, vellent nec ne piam Fratris defuncti hæreditatem cum connexis oneribus acceptare. Sed hisce renuntiibus animum declarare, preces dedit Sacrae huic Congregationi, ut posset hæreditatem cum oneribus in Testamento, & Codicillis præscriptis transferre ad Confraternitatem Sanctissimi Sacramenti erectam in eadem Ecclesia Parochiali Portus salutis, ex cuius instituto tenentur Confratres associare SSimum Viaticum, hac vero etiam renuente, ut posset eamdem hæreditatem in aliam Parochialem Ecclesiam transferre.

Datis autem Episcopo Littéris, ut singulis interesse habentibus auditis Sacram Congregationem super expositis instructam redderet, iterum Parochus, & Prior Conventus, licet pluries interpellati, constanter renuerunt animum declarare, etiamsi Josepha oratrix pro uberiori legatorum implemento alia annua scuta decem de proprio superaddidisset. Propositis tamen precibus in Congregatione diei 8. Junii 1771. rescriptum fuit Episcopo, qui auctoritate Sacrae Congregationis brevem, & peremptorium presigat terminum tam Parocco, quam Patribus Conventus S. Dominici, seu Portus salutis ad declarandum, an velint acceptare dispositionem Henrisci Magi, nec non ad deducendum jura sua in Sacra Congregatione, itemque audiat Officiales Confraternitatis Sanctissimi Sacramenti ejusdem Parochialis Portus salutis, vel quatenus renuant, Rectores aliarum Ecclesiarura, seu Locorum Priorum, qui parati sint acceptare prædictam dispositionem Henrisci Magi.

Hæc omnia impleta fuerunt. Terminus præfixus est tam Parocco, quam memoratis Religiosis ad declarandum, & jura deducenda, at adhuc contumaces sunt, nec jura sua deducunt. Auditи vero Confratres Sodalitii, hi se paratos declararunt ad acceptandam hæreditatem præfati Henrisci, dumodo tamen Confraternitas nullo unquam te mpor-
re,

re, nullaque ex causa teneatur quidquam de proprio erogare in implementum dictæ dispositionis, sed tantum hanc exequi valeat juxta quantitatem redditum bonorum, & fructuum hæreditatis. Hisce proinde sic stantibus, nunc iterum querendum, an Oratricis precibus sit annuendum pro translatione dictæ hæreditatis in sodalitum SSmi Sacramenti.

Inquit Josepha Oratrix, non semel, sed plures auctoritat̄ etiam Sacrae hujus Congregationis interpellatos fuisse tam Parochum Ecclesię Portus salutis, quam Procuratorem Conventus Ordinis Prædicatorum ad declarandum, an velint, nec ne relictam hæreditatem acceptare: hos vero semper contumaces fuisse, nec hæreditatem acceptasse, ideoque eam pro repudiata habendam esse *Amotaz. de Caus. piis lib. 2. cap. 6. num. 5.*, & seqq.. Necessitatem ideo urgere, ut alteri committatur executio voluntatis Testatoris ad hoc, ut pauperes infirma relictum consequantur auxilium, & pia disponentis voluntas quanto citius promeritum obtineat effectum.

Hinc spectandum non esse, an subrogatio Sodalitii commutationem voluntatis Testatoris secumferat; Ita enim urgere necessitatem ob contumaciam executoris a Testatore præelecti: At urgente necessitate commutandam esse voluntatem, ne alias hæc debito careat effectu. Potissimum vero, quando, prout in casu, in nihilo substantia voluntatis mutatur, sed integra adhuc servantur omnia, & singula onera a Testatore præscripta, ita ut commutatio personam tantum executoris, non vero executionis substantiam respiciat.

Episcopus post relatam contumaciam tam Parochi, quam Prioris Conventus, adjuvans piam Oiatricis voluntatem celerius exequendi ipsa vivente Fratris dispositionem, concludit, & quidem pia non minus, quam aqua mibi videtur recurrentis petitio, eique annuendum arbitror.

Maxime expedit, ut pia Oratricis voluntas celerius exequendi defuncti Fratris dispositionem executioni demandetur. Parochus enim, & Prior Conventus Portus salutis, licet interpellati, obsfatam hæreditatem non acceptarunt: Pro repudiata itaque habenda est *Amotaz. de caus. piis lib. 8. cap. 6. num. 5.*, & seqq. Videndum, an illius executio alteri sit committenda, ne diutius effectu careat cum gravidamno fæminuarum pauperum infirmarum, quibus Testator maxime prospicere voluit.

Itaque inquirendum, an executio committenda sit sodalitio SSmi Sacramenti, & an conditiones ab eodem adiectæ in actu acceptationis sint admittendæ, vel saltem quibus cautelis sint moderandæ. Judicium hac de re erit Emorum PP., quibus definiendum proponitur.

An, & quomodo Oratricis precibus sit annuendum in casu &c.

153

Die Sabbathi 8. Augusti 1772. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

TRes Causæ adjiciuntur aliis, quæ ex præterita Congre-
gatione indecise remanerunt. De omnibus Sapientili-
mum EE. VV. judicium exquiritur.

CINGULANA MISSÆ CONVENTJALIS.

*An, & quomodo sit concedendum Indultum exemptionis ab onere ap-
plicationis Missæ Conventualis, in casu &c.* Sess. 23. cap. 1.
de Reform.

Affirmativè pro diebus ferialibus tantum, & donec
extinguatur census scutorum 2200.

FIRMANA.

- I. *An constet de obreptione, vel subreptione Brevis, seu Indul-
ti Apostolici concedentis facultatem retinendi in Ecclesia SS. & Jess. 24. cap. 3.
Felici, & Adauiti Sanctissimum Eucharistie Sacramentum, de Reformat.
in casu &c.* Sess. 22. cap. 5.,
- II. *An Rector, & Capellani coi possit ad retinendum
in dicta Ecclesia Augustissimum Sacramentum, in ca-
su &c.* Et quatenus negativè
- III. *An Rector, & Capellani dictæ Ecclesie teneantur subministra-
re oleum pro lampade ante idem Sanctissimum Sacramentum ar-
dente, in casu &c.*
- IV. *An eadem Ecclesia SS. Felicis, & Adauiti sit subiecta Paro-
cho Massiniani, itaut dictus Parochus valeat in ea Parochialia
jura exercere, in casu &c.*
- V. *An Capellari pro tempore in dicta Ecclesia existentes teneantur
subministrare Populo etiam in casu infirmitatis Sacraenta Pa-
nitentiarie, & Eucharistie, in casu &c.*
- VI. *An Rector, & Capellani pro tempore teneantur exponere in di-
cta Ecclesia Sanctissimum Sacramentum singulis diebus Domini-
nicis, & festis, & cum eo benedicere Populo, quo-*

Tom. XLI.

ties Habitatores expensas in id necessarias subeant, in casu &c.

VII. *An Rectori prædicto liceat retinere extra Ecclesiam, & Diaceſim libros, aliasque Scripturas respicientes jura, & legata, seu alius quodcumque Ecclesiæ intereffe, in casu &c.*

Ad I. Negativè. Ad II. Affirmativè, & amplius.

Ad III. Affirmativè quoad Rectorem, & amplius.

Ad IV. Quoad Jura Parochialia tantum Affirmativè.

Ad V. Affirmativè intra Ecclesiam, & amplius, extra verò Ecclesiam Affirmativè in casu necessitatis tantum.

Ad VI. Dilata, coadjuventur probationes, & scribatur Eñio Archiepiscopo juxta instructionem. Ad VII. Servetur Edictum Eñi Archiepiscopi.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

F ULGINATEN.

- I. *An constet de adimplemento voluntatis quondam Petri Calcioni, in casu &c.*
- II. *An, & quomodo sit providendum, in casu &c.*

Ad I. Affirmativè. Ad II. Arbitrio Episcopi cum facultatibus.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

R OMANA.

An, & quomodo Oratricum precibus sit annuendum, in casu &c.

Non proposita, cum reliquis.

Sess. 24. cap. 12.
de Reform.

C ALARITANA.

An sit standum, vel recedendum n̄ decisus, in casu &c.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

M ELEVITANA.

An, & quomodo Oratricis precibus sit annuendum, in casu &c.

THEA-

THEATINA MATRIMONII. Ex triplici capite Nobilis Aetrix Anna Maria Leognani Ferramosca nullitatis accusavit suum Matrimonium cum Ignatio de Dura Duce Collis Petri, ex eo nimirum, quia Pater ejus Alanni Dux compluribus minis ad illud contrahendum ipsam adegit invitam, ex defectu insuper sua legitima etatis, tunc non excedentis annos undecim, menses novem, & dies virginis quinque, & demum ex deficientia proprii Parochi, quem Matrimonio intersuerit solus Archipresbyter Oppidi Catiniani, qui neutrius ex Contrahentibus Parochus erat. Hac re proposita in Congregatione diei 16. Martii anni elapsi, visum fuit, aliquid desse probationibus allatis, qua de re ampliata resolutione demandare placuit, ut ex coadjuventur, & interim Archiepiscopo Theatino scriberetur, ut formaliter examini subjiceret Ducissam Olimpiam Valignani Puellam Matrem, Archipresbyterum Catiniani, reliquosque Testes; & jura a Defensore Matrimonii in partibus exhibenda reciperet.

Omnibus ab Archiepiscopo adimpletis excepto examine Archipresbyteri, quia mors eum est vita antea eripuerat, remissaque Processu, Defensor Annae Mariæ tria, quæ proposuerat nullitatis capita, jam plenissime probata contendit. Denuò proinde repetit, Dux Alanni Patrem omnes adhibuisse minas, & violentias, ut renuentem Filiam ad invisas nuptias compelleret, eamque pluries atrocibus verbis increpasse, pluries etiam comminatum fuisse exhortationem, ac relegationem in Monasterium, ac devenisse etiam ad actum proximum illam percutiendi, ita ut Filia timore percita, contremiscens, & lacrymis madefacta apud Matrem se seceperit, ut furentis Patris indignationem effugeret.

Hæc omnia resultare ex jurata Matris depositione asserit, eamque inutiliter officia interposuisse, ut vehementes Ducis Alanni motus, atque iram compesceret. Addit, in ipso actu celebrati Matrimonii adstitisse Patrem minaci vultu, & trucibus oculis filiam intuentem, ne dissentiret; cumque post Matrimonium perrexerit Anna Maria suam avversionem, & repugnantiam patefacere, & a Viro aufugerit, immò Matrimonii nullitatem deducere professa fuerit, nihilominus a minis, ab objurgationibus, & a saevitiis non destitisse Patrem, qui eo devenir, ut Feudum Cattiniani Ducis de Dura vendiderit. De his autem dubitari non posse affirmat, quia tum a Testibus in priori Causæ propositione adductis, tum ab aliis in novo processu relatis, tum etiam a Matris depositione probata noscuntur, & accedit etiam ipsius Ducis Alanni Patris testimonium, qui morti proximus, ac conscientia stimulis percitus, juramento fassus est violentias Filie illatas, ut eam ad invitum Matrimonium adigeret.

N^eque amplius opponi posse existimat, vel quod Dux Alanni Pater, dum declarationem emisit, non esset compos sui; vel quod Testes utpote Familiares, & Consanguinei attendi minimè debent. Primum enim objectum eliminatum dicit ex Medicorum judicio, & ex depositione Confessarii, qui omnes de perfecta Ducis Alanni cognitione, recta que intelligentia, & discretione testantur. Ad alterum verò respondet, Testes etiam Consanguineos, & Familiares admitti ad eruendas coactiones, & scètias, quæ non palam, sed inter domesticos parietes adhiberi solent. Cæterum advertit, quemcumque defectum ex Testium numero, & qualitate abundè suppleri; nec deesse plures Testes ad instantiam Defensoris Matrimonii nuper in partibus examinatos, qui aliorum Testium dicta confirmarunt,

Atque hæc quoad vim, & metum a Duce Alanni Patre Annæ Mariæ incussum. Quo verò ad alterum nullitatis caput desumptum ex imbecilli Annæ Mariæ ætate, ejusque ad copulam inhabilitate, præter Testes jam præcedenter adductos, alii modo cumulantur examini nuper subjecti, & ex his assertur præcipue Matri testimonium afferentis, Filiam nec corporis habitu, nec mentis cognitione aptam fuisse ad matrimonium, cum inter pueriles nugas quotidiè versaretur,

Denique, quod attinet ad tertium nullitatis caput, contendit, Matrimonium fuisse contractum coram Archipresbytero Cattiniani de licentia Abbatis Murroneñsis, qui nullius ex Contrahentibus Parochus erat, idque satis probatum dicit ex particula extracta a Libro Parochiali Archipresbyteralis Ecclesie Cattiniani; Ex attestatione memorati Archipresbyteri; ex Epistola ab eo scripta Ducissa Matri, atque ex plurim Testium depositionibus. Horum itaque è conspectu despiciendam dicit postremam supradicti Archipresbyteri depositionem, quum falsa deprehendatur tum ex ipsius Archipresbyteri declaratione, qui ad priorem attestacionem emittebat coactum se dixit a Parocho Cathedralis, tum ex jurato alterius Testis, & Ducissæ Matri testimonio, quod in novo Procesu exhibetur.

Ex his ergo satis constare sustinet de nullitate Matrimonii, quod tamen nunquam consummatum fuisse contendit, idque resultare affirmat ex juramento septima manus Propinquorum tum ex parte Viri, tum ex parte Mulieris, nec non ex inspectione Corporis Mulieris ab Obstetricibus facta, & ex depositione Matri afferentis, Ducem de Dura nunquam valuisse renuentem, atque immaturam Puellam comprimere. Hinc arguit, Matrimonium etiamsi validum esset, nihilominus auctoritate Summi Pontificis fore dirimentum, ad evadendas dissensiones, odia, & scandala,

que oriri possent, neque in his circumstantiis dispensationem denegari consuevit Corrad. in prax. dispens. lib. 8. cap. 7. num. 33. in fin., & num. 35., Card. de Luc. de Matrimon. discur. 7. num. 7., & discur. 9. num. 7., & 15., Ursaya disceptat. Eccles. tom. 2. part. 1., & disceptat. 3. num. 45.

Defensor vero Matrimonii ex officio iterum animadvertem-
dum proponit, quod cum res sit de causa gravissima, scilicet
de Matrimonio in faciem Ecclesiæ contracto, in quo adest
periculum dissolvendi vinculum divina institutione prorsus
indissolubile, probationes requiruntur omnino concluden-
tes, & testes omni exceptione majores, Cap. In Litteris
de testib., & attestat., Cap. Super. eo, qui cogn. Consanguin.,
cap. 5. de consanguinit, & affinit. Rejiciendos proinde Te-
stes, qui adducti fuerunt ad probandam coactionem, &
ad demonstrandam Puellæ inhabilitatem, vel quia extra-
judiciales, & informes Constat. san. mem. Benedicti XIV.
Dei miseratione §. Quoad ordinem §. Quoad officium, & §. Et
demum; vel quia viles, vel etiam quia consanguinei, affi-
nes, & intrinseci Familiares, citat. Cap. In litteris de testib.,
& leg. 2. eod. tit., Rot. in Recent. decis. 129. num. 16. part. 18.
tom. 1., & decis. 37. num. 6. part. 19. tom. 1.. Rejiciendas pa-
riter postremas tum Ducillæ Matris, tum aliorum Testium
depositiones, quia præsumitur Matrem obsecundare voluisse
Filiæ voluntati; Testes verò fere omnes de auditu de-
ponere; Atque inverosimile prorsus esse, Patrem amantissi-
mum unicum Filiam, quam diligebat, ad invitatas nuptias
compellere voluisse.

Omnem autem Testibus fidem sublatam dicit ex testimonio
Archiepiscopi Theatini, ejusque Vicarii Generalis, qui
Puellæ voluntatem exploravit, nam uterque affirmat
Annam Mariam non minis, non violentiis, non blandi-
tiis, sed sponte sua consensum in Matrimonium præsti-
tisse. Siquidem Archiepiscopus ait, ipsam planè instructam
agnovisse de oneribus status conjugalis, in eaque depre-
hendisse la di lei giusta capacità, e malizia conveniente sù s'ab
proposito, coll'inclinazione di passare all'ultimazione del Matrimo-
nio. Vicarius autem Generalis, qui Puellam interrogavit,
responsum accepit, che sapeva benissimo, che cosa era Matri-
monio, e che era pronta a congiungersi in Matrimonio col detto
Signor Duca de Dura. In decernendo autem, an Puella es-
set Viri potens, & an malitia suppleret atatem, sustinet,
standum esse judicio Ordinarii, Fagnan. in cap. De illis de
desponsat. impuber. num. 47.

Objicit post hæc, haud attendendas esse depositiones Medici
Menicula, & alterius Medicinæ Professoris Nicolai Pachet-
ti, quia uterque deponit de auditu ab ipsa Anna Maria,
vel ab ejus Matre, & eorum depositiones Matrimonii tem-
pus non respiciunt. Nullam similiter habendam esse ra-
tionem de iteratis corporis Puellæ inspectionibus ab
Ob-

Obstetricibus factis, cum hujusmodi recognitions nihil ad excludendam pubertatem, aut militiam conferre possint. Ad dignoscendam denique Puellæ capacitatem necessarios non fuisse dicit Testes, aut Peritos, cum idoneitatis cognitio ad Ordinarium pertineat, idque ejus prudentie, ac judicio committatur Sanchez, de Matrimon. lib. 6. disput. 104. num. 29., Perez de Matrimon. disput. 37. sect. 12. num. 7., Covarruv. de Sponsal. par. 2. cap. 5. num. 5., alias indecorum esset, honestas Puellas derisionibus, & Indibrio per confectionem Processus exponere, maxime quia Archiepiscopus, & Vicarius nihil omnino prætermiserunt, quod ad detegendam Puellæ capacitatem, & militiam conferre posse existimarent.

Transit deinde ad alteram nullitatem desumptam ex deficienciae proprii Parochi, quam nullimode subsistere affirmat, cum Archipresbyter Cattiniani licet non fuisse proprius Contrahentium Parochus, nihilominus Matrimonio adstitit vigore facultatis eidem tributa a Vicario Generali, & a Parocho Hebdomadario Cathedralis Ecclesiae Theatinæ: Sustinet autem, jure potuisse Parochum Hebdomadarii in eumdem Archipresbyterum delegare Clericat. de Sacramen. Matrimon. decis. 35. num. 12., Guttier. de Matrimon. cap. 62. num. 10.. Perperamque obijei, quod Archipresbytero Cattiniani non innotuerit licentia eidem tributa a Parocho Hebdomadario, ut Matrimonio adstaret, cum oppositum resulteret ex illius depositione, qua plurimum debet attendi Gratian. disceptat. foren. cap. 481. num. 8., Rot. coram Cerro decis. 751. num. 13., & in Romana Matrimonii 3. Julii 1719.

S. Ceterum coram Corio.

Et quamvis ex Libro Matrimoniorum Archipresbyteralis Ecclesiae Cattiniani resulteret, Matrimonium prævia licentia Vicarii Murronensis fuisse celebratum, censem nihilominus, id evenire potuisse ex errore, aut oscitantia, vel etiam ex eo, quod Archipresbyter Cattiniani existimaverit, necessarium non fuisse licentiam Parochi Hebdomadalis Cathedralis Thæatinæ in suis libris referre. Idque eo magis existimandum esse, quia præsumi non debet, Archipresbyterum Cattiniani personas sibi non subditas Matrimonio jungere voluisse, nec alia ratione Puellæ Pater licentiam Vicarii Generalis Thæatini, & Parochi Hebdomadarii requisivit, nisi ut Matrimonium coram eodem Archipresbytero rite posset celebrari.

Ceterum quatenus etiam Archiprebytero Cattiniani non innotuerit delegationis licentia, non ideo tamen ex hoc capite Matrimonium irritum esse concludit, cum defectus scientie delegationis sit quid extrinsecum, quod actus nullitatem non inducit. Pison. discept. Eccles. 71. num. 3., & seq. part. 3., Card. de Luc. in oper. de pension. impress. post tract. de Statut. success. ep. 13. n. 9. s Denique observat, Archipresbyterum

terum Cattiniani obiisse, absque eo quod priorem depositionem datam Parocho Hebdomadario Cathedralis Theatinus retractaverit; atque ex hoc illius veritatem magis, magisque desumi.

De dispensatione super Matrimonio rato, & non consummato nihil agendum censet Matrimonii Defensor, cum hujusmodi inspectio sit a proposito dubio prorsus aliena.

Plura sanè hac de causa relata fuerunt in Folio diei 16. Martii anni præteriti, quod opportunè resumi poterit; In eo autem quidquid deductum ab utraque parte fuerat, fusus recensetur, & nonnulla etiam pro munere meo animadverti, quæ ad rem conferre posse existimavi. Nil itaque addendum censeo, ut Eminentissimi Patres perpensis juribus hinc inde adductis sapientissimum edant de Matrimonio judicium. Archiepiscopus Theatinus, qui manda ta Sacra Congregationis adamassim fuit exequutus, his verbis suam relationem concludit = *Candide fateor, majoris ponderis videri momenta adducta pro nullitate, quam pro Matrimonii validitate. Nibilominus tutissimum censeo in r. tam gravi iniure viam, consulendam scilicet Santissimo Domino Nostro pro dispensatione Matrimonii rati, & non consummati, attentis preserim gravissimus Sponsus inter subortis inimicitiis. Potest hæc definiendum erit*

An constet de nullitate Matrimonii, in casu &c.

*Sess. 21. cap. 8.
& 9. de Reforma*

FAVENTINA REDDITIONIS RATIONIS. Eximiæ pietatis monumenta non pauca, nec incognita reliquit Nobilis Vir Marchio Paulus Spada; atque inter cætera, annum præstituit redditum scutorum 1550., quibus nonnulla in primis designata opera pia exerceri, & quod annis singulis superesset in pauperes Oppidi Brixichella, atque adjacentium Pagorum distribuī mandavit. Hujus redditus administrationem commisit primum P. Virgilio, & cl. mem. Cardinali Bernardino suis Filiis, deinde aliis Descendentibus a Familia Spada, & Congregationi in eodem Oppido erigenda, quæ a suo nomine *Paulina* nuncuparetur.

Occasione Pastoralis Visitationis anni 1769. optabat Episcopus administrationis computa inspicere, Ised Deputati Congregationis Paulina, *Vocales* appellati, libros exhibere recularunt, seque ab Ordinarii jurisdictione dixerunt exemptos. Postea Pauperum nomine libellus Santissimo Domino Nostro fuit oblatus, quo conquesti sunt de non sequuta eleemosynarum partitione, atque idcirco injungi Vocalibus postularunt, ut fieret illarum distributio juxta Testatoris præceptum. Remissis precibus ad Sacram Congregationem, requisitus de expositorum veritate fuit

fuit Episcopus; Is autem quum nonnisi quam inspectis, dispunctisque computis instructam reddere posset. Congregationem, librorum petiit exhibitionem; Sed quia Vocales illos exhibere denudò detrectarunt, nihil referre posse respondit. Id cause fuit, cur ad quæstiones omnes inter Episcopum, & Vocales dirimendas necesse fuerit plura dubia in calce transcripta sapienti EE. VV. judicio definienda subiçere. Illud tamen præmonere præstat, Nobilem Virum Marchionem Mutium Spada, qui Congregationi Paulinæ præest, solemniter apud acta declarasse, nolle se Episcopi petitioni obsertere, & protestatus est, litem agendam non sumptibus Congregationis Paulinæ, sed Vocalium, qui contradicunt.

Hoc præmisso, Promotor Curie Episcopalis inquit ad I. Episcopo jus esse quæcumque loca pia visitandi, eorumque administrationis rationem petendi, atque ex officio omnia cognoscendi, & exequendi, que ad Dei cultum, & Animarum salutem, vel Pauperum subsidium sunt instituta. Concil. Trident. sess. 22. cap. 8., & 9. de Reform. ; Idque juxta communiorum Sententiam locum habere, etiamque agatur de Locis piis absque Ordinarii auctoritate erectis Monacell. in formul. tit. 5. formul. 1. num. 10., Piton. de controv. Patron. allegat. 32. num. 5., & Sacra Congregatio in Imolen. 29. Novembris 1692., & 20. Julii 1693. apud Monacell. loc. sup. citat. . Et præsertim quoad redditionem rationis ex clara dispositione Concilii Tridentini dicta sess. 22. cap. 9., ubi generaliter, & indistinctè omnes casus comprehenduntur, eo tantum excepto, quo Episcopus expressis verbis in fundatione fuisset exclusus Fagnan. in c. 4. de Relig. domib. n. 8. 18. 33. 47. & 57., Monacell. tit. 13. formul. 2. quæst. 48., & Sacra Congregatio apud eundem in Hispanen. 11. Januarii 1596.

Fatetur quidem quoad demandatam infra sex menses Missarum celebrationem, prohibuisse Testatorem, ne a Commissariis, aliisque Judicibus ratio exposceretur: & vetitam quoque fuisse quamcumque suæ voluntatis commutationem, aut pii Operis reformationem: Negat tamen, exclusum ob id censeri Ordinarium ab exigendis contra Administratores rationibus, cum hujusmodi exclusio inducta nullo modo dici possit, nisi in institutione, & ordinatione expressa legatur Concil. Trid. cit. cap. 9. Barbos. ad idem Concil. num. 10., & 27., Piton. de controv. Patron. alleg. 23. num. 2., & seq.; In præsenti autem casu hujusmodi expressionem deesse: Immo addit, ex juris dispositione in Cap. Tua nobis de Testam. Locorum Ordinariis mandatam esse curam omnia juxta defuncti voluntatem exequendi, licet etiam a Testatoribus id contigerit interdici.

Perperam verò Congregationis Paulinæ Vocales præsidium mutuare posse a centenaria consuetudine. Respondet enim,

Con-

Concilium Tridentinum dicto cap.9. quamecumque contraria consuetudinem, vel privilegium substatuisse per hæc verba = *Consuetudinibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium fablati*: Quibus verbis quamlibet etiam centenariam, & immemorabilem consuetudinem sublatam contendit, tum quia ea sunt universalia, indefinita, omniaque complectuntur *L. Julianus 66. ff. de Legat. 3. & Rot. decis. 2. num. 5. cor. Molines, & in Recent. dec. 379. n. 5. part. 15.*, tum etiam quia alibi minori verborum amplitudine immemorabili consuetudini derogatum a Concilio fuisse, non ambigitur *Garz. de benef. part. 3. cap. 2. num. 197., 211., & 224. Piton. de controv. Patron. alleg. 5. num. 5.*, tum demum quia in litteris confirmatoriis Concilii a sa. mem. Pio IV, æditis, ultra clausulam sublatam, adiectum quoque reperitur *decretum irritans*, quod cuiilibet Concilii Capitulo inesse censetur *Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 15. num. 35.*, *Piton. loc. cit. num. 19.*, *Rot. coram Emerix Jus. decis. 1279. num. 17.* Decreti vero irritantis, eam esse vim, ut resistat, impeditaque, ne centenaria, vel immemorabilis consuetudo valeat incohari *Piton. loc. cit. n. 6.*, & *discept. 150. num. 4.*

Caterum advertit, contrariam consuetudinem fore ab iis concludenter probandam; qui illam allegant, & habent contra se juris præsumptionem *Menoch. de præsumpt. lib. 1. præsumpt. 32. num. 5.*, *Piton. de controv. Patron. alleg. 45. num. 19.*, cumque agatur de obseruantia negativa, probandam esse sustinet eo probationis genere, quod negativam coarctatam dicunt *Rot. decis. 97. num. 17. part. 13.*, vel eo modo, quo omnis in oppositum possilitas exclusa remaneat *Rot. decis. 7. num. 13. de union. Benef. coram Falconer. & coram Lancett. dec. 129. num. 15.*, ita ut sola sufficiat possilitas, Episcopum alias ad redditionem rationis adegisse Administratores,

Quoad II. non difficitur Episcopi obligationem loca sua Diœcesis personaliter visitandi, omniaque suis oculis intuendi, *Cap. Conquerente 16. de Offic. Ordin. Cap. Romana de Censib. in 6.* id tamen locum nequam habere contendit, ubi res sit deexcipienda redditione administrationis, sustinens, libros, & Scripturas ut diligentius expendantur, ad eades Episcopi deferri opportere *Fagnan. in Cap. Ad hæc n. 33., & seq. de Relig. Domib. Pignatell. conf. 17. num. 10. & seq. Crispin. de visit. Pastor. part. 2. §. 28. num. 7., & seq. Rot. decis. 672. num. 32. coram Molines, & plures allegantur Sac. hujus Congregationis resolutions. Addit convenire quoad hoc tum jus Cæsareum in *L. Tales conditiones 8. Priscus ff. de condit.*, & demonstr. ubi arbitrio Judicis relata est designatio Loci, in quo redditio ratiovis expleri debeat; tum quoque jus Pontificium, quo potestas Episcopis tribuitur, unum, vel plura Tribunalia in qualibet suarum Diœcesum*

loco , atque etiam in propriis ædibus erigendi , ibique jus dicendi Cap. 7. de Offic. Ordin. in 6. , ibique gloss. verb. loco , Rot. decis. 1700. num. 3. coram Coccin. , & decis. 672. num. 27. , & 32. coram Molines ,

His autem nullo modo adversari putat nonnullas , quæ in oppositionum afferri possent auctoritates , cum istæ tunc solum procedere valeant , vel quando agitur de magna librorum , & Scripturarum copia , vel longa sit distantia cum gravi incommodo conjuncta . Horum verò neutrum in præsenti casu verificari ,

Ad III. adyvertit , Episcopum adiisse Brixichellam , ibique a Vocalibus Congregationis Paulinæ administrationis libros requisivisse . Incongruum proinde fore , ut Episcopus illuc denuò se conferat , sed immò æquum esse , ut Vocales , qui libros tunc tradere recusarunt , eos hac saltem vice ad Episcopum deferre teneantur Abbas in cap. Sane num. 30. de Foro compet. , Barbos. de potest. Episcop. alleg. 80. num. 5. , Passerin. in cap. 7. num. 10. de Offic. Ordin. in 6.

Observat ad IV. opus non esse , ut Vacales elijant , & sumptibus piis Operis Faventiam mittant Ratiocinatorem , qui redditioni rationis interfit ; cum id fieri tunc possit , quando aliqua oriatur difficultas , quæ disquisitione indigeat , & per Epistolam elucidari nequeat ,

Ad V. dubium allegat praxim Diæcesis Fayentinæ , secundum quam nihil persolui consuevit , quando computorum revisio fiat a Ratiocinatore Diæcesano , vel Synodali , qui tantummodò partitas in libris descriptas cum juribus , seu , ut vocant , recapitis conferat , secus ac eyenit , quando partitas in Codicem refert , & Scripturam efformat . Ceuset tamen , inutile prorsus esse hac de re sermonem instituere ; cum ignoretur , quid Ratiocinator agere debeat .

Ad VI. inquit , mentem Testatoris fuisse , ut annis singulis eleemosine pauperibus distribuerentur , & nunquam pecuniarum cumulus fieret . Verum P. Virgilium Spada utendo facultate eidem a Testatore tributa faciendi qualche mutazione , ed alterazione , totam ferè dispositionem hac in parte immutasse , dum pracepit che detta elemosina a poveri non sia dia , se non negl'anni di carestia , atque insuper demandasse , ut pecunie in subsidium pauperum erogandæ , depositerentur in Sacro Monte Pietatis Urbis fino ad uno dei due bisogni , cioè ò di reintegrazione d'entrate mancate , o di anno di carestia . Suspicitur autem , an facultas P. Virgilio a Testatore tributa eo usque protrahi potuerit , ut tantam immutationem induceret . De hoc tamen agendum sustinet cum Procuratore Pauperum , quo non citato dubium definiri non posse contendit .

A definitione istius dubii pendere ait decisionem VII. dubii , ubi queritur ad quem pertineat annum caritatis determi-

minare. Quare progreditur ad VIII. in quo onus expensarum litis refundere conatur in Vocales Congregationis, qui injuste restiterunt Episcopo librorum exhibitionem postulanti, & temerè litigarunt leg. Eum qui ff. de re judic., Leg. Properandum §. Licet cod. de Judic., Rot. decis 18. num. 1., & seq. de expeus. coram Falconer. Maximè quia accessit Sac. Congregationis rescriptum diei 13. Julii anni elapsi, quo Episcopus monitus fuit, ne interim permetteret, expensas fieri sumptibus Congregationis. Idemque dicendum de expensis hic usque factis, de quibus in postremo dubia discutatur.

A Vocalibus Congregationis Paulinæ nulla haec tenus deduceta sunt jura.

Monuit Gregorius IX. in Cap. *Tua nobis* 17. de *Testam.* jus olim Episcopis fuisse pias Testatorum dispositiones, ipsis etiam prohibentibus, exequitionem curandi, cum id in eorum cederet utilitatem: Ita enim Gherardo Episcopo Noviodunen. rescripsit = *Tua nobis Fraternitas intimavit*, quod non nulli tam Religiosi, quam Clerici Sæculares, & Laici, pecuniam, & alia bona, quæ per manus eorum ex testamentis decedentium debent in usus pios expendi, non dubitant aliis usibus applicare. Cum igitur in omnibus piis voluntatibus sit per Locorum Episcopos providendum, ut secundum defuncti voluntatem universa procedant, licet etiam a Testatoribus id contingere interdicti, mandamus quatenus Exequitores testamentorum bujusmodi, ut bona ipsa fideliter, & plenariè in usus prædictos expendant, monitione prævia compellas.

Concilium Tridentinum Sess. 22. cap. 8. de reform. Episcopis hæc præscriptit = Episcopi etiam, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus a jure concessis, omnium piarum dispositionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos sint exequitores: Habeant jus visitandi Hospitalia, Collegia quacumque, ac Confraternitates Laicorum, etiam quas Scholas, seu quocumque alio nomine vocent, non tamen quæ sub Regum protectione sunt, sine locorum licentia: eleemosinas Montis Pietatis, sive Charitatis, & alia loca omnia quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cara ad Laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut Animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi etiam ex Officio suo juxta Sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exequantur, non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.

Et sequenti Cap. 9., ubi de redditione rationis agitur, statuit = Administratores tam Ecclesiastici, quam Laici, fabricæ cuiusvis Ecclesiae etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, eleemosina Montis Pietatis, & quorumcumque piorum Locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario, consuetudinibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium sublati, nisi secus forte in institutione, & ordinan-

zione talis Ecclesiae, seu Fabrica expresse cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex Constitutione aliqua Loci, altis ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum iis adhibeat etiam Ordinarius, & aliter factae liberationes dictis Administratoribus minimè suffragentur.

Cæterum etiamsi Concilium fundationum leges præservaverit, ut innuant verba = nisi secus forte in institutione, & ordinatione talis Ecclesiae, seu Fabrica expresse cautum esset = nihilominus præservatio hujusmodi intelligi debet ad formam Cap. Tua nobis de Testam., ut scilicet non suffragetur administratoribus negligentibus, quemadmodum a Sac. Congregatione declaratum fuisse, testatur Fagnan. in dicto Cap. Tua nobis num. 15., & 16. Monucell. in formul. tit. I. formul. 14. num. 2. 3., & 4.

Videndum proindè, quid in testamento Marchionis Pauli Spada quoad institutionem pii Operis fuerit iniunctum. In eo autem sic legitur = Dichiariando espressamente, che se quei di Roma, ne quei di Romagna siano tenuti a dar conto, ò giustificazione a Commissarj della Fabrica, ne a chi si sia di aver adempinto, non volendo, che in ciò restino sottoposti ad altro Giudice, o censore, salvo che alle coscienze, e pietà loro, e di ciascun di loro, in tutti i quali confida appieno, e vuole, che siano esenti onnianamente da ogni altro Giudice, e Tribunale = Hæc tamen adiecta noscuntur in principio dispositionis, post demandatam Missarum 1200. celebrationem, atque idcirco inquirendum, an ad alia quæcumque plium opus respiciencia trahi, & applicari debeant.

Deinde in eodem testamento hæc habentur = E quando questi Esecutori discordassero in alcuna cosa, si ricorra al Rñ Vescovo di Faenza. E se forse in tempo alcuno Brisighella avesse Vescovo particolare, si ricorra a quello, quali Vescovi rispettivamente abbino autorità di aderire ad una delle Parti, quando li voti fossero eguali &c. = & infra addidit = Dichiara, & protesta espressamente detto Signor Testatore, che se mai in alcun tempo i Commissarj della Fabrica di S. Pietro, ò altri chi si sia con qual s' voglia autorità, e protesto volessero metter le mani in questo negozio, controverttere, e divertire in qual s' voglia capo, e maniera queste sue ordinazioni, e volontà in qualsiasi parte, e in qualsiasi tempo . . . ex nunc pro tunc revoca, ed annulla quella parte, che volesse controverttere, e divertire = Sedulò hinc ponderandum, quid hæc verba præferant, quomodo sicut intelligenda, & an expressam Episcopi exclusionem importare valeant.

Denique dissimulari non debet, posse Episcopum cogere priorum Locorum, & Ecclesiarum administratores ad exhibendum, adsportandumque ad Palatium Episcopale, seu ad alium locum, ubi Episcopus stationis causa permaneat, administrationis libros, ut sèpius a Sac. Congregatione declaratum fuisse refert Crispin. de visitat. part. 2.

§. 28. num. 7., & 8., Monacell. in formul. tit. 1. form. 14.
num. 7.

His ergo, aliisque ad rem assueta maturitate perpensis, Emi
PP. definire dignabantur.

I. *An Vocales Congregationis Paulinæ Terræ Brixicellaæ teneantur reddere rationem sue administrationis Episcopo Faventino in casu &c.*

Et quatenus affirmativè.

II. *An iidem Vocales teneantur deferre, seu mittere ad Episcopum in Civitate Faventia Libros, & Scripturas respicientes dictam administrationem in casu &c.*

Et quatenus Negativè.

III. *An teneantur dictos Libros, & Scripturas ut supra deferre, seu mittere pro hac vice tantum in casu &c.*

IV. *An Congregatio Paulina, seu illius Vocales possint eligere, sive deputare Ratiocinatorem, qui eorum nomine presentiam, & assistentiam præstet redditioni rationis recipienda sive ab Episcopo, sive a Revisorre Synodali, aut ab alio per Episcopum deputando in casu &c.*

V. *An redditio rationis sive in Terra Brixicellaæ, sive in Civitate Faventia gratis recipienda sit ab Episcopo, seu potius Vocales dictæ Congregationis teneantur soluere mercedem Revisorri Synodali, sive alteri per Episcopum deputando, & in qua summa in casu &c.*

VI. *An eadem Congregatio teneatur quotannis eleemosinas Pauperibus distribuere, seu potius annis dumtaxat penuriosis in casu &c.*

Et quatenus negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam.

VII. *An indicare, seu determinare annum penuriosum spectet prædictivè ad Vocales dictæ Congregationis Paulinæ in casu &c.*

VIII. *An praesens Lis agenda sit sumptibus dictæ Congregationis, seu potius sumptibus illius Vocalium in casu &c.*

Et quatenus negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam.

IX. *An reficienda sint eidem Congregationib[us] a dictis Vocalibus etiam expensæ buc usque factæ in casu &c.*

ALBEN, IRREGULARITATIS. Cum Sacerdos de Reforma. Franciscus Maria Porta Vice-Parochi munus gereret in Oppido Rondelli, & illius Parochialis Ecclesiae bona administraret, totis viribus adnisius est, ut eiceret e quadam Rurali Parochiæ domo Josephum Bondoninum prædiorum ad eamdem Ecclesiam pertinentium cultorem, eo quia malè in suo officio se gereret. Id autem via juridica asequi posse desperans, extrajudicialem amplexus est, & die 7. Novembris 1766., adscitis Testibus, ad ruralem domum accessit, & claves a Bondonino efflagitavit. Jurgia hinc, & contentiones Bondoninum inter, & Sacerdotem Porta: Res autem eo usque devenit, ut qui aderant, præ timore aufugerint, & Sacerdos Porta graviter vulneraverit Bondoninum, qui lathali vulnere fauciis paulo post occubuit.

Delata ad Curiam Episcopalem homicidii fama, statim Pro-Vicarius Generalis, una cum Promotore Fisci recognitionem Cadaveris defuncti commiserunt Chirurgo Ferdinando Garesi, qui retulit, *aver il medesimo una ferita dalla parte sinistra trà la quarta, e quinta costa della larghezza un traverso di dita, e lunghezza due traversi di dita penetrante nella cavità del torace fino al Cuore, la quale giudico, essere stata fatta da un Arma pungente, e tagliente, per quanto si puole giudicare, da due parti, la quale ferita gli ha cagionata la morte.* Pluribus deinde examinatis testibus, absoluтоque processu, atque ipso Sacerdote Porta contumace, prodit Sententia Pro-Vicarii Generalis, qui illum irregularēm declaravit, nec non ad carceres per quinquennium, & ad emendationem damnorum erga hæredes defuncti Bondonini condemnavit.

Sententia acquievit Sacerdos Porta, qui relegationis pnam mensibus sexdecim subiit in Religiosa Domo; cumque satisfacta jam Parte, absolutionem, attentis peculiaribus circumstantiis a Curia Episcopali reportasset, supplex a SSmo Domino Nostro dispensationem ab irregularitate postulavit. Precibus Sac. huic Congregationi ablegatis, die 13. Julii Anni elapsi rejecta fuit petitio. Iterum ergo EE. VV. pietatem, & clementiam implorat Sacerdos Porta, ut dispensationem asequatur.

Asserit enim, jure tum civili, tum canonico immunem a pena esse debere, qui ad sui defensionem aliquem occidrit. Necessarium autem fuisse homicidium a se perpetratum, cum Bondoninus illum baculo percutserit, & ad necem usque lacessiverit, neque ullus adeisset, qui ei auxilium præbere posset, nec aditus pateret, quo fugam arriperet; proindeque ut mortem evaderet, coactum fuille aggressorem cultro haud vetito percutere, & hac causa ab irregularitate immunem dici oportere ad Text. in Clement. unic. tit. de homicid. necess.

Addit, casuale fuisse homicidium; cum non pravo animo, neque armis ad necandum paratis ruralem domum adierit: Quod si ex accepto vulnere Bondoninus interiit, ja evenisse contendit non tam ex cultro ad pereutiendum adhibito, quam ex loco, quo vulnus fuit inflatum. Nec objici posse, quod periculo occidendi sese exposuerit; cum non ad armatos, vel tumultuantes accesserit, neve tam funestum exitum praevidere unquam potuerit. Ceterum etiamsi irregularitatem contraxerit, minimè denegandam putat dispensationem post peractam penitentiam, atque exhibita respicientia signa, ac reportatam ab Episcopo absolutionem.

Juxta varias homicidii qualitates, variae a Sacris Canonibus de dispensatione ab irregularitate regulæ præfinitæ noscuntur. Porro qui homicidium voluntarium commiserit, omni Ordine, & Beneficio Ecclesiastico perpetuò privari debet, ut statuit Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. de Reform. Si vero ad propriam defensionem, & cum moderamine inculpatæ tutelle commissum probetur, decrevit S. Synodus loc. cit., ut committatur Loci Ordinarij, aut Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non nisi causa cognita, & probatis præcibus dispensare possit. Si autem in rixa patratum extiterit homicidium, spectari debet, an occidens fuerit rixæ auctor, vel provocatus, an bonæ famæ, an pacem a Parentibus occisi obtinuerit, aliaque, quæ fusus refert Fagnan. in cap. Henricus de Cleric. pugnant. in duell. num. 35.

Hinc est, ut juxta casuum circumstantias Sac. Congregatio dispensationem quandoque concederit, ut in Inslen. 28. Januarii 1741., in Murana 12. Martii 1763., & in Agrien. 31. Martii 1770., aliquando vero illam denegaverit, ut in Ferefranz 22. Januarii 1757., in Brixien. 19. Januarii 1765., & in Agrigentina 30. Januarii 1769. Ceterum ut homicidium ad propriam defensionem, & cum moderamine inculpatæ tutelle patratum dici possit, verificari debet defensio in ipso actu aggressionis, & non ad sumendam vindictam, sed ad injuriam propulsandam, & quod æqualitas Personæ, Loci, & armorum intercesserit Cap. Significasti 18. de homicid.

Præstat demum hic ea referre, quæ resultant ex processu a Curia Episcopali exarato, quæque ad rem, de qua agitur, conferre poterunt. Inter Testes a Fisco inductos recentur Joannes Dominicus defuncti Bondonini filius, qui solus rixæ interfuit, & in suo examine depositus = Vidi, che il Signor Don Porta se ne veniva frettoloso verso l'uscio di detta Casa, sù qual uscio si trovava mio Padre, ed entrato frettoloso dentro la Casa, entrò anche appresso del medesimo Signor D. Porta detto mio Padre i quindici da li a poco entrato anch'io nella medesima sentii, che il detto Signor D. Porta dicesse, con voce alta a mio Padre, che voleva uscisse di Casa allora, ed aveva-

avendogli mio Padre , ed anche io risposto , che farefimo andati via all'indomani , detto Signor D. Porta nulladimeno si accomò al Letto , che ancora ivi esisteva , per toglierlo , e gettarlo fuori dell'uscio , ed avendogli mio Padre messo le mani sù le spalle al medesimo Signor D. Porta per trattenerlo di gettar via in Letto , tutto ad un tratto sentii , che detto mio Padre disse : Ob me pover'Uomo , che mi ha scannato : e così a sangue caldo si portò a sedere sù lo scalino dell'uscio di detta Casa , ove morì quasi subito .

Reliqui autem Testes de auditu deponunt , audivisse a Sacerdote Porta Bondoninum fuisse a se vulneratum , perchè gli seagliò un colpo sul viso , addunt tamen , quod in ejus yoltu non ci hanno veduto alcun segniale . Deponunt præterea , Bondoninum fuisse audace , e facile a prendere alterczioni ; Sacerdotem verò Porta bonis moribus præditum , nec vetita Arma unquam gestasse , ma daī sno modo di parlare molto vivace , e facile ad alterarsi ,

Episcopus Oratoris miseretur , ac de ejus paupertate testatur ; cumque per menses sexdecim relegationis pānam subierit , respicientiæ signa præbuerit , Partemque indemnum reddiderit , dispensationem eidem impetriri posse existimat . Viderint ergo Enī P.Y.

An sit locus dispensationis in casu &c;

Die Sabbathi 29. Augusti 1772. in Pa-
latio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

QUONIAM in postrema Congregatione habita die 8. Iaben-
tis mensis sex, quas priori loco subjicimus, Causæ pro-
poni non potuerunt; eas idcirco in præsenti Folio ite-
rum transcribimus, ut cum aliis, quæ adjiciuntur, ab
EE VV. definiantur.

ROMANA.
An, & quomodo Oratricum precibus sit annuendum, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

Affirmativè ad biennium tantum arbitrio Eminentissi-
mi Protectoris.

CALARITANA.
An sit standum, vel recedendum a decisio[n]e, in casu &c.

*Sess. 24. cap. 22.
de Reform.*

Prævio recessu a decisio[n]e affirmativè ad formam Con-
cordie.

MELEVITANA.
An, & quomodo Oratricis precibus sit annuendum, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

Affirmativè juxta preces, adimpletis per Societatem
omnibus oneribus impositis a Testatore, facto verbo
cum Sanctissimo, & scribatur Episcopo juxta instru-
ctionem.

*Sess. 24. cap. 1.
de Reform.*

170

THEATINA MATRIMONII.

An constat de nullitate Matrimonii, in casu &c.

Affirmative.

*Sess. 21. cap. 3.
& 9. de Reform.*

FAVENTINA REDDITIONIS RATIONIS.

I, *An Vocales Congregationis Paulinae Terræ Brixichellaæ teneantur reddere rationem sue administrationis Episcopo Faventino in casu &c.*

Et quatenus affirmativè.

II, *An iidem Vocales teneantur deferre, seu mittente ad Episcopum in Civitate Faventia Libros, & Scripturas respicientes dictam administrationem in casu &c.*

Et quatenus Negativè.

III, *An teneantur dictos Libros, & Scripturas ut supra deferre, seu mittente pro hac vice tantum in casu &c.*

IV, *An Congregatio Paulina, seu illius Vocales possint eligere, sive deputare Ratiocinatorem, qui eorum nomine presentiam, & assentiam praefet redditioni rationis recipienda sive ab Episcopo, sive a Revisorë Synodali, aut ab alio per Episcopum deputando in casu &c.*

V, *An redditio rationis sive in Terra Brixichella, sive in Civitate Faventia gratis recipienda sit ab Episcopo, seu potius Vocales dictæ Congregationis teneantur solvere mercedem Revisorë Synodali, sive alteri per Episcopum deputando, & in qua summa in casu &c.*

VI, *An eadem Congregatio teneantur quotannis eleemosinas Pauperibus distribuere, seu prius anni dumtaxat penuriaosis in casu &c.*

Et quatenus negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam.

VII, *An indicare, seu determinare annum penuriosum spectet privativer ad Vocales dictæ Congregationis Paulinae in casu &c.*

VIII, *An presens lis agenda sit sumptibus dictæ Congregationis, seu potius sumptibus illius Vocalium, in casu &c.*

Et quatenus negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam.

IX, *An reficienda sint eidem Congregationi a dictis Vocalibus etiam expensæ huc usque satæ, in casu &c.*

Non proposita, cum sequentibus.

AL

ALBEN. IRREGULARITATIS.
An si locus dispensationi, in casu &c.

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

MEDIOLANEN. PROFESSIONIS. Decessit anno 1751. Franciscus Mauri Mediolanensis, qui Uxori suæ Antoniae Mauri tutelam cominiſis Filiorum Josephi, Petri Antonii, & Michaelis. Hos Mater collocavit in Collegio Oppidi Busti, eosque deinde educandos, instituerūtque tradidit Religiosis Viris Congregationis de Somascha, primum in Collegio Terræ Meratæ, ac postea in altero Civitatis Novocomii, quod Gallium appellatur. Dum ibi degeret Adolescens Petrus Antonius, suam patefecit voluntatem assumendi habitum in præfata Congregatione; verū mutato consilio Congregationem Barnabitarum ingredi statuit. Itaque adire cœpit Scholas Sancti Alexandri, commendatusque fuit P. Rusca Barnabitæ, qui ei a Confessionibus esset, & voluntatem exploraret; qua probè cognita, atque perspecta die 21. Januarii anni 1761. Petrus Antonius in Congregationem Barnabitarum fuit cooptatus. Hinc Modoetiam duxitus in Domum Tyrocinii, induit secundum morem ejusdem Congregationis primum candidatorum habitum, quem vocant *di Messiere*, & die 26. Martii 1761. Novitiorum habitum suscepit, ac Tyrocinium ingressus est.

Nonnulla Tyrocinii tempore dedit volubilitatis, atque inconstantie signa, sive ob nimiam Magistri Novitiorum asperitatem, difficileque ingenium, sive ob defectum interni consensus perseverandi in Congregatione. Quare Congregationis Moderatores prorogandum duxerunt Tyrocinii tempus, insuperque Petro Antonio facultatem dederunt confitendi P. Tentorio Collegii Modoetiae Vicario. Is autem die 1. Augusti datis litteris ad P. Provinciale scripsit, se eumdem Petrum Antonium promptum, paratumque invenisse ad professionem emittendam, quare die 7. Septembris 1762. Novitiorum Magistro frustra resistente, ac reclamante, professionem emisit.

Facti deinde penitens P. Mauri, cogitare cœpit modum agendi de sua Professionis nullitate, quam ne ratihabere videretur, constanter renuit Sacris Ordinibus initiari. Preces deinde obtulit Sacrae Congregationi, quibus suam Professionem irritam declarari postulavit, iisque remissis Eminentissimo Domino Cardinali Puteobonelli Archiepiscopo Mediolanen., ut procederet ad formam Sac. Concilii Tridentini, & Constitutionis san. mem. Benedicti XIV. incipien. Si dæam boni in his, quæstio per annos quatuor magna animorum

rum contentione fuit agitata. Die tandem 20. Septembris 1770. prodiit Archiepiscopalis Curiæ Sententia, quæ declaratum fuit *Non constare de nullitate Professionis*. Contrà verò Delegatus a Superiori Regulari definitivit *satis constare de nullitate Professionis*. In hac itaque pugnantium Sententiā diversitate, Sapientissimum EE. VV. Judicium de Professione exquiritur.

Ex triplici capite suæ Professionis nullitatem desumit P. Mauri, tum scilicet ex defectu interni consensus, tum etiam ob intermissum Tyrocinii tempus, tum demum ob illud non completum. Ad primum, quod attinet, contendit, ex defectu interni consensus cessare obligationem, & irritam esse Professionem *Can. Praesens 20. quaest. 7. cap. Simul 14. de Regulari.*, & defectum consensus resultare ex omnibus actibus, & circumstantiis, quæ Professionem antecellerunt, comitata, & subsequuta sunt. Advertit autem, necesarium sibi hac in re non esse probare vim, & metum, sed tatis esse, ut probet, defuisse animum profitandi ex aliqua honesta causa *Piton. disceptat. Ecclesiast. 110. num. 9., & discept. 58. num. 47. tom. 3.* Hanc verò causam fuisse dicit, ut se eximeret ab assiduis vexationibus, seductionibus, & circumventionibus Matris, ejusque Consiliariorum.

Seductionum initium ex eo desumit, quod vix sexennis in Collegio fuerit collocatus, ac de uno translatus in alterum Collegium, severè, atque acerbè semper habitus, ut ejusmodi vitæ pertæsus regularem statim amplecteretur, quem Mater promissis, blanditiis, metu, aliisque importunis artibus proposuerat. Hæc autem omnia cum procederent a Matre violentæ indolis, & imperantis naturæ, cui reverentia debetur, præferre dicit quoddam violentiæ genus ad extorquendum potius a Viro etiam constanti, quam ad impetrandum consensum *Sperell. decis. For. Eccles. decif. 5. num. 44., Pignatelli. consultat. canon. 173. num. 39. 50. & 159., Ursaya discept. Eccles. tom. 1 par. 1. discept. 3. num. 53.* Addit, ademptam sibi fuisse a Matre libertatem loquendi, conversandique cum Amicis, & Consanguineis, immò denegatam etiam fuisse facultatem adeundi convivia cum a Cognatis, & Amicis invitaretur, ne animum a Regulari vita alienum posset patefacere. Dissensum quoque arguit ex inobservantia Regularis Instituti tempore Tyrocinii, ita quidem ut Novitorum Magister graviter de ipso conquereretur, nilque aptius desiderari posse suffinet ad evincendum defectum interni consensus *Pignatelli. loc. cit. num. 33., Ursaya discept. Eccles. tom. 7. part. 1. discept. 1. num. 77.*

Contendit præterea, seductum se fuisse tum a suggestionibus Matris, ejusque Consiliariorum, qui propositum discedendi a Religione operam Satanæ dictabant, tum ab illorum sollicititudine adeundi Modoetiam, ut accurrerent, & impe-

pedirent, ne a Religione egredieretur, cumque a proposito revocarent, & ad Professionem urgerent. Afferit hinc plures epistolas scriptas Matri, Avunculo, & P. Provinciali, quibus suum dissensum aperte declaravit: Subditque, se lacrimantem sepius inventum fuisse, dum minaces litteras a Matre reciperet, & exclamantem, quod ad Dominum suam redire vellet; Contrà verò maximo gestientem gaudio dum sperabat, quamprimum ad patrios lares fore redditum. Id autem evenisse, tum tempore professioni proximo, tum in ipso fere emitendæ professionis momento, cum ob receptam a Matre Epistolam suo desiderio adversantem, vehementi dolore agitatus fuerit, & abstinuerit a communi refectione, atque ab observantia Instituti, immò in Cubiculo clausus amarè fleverit, eo quod Mater Religionem deserere impedierit. Ideò verò non discessisse dicit, quia vestes deerant, & ad suscipiendum iter pecunia, atque insuper quia præpeditus fuerat iussu P. Generalis, & P. Provincialis, qui Modoetiam breviterant profecturi.

Conclūdit, hac omnia satis ostendere simulationem in actu Professionis, cum præsumi non possit repentina voluntatis mutatio in eo, qui paulò antè adversum animum tot contrariis & libis demonstraverat *Gloss. in cap. Perlatum verb. non timore de his, quæ vi, metuque fiunt, Ursaya disceptat. 3. num. 36. tom. 1. part. 1. Rota coram Arguel. decisi. 9. num. 36.*. Post Professionem verò perseverasse propositum egrediendi a Religione, illudque patefecisse, tum quando recusavit Sacros Ordines suscipere *Pignatell. d. consil. 173. num. 179. tom. 6. Ursaya discept. 20. num. 90. Rota in Recent. decisi. 201. num. 12. part. 13.*, tum etiam quando nondum elapso a Professione quinquennio reclamavit *Pignatell. loc. cit. num. 69. Piton. discept. 110. num. 21. tom. 4.*

Negat, propositum egrediendi a Congregatione, dum adhuc Tyrocinium ageret, processisse a difficulti, asperoque ingenio Magistri Novitiorum, cum immò affirmet constare ex Testibus, eum fuisse placidae indolis, & lenis naturæ. Reiciendos verò testes, qui contrarium deposuerunt, tum quia inverosimile est, Hominem asperum, ac perdifficilem instituendis, instruendisque Novitiis præfici voluisse, tum etiam quia præsumi nequit, Religiosum probum, & in Regulari Disciplina apprime versatum eo devenire potuisse, ut aspera agendi ratione, ineptisque de causis Novitium a via salutis revocare voluerit; de eoque nunquam alios Novitios fuisse conquestos. Denique observat, contrarios Testes eos esse, qui una cum Matre Adolescentem ad emittendam Professionem aegerunt, proindeque ut potē deponentes ad propriam exonerationem nullam fidem mereri *Leg. 1. §. In propria causa ff. quando appell. Farinacc. de Testib. quest. 6. num. 18. Conciol. allegat. 53. num. 12.*

Nihili autem faciendas esse Epistolas à se scriptas , quibus significieavit , libenter Professionem fore emissurum , cum eæ tribuendæ sint dolosis sermonibus Consiliariorum Matris , ejusque litteris , quibus aliquando factum est , ut ardor egrediendi è Congregatione imminueretur , qui tamen postea vehementius effebuit , prout colligitur ex iis , quæ postea dixit , & fecit . Prout quoque nihil officere sustinet , quod lato , hilarique vultu professionem emiserit , cum ita se gerere debuerit , ut actum simularet , ideoque inceptum id esse ad internum consensum eruendum Ricciardel . in Lyceo Eccles . cap . 3 . § . 7 . num . 16 . , Ursaya tom . 1 . part . 1 . discept . 1 . num . 38 . , Panimoll . decis . 29 . num . 55 . Denique nihil obesse putat , quod simulatio probetur non positivè , & absolutè , sed illativè , quia cum res sit de probando animo , mente , atque interiori sensu , qui sub oculis minimè cadit , necessario ex conjecturis , ex indiciis , ac præsumptionibus colligi debet , Mantic . de tacit . lib . 4 . tit . 23 . num . ultim . , Piton . d . discept . 110 . num . 13 . tom . 4 .

Atque hæc quoad primum nullitatis caput ex defectu interni consensus proponit P. Mauri : Quo verò ad alterum de sumptum ex intermisso Tyrocinii tempore præmittit , annum Probationis a Tridentino præfinitum continuum esse debere , & de momento in momentum progredi , quemadmodum omnes docent Thologi , & Canonistæ , ac plures definivit Sacra Congregatio , ut apud Pignatell . consultat . 87 . num . 5 . tom . 9 . Contendit autem , sui Novitiatus tempus fuisse interceptum ex dimissione , & abdicatione Regularis Instituti tam ex parte sui , quam ex parte Congregationis , idque pluribus argumentis probare conatur . Ac primò quidem ex eo , quod a P. Provinciali veniam egrediendi a Congregatione obtinuerit ; insuperque ex eo quod dum seculares veites parabantur , arbitratu suo è Novitu ad Collegium accederet , & è Collegio ad Novitiatum pro libito reverteretur : Præterea ex quo in Novitiatu non tanquam Novitus , sed tamquam Hospes maneret , Regularem disciplinam minimè observaret , & Novitii munera non obiret : ac demum ex quo plures scripserit litteras , ut ad Paternam Domum reduceretur , ac necessaria ad iter suscipiendum præberentur . Hinc arguit interruptum fuisse Tyrocinii annum , qui compleri debet cum intentione faciendæ probationis . Navar . consil . 19 . de Regulari . , & animo experiendi Religionem Castropol . Oper . Moral . tract . 16 . disput . 1 . punct . 12 . num . 8 . , & in statu actualis obedientiæ Passarin . de statu Homin . tom . 3 . quest . 189 . inspect . 5 . de contin . Novit . num . 127 .

Hicse proinde deficientibus asserit , nihil in contrarium officere gestationem habitus Regularis , & permanentiam in Domo Probationis , cum Religio magis deseratur per deliberatam voluntatem mutandi propositum , quam per

materialem Habitū dimissionem, Rot. in Recent. part. 13. decis. 14. num. 15., neque oppositum evinci ex aliis auctoritatibus requirentibus dimissionem Habitū, & egressum a Novitiatu, cum eas loqui affirmet demonstrative, seu exemplificativa, non autem taxativa, seu de unico modo, quo Novitiatus interrumpatur. Ceterum animadvertisit, per se non stetisse, quominus Habitū dimitteret, & ad Domum suam reverteretur, atque idcirco habendum esse ac Habitū revera dimissum, & ē Novitiatu fuisse egressus, Leg. 18 executione 85. §. fin. ff. de verbis oblig., Leg. 16 1. ff. de regul. jur.

Tertium denique nullitatis caput repetit ex quo Tyrocinij annum non compleverit. Afferit enim, Novitiorum habitū assumptissim die 26. Martii 1761., atque idcirco annum probationis a Tridentino præfinitum finem habuisse die 27. Martii 1762.; Cumque ad sex menses concessa ei fuerit prorogatio, infert, non prius quam die 28. Septembris ejusdem anni ad professionem admitti potuisse. Irritam proinde sustinet fuisse professionem, quam emisit die 7. Septembris, scilicet viginti dies ante, quam Tyrocinii tempus completeretur. De prorogatione autem ad certum tempus sex mensium dubitari non posse dicit, cum ea satis resulat tum ex depositione P. Rúscā, quem præsentem fuisse ait actui formalis prorogationis, tum ex fide Caucellarii Provincialis Lombardia, qui partitam extraxit ex Libro, ubi recepti, induit, & professi in Congregatione Barnabitarum adnotantur. Initium vero prorogationis desumendum esse a die, qua finem habuit annus probationis a Concilio Tridentino præfinitus. Rota coram Prislo decis. 83. num. 26., & in Bononiens. Cautela Angeli 14. Junii 1781. §. 16. coram Eminentissimo Elephantio.

Contendit itaque, prorogationis tempus compleri debuisse, cum tempus prorogatum ejusdem sit indolis, ac naturæ cum primo tempore, & importet continuationem anni probationis Pignatell. consultat. 87. num. 20. tom. 9.. Præsertim quando prorogatio concessa fuit ob varietatem, & incostantiam Novitii Pignatell. ibidem num. 13. & 19.; Et quando, pro ut accidit in Congregatione Barnabitarum, Viget consuetudo, quod prorogationis tempus compleatur. Putat autem, inanem esse questionem, an Constitutiones, que probationis tempus protrahunt ultra annum a Tridentino præfinitum, munitæ sint clausula Sublata, & Decreto irritanti; Cum hujusmodi quæstio locum habere non possit, quando ex aliquo particulari casu, & ex speciali providentia Præpositi Generalis, aut Provincialis professionis tempus fuerit prorogatum, cum in isto casu prorogatio importet ejusdem met temporis, & anni Conciliaris continuationem, & eo modo habeatur, ac annus probationis a Tridentino præscriptus.

Contra vero Defensor Possessionis, quod primum propositum nullitatis caput ex defectu interioris consensus, ex officio animadvertisit, ad illius nullitatem demonstrandam adeo graves, ac solidas requiri probations, ut omnem dubitationem excludant, ne fides Deo data immunit execratione violetur *Amayden de styl. Datar. lib. primo cap. 12. num. 13.* & *Card. de Lucade Regular. disc. 41. num. 13.*, *Rota coram Molin. decif. 798. num. 4. tom. 3. part. 12.* Hujus autem generis esse negat probations a P. Petro Antonio Mauri adductas; Observat enim, non solum ipsum, sed alios etiam Fratres variis in Collegiis fuisse educatos; nec audiendum eumdem P. Petrum Antonium assertentem, durè nimis, atque acerbè cum eo actum fuisse, ut ad Regularem statum amplectendum adduceretur, cum hujusmodi assertioni ad propriam utilitatem, & commodum emissæ nulla fides adhiberi debeat *Rot. coram Crispo decif. 20. num. 7. tom. 3.*, & *coram Lancetta decif. 987. num 7. tom. 4.* Egregie autem dicit egisse Matrem, dum vetuit, ne cum Amicis, aut Consanguineis conversaretur, neque cum ipsis invitatus accederet ad convivia, quia hoc modo optime illius educationi prospexit. Negat, Matrem fuisse violentæ, & imperantis naturæ, cum id solum affirment duo testes, quorum unus Procurator fuit P. Mauri, alter verò de auditu deponat, absque eo quod illam agnoverit. Immò ex aliis Testibus constare dicit, fuisse piam, docilem, amantem, ita quidem, ut P. Mauri doluerit eam deserere, quando Religionem fuit ingressus.

Advertit, actus internum dissensum exprimentes longè præcessisse Professionis tempus, eosque originem habuisse a perdifficili, asperoque ingenio Magistri Novitiorum, ut ipsem P. Mauri in suis Epistolis non semel narravit; Secus autem evenisse, quando ad alium Spiritualem Directorem fuit missus, ab eoque charitatibꝫ exceptus. Non diffitetur, et iam sub novo Spirituali Directore consilium aliquando iniisse deserendi Congregationem, non tamen aliunde repetendam dicit hujuscē deliberationis causam, quam ex suis Epistolis, quibus exposuit, ideo de deserenda Congregatione cogitasse, quia timuit, ne propter importunas Magistri Novitiorum suasiones in Capitulis pro sua admissione habendis excluderetur. Nec ullimodè subsistere, quod felix eorumdem Capitulorum exitus ingratus fuerit P. Mauri, & quod paucis ante Professionem diebus aperta dederit dissensus indicia, cum id unicus dumtaxat Testis de auditu referat, ceteri verò Testes de anteriori tempore loquantur: Aliundè verò satis constare, dictum Patre Mauri maximo gauilio professionem emississe, gratesque hac de re Superioribus, aliisque Religiosis egisse.

Ait præterea, eos tantum actus observari, atque attendi debere, qui præcimum Professionis tempus, ac momentum

tum respiciunt, non verò antecedentes, aut subsequentes, cum humana voluntas repentina sublit mutationi *Gemin.* in cap. *Quod interrogati distinct.* 27., *Grass. consil.* 7. tom. 1., *Sperell. decis.* 79. num. 56., ita ut ob præsumptam voluntatis mutationem neque attendatur protestatio ante Professionem emissa, si Professionem inter, & protestationem aliquod temporis intervallum intercesserit *Rot. decis.* 798. nam. 37. tom. 3. part. 2. coram *Molin.*, & etiamsi protestatio immediatè ante professionem emittatur, quia in isto casu attenditur factum, quod protestationi adversatur, *Rot. ibidem* num. 43.

Animadvertisit insuper, metum tantummodo mortis, vel minas gravium malorum, quæ Virum, etiam constantem terrent, aptas esse ad irritandam Professionem Cap. *Cum dilectus De his, quæ vi, metusve causa fiunt,* non tamen suasiones, & preces licet importunas *Suarez de Relig.* tom. 3. lib. 6. cap. 4. num. 7., *Pafferin. de stat. Homin.* quæst. 189. art. 10. inspect. 3. num. 78. *Rot. decis.* 798. num. 62. tom. 3. part. 2. coram *Molines.* Hinc infert, irritam haberi non posse P. Mauri Professionem ex iis, quæ a Matre gesta sunt, quæque gravem metum nullo modo evincunt. Maximè quia nonnullis post Professionem actibus suam in se voluntatem patefecit, cum præter lætitiae signa, quæ ipso Professionis die publicè dedit, Mediolanum reversus, imprimi curaverit Carmen, quo tacito nomine latabatur, proclamabatque victoriæ contra Novitiorum Magistrum, quem sive Professioni adversantem agnoverat: Insuper que quadriennio post Professionem tacitus in Congregatione permanserit, Regulare Institutum fuerit exequutus, minoresque Ordines, quorum tunc capax erat, suscepit, absque eo quod ullum dederit aversionis indicium. Ac demum obseruat, illius voluntatem ante professionem fuisse exploratam a Spirituali Directore, a P. Generali, & ab uno ex Assistentibus generalibus Congregationis Barnitarum, de quibus nefas est dubitare, quod in ejus Animæ detrimentum quidquam moliri voluerint.

Atque hæc primum nullitatis caput respiciunt. Ad alterum verò petitum ex interruptione Novitatus præmittit, Probationis tempus non interrumpi, nisi dimisso habitu Novitus e Religione egrediatur, animo illam deserendi *Barbos.* de jur. Eccles. lib. primo cap. 42. num. 122., & ad Concil. Trident. sess. 25. de Regul. cap. 15. num. 26., *Tamburin. de Jur. Abbat.* cap. 4. quæst. 8.. Hinc tria copulativè requiri affirmat, ut annus probationis interruptus censeatur, nempe animum positivum in Novitio deserendi Religionem, nec non actualem habitus dimissionem, ac discessum a Monasterio: Infert prœindè induciam dici non posse interruptionem, etiamsi Novitus exire velit, & secularibus vestibus induatur, nisi è Monasterio simul egrediatur, cum Tom. XLI.

ante egressum pénitere possit, & Religionis habitum resumere Card. Petra ad Constitut. 9. Sixti IV. sicc. unic. num. 3. tom. 5., Suarez de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 15. num. 7., Navar. de Regular. conf. 32., & hanc sive Sacrae Congregationis sententiam in Tyburtina restitutionis in integrum 7. Iulii 1703. lib. 53. Decret. pag. 300., in Patavina restitutionis in integrum 29. Novembris 1710. lib. 60. Decret. pag. 447. & in Cossanen. Professionis 21. Augusti 1717. lib. 67. Decret. pag. 342. Concludit itaque, frustra a P. Mauri proponi Novitiatus interruptionem, cum neque Regularem habitum dimiserit, neque a Cænobio discesserit.

Addit, quod si solus discedendi animus, & Secularium vestium repetitio satis esset ad Tyrocinium intercipiendum, dubitari non immerito posset de plurium Professionum validitate, cum plurimi Noviti vel Seculi illecebris irretiti, vel diabolica fraude decepti, regulare institutum defenserere perspè proponant, sed postea eos péniteat, & in Religione perteverent. Spernendam verò esse exceptionem, quod P. Mauri non semper sub Magistri Novitorum obedientia steterit: Respondet enim, ipsum quoad confessiones dumtaxat a directione Magistri Novitorum exemptum fuisse; Ceterum nonnisi de istius licentia tributa sibi exemptione siūm fuisse; et in omnibus Epistolis adhibuisse phrasim *Benedicite*, que superioritatem indicat in eo, cui reverentia debetur.

Tandem quoad tertium caput, in quo de prorogatione Novitiatus agitur, sūtinet, hujusmodi prorogationem ad tempus indeterminatum fuisse protractam, quemadmodum ex libris Actorum Capitularium Congregationis Barnabitarum resultat, quorum ē conspectu posthabendam dicit fidem Cancellarii Provinciae Lombardiae, utpotè conscientem in simplici enunciativa, seu adnotazione ab eo facta in libro penes ipsum existente. Nec obesse, quod prorogationes ad sex menses concedi consueverint; cum nulla habeatur in eadem Congregatione Constitutio, quæ prorogationis certum tempus prescribat, eamque proindè a Superiorum arbitrio pendere affirmat. Despiciendos verò Testes, qui hac in re ex opposito afferuntur, tum quia prævalere debet probatio eruta ex libro Actorum Capitularium, cui tota fides est adhibenda, tum quia eorum alter solum dicit, protractum fuisse professionis tempus ad sex menses circiter, alter verò prorogationem concessam fuisse assertit ad mensem Septembri, alius denique indefinitè ait, professionem multum fuisse dilatam.

Ceterum quamvis professionis tempus ad sex menses fuisse prorogatum, putat nihilominus, irritam dici non posse professionem ante dictum tempus emissam, cum sufficiat, completum fuisse annum probationis præfinitum a Concilio Tridentino Sess. 25. cap. 15. de Regular., quando in Con-

Constitutionibus Ordinis ab Apostolica sede confirmatis adiectum non legatur decretum irritans professionem emissam antequam prorogationis terminus compleatur *Fagnan.* in Cap. qui *Præbyterum* num. 8., & seqq. *de Panit.*, & *reniss.*, *Card. Petra ad Constit.* 2. *Anastasi IV.* sect. 2. n. 9., & seqq., & *Constit. 5. Gregorii IX.* num. 22., & seqq. tom. 2.. Negat autem, ullam in Congregatione Barnabitarum adesse Constitutionem, quæ prorogationem temporis sub pena nullitatis ad sex menses præscribat: Et quamvis tempus prorogatum eodem modo, & forma consideretur ac tempus præcedens, id tamen ita intelligi debere affirmat, ut Novitius etiam dum decurrit tempus prorogatum, tamen talis habeatur, quemadmodum præcedenti tempore habitus fuerat.

Receptum pro regula est, ut quemadmodum Matrimonium carnale, ita etiam Religiosa professio, quæ Spirituali quoddam Matrimonium dicitur, libera, ac voluntaria esse debeat. Irrita proinde habetur professio emissa ex metu gravi cadente in virum constantem injuste incusso *Can. Presens* 4. *caus. 20. quest. 3. Cap. Perlatum* 1. *de bis, qua vi, metasve causa,* *Cap. nullus* 1., & *cap. sicut 15. de Regular.*, quibus adhæsit Concilium Tridentinum *Sess. 2e. cap. 9. de Regular.* Dubitatum olim fuit, an metus reverentialis sufficiens esset ad gravem metum incutendum, cuius causa irrita dici posset Religiosa professio: Communis tamen invalidit opinio, solum metum reverentiale per se gravem non esse, nisi alia concurrant, scilicet imperii coactio, minæ, duræ tractationes, & hujus generis alia; Hinc in *Can. Puella* 8. *caus. 20. quest. 1.* ad irritandam Puellarum professionem emissam ob metum reverentiale, qui ex imperio Parentum orihi solet, requiritur coactio ibi = *Cœlestia Parentum imperio.*

Ut igitur de interiori P. Mauri dissensu dijudicari valeat, expendendum primo est, an iusta adfuerit causa simulandi professionem; deindeque inquirendum, an ex actibus, qui professionem antecesserunt, comitati, & subsequuti sunt, deprehendi tuto possit ejus animus a Religione prorsus alienus, itaut voluntas emitendi professionem defuerit.

Quo verò ad propositam novitiatus interruptionem explora-
ta res est, annum probationis continuum esse debere.
Quid autem requiratur, ut tyrocinium interruptum diju-
dicetur, nos una est Doctorum Sententia; Communior ta-
men, magisque recepta opinio est, quod annus probatio-
nis interruptus censeatur, quando Novitius cum habitu,
aut sine habitu religioso ē Novitiatu exierit deliberato ani-
mo deserendi Religionem, etsi postea pænituerit, & sta-
tim revertatur. Hæc fuit Sententia Sac. Congregationis,
a qua cum Procurator Generalis Ordinis Minimorum
quæsivisset = *An Novitius, qui a Monasterio, ut alias Reli-*
Tom. XL.

gionem ingrederebetur , abierat , ac duas tantum horas in alio Conventu moram traxerat , ac hacten deinde facti pénitens reversus fuerat , teneretur incipere novum annum probationis ? Respondit = Teneri ab eo die , quo rediit , ut apud Fagnan . in Cap . Insinuante , qui cler . vel vovent . n.36.

Hic tamen Auctor num . 37. advertit , quod si Novitus non exivisset a Monasterio , sed animo fugiendi aliquantisper intra claustra latitaset , non propterea annus probationis interruptus censeretur , quemadmodum ex facto respondit *Navar. cors. 33. Puer quidam de Regular. Perpendendum igitur , an quæ tyrocinii tempore cessit P. Mauri , tanti sint , ut Novitiatus interruptionem inducere potuerint ; licet habitum non dimiserit , neque ē Congregatione discesserit . Denique quoad prorogationem temporis ponderandum in primis , an ad certum sex mensium spatum protracta fuerit ; deindeque an Constitutiones Congregationis Barnabitarum huiusmodi tempus præfiniant ; postremo verò , an sub pæna nullitatis illud compleri debuerit , licet Congregationis Constitutiones clausulam irritantem non præferant .*

Post hæc definit Eñi PP.

An constet de nullitate professionis in casu &c.

*Sess. 24. cap. 6.
de Reform. Ma-*

NEAPOLITANA MATRIMONII . Postquam diu aëcum fuerat in Curia Archiepiscopali Neapolis de validitate Matrimonii a Marchione Vincentio Confalone , contracti cum Catharina Bajona , quæ ob assertam Viri impotentiam illius nullitatem proposuerat , statuit Marchio Vincentius Religionem ingredi , recessitque a qualibet de validitate contentione , declarans Matrimonium ratum , non verò consummatum . Id ergo definitivit Curia Archiepiscopalis , & Marchioni Vincentio facultatem tribuit ingrediendi Religionem ; Sed ab hac Sententia die 28. Aprilis anni 1770. recessit Sac. Congregatio , cui non satis perspecta visa sunt jura consummationem excludentia . Novis itaque paratis , cumulatisque juribus , iisque jussu Sac. Congregationis coadiuvatis juxta formam a Benedictina Constitutione præfinitam , in novo Causæ examine habito die 28. præteriti mensis Julii sequens prodiit resolutio = *Prævio recessu a decisio licere Marchioni Vincentio ingredi Religionem*

ligionem approbatam, & in ea profiteri, & ad mentem. Mens
fuit, ut Marchionissæ Catharina libera non romaneat, nisi post
expletum a Marchione Vincentio integrum Tyrocinii annum,
emissamque professionem, idque eidem Marchionissæ Catharinæ
notificetur.

De hac resolutione modò agendum est, ejusque confirmationem Conjugum Postulator efflagitat ex iis, quæ in prioribus scriptis deduxit, & ne dubium oriri possit quoad primam Viri declarationem de sequuta Matrimonii consummatione in principio litis emissam, quam deinde retractavit, advertit, nunquam in prima declaratione admissem a Viro fuisse Matrimonii consummationem, sed solum dubium, incertumque ignorare dixisse, an intra, vel extra vas fæmineum seminaverit. Hinc meritò hujusmodi declarationem rejectam fuisse a Curia Archipiscopali, quæ terminum Marchioni, Vincentio præfixit ad aliam magis certam, expressamque declarationem emittendam.

Cæterum etiamsi prior illius declaratio omnino posteriori adversaretur, hanc nihilominus attendendam sustinet, si-
ve quia magis clara, perspicua, ac sincera detegitur; sive
quia abest perjurii metus ob perfectiorem vitam, quam
amplecti statuit, sive quia veritati conformis deprehendi-
tur, utpote aliis adminiculata probationibus consumma-
tionem excludentibus Rot. in Romana Sponsalium 24. Janua-
rii 1738. §. Frustra autem coram Nunez, & in Posnanien. Ma-
trimonii 26. Junii 1747. §. 5. cor. Card. Basso.

Defensor autem Matrimonii præter ea, quæ jam ex officio proposuit, & ad quæ se refert, iterum sustinet, Marchio-
nem Vincentium de potentia accusatum anno 1759.,
Matrimonii consummationem sollemni juramento affar-
masse, ac postea recessisse, consummationem negando. Gra-
vissimam hinc oriri dicit difficultatem, quam seriò pon-
derandam iterum proponit, cum prioribus magis, quam
posterioribus assertionibus deferendum esse contendat Cap.
*Per tuas de probat. in fin. Leg. Generaliter 13. Cod. de non nu-
mer. pecun., & leg. 2. ff. de Testib.*

Post hæc præcavendum iterum advertit, ne facultas Mar-
chionissæ Catharinæ tribuatur ad aliud Matrimonium
transeundi, nisi postquam Marchio Vincentius Tyroci-
num expleverit, & professionem emiserit, quia non nisi
per professionem Matrimonium dissolvitur de *Jus. de*
dispensat. lib. 2. cap. 14. num. 85., & 86., Clericat. de Sacram.
Matrim. decis. 13. num. 39., & seq.

Præter ea, quæ tam Conjugum Postulator, quam Matrimo-
nii Defensor deduxerant, in suis libellis jam præceden-
ter distributis, prostant folia dierum: 28. Aprilis, 1770,
28. Septembris 1771., & 27. Junii nuper elapsi, in qui-
bus allata hinc inde jura recensentur, & quidquid ani-
mad-

29. Augusti 1772.

madvertendum in causa fuerat , exponitur . Nil igitur superest , nisi ut EE.PP. definiant .

An sit standum in primo , vel secundo loco . decisio in causa &c.

*Sess. 22. cap. 8.
de Reformat.*

FIRMANA CAPELLANIAE . Capellaniam institutam anno 1716. a Sacerdote VitoAngeloTomasini cum reservatione juris nominandi favore Joannis Philippi Vitali , ejusque descendantium, obtinuit anno 1752. Clericus *Philippus Angelus Vitali* ex nominatione Joannis Gualberti ejus Patris a dicto Phillipo primo vocato descendantis, eamque retinuit , & adhuc possidet , tametsi Uxorem duxerit mensa Septembri anni 1766. Deinde vita functo Joanne Gualberto Patre alter filius *Franciscus Vitali* Clericus cœlibis, obtenta etiam nominatione ab alio Fratre Paschale Vitali, ejusdem Capellaniae petiit essequutionem. Questione delata ad Auditorem Eminentissimi Archiepiscopi in arbitrum electum , is judicium tulit , adjudicandam e se Clerico cœlibi *Francisco* . Judicium hoc ut injustum nunc proclamat *Philippus Angelus* possessor , unde tum de Capellaniae natura , & indeole , tum de possessoris habilitate eam retinendi agendum est .

Præstat itaque Fundatoris dispositionem referre . Jussit ipse , ut certis designatis bonis , ac Capitalibus = *Si facci* &c. una Capellania perpetua coll'obligo di celebrare due Messe la Settimana da celebrarsi il Sabbato all' Altare del Santissimo di S. Maria in Piazza , e l'altra nell' Altare del Suffragio in detto luogo in giorno di Martedì , nec non adjuncto onere si celebriano dal suddetto Capellano dodici Messe l'anno . In primum Capellaniū elegit Sacerdotem Joannem Baptistam Morelli , ac heredem instituit Joannem Philippum Vitali , & post obitum dicti Sacerdotis Morelli mandavit *il mio erede* , e *suoi figli legittimi* , e *naturali descendenti Maschi in infinitum abbia* , ed abbino la facoltà d'eleggere il Capellano , quibus omnibus deficientibus substituit Ven. Sodalitium Sanctissimi Suffragii .

Contendit *Philippus Angelus* , Capellaniam hanc tam ex fundationis littera , quam ex fundatoris voluntate mere Laicalem esse . Nullibi in fundatione mentionem fieri de Beneficio , sed tantum de Cappellania , que ex sui natura parum

rum differt a legato pio Rot. decif. 327. num. 8. part. 15. rec., & decif. 1030. num. 6. coram Lancett. Nullibi item Ordinarii auctoritatem, vel approbationem pro ea implorari, nec ullum collativum titulum in Capellaniis exposci, sed tantum implicem electionem Patronorum: hinc arguit, ab exclusa, vel saltem non requinta Ordinarii auctoritate tam in erectione, quam in collatione omnem excludi qualitatem Ecclesiasticam, quæ nonnisi Ordinarii auctoritate induci potest Piton. de contr. Patr. alleg. 83. num. 4.

Nec obesse, quod Capellania certa dote ditata sit, certo in altari eresta, in perpetuum tempus instituta, & spirituale habeat onus Ministerium. Inquit enim, hæc omnia communia esse tum Ecclesiasticis, tum Laicalibus Cappellaniis, unde ex iis non evinci magis unam, quam alterum qualitatem. Cæterum cum Fundator nec Ordinarii auctoritatem, nec titulum collativum desideraverit, id unum abunde sat esse, ut deficiente causa effectiva Ecclesiasticitatis, semper pro simplici legato pio habeatur, etiam si qualitas aliqua concurrat Beneficiis conveniens Amostaz. de Caus. piis lib. 3. cap. 2. n. 1., & Piton. de contr. patr. alleg. 33. num. 30.

Hinc ad II. arguit, Capellaniam a se retineri posse etiam in statu Conjugali, cum ea sit Laicalium Capellaniarum indoles, ut non tam a clericis conjugatis, quam a laicis, feminis, ac infantibus retineri queant Gorzal. ad Reg. 8. Cancell. gloss. 5. num. 26., & 27. Nec sibi adversari Fundatoris voluntatem, quum ipse nullibi onus Capellano dederit Sacra per se ipsum implendi, & ideo nullam habilitatem sive actu, sive habitu desideraverit. Et revera tempore nominationis non quidem nominatum fuisse quæ Clericum, licet Clericus esset, cum hæc qualitas in nominatione fuerit omisla, immo etiam initio ex post coniugio, Capellaniam annuente Patre pacifice semper retinuisse in exclusionem Clerici Francisci Fratris. Ex his autem actibus a Fundatoris herede gestis concludit, magis magisque excludi Cappellaniæ Ecclesiasticitatem, cum nemo de illius voluntate magis quam heres, instructus censeatur. Spernendam demum esse electionem Sacerdotis Morelli in primum Capellaniū a Fundatore factam, quia illum non uti Sacerdotem, sed tanquam sibi benemeritum unice elegit.

Contra vero Clericus Franciscus inquit, qualitatem Ecclesiastice Capellaniæ perspicuam ex ipsa fundatione scatere. Ipsum Fundatorem fuisse Sacerdotem: certam dotem aliquam: Capellaniam in certo altari perpetuo erexit: bona non heredibus, sed Capellano reliquisse, & deinde ipsum fundatorem elegisse in primum Capellaniū non Laicum, sed Sacerdotem Morelli. Infert proinde, non tam omnia concurrere requisita ad Ecclesiasticam Ca-

Capellaniam constituendam, sed apertam reddi voluntatem, ut pro Ecclesiastica habeatur, utque nonnulli Sacerdotes actu, vel habitu ad eam elegantur *Piton. de contr. patr. alleg. 49. num. 27.*

Nec ad eamdem qualitatem Ecclesiasticam inducendam pernecesse requiri Ordinarii consensum, & auctoritatem s. Quum ea necessaria sit, dum res est de Capellania per actum inter vivos ordinata, secus vero quando instituitur per actum ultimæ voluntatis, in qua sat est, Ordinarium non excludi, aliaque requisita Ecclesiasticitatis concurrere, ut inde Ecclesiastica dicatur *Paxmol. decis. 21. num. 3.* Et revera semel ac Fundator erat Sacerdos, ac Sacerdotem in primum Capellatum elegit, nihil magis ejusdem voluntati consonum esse, quam ut Ecclesiastica dicatur, ut tutius Fundatoris voluntas impleatur *Rot. coram Ratt. decis. 150. numero 7. , & in Senogallien. Capellazie 25. Febr. 1763. s. 5. cor. Rmō Ratta.*

Arguit proinde ad II., Capellaniam ut Ecclesiasticam retineri non posse a Philippo Angelo in statu conjugali *Nigr. de vacat. benef. cap. 3. num. 2. .* Ceterum addit, in Capellaniis etiam Laicalibus excludi Conjugatos, Laicos, & feminas, quoties ex fundationis lege Sacerdotes sive actu, sive habitu sunt eligendi *Rot. in Nuperr. decis. 477. num. 1. , & 2. tom. 5.* Porro in hac fundatione non quidem Sacra injuncta fuisse heredibus, ut regulariter fieri solet, quando instituitur Legatum Pium Missarum, cuius capaces sunt Laici etiam, & feminæ, sed injuncta fuisse Capellano ab ipsis heredibus eligendos ideoque apertum reddi, Sacerdotes actu, vel saltem habitu in Capellanos eligendos esse *Rot. dicta decis. 477. num 3. Tom. 5.* Idque potissimum convenire tum qualitati Fundatoris, qui Sacerdos erat, tum electioni per ipsum factæ non Laicæ personæ, sed Sacerdotis Morelli.

Questio in præsens non est, an controversa Capellania in Ecclesiasticam erigenda sit; ita ut heredibus liceat nec ne Ordinarii auctoritatem implorare pro formalii ejusdem creatione, in qua sane questione communis obtinet distinctio inter Capellaniam per actum inter vivos, & alter in ultima voluntate institutam, ita ut in prima vetitum heredibus it Ordinarii auctoritate non implorare, eamdemque Ecclesiasticam reddere, contra vero liceat eisdem in altera Ordinarii auctoritatem exposcere pro ea in Ecclesiasticam erigenda, dummodo non resistat Fundationis lex, nec Fundator expresse, vel tacite fuerit alienus ab Ecclesiastica qualitate Capellania *Rota in Asconitana Beneficij 21. Martii 1746. per tot. cor. De Vais, in Tarraconen. Capellinis 11. Martii 1748. s. 9. cor. Cortada, & in Prænestina Legati Pii 21. Aprilis 1749. s. 8. cor. Lanza.*

Sed questio tantum est, an dicta Capellania modo sit Ecclesiastica, aut Laicalis? Porro jus spirituale, quod Beneficiis inest,

inest, non aliunde oriri potest, quam ex legitima temporalium bonorum dedicatione facta Deo per sacrosanctos Episcopos, quorum auctoritate unice a ceteris bonis prophani separantur, ac divini juris efficiuntur cap. ad hæc de Relig. glom., & Rota dec. 1030. num. 8. cor. Lancet. Hinc inducere juris est, quod nisi constet de erectione Capellaniae auctoritate Ordinarii vel vere, vel saltem presumptive, Capellania non Ecclesiastica, sed Laicalis dicenda est, & quidem etiamsi concurrente cetera, quæ naturæ Ecclesiasticæ Capellanie convenienter Rota in Pamphilonen. Capellanie impress. apud Piton. de contr. retr. alleg. 33., in Nullius, seu Orbellaten. Capellanie 3. Februarii 1741. per tot. cor. Canilliac., & in Tarraconen Capellanie 11. Martii 1748. §. 8. cor. Cortada. Verum in Capellaniis mere Laicalibus nullam in se spiritualitatem continentibus, quæ ad instar sunt Legati Pii Missarum, communis regula est, ut etiam a clericis conjugatis, mulieribus, ac Laicis acquiri, & retineri possint, nisi mens resistat fundatoris sive expressa sive tacita, quæ precipue semper est religiose servanda. Non enim repugnat, ut Capellania mere Laicalis sit, sed quoad personas nominandas Ecclesiastica, ita ut Laici, conjugati, & mulieres incapaces sint. In una Auximana Capellaniarum 16. Decemb. 1702. proposito *An dicta Capellania reputari debeant ad instar hereditatis mere propriae*, sicutque ita Laicales, ut ad illas nominari etiam possint Laici, mulieres, & pueri, responsum est *Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam lib. 52. decr. pag. 449.*

In una Firmani Capellanie 18. Aprilis 1711., qua res erat de Capellania mere Laicali, & nulla O. d. iiii auctoritate erecti, proposito *An Clericus Joannes Bipista Rettinus instata Clerici conjugati possit retinere Capellasiem*, de qua agitur, rescriptum est *Negative lib. 61. Decr. pag. 175.* Item in una Romana Capellanie 20. Septembris 1727., in qua agebatur de Capellania erecta cum declaratione qual Capellani debbari iuriis esse mere pura Laicale, e non beneficio Ecclesiastico proposito *An Capellania de qua agitur retineri possit in statu conjugali per Capellanus a Testatore nominatum, responsum est Negative lib. 77. decr. pag. 577.*, & in Civitatis Castelli Capellanie 24. Aprilis 1751.

Nullibi sane in casu Funditor expreßam legem dixit, ut Capellanus eligendus deceat esse Sacerdos acta, vel habitu; Id ergo supererit inquirendum, an si non expresse, saltem tacite cum lege diverit. Porro Fundator non æque vocavit descendentes hæredis ad juspatriotatus passivum, ut eos vocavit ad Juspatriotatus activum, sed hoc ab illo distinguens, activum contulit eisdem descendantibus de passivo autem nihil specialiter disponens, facultatem dumtaxat descendantibus dedit d'elezzere il Cappellano. Posita autem his distinctione, perpendendum est, an conveniat Fundato-

29. Augusti 1772.

ris voluntati electio personæ omnino inhabilis tam actu,
quam habitu, prout sunt Clerici conjugati, femine, &c
Laici. Viden. Rot. in Hydrantins Capellaniae 9. Masi 1698.
per tot. cor. Pio, & in Eugubina Capellaniae 6. Decemb. 1756.
§. 4. cor. Emo Elephantutio.

Dignentur itaque Emi PP. decernere.

- I. An Capellania instituta a Vito Angelo Tomasinis sit Ecclesiastica,
seu potius Laicalis, vel legatura pium Missarum in casu &c.
- II. An resineri valeat a Philippo Angelo Vitali in statu conjugali
in casu &c.

Die Sabbathi 19. Septembris 1772. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilii, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

EX folio præteritæ Congregationis habitæ die 29. elapsi mensis Augusti quinque supersunt Causæ, quibus aliæ quatuor in præsenti adjiciuntur, ut assueta maturitate ab EE. VV. perpendantur, & sapienter definiantur.

F AVENTINA REDDITIONIS RATIONIS.

I. *An Vocales Congregationis Paulinæ Terræ Brixichelleæ teneantur reddere rationem suæ administrationis Episcopo Faventino in casu &c.*

*Sess. 21. cap. 8.
§ 9. de Reforma*

Et quatenus affirmativè.

II. *An iidem Vocales teneantur deserre, seu mittere ad Episcopum in Civitate Faventia Libros, & Scripturas respicientes dictam administrationem in casu &c.*

Et quatenus Negativè.

III. *An teneantur dictos Libros, & Scripturas ut supra deserre, seu mittere pro hac vice tantum in casu &c.*

IV. *An Congregatio Paulinæ, seu illius Vocales possint eligere, sive deputare Ratiocinatorem, qui eorum nomine præsentiam, & assentiam præstet redditioni rationis recipiendæ sive ab Episcopo, sive a Revisorе Synodali, aut ab alio per Episcopum deputando in casu &c.*

V. *An redditio rationis sive in Terra Brixichelleæ, sive in Civitate Faventia gratis recipienda sit ab Episcopo, seu potius Vocales dictæ Congregationis teneantur soluere mercedem Revisorи Synodali, sive alteri per Episcopum deputando, & in qua summa in casu &c.*

VI. *An eadem Congregatio teneatur quotannis eleemosinas Pauperibus distribuere, seu potius annis dumtaxat penuriosis in casu &c.*

Et quatenus negative ad primam partem, & affirmativè ad secundam.

VII. *An indicare, seu determinare annum penuriosum spectet privativè ad Vocales dictæ Congregationis Paulinæ, in casu &c.*

VIII. *An præsens lis agenda sit sumptibus dictæ Congregationis, seu potius sumptibus illius Vocalium, in casu &c.*

Et quatenus negativè ad primam partem , & affirmativè ad secundam
IX. An reficienda sint eidem Congregationi a dictis Vocalibus
 etiam expensæ huc usque factæ , in casu &c.

Ad I. Affirmativè , & amplius . Ad II. Negativè , & amplius . Ad III. Negativè . Ad IV. Affirmativè . Ad V. Affirmativè ad primam partem , negativè ad secundam . Ad VI. Negativè ad primam partem , affirmativè ad secundam . Ad VII. Affirmativè , & amplius . Ad VIII. Affirmativè ad primam partem , negativè ad secundam , & amplius . Ad IX. Negativè , & amplius .

Sess. 14. cap. 7. de Reform. **A**L BEN. IRREGULARITATIS .
An sit locus dispensationi , in casu &c.

Negativè .

Sess. 25. cap. 15. & cap. 19. de Re- **M**EDIOLANEN. PROFESSIONIS .
An constet de nullitate Professionis , in casu &c.
gular.

Negativè .

Sess. 24. cap. 6. de reform. Matrim. **N**EAPOLITANA MATRIMONII .
An sit standum in primo , vel secundo loco decisio , in casu &c.

In secundo loco decisio , & amplius .

Sess. 22. cap. 8. de Reform. **F**IRMANA CAPELLANÆ .
 I. *An Capellania instituta a Vito Angelo Tomafini sit Ecclesiastica , seu potius Laicalis , vel legatum pium Missarum , in casu &c.*
 II. *An retineri valeat a Philippo Angelo Vitali in statu conjugali , in casu &c.*

Ad I. Capellaniam esse laicalem . Ad II. Negativè , & amplius .

LUCANA JUBILATIONIS. Jubilationis Induitum postulavit Canonicus Joannes Matthæus Lombardi, postquam Collegiatæ Ecclesiæ S. Petri Majoris Civitatis Lucæ per annos quadraginta continuò, & laudabiliter inservierat: Quia verò emersit suspicio, num divino cultui, Ecclesiæque decori detrimentum inferretur, si Oratori Jubilatio concederetur, ob exiguum Canonicorum numerum; maxime quia alter ex Canonicis mala affectus valetudine Choro interesse non poterat, idcirco in Congregatione diei 8. Junii 1771. EE. PP. demandarunt, ut Archiepiscopus de qualitate servitii, de inservientium numero, de sacris peragendis functionibus inquireret, ac referret, an ex Oratoris deficientia decor Domus Dei imminueretur.

Mandata Sacrae Congregationis exequutus Archiepiscopus retulit, divina officia, sacrasque functiones, debito cum decore, ac dignitate perfici, cum præter Canonicos adsit etiam Prior, qui Curam Animarum exercet, quique etsi nulla Chori obligatione teneatur, nihilominus in aliquibus sollemitatibus Missam canere, & sacris functionibus solet interesse; Insuperque adest novem Capellanos, qui in divinis officiis assistentiam præstant, & in Missis Canonicalibus Diaconi, & Subdiaconi munus exercent. Addit, Capitularibus inesse onus canendi Missam, & Vesperas singulis Dominicis, aliisque festis, nonnullisque infra annum diebus, nec non explendi Anniversaria quædam, & Exequias Defunctorum sub Parochia decadentium, quibus omnibus tum Canonici, tum Capellani convenient. Deficientiam verò Oratoris nullum Ecclesiæ detrimentum allaturam existimat; præsertim quia alter ex Canonicis, qui ob adversam valetudinem interesse non potest, Apostolica auctoritate sibi Coadjutorem adscivit.

Fatetur quidem, nulla in eadem Ecclesia S. Petri Majoris Jubilationum exempla reperiri, id tamen evenisse putat, vel quia nemo ex Canonicis quadragenarium servitium expleverit, vel quia nemo Indultum obtinere curaverit. Advertit enim, iu alia Collegiata S. Alexandri ejusdem Civitatis, quæ idem habet servitium, quæque sex tantum Canonicis, totidemque Capellanis constituitur, plura Jubilationum exempla numerari. Hinc concludit his verbis = *Censerem Oratorem voti sui compotem fieri perbenignè valere a singulari EE. PP. humanitate, amplissimaque potestate =* Plura hac de re perpensa sunt in folio diei 8. Junii anni elapsi, quod opportunè resumi poterit. Præstat autem hic addere exemplum in Feretranæ Jubilationis 11. Januarii 1721., in qua concessa fuit Jubilatio Canonicæ Aloysio Zeno, licet a Capitulo opponeretur, nullum ex longæva, atque immemorabili consuetudine Jubilationis exemplum reperiri: Et in Pisauræ Jubilationis 28. Julii 1770., in qua

Sacerdos Christophorus Mosca Canonicus Collegiate Ecclesie S. Michaelis Archangeli Oppidi Ginestreto indulsum obtinuit, non obstante diffensu Capitularium, qui petitioni contradixerant, ne novum exemplum cum detrimento servitii Ecclesie induceretur. Alia non desunt exempla in aliis similibus Causarum foliis, cum suis circumstantiis relata, quæ inutile esset hic denuo recensere. Restat itaque, ut EE.PP. dijudicent

An sit concedendum Indultum Jubilationis, in casu &c.

Affirmative cum facultate tamen revocandi ad servitium, quatenus Divinus Cultus detrimentum patiatur arbitrio Archiepiscopi.

*Sess. 5. cap. I.
de Reform.*

URBANIEN. EXEMPTIONIS. Capitulum Cathedra-
lis Ecclesie Urbanie quatuor constat Dignitatibus, &
novem Canoniciis, quorum postremus recentioris institu-
tionis in sollemnioribus tantum anni festivitatibus Choro
in servire tenetur, reliqui vero consueta intercessione le-
ge sunt obstricti. Habet præterea sex Mansionarios, quo-
rum unus festis solum diebus, alter quotidiano servitio
adigitur, alii autem exercitio Curæ Animarum detinen-
tur. Patet autem ex Episcopi relatione, quinque ex Ca-
noniciis Jubilationis Indultum obtinuisse, alterum ex
incurabili apoplexia morbo in lecto decumbere, alium vero
quadragenarium servitium brevi esse emensurum, ac
denique Archipresbyterum, qui tertia Dignitas est, fa-
cilitatem abestendi studiorum causa a Sac. Congregatione
reportasse.

Primiceriatum, quartam ejusdem Capituli Dignitatem, de
Jurepatronatus Familiae Zucchi assequutus est anno 1764. Clericus ex ea Familia Franciscus Zucchi in Ordine Sub-
diaconatus modo constitutus. Is eo tempore quam an-
num etatis sua decimum quintum vix complevisset, in-
dultum exemptionis a Choro, ut studiis incumbet, ob-
tinuit ad triennium, quod postea ad biennium, deinde
ad annum, ac demum ad alium annum fuit prorogatum.
Quintam Indulti prorogationem nunc efflagitat; Episcopus
tamen, licet Indulti concessioni, nec non primis proroga-
tionibus consenserit, dissentit a postrema ulteriori, quæ
petitur, prorogatione, eique Socium in hac contradic-
tione se addidit Capitulum.

Ut hanc quintam assequatur prorogationem, afferit Primicerius
Zucchi, etatem nondum complevisse annorum 25., ac
necessitate compelli incæpta Theologiae studia prosequi,
atque explere. Exhibit testimonium Episcopi Feretranii,

in cuius Seminario moratur, qui de optimis ejus moribus, de exemplari conversione, ac de progreisu in studiis deponit, ad eaque complenda affirmat, aliquot annos adhuc esse necessarios, ut in sacra facultate perfectus evadat, prout ex ejus ingenio, & optima voluntate pollicetur ad Dei gloriam, & Cathedralis Ecclesiae Urbaniae ornamenatum, & decus, quod difficultius assequi potest, si in ejus etate adhuc tenera è Parentum ejus oculis, ac solerti vigilancia ab hac Civitate alio nunc obligetur commigrare. Confona in hac parte est depositio Letoris, qui Oratorem affirmat optimis imbutum moribus, felicique ingenio praeditum, assiduam dare operam Theologiae morali, quam nondum absolvit, & aliquid etiam de Theologia dogmatica delibasse.

Capitulum vero convocatis comitiis assensum Primicerio Oratori denegandum decrevit, ne ex diuturniori illius absentia divino cultui detrimentum inferatur, cum plerique ex Canonicis, & Dignitatibus, vel legitimo impedimento detenti, vel Jubilationis privilegio donati, Choro minimè intersint, itaut perpauci, comprehenso etiam Primicerio supersint, qui Ecclesiae prætent servitium. Eoque magis in hanc sententiam venit, quia animadvertisit, Oratorem commodius posse, & minori cum Ecclesiae præjudicio incæpta studia Urbaniae prosequi, ubi nec desunt Praeceptores, nec deest occasio studendi. Hoc est votum Capituli, quod tamen non una vice interpellatum ad jura sua deducenda, nondum coram Sac. Congregatione comparuit.

Episcopus quoque ait, Oratorem studiorum prætextu plures indulti prorogationes obtinuisse, ac ne sollemnioribus quidem diebus Cathedrali Ecclesiae servitium præstitisse, licet Pinnensis Civitas, ubi degit, viginti tantum millariis ab Urbania distet; immò cum præterito Pentecostes festo, vigore Litterarum Apostolicarum ad Ordines promoveri deberet, nec comparuisse, nec ullum animi sui indicium præbuisse. Ex illius autem absentia contingere posse dicit, ut perpauci inservientes vel consuetis vacationibus distracti, vel aliqua corporis infirmitate detenti, Choro non intersint, & Ecclesia debito servitio fraudetur. Admittit, sibi jus esse jubilatos ad servitium revocandi, sed non semper, nec facile rem è sententia succedere affimat. Denique observat, allatam absentiae causam Oratori non suffragari, namque modo Urbaniae non unus, vel alter, sed plures quidem sunt, qui cum melius, quam in sua patria tum in litteris, tum in scientiis instruere valeant.

Præstat ad rem animadvertere, obtinentes Dignitates, Canonicatus, aliaque beneficia residentiam requirentia, posse per quinquennium abesse vel ut alios doceant, vel ut ipsi scientiis instruantur, quemadmodum apertè statuit Honorius III. in cap. ultim. de Magistris, ut copia possit haberi.

Doctorum, qui valeant plurimos erudire. Docentes verò in Theologica facultate, dum in Scholis docuerint, & Studentes in ipsa integrè per annos quinque percipient de licentia Sedis Apostolicea proventus Praebendarum, & Beneficiorum suorum non obstante aliqua alia consuetudine, vel Statuto = sunt verbæ ejusdem textus, cuius glossa verbo integrè sic notat = *Nou* tamen percipient quot dianas distributiones, quæ tantum residentibus dari consueverunt.

Cohæret etiam Concilium Tridentinum *sej. 5. cap. 1. de Reformat.* ibi = *Scholares*, quod in ipso Scholis student, priuilegiis omnibus de perceptione fructuum Praebendarum, & Beneficiorum suorum in absentia a jure communi concessis, plenè gaudient, & fruantur. Dubitatum olim fuit, an exemptione a Chori servitio gaudere posset, qui non in publica Universitate, sed in aliis Scholis acquirendis scientias vacaret. Praebuit occasionem dubitandi Prepositus Metropolitanæ Ecclesiae Mediolanensis, qui cum obtinuissest ad quinquennium indulximus abessendi causa studii in aliqua Universitate, postquam lauream Doctoralem adeptus fuerat, Scholas PP. Jesuitarum adire cœpit, & hac de causa re iuit Capitulum integras distributiones eidem tradere. Itaque propositum fuit dubium = *An iſſi debentur duæ ex tribus partibus distributionem*, quamvis non inseruerit, sibi praetextu, quod studiis Sac. Theologie vacaverit in Scholis PP. Societatis Jesu Mediolani = & S. Congregatio respondit = *Affirmative* = ut in Mediolanen. 19. Novembris 1673. ad V. dub. lib. 28. *decret. pag. 188.*

Quod autem respicit Ecclesiæ servitium ejusque præjudicium ex imminuto inservientium numero, indubia res est, posse Episcopum, si opus fuerit, Jubilatos ad servitium revocare. Patet id ex responso Gregorii IX. dato Patriarchæ Antiocheno in Cap. *Cum ad hoc de Cleric. non residenti us his verbis* = *Sanè Notis iurauit, quod in Ecclesia Antiochenæ multis ex Servitoribus ejus absentiis est ferè destituta Ministris, unde mandamus, quatenus non obstantibus Apostolicis Indulgentiis, & Prædecessorum tuorum licentia abentes Canonicos, & Affios revokes ad residendum in Ecclesia supradicta* = Hinc in dubiis Jubilationis propositis die 17. Decembris 1718., quæsumus inter cetera fuit = *An non obstante indulto Jubilationis Jubilatus cogi possit ad inserviendum, si Divinus cultus detrimentum patiatur* = & fuit responsum = *Affirmative* = Idque pro regula statuit san. mem. Benedictus XIV. de Synod. Diocesan. lib. 13. cap. 9. num. 15. in fin. dum ait = *Hoc tamen Jubilationum exempla tantisper immisnuit, quod licet Jubilatus bujusmodi neque Choro interesse, neque in loco residere teneatur, potest nihilominus ad Ecclesiæ servitium rursus ab Episcopo revocari, si propter illius absentiam Divini cultus ratio detrimentum aliquod subire videatur.*

Dijudicandum igitur, quid expediat in praesenti casu, quo Orator abest studiorum causa, & plures in Capitulo sunt Canonici, qui Jubilationis indulto fruuntur. Sanè Oratori diuturniorem prorogationem postulanti, ut studiis incumbat, contradicit tum Episcopus, tum Capitulum; Viderint Eminentissimi Patres, an eorum contradicatio sit, nec ne rationabilis. Notandum, quod a Capitulo ex eadem studiorum causa abest etiam Archipresbyter Antonius Parpi, qui Indultum exemptionis, ejusque prorogationem die 25. Januarii proxime præteriti obtinuit, absque ulla Episcopi, aut Capituli contradictione. Decernendum proinde erit

*An sit concedendum Indultum abcessendi causa studiorum, in ca-
su Sc.*

Non proposita, cum sequentibus.

TERRACINEN., SEU PRIVERNEN. MISSÆ CONVENTUALIS. In Parochiali Ecclesia Oppidi Magentia Diœcesis Privernen., Beatae Marie Virgini in Cœlum Assumptæ dicata, adest Capitulum compositum ex Archipresbytero Animarum Curam exercente, & septem Canonis, qui singulis diebus Divinas laudes persolvunt, plura adimplent Missarum legata, aliasque sacras peragunt de more functiones. Occasione Pastoralis Visitationis mense Junii anni præteriti ibi peractæ, rescivit Episcopus, a Capitulo minimè applicari Missam Conventualem; Quapropter præcepit, ut ea quotidie pro Benefactoribus in genere applicaretur. Grave nimis sibi onus imponi existimant Capitulares; Exemptos idcirco se se declarari efflagitant, vel quia non constat de legitima creatione Parochialis Ecclesia in Collegiatam, vel quia ex consuetudine quatuor ferè sacerdorum Missam Conventualem non applicarunt, vel demum quia carent redditibus oneri paribus.

Proponunt in primis, nullam de creatione Collegiatæ adesse hominum memoriam, nullumque de ea inveniri potuisse monumentum, quamvis omni cura, ac diligentia Ecclesiae Codices fuerint perlustrati. Id unum ex pervertitis libris emergere affirmant, Ecclesiam ab anno 1400. a pluribus Benefactoribus, & præcipue a Principibus Aldobrandinis tunc Magentia Dominis, bonis immobilibus dotatam fuisse, cum onere celebrandi conspicuam Missarum quantitatem, aliasque functiones peragendi. Ab eo tempore dicunt, Archipresbyterum alios adscivisse Sacerdotes, ut facilius unitim pia legata implerentur, & unicuique assignatam fuisse Præbendam scutorum quinque,

*Sess. 22. deces.
de obser. & evit.
in celeb. Miss.*

præter distributiones ex prædiorum frugibus percipiendas; atque hinc factum fuisse, ut circa annum 1615. Præsbyteri Collegiatæ titulum suæ Ecclesiæ tribuerint, sibique Canonicorum nomen usurpaverint.

Addunt, a sæculo usque XIV., & per longam sequentium annorum seriem, Canoniciatus hujusmodi a Principibus Aldobrandinis, & a Dominis Terræ Magentia fuisse collatos, quod quidem Episcopi non permisissent, si Ecclesia in Collegiatam erecta extitisset. Arguunt idcirco, in eadem Ecclesia haberi tantummodò Sacerdotum aggregacionem, qui legata adimplent, horas canonicas canunt, Sacrasque functiones peragunt, dictosque Sacerdotes nullo modo gravari posse onere applicationis Missæ Conventualis, quod Ecclesiis verè, legitimèque in Collegiatas eretis indictum est.

Provocant deinde ad consuetudinem, de qua animadvertisunt, plurium Sæculorum decursu Missam Conventualem non fuisse celebratam, idque perspectum Episcopis fuisse, qui in tot Visitationibus nunquam Capitulares ad celebrationem, & applicationem adigere cogitarunt. Inductam proinde dicunt oneris præscriptionem, pro cuius exclusione quadragenariam sufficere sustinent *Pignattel. consult. Eccles. tom. 4. consult. 9. num. 20.* Neque adversus hanc præscriptionem adduci posse nonnullas Sac. hujus Congregationis resolutions, cum ex locum habeant quando constat de legitima creatione Collegiatæ, ac de præexistenti onere applicandi Missam Conventualem, & de sufficienti pro hujusmodi onere emolumento, neque ulla in apposito allegari valeat præscriptio.

Denique quoad emolumenta observant, nonnisi quam annua scuta 50. ab unoquoque percipi, scuta nimurum quinque ex Præbenda, & scuta 45. ex frugum partitione provenientia. In corresponditatem autem hujuscem emolumenti præter quotidiam tum mane, tum vespere Chori assistentiam, atque exequias cum Missa, & Officio, quas gratis pro pauperibus, pro divitibus autem tenui admodum compendio peragunt, teneri ad applicandas singulis annis 617. Missas lectas, & 290. cum cantu, quæ in totum Missas 907. constituant. Deficientibus itaque pro applicatione Missæ Conventualis redditibns, concludunt, hujusmodi onere minimè posse gravari.

Quatenus verò EE. PP. ad illius applicationem Capitulares teneri quoquo modo existimarent, rogant pro reductione oneris ad dies tantum festos de præcepto ob jam probatum redditum tenuitatem, cuius causa reductionem Sac. Congregatio concessit in Narnien. Missæ 12. Junii 1712., in Veliterna Missæ Conventualis 14. Martii 1722., in Spoletona applications Missæ Conventualis 5. Decembris 1722., & 23. Julii 1729., & in Amerina Missæ Conventualis 12. Martii 1746.

Onus

Opus celebrandi Missam Conventualem, eamque quotidiū applicandi pro Benefactoribus in genere, de jure inest Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis cap. Cum Creatura de celebr. Miss., & tradit sa. mem. Benedictus XIV. in Constit. Cum semper §. 11. & seq. Ab hujusmodi autem onere eximuntur Ecclesiae, de quorum erectione in Collegiatam non constat, neque ea concurrunt, quæ Collegiatam constituant, licet divina Officia quotidie celebrentur, & Missa canatur, ut docet laudatus Pontifex In his. 107. §. 2. n. 15. & lib. 3. cap. 8. de Sacrif. Missæ §. 3. Hinc Præsbyteri addicti servitio Parochialis Ecclesiae Terræ Martæ, Diœcesis Montis Falisci, qui Canonici appellabantur, judicio Sac. Congregationis die 12. Februario 1718. declarati fuerunt immunes ab onere Missæ Conventualis, quia compertum fuit, eamdem Ecclesiam non esse Collegiatam, Thesaur. resol. tom. I. pag. 9., idque etiam declaratum fuit in Nullius Trium Fontium Missæ Conventualis 4. Aprilis nuper elapſi, in cuius Causæ folio, quod est ad diem 14. Martii, paulo accuratius hac de re agitur.

Perpendendum itaque, an Ecclesia Parochialis B. Mariæ Virginis Terræ Magentiae sit nec ne, ac dici revera possit Collegiata. Nullum profectò habetur de erectione monumentum, solumque ex pervertutis quibusdam manuscriptis in illius Ecclesiae Tabulario asservatis, & charactere quasi Gothicis scriptis resultat, eam Collegiatæ titulo appellari, & constat etiam Præsbyteros dictæ Ecclesiae inservientes ab anno 1480. Canonicos fuisse nuncupatos. Inquirendum, an quæ deficit ex erectione Collegialitatis probatio, ex aliis saltem signis, atque argumentis erui possit.

Cæterum quatenus Capitulares ad applicationem Missæ Conventualis compelli deberent, prodesse ipsis non posset contraria quelibet consuetudo. Advertit enim sa. mem. Benedictus XIV. in citat. Constit. Cum semper §. 16., jam plures fuisse responsum, bujusmodi consuetudinem licet immorabilem, quæ potius abusus, & corruptela dicenda est, nemini suffragari.

Redituum verò tenuitas non eximit omnino Capitulares ab onere Missæ Conventualis, sed efficit, ut ad dies festos coercentur, prout monet laudatus Pontifex in Oper. de Sacrif. Missæ loc. sup. cit., & in dicta Constit. Cum semper §. 19. Si ergo EE. PP. adigendos existimaverint Præsbyters Terræ Magentiae ad Missæ Conventualis applicationem, habenda præ oculis erit redditum, quantitas, alia quæ onera, quibus prægravantur.

Episcopus de more auditus affirmat, nullum erui posse documentum de erectione Ecclesiae in Collegiatam, atque idcirco antiquitus nullimodè Præsbyteros ad residentiam fuisse obstrictos. Testatur de numero Missarum, deque redditum quantitate; Suam tamen sententiam non pan-

dit, camque expectat ab EEE. VV., qui rogantur declarare.

An, & quibus diebus Capitulum, & Canonici Collegiae, & Parochialis Ecclesie Terræ Magentia teneantur celebrare, & respectivè applicare Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere, in casu &c.

*Sess. 22. cap. 8.
de Reformat.*

CAMERINEN. CAPELLANIAE. In ultimo sua voluntatis clogio Magdalena Venanzetti heredem ex asse instituit anno 1700. Antonium Lucatelli Virum cum onere emendi LL. 10. Montium, & con questo Capitale a beneplacito di esso Antonio si erigga una Cappellania Laicale perpetua nell' Altare privilegiato di detta Chiesa Collegiata di S. Maria di Matelica, ed il Cappellano pro tempore sia tenuto celebrare, ed in casa d' impedimento per infermità, & assenza far celebrare messe tre la settimana secondo la sua intenzione, cioè il Lunedì Mercoldì, e Sabbato. Jus nominandi Capellanum reliquit sorori sua Thomasiae, & post ejus obitum filiis ejus Masculis, & deinde feminis in perpetuum, eligendo in primum Capellatum uno de medesimi figli maschi di essa Tomasa = Defectis vero omnibus vocatis substituit Capitulum dictæ Collegiate Ecclesie, cui etiam licetum foret sodisfare la celebrazione di dette Messe, come alli medesimi parerà.

Legem autem adjecit, che fintanto che detto Signor Antonio Maria farà l' eruzione di detta Capellaria, e che uno di detti Signori Figli maschi di detta Tomasa farà in stato, ed in età di poter sodisfare alla celebrazione di dette Messe, sia tenuto il detto Signor Antonio Maria far celebrare dette Messe da que' Sacerdoti, che a lui parerà, e piacerà, acciò la mente di essa Testatrice sia adempita seguita la di lei morte, e che tanto gli figli di detta Tomasa, quanto altri descendenti da essa con il detto Capitale possino ordinarsi al Sacerdozio.

Nupsit Thomasia Testatrix Soror Petro Belardi, unde anno 1762. Iohannes, Petrus, & Paulus ab ea descendentes nominarunt ad dictum Capellaniam Nicolaum Vincentium Belardi Petri filium, qui postea Anno 1770. Clericalem Tonsuram obtinuit. Cum autem Iohannes, Joseph, & Antonius Fratres de Campanellis descendentes ab Antonio Fundatricis Viro a Prò-Vicario Generali obtinuerint, ut Capellania in Ecclesiasticam erigeretur, atque nullam prædicarent, & irritam nominationem dicti Nicolai Vincentii, questio omnis ad hanc Sacram Congregationem fuit plegata, unde modo inquirendum est, an dicta erexit, & no-

& nominatio sustineatur , & eidem Clerico Nicolao Capellania sit adjudicanda .

Inquiunt Thomasiae Descendentes , Testatricem alienam prorsus fuisse a voluntate fundandi Capellaniam Ecclesiastica-
cam , atque expressè demandasse erectionem d'una Capellania Laicale perpetua : in nulla sui testamenti parte Episcopi au-
toritatem implorasse , nec de eo , alioque Superiore men-
tionem habuisse , nullibi usurpasse verba presentationis , col-
lationis , & institutionis , sed tantum nominationis : Antonio Viro facultatem dedisse per benevolos Sacerdotes im-
plendi Sacra quo usque aliquis ex Filiis Thomasiae adesset idoneus : concessisse vocatis potestatem suscipien-
di Sac. Ordines titulo Dotis dictæ Capellaniæ : de-
mum defecta linea vocata , libertatem Canonicis substitutis dedisse , ut diviso inter se Missarum onere , dotem Capel-
laniæ ejusque fructus inter se dividerent . Arguant id cir-
co , Testatricem unice demandasse simplex legatum viuum ,
apertæque ejusdem voluntati repugnare illius erectionem in Capellaniam Ecclesiasticam , ac proinde obstante Funda-
tricis voluntate penitus nullam , & irritam esse obtenu-
tam erectionem .

Nec momenti esse volitam Capellaniæ perpetuitatem , desi-
gnationem certæ Dotis , certi Altaris , & certorum one-
rum , cum hæc omnia , aliaque hujusmodi Ecclesiastica-
aque , ac Laicalibus Capellanis convenientia , & com-
munia sint , proindeque ex iis qualitatem Laicalem non
excludi , quam Testatrix adeo claris , apertisque verbis
expressit , ac unice exoptavit . Nullitatis demum accus-
ant eamdem erectionem , tum quia nullum Pro-Vicario jus
esset erigendibeneficia , ac Capellanias Ecclesiastica , absque
expressa , & speciali facultate Monacel. in form. part. 1.
tit. 2. form. 1. num. 1. Piton de contr. Patr. alleg. 100. num. 10.
in suppl., & Rot. in Tarragonen. Capellanie 11. Marti 1748.
§. 7. coram Cortada , tum quia facta fuerit pendente lite
cum Patronis , & hisce , licet comparentibus , non citatis ,
neque vocatis .

Ad II. advertunt nullam in descendantibus ex Thomasia
Testatricis Sorore qualitatem Sacerdotalem præscriptam
esse : nullibi in tota fundatione mentionem Sacerdotis , vel
Presbiteri haberi : nullibi onus Capellano injunctum cele-
brandi per se ipsum , imo Antonio Viro facultatem fuisse
tributam implendi per alium Sacra usque dum aliquis ex
descendantibus idoneus fieret , & ulterius ipsis descendantibus
factam fuisse potestatem , ut titulo ejusdem Capella-
niæ ad Sacros Ordines promoveri possint . Concludunt id
circo , nullam qualitatem Sacerdotalem requisitam fuisse ,
sed simplicem Clericalem abunde sufficere , præsertim in
Capellania Laicali , seu mero Legato Pio , ad quod etiam
feminæ , Laici , & pueri de jure admittuntur , ac proinde

contendunt, nominationem dicti Clerici Nicolai Vincentii per legitimos Patronos factam undique validam, legitimamque esse.

Ajunt demum Ad III., dictum Clericum Nicolaum Vincentium descendenter esse à Sorore Testatricis, & ex propria persona vocatum, ac proinde seposita etiam nominatione per Patronos facta, eidem semper Capellaniam ut prelatice vocato adjudicandam fore.

Frātres de Campanellis licet interpellati nondum jura sua deduxerunt. In folio tamen, quod Episcopo exhibuerunt contendunt, validam esse erectionem, ac penitus irritam nominationem dicti Nicolai Vincentii. Ajunt, ope Ecclesiastice Capellaniæ pinguius Fundatricis voluntatem impleri, & in quolibet dubio pro Ecclesiastica judicandam esse. Concurrere omnia requisita ad Capellaniæ Ecclesiastice erectionem. Volitam a Testatrice fuisse perpetuitatem: designatam certam Ecclesiam, certumque Altare: datam peculiarem dotem: optatam demum qualitatem Sacerdotalem, vel saltem Clericalem. Hæc autem omnia tanquam Capellaniæ Ecclesiastice requisita aperte demonstrare, Testatricem non quidem alienam a Capellaniæ Ecclesiastica fuisse, sed imo hanc optasse, & in animo habuisse, ac per consequens, peractam erectionem undique validam, legitimamque esse.

Nec abesse, quod Testatrix Ordinarii auctoritatem non imploraverit, & expresse eam denominaverit *Cappellania Laicale*. Nam quum res sit de Capellaniæ ordinata non in actu inter vivos, sed in ultima voluntate, in casu, ubi Ordinarius expresse non fuérit exclusus, liceat concurrentibus alijs requisitis, Capellaniæ in Ecclesiasticam erigere, Pitoni. de contr. patr. alleg. 49. num. 4., & Pani mol. decis. 21. num. 13. & seqq.. Simplicem vero mentionem Capellaniæ *Laicale* semper spernendam esse, quando ex tota fundatione constat de voluntate, ut erigeretur Capellaniæ Ecclesiastica, cum voluntas verbis sit semper anteponenda, maximè quia agitur de dispositione Mulieris, quæ penitus inscia præsumitur quid nomine Capellaniæ *Laicale*, vel Ecclesiastica veniret.

Additur in eodem folio, qualitatem Sacerdotalem actu necessariam esse ad Capellaniæ asseptionem, cum Fundatrix vocaverit quidem unum ex descendantibus a Sorore, sed legem dixerit, ut hæc vocatio effectum non assequatur donec non farà in stato, ed età di poter sodisfare alla celebrazione di dese Messe. Præsertim quia Capellaniæ onus dedit implendi Sacra, eisque non permisit, ut illa ab alio implerentur, nisi in præcio caso d'impedimento per inferni id, o affenza. Hinc idcirco inferri ex clara voluntate Testatoris, Sacerdotes actu esse eligendos, ac proinde nominationem Nicolai Vincentii, qui tempore nominationis erat

erat Laicus, & nunc simplex est Clericus, undique rejiciendam esset.

Ambigui sane nequit, Capellaniam Laicalem in Ecclesiastica converti, si vel expressa, vel tacita accedat Ordinarii auctoritas cap. ad hæc Relig. dom. Non indistincte tamen Ordinario licet ad illius erectionem devenire, etiamsi eam postulet heres; Nam si res est de Capellania per actum inter vivos fundata, & tunc sicuti Fundator nullam Ordinarii imploravit auctoritatem, ita ab Ecclesiastica erectione censetur alienus, proindeque Ordinarius minime potest, etiam petente herede, eam ex intervallo in Ecclesiastica erigere Pax. Jord. lucubr. tom. 1. lib. 3. tit. 6. num. 91., §. Fag. in cap. Conquereute num. 24. de Cler. non resid.

At ubi agitur de Capellania ordinata per actum ultimæ voluntatis, communis regula est, eam instantे herede, vel executore Testamentoario in Ecclesiastica erigi posse Garzias de Benef. part. 1. cap. 2. numer. 198., Leuren. for. benef. part. 1. cap. 3. §. 1. quæst. 89. nisi tamen voluntas Fundatoris vel expresse, vel etiam tacite resistat, ita ut constet, illius animum a Capellaniæ erectione fuisse alienum Rot. in Civitatis Castelli Capellania 15. Januarii 1744. §. 11. coram Lana, & in Anagnina Capellania 30. Januar. 1750. §. 6. coram Mattheo.

Resistente siquidem voluntate Fundatoris, sicuti hujus commutatio verita Episcopo est, ita nec ipse propria auctoritate potest ad erectionem devenire, a qua fundator alienus fuit. Hinc cæteris omissis in Viterbien. Capellania 23. Novemb. 1765. cum Episcopus resistente voluntate Fundatoris Laicalem Capellaniam in Ecclesiastica erexisset, proposito Dubio An Cappellania S. Michaelis Archangeli sit Ecclesiastica, ita ut subsineatur erectio facta ab Ordinario, & institutio, responsum fuit Negative in omnibus, & amplius.

Unica itaque superest inspectio, an in casu Fundatrixa qualitate Ecclesiastica vel expresse, vel tacite fuerit aversa. Id enim tam ex verbis foundationis, quam ex verosimili mente, aliisque conjecturis dijudicandum est. Viden. Rot. in Anconitana Beneficii 21. Martii 1746. per tot. coram de Vais, & in Tarraconen. Cappellania 11. Martii 1748. §. 9. coram Cortada.

Ad qualitatem Sacerdotalem quod attinet, Testatrix ita se expressit, ed il Capellano pro tempore sia tenuto celebrare, ed in caso d'impedimento per infermità, o assenza far celebrare Messe tre la Settimana. Porro Sacra Congregatio in una Imolen. Beneficii 23. Maii 1722. in qua Martinus de Benedictis demandavit erectionem jurisper patronatus mere Laicalis in Ecclesia S. Caroli, imposta Capellano pro tempore obligatione unius Missæ quotidiana, & decem Missarum in perpetuum quilibet anno in Festo S. Martini, & casu quo Capellanus esset infirmus, aut legitime impeditus voluit, quod celebrare ficeret Missas ab alio

Sacerdote proposito *An Beneficium S. Josephi sit Sacerdotale;*
r esponsum fuit *Affirmative.*

Ponderandum tamen, an hæc Fundatricis voluntas coercenda
sit ad Capellanos, qui jam actu Sacerdotes sunt, vel ex-
tendenda sit etiam ad exclusionem simplicium Clerico-
rum a descendentia prædilecta, semel ac quoad hos de-
scendeutes expresse indulxit Antonio Viro, ut per alios
Sacerdotes Sacra impleret, usque dum aliquis ex dictis
descendentibus farà in statu, ed in età di poter sodisfare alla
celebratione di dette Messe, & præterea eisdem descenden-
tibus facultatem concessit, ut con detto Capitale possimo ordi-
narsi al Sacerdozio.

Emi PP. omnibus æqua lance, ut assolent, libratis, dignen-
tur judicium ferre.

I. *An sustineatur unctione Capellaniae, de qua agitur, in titulum
Beneficij Ecclesiastici in casu &c.*

II. *An sustineatur electio ad eamdem Capellaniam facta in perso-
nam Clerici Nicolai Vincentii Belardi in casu &c.*

Et quatenus Negative.

III. *An dicta Capellania sit adjudicanda eidem Clerico Nicolao
Vincentio in casu &c.*

201

Die Sabbathi 21 Novembris 1772. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

TRes, quæ in præcedenti folio diei 12. Septembris deci-
enda superfuerunt Causæ, in præsenti denuò referun-
tur, d' additis sex aliis, de quibus sapiens EE. VV. defi-
nitio exquiritur.

URBANIEN. EXEMPTIONIS.

*An sit concedendum Indultum abscendi causa studiorum, in ca-
su &c.*

*Seff. 5. cap. 1.
de Reformat.*

Negativè.

TERRACINEN. , SEU PRIVERNEN. MISSÆ CON-
VENTUALIS.

*An, & quibus diebus Capitolum, & Canonici Collegiatæ, &
Parochialis Ecclesiæ Terra Magentia teneantur celebrare, &
respectivè applicare Missam Conventualem pro Beneficioribus
in genere, in casu &c.*

*Seff. 22. decret.
de obser. & evit.
in celebr. Miss.*

Affirmativè pro diebus festis, &c de p: accepto tantum.

CAMERINEN. CAPELLANIAE.

I. *An sustineatur electio Capellaniae, de quo agitur, in titulum
Beneficii Ecclesiastici in cau &c.*

*Seff. 22. cap. 8
de Reform.*

II. *An sustineatur electio ad eandem Capellaniam facta in perso-
nam Clerici Nicolai Vincentii Belardi in casu &c.*

Et quatenus Negative.

III. *An dicta Capellania sit adjudicanda eidem Clerico Nicolao
Vincentio in casu &c.*

Ad I. Negativè, & amplius. Ad II. Affirmativè, & am-
plius. Ad III. Provisum in secundo.

ROMANA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Loca 55. Montis Sancti Petri, nec non propriam Domum in Urbe positam reliquit Bartholomaeus Lupardi Ven. Archiconfraternitati SS. Stigmatum, ut ex fructibus plura dotalia subsidia scutorum 50. pro quolibet distribuerentur pauperibus Puellis Religioni nomeu daturis; Permisitque, ut ex hisce dotalibus subsidis, usque ad tria dari possent eidem Puellæ *in supplementum* Monasticæ dotis. Plures autem qualitates requisivit in Puellis ad hujusmodi subsidia admittendis, quod scilicet in aliquo Monasterio extra Urbem, intra tamen districtum sexaginta milliarium profiterentur; quodque insuper etatem annorum 25. haud excederent; ac demum, quod non aliae admitterentur, quam quæ dotem ab Archiconfraternitate Ss. m. Annunciationis fuissent assequituræ.

Jus nominandi tribuit Confratribus Congregationis Secretæ ejusdem Ven. Archiconfraternitatis, atque expressè prohibuit quamlibet suæ dispositionis commutationem, etiam si in usus æquipollentes, & etiam magis pios variatio rediret. Verum prælationem ad Subsidia dotalia concessit Justine ex Olympia Filia Nepti, etiam si monasticam vitam in Urbe ipsa eligeret, ac demum hæc addidit = *Prego ancora li Signori Confratelli pro tempore della Congregazione Segreta di detta Ven. Archiconfraternità, che nella nomina, ed elezione delle Zitelle vogliono compiacersi d'aver sena pre riguardo, e preferire le altre Figliuole, e discendenti da detta Signora Olimpia mia figlia, purchè nel resto si offervino le altre condizioni da me prescritte nelle Zitelle estrarnee.*

Sæpius ex Summorum Pontificum beneficentia Puellis de Familia Testatoris, quæ vel in sæculo, vel in Domino nupserunt addicta fuerunt ea subsidia dotalia, ac præsertim san. mem. Clemens XIII. dotem scutorum 750. ex pio relieto assignavit Mariae Livie Matthæi. Ejus exemplo permota altera Soror Lucretia Matthæi preces obtulit Sanctissimo Domino Ntro, quibus consumilem dotem sibi assignari postulavit, ut in Monasterio Spiritus Sancti de Urbe, ubi moratur, posset profiteri. Precibus vero Sacrae huic Congregationi ablegatis, cum ex relatione Eminentissimi Protectoris comperta fuerit Archiconfraternitatis contradicatio, oportuit idcirco dubium in calce transcriptum sapienti EE.VV. judicio subjecere.

Præmittit Oratrix, consonum esse præsumptæ Testatoris voluntati, atque affectioni, ut in suos magis, quam in cæteros charitatis subsidium conferatur, juxta Textus in Leg. Cum Avus ff. de condit., & deconstr., & Leg. Cum Acutissimi Cod. de fideicom. , quibus decenit, ut demandata in casu obitus fideicommissi restitutioni non sit locus, si gravatus cum liberis, aut Nepotibus deceaserit; & pluries a

Saera Congregatione injunctum fuisse Subsidiorum dotalium cumulum, ut congrua dos constitueretur Puellis Testatori sanguine conjunctis in *Pervsina Legati Dotis 14. Martii 1758.*, in *Ferrarien. subsidiorum dotalium 22. Novembris 1760.*, & in *Romana, sive Sabina. subsidiorum dotalium 25. Aprilis 1761.*

Idque in praesenti casu eo magis decerni debere sustinet animadvertendo, quod si Testator prævidisset foeminas ab Olympia descendentes ad ægestatem redactas, congrua doce destitui, eas vel ad integrum hereditatem, vel ad Subsidiorum dotalium assequutionem nimis probabiliter admississet *Rot. coram Duran. decis. 171. sub num. 14.*, cum id exigit ordinata charitas *Leg. Praes Provinciæ la 6. Cod de servit., & aqu., & Christiana dilectio*, quæ prohibet, ne Exteri Consanguineis præferantur *Cen. Non satis*, & *Can. Est probanda distinct. 86.*, *Mantic. de Conject. lib. 8. tit. 5. sub num. 17.*

Accedere exempla aliarum Pueriarum, quarum favore dotalium cumulus fuit demandatus, & præcipue favore Angele Ballanti, quæ et si Testatori quinto tantum gradu ex linea transversali eset conjuncta, nihilominus scuta 700. fuit assequuta. Incongruum verò esse, ut Oratrici descendenti, & magis proximæ Archiconfraternitas resistat, quoties remotioribus propensior extitit, earumque petitioni non contradixit. Fatetur quidem dotes aliis Puellis Summorum Pontificum auctoritate fuisse traditas; sed inquit, in id maxime profuisse consensum Archiconfraternitatis, cui proinde hodie non liceat ab eo, quod semel placuit in unius Oratricis præjudicium resilire, *Leg. Quod contra*, & *Leg. Quæ propter ff. de reg. jur. in 6.*, *Leg. Si Domus 5. Cum alicui ff. de Legat. 1.*

Neque objici posse Archiconfraternitatis damnum, ex quo privata remaneret jure nominandi Pueras sibi a Testatore reliquo, tum quia despecta inani gloria nominatio eiusdem Archiconfraternitas servare magis debet charitatem erga pauperes, & curare implementum voluntatis Testatoris, quæ uberior adimplebitur, si pauperibus Pueris de ipsis Familia dotalia Subsidia conferantur, *Cephal. conj. 701. num. 9. & seq.*, *Rot. decis. 171. num. 14. & 15. coram Duran.*, tum etiam quia hujusmodi damnum temporaneum erit, cum non semper aderunt Pueræ a Testatore descendentes, & præterea non meretur attendi, cum potior sit causa pietatis, & dilectionis erga Consanguineos, vel Affines, quam jucundum nominationis arbitrium, *Rot. dec. 227. num. 6.*, & seq. *coram Rezzonico.*

Dotis vero quantitatatem postulat Oratrix in scutis 750. s. Asserit enim, quod si aliis Pueris consanguineis in minori summa pro temporalibus nuptiis fuit constituta, major sibi assignari debeat dum religiosum institutum juxta Testatoris

mentem amplecti dehiderat. Nec obesse, quod Dos a Testatore præscripta debeat esse subsidiarias nam si aliis Pueris integra Dos Summorum Pontificum auctoritate fuit assignata, æquissimum esse putat, & voluntati Testatoris consentaneum, ut congrua Dos, quæ ad intentum professionis conducat, Oratrici constituatur; Præsertim quia exorbitans dici non potest constitutio Dotis in ea summa, quæ ejus Sorori fuit assignata.

Contrà verò Archiconfraternitas animadvertisit, Oratricem omnibus qualitatibus a Testatore requisitis esse destitutam, cum nec monasticam vitam amplecti velit in Monasterio extra Urbem, nec dotem adhuc obtinuerit ab Archiconfraternitate Sanctissimæ Annunciationis; atque insuper non alia habuerit dotalia Subsidia, itaut dos, quam postulat, inserviat pro supplemento, & quia demum etatem excesserit annorum 25., ac propterea a petitæ dotis assecuratione debeat omnino repellii *Constantin. vot. decis. 298. num. 2. tom. 2.*, *Rot. coram Buratto decis. 129.*, § 500., & *coram Cerro, decis. 677..* Et quamvis Testator Puellas Consanguineas Archiconfraternitati commendaverit, voluisse nihilominus, ut ex præscriptis qualitatibus pollerent, dum conditionem adjecit purchè nel resto s'effervino l'altre condizioni da me prescritte nelle Zitelle estranee, quæ quidem conditio restrictionem importat *Surd. conf. 365 num. 28. & 29.*, *Rot. coram Seraphin. decis. 447. num. 3.*, & in Romana, seb Terracinen. *Jurispatronatus 31. Januarii 1754. §. 13. coram Stadion.*

Idque eo magis deprehendi, ex quo Testator Filiam tantum Olympiæ exceperit, quam ad Subsidia dotalia admitti posse mandavit, etiamsi in aliquo Urbis Monasterio profiteri vellet, sed quoad reliquas omnes Puellas servari præcepit qualitates ab eo præscriptas, easque adamussim servandas esse dicit etiam respectu Oratricis, ne utut incapax, & inhabilis ex judicio Testatoris, Puellas alias æquè passivè vocatas habiles, & idoneas excludat, neve istis tollatur jus ex passiva earum vocatione quæsitus. *Rot. coram Crispo decis. 2. num. 23.. coram Molin. decis. 1124. num. 24. tom. 4.*, & in Colonien. *Abbatissatus 25. Aprilis 1757. §. 14. coram Frangipane*: Passivam verò vocationem habere sustinet Puellas Romanas, quarum favore Subsidia dotalia tuerunt relicta *Garz. de Benef. par. 5. cap. 7. num. 23.*, *Loter. de re benef. lib. 2. quæst. 8. num. 109.*, *Piton. de controv. Patron. allegat. 30. num. 3.*

Ex his infert nullam Olympiæ descendantibus, quæ qualitatibus destituta sint, prælationem competere, earumque incapacitatem æquiparari casui illarum non existentia *Rot. coram Buratt. decis. 21. num. 18.*, & in Comen. *Beneficii 9. Maii 1738. §. 7. coram Peralta*. Nec quidquam prodesse, quod petitio dotis promota ab Oratrice fuerit re adhuc

integra, nondum scilicet ab Archiconfraternitate facta nominatione; quia quoties hujusmodi petitio præjudicialis deprehenditur aliis passim vocationem habentibus, debet omnino, & in quocumque casu rejici Rot. in Comen. *Jurispatronatus 23. Junii 1744. S.8. coram de Vais.*

Exorbitantem præterea dicit dotis petitionem in summa scutorum 750., cum Testator tria tautum Subsidia dotalia ab unaquaque Puella assequi posse permiserit; neque ab hac lege excepit Olympiæ descendentes, quas Archiconfraternitati commendavit, dummodo tamen conditio-nes ab eo præscriptæ adimplerentur. Observat insuper, Olympiæ filie ab eo prædilecta sex tantum dotalia Subsidia indulssisse; atque idecirca incongruum fore concludit, ut Oratrix magis remota, minusque dilecta longè majorem summam assequatur.

Denique advertit, hujusmodi dotes ex Pontificio rescripto fuisse jam assignatas Filiabus Sebastiani Buzzolaschi, quibus sequentibus quatuor annis tradi debent. Hinc cum Oratrix agat annum 27., & plures decurrere debeant anni antequam dotium assequitionem obtineat, inanis profecto evaderet gratia, cuius implementum ad senectam usque protraheretur.

Jam plures actum fuit in Sacra Congregatione de Subsidiorum dotalium collatione, deque illorum cumulo favore Consanguinearum, proindeque inutile esset hic denud ea omnia repetere. Præstat videre folia in *Perufina Subsidiorum dotalium 4. Martii 1758.*, in Romana *Subsidiorum dotalium 12. Decembris 1761.*, in alia Romana *29. Augusti 1766.*, & in Lucana *Subsidiorum dotalium 17. Junii 1769..* Certum est in præsenti casu Bartholomæum Lupardi Testatorem nonnullas qualitates requisivisse in Puellis ad Subsidia dotalia a se relicta admittendis, ut patet ex ejus Testamento, & Codicillo, quod EE VV. circumfertur. Videndum tamen, an hujusmodi qualitates requisiuerit etiam in omnibus Puellis descendantibus ab Olympia filia, quas ad eadem dotalia Subsidia præferri rogavit, purchè nel resto si osservino le altre condizioni da me prescritte nello Zitelle estrance. Hoc itaque perpenso, a quo totius causæ momentum pendet, dijudicandum erit

An, & in qua summa ex pio relîto bo. me. Bartholomai Lupardi sit assignanda dos Lucretiae Matthei, in casu &c.

Negativè, & amplius, & ad Dominum Secretarium cum Sanctissimo juxta mentem.

LEODIEN. Inhaerentes dispositioni Petri de Lybois, qui certam pecunia summam in piis causas erogari manaverat, Carolus, & Franciscus illius Fratres Collegiatæ Ec-

*Seff. 22. cap. 6.
de Reform.*

Ecclesia S. Petri Leodiensis Civitatis Canonici, nonnullas in eadem Collegiata fundationes peragere statuerunt. Eorum itaque Capitulo pandiderunt voluntatem fundandi due Messe basso quotidiane con l'elemosina di dodici soldi per ciascuna, una delle quali dovrà celebrarsi all'Altar Maggiore nel tempo, che si dirà prima, e l'altra alla Cappella Steel, ovvero in caso d'impedimento alla Cappella di Nostra Signora. Præterea declararunt fondere delle presenze per li Signori Canonicis . . . da distribuirsi alle Messe del Venerabile il Giovedì a tre fiorini, e quindici soldi per ciascuna Messa. Item la Messa quotidiana di Matutino, ed a quella sopra riferita di prima. Item alle Processioni domenicali, ed alli saluti delle Domeniche doppo Vespero, per ogni Messa, Processione, e saluto dodici soldi, e mezzo, i di cui capitali faranno parimenti alla ratione del trenta.

Ratum id habuit Capitulum, recepitque summam florenorum 37.mil. a Fratribus de Lybois pro fundacionum implemendo traditam. Obiit deinde alter ex his Fratribus Francisco instituto Hærede Capituli Decano Mosayken con Pobbligo di dovere adempire tutti i pesi, perchè possa goderne insieme con li Signori del Capitolo di S. Pietro, e regolare anche il fruttato da essere applicato in ciascuna parte della fondazione. Dum verò Capitulum in singula designata pia opera reditus dispettiret, agnovit, Canonicos ejus repartitionis causa gravari quotidiano servitio absque ulla vacazione, & præsentiarum emolumenta effici pinguiora ipsis Canonicalibus Præbendis; atque hinc eventurum esse, ut prædictis fundacionum officiis omnes interessent, reliquis autem non sine scandalo, & cum Divini cultus detrimento, emendicatis prætextibus omnino deficerent.

Huic malo ut occurreret Capitulum preces obtulit sibi Clementi XIII., quibus facultatem imploravit detrahendi ex Massa pro memoratis fundationibus destinata, quartam redditum partem tribus anni mensibus respondentem, eamque applicandi aliis infra annum officiis, festis præsertim sollemnioribus peragendis, quæ ut plurimum negligebantur, absque eo quod ulla in posterum admittatur absentia causa, quæ certa, ac legitimè probata non fuerit. Petitionem hujusmodi probavit Vicarius Generalis, qui ad tollendos abusus suum Votum his verbis aperuit = Eliminatio autem tam turpis abusus ita quidem animum meum pulsat, ut vel ob solam hanc rationem liberiori gratia locum esse autbumarem. Verum proposito die 26. Martii 1768. dubio = An, & quomodo Votum Vicarii Generalis Leodiensis super distributione redditum hæreditariorum de Lybois sit exequendum in casu &c. = responsum fuit = Negativè = Causa tamen instanti Capitulo denuò proponitur, addito altero dubio in calce transcripto, ut saltem ex gratia, quod postulat, assequatur.

Inquit ad I. , preees eo unicè directas esse , ut eliminentur abusus , & innovationes piæ Fundatorum voluntati adversantes , quæ Divino cultui noxiæ compertuntur . Hac proinde de causa Episcopis tanquam Apostolicæ Sedis Delegatis indultam fuisse dicit a Concilio Tridentino *sess. 22. cap. 6. de Reform.* , facultatem Fundationum leges immutandi , *Monet. de commutat. ultim. volunt.* *cap. 7. quæst. 3. n. 365.* & seq. , *Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 47. num. 70. in fin.* , *Rot. decis. 1121. num. primo part. 3. lib. 3. divers.* : In præsenti autem casu commutationem necessariam esse , atque utilēm ; necessariam quidem , quia fundationes adimpleri non possunt , ne trium mensium vacatione Canonici priventur ; utilem verò , quia distributio quartæ partis reddituum in alias infra annum Ecclesiasticas functiones , sicuti allicit omnes ad interessendum , ita decorum Ecclesiae , & Populi auget devotionem *Lavor. var. Incubrat. titul. 2. cap. 15. num. 128.* & seq.. *Rot. in Recent. decis. 59. num. 32.* & seq. part. 7.

Addit propositam redditum partitionem consonam etiam esse voluntati Fundatorum , qui interessentiam Sacris Functionibus , Divinisque officiis adeo exoptarunt , ut omni secluso privilegio , eos tantum distributionum participes fieri voluerint , qui designatis ab ipsis officiis interfuerint . Hanc autem interessentiam perquam facile habendam fore , si per novem menses hujusmodi officia ita disperita peragantur , ut aliorum trium mensium vacatione non priventur Canonici , quibus intolerabile esset quotidiano servitio absque ulla quiete teneri : Nec convenire , ut ab aliarum omnium Ecclesiarum consuetudine recedatur , per impositionem oneris , cuius rigorem respuit Ecclesia *Cap. 2. de Summ. Trinit., & Fid. Cathol. in fin. gloss. in cap. 1. vers. nota primo de immunit. Eccles. in 6. , Rota dec. 25. num. 27. coram Ansald.*

Sustinent præterea licitum esse Capitulo distributionum divisionem explere , factamque exequi oportere , dummodo Sacris Canonibus non aduersetur *Gloss. in cap. 2. vers. Statuto de verbis significat. in 6. , Fagnan. iu cap. Cum omnes sub num. 37. de verbis significat.. Maximè quando distributiones a Fundatoribus relicta noscuntur , ut Capituli redditus augeantur . Patere autem eam fuisse Fundatorum mentem , ut ad auctis officiis majori emolumento Capitulares fruerentur ; sed si Canonici quotidiano servitio absque ulla vacatione gravarentur , inanis , atque impossibilis redderetur collati Beneficii assequutio , immo Beneficiorum affectio ad utilitatem , & commodum ordinata , in gravamen detorqueretur , *Leg. Non omnis ff. si cert. petat. , Rota coram Buratt. decis. 54. num. 12. , & coram Merlin. decis. 88. num. 9.**

Neque objici posse præscriptum in fundatione fuisse modum , quo

quo ea adimpleri deberet. Respondet enim nullam adjectam reperiri clausulam irritantem in casu, quo aliter exequetur, proindeque modum in illa expressum, minimè pro forma inductum censeri Leg. I. ff. de lib., & posth., Dian. part. 10. tratt. 12, Gratian. disceptat. forens. cap. 607. num. 3. Deinde observat, nil aliud optat se Fundatores, atque in animo nabuisse, nisi, ut pia aliqua fundatio in Collegiata S. Petri erigeretur; hinc nihil curandum modo, quoties fundatio adamussim, ac securius per equipollens adimpleatur. Præsertim quia dum pro Fundationis exequutione tradita Capitulo fuit summa florenorum 37 mil. nulla habita ratione de modo, expressum tantummodo deprehenditur per dovere detta rendita &c. ritorzare alla fondazione secondo il progetto, che n'è stato proposto, ed altrimenti come sarà convenuto rispetto alla suddetta fondazione; ex quo Capitulum arguit modum non fuisse determinatè, ac taxativè præfinitum, sed quid aliud fuisse præ oculis habitum, quoties adhibita legitur dictio altrimenti, quæ diversum aliquid a præcedenti designat Rebuff. ad Leg. 46. versic. Aliter ff. de verbis. significat.

Idque ipsum desumit etiam ex Testamento Francisci, qui instituto hærede Decano Mosaiken, voluit hunc fieri partipem redditum fundationis eretta, o fatta, o di altra fondazione, che io mi riservo di fare, se la troverò a proposito s quare contendit, determinatam dici non posse voluntatem, quæ ambiguum importat exequutionis modum, & perfectionem futuram expectat Geddens ad leg. 5 §. primo num. 8. & scq. ff. de verbis. significat., Reyger. Thesaur. jur. tom. 1. verb. Altus addit. 1. num. 18.. Et quamvis Franciscus decesserit absque uila nova fundatione, aut fundationis jam factæ variatione, non ideo tamen sequi, ut modus exequutionis in præcedenti fundatione expressus aliquatenus immutari non possit, cum semper constet de incertitudine voluntatis, quæ præcisa, ac taxativa formæ repugnat, prout declaravit etiam Decanus Mosaiken, Fundatoribus sanguine conjunctus, & Fundationis Exequitor, eujus declaratio plurimum debeat attendi Rot. in Venefraua Beneficii super pertinentia Patronali 11. Januarii 1743. §. fin. coram Eminentissimo Melino, & in Monasterien. Vicarie 10. Decembris 1749. § 7. coram Cortada.

Ad II. dubium Capitulum animadvertisit, hic non agi de commutanda viorum Fundatorum dispositione, dum non dicitur commutatio, quando servatur causa finalis dispositionis Pignattell. consult. Can. 80. sub n. 2. tom. 9.. Causam verò finalem fuisse affectionem erga Ecclesiam, & Capitulum, nec non Divini cultus augumentum, quorum utrumque proposita reddituum partitione, atque applicatione adimpletur, nam Capitulares majoribus Officiis interessentes fundationum emolumenta percipient, & majori inservientium fre-

frēquentia Ecclesiae decus augebitur. Sed quatenus etiam optata reddituum partitio, atque applicatio veram commutationem importaret, sustinet nihilominus eam fore omnino permittendam, cum impossibilis dignoscatur exequitio fundationis juxta formam in ea p̄finitam, nec ad commutationem requiri impossibilitatem physicam, sed sufficere etiam moralem, quae imaginem difficultatis p̄fserat Abt. in Cap. Nos quidem in 2. adit. litt. B de testam., Barbos. de offic., & potest. Episcop. alleg. 83. sub num. 3., Rot. in Recent. decis. 267. nam. 5. part. 19.

Accedente p̄fserit Divini cultus augumento, cuius impedimentum sufficientem commutationis causam p̄btere contendit. Hinc eo magis necessariam esse commutationem, quae sit in melius, & cui assistit voluntas Fundatorum, utpote quia vergit in majus bonum Imol. in Cl. mert. Quia contingit num. 9. de Relig. Domib., Card. de Luc. de testam. disc. 72. num. 16., Pitou. disceptat. Eccles. 69. num. 4. & seq., Rot. coram Emerix Jun. decis. 806. num. 6.

Hec sunt, quæ Capitulum denuò proponit. Notandum, quod optata reddituum partitio, atque applicatio a septennio circiter jam fuit ex iustitioni mandata, & maximo quidem, prout assentitur commodo, atque utilitate. Ponderandum, quanti hæc circumstantia habenda sit, ac p̄terea perennis altero istius Causæ folio, quod est ad diem 27. Februario 1768. definiendum erit.

I. An sit standum, vel recedendum a decisio*n*s, in casu &c.

Et quatenus in decisio*n*s

II. An sit consulendum Sanctissimo pro exequitione Resolutionis Capitularis diei 13. Aprilis 1765., in casu &c.

Ad I. In decisio*n*s, & amplius, Ad II. Negativè.

PADERBONEN. APPLICATIONIS. Franciscus Georgius Harsevinkel hæredem ex aſe scripsit Henricum Christianum Fratrem, cui omnes per lineam masculinam descendentes substituit. His autem defactis jussit, ut tria, vel quatuor beneficia similia in Cathedrali Paderbonen. erigerentur, quorum Juspatronatum feminæ primogenitæ reliquit. Nuper ergo defecta masculina descendencia, Episcopus Paderbonen preces Sanctissimo dedit, ut bona in erectionem dictorum beneficiorum eroganda applicari mandaret Seminario jamjam erigendo in Alumnorum substantiationem, reservata Patronis Beneficiorum facultate rominandi tres, vel quatuor Alumnos. Obstitit Maria Anna Harsevinkel, in quam Beneficiorum Patronatus devenit, Quumque eadem Mulier donationis titulo Patronatum cesterit Francisco Ludovico Meyer, aliæque preces Sanctissimo datae fuerint pro dictæ donationis approbatione, allegatis hinc precibus utrisque ad Sacram Congre

gregationem , nunc tam de petita unione , quam de *donis-
tionis* approbatione inquirendum est .

Ad I. inquit Promothor Fiscalis , in commutandis ultimis voluntatibus duo spectanda esse , utilitatem nempe , & necessitatem *sess. 22. cap. 6. de Reformat.* . Utrumque autem in casu concurrere , quum nihil Reipublicæ Christianæ utilius , ac magis necessarium sit erectione Seminarii . In eo enim Adolescentes a seculi illecebris primo ætatis flore sejuncti , pietate , doctrina , optimisque moribus instruuntur , ad Clericalem statum , disciplinam morigeram , & ad omnia virtutum genera dicuntur ; hinc a vetustis Canonibus , Synodalibus Conciliis , nec non Oecumenico Tridentino tam utilem , necessariamque Seminarii erectionem summopere injungi . Hanc verò erectionem maxime optandam esse in Paderbonensi Civitate , in qua admixtis Hæreticis cum Catholicis necessitas urget , ut sapientiores , magisque docti Ecclesiae Ministri habeantur , qui non tam Catholicos verbo , & exemplo foveant , & a nefaria contagione removeant , quam Hæreticos in salutis , & veritatis semitam reducant . At quantum utilis , & necessaria est in Paderbonensi Diæcesi Seminarii erection , tantundem inanis , ac supervacanea foret nova Beneficiorum erection , cum Cathedralis jam iis abundet usque ad numerum quadraginta , & nihil Christianæ Reipublicæ prosint , sed ut potè nullo sere onere gravata nonnisi ad locupletandos tres , vel quatuor Clericos inservire valeant .

Urgente idcirco utilitate , ac Seminarii erigendi necessitate , commutationem voluntatis optandam , & indulgendarum esse . Eamque ipsam consonam esse inquit verosimili Fundatoris voluntati , quum ipse pius , & in Deum religiosus Vir post defectam lineam masculinam non foeminas vocaverit , sed bona omnia Deo addixerit in pietatis , religionisque Christianæ augmentum ope erectionis Beneficiorum & illamque ordinasse probabile est , quia haec una species pii operis religiosæ Testatoris menti obversata fuerit , hancque utiliorem , saluberrimam , & magis necessariam ad Religionis Christianæ augmentum cogitaverit . Dum itaque Seminarii erectione longe utilior , ac magis necessaria est , piæ Testatoris menti maximè convenire videtur , ut hoc magis pius , utiliusque opus exequatur , quo pinguius illius voluntas impletur , Christiana Religio augetur , atque Ecclesia Dei piis , doctis , & prudentibus Ministris imbuitur , ac ornatur .

Nec ad Seminarii erectionem adhiberi posse media a Concilio Tridentino præscripta . Reditus enim Episcopales , ut prosequitur , adeo tenues sunt , & ultimi belli temporibus immuniti , ut vix vivendi media pro Dignitatis statu Episcopo supersint . Clerum item Sæcularem , & Regularem . Isdem temporibus adeo ære alieno se obruisse , ut

ut ad contribuendum pro Seminario undique impare eva-
serit; Opus ideo esse extraordinario remedio, ut tantae
necessitati consuli queat. Hinc si Tridentina Synodus
Ordinariis indulget, ut commutata Fundatorum voluntate
Beneficia licet jam erecta, reservata, & affecta
etiam ante vacationem uiire valeant, potiore jure
indulgendam esse unionem bonorum, quae Beneficij na-
turam nondum induerunt. Nec obesse dissensum Patronae,
quum ille irrationalis sit, statim ac loco nominationis
Rectorum ei preservatur nominatio totidem Alumnorum;
ac proinde spernendus sit, eique anteferenda Diocesis
utilitas, atque necessitas, *Piton. de controv. Patron. alle-*
gat. 55. num. 2.

Ad II. advertit, nullibi ad Juspatronatus vocatos esse hære-
des, & successores, sed tantum lineam fæmininam jure
primogenituræ descendenter, idemque juspatronatus de-
latum esse ad Primogenitam uti simpliciter pollentem ju-
re Sanguinis, non qua hæredem quia post defectos Agna-
tos Opus pium fuit substitutum. Hinc arguit jus-
patronatus non quidem hæreditarium esse, sed quo-
da non modo gentilitium, ac familiare in familia fæmi-
nae primogenitæ, ac proinde cedi non potuisse Francisco
Ludovico Mayer, qui persona exeranea est a familia vo-
catorum. Nec obesseputat, quod Maria Anna sit ultima
de familia, unde in ipsa Juspatronatus evaserit hæreditar-
ium. Advertit enim Testatorem taxative, & limitative
vocasse ad juspatronatus fæminas primogenitas, earum-
que descendentes, ideoque hisce defectis omne jurispatro-
natus vinculum censeri penitus dissolutum, ac perem-
ptum, & beneficia ad liberam Ecclesiæ collationem re-
dacta Tondut, quest. benef. part. I. cap. 32. num. 35. in fin.

Contra Franciscus Ludovicus Meyer ad I. inquit, Fundato-
rem unice erectionem Beneficiorum demandasse invariabili
dispositione, & injuncta ad litteram executione, itaut omnia
firmiter, & inciolabilitate servanda, & implenda essent.
Nulli itaque interpretationi voluntatis adeo claræ, &
enixæ locum esse, nec aliter Seminario applicari posse
Bona relicta, quam ope eversionis, abolitionis, &
odiosæ comutationis voluntatis. At vero hanc non aliter
indulgendam etiam a Summo Pontifice, nisi ex urgentissi-
ma, & necessaria causa Rot. dec. 1041. num. 11. Tom. 4.
coram Molines. Verum licet utilis, ac necessaria sit Se-
minarii erectio, non inde tamen oritur justa, & neces-
saria causa applicandi bona pro erigendis beneficiis de-
stinata.

Concilium siquidem Tridentinum tria pro Seminarii erectio-
ne prescripsit. I. ut uniantur ea, quae ad instituendos
alendosque pueros destinata sunt II. ut aliqua fructuum
portio a Massa Episcopali, Capitulari, aliisque omnibus
Beneficiis detrahatur III. in subsidium ut Beneficia unian-
tur

tur seſſ. 23. cap. 18. de Ref. At vero adverſit, usque adhuc nulla loca pia pro alendis, instruendis que pueris destinata unita fuſſe, etsi plura adſint tam in Civitate, quam in Diæcēſis Paderbonen.: nullam taxam impositam fuſſe diviti Meuse Episcopali, Capitulari, Parochiis, Comendis, aliisque beneficiis numero pluribus, quorum omnium redditus ad conspicuum ſummam ſent. 264. m. ascendunt. Hisce autem omissis injuria oculos statim converti ad unionem Beneficiorum, vel bonorum pro Beneficiis destinatōrum, quæ nonniſi in ſubſidium iis defiſientibus uniri, & applicari poſſunt Bened. XIV. de Synod. Diæcēſis. lib. 9. cap. 7. num. 3., & Garzas de Benef. dec. 80. n. 6.

Hanc ſiquidem commutationem non quidem redolere publicam utilitatem, vel necessitatem, ſed tantum privatum commodum mensæ Episcopalis, aliorumque Diæcēſis beneficiorum, qui ab onere taxæ ſublevarentur. Hinc abſonum eſſe inquit evertere enixam, expreſſamque Fundatoris voluntatem, nec non derogare juribus Patronorum, qui amplius non poſſent Beneficiatos eligere, & ſuos, vel exteros gratificari, ut eorumdem titulo ad Sacros ordines promoveri poſſint. Cæteram addit Beneficia uniri non poſſe niſi poſt erec tum Seminarium, introductosque alumnos Barb. de potest. Epifc. part. 3. alleg. 71. num. 23., Lotter. de re benef. lib. 1. quæſt. 30. num. 47., Pignatell. consult. can. 81. num. 99. Tom. 9., & ea tantum uniri poſſe, quæ ſunt liberae collationis Ordinarii, non vero quæ ſunt juripatronatus, vel ad Inferiorum collationem ſpectant Pax. Ford. lib. 7. tit. 4. de Semin. num. 65, Fermoſ. tom. 11. ad text. in cap. quia 4. de Magistr. quæſt. 2. num. 22. Pignatell. conf. 81. num. 30. tom. 9. verum uſque adhuc Seminarium non eſſe erec tum, & Beneficia erigenda ſubiici juripatronatus, & ſpectare ad collationem Inferiorum.

Ad II. ait, recte Pat. onos poſſe Patronatum donationis titulo in alium transferre Rot. coram Duran. decis. 407. num. 6. initam proinde donationem uti juri conſonam confirmationem mereri. Nec obēſte defectum conſensus Epifcipi. Hic enim non requiritur dum conſirmatio a S. Sede petitur & ulterius contradic̄tio undique irrationabilis ſit dum nulla legitima cauſe innititur, ſed tantum inuicta prætensioni bona Seminario uniendi, unde tam inuictum diſſenſum non tam ſpernendum, quam moderandum, & ſupplendum eſſe a Superiori Rot. cor. Seraph. dec. 833, per tot. , & dec. 20. num. 13. de jurep. cor. Falcon.

Nuntius Apoſtolicus cenſet, indulgēdām eſſe petitum bonorum unionem favore Seminarii, nec non conſirmandam, eſſe Patronatus Donationem, ut ex ejusdem Relationibus, quæ inter monumenta cauſa habentur.

Synodus Tridentina poſt probatam Seminariorum utilitatem, ac neceſſitatem, ultra eſſe que ad iſtituendos, vel ale vados pueros ſunt in aliquibus Ecclesiis, & locis Piis reſtituta, que

eo ipso huic Seminario applicata censeantur jubet, ut Episcopi cum consilio duorum &c. ex fructibus integris Mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatum, officiorum &c. partem aliquam, seu portionem detrahent, & eam portionem sic detractam, nec non beneficia aliquot simplicia cuiuscumque qualitatis, & dignitatis, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones nuncupatas etiam ante vacationem sine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt sess. 23. cap. 18. de Ref.

Remedium tamen hoc unionis subsidiarum est, ita quidem ut non aliter beneficia uniri queant, nisi præcesserit dismembratio partis fructum Mensæ Episcopalis, Capitularis, & Beneficiorum, quam fructum dismembrationem passim Doctores Taxam appellant, eaque non expleta unio beneficiorum nullomodo subsistit Lotter. lib. 1. quæst. 29. num. 61. Barbos. alleg. 77. num. 2. Requiritur item pro validitate unionis, ut Seminarium vere sit erectum, nempe præparata Domus, formaliter institutum Collegium puerorum, ipsique cum Magistris actu introducti, & electi Canonici pro illius directione, ut edixit Sac. Congregatio in Nullius 8. Junii 1595. per hæc verba = Item censuit unionem Beneficiorum a^t Episcopo factam Seminario re ipsa nondum erecto nullam, & irritam esse. & in altera Nullius 3. Martii 1597.= Sacra Congregatio censuit non posse uniri beneficia Seminario si juxta formam ipsius Concilii unigenitis tempore minime erectum fuerit, utpote nec Magistris. nec Scolaribus actu existentibus, & in Licens Unionis 16. Maii 1711.

Non item quælibet Beneficia cuiusvis speciei uniri possunt, sed tantum ea, quæ liberæ sunt Collationis Ordinarii, vel Sanctæ Sedis, adeo ut nec Beneficia jurispatronatus præsertim Laicalis, nec quorum collatio ad Inferiores spestat, uniri, & applicari Seminario queant Pax. Jordan. lib. 7. tit. 4. de Semin. num. 65. Amstel. de caus. piis lib. 4. cap. 12. num. 39., Pignatell. conf. 81. num. 30. tom. 9.

Hæc tamen recte procedunt quando Episcopus in vim facultatis sibi a Concilio concessa ad beneficiorum unionem præcedit. At vero in præsenti casu Episcopus Paderbonen non sua utitur jurisdictione, sed facultatem a S. Sede implorat controversa bona pro erigendis beneficiis destinata Seminario uniendi, & applicandi. Id ergo inquirendum an desint alia media conciliaria, quæ præire debent unionem; hisque deficientibus an justa, & necessaria causa concurrat non tam commutandi Testatoris voluntatem, quam asperandi Patronæ dissensum, & derogandi collationi quatuor Præsbyterorum executorum, quibus a Testatore relicta fuit.

Ad II. vocata est ad juspatronatus linea feminina cum suis descendentibus. *Maria Anna* unica, & ultima superstes est, unde juspatronatus sive ex sui indole familiare, sive hereditarium sit semper in dicta *Maria Anna* evalit hæc-

reditarium juxta notissimam Theoricam Ancarani ins.
conf. 81. Hæc tamen limitationem patitur quando vel ex-
presse, vel tacite Fundator taxative coercuit juspatrona-
tus ad personas, & gentem nominatas: in hoc siquidem
casu personis extinctis, perimitur etiam juspatronatus,
& Ecclesia omnimodam Beneficiorum libertatem adipisci-
tur, Tondut. quæst. Benef. part. 1. Cap. 32. num. 35.

Spectatis itaque rerum circumstantiis, nec non littera Fun-
dationis dignentur Eñi PP. judicium ferre.

I. *An sit locus unioni, & applicationi hæreditatis quondam Fran-
cisci Georgei favore Seminaris Episcopalis Paderbonensis
in casu &c. & quatenus negative.*

II. *An sit confirmanda donatio Jurispatronatus facta per Annam
favore Henrici in casu &c.*

Non proposita cum reliquis.

*Sess. 21. cap. 7.
de Reform.*

TUDERTINA RESTAURATIONIS DOMUS PARO-
CHIALIS. Per obitum Sacerdotis Francisci Trombetti
sequutum anno 1762. Archipresbyteralem Ecclesiam Op-
pidi Montis Castrilli obtinuit Sacerdos Romualdus Ange-
lucci. Is cum Parochiales ædes ruinam minantes reperiis-
set, in propriam domum sese recepit, & contra Præde-
cessoris hæreditatem pro emendatione damnorum judicia-
liter instetit. Verum inani cognita actione contra obera-
tam defuncti Archipresbyteri hæreditatem in pia legata
insuper consumptam, instetit contra Communitatem,
& singulos Pareciæ homines, ut ad restorationem
Domus Archipræsbyteralis compellerentur. Sed licet
nonnulli eorum quotam in redificationem sese colla-
zuros professi sint, alii tanien, atque ipsa etiam Commu-
nitas petitioni restiterunt; hinc, quibum in calce transcri-
ptum definiendum proponitur.

Sustinet Archipræsbyter peculiarem uniuscujusque Loci con-
suetudinem hac in re spectandam esse, & ad restaura-
tionem Domus Archipræsbyteralis eos adigi debere, qui alias
hujusmodi onus subire consueverunt *Abbas in Cap. Quicun-
que 1. de Eccles. Ædific. num. 1., Lanfred. respons. Eccles. 32.
num. 13.* Ex nonnullis vero Testium depositionibus resul-
tare affirmat, Parochiam Ecclesiam Montis Castrilli a
Communitate semper fuisse restauratam; Si ergo ad Com-
munitatem spectat onus restorationis Ecclesiæ, ad eam
quoque spectare debere contendit restorationem domus
Archipræsbyteralis, quum ea pars sit, & Ecclesiæ mem-
brum, ita ut iij teneantur domum restaurare, quibus onus
reparandi Ecclesiam incumbit *Barbos. de Paroch. Cap. 13.
num 12.*

Addit Beneficium Archipræsbyterale, ne congruam quidem
pro Archipræsbytero præbere, nam deductis expensis, illius

lius reditus vix ad scuta 30. pertingunt. Hinc locum in præsenti casu habere non posse dicit decretum Concilii Tridentini Sess. 21. Cap. 7. de Reform., quod Ecclesiarum collabentium restauraciones ex Parochia reditibus primario fieri præcipit, immò ex ipsa Concilii dispositione onus hujusmodi in Communitatem, & Populum refundere co-natur, quibus, deficientibus Parochia reditibus, iniunctum legitur, Abbas conf. 70. part. 1. num. 2., Lambertin. de jure patr. art. 2. quæst. 7., Barbos. de Paroch. cap. 13. n. 6.

Communitas, & a Contributione dissentientes licet pluries moniti jura sua haec tenus deducere neglexerunt. Episcopus, qui exposita confirmat, his verbis concludit = *Id unum reliquum esse judico, quoniam EE. VV. iubent me animè mei Sententiam proferre, ut suprema, qua ipsæ pollent auctoritate, aut Commune, aut singulos Castris, & Pareciæ Montis Castrilli adigendos, compellendosque decernant, & jubeant ad Parochialem, de qua sermo est, domum reficiendam, reparandumque.*

Sedulo curandum est, ut Parochiales Ecclesiæ vel temporum injuria, vel vetustate collabentes summa cura, ac diligen-tia reficiantur. Alexander III. in Cap. 4. de Eccles. ædis. vel repar. sic respondit Episcopo Lexovien. = *De iis, qui Parochiales Ecclesiæ habent duxiimus respondendum, quod ad reparationem, & institutionem Ecclesiarum cogi debent, cum opus fuerit, de bonis, quæ sunt ipsius Ecclesiæ, si eis superfunt conservere, ut eorum exemplo cæteri invitentur. Coharet Concilium Tridentinum. Sess. 21. cap. 7. de Reformat., ubi ulterius etiam progreditur ad eos omnes iudicandos, qui in defectum Parochialium redituum restorationis onus subire debeant, dum statuit Parochiales Ecclesiæ etiamsi Jurispatronatus sint, ita collapsas refici, & restaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuscumque ad easdem Ecclesiæ quomodolibet pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes oranes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiæ provenientes percipiunt, aut in illorum defectum Parochianos omnibus remedii opportunitis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota.*

Ex hac Concilii Tridentini dispositione nonnullos veluti gradus Doctores constitunt, quos latè enumerat S. M. Benedictus XIV. Inst. 100. per tot. Præcipue verò animad-vertit num. 11., quod si vetus, ac certa consuetudo afferatur, ob quam privati aliqui Cives expensas facere cogantur, tunc ea consuetudo vim legis habere, ac retinere debet. Hinc in præsenti casu ponderandum, an probetur consuetudo, ex qua resultare asseritur Communitatem, & Homines Oppidi Montis Castrilli expensis pro Ecclesiæ restauratione suc-cubuisse.

Quæ autem de Ecclesiarum reparationibus statuta sunt, mi-litant etiam quoad Domos Parochiales, quæ earundem Ecclesiarum tanquam pars, ac membrum habentur. Pi-ringb.

ringb. lib.3. jur. Can. tit.48. num.16., Barbos. de Paroclis cap 13. num.12., qui ita decisum fuisse afferit ab hac S. Congregatione . Videndum tamen , an reditus Archipræsbyterales suppetant , ut ad juris tramites definiri valeat .

An, & ad quem spectet reparatio Domus Archipresbyteralis in casu &c.

*Sess.25. cap.4.
de Reformatio-*

A QUEN. REDUCTIONIS. In Ecclesia Beatae Virginis Dolorum, quam in Burgo Majori Civitatis Aquensis ære proprio ædificaverat bo. mem. Carolus Antonius Gozarus ejusdem Civitatis olim Episcopus , Beneficium instituit anno 1720. , cum onere Missæ quotidianæ a Beneficiato per se ipsum celebranda , addita insuper eidem obligatione Sacramentales Fidelium Confessiones designatis diebus excipiendi . Dotem Beneficii constituit in censu duplarum hispanicarum 250: , ex quibus annua scuta quindecim retrahebantur : Deindeque alium censem assignavit duplarum 50. , annuique reditus duplarum trium , quas erogari voluit in emundationem linteaminum , Sacrarumque suppellestilium sarcitionem , nec non in expensas hostiarum & vini , quæ omnia Sacerdotibus etiam in eadem Ecclesia celebrantibus subministranda mandavit .

Hodiernus Beneficii Posse s'or Guidus Gaiti onerum reductione ob reditum decrementum implorata , petiit , ut firmis remanentibus aliis oneribus , Missarum numerus imminueretur . Verum proposito in Congregatione diei 27. Junii præteriti dubio = *An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.* = Eminentissimi PP. rescripsierunt = *Deleto onere audiendi Confessiones non esse locum reductioni Missæ quotidiane* = Non aptè sibi hoc modo consultum putat Beneficiatus ; Quare iterum petit Missarum reductionem , earumque numerum juxta rationem taxæ perpetuæ implorat præfinendum .

Quoties enim pium aliquod legatum fuit taxativer relictum , sustinet , locum esse onerum reductioni , si reditus deficiant . Claram verò esse dicit dispositionem Episcopi Gozzani , nam duplas 250. pro Beneficii dote assignavit , ex quibus annuæ duplae 15. retrahebantur : Patere autem ex ipsius met Episcopi testimonio easdem nunc reddere duplas decem dumtaxat , proindeque denegandam non esse reductionem , cui eadem de causa annuit S. Congregatio , in Ravennaten . Applicationis Missarum 27. Julii 1737. , & in Firmata Officiatura 29. Augusti 1761. , eamque ita elargiendam , ut emolumento taxæ perpetuæ in futurum respondeat , habita etiam ratione oneris residendi in loco , Missamque in certa Ecclesia , & in designato Altari celebrandi , quorum causa pinguis emolumenntum solet assignari Pasqualig. de Sacrif. Missæ tom.2. quest.3. num.2. , & seq. Maxime quia alias

alias imminet periculum diuturnæ beneficij vacationis, quo casu Missarum eleemosinam ad ratam taxæ perpetuae S. Congregatio præfinivit in Mediolanæ. Reducionis Missarum 9. Aprilis 1718., & in Syracusana Missarum 10. Martii 1719.

Non difficitur Orator in reducendis oneribus, alia potius onera, quam Missarum numerum imminui debere; verum animadvertisit, in praesenti casu onus excipiendi designatis diebus Fidelium confessiones bonum publicum, & publicam utilitatem respicere, atque idecirco sustinet, omnium onerum reductionem proportionabiliter fieri oportere *Pafarin. de stat. homin. tom. 2. qzest. 183. num. 1101.* Prasertim quia ablato oneri audiendi confessiones, non satis consultit Beneficiato, cum beneficii redditus vix attingant scuta 33. 25., quæ adimplemento oneris Missæ quotidianæ, non sufficiunt, etiamsi emolumumentum juxta eleemosinam manualem calculetur.

Demum observat habendam quoque esse rationem de expensis pro vino, hostia, sacrificisque suppliectilibus, quæ omnia Sacerdotibus in Ecclesia S. Mariæ Gratiarum celebraturis Fundator subministrari voluit, pro quibus annua scuta 65. requiruntur. Affirmat autem ex capitali ad id assignato scuta tantum 6. 65. singulis annis retrahi.

Duo censuum Capitalia reliquit Episcopus Gozzanus: Alterum scilicet duplarum 250., quarum redditus assignavit Sacerdoti, qui Missam quotidie celebraret, & Sacramentales Fidelium confessiones designatis diebus exciperet: Alterum duplarum 50., earumque fructus inservire jussit pro emundatione linteaminum, sacrarumque suppliectilibus, nec non pro expensis vini, & hostiæ, quæ unicuique Sacerdoti subministrari præcepit. Quum ex primo Capitali scuta tantum 33. 25. modo retrahantur; ejus summa tenuitas effecit, ut decerneretur deletio oneris audiendi confessiones. Videndum tamen an sit locus reductioni oneris Missæ quotidianæ, & an eleemosina ad rationem manualis præfiri debeat, seu juxta taxam perpetuam a Beneficiato exoptatam, quam Episcopus testatur in obulis duodecim cum dimidio pro Aquensi Diæcesi esse constitutam.

Alterum vero Capitale duplarum 50. fructum reddit scutorum 6. 75.: Hinc quatenus hæc summa par non sit expensis emundationis linteaminum, sacrarumque suppliectilibus manutentioni, ac parandis præterea vino, cera, & hostia, hoc in casu decernere oportebit, an quidquam detrahendum sit ex fructibus alterius Capitalis pro Missarum celebratione destinatis. In folio diei 30. elapsi Mensis Maii plura hac de re adnotata sunt, quæ animadversione digna videntur: Quare non dedignentur Eminentissimi PP. illud resumere, ut definiant.

An, & quomodo sit standum, vel recedendum a decisio in causa ſic.

Tom. XLI.

Sext. 22. cap. 6.
de Reform.

CIVITATIS CASTELLANÆ . COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. Antonius Forlani, & Anna Maria conjuges, una cum Canonico Felice, & Maria Bernardina Forlani jam usque ab anno 1746. conjunctim testamenti tabulas obsignarunt clausas, & sigillatas, ac nonnisi post omnium obitum aperiendas. In his demandata in primis unius Canonicatus erectione in Cathedrali Ecclesia Civitatis Castellanæ ex certis designatis bonis, cum onere unius Missæ quotidianaæ in Altari S. Josephi celebrandæ, heredem ex esse instituerunt Mariam Franciscam Forlani filiam, & respectivæ neptem jam Monialem professam in Cenobio Sanctæ Mariæ Gratiarum Civitatis Castellanæ, ubi institutum S. Claræ profitetur, adhoc ut hujus institutionis medio commodius in Monasterio vita communis induci posset, addita lege, ut haud introducta intra decennium vita comuni, hereditas devolveretur ad Sacrum Montem Pietatis ejusdem Civitatis.

Sub hac dispositione deceaserunt *Canonicus Felix, & Maria Bernardina*, sed superstites conjuges *Antonius, & Anna Maria* anno 1752. novas tabulas exararunt, in quibus loco Canonicatus erigendi demandarunt erectionem Cappellaniæ, seu pii legati cum onere Missæ quotidianaæ in codem Altari S. Josephi celebrandæ, & heredem instituerunt *un nuovo Monasterio da erigersi per dodici Monache Coriste con due Converse sotto la stessa regola di S. Chiara &c.* acciò in questo nuovo Monasterio possino passare la suddetta nostra Carissima Figlia, Suor Maria Minima Anastasi con la Conversa Suor Maria Pacifica secondo il loro desiderio, ed altre buone Zitelle, che ue faranno istanza.

Defuncto vero *Antonio Viro* supestes Coniux *Anna Maria* prævidens relicta bona imparia esse ad Canonicatus, & novi Monasterii erectionem, condidit clausos Codicillos anno 1754. in quibus confirmando heredem Sanctimonialem filiam, hanc oneravit annua præstatione scut. 30. favore Josephi Menicocci, hujusque filiorum, nec non jure legati reliquit unam domunculam Margaritæ Speranza famulæ, ac tandem iussit ut ex propriis pecuniis scuta 30. consignarentur Canonico, Antonio Lepore, & totidem alia Sacerdoti Marco Cefari Valentini pro Misis in dicto Altari S. Josephi celebrandis, & residua pecunia in elemosinas beneficio pauperum Civitatis distribuerentur.

Apertæ sunt hæ omnes dispositiones die 11. Febr. anni 1768. At cum interim anno 1759. introducta Episcopi auctoritate vita communii in dicto Cenobio impares essent hujus redditus ad Monialium alimoniam, res eo deducta est, ut non tam Monasticæ Dotes consumptæ fuerint, sed etiam Cenobium gravi ere alieno gravatum remanserit. Unicum tot erumnis remedium petebatur ab aquisitione dictarum hereditatum, at apertis dictis clausis dispositionibus inter se etiam contrariis, hereditates maxime gravatas agnoverunt tum Canonicatus erectione, tum novi Me-

Monasterii fundatione, tum aliis legatis ab Anna Maria reliquis, ita ut hisce omnibus demptis desit necessarium subdium ad communem Monasticam vitam ducendam.

Qua de re Sanctissimo preces dederunt pro commutatione voluntatum, tam quoad Canoniciatus erectionem, quam quoad novi Monasterii fundationem. Sed cum interim auctorante Episcopo de consensu Capituli, aliorumque interesse habentium conventio inita sit erigendi Canoniciatum ex certis bonis annui redditus scut. 60. circiter, nunc ideo Moniales preces renovant pro commutatione quoad novi Monasterii fundationem, & pro approbatione folii conventionis circa Canoniciatus erectionem initæ, adiecta tamen conditione, ut Canonicus pro tempore teneatur unam saltem in hebdomada Missam in Ecclesia Monasterii celebrare.

Inquiunt, eam omnium dispositionum fuisse causam finalē, ut communis vita a Monialibus servari posset. Ita expressum fuisse in tabulis anni 1746. & 1752. semel ac proinde in hodierno Monasterio S. Mariæ Gratiarum jam usque ab anno 1759. communis vita introducta fuit, atque hec adhuc in præsens servatur, jam satis impletam esse finalē dispositionum causam, Testatorumque voluntatem. Impleta proinde causa, habitoque effectu a Testatoribus volito non amplius curandum esse de modo ab ipsis prescripto, sed integrā hereditatem, deptis bonis Canoniciatu assignatis, impletisque legatis, Monasterio esse addicenda leg. 35. ff. de leg. 3., & Rot. d. c. i. 107. num. 7. Tom. 1. Nuperr.

Fortius quia novi Monasterii erectio execui nullomodo potest. Reditus siquidem hereditatum, demptis creditis difficilis exactio, bonis Canoniciatu assignatis, impletisque legatis, adeo tenues, exiguoisque esse ajunt, ut longe defint ad novi Monasterii constructionem, Monialiumque sustentationem. Necessitatem ergo urgere, ut potius hodierno Monasterio addicantur, semel ac causa finalis, voluntusque effectus impletur, ne alias undique inanes tot reddantur dispositiones, & effectu vacuae. Potissimum quia cum Monasterium jam ingenti ære alieno gravatum sit, nihil justitia, aquitati, ac piæ Testatorum voluntati magis consonum est, quam ut hoc saltem medio voluntaria vita communis impleteatur, & executioni demandetur, ne alias hoc etiam Monasterium ex causa reddituum tenuitatis claudi. & ipsum, vel suspendi d ebeat.

Postulant item, ut ad conciliandas varias Testatorum dispositiones approbetur inita conventio circa Canoniciatus erectionem. Advertunt eam editam fuisse consentientibus omnibus interesse habentibus, & auctorante Episcopo, ut meliori, quo possit, modo Testatorum voluntas exqueretur. Optant tamen ut Canonicō pro tempore onus injungatur unam saltem Missam singulis hebdomadis.

celebrandi in Ecclesia Monasterii ad excitandam in Monialibus Benefactorum memoriam.

Episcopus omnibus perpensis in hæc verba concludit = cum in dicto Monasterio jam ante obitum Anna Maria perfectissima vita communis ab omnibus nominatis Testatoribus præcipue contemplata, ardentique animo concupita reperiatur inducta, ad hoc ut eadem vita commodius, & firmius futuris etiam temporibus in eodem Monasterio assertari valeat, videtur mihi Moniales Oratrices à Sanctissimo D. N. exaudiri posse cum petita applicatione talium bonorum ad Cap. Antonium spectantium favore Monasterii, ut in precibus supplicetur.

Certa forma, ac modo ab aliquo præscriptis, ut sua voluntas executionem habeat, dum queritur, an descriptus modus, vel forma per aliud simile impleri valeat, distinguunt communiter Doctores inter formam, quam substantialis dicunt, & effectualis. Si substantialis sit nequit aliter quam scriptum est adimpleri Altogr conf. 46. n. 21. Rot. in Romana Immisi. 20 Februarii 1736. §. itaque coram clar. mem. Card. Calcagnino. Si vero effectualis, potest, dummodo idem sequatur effectus Palm. Nep. alleg. 342. num. 12., Card. de Luc. de Fideic. disc. 45. num. 4., & Rot. in Romana, seù Forolivien. Fideicommissi 20. Maii 1720. §. Cum autem coram Foscari.

Explicant autem eam esse substantialis, quando Testator speciali ex causa illam elegit Bilduc. ad Ramon. conf. 28. n. 9., De Comit. de Fideicom. decis. 16. n. 31., & 32. vel precise, ac circumscriptis verbis illam servari jussit Rot. decis. 67. n. 4. par. 19. Recen. & in Verulana Successionis 12. Febr. 1748. §. Hic autem coram de Vais. Appellant vero effectualis, quæ ideo a Testatore apposita est, ut quomodocumque sequatur effectus, quem voluit, non alienus videatur, si ad eundem effectum assequendum quid simile subjiciatur leg. Mullier. 22. ff. ad Senat. Consult. Trebell., leg. Si ita esset 15. ff. quand. dies legat., & leg. cum controversia §. ult. ff. mandat.

In Testamento anni 1752. demandata fuit novi Monasterii constructio ad obtemperandum voluntati pia filiæ di servire a Dio con maggior perfezione con perfetta vita commune. Hæc autem vita communis jam usque ab anno 1759. servatur in Monasterio, in quo Moniales actu degunt. Ait Jurisconsultus in leg. pecuniam ff. de oper. publ., ibi = Pecuniam, quæ in opera nova legata est, potius in tutelam eorum operum, quæ sunt, convertendam, quam ad incobandum opus erogandam D. Pins rescripsit. Hinc recepti juris est, legatum factum pro construendo Monasterio, & recipiendis in eo Monialibus, consequi posse a Monasterio jam alterius expensis extracto, & idoneo ad recipiendum Moniales, prout a Testatore dispositam fuit Mares. consult. 522. per tot., de Comit. de Fideic. decis. 15. n. m. 44.

Decernant itaque Eñi Patres

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis in casu &c.

Dic

221

Die Sabbathi 19. Decembris 1772. in Pa-
lacio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilii, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacrae Congrega-
tionis de jure resolvenda.

Quinque in præsenti folio adnotatae sunt Causæ, quæ
EE. VV. sapienti judicio definiendæ proponuntur. Re-
liquæ, quæ in præcedenti Congregatione indecise su-
perfuerunt, habentur ex folio diei 21. elapsi Novembris,
pro cuius reassumptione exorantur.

PADERBONEN. APPLICATIONIS.

- I. *An sit locus unioni, & applicationi hereditatis quondam Frau-*
cisci Georgii favore Seminarii Episcopalis Paderbonensis,
in casu &c. Et quatenus Negative
II. *An sit confirmanda donatio Jurispatronatus facta per Annam*
favore Henrici, in casu &c.

Sess. 22. cap. 6.,
& sess. 23. cap. 18
de Reformat.

Ad I. Negativè, & amplius. Ad II. Affirmativè, & amplius.

TUDERTINA RESTAURATIONIS DOMUS PARO-
CHIALIS.

- An, & ad quem spectet reparatio Domus Archipresbyteralis,*
in casu &c.

Sess. 21. cap. 7.
de Reform.

Spectare ad Communitem, & Homines.

AQUEN. REDUCTIONIS.

- An, & quomodo sit standum, vel recedendum a decisio, in ca-*
su &c.

Prævio recessu a decisio, esse locum reductioni Missarum
ad rationem perpetuæ, firmo remanente onere au-
diendi Confessiones, & erogandi fructus census du-
plarum so. in causam a Fundatore expressam.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

CIVITATIS CASELLANÆ COMMUTATIONIS
VOLUNTATIS.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis, in casu &c.

Consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis, juxta votum Episcopi, & folium conventionis sub conditione perseverandi in vita communis.

Sess. 25. cap. 9.
de Reform.

CASALEN. CONCORDIÆ. Sacerdos Marcus Antonius Morelli in postremo, quod condidit anno 1630. sua voluntatis clogio, erigendam mandavit Capellam sub invocatione S. Josephi in ejus propria Domo sita in Oppido Occimiani Casalen. Diœcesis, eamque congrue dotavit. Legem dedit, ut in ea Sacrum hebdomadarium perpetuo impleretur a duobus Capellaniis ex sua Domo, & Familia de Morellis. Edixit quoque, ut Capella esset = in perpetuo Juspatronato della mia Casa Morelli =. Deficiente vero persona Ecclesiastica ex dicta familia Morelli, in nominatione præferrentur descendentes a Jacobo Francisco, & Antonio Fratribus Caretto, hisque etiam defientibus nominandum jussit pauperiorem Sacerdotem dicti Oppidi Occimiani. Demum defecta familia Morelli Juspatronatus activum transtulit in PP. Oratorii S. Philippi Neri Casalen. Ad hujus dispositionis tristes anno 1631. Episcopus Casalen. injunctas Capellanias erexit sub titulo S. Josephi. Postea defecerunt masculi ex masculis familiæ de Morellis, duabus superstribus foemini agnatis, Testatoris proneptibus, Helena nimurum nupta Gabrieli Mutio, ex qua descendunt per medium aliarum foeminarum illi de Pavarantia, & illi de Boltris, nec non Francisca nupta Petro Francisco Ferraris. Post defectam lineam masculinam de Morellis quot fuerunt Capelliarum vacationes ab anno 1634. usque ad præsens, totidem graves lites exarserunt inter illos de Muziis, & de Pavarantia per medium foeminarum a familia Morelli provenientes, & inter descendentes a familia Caretto passivè vocatos, & PP. Oratorii Casalen., quibus defecta familia Morelli patronatus activus fuerat relietus. In his multiplicibus litibus non eadem semper data in Judicio fuit interpretatio Testamentariæ dispositionis modò enim unius, modò alterius vicit nominatio, & modò unius, modò alterius prævaluuit jus passivum. Idque unum in facto constat, quod ab anno 1632. familia de Pavarantia descendens a dicta Helena de Morellis jus passivum, & activum semper exercuit, & ut plurimum in judicio palam tulit.

Per obitum Cæfaris Pavarantia vacata anno 1765. altera ex dictis Capellaniis, illi de Pavarantia præsentarunt Carolum Franciscum Boltri ex foeminis de Morellis descendente,

tem, contra verò Patres Oratorii Casalen. nominarunt Anselmum Caretti de familia Jacobi Francisci Caretti a Testatore contemplati. Lite autem inter præsentatos contestata in Curia Casalen., vicit Carolus Franciscus Boltrius, sed devoluta in gradu appellationis Causa ad Curiam Metropolitanam Mediolanen, quum interea idem Boltrius obierit, & in ejus juribus a Sancta Sede subrogari obtinuerit Petrus Antonius Quarterius de cognatione de Morellis, post aliquam judicialem disputationem inter istum, & Carettum lis omnis transactio[n]e finem habuit, qua Quarterius liti renunciavit reservata sibi pensione scut. 11. sub Beneplacito Apostolico, quod obtinuit, & Capellaniæ possessionem assequutus fuit Caretus.

Perspicentes hinc illi de Pavarantia, aliique Descendentes a foeminis de Morellis, nec non alii descendentes a familia Caretti, & itidem Patres Oratorii S. Philippi Civitatis Casalen., in qualibet futura Cappellaniarum vacatione novas lites fore excitandas inter præsentatos in Capellanorum præjudicium, & Divini cultus detrimentum, consultijs duxerunt certam methodum futuris vacationibus solemnis transactio[n]e constituere, qua convenerunt, ut altera ex Capellaniis integra esse deberet de jurepatronatu tam activo, quam passivo Josephi Octavii de Pavarantia, ejusque descendantium masculorum, & foeminarum, cum lege tamen, ut deficiente[bus] patronis idoneis ex sua familia, nominare teneantur alios descendentes a foeminis Morelli, & in eorum quoque defectum nominarentur descendentes a Jacobo Caretti: Patronatus verò activus alterius Capellaniæ perpetuo spectaret ad Patres Oratorii cum onere nominandi unum de familia Caretti, & in hujus defectum aliquem ex familiis Pavarantia, Boltri, & Quarterii, Ac demum, ut deficiente idonea persona in descendantibus foeminarum Morelli, & familia Caretti, eligi deberet tam ab illis de Pavarantia, quam a Patribus Oratorii pauperior Sacerdos Oppidi Occimiani. Conventumque rursus fuit, ut ad Capellaniam primò vacaturam nominari deberet Canonicus Petrus Quarterius, & hic vice versa liberare teneatur Sacerdotem Anselmum Caretti ab onere annua pensionis scut. 11., quam vigore Literarum Apostolicarum actu persolvit.

Hæc est Transactionis substantia sub conditione obtinendi supremam S. Sedis approbationem celebratæ. Monitis verò ope affixionis Edictorum omnibus interesse habentibus, ne[m]o unus se opposuit: Quare modò Transigentes unanim voto ad ulteriores lites præcidendas, & ad certam methodum futuris vacationibus statuendam, illius approbationem, & confirmationem implorant.

Inquunt, arduam valde, & difficilem esse questionem, an defecta linea masculina familia Morelli, descendentes ab ipsius

ipius iœminis ad Juspatronatus activum, & passivum vocati sint. Hanc autem questionem jam spatio fere unius seculi actam, variisque sententiis illos modò admisso, modò rejectos fuisse. In hac itaque ambiguitate nihil consultius esse, quam controversias omnes compescere per transactionem, per quam præscripta certa methodo futuris vacationibus, aditus ulterioribus litibus præcludatur, quæ in grave Patronorum, & Præsentatorum præjudicium, nec non Divini cultus detrimentum usque adhuc exarserunt. Hinc cum in vim initæ transactionis questiones omnes absolvantur, certa methodo futuris vacationibus consulatur, diutinæ Capellaniarum vacationi occurratur, & singulorum vocatorum jura juxta Testatoris voluntatem præserventur, ambigendum non esse, quin inita transactio sit confirmationis robore munienda.

Reque vera omnes tam activè, quam passivè vocatos in eam convenire, & cuicunque liti tam pendent, quam future renunciare: servari prælationem descendantium ex familia Morelli, nec non aliorum de Caretto, & pauperioris Sacerdotis ex Oppido Occimiani: intacta tueri Sacra a Fundatore præscripta, nihilque ab ejusdem voluntate recedi: Nec obesse, quod unius Capellaniæ jaspatronatus ab alterius jurepatronatus dividatur. Id enim maximè dubium esse, an ii de Pavarantia uti descendentes ab Helena Morelli comprehensi sint inter vocatos prærelative ad Patres Oratorii. Nihil ideo consultius esse, quam ut ad dubietatem questionis compensandam, Patronatus unius ex duabus Capellaniis addicatur illis de Pavarantia, alterius vero Patribus Oratorii, ut sic juxta Transactionis indolem, aliquid hinc inde detur, ac remittatur.

Nec metuendum esse, ut in posterum aliqui prodire possint, qui tamquam ex propria persona vocati contra transactionem insurgere queant. Quum res enim sit de transactione summa bona fidc, justaque de causa, adhibitoque Jurisperitorum consilio inita, ex sui natura etiam successores proprio jure venientes afficit leg. Preces 12. Cod. de Transact., & accedente Beneplacito Apostolico non est, qui eam in discrimen amplius revocare possit Cap. Veniens de Transact., Rot. decisi. 189. part. 4. tom. I. num. 6., & dec. 582. n. 1. par. 18. Rec.

Episcopus Casalea. maximè dubitat, an Transaction finem litibus sit impositura. Ait = *Siquidem exurgent fortasse postcri a Transigentibus causam non habentes, ac jure proprio ad hujusmodi Patronatum venientes, contendentique, non posuisse ab anterioribus in sui præjudicium transfigi. Etenim non id solum actum est, quod pro facilitori Jurispatronatus exercitio persurnum, seu alternatim modo isti, modo illi, semper tamen de familia vocata præsenserent, sed admissi quoque sunt ii, ad quos non nisi ipsis deficientibus jaspatronatus erat transiturum.*

Transactions, quæ lites extirpant, favorem omnium legum

merentur leg. post rem ss. de re judic., leg. non minorem, & leg. Causas Cod. de Transact., & præsertim Sedis Apostolicae, cuius maximè interest, ut lites in dispendium Ecclesiarum, cultusque Divini providè exterminentur Corrad. in Prax. dispens. lib. 9. cap. 5 num. 40. Id tamen præcipue desideratur, ut eadē Transactionis justitia, & æquitatis consona sit, nullique lassionem afferat, ac præjudicium, ne sub prætextu Transactionis uni, vel alteri grave damnum inferatur.

Transactionis substantia hæc est, ut unius Capellaniæ Juspatronatus spectet ad illos de Pavarantia, alterius verò ad Patres Oratorii. At verò non tam illi de Pavarantia, quam illi de Boltris, & Quarteriis descendunt a fœminis familia Morelli, omnesque eodem jure potiuntur: Et nihilominus illi de Boltris, & Quarteriis nonnisi passiva vocatione in defectum personarum ex familia Caretti donantur. Ponderandum tamen quanti momenti sit, quod illi de Pavarantia fere a seculo jura sua semper in omnibus vaccinationibus deduxerint, & non semel, sed plures favorabiles sententias obinuerint.

Dignentur EE. PP. responsum dare

An si approbanda Transaction, in casu &c.

Dilata, & scribatur Episcopo juxtā mentem.

AUGUSTANÆ IRREGULARITATIS. Josephus Frank Presbyter Augustanæ Dioecesis. & Parochus Villæ Rohr supplicem Sanctissimo D. N. obtulit Libellum, in quo narravit, ex Chirurgi incuria, atque imperitia, ob subortam in sinistra manu inflammationem, illius digitos amississe, atque idcirco tanquam irregularem a Missæ celebratione debuisse abstinere. Supplicavit idcirco pro dispensatione, & facultate celebrandi ope digitorum argenteorum, quibus affabré elaboratis, atque ab Episcopo consecratis, possit omnes Missæ ritus, & cœremonias, ipsam quoque Hostię elevationem, & fractionem, absque ullo incommodo, periculo, aut dedecore peragere. Ut autem facilius dispensationem assequeretur, exposuit, Parochiam eff. valde tenuem, teneri matrem senem, & pauperrimam ex naturæ debito sustentare, neque hac miserrima tempestate subrogare posse Capellanum, qui ejus loco Missam celebet.

Remissæ fuerunt preces Sacra huic Congregationi, quæ Officiali Augustano commisit, ut factio coram Cœremoniarum Magistro experimento, referret, an in Oratore appareat deformitas, quæ scandalum generet in Populo, aut Divinis præstet impedimentum, præsertim quoad Augustissimæ Hostię fractionem. Advocatis itaque Pro-Vicario, & Vi-

Sess. 24. cap. 6.
de Reformat., &
Sess. 22. deeret.
de obser. & revis.
in celebr. Miss.

cesgerente Curiæ Episcopalis, nec non Coeremoniarum Magistro, aliisque Consiliariis, & Vicarius Aſſe Ioribus, Officialis Augustanus sinistram Oratoris manum diligenter inspexit, deprehenditque non tantum digitos (ut per errorem fuit in supplici Libello expressum) sed integrum volam Chirargi incuria, atque imperitia fuisse deperditam, & a brachio totaliter abscissam.

Cæterum retulit, sine ulla prorius deformitate, aut scandalo Missæ Sacrificium ita ab Oratore posse celebrari, ut ditorum, & manus defectus non advertatur ab adstantibus, nisi ab iis, quibus illorum deficientia aliundè cognita fuerit. Id autem ex eo contingere dixit, quia celeberrimus quidam Augustanæ Civitatis Artifex manum ex cupro, & argento vivæ manui simillimam elaboravit, & brachio mediis fascibus sub vestis manica conditis adeò accuratè aptavit, ut non artefacta, sed quasi viva, & vera manus appareat.

Addidit, pollicem, & primum digitum, seu indicem ex argento confectos, & in partibus interioribus, quibus Sacrosancta Hostia tangitur, auro purissimo esse obductas, atque in ipsius manus artefactæ cavitate latere spiras calybeas, quæ partim motione brachii, partim verò pressione minimi digiti, quem dicunt auricularem, modò pollicem, modò indicem, modò utrumque juxta Officii exigentiam movent; itaut spirarum intus latentium auxilio pollex, & index vel ab invicem recedant, vel mutuo se tangent, pro varietate Rituuum, qui in Missa peragi debent. Hinc fieri, ut Orator non solum possit ad initium Missæ utraque manu Missale aperire, sed etiam ante Offertorium utraque manu Calicem coopertum detegere, Patenam in altum elevare, cum ea Crucem super Altare efformare, Hostiam Sacram in illa ponere, Calicem tum ante infusionem Vini, tum post purificationem abstergere, & manu artefacta tenere, omniaque adamassim, quæ necessaria fuerint, adimplere.

Quo verò ad Augustissimæ Hostiæ elevationem, & fractiōnem, asseruit Officialis, utrumque una, atque altera manu sine ullo prorsus periculo, scandalo, aut deformitate ab Oratore perfici; ipsumque ope manus artefactæ Hostiam frangere, & Calicem elevare. Eadem quoque testatus est de aliis ritibus, & coeremoniis ad Missæ Sacrificium pertinentibus; Quare ita conclusit = Cæterum facile per se dijudicabunt EE. VV., non sine magno sumptuum impendio dictum Josephum Oratorum sub spe dispensationis Apostolice hanc sibi manum confici curasse. Et novum hoc artis mechanicæ prodigium, omnium, quotquot illud videre contigit, singulari admiratione exceptum, perenne, & convincens testimonium est ardentissimi illius zeli, & vehementissimi desiderii, quo Orator sæpedictus gratiam Apostolicam exoptat, & suspirat, qua-

& il-

¶ illum eo dignorem esse censeo, quo certius mihi constat, verissimum esse, eundem Oratorem esse Virum omnibus acceptum, qui sine omni minima sua culpa, & casu tam fortuito, quam infeliciter manum suam perdidit, ex toto, quo illam perdidit, tempore a celebri Missa abstinere debuit, & semper abstinuit, a tribus supra viginti annis zelosissimum in Vinea Domini Operarium, & Parochum in explendo suo munere semper indefessum extitisse, & etiam num suam Matrem Viduam pauperissimam, ex suis quavis exiguis Parochia redditibus sustentare, alium autem Presbyterum, qui oneri Missarum Parochialium satisfaciat, ob ipsam proventuaria pro Oratori, & Matris pauperimæ subsistence vix, ac ne vix quidem sufficientium tenuitatem alere, & pro iisdem Missis eleemosinam persolvere non posse; ut ita & Oratori personalia merita, & extrema quasi necessitas pro concepcione dispensationis Apostolicae in casu hoc prorsus particulari perorent.

Compertum est, irregularitatem ob defectum corporis ex veteri testamento desumi; habetur enim ex Levit. 21. vers. 18., & 19., quod Dominus sic ad Moysen loquutus est = Loquerere ad Aaron: *Homo de semine tuo per familias, qui habuerit maculam, non offeret panes Deo suo, nec accedat ad ministerium ejus, si cæcus fuerit, si claudus, si parvo, vel grandi, vel torto naso, si fratto pede, si naevu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetiginem in corpore, si herniosus &c.* = Hanc autem legem, una cum aliis veteris Testamenti, quæ Cœrimoniales dicebantur, desuisse constat, pluresque Authores ad antiquos Canonem provocantes, ex iis patere arbitrantur, persuasum fuisse Patribus, parum in electione Sacerdotum curandum de defectibus corporis, dummodo de bonis eligentium moribus, ac necessariis qualitatibus ad Sacerdotii functiones ritè obeundas constaret.

Qualiscumque tamen fuerit Ecclesiastice disciplinæ initium de irregularitate ob defectum corporis, satis liquet ex Summorum Pontificum responsis, hujusmodi defectum non absolute, & simpliciter constituere aliquem irregularem, sed solum quando defectus accidit ex culpa, vel quando talis sit, ut vel absolute defectuosum reddat inhabilem ad obeundas ministerii functiones, vel ratione defectus adsit periculum irreverentiae, aut scandali. Et re quidem vera in Cap. De Presbytero I. de corpore vitiatis, requisitus Alexander III., an Presbyter, qui in duello partem dñi amiserat, possit in suo Ordine ministrare, respondit = *Quod eum ipse non perdidérunt tantum de dñi, quin sine scandalo possit solemniter celebrare, satis potes post peractam pénitentiam cum eo misericorditer agere, & permettere ipsum in suo Ordine ministrare, licet ejus excessus gravis admodum extitisset.* Notanda sunt verba illa = *quin sine scandalo possit solemniter celebrare.*

Honorius item III. in Cap. Thomas eod. tit. sic respondit de Tom. XLI.

quodam Mouacho , cui barra quedam ferrea , quæ super dexteram ceciderat , pollicis ungulam ab eo avulserat = Mandamus , quatenus si a frangez dura Eucharistia in pollice ipso potens , & aliud Canonicum non obstat , propter deformitatem hujusmodi non dimittas , quin cum ad Ordinem promovetas Sacerdotis . Et tandem Eugenius Papa Cap. Presbyterum de Clerico agrotante , arcendum ab Altari censuit Presbyterum quemdam , cui duo digiti cum medietate palme fuerant a prædome abscessi , ea tamen addita ratione , quia nec securè propter debilitatem , nec sine scandalo propter deformitatem membra hoc fieri posse confidimus .

Ex his , aliisque Summorum Pontificum responsis inserunt Canonistæ ; juxta præsentem Ecclesiæ disciplinam , vitium , sive defectum corporis , qui sine culpa patientis accidit , non inducere irregularitatem , nisi talis fuerit defectus , ut vel simpliciter impedit Ordinum exercitium , vel deformitatem adhuc habeat , quæ functiones omnes securè , ac sine periculo , aut Populi offensione peragere non permittat . His innixus pro certo habet Sylvius tom. 5 oper. verb. Irregularitas , posse Episcopem ad Ordines admittere Clericum , multoque magis Religiosum , cui omnino erutus fuerit oculus sinister , ejusque loco appositus extiterit oculus aureus artificiosus , absque ullo Patientis incommodo , & tam aptè , ut nisi præcisè attentiatur , vix de artificio suspicari valeat , nec illa adsit notanda deformitas , aut incommodum , & sic unico oculo possit legere , quasi utroque frueretur .

Hæc itaque præ oculis habenda sunt in præsenti casu . Nulla sui culpa Josephus Frank digitos , & volam sinistræ manus amisit , prout patet ex relatione Officialis Augustani , ex qui etiam constat , ope manus artefactæ ita suppleri defectum , ut sine ulla deformitate , aut periculo , aut scandalo Ritus omnes a Rubrica præscriptos observare , & exequi valeat . Patet etiam ex eadem relatione , quæ urgeat causa , quæ utilitas dispensationis . His ergo omnibus pœnitis , Emi PP. decernent

An sit locus dispensationis , in casu &c.

Negativè .

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

PISAUREN. REINTEGRATIONIS , ET REDUCTIO-
NIS MISSARUM . Optavit Vincentius Lucatelli , ut
Sodalitium pii Suffragii erectum in Ecclesia Sancti Spiritus
Civitatis Pisauri propriam sibi Ecclesiam construeret . In
hanc rem relicto usufructu Aureliae Sorori , dictum Soda-
litum proprietarium hæredem scripsit in suis testamentariis
tabulis anno 1674. exaratis , injunctaque Bonorum
omnium venditione , mandavit , ut = il tutto si ri-
duca a Capitale , e per quella quantità , che occorrerà ,
des-

detta Compagnia sia tenuta a edificare una Chiesa annessa incorporata con quella di S. Spirito, con comprare le Case, che sono annessse alla forte, e spendere quanto occorrerà per tale edificio, e quando non si potesse fare per qualche grave impedimento, voglio, che faccino una Chiesa di nuovo, dove gli parerà sia luogo a proposito, e che quella sia la vera Chiesa del Suffragio delle Anime del Purgatorio, ed in quella trasportare l'Altare, che di presente si ritrova in S. Spirito.

Onus Sodalitio adjectum celebrationis unius Missæ quotidiane, nec non unius Anniversarii cum duodecim aliis Missis singulis annis peragendi, mandavitque eligi Capellatum cum congruo stipendio, qui Sacra adimpleret, Ecclesiam inserviret, & Fideliū Confessiones exciperet. Posterioribus vero Codicillis idem Testator, stipendum Capellani in annuis scutis 50. præfinivit, ejusque nominationem tribuit Bernardino Muccioli, ejusque Hæredibus, & Successoribus.

Nova constructa fuit Ecclesia cum impena scutorum 6297., & ex superextanti capitali fructus habebantur pares solvendo stipendio Capellani. Postea tamen accidit, ut bonis cesserit Pompejus Mazza debitor sortis census scut. 700., quæ Sodalitium amisit unacum fructibus, & expensis litis. Præterea ex quadam fidejussione per Testatorem interposita, Sodalitium adactum fuit ad solvenda scuta. 425. 50. Lucia Bertoni. Hinc autem factum est, ut distractis, defactisque in majori parte Capitalibus, Testatoris hæreditas redacta fuerit ad unicum prædium anni redditus scutorum 20.. Quamvis autem hæc summa impar esset pro Capellani stipendio, explendisque Anniversariis, nihilo minus Sodalitium de proprio supplevit quidquid implemento defecit.

Nuper vero Confratres ad occurendum Sodalitii augustiis preces Sanctissimo Domino Nostro exhibuerunt, petentes sibi fieri potestatem repetenda summæ in onerum impletum usque nunc ære proprio persolutæ, & hanc repetitionem assequendi super fructibus extantis prædii, vel saltem, ut decernatur onerum reductio ad ratam redditum. Ablegatis precibus ad Sacram Congregationem, demandata fuit firmatio status hæreditatis, quo tandem expleto, instant Confratres pro repetitione, aut saltem pro reductione.

Inquiunt ad I. Sodalitium Capitale census, una cum fructibus ob decoctionem debitoris amisisse; insuperque coactum fuisse Testatoris debitum, quod ignotum erat, persolve res ac præterea ab anno 1700. ob deficientiam redditum hæreditatis de proprio erogasse sc. 2160. pro adimplendis oneribus a Testatore prescriptis. Jure proinde eidem Sodalitio reintegrationem competere. Nec obesse qualitatem hæreditariam, quia hæreditatem adivit cum beneficio Inventarii, ejusque proinde jura cum juribus hæreditariis nunquam confusa

remansisse. Multoque minus ipsius culpæ tribui posse vel immodicam expensam in Ecclesiæ constructionem, vel Capitalium desperditionem; cum Ecclesia de novo extructa fuerit juxta Testatoris voluntatem, neque excessivam dici posse summam scut. 6297. in eam causam erogatam; nam in ea construenda tanta fuit Sodalium circumspetio in dispositione pecuniaæ hæreditatis, ut memorata summa satis non fuisset ad perficiendam fabricam, nisi Sodales ipsi pecunias suas, suaque operas contulissent. Capitalia vero absque ulla Sodalium culpa fuisse desperita vel ob debitorum casualem inopiam, vel ob dissolvendum æs alienum a Testatore contractum:

Incongruum autem non esse, ut reintegratio efflagitetur a Sodalitio, quod novæ Ecclesiæ constructionem a beneficio Testatore obtinuit, atque etiam onéra usque nunc adimplivit. Advertunt siquidem, Ecclesiæ fuisse constructam, ut Testatoris voluntati obtemperarent, qui designata Capitalia in præcisam fabricæ causam eroganda reliquit. Quantum pròindè æquum fuit, ut eadem Capitalia in fabricam erogarentur, tantundem iniquum esse, si deficientibus aliis bonis Testatoris, ad implementum onerum ære, proprio adigeretur Sodalitium, eique denegaretur repetitio pecuniarum, quæ in commodum, & utilitatem ipsius Testatoris hucusque impendit.

Ajunt ad II. Testatoris hæreditatem redactam modo esse ad unicum prædium anni redditus scut. 20. Sodalitium verò non esse hæredem simplicem, sed cum beneficio Inventarii, adeout nihil de proprio supplere teneatur. Observant præterea, dictum Sodalitium nulla bona possidere, & Confratrum oblationes, ac contributiones ita esse tenues, ut respectivis oneribus minimè sufficiant. Hinc non tam justam, quam necessariam causam urgere, ut onera a Testatore præscripta reducantur ad ratam fructuum prædii, habita etiam ratione ad onerum perpetuitatem.

Episcopus rejiciendam reintegrationem censet, dum inquit = *Si enim in Ecclesiæ edificatione sumptibus, & expensis Confraternitas ipsu excessit, hoc sibi debet imputare: In reliquis autem, si præstaciones mensuales in adimplemento Missarum, Legato a Testatore Lucatelli &c. relitto, impensa sunt, quid indè præjudicij Confraternitas sensit? Ex quoque præstaciones tamen in Missarum celebratione erant verteudæ = Concedendam verò putat reductionem juxta annum redditum scut. 20., quæ ex superextanti hæreditatis prædio retrahuntur. Quare his verbis suam aperit Sententiam = Ad transites igitur istius summae, ejusque anni redditus præfati Missarum oneris reductionem constituant censerem, habito tamen respectu ad perpetuitatem dicti oneris, & expensarum pro dicti Capitalis manutentione in dictarum Missarum numero præfiniendo, quas inter primū sanc locum obtinere deberet annuum præscriptum a Testatore Anniversarium, cum unius Missæ cantata de requiem, & duodecim letiarum celebratione =*

In Romana Missarum 31. Julii 1717., defectis in parte Capitalibus pro celebratione Missarum relictis, Religiosi Ordinis S. Augustini, ultra quantitatem fructuum Missas celebraverant, duo S. Congregationi proposita fuerunt dubia = I. An, & ad quem numerum sint reducenda Missae pro Victoria Blanco ne ab Oratoribus celebranda in casu &c. II. An, & quomodo sit locus suspensiori celebrationis Missarum, donec compensetur numerus Missarum excessivè celebratarum in casu &c. =, & rescriptum fuit = Ad I. Affirmative ad annuas Missas 165. augendas, vel minuendas in posterum juxta argumentum, vel diminutionem fructuum. Ad II. Affirmative.

Quæritur

- I. An, & in qua summa constet de credito Archiconfraternitatis Pii Suffragii Pisauri, ita ut sit locus reintegrationi super bonis hereditariis quondam Vincentii Lucatelli in casu &c.
Et quatenus Negativè.
- II. An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Dilata, & firmetur status citato Promotore Fiscali.

SARSINATEN. ERECTIONIS ORATORIJ. Constit. *Seß. 22. decret.*
tuerat Josephus Testa publicum construere Oratorium Di- *de observan., &*
vo Josepho a Cupertino dicatum in Villa Schiazzani duo- *evitan. in celebr.*
bus ferè milliariis distata a Parochiali Ecclesia Castri Ceu- *Miss.*
læ, ad quam ob viarum asperitatem hyberno præsentim
tempore pueri, ac senes accedere non valent, proindeque
Missæ Sacrificio diebus festis ut plurimum carent. Con-
venierat de erectione cum Episcopo, & Parocco, non-
nullis sub conditionibus, ac I. quidem, quod die Festo
Divi Josephi a Cupertino duæ, vel tres Missæ in Oratorio
celebrarentur. II. quod sollemnioribus quibusdam anni fe-
stivitatibus celebratio esset interdicta. III. quod aliis fe-
stis diebus nonnisi post Missam Parochiale, aliasque Sa-
cras Functiones celebratio permitteretur. IV. quod Sacer-
dotes iisdem festis celebrantes Christianam doctrinam edo-
cere, & actus Theologicarum virtutum alta voce recitare
tenerentur. V. quod nullæ fierent in eodem Oratorio fun-
ctiones, nisi Parochi consensus accederet. VI. quod Paro-
chus cogi non posset Sacramentales confessiones in eo exci-
pere, aut Missam celebrare, nisi necessitas id suaderet: Nec
similiter posset aut quæstuaris aut Sepulchrum construi, sine
Episcopi licentia. VII. tandem, quod præter Sacra indu-
menta, & suppellecia, detineretur ibidem vestis talaris,
juxta præscriptum Synodalium Constitutionum, ad quas in
reliquis relatio haberetur.

Omnia jam parata erant pro novi Oratorii constructione; Sed
nomine Zelatorum Castri Ceule supplices S. Congregationi
ob'atus fuit libellus, atque expositum, ejusdem Oratorii
ædificationem eo unicè directam esse, ut ex ea Josephus

Te-

Testa aucto Populi concursu lucrum faciat ope facilioris viuetualium venditionis : Contra vero id mali imminere , ut Incolæ Castræ Ceulæ propriam Parochialem Ecclesiam sint deserturi, eamque privaturi consuetis eleemosinis, & oblationibus, idque ipsum sit eventurum conterminis Parochiis Linarii, & Campiani : Illud insuper fieri posse , ut augentur ludentium , & bibentium numerus , atque etiam eadem Communitates Linarii, & Campiani proventus vel non vendere, vel non nisi, quam vili pretio vendere poterunt. Hinc supplices Zelatores rogarunt , ut publici Oratorii fabrica interdiceretur, cum posset Capitaneus Testa in propria Domo privatum Oratorium construere .

Post hæc acquieverunt Zelatores , & licet moniti , atque interpellati , nil unquam coram S. Congregatione deducere cogitarunt ; Quare Capitaneus Testa instat , ut novi publici Oratorii constructio permittatur, afferens , ex SS. Canorum dispositione , & hujusc S. Congregationis Sententia , id unum in hisce casibus observandum , ne alteri Ecclesiæ , præsertim Parochiali præjudicium inferatur, cum non semper pro constructione Oratorii requiratur necessitas, sed sola utilitas sufficiat Cap. *Quicumque* 44. *caus. 16. quest. 1.* Quin immò nec Parochio licere Oratorii constructioni resistere , nec ejus consensum requiri , dummodo illius jura illæsa remaneant Petr. *ad Constit. II. Paschalis II. a num. 17. tom. 1.* Sac. Congregatio Episcoporum , & Regularium in Januen. 15. Septembris 1692. , in Nucerina 12. Martii 1693. , & Sac. hæc Congregatio in Maceraten. 10. Maii 1687. in Theatina 29. Julii 1690. , & in Forolivien. 16. Januarii 1691.

Advertit, in præsenti casu Parochialia quæque jura intacta servari , & ideo consentire Parochum , cuius præjudicium , conditionibus ab Episcopo præscriptis opportunè arcetur : Intercedere etiam Episcopi consensum, atque urgere necessitatem, ut novum Oratorium construatur , cum Oratoris Domus duobus ferè milliariis distet a Castro Ceulæ, ejusque proindè Familiares diebus festis Missæ Sacrificio persæpè destituantur : Nec deesse utilitatem, cum per Oratorii constructionem Fidelium pietas , divinusque cultus augeatur , & facilius reddatur circumadiacentibus Populis præcepti Ecclesiastici implementum . Hac de causa consensum quoque præstitisse plures incolas Communitatum Linarii , Ceulæ , & Campiani , aditis testificationibus , in quibus sese affirmantes publici Reppresentantes , novum Oratorii opus commendarunt , atque probarunt ; insuperque nil unquam opposuisse declararunt .

Episcopus testatur Oratorem ex honesta Familia natum , Domum inhabitare, quæ duobus milliariis via admodum incomoda distat a Parochiali, atque idecirco evenisse , ut ii præsertim de Familia ab audiendo sacro diebus festis arcerentur . Addit, præscriptis ab eo conditionibus cuique præjudicio fore consultum; et si qui abusus in posterum unquam orientur,

opportuna non deerunt remedia, quibus cuique malo occur-
ratur; Maxime quia Communitas Ceulæ Menſæ Episcopalis
dominio subiecta. Quare his verbis concludit = *Etsi Oratorium*
nondum constructum fuerit, sed omnia sint parata, gratia tamen
sicut etiam D. Josephina Testi meo sensu exponere EE. VV. non
auderem.

Pium, ac religiosum est publica Orotoria construere. Horum
constructioni obſtſere de juris rigore non potest Parochus
quando ejus jura intacta permanent, quodſi contradicat, con-
ſensus ſuppleri debet *Rot. in Romana Oratoriis 13. Ianua-*
rīi 1698. §. Reliqui cor. Priolo. Præcavenda tamen mala, &
abuſus, qui oriri poſſent, & ſerio curandum, ne Populus
cathechis no, & verbi Dei prædicatione careat, neve in
Oratorio frequenter Sacramento adminiſtrentur, & Fideles
a Parochiali abſtrahantur, atque oblationes, piæque conſue-
tuſines paulatim minuantur: Illudque etiam adverten-
dum, ut jejunia, Festivitatis, Superiorum præcepta, & adio-
cta, proclamata, ac denunciationes publicentur.

Pluries tam in iſta S. Congregatione, quam in altera Episco-
porum, & Regularium actum est de constructione publici
Oratori. Non obſtantē Parochi oppositione eadem S. Con-
gregatio Episcoporum, & Regularium facultatem concesſit
adificandi novum Oratorium in Januen. 5. Septembris 1692.
ſalvis tamen juribus Parochialibus. Similiter in Nucerino
obſtiterat Parochus non ſolum ob timorem defiſtientia elec-
mosinarum, ſed etiam ne Populi frequentia imminueretur,
ac interponeretur diſcultas explicationi Cathechesis, Sa-
crisque ſupplicationibus. Quum tamen Episcopus in actu
Visitacionis facultatem impertitus fuſſet conſtruendi Ora-
torium, nonnullis adiectis conditionibus, & ſine præjudicio
jurium Parochialium, re delata ad eamdem S. Congregatio-
nem, die 12. Martii 1693. reſcriptum prodiit = *Serventur di-*
ſpoſita per Episcopum = Eademque fuit pro constructione Ora-
torii Sententia in Placentina Oratoriis 20. Maii 1697., licet
Parochus, & Episcopūs diſſentirent.

Sacra autem hæc Congregatio nulla de Parochi diſſensu habi-
ta ratione, liſtentiam adificandi Oratorium concesſit in Ma-
ceraten. 10. Maii 1687. cum obligatione congrua Dotis, & ſal-
vis juribus Parochialibus. Item in Theatina 29. Julii 1690.
quamvis Archiepiscopus diſſentiret, ne Villici propriam
Parochiam deſererent. Ac demum in Forolivien. 16. Ianua-
rii 1694., in qua Parochus ob proximitatem Ecclesiæ Pa-
rochialis contradixerat. Ex hiſ arguit Monacell. form. leg.
præf. tit. 6. form. 10. n. 15., despiciendum eſſe præjudicium
Parochiis obuenturum ex imminutione concursus, & elec-
mosinarum, cum ex præſcripto Concilii Tridentini ſeff. 24.
cap. 4. de Reform. hortandi quidem, non tamen cogendi ſint
Fideles ad Parochialem Ecclesiam diebus festis adeundam.

Ponderandum idcirco, an adiectis in præfenti caſu, acce-
ptisque conditionibus cuique præjudicio ſatis conſultum
- Tom. XLI. G g fues

fuerit ; & quanti facienda sit nonnullorum contradic^{tio}, cum Episcopi, & Parochi consensus accedat . Perpendenda etiam , quæ tradit Pax Jordan. elucubr. lib.7. tis.8. n.7.. quod scilicet permitti non debeat publici Oratorii constructio sine dote pro illius manutentione, & ornatu ; immo si absque dote constructum fuerit , cogendum Patronum, vel hæredes ad dotandum , & in subsidium Episcopum , qui facultatem erigendi Oratorium concessit .

Dijudicent ergo Emi PP.

Au, & quomodo sit locus constructioni publici Oratorii in Loco di Schiazzano in casu &c.

Non proposita cum altera .

*Sess. 21. cap. 3
de Reform.*

MONTIS FALISCI DISTRIBUTIONUM . Provisus a Sede Apostolica de Canonicatu in Cathedrali Ecclesia Montis Falisci Sacerdos Dominicus Jacopini, indultum die 25. Januarii labentis anni ab hac Sacra Congregatione obtinuit abessendi a residentia per duos menses , amissis tamen per id tempus distributionibus quotidianis . Cum tamen in eo Capitulo præter exigua quædam Anniversaria , nullæ sint quotidianæ distributiones , sed singulorum Canoniciatum redditus partim in Præbendarum fructibus consistant , partim verò in iis , qui de Massa grossa appellantur , quique habentur ad instar quotidianarum distributionum , & ab interessentibus dumtaxat acquiruntur , quæstio hinc inter ipsum , & reliquos de Capitulo orta est , num S. Congregationis rescriptum de emolumentis tantum Anniversiorum , an etiam de aliis , qui de Massa grossa dicuntur , intelligi debeat . Id ergo ab EE. VV. modo quæritur .

Sustinet Sacerdos Jacopini , ex lege S. Congregationis ipsum amisisse tantummodo emolumenta , quæ ob Anniversaria inter præsentes dividuntur , non autem illa de Massa grossa , quorum in pænam non interessentiae participes non sunt absentes ; idque probare nititur tum exemplo Ecclesiarum Urbis , ubi absentes vigore Indulti punctaturarum solutioni non subjiciuntur ; tum etiam quia supervacanea fuisse obtenta facultas , si adigeretur ad solutionem punctaturarum , nam eadem pæna plecteretur ac alii , qui voluntarie à Choro , Ecclesiæque servitio recedunt . Contendit præterea , juxta dispositionem Concilii Tridentini trium Mensium spatio a Choro abesse potuisse sine ulla emolumentorum jactura .

Contra verò Capitulares advertunt , in Cathedrali Montis Falisci , si exigua quædam Anniversiorum emolumenta excipiuntur , nullas adesse distributiones , quarum loco suffectos asserunt redditus Massæ grossæ , illosque ex interata consuetudine favore interessentium dimittere con-
sue-

suevisse quicunque vigore Indulti, sive ut studiis incumberet, sive ex alia qualibet honesta causa a Choro abfuerit. Perperamque obijci dispositionem Concilii Tridentini, cum quoad Ecclesiam Mortis Falisci Synodali lege cautum sit, ut servitium alternis hebdomadis dividatur.

Minimè verò prodefse aliarum Ecclesiarum exempla, quia unaquæque Ecclesia propriis regitur peculiaribus Statutis, quæ universalem legem non constituunt. Ac demum perperam opponi, quod inanis redderetur obtenta facultas, si Canonicus Jacopini punctaturis subijceretur: Respondent enim, per indultum provisum fuisse, ut idem Canonicus tuta conscientia ab Ecclesia servitio vacare posset.

Hæc sunt, quæ tum in supplici libello a Canonico Jacopini oblato, tum in foliis pro parte Capituli ab Episcopo transmissis, recensentur. Episcopus verò de statu questionis, ac de sua Sententia requisitus, refert, Punctaturas haberi loco distributionum quotidianarum, quæ nullæ quidem in eadem Ecclesia sunt, cum omnis reditus partim in singularum Præbendarum fructibus consistat, & partim in iis, qui de Massa grossa solent appellari. Hanc ob rem qui præteritis temporibus Chori interessentia obstricti ab ista S. Congregatione licentiam absentie ad tempus petierunt, eamque sub consueta conditione amissis distributionibus quotidianis impetrarunt, non alio modo obtenta facultate usi sunt, quam se se Punctaturis subijciendo, quas ita persolverunt, ut nulla ratio, nec condonatio eis suffragari posuerit: Ex his infert, quod cum a Canonico Jacopini sit obtentia licentia, de qua agitur, sub condizione amissis distributionibus quotidianis, non debeat a punctaturis eximi, tanquam illis, quæ distributionum loco pro vetusto hujus Ecclesia Cathedralis usu, & praxi successerunt.

In aliis verò posterioribus litteris, quibus S. Congregatio nem certiore reddit de præfinitione termini ad jura deducendum facta Canonico Jacopini, enixe deprecatur, ut bujusmodi controversia, quæ saepius præteritis temporibus excitata fuit, decidatur, prout Sapientissimis Patribus æquam videbitur, ne novis in posterum detur occasio litibus.

Ut Ecclesiarum Ministri diligentius Chori servitio incumbentes, Concilium Tridentinum *sess. 21. cap. 3. de Riformat.* hæc statuit = In Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nulla sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut vero similiter negligantur, tertiam partem frumentum, & quorumcumque proventuum, & obventionum tam Dignitatum, quam Canonicatum, Personatum, Portionum, & Officiorum separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter Dignitates obtinentes, & cæteris divinis interessentes, proportionabiliter . . . dividantur. Hujusmodi autem decreto Sancta Synodus non immutavit illarum Ecclesiarum consuetudinem, in quibus non residentes, seu non inservientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt.

Hinc in more positum est, ut quoties indultum abessendi aliqui

cui conceditur, vel causa studiorum, vel ad propria agenda negotia, adiicitur conditio amissionis quotidianarum distributionum, & absentes vigore istius Indulti, distributiones minimè lucrantur *Fagnan.* in Cap. Olim de verbor. signif. a num. 38. ad 40., *Barbos.* ad cap. 3. sess. 21. Concil. Trident. num. 8. Cum Franciscus Ciura Cathedralis Ecclesiae Tarentinae Canonicus, & Mensæ Episcopalis œconomus, ut nonnullis Archiepiscopi litibus in Civitate Neapolis inumberet, indultum abessendi obtinuerat, cum clausula = amissis distributionibus quotidianis = quæsitum fuit = *An* *Canonicus Franciscus Ciura pro tempore*, quo degit in Civitate Neapolis lucratus fuerit distributiones, & Massam grossam? Sacra Congregatio die 25. Januarii 1755. respondit = *Aſſirmative ad formam Indulti.*

In præsenti casu Canonicus Jacopini abessendi facultatem petiit, per trattenerſi in Roma per alcuſi ſuoſi affari, eamque cum memorata clausula amissionis distributionum obtinuit. Ponderanda ſerioſi sunt, quæ retulit Epifcopus de natura quotidianarum distributionum, ac emolumenterum Massæ groſſæ, & de conſuetudine in Cathedrali Montis Falisci vigente. Atque hæc quoad causam sufficerent.

Quoniam verò Canonicus Jacopini allegat diſpoſitionem Concilii Tridentini, cuius vigore triū mensium vacationem ſibi competere potuisse ſupponit, non videtur prætereundum, quid Concilium hac de re diſpoſuerit ſeff. 24. cap. 120. de Reform. En verba Concilii = *Præterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canoniciatus, Præbendas, aut Portiones, non liceat vigore cuiuslibet Statuti, aut conſuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abeffe; ſalvis nibilominus earum Eccleſiarum Conſtitutionibus, que longius ſervitii tempus requirunt.* Hinc Concilium permittit quidem triū mensium vacationem, quæ ab Eccleſiæ ſtatuto, aut conſuetudine introducta fuerit, non tamen diſponit, ut ad id tempus protrahatur, nec permittit, ut alia norma quis vacationis indulgentia frui poſſit, quam quæ fuerit lege Synodali præſcripta. Super hoc Concilii Tridentini decreto, obſervat *Fagnan.* in cap. Liceit de Præbendis num. 48., quod Statutum, vel conſuetudinem vacandi ad tres menses a contrario ſenſu præſervat Concilium Tridentinum &c. non autem indulget Canoniciſ omnium Eccleſiarum, ut tres menses abeffe poſſint, ut quidam incaute putarunt. Non enim procedit concedendo, ſed prohibendo &c. Et Canoniciſ, ut ſupra adſtrictiſ, poſtulantibus ex gratia vacationem triū mensium S. Congregatio meo tempore ſemper obnuit.

Itaque sapienti EE. VV. judicio definiendum proponitur.

An, & quæ distributiones quotidianæ debeantur Canonico Domino Jacopini in caſu &c.

INDEX CONCLUSIONUM,

*Quæ adnotatæ sunt in foliis Causarum
annii 1772.*

A

A Beduatio violenta Meretricis ex jure ci-
vili non reputatur raptus pag. 55. §. Ad-
mittit.

Reputatur tamen ex jure Canonico *Ibid.*
Absencia per quinquennium conceditur Ca-
nonicis , ut alios doceant , vel ut ipsi
scientiis instruantur pag. 191. §. *Præstat.*

Et hoc Indulso cœfuit S. Congregatio
gaudere Canonicum , qui in Scholis PP.
Societatis Jesu Mediolani Theologæ vaca-
verat pag. 192. §. *Cohæret.*

Ablentes Canonici causa studiorum revocandi
sunt ad residentiam , quoties Ecclesiæ ser-
vicium detrimentum patiatur *p. ead. §. Quod
autem.*

Absolutio a suspensione non conceditur ,
nisi emendatis causis pag. 4. §. *Infect.*

A juramento quando efflagitari possit ,
vel non pag. 37. §. *Sustinet.*

Administratores Locorum pitorum quoad redi-
ditionem rationis *Vid. Episcopus.*

Ad eam cogi possunt ab Episcopo si
aperte negligentes fuerint , etiam si Episcopus
in fundatione fuerit expresse exclu-
sus pag. 164. §. *Ceterum.*

An teneant deferre libros administra-
tionis ad aedes Episcopi *Vid. Episcopus, Libri.*
Aeris intemperies juxta Sententiam antiquo-
rum Auctorum justa censebatur causa non
residenti pag. 47. §. *Ante Concilium.*

Qui ramen Autores intelligendi sunt
de aeris corruptione *Ibid.*

Verum post Concilium Tridentinum ob-
servis asperitatem , atque inclemantium ,
conceditur quidem dispensatio a residentia ,
sed nequeunt Canonici pro libito discede-
re *Ibid.*

Et hanc dispensationem ad aliud men-
sem ultra tempus vacationis a Summo Pon-
tifice obtinuerunt Canonici Caurien. *Ibid.*

Eadem de causa tollerari potest , ut Ma-
tutinum non ab ortu solis , sed per horam
integrā post solis ortum incipiatur pag.
48. §. *Hoc autem.*

Aggressor injustus an possit occidi ad defen-
sionem Parentum , vel Amicorum pag. 56.
§. *Observat.*

Alienantes bona Beneficii pecuniam suspensi-
onis incurunt pag. 4. §. *Ad tertium.*
Alimenta a Testatore relicta augeri debent si
hereditatis redditus angeantur p. 100. §. *Ad I.*
Altaris , seu Capella manutentio incumbit
Ecclesia , etiam si jurepatronatus fuerit ,
quando ad sit legitima consuetudo pag. 121.
§. *Altera.*

Annus probationis . *Vid. Novitiatus.*
Appellatio . Ad appellandum adverfus bene-
ficii collationem potest Episcopus termi-
num præfigere , quo elapsa collatio præce-
denter facta sustinetur pag. 5. §. *Accedere.*
Arbitrium nominationis alicui relictum mi-
nus existimari debet , quam præsumpta Te-
statoris dilectio erga Confanguineas , &
Affines pag. 203. §. *Neque obici.*
Archivum ad servandas Scripturas adesse de-
bet in qualibet Ecclesia pag. 144. §. *Ad VII.*
denique.

Avi obligatio admitti nequit loco Patrimonii
pag. 4. §. *Inane.*

B

Beneficiorum affectio ad commodum , &
& utilitatem ordinata non est detorquen-
da in gravamen pag. 207. §. *Sufficiunt.*
Beneficia an , & quando extincto Patronatu
libera collationis evadant pag. 213. §. *Ad II.*
Eorum unio favore seminarii *Vid. Semi-
nariorum Unio.*

Eorum bona alienantes incurunt suspen-
sionem pag. 4. §. *Ad III.*

Hinc pecunia percepta ex retrovenditione
censum ad Beneficium pertinentium , sta-
tim debet investiri *Ibid.*

Alias Beneficiatus in suspensionem incidit
Ibid.

Beneficiatus , seu Capellanus æquiparatur
usufructuario pag. 121. §. *Altera.*

Qui proinde tenetur ad conservationem
bonorum , & ad manutentionem Altaris
Ibid.

Eaque subveniendum est ope reductio-
nis onerum , quando redditus sunt immi-
nuti pag. 126. §. *Beneficii.*

Beneplacitum Apostolicum non requiritur in
Transactioe , quæ non mutat substantiam
dis-

dispositionis, sed tantum praescribit modum magis tutum, ac faciliem exequutionis pag. 123. §. Nec obesse.

INDEX

Laicalis retineri nequit a Conjuratis, vel Feminis, quoties ex fundatione eligi debent Sacerdotes sive actu, sive habitu Ibid.

Quia tunc onera Missarum non censentur injuncta heredibus, sed Capellano ab ipsis eligando Ibid.

Si instituta fuerit per actum inter vivos, non licet heredibus implorare Ordinarii Autoritatem, ut Ecclesiastica reddatur pag. ead. §. Quæsto.

Sequus vero si instituta fuerit per actum ultime voluntatis, dummodo non resistat lex Fundationis Ibid., & pag. 198. §. Nec obesse, & pag. 199. §. At ubi.

Laicalis dici deber nisi conster de ejus erectione peracta auctoritate Ordinarii aut verè, aut saltē presumptivè pag. 184. §. Sed quæsto.

Licet si laicalis, nihilominus esse potest Ecclesiastica quoad personas nominandas, ita ut Laici incapaces sint illam retinendi pag. 185. §. Verum.

Idque declaravit Sacra Congregatio ibid., & seq.

In Ecclesiasticam convertitur Capellania laicalis si accedat expressa, vel tacita Ordinarii auctoritas pag. 199. §. Ambigi.

Id tamen intelligi debet de Capellania. Laicali per actum ultime voluntatis, non vero si instituta fuerit per actum inter vivos Ibid.

Et dummodo Fundatoris voluntas non resistat pag. ead. §. Resistente. Capellani æquiparant ususfructuariis pag. 121. §. Altera.

Et ideo tenentur ad manutencionem Altaris, & bonorum Capellaniae Ibid.

Militum ex Constitutione San. Mem. Benedicti XIV. non comitatim cum Parochis Locorum, sed privatim habent juri dictum pag. 54. §. Sustinent.

Idque congruit politice, & economicè moderandi exercitus rationi Ibid.

Immo juris etiam Canonici Sanctionibus, & Ecclesiæ discipline Ibid. Contrarium tamen asseritur pag. 57. §. Ad Alterum.

Capitulo jus est faciendi divisionem distributionem, factaque exequendi, dummodo Sacris Canonibus non adverteretur pag. 207. §. Sustinent.

Cathedralis Ecclesia si ad aliam Civitatem translata fuerit, an translata quoque censeatur jura omnium Capellaniatum pag. 78. §. Ponderandum.

Castrensis translata fuit ad Civitatem Aquipendii pag. 77. §. Verba.

In Causis matrimonialibus qui debeant esse Testes pag. 157. §. Defensor. Vid. etiam Testes.

Civilitas non acquiritur per solam materialē habitationem licet duram, nisi con-

C

C Anonicorum qualitates que sunt pag. 5. §. Ad III.

Canonice Cathedralium, & Collegiatarum an, & quæ præminentia competat supra Parochos aliatum Ecclesiarum pagin. 7. §. Excluso, pag. 10. §. Quo vero, & pag. 12. §. Super VI.

Canonici in Sacris constituti vocem activam, & passivam habent in actibus Capitulariis bus pag. 106. §. Ad III.

Posterioris erectionis excludi debent a participatione emolumendorum provenientium ex bonis acquisitis ante constitutionem eorum Massæ pag. 108. §. Hinc ad II.

Unusquisque tantum participare debet de una Massæ distributionum, quantum de sua Præbenda in eam contulerit pag. 109. §. Dubium.

Idque conforme est dispositioni Concilii Tridentini pag. ead. §. Prætermissa.

Abessi possunt per quinquennium, ut alios doceant, vel ut ipsi scientiis instruantur pag. 191. §. Præstat.

Et hisce de causis absentes distributiones lucrantur pag. 192. §. Coheret.

Jubilati possunt ab Episcopo, si opus fuerit, ad servitium revocari pagin. ead. §. Quod autem.

Et revocari etiam possunt absentes cum debita licentia, si Ecclesiæ servitium detrimentum patiarur Ibid.

Quoad vacationem trium mensium. Vid. Vacatio.

Capellania ex sui natura parum differt a legato pio pag. 182. §. Contendit.

Ut qualitate induat Ecclesiasticam requiritur Ordinarii auctoritas in erectione Ibid., & seq.

Si hæc defit, habetur pro simplici legato pio pag. ead. §. Nec obesse.

Etiamsi concurrat aliqua qualitas Beneficis conveniens Ibid.

Instituta per actum inter vivos dici non potest Ecclesiastica, nisi Ordinarii consenserit, & auctoritas accedat pag. 184. §. Nec ad eandem.

Si vero instituta sit per actum ultime voluntatis, sufficit Ordinarium non excludi, aliasque concurrere qualitates Ecclesiastitatis, ut Ecclesiastica censeatur. Ibid.

Probabilius pro Ecclesiastica habenda est, si Fundator fuerit Sacerdos, & si in primum Capellatum Sacerdotem elegerit Ibid.

Et si Ecclesiastica fuerit, retineri nequit in statu conjugali pag. ead. §. Arguit.

conjuncta sit cum animo ibidem perpetuo manendi pag. 64. §. *Certum,*
Clausula sine aliquibus prajudicio adjecta litteris Ap. stolicis erectionis Collegiate non comprehendit prajudicium, quod ex natura rei resultat pag. 7. §. *Neque.*

*Consecutudinibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium sublati, derogat cuicunque consuetudini etiam immemorabili pag. 160. §. *Perperam.**

*Amisit distributionibus quotidianis, quae in Indultis abeundi a Choro apponi solet, privat absentem distributionibus pag. 235. §. *Hinc in more.**

Irritans, indicat modum executionis pro forma constitutum pag. 207. §. *Neque obcy.*

Clericus suspensus incapax est assentiendi beneficia Ecclesiastica pag. 5. §. *Accedere.*

Quoad Irregularitatem. Vid. Irregularitas.

Collegiata non a Maisionariis constituitur, sed a Canonicis pag. 117. §. *Ex alia.*

Non comprehenditur sub denominazione Parochialis, nec subiicit iis dispositionibus, qua ad Parochiales referuntur pag. 6. §. *Nec obesse.*

Etiamsi Ecclesia fuerit aliquando simplex Parochialis, & nuper tantum in Collegiatam erecta Ibid.

In ea, deficiente prima, & unica Dignitate, Canonicis Seniori competit jus exercendi Sacras functiones pag. 7. §. *Ex alio.*

Prima illius Dignitas nulla electa Sepultura decedens in ipsa Collegiata tumulari debet pag. 8. §. *Addunt.*

Quoad deputationem Economi per mortem primæ Dignitatis curam Animarum habentis Vid. Economi deputatio.

Insignis comparatur Cathedrali pag. 9. §. *Demque.*

Et dignior est quacumque Ecclesia Parochiali Ibid.

Eiusque Canonici in functionibus, quibus interest universus Dioecesis Clerus praeceundit omnibus Parochis, aliisque Presbyteris Ibid.

Etiamsi Ecclesia prius quam in Collegiatam erigeretur locum cederet aliis Ecclesias pag. end. §. *Et hanc.*

Et etiamsi in Bulla Erectionis adiecta fuerit clausula sine alterius prajudicio Ibid.

Ejus eratio, & dotatio publicæ utilitatis causam præfesset pag. 91. §. *Erectionem.*

Et cedit in Suffragium Animæ Testatorum Ibid.

Hinc pro erigendis Collegiatis, constitutendis que Canonorum Præbendis concedi solet ultimarum voluntatum communitatio pag. end. §. *Hinc pro erigendis.*

S. M. Leo X. confirmav it electionem fratrem ab Episcopo Nuican o per unionem Beneficiorum Parochialium, & non Parochialium pag. ead. §. *Anno.*

Collegialitat is prærogativa nonnisi auctoritate Summi Pontificis concedi alicui Ecclesiæ potest pag. 74. §. *Ad hac autem.*

Commodi qui sentit, incommodum quoque sentiat necesse est pag. 120. §. *Ex unanimi.*

Communatio voluntatis Testatoris fieri nequit nisi ex iusta, & necessaria causa pag. 28. §. *Notum est.*

Non requiritur physica impossibilitas executionis, sed sufficit moralis pag. 208. §. *Ad II. dub.*

Facilius conceditur si fiat in melius, & cedat in maius bonum pag. 209. §. *Accidente.* Vid. Ultimarum voluntatum communitatio.

Non dicitur communitatio, quando servatur causa finalis dispositionis pag. 208. §. *Ad II. dub.*

Conditio restrictionem importat pag. 204. §. *Contra verò.*

Ea non impleta, cedi a Substituto nequit fideicommissum sub conditione, & in diem relictum pag. 70. §. *Super.*

De Fideicommisso tamen pacisci potest durante conditione Ibid. Vid. etiam Fideicommissum.

Si deficit conditio, cui alligata sit institutio Capellaniæ, non est amplius locus illius electioni pag. 69. §. *Presertim.*

Congrua Conciliaris scut. 100. tunc solum intacta præservanda est, quando agitur de gravando Parocco pensionibus pagin. 114. §. *Ex his.*

Non vero quando agitur de reparatione Ecclesiæ Parochialis Ibid.

In ea præfinienda perpendenda sunt circumstantia Loci, Beneficii, Onerum, & personæ Rectoris Ibid.

Et præsertim habenda est ratio pretiis alimentorum Ibid.

Tum etiam bonorum Patrimonialium Parochi pag. ead. §. *Hicse autem.*

Tenuitis, seu defectus non præsumuntur nisi perspicuis probationibus de monstretur pag. 113. §. *Ex alia parte.*

Conjugibus ante consummationem matrimonii spatiu duorum mensium a jure conceditur ad deliberandum de ingressu in Religionem pag. 136. §. *Jam alias.*

Et hujusmodi tempus computari debet a die præfinitionis termini a Judice factæ Ibid.

Confanguineas exteris præferre, docet Christiana dilectio pag. 203. §. *Idque.*

Et idcirco præferri debent ad subsidia dotalia, etiam ex præsumpta voluntate Testatoris Ibid.

Præsumptiva tamen dilectio aliquando pze.

præbet æquivocum argumentum . præser-
tim in prædictum aliarum Puellarum
pag. 17. §. Apertam.

Nec hujuscem dictionis præsumptio ex-
tendi potest ad Consanguineas remotissimas,
sed coerceri debet intra quartum gradum
jure civili computandum Ibid.
Consensus necessario requiritur ad validitatem
Professionis Vid. Professio .
Consuetudo ab iis concludenter probari de-
bet , qui illam allegant , & habent contra
se juris præsumptionem pag. 161. §. Cate-
rism.

Et si agatur de consuetudine negativa
probari nequit per negativam coarctatam
Ibid.

Sed eo saltet modo , quo omnis in con-
trarium possibilis excludatur Ibid.

Immemorabilis facit præsumere quem-
cumque meliorem titulum pag. 143. §. Ad-
dunt.

Centenaria , vel immemorabilis in-
cohari nequit , quoties in contrarium ad-
scetur irriterans pag. 160. §. Perpe-
ram .

Proximorum , & Comprovincialium Ec-
clesiarum in omni dubio est attendenda
pag. 7. §. Tandem .

Corporis defectus an , & quando irregulari-
tatem inducat. Vid. Irregularitas .

Conventionalis Missu . Vid. Missa Conven-
tionalis .

D

Decretum irritans inesse censetur cuiilibet
Capitulo Concilii Tridentini pag. 160.
§. Perperam .

Et impedit , ne centenaria , aut imme-
morabilis consuetudo incohari possit pa-
gin. ead. §. Perperam .

Defectus Corporis an , & quando irregula-
ritatem inducat Vid. Irregularitas .

Delegatus , qui ignorat suam delegationem ,
non agit nulliter pag. 158. §. Ceterum .

Depositionibus juratis , sed posterioribus mi-
nus aliquando deferendum est , quam prior-
ibus pag. 136. §. Defensor .

Descendencia cum adjunctione originis protra-
hi nequit ultra Patrem , & Avum pag. 15.
§. Deficientibus . Vid. etiam Origo .

Gradus descendentie coercendi sunt ne
Tertioris dispositio subvertatur pag. 15.
§. Addunt .

Vocatio descendantium coerceri non de-
bet , sed omnes in infinitum comprehen-
dit pag. 17. §. Perperam , & pag. 18. §. Ver-
bum .

Ideoque comprehendit etiam seminaris
per plures seminariorum gradus provenientes
Ibid.

Dictio altrimenti designat aliiquid a preceden-

ti dispositione diversum pag. 207. §. Neque
obici .

Dilectio erga consanguineos , & affines spe-
cifici potius debet , quam nominationis ar-
bitrium alicui relatum pag. 203. §. Neque
obici .

Dispensatio ad cautelam super irregularitate
dubia conceditur pag. 22. §. In Albinganen , & seq.
Dissensus a Professione Religiosa unde erua-
erit pag. 172. §. Ex triplici .

Distributiones quotidiana quomodo institui
debeant in Ecclesiis Cathedralibus , vel
Collegiatis pag. 235. §. Ut Ecclesiarum .

De his quislibet Capitularis participare
tantum debet , quantum de sua Præbenda
in Massam contulerit pag. 109. §. Du-
biuum .

Et id conforme est dispositioni Concilii
Tridentini pag. ead. §. Pretermissa .

Domicilium aliquo in loco non acquiriur ,
nisi adhuc animus ibidem permanendi pa-
gin. 53. §. Hisce premissis .

Et semel acquisitum non amittitur , nisi
constet illud derelictum fuisse , & novum
alibi acquisitum pag. 64. §. Certum .

Divisit in locis , ac Civitatibus acqui-
ri , & retineri potest pag. 64. §. Certum .

Domus Parochialis refici debet ab iis , qui hu-
iustus modi onus alias subire consueverunt
pag. 214. §. Subsistet .

Vel qui onus habent restaurandi Eccle-
siam Ibid.

Etenim Domus Parochialis habetur ve-
luti pars , & membrum Ecclesie pag. 215.
§. Que autem .

Dos congrua ut constituantur Puellis Testatoris
sanguine conjunctis , cumulari solent plu-
ra dotalia subsidia pag. 203. §. Neque
obici .

Dotalia subsidia ex verosimili Testatorum
voluntate augeri aliquando debent pag. 100.
§. Hac porro .

E

Eccllesia respuit rigorem novi oneris , quod
sit præter consuetudinem aliarum Eccle-
siarum pag. 207. §. Addit .

Eius decor augerut a Sacris functionibus ,
quibus alliciatur Populus ad interessendum
pag. ead. §. Inquit .

Parochialis reparati debet ex redditibus
ipius Ecclesie pag. 215. §. Sedulo .

Iisque deficientibus onus reparationis
incumbit Communici , & Populo pag. 214.
§. Addit .

Ex Concilio Tridentino nonnulli gradus
sunt observandi pag. 215. §. Sedulo .

Et in primis servanda est consuetudo
pag. ead. §. Ex hac .

Electio facta pendente lite non adversatur ju-
ris sanctionibus pag. 97. §. Negat .

Contrarium evincitur pag. ead. §. Pro parte.

Facta per suffragia incerta , dubia , & conditionata est irrita pag. 98. §. Hanc autem .

Facta per fortis repugnat sacris sanctio- nibus pag. 107. §. Accusant .

Prasertim quando electio , vel extractio fiat non vocatis , nec in urna positis iis , qui jus habent Ibid.

Eleemosyna Missarum pro oneribus perpetuis præfinita fuit a Concilio Romano in ratio ne ob. 20. pro qualibet Missa pag. 127. §. Mis- sarum .

Sacra tamen Congregatio tribuit Episco- pis facultatem reducendi onera Missarum ad rationem manualis Ibid.

Sed si Testatoris dispositio nondum fuerit exequitione mandata , eleemosyna con- titutur in ratione taxæ perpetuae pag. 124. §. Ceterum .

Alias manualis eleemosyna præfinitur Ibid.

Pinguor assignari solet in Missarum re- ductione , quando alia onera Beneficiato inhaerent pag. 216. §. Quoties .

Maxime si periculum immineat diurnæ Beneficii vacationis Ibid.

Emolumenta funeris debentur in premium , & mercedem laboris pro administratione Sacramentorum , & funere peracto pag. 7. §. Ex his .

Ante erectionem Massæ novorum Cano- nicatum , & Dignitarum non debentur Capitularibus posterioris erectionis pag. 108. §. Hinc ad II.

Episcopus potest præfinire terminum ad appellandum , quo elapsa nova collatio sustineatur pag. 5. §. accedere .

Nequit locis Sacris ea pro suo arbitrio admovere , quæ ipsiis de jure competunt pag. 81. §. nihil .

Hinc prohibere nequit , quominus in pu- blicis Oratoriis Missa celebretur diebus festis sollemniis Ibid.

Visitare potest quæcumque pia loca , eo- rumque administrationis rationem petere pag. 160. §. Hoc pramisso , & pag. 163. §. Con- ciliu , & seq.

Idque ex communi sententia locum ha- bet , etiam agatur de Locis piis absque auctoritate Ordinarii erectis Ibid.

Excipitur tamen casus , quo Episcopus in fundatione fuerit exclusus Ibid. , & pag. 163. §. Ei sequenti .

Quod quidem nullo modo præsumi po- test nisi expressis verbis exclusio adjecta legatur pag. ead. §. Fatur .

Alias contra Episcopum militare non po- test consuetudo , aut privilegium pag. ead. §. Perperam .

Quamvis constetudo sit centenaria , aut immemorabilis Ibid.

Si tamen administratores negligentes aperte fuerint , potest Episcopus non ob- stante exclusione redditionem rationis ab iis exposcere pag. 164. §. Ceterum .

Est enim executior piarum dispositio- num pag. 160. Fatur , & pag. 163. §. Con- cilium .

Barumque exequitionem curare debet , non obstante prohibitione Testatorum pag. ead. §. Monuit .

Debet suam Diocesem personaliter visi- tare , omniaque suis oculis intueri pag. 161. §. Quod II.

Verum libri , & scripturæ non debent ad fidem Episcopi deferri Ibid.

Idque conforme est iuri tum Casereo , tum Pontificio . Ibid.

Convenit tamen , ut in aliquo casu de- feratur pag. 162. §. Ad III.

Innuo aliquando possunt Administrato- res ad id cogi pag. 164. §. Denique .

Si injuste dissentia translatio Jurispa- tronatus , ejus dissentius suppleri debet a Superiori pag. 212. §. Ad II.

Eius auctoritas inrecedat oportet tam in erctione , quam in collatione Capellaniæ ut hæc tamquam Ecclesiastica habeatur pag. 182. §. Contendit . Vid. etiam Capel- lania .

Eidem Pontificalia exercenti , & Ordines conferenti in Cathedrali , vel in Ca- pella Episcopali subministrari a Canonice debent suppellestiles , & Sacra orna- menta pag. 94. §. In Terracina .

Ipse tamen providere debet de Sacris sup- pellestribus Sacrarium Ecclesie Ibid.

Eidem tanquam Apostolica Sedis Lega- to facultas competit immutandi leges fun- dationum , quæ divino cultui noxie com- periantur pag. 207. §. Inquit .

Erectio Ecclesie Collègiatæ . Vid. Collegia- tæ .

Exequitionis modus si sit ambiguus , indica- re nequit determinatam Testatoris volun- tam pag. 208. §. Idque .

Exequitor pro declaranda fundatione maxime attendi debet Ibid.

F

Facultas nunquam censetur nisi adempta , & alteri privative tributa , nisi expresse id fuerit declaratum pag. 57. §. Ad alteram .

Fideicommissum sub conditione relicum , ce- dii a Substituto non potest nisi postquam pu- tificata fuerit conditio pag. 70. §. Super .

De eo tamen pacisci permittitur , pen- dente adhuc conditione Ibid.

Et potest renunciari pro tempore , quo cœperit deberi Ibid.

Hinc renunciatio sustinetur , si iniqua-

condiciones adjectæ non fuerint, & iuramento munita emperatur *Ibid.*

Restitutione in casu obitus demandata non est locus, si gravatus cum liberis, aut Nepotibus decedet pag. 202. §. *Præmissit.*

Forma a Testatore prescripta, si substantialis sit, nequit aliter quam scriptum est adimpleri pag. 220. §. *Certa forma.*

Est autem substantialis, quando Testator speciali ex causa illam elegit pag. ead. §. *Explicant.*

Vel quando præcisæ, & circumscriptis verbis illam servari jussit *Ibid.*

Si vero forma sit effectualis potest aliter, quam scriptum est, adimpleri, dummodo idem sequatur effectus pag. ead. §. *Certa forma.*

Quando dicatur effectualis pag. ead. §. *Explicant.*

Fundationum piarum leges sunt inviolabiliter servanda pag. 105. *Ad I.*

Funeralia emolumenta. Vid. *Emolumenta.*

Funus Parochi defuncti spectat ad Parochium viciniorum juxta nonnullas Synodales Constitutiones pag. 6. §. *Idque.*

Ita tamen Constitutiones de Clericis tantum intelligi debent, non autem de Canonicis *Ibid.*

Hinc defuncto Parecho, qui simul sit prima Dignitas, jus peragendi funus competit Seniori Collegiatæ Canonico pag. 7. §. *Exclusio.*

In funeribus Parochianorum Canonis Cathedralis, & Collegiatæ præminentia competit supra Parochos defunctorum *Ibid.*

G

Gerundensis Ecclesiæ statuta quid præscribant quoad Canonicos Cathedralis pag. 38. §. *De Jubilationis natura.*

Gratia, & habilitatio supponit defectum juris pag. 17. §. *Sed contra.*

A Principe concessa, si exequitioni mandata fuerit, nequit amplius in discrimen revocari pag. 143. §. *Observans.*

H

Habitatio materialis quantumvis diuturna non sufficit ad civilitatem acquirendam, sed requiritur animus perpetuo permanendi pag. 64. §. *Ceterum.*

Habitus Religiosus dimissus censetur a Novitio, quamvis non statim illum deferat, & Nomum suum revertatur pag. 174. §. *Hinc scilicet.*

Dimissio non est unicus modus interrumpendi Novitatum *Ibid.*

Sed interrumpitur etiam per deliberatam voluntatem delocendi Religionem *Ibid.*, Vid. etiam *Novitius.*

Hæreditas obterata, & non acceptata haberi debet pro repudiata pag. 152. §. *Inquis,* & pag. ead. §. *Maxime.*

Hæredes non teneunt augere redditus immunitos legati taxativè relicti pag. 127. §. *Reducti.*

Si exequendo voluntatem Testatoris fundationem perficiunt, Patronatum jure acquirunt, etiamsi de proprio nihil concerant pag. 117. §. *Præterea.* Vid. etiam *Patronus.*

Nequeunt implorare auctoritatem Ordinarii, ut Capellania Ecclesiastica reddatur, si hæc instituta a Fundatore fuerit per actum inter vivos pag. 184. §. *Quæstio.*

Sequus si instituta fuerit per actum ultimæ voluntatis, dummodo lex Fundationis non resistat *Ibid.*

Homicidium ad sui defensionem, & cum moderamine inculpatæ tutelæ, reddit occisorum ab omni culpa, & pena immunem pag. 66. §. *Orator.*

Nec ullam inducit irregularitatem *Ibid.* Vid. etiam *Irregularitas.*

Ut ad propriam defensionem, & cum moderamine inculpatæ tutelæ commissum conferri possit, quid requiratur pag. 167. §. *Hinc.*

Injuri Aggressoris jure naturæ impunè committitur non solum ad Parentum, sed etiam ad Amicorum defensionem pag. 56. §. *Observat.*

Voluntarium qui committit, omni Ordine, & Beneficio Ecclesiastico privari perpetuo debet pag. 167. §. *Juxta.*

Si vero cum moderamine inculpatæ tutelæ commissum fuerit, committitur Loci Ordinario, qui causa cognita dispensare possit *Ibid.*

Si autem patratum fuerit in rixa, plura sunt obtervanda, antequam dispensatio concedatur *Ibid.*

Hinc juxta varias circumstantias Sacra Congregatio aliquando dispensationem concessit, aliquando etiam denegavit pag. ead. §. *Hinc est.*

I

Ignorantia contra Synodales Constitutiones nunquam præsumitur pag. 2. §. *Beneficio.*

Imminutus numeri Missarum quando fieri possit juxta taxam perpetuam pag. 126. §. *Habita.*

Impedimentum Raptus. Vid. *Raptus.* Impensæ pro cera, oleo, aliisque Ecclesiæ

C O N C L U S I O N U M .

243

servitio necessariis detrahenda sunt ex Prae-
benda Parochi pag. 143. §. *Quo verò.*
Incapacitas aliquius ad aliquid obtinendum
equiparatur illius non existentia pag. 204.
§. *Ex his.*

Incommodum sentire debet qui sentit commor-
dum pag. 120. §. *Unanimis.*

Indultum abscondi a Choto sub conditione
amissis quotidianis distributionibus , pri-
vat absentem distributionibus pag. 235.
§. *Hinc in more.*

Irregularitas ob defectum corporis ex veteri
testamento desumitur pag. 227. §. *Comper-
sum.*

Ex jure canonico defectus corporis non
inducit irregularitatem , nisi ex culpa ac-
ciderit , vel talis sit , ut aliquem inhabi-
lem reddit ad obeundas ministerii functiones ,
vel adit periculum irreverentia , &
scandali pag. ead. §. *Qualiscumque , &
seg.*

Non contrahitur ex colloquiis de al-
terius criminis cum Judge extrajudicialiter
factis ad suum honorem tuendum , & mo-
lestias Curia avertendas pag. 21. §. *Hinc.*

Immo neque ex querela judicialiter insti-
tuta animo tantum res suas defendendi .
Ibid.

Ex defectu lenitatis contrahitur procuran-
do alterius mortem aut verbis , aut facto ,
aut confilio pag. 22. §. *Irregularitas.*

Hinc irregulares evadunt Advocati , Acc-
usatores , & Testes contra Reum in cau-
sa criminali mortem inducent *Ibid.*

Item Scribae acta scribentes , quorum
vigore Reus ad ultimum supplicium damnat-
tur *Ibid.*

Etiam Clericus , ex cuius accusatione pa-
ra mortis Reus plectitur *Ibid.*

Vel qui confulit , ut honor tueatur san-
guine , unde sequatur occidio *Ibid.*

In dubio autem conceditur hac de causa
dispensatio ad cautelam pag. 21. §. *In alibi-
ganen.*

An contrahatur ex celebratione plurium
Misericordiarum eadem die , diversimode sentiunt
Auctores pag. 31. §. *An vero , & fin.*

Sacra tamen Congregatio irregulararem
declaravit Sacerdotem , qui ob lucrum bis
eadem die celebraverat pag. 32. §. *Quid-
quid .*

Contrahtur ex crimine publico , quod
juris infamiam fecumferat pag. 31. §. *Alii
vero .*

Non tamen contrahtur , nisi sit in jure
expresa pag. 21. §. *An vero .*

Hiuc non contrahtur ex homicidio pa-
trato cum moderamine inculpatae tutelæ
pag. 66. §. *Orator pag. 67. §. Porro , & pag. 166.
§. Afferit .*

Sequunt tamen si moderamen non fuerit
seruatum pag. ead. §. *Porro .*

Incurritur ex homicidio patrato ad ne-

cessariam defensionem Patris , Matris , aut
Sororis pag. ead. §. *Si tamen .*

Sed hujusmodi irregularitas est dispen-
sabilis *Ibid.*

Prout etiam si in bello justo contra Infi-
deles hostes ex necessitate quis occiderit ,
Ibid. Vid. etiam *Homicidium .*

Jubilations Indultum post continuum quadra-
ginta annorum servitium Ecclesie presta-
tum ex usu , & universalis consuetudine
conceditur pag. 34. §. *Ad I. , & pag. 38.
§. Ponderandum .*

Hujusmodi consuetudo est antiquissima ,
& a Summis Pontificibus approbata *Ibid.*

Est etiam summopere rationabilis *Ibid.*

Immo & Ecclesiæ magnopere utilis .
Ibid.

Et ideo quandoque fuit concessum non
obstante Capituli oppositione pag. 39. §. *Ce-
serum .*

Et quamvis exiguis superestet Canonis
corum numerus . *Ibid.*

Verum hujusmodi Indultum a juris di-
spositione deflectit pag. 37. §. *Sustinet .*
Iubilati possunt ab Episcopo , si opus fuerit ,
ad servitium revocari pag. 92. §. *Quod
autem .*

Juramento suppletorio locus est , quoties
semiplena adiungit probationes , nec in re ,
de qua agitur , magis concludentes ha-
beri possunt pag. 54. §. *Tandem .*

Exempla adducuntur juramenti suppleto-
rii . *Ibid.*

In causis tamen gravioribus non admitti-
tur pag. 58. §. *Denique .*

Multoque minus in causis matrimonia-
libus *Ibid.*

Nequando pares sunt utriusque partis
probationes , que invicem elisæ remaneant
Ibid.

Prius emissio magis interdum deferendu-
m est , quam posteriori pag. 136. §. *De-
fensor .*

Abiolutio a juramento quando efflagi-
tari possit pag. 37. §. *Sustinet .*

Juri suo quilibet potest renunciare , vel illo
non uti pag. 81. §. *Neque .*

Jurium præservatio in qualibet Principis con-
cessione præsumitur pag. 57. §. *Maxime .*

Jus conditionale , & eventuale remitti po-
test , & in aliud transferri etiam ante
conditionis purificationem pag. 59. §. *Ce-
terum .*

Ex passiva vocacione quæsitum ad sub-
sidia dotalia tolli nequit , ut admittantur
Puellaæ requisitas qualitates non habentes
pag. 204. §. *Itaque .*

Ius patronatus cessat deficientibus feminis ,
quas Testator taxative , & limitative ad
illud vocavit pag. 211. §. *Ad II.*

Extinguitur , quando expresse , vel ta-
cite illud coercuit ad personas nominatas
pag. 213. §. *Ad II.*

Transferri potest in aliud titulo donationis pag. 212. §. Ad II.
Et si Episcopus iniuste dissentiat, ejus consensus suppleri debet a Superiori Ibid.
Reliqua Vid. *Paronatus*.

L

Legata Missarum quibus de causis relinquantur pag. 46. §. Due.

Taxative & concepta dicuntur, quando Testator prius fundum pro illarum elemosina reliquit, deinde numerum praefivit pag. 25. §. Perpendendum.

Neque in illo casu haeres tenetur supplere quod deficit Ibid.

Admitti nequeunt in titulum Patrimonii Sacri pag. 3. §. Inane.

Præsertim si bona ab aliis administretur, qui Missarum elemosinam Capellano per solvere debent Ibid.

Relista pro novo opere construendo, applicari potius debent ad ea conservanda, quæ jam sunt, quam ad nova incohanda pag. 220. §. *In testamento*.

Quoad reductionem. Vid. *Reductio*.

Leges piarum fundationum sunt inviolabiliiter obseruanda pag. 105. §. *Ad I.*

Lex omnes afficit Ratum ac sicut promulgata pag. 2. §. *Beneficio*.

Libri, & Scripturae concernentes administrationem Locorum piorum deferri non debent ad ædes Episcopi pag. 161. §. Quoad II.

Idque coheret tum iuri Cesareo, tum iuri Pontificio Ibid.

Contrarium tamen assertur pag. 164. §. Denique.

Et congruum est, ut in aliqua circumstantia libri ad Episcopum deferantur pag. 162. §. *Ad III.*

Lite pendente electio facta non adversatur iuris sanctionibus pag. 46. §. Due potissimum.

Contrarium tamen assertur pag. ead. §. *Pro parte*.

Litis expensæ fieri debent ab is, qui iniuste Episcopo testierunt, & temere litigarent pag. 162. §. *A definitone*.

M

Matrimonium ratum, & non consummatum per professionem religiosam diffundit potest pag. 136. §. *Quatenus*.

Et contrarium afferentes anachemate damnantur pag. ead. §. *Jam alias*.

Spacium a jure concessum Conjugibus ad deliberandum de ingressu in Religionem est duorum mensium Ibid.

Hujusmodi autem temporis spacium incipit a die præfinitionis termini a Judice sa- q. Ibid.

In dubio de validitate admittitur iuramentum suppletorum pag. 54. §. Tandem.

Contrarium tamen assertur pag. 58. §. Denique.

Dspeusari tamen solet ad evadendas dissensiones, odia, & scandala pag. 156. §. *Ex his*.

Ad dissolvendum ex capite nullitatis matrimonii in faciem Ecclesie contractum, requiruntur probationes omnino concudentes pag. 157. §. *Defensor*.

Hinc reiciendi sunt Testes extrajudiciales, & informes Ibid.

Et etiam viles, consanguinei, affines, & intrinseci familiares Ibid.

Quoad Parochum. Vid. *Parochus*.

Quoad impedimentum Raptus. Vid. *Rap- plus*.

Matris importunæ artes extorquent potius a Filio, quam impetrant consensum pag. 172. §. *Seductionem*.

Meretricis violenta abductio ex jure civili non reputatur raptus pag. 55. §. *Admittit*.

Sequus tamen ex jure Canonico Ibid. Metus cadens in virtu constantem iritata reddit professionem religiosam pag. 177. §. *Animadvertis*, & pag. 179. §. *Recep- ptum*.

Non tamen fusions, aut præces li- cet importunæ Ibid.

Neque metus reverentialis, nisi alia concurrent; ex gr. coactio, minæ, du- tra tractationes, & similia Ibid. Militum Capellani. Vid. *Capellani Mil- litum*.

Missa etiam Conventualis intelligitur nomi- ne Divini Officii pag. 73. §. *Nomine*.

Hinc quemadmodum divinum Officium ita etiam Misla Conventualis quotidie celebrari debet in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis Ibid.

Non obstante quacumque consuetudine etiam immemorabili pag. 195. §. *Uterum*.

Nec sufficit tantum celebratio, sed requiri- tur etiam applicatio pro Beneficioribus in genere pag. 74. §. *Ex hoc textu*.

Atque hæc fuit constans Sententia S. Con- gregacionis Concili *Ibid.*

Eamque probavit S. M. Benedictus XIV. Ibid.

Reducitur tamen hujusmodi onus ad so- los dies Dominicos, & festos, si exigui- finit Beneficiorum reditus Ibid. & pag. 138. §. *Rogati*, & pag. 149. §. *Quatenus*.

Ab hujusmodi vero onere excipiuntur Ecclesiæ, quæ verè Collegiate non sunt pag. ead. §. Ab hac tamen, & pag. 195. §. *Onus*.

Atque etiam illæ Collegiatæ, de qui- bus ex lege, & Statuto foundationis constat de qualitate, & quantitate Servitii Ecclesiæ, & de numero Missarum, & Of- ficerum a Fundatoribus, & Beneficio- ri-

ribus prescripto pag. 75. §. *Domum*, & pag. 137. §. *Petitam*.

Ex antiqua Ecclesiae disciplina in propria Patrochiali a Fidelibus audiebatur pag. 82. §. *Ex antiqua*.

Id ipsum etiam in jure novissimo sicut constitucum, non tamen per modum praecepti, sed consilii tantum, & hortationis *Ibid.*

Hinc nonnulli Episcopi prohibuerunt in publicis Oratoriis celebrationem Missie diebus sollemnioribus pag. ead. §. *Cura tamen*.

An S. Congregatio Concilii id probavebit pag. 84. §. *Episcopos*, & §. *Ceterum*.

Prodest Defunctis per modum solutionis debiti pag. 25. §. *Quatenus*.

Et in quacumque Ecclesia offeratur eodem modo prodest pag. 46. §. *Due possiſſum*.

Plurimum Missarum eadem die celebratio vetita est pag. 30. §. *Ad cohibendos*.

Negant tamen nonnulli id absolute vetitum esse, aut peccare absolute Sacerdotem Missam eadem die iterantem pag. 31. §. *Non defuere*.

Sed contrarium evincitur pag. ead. §. *At egregie*.

Missarum iteratio an inducat irregularitatem pag. 23. §. *An vero*, & seq. Vid. etiam *Irregularitas*.

Hujusmodi crimen puniri debet a Tribunalibus Supremis Inquisitionis, & delinquentes merito damnari possunt ad tritemmes pag. 32. §. *Quidquid*.

Missarum legata, relinquuntur a Fidelibus vel in propria Animæ suffragium, vel ex peculiari erga aliquem Sanctum pietate, aut affectione erga aliquam Ecclesiam, pag. 46. §. *Due possiſſum*.

Eatum numerus quando reduci debeat juxta taxam perpetuam pag. 126. §. *Habita*.

Eleemosina pro oneribus perpetuis taxa fuit in Concilio Romano anni 1725. juxta rationem ob. 20. pro qualibet Missa pag. 127. §. *Missarum*.

Sacra tamen Congregatio Concilii praefinita solet reductionem ad rationem manualis *Ibid.*

Verum hac in te procedit cum distinctione, an Testatoris dispositio exequitioni mandata fuerit, vel non pag. 128. §. *Ceterum*.

Missa quoad reductionem. *Vid. Reductio*.

Quoad translationem. *Vid. Translatio*.

Modus in aliqua fundatione expressius, censeri debet induitus pro forma, quando adiicitur clausula irritans pag. 207. §. *Ne que obici*.

Curati tamen non debet, quando impletatur causa, & habeatur effectus a Testatore volitus pag. 219. §. *Inquit*.

Monitio non est necessaria ad suspensionem infingendam, quoties culpa ex sui natura suspensionem inducit pag. 4. §. *Ex his*.

Nec quoties agitur de suspensione a jure inficta *Ibid.*

N

Nominationis arbitrium alicui relictum ad subdiaconalia attendi minus debet, quam præsumpta Testatoris dilectio erga Confanguineas, & Affines pag. 203. §. *Neque obici*.

Novitatus annus ante professionem debet esse continuus, & de momento in momen- tum progrebat pag. 174. §. *Atque hec*.

Completi debet cum intentione faciendi professionem *Ibid.*

Et animo experiendi Regulare Institu-*tum Ibid.*

Et in statu actualis obhidentia *Ibid.*

Interruptus censetur per deliberatam voluntatem excundi a Religione pag. ead. §. *Hicce proinde*.

Quamvis habitus Religiosus materiali-*ter non dimittatur Ibid.*

Quoniam intelligendæ sunt auctorita-*tes, quæ oppostum videntur statuere Ibid.*

Prorogatio anni Novitatus incipit a die, quo finem habuit annus Conciliaris pag. 175. §. *Tertium*.

Hujusmodi protogratio est ejusdem indolis, ac natura cum primo tempore, & importat istius continuationem pag. ead. §. *Concedit*.

Præsertim quando prorogatio conceditur ob varietatem, & inconstantiam No-*vitis Ibid.*

Non interrupitur, nisi dimisso habitus Novitius è Religione egrediatur animo illam deferenti pag. 177. §. *Atque hec*.

Ad interruptionem Novitatus tria co-*pulativè requiruntur, nempe animus pos-
tivus in Novitio deserendi Religionem,
actualis dimissio habitus, & discelsus a
Monasterio Ibid.*

Præsertim vero discellum a Monasterio necessarium censuit S. Congregatio Con-*cilij Ibid.*, & pag. 179. §. *Quo verò*.

Prorogatio anni Novitatus si non com-*pletatur, an irritam faciat præ omissione
pag. 178. §. Ceterum*.

O

Obreptionis, vel Subreptionis vicium concludenter probari ab eo debet, qui gratia jam obtenta lese opponit pag. 142. §. *Quodad I.*

Præsertim cum gratia exequitioni man-*data jam fuerit Ibid.*

Ad

Ad excludendum Subreptionis vitium sufficit, quod aliunde Princeps iuerit de omnibus certior factus *Ibid.*

Et quod ea, qua recita sunt, si nota fuissent, non tetraxissent Principem a concessione gratie, vel illius difficultatem non reddidissent. *Ibid.*

Aec ionis deputatione non habet locum in Ecclesiis Collegiatis post obitum Parochi, qui prima sit ejusdem Ecclesie Dignitas *pag. 8. §. Ad III.*

Sed ejus vices supplere debet Senior Canonicus ad Confessiones approbatus *Ibid.*

Et quatenus locus esset deputationi **Eco-**
nomi, deputandus esset aliquis de gremio
Capituli *pag. ead. §. Inquit.*

Vel si Sacerdos extraneus eligatur, hic
exercere tantum poterit functiones Paro-
chiales, non autem quae Dignitatis, &
Canonicon officium respiciunt *pag. 9.*
§. *Sed quia novis.*

De **Economis** quid prescribat Concilium Tridentinum *pag. 11. §. Quo verò.*

Ecclie deputatio pertinet ad Episcopum *pag. ead. §. Rete.*

Expedit, ut in Ecclesiis Collegiatis de-
puretur aliquis Canonicus *pag. 12. §. Ad*
presentem.

Officii Divini recitatio diverso tempore prius
explebatur, ac modo expleatur *pag. 48.*
§. *Quoad tempus.*

Nunc hora recitationis prudenti Episco-
pi iudicio ut plurimum remittitur *Ibid.*

Ob aeris intemperie tollerant potest,
ut Maritimum non ab ortu solis, sed per
integrā horam post ortum solis incohetur
pag. ead. §. Hoc autem.

Recitatio Divini Officii expleri debet in
choro Ecclesie *pag. ead. §. Quo verò.*

Ob frigoris vehementiam, vel justam
aliam causam recitari potest de licentia
Episcopi in Sacrificia, vel alio Ecclesie lo-
co Ibid.

Nomine Divini Officii an intelligatur
etiam Missa Conventualis. Vid. *Missæ*
Conventualiæ.

Onera Patroni que sint. Vid. *Patronus.*

Imminui debent, quoties reditus im-
minuantur *pag. 126. §. Beneficii.*

Quoad reductionem. Vid. *Reductio.*

Millarum, quo perpetua sint, si ob re-
dituum decrementum imminui debeant, fit
reducio juxta taxam perpetuam *pag. ead.*
§. *Habita.*

Impositio novi oneris, cui adseretur
aliarum Ecclesiarum consuetudo, est con-
tra communem Ecclesiarum usum *pag. 207.*
§. *Addit.*

De oneribus temporaneis, & extraordi-
nariis nulla habenda ratio est profirmando
aut redituum, & expensarum *pag. 133.*
§. *Plura.*

Oratorij publici constructio permitti non de-
bet sine dote pro illius manutentione
pag. 333. §. Ponderandum.

Ad illius constructionem non requiritur
necessitas, sed sufficit utilitas *pag. 232.*
§. *Post hec.*

Nec Parochio licet resistere, duinmo-
dō ejus iuri illata remaneant *Ibid.*

Et ita decreverunt Sacrae Congregationes
Ibid.

Quod si Parochus contradicat, illius
contentus suppleri debet *pag. 232. §. Plur.*

Etiam si accideret Parochio immunitio
concurrit, & elemosinatum *pag. ead.*
§. *Sacra autem.*

In Oratoriis publicis ex juris dispositio-
ne celebrari potest Missa etiam diebus fe-
stis follemnioribus *pag. 81. §. Inquit.*

Quamvis in Synodalibus Constitutioni-
bus contrarium statutum fuerit *pag. ead.*
§. *Nihil.*

Et quamvis in die Paschalis deficiat con-
cursus Populi non adeuntis ea de causa
Ecclesiam Parochiale *pag. ead. §. Neque.*

Hanc enim rationem despicerunt Sacrae
Congregationes. *Ibid.*

Hoc tamen non obstante nonnulli Epis-
copi Missæ celebrationem in publicis Ora-
toriis diebus follemnioribus prohibuerunt
*pag. 83. §. Cum tamen, & pag. 84. §. Epis-
copus.*

Et eorum decreta aliquando approbavit
S. Congregatio Concilii *Ibid.*

Aliquando etiam reprobavit *pag. ead.*
§. *Caterum.*

Origo non consideratur ultra Patrem, &
Auum *pag. 15. §. Deficienibus.*

Neque extendi potest ad Matrem, &
Auum. *Ibid.*

P

Parentum nomine comprehenduntur tam
Pater, quam Mater *pag. 15. §. Preferri.*
Eorumque descendentes in infinitum per
lineam tam masculinam, quam femininam
pag. 18. §. Icfator, & seq.

Parochus potest exercere iura Parochialia
in qualibet Ecclesia existente intra limites
sue Parochia *pag. 144. §. Inquit.*

Non tamen potest in aliena Parochia
munia Parochialia exercere *pag. 6. §. In-*
quit.

Præsertim iis renuentibus, ad quos spe-
ctat usus Ecclesie, in qua alienus Paro-
chus functiones Parochiales exercere inten-
dit. *Ibid.*

Funus defuncti Parochi ex nonnullis
Constitutionibus Synodalibus a viciniori
Parochio peragi debet *pag. 6. §. Id-*
que.

Hujusmodi verò Constitutiones de Cle-
scis

ricis tantum intelligi debent, non autem de Canonis *Ibid.*

Si prima Dignitas Collegiate moriatur, nulla Parochio viciniori cimolumenta debentur pag. 8. §. Adduci.

Hebdomadarius delegare potest alienum Parochium ad celebranda matrimonia suorum Parochianorum pag. 157. §. *Transit.*

Delegatus, si suam delegationem ignoraverit, & nihilominus matrimonio adstiterit, nullitate matrimonii non inducit pag. 158. §. *Ceterum.*

Absque illa eleemosina teneretur applicare Missam pro Populo pag. 113. §. *Plura.*

Deposito Parochi pluri mis facienda est pag. 158. §. *Transit.*

Parochus quoad constructionem novi Oratorii Vid. *Oratorium.*

Quoad congruam. Vid. *Congrua.*
Parochialis Domus reparatio Vid. *Domus Parochialis.*

Ecclesiaz reparatio Vid. *Ecclesia Parochialis.*

Sub ejus denominatione non comprehenditur Ecclesia Collegiata pag. 6. §. *Nec obesse.*

Quamvis Ecclesia Collegiata prius fuisse simplex Parochialis *Ibid.*

A Parochialibus Ecclesiis, earumque Rectoribus, duci nequit argumentum ad Collegias licet curatas, earumque primam Dignitatem *Ibid.*

Parochialis acquiritur non solum domicilio, sed etiam habitatione pag. 57. §. *Perpetramque.*

Et etiam permanentia unius tantum mensis in aliquo loco. *Ibid.*

Passiva vocatio. Vid. *Vocatio passiva.*

Patrimonium pro sacris Ordinibus consistere debet in bonis stabilibus pag. 4. §. *Inane.*

Hinc admitti non potest legatum pium Misericordiarum oneri obnoxium *Ibid.*

Multoque minus Avi obligatio *Ibid.*

Patronatus non in merito reservatur etiam favore heredum, qui exequendo Testatoris voluntatem foundationem perficiunt, quamvis nihil de proprio conterant pag. 117. §. *Præterea.*

Præterim si heredes lucrum aliquod amittant, vel curam aliquam, & laborem sustinerint pro exequenda Testatoris voluntate *Ibid.*

Idque confonum est menti S. Congregationis Concilii. *Ibid.*

Patronus tenet reparare Ecclesiam, eique tappeditare omnia ad divinum cultum necessaria pag. 120. §. *Unanimis.*

Si i. negligat, vel ter monitus recuset, potest Episcopus Altare, seu Ecclesiam destruere, aut aliis Patronatum concede-re pag. 121. §. *Hinc Altaria.*

Idque locum habet, etiamsi Patronus in foundatione sufficientem dotem assigna-

verit, quæ decursu temporis defecerit *Ibid.*

Dummodo tamen onus reparationis ex legitima confuetudine ad alium non pertinet pag. *ead.* §. *Hæc tamen.*

Et dummodo Patronus conspicuum dominum ab initio non assignaverit pro manutentione Capelle, & Capellani pag. *ead.* §. *Altera.*

Quo casu adiendum est Capellanus ad manutentionem Capella *Ibid.*

Potest transferre Patronatum in alium titulum alienationis pag. 212. §. *Hanc sequidem.*

Si autem Episcopus injustè translationi dissentiat, ejus consensus suppleri debet a Superiori *Ibid.*

Quatenus Patronus dissentiat translationi Capellani ex de una ad alteram Ecclesiam, concedi nihilominus potest si justa, & necessaria causa concurrat pag. 131. §. *Injustitia.*

Pecunia percepta ex retrovenditione censuunt ad Beneficium pertinentium, debet statim investiri pag. 4. §. *Ad. III.*

Alias Beneficiatus iucidit in suspensione *Ibid.*

Pisaurensis Ecclesiæ Statuta quoad funis Parochi defunctorum quid præscribant Vid. *Synodales Constitutiones.*

Prædilectio Consanguineorum præsumptivæ Vid. *Consanguinei.*

Testator erga Legatarium recte desumitur ex pluralitate Legatorum pag. 28. §. *Concurrente.*

Probatio nis annus ad professionem emittendam debet esse continuus, & de momento in momentum progredi p. 174. §. *Argue hec.* Vid. etiam *Novitatus.*

Professio Religiosa, non autem simplex ingressus in Religionem dissolvit matrimonium ratum, & non consummatum p. 136. §. *Quatenus.*

Spacium temporis a jure præfixum ad deliberaendum de ingressu in Religionem est duorum mensium pag. *ead.* §. *Iam alias.*

Quod quidem tempus computari debet a die præfinitionis termini a Judice facta. *Ibia.*

Irrita est si desit internum consensus pag. 172. §. *Ex triplci.*

Defectus interni consensus eruitur ex inobseruantia Regularis Instituti tempore Novitatus pag. *ead.* §. *Seductionem.*

Atque etiam ex importunitate actibus a Parentibus gestis, ut quis Professionem emitteret *Ibid.*

Præterea ex reluctancia Professi suscipiendo Sacros Ordines pag. 173. §. *Concludit.*

Ac demum ex reclamatione Professi intraquinquennium *Ibid.*

Neque est necesse probare metum, &

vim illatam , sed sufficit probare , quod defuerit animus profitendi ex aliqua honesta causa pag. 172. §. Ex triplici .

Vetum ad excludendum professionis validitatem ex defectu interni consensus indubia requiruntur probationes pag. 176.

§. Contra verò .

Irritatur ex metu cadente in strum constanter pag. 177. §. Advertit , & pag. 179.

§. Recepitum .

Non autem ex fuationibus , & præcibus licet importuniis pag. ead. §. Animadvertisit .

Neque ex metu reverentiali , nisi alia concurrent pag. 179. §. Receptum .

Protestatio emissa ante professionem non attenditur , si inter protestationem , & professionem aliquod temporis spatium intercesserit pag. 176. §. Ait preterea .

Professio emissa ante completum tempus prorogationis Novitatus valida est , si in Constitutionibus Ordinis ab Apostolica Se-de approbat aliter cautum non fuerit pag. 178. §. Ceterum .

Præscriptio quadraginta sufficit pro exclusione oneris pag. 149. §. Provocant .

Prorogatio anni Novitatus . Vid. Novitatus .

Puella . Ad dignoscendum an Puella sit Viri potens , & an malitia suppleat etatem standom est judicio Ordinarii pag. 157. §. Omenem .

Neque ad id necessarii sunt Testes , aug-
Periti . Ibid.

Q

Qualitas Ecclesiastica Capellania argui-tam in unctione Ordinarii auctoritate pag. 182. Contendit .

Beneficio conveniens non sufficit ad reddendum Capellaniam Ecclesiasticam , si deficit Ordinarii auctoritas , & titulus col-lativus pag. 183. §. Nec obesse .

Qualitates Canonorum sunt boni mores , litteratura , & prudentia pag. 5. §. Quoad tertium .

Quarta funeralis non debetur Parocho viciniori , si decedat prima Dignitas Ecclesiae Collegiate , & Parochialis pag. 8. §. Ad-dunt .

Querela judicialiter instituta animo tantum res sua defendendi , excusat ab irregulari-tate pag. 21. §. Hinc .

R

Raptus quid sit pag. 58. & Hec sunt .. De eo alia in jure Civili , alia in jure Canonico constituta inveniuntur , & que pag. 19. §. De raptu .

Jure Canonicō a Sæculo XI. ratum fuit habitum Matrimonium Raptoris cum Raptā dummō istius consensu accederet Ibid.

De Concilii Tridentini decreto variae circa raptum interpretationes pag. ead. §. Circa .

Utriusque sententia argumenta afferuntur pag. ead. §. Hujus Sententia , & s-a .

Ex jure civili perpetuum fuit matrimoniū impedimentum pag. 55. §. Sed contra .

Etiā Parentum , vel utriusque Par-tis consensu accederet Ibid. , & pag. 59. §. De raptu .

Id tamen locum non habuit ex antiquo Ecclesia jure pag. 55. §. Sed contra .

Concilium Tridentinum veterem Eccle-sia disciplinam non immutavit , sed modum tantammodo constituit explorandi ac-curatius consensum raptæ pag. ead. §. An-tiquam .

Et sub juris dispositione reliquit inter-pretationem nominis raptoris , & raptæ pag. ead. §. Admittit , & pag. 51. §. Neo obesse .

Idque etiam desumitur ex nonnullis re-solutionibus S. Congregationis Concilii pag. 55. §. Neque aliud .

Violenta abductio meretieis ex jure ci-vili non reputatur raptus pag. 55. §. Admit-tit .

Sequuntur tamen ex jure Canonico Ibid.

Dirimit Matrimonium donec raptus om-nimoda libertari plenæque securitati non restituatur pag. 55. §. Perperamque .

Raptus formalis dirimens Matrimonium adeste dicitur non solum quando invita-raptur Puella , sed etiam quando illa in raptum consentit insciis tamen , & invi-tis Parentibus pag. 50. §. Isdem .

Excipitur tantum casus , quo Puella post desponsationem in raptum confernit Ibid.

Probations præcedentium Sponsalium ad excludendum raptum perspicue esse de-bent , & invincibilis pag. 51. §. Ex his .

Nec ulla habenda ratio est Confessionis Puellæ adhuc existentis in Raptoris potesta-te Ibid.

Raptus formalis , & violentus in jure præsumitur , quando Puella est tenerè ata-tis , & pleno rationis usu destituta pagin-ead. §. Utrumque .

Raptus Viri a Muliere factus sub juris dis-positione comprehenditur pag. 55. §. Ad-mittit ,

Jure tamen Canonico non dirimit Ma-trimonium Ibid.

Redditio Rationis ab Administratoribus Lo-corum Piorum an , & quomodo expleri de-beat Ordinario . Vid. Episcopus .

Reductio Missarum quoad taxationem elec-mosina Vid. Eleemosyna .

Ita tamen fieri debet , ut alia potius onera , quam Missarum numerus minua-tur

C O N C L U S I O N U M .

249

tur pag. 25. §. Quatenus , pag. 91. §. Cetera regula , & pag. 27. §. Reductioni .

Dummodo Testator voluntas aliter non suadeat *Ibid.*

Et dummodo Testator pro diversis oneribus diversos redditus non assignaverit *pag. 127. §. Ab hac tamen .*

In dubio reductionis Missarum , vel Anniversariorum , hæc potius , quam ille reduci debent *Ibid.*

Plus enim suffragii experiuntur Defunctorum Animæ , si plures Missæ celebrentur *Ibid.*

Et hanc sententiam sequuta est Sacra Congregatio Concilii *pag. 26. §. Atque hoc .*

Reductioni justam præbet causam redditum decrementum *pag. 127. §. Reductioni .*

Principie si legatum fuerit taxative reliquum *Ibid.*

Restitutio Ecclesie Parochialis . Vid. Ecclesia Parochialis .

Domus Parochialis . Vid. Domus .

Restituciō fideicommissi demandata in casu obitus fine filii , non est locus , si gravatus cum liberis , aut Nepotibus decelerit *pag. 202. §. Premittit .*

S

Sacrificium Missæ prodest Defunctis per modum solutionis debiti *pag. 25. §. Quantus .*

In quacumque Ecclesia celebretur eodem modo prodest *pag. 46. §. Due potissimum .*

Eius iteratio . Vid. Missa Irregularitas . Seminario uniti nequeunt beneficia , nisi prius taxa pro illo fuerit imposta *pag. 211. §. Concilium , & pag. 213. §. Remedium .*

Et nisi Seminarii erectum jam fuerit , & Alumni in eo admissi *pag. 212. §. Hanc siquidem , & pag. 213. §. Remedium .*

Uniri tantum possunt beneficia libertate collacionis Ordinarii , non autem que Juris patronorum sunt , aut collacionis inferiorum *pag. 212. §. Hanc siquidem .*

Similiter ex conjecturis , ex indiciis , & presumptionibus eruitur *pag. 174. §. Nibilis .*

Actus simulationis nunquam internum consensum probare possunt *Ibid.*

Status confessio fieri non debet per quinquennium , sed per novennium , quando prædia in quatuor partes divisa ad sationem sunt destinata *pag. 113. §. Ex alia .*

In confessione status nulla habenda ratio est oneris temporanei , & extraordinarii *pag. ead. §. Plura .*

Seuca passivam interpretationem recipiunt a jure , & consuetudine *pag. 35. §. Nec obstat .*

Atque etiam ex verbis ipsius , aut ex

statuentium mente , vel ex subsequente observantia *pag. 38. §. Huiusc .*

Stuprum passum dicitur raptus *pag. 55. §. Admittit .*

Subreptio . Vid. Oprepicio .

Subsidia doralia conferri non debent Puellis destitutis qualitatibus a Testatore prescriptis *pag. 204. §. Contra .*

Ad ea admittenda praesertim sunt Testatoris consanguinez *pag. 203. §. Idque .*

Hoc enim exigit ordinata charitas , & Christiana dilectio *Ibid.*

Et hoc modo uberioris impletur Testatoris voluntas *pag. ead. §. Neque obici .*

Immo ex verosimili mente Testatoris augeri aliquando debent *pag. 100. §. Hac perro .*

Atque idcirco Sacra Congregatio dotum cumulum sapientis demandavit , ut de congreuante Pueras consanguineas provideat *pag. 202. §. Premittit .*

Quia subsidia charitatis in suos magis , quam in exteriores collata censerit debent *Ibid.* Suspensiō reddit Clericum inhabilem ad asse- quenda Beneficia Ecclesiastica *pag. 5. §. Accedere .*

Incurritur a Beneficiato , qui sui beneficii bona alienaverit *pag. 4. §. Ad III.*

Atque etiam ab eo , qui neglexerit inventimentum pecuniarum provenientium ex retrovenditione census ad beneficium pertinentis *Ibid.*

Ad eam incurreadam necessaria non est precedens monitio , quoties culpa ex suâ natura suspensionem inducit *pag. 4. §. Ex his .*

Et quoties agitur de suspensione a jure inficta *Ibid.*

Absolutio non datur , nisi emendatis causis . *pag. 4. §. Inficit .*

Synodales Constitutiones prohibentes , ne in publicis Oratoriis celebretur Missa diebus solemnioribus irrita sunt , & injustæ *pag. 81. §. Nibil .*

Dixit Lunen. Sarzanen. circa celebrazione Missa in Oratoriis publicis die Paschatis quid præscribant *pag. 85. §. In Synodo , & seq .*

Pisaurensis quid statuant quoad jura Parochi vicinioris in alterum Parochium ægrotantem , vel defundatum *pag. 10. §. Ut duo , & seq .*

Contra Synodales Constitutiones non præsumunt ignorantia juris *pag. 2. §. Beneficio .*

T

Testamentum Crucis signo firmatum , & Notario traditum , nullum est , nisi proberetur ante traditionem fuisse legitum Testatori *pag. 6. §. Et ad I.*

I. à .

Te

Testatoris predilectio erga consanguineos .
Vid. *Consanguinei* .

Erga Legatarios . Vid. *Legatarii* .

Eius voluntas immutari nequit , nisi justa , & necessaria causa concurrat pag. 28.
§. *Norum est* .

Immutatur aliquando pro erigendis Ecclesiis Collegiatis , & quomodo ? pag. 81.
§. *Hinc* .

Subsidia charitatis relata a Testatore presumuntur potius pro consanguineis , quam pro exteris pag. 202. §. *Premittit* .

Testis post editum testimonium non potest Judicis partes assumere pag. 54. §. *Hunc tamen* .

Ad proprium commodum deponens nullam fidem meretur pag. 56. §. *Ex his* , & pag. 176. §. *Contra* .

Neque si deponat ad propria exonerationem pag. 173. §. *Negat* .

Contra validitatem Matrimonii debent esse omni exceptione maiores pag. 157.
§. *Defensor* .

Hinc reiiciendi sunt extrajudiciales , & informes Ibid.

Atque etiam viles , consanguinei , affines , & intrinseci familiares Ibid.

Transactio veriarii debet super re dubia , & ab utraque Parte debet aliquid remitti pag. 71. §. *De natura* .

Rescinditur proinde si inita fuerit super re clara , & absque consensu interesse habentium Ibid.

Debitis solemnitatibus facta , & praesertim ab Ordinario approbata , pro valida habenda est pag. 123. §. *Iuetur* .

Non mutans substantiam dispositionis , sed folium praefiniens modum magis cutum , ac facilem exequutionis , non indiget Beneplacito Apostolico pagin. ead. §. *Nec obesse* .

Inita bona fide , justa causa , & de consilio Jurisperitorum , afficit etiam Successores proprio jure venientes pag. 224. §. *Nec metundum* .

Et accedente Beneplacito Apostolico nequit amplius in discrimen revocari Ibid.

Inita ad tollendas lites legum favorem meretur pag. ead. §. *Transactiones* .

Et praesertim Sedis Apostolicz . Ibid.

Translatio Capellania ab uno ad alium locum conceditur invitis etiam Patronis , quando justa , & necessaria causa concurret pag. 131. §. *Inuria* .

Misericordia ab Ecclesia , in qua quis Se-pulchrum elegit , non conceditur pag. 45.
§. *Iniquum* .

Facilius concedi solet si Testator Animit suffragium tantummodo resperxerit pag. 45. §. *Dux possimus* .

Sequunt vero si illas reliquerit ex affectione , vel pro decore Ecclesie , aut ex pe-

culari erga aliquem Sanctum devotione .
Ibid.

Non concurrente justa , & necessaria causa , S. Congregatio translationem Misericordiarum ut plurimum denegavit pag. 46.
§. *Sacra* , & pag. 132. §. *Cause* .

Pro justa causa habetur , quæ necessitatem suadeat commutandæ voluntatis pag. ead. §. *Qua de re* .

V

V Accio trium mensium jam introducta permisla fuit a Concilio Tridentino pag. 236. §. *Quoniam* .

Non tamen concessa Ibid.

Hinc S. Congregatio capissimum reiecit instantias Canonorum postulantium ex gratia trium mensium vocationem Ibid.

Vagus dicitur qui vel nullum habet domicilium , vel illud deseruit pag. 53. §. *Hic premissis* .

Venditio bonorum sub hasta , si a Testatore non fuerit ita enixe prescripta , ut aliter fieri prohibuerit , suppleri etiam potest per equipollens , dummodo voluntas impletatur pag. 123. §. *Advertit* .

Visitatio Episcopi . Vid. *Episcopus* .

Unio Beneficiorum Parochialium , & non Parochialium facta ab Episcopo pro erienda Ecclesia Collegiata , confirmata fuit a S. M. Leone X. pag. 91. §. *Anno* .

Facta favore Seminariorum non habet locum , nisi prius taxa pro illius manutentione fuerit praefinita pag. 211. §. *Concilium* .

Et nisi Seminarium jam fuerit erectum , & Alumni in eo admissi pag. 212. §. *Hanc sequendum* .

Ea tantum uniri possunt , quæ sunt libera collationis Ordinarii Ibid.

Non vero quæ sunt Iurispatronatus , vel collationis Inferiotum Ibid.

Vocatio passiva inest Puellis , quarum favore subsidia dotalia fuerunt relata pag. 204.
§. *Idque* .

In quoquam casu reiici debet petitio , quæ noxia sit passiva vocationi pag. ead. §. *Ex his* .

Voluntas humana repentina subest mutationi pag. 176. §. *Ali præterea* .

Repentina tamen mutatione non praesumitur in eo , qui paulo ante adversum animum contrarii actibus demonstravit pag. 173. §. *Concludit* .

Quæ ambiguum importat exequutionis modum , dici nequit determinata pag. 208. §. *Id ipsum* .

Ultima voluntaria exequitio pertinet ad Episcopum pag. 160. §. *Fatetur* .

Commutatio est remedium extraordinarium

C O N C L U S I O N U M :

258

sum , & subsidiarium pag. 29. §. Demum .
Conceditur , quando voluntas Testato-
ris prescripto ab eo modo impleri nequit
pag. 115. §. Canonici .

Et hac de causa pluries S. Congregatio
commutationem concessit Ibid.

Ad hunc effectum non requiritur impos-
sibilitas physica , sed sufficit moralis , seu
magna difficultas pag. 116. §. Advertunt ,
& pag. 203. §. Ad II.

Facilius conceditur , quando cedit in

melius , & magis piis opus pag. ead. §. do-
cedere .

Et quando augetur Ecclesie decor , &
Sufragium Animiz Testatoris Ibid.

Non dicitur commutatio n , quando ser-
vatur causa finalis dispositionis pag. 208.
§. Idque ipsum .

Vox activa , & passiva in actibus Capitula-
ribus competit iis omnibus , qui Capitu-
lum constituent , & in Sacris Ordinibus
sunt constituti pag. 106. §. Ad III.

F I N I S .

INDEX RESOLUTIONUM

*Quæ prodierunt in Causis propositis in Sac. Congregatione
Concilii anno 1772.*

A

Absentia prorogatio causa Studiorum de-
negatur Canonici, quoties Chori, Ec-
clesiæque servitium detrimentum patiatur
Urbanien. 21. Novembris.

Administratores Locorum Piorum tenentur
rationem reddere Episcopo gestæ admini-
strationis *Faventina 19. Septembris ad I.
dub. pag. 187.*

Non tamen tenentur deserere ad Episco-
pum extra locum libros, & Scripturas res-
picientes administrationem *Ibid. ad II. dub.*

Etsamini Episcopus ad locum gestæ admi-
nistrationis lese contulisset, eique denega-
ti fuissent libri, & Scripturæ *Ibid. ad III.
dub.*

Possunt etiam eligere Ratiocinatorem,
qui eorum nomine adsit redditio rationis
recipienda ab Episcopo, vel a Revisorre
Synodali Ibid. ad IV. dub.

Redditio autem rationis gratis recipien-
da est ad Episcopo *Ibid. ad V. dub.*

Alimentorum subministratio augetur, si ha-
reditarii reditus augantur *Faventina 30.
Maii pag. 111.*

Quo modo augatur *Vid. Ibid.*
Cessat in totum Paellis jam nuptis *Ibid.*

B

Beneficiatus quoad mutationem Capella-
x sui Beneficii *Vid. Capellanus.*

Beneficium Ecclesiasticum fieri nequit Capel-
lania mere Laicalis Camerinen. 21. Novem-
bris *ad I. dub. pag. 201.*

Si prater onus Missarum alia habeat adnexa-
onera, earumdem Missarum reducio con-
ceditur juxta rationem taxæ perpetuæ *Aquen.
19. Decembris pag. 221.*

Firmis tamen remanentibus aliis oneri-
bus *Ibid.*

Capitalia Beneficii in censibus constituta
restituantur, denuo debent investiri *Alex-
andrina 11. Januarii pag. 5.*

Et Episcopus curare debet, ut fiat in-
vestimentum *Ibid.*

C

Canonici nuncupat. Pretini in Cathe-
drali Ecclesia Brictinorien prater Chori
servitium habet etiam adnexum onus inter-
viendi Episcopo Sacram aliquam functionem
peragenti in qualibet Ecclesia Civitatis,
vel Suburbiorum Brictinorien. 11. Ja-
nuariorum pag. 1., & 9. Maii pag. 93.
Canonicus Senior Capituli ad Confessiones
approbatus jus habet administrandi Sacra-
menta, & peragendi funus primæ Digni-
tati, & Parocho Ecclesiæ Collegiate *Vid.
Collegiata Ecclesia.*

Polt continuum 40. annorum servitium
jubilacione donari debet, etiamsi Capitu-
lum contradicat *Gerunden. 15. Februarie
ad II. dub. pag. 40.*

Revocata tamen potest ad servitium, quo-
ties divinus cultus detrimentum patiatur
Lucana 19. Septembris pag. 190.

Idque procedit etiamsi absens fuerit cum
debita licentia *Urbanien. 21. Novembris
pag. 201.*

Senior Collegiata S. Edisti tenetur inha-
bitare Domum a Testatore reliquam *Nul-
ius S. Edisti 18. Julii ad I. dub. pag. 141.*

Sacra tamen Congregatio censu justas
ob causas confundendum SSmo pco dispensa-
tionem *Ibid.*

Et quad præteritum absolventio a pena
a Fundatore imposita Canonico, qui
non habitaverat *Ibid. ad II. dub.*

Canonici sine licentia Episcopi nequeunt
immutare locum, & tempus celebrationis
Divinorum Officiorum *Cingulana 14. Mar-
tii pag. 49.*

Non participantes de Massa Capitulari
non habent voceum activam, & passivam
in actibus Capitularibus quoad ea, que
respicunt missam Capituli *Faventina 30.
Maii ad III. dub. pag. 111.*

Cathedralis Ecclesiæ Calaritanæ nuncupat,
de Stallo, five de Solio in canendis Anti-
phonis, & Invitatoris servare debent con-
cordiam cum antiquioribus Canoniciis iuri-
tam *Calaritana 29. Augusti pag. 169.*

Collegiata S. Exuperantii Cinguli peten-
tes facultatem bis tantum quilibet die festo-

R E S O L U T I O N U M .

coveniendi in choro , & celebrandi tempore hyemali divisa in quadam Ecclesie Capella , reuertunt fuerunt Episcopo , ut rem totum pro suo arbitrio decerneret Congulana 14. Martii pag. 49.

Cujuscumque Collegiatæ procedere debent Parochis , aliquis Presbyteris in Sacris supplicationibus , aliquis functionibus etiam Synodalibus Pisauren. 25. Januarii ad V. dub. pag. 19.

Aliarum Ecclesiarum , quas non constat vere esse Collegiatas , non tenentur ad celebrationem Missæ Conventualis Nullius Trium Fontium 4. Aprilis pag. 80.

Cappellania etiam sine laicalis , potest nihilominus quoad personas nominandas esse Ecclesiastica Firmiana Cappellana. 19. Septembribus pag. 188.

Et in isto casu retineri nequit in statu Conjugalib. Ibid. ad II. dub.

Contra mentem Fundatoris erigi non potest in Beneficium Ecclesiasticum , & cetero reprobarum Camerinen. 21. Novembris ad I. dub. pag. 201.

Atque idcirco collatio facta favore Clerici merito confirmatur Ibid. ad II. , & III. dub.

Capellanus ex redditibus Capellaniæ pro Missarum celebratione destinatis detrahens solum potest expensas factas pro utensiliis Capella , non autem pro illius manutentione Nullius S. Edisti 27. Junii ad I. dub. pag. 133.

Quia pro istiū reintegratione agere debet contra quos de jure Ibid.

Et si Missas ea de causa omiserit , ad illarum celebrationem est adegandus Ibid. ad II. dub.

Tenetur celebrare Missas in loco , ad quem traslata est Capellania Aquipendien. 4. Aprilis pag. 80.

Proindeque denegatur facultas celebrandi etiam in loco ubi bona suu sita Ibid.

Capituli diffensus impedit non potest jubilationem Canonis post continuum , & laudabile 40. annorum servitium Gerunden. 15. Februarii ad II. dub. pag. 40.

Chori servitium . Vid. Officium divinum.

Collegiatæ Ecclesie prima Dignitas , cui adnexa etiam sit cura Animarum , in casu infirmitatis Sacraenta recipere debet a Seniore Capituli Canonico ad Confessiones approbatu Pisauren. 25. Januarii ad I. dub. pag. 19.

Ab eoque in casu obitus funus est peragendum Ibid.

Emolumenta ramen funeris percipienda sunt a Capitulo Ibid. ad II. dub. A Commutatio onerum Missarum pro adimplendis aliis piis operibus non conceditur Albitinilicen. 15. Februarii pag. 34.

Neque ultimæ voluntatis quando justa ,

& necessaria causa noui concilietur Senegalien. 27. Junii pag. 133.

Aliquando tamen S. Congregatio censuit SSmo consulendum pro commutatione ut in Civitatis Castellane 19. Decembris pag. 222.

Congregatio Paulina Terci Brixichellæ teneatur annis dumtaxat penuriosis elemosinas pauperibus distribuere Faverina 19. Septembribus ad VI. dub. pag. 187.

Et ad Vocales d. Congregationis privative pertinet decernere , qui sit annus penitiosus Ibid. ad VII. dub.

Conventualis Missa . Vid. Missa .

D

Dispensationem ab irregularitate ex homicidio in tixa patrato denegavit S. Congregatio in alben. 19. Septembribus pag. 188.

Verum favore Discorsi ex peculiaribus circumstantiis consilendum censuit SSmo pro dispensatione in Taurinen. 4. Aprilis pag. 79.

Ex defectu manus denegavit in Augusta na 19. Decembribus pag. 228.

In dubio de irregularitate conceditur dispensatio ad cautelam Senogallien. 15. Februarii pag. 33. , & Toletana eiusdem diei pag. 34.

Distributio redditum hereditariorum , quo non sit conformis voluntati Testatoris res probatur Leodien. 19. Novembris ad I. , & II. dab. pag. 209.

Domus Parochialis a quibus , & quando reaptari debet Tüdering 19. Decembribus pag. 221.

Donatio Jurispatronatus confirmata fuit a S. Congregatione in Paderbonen. 19. Decembris ad II. dub. pag. 221.

Dotalia subdicia . Vid. Subdicia dotalia .

E

Ecclesia quoad restorationem . Vid. Restauratio .

Episcopus pro suo arbitrio deputare potest Econominum in Ecclesie etiam Collegiatis , si moriatur Parochus , qui sit de gremio Capituli Pisauren 25. Januarii ad III. dub. pag. 19.

Prohibere nequis quominus in publicis Oratoriis celebretur Missa diebus festis solemnioribus Lunen. Sarzanen. 9. Maii pag. 93.

Re vocare potest ad servitium Ecclesie Canonicum jubilatum , si divinus cultus ex ejus absentia detrimentum patiatur Luccan. 19. Septembribus pag. 190.

Eidem Pontificalia exercenti , & Ordini nos

nes consarenti in Cathedrali , vel Capella Episcopali subministrari debent : a Canonicis Cathedralis supellefiles , & alia sacra ornamenta Terracinen . 9. Maii pag . 96.

Eius arbitrio remittitur providere , ut consultum remaneat implemto voluntatis Testatoris Fulginian . 8. Augusti p . 154.

Propter etiam praesnitre locum , & tempos peragendi divina officia Cingulana 14. Martii pag . 49.

Erectio Capellanae demandata sub conditione exequi nequit , nisi conditio fuerit præstata Anagnina 4. Aprilis ad I. dub. pag . 80.

Eucharistia Sacramentum deserre debet Parochus Infirmis Firmiana 8. Augusti ad V. dub. pag . 153.

Excepitur tamen casus necessitatis Ibid . Exemptio ab onere Missæ Conventualis præ diebus serialibus tantum concessa fuit Canonici Ecclesie S. Exuperantii Cingulæ , quoniam quoddam debitum extingueretur Cingulana 8. Augusti pag . ead.

Expenses litis actæ pro tenuis juribus , & in commodum causæ pia ex istius reditibus destrahit debent Tarentina 19. Septembris ad VIII. dub. pag . 183.

Pro iurislibus necessariis pro celebrazione Missarum detrahit posunt ex reditibus Capellanæ Nullius S. Adelphi 27. Junii ad I. dub. pag . 133.

Non tamen expensæ pro manutentione Capella Ibid .

Cum pro istarum reintegratione Capellanus agere debeat contra quos de jure Ibid .

Hinc Capellanus tenetur ad celebratiōnem Missarum , quas de præterito omisit ex causa ornatiss . & manutentionis Capelle Ibid . ad II. dub.

F

F unus prima Dignitatis , ac simul Parochi Ecclesie Collegiate peragi debet a Canonico Seniore Capituli ad Confessiones approbato Pisauren . 25. Januarii ad I. dub. pag . 19.

Emolumenta tamen Capitulo debentur Ibid . ad II. dub.

G

G erundenis Ecclesie Statuta non obstante , quoniam Canonici petere , & obtinere possint jubilationem Gerunden . 15. Februarii ad I. dub. pag . 40.

Nec proinde iidem Canonici indigentia de causa absolutione a jure , quo se obligant ad illorum observantiam Ibid .

Et idcirco absque ulla dispensatione .

S. Congregatio uni ex Canonicis jubilationem concessit Ibid . ad II. dub.

H

H eredes si renuant declarare , an velint acceptare hereditatem cum oneribus a Testatore præscriptis , merito privari possunt Melitana 29. Augusti pag . 169.

Quo casu hereditas transfertur in aliud cum obligatione adimplendi onera . Ibid .

I

I ndultum abessendi causa studiorum denergatur , quoties Ecclesie servitum detrimentum patiatur Urbanen . 21. Novembris pag . 201.

Invenitulum . Capitalia restituta ad beneficium pertinentia denudò investiri debent Alexandrina 21. Januarii pag . 5.

Idque curare debet Episcopus Ibid . Invitatori , & Antiphona a Canonicis de Stallo sive de Solio Cathedralis Ecclesie Calaritanæ , canenda sunt ad formam concordia initæ cum antiquioribus Canonicis Calaritanæ 29. Augusti pag . 169.

Irregularitas . In dubio concessa fuit dispensatio ad cantem in Senogallien , & in Tolerana 15. Februarii pag . 33. , & 34.

Ex homicidio dispensatum fecit cum quodam Diacono in Taurinen . 4. Aprilis pag . 79.

Non tamen cum Sacerdote , qui Vice-Parochii munere fungebatur Alben . 19. Septembris pag . 188.

Jubilatio concessa fuit uni ex Canonicis Cathedralis Ecclesie Gerundensis non obstante Capituli contumidine Gerunden . 15. Februario , & 9. Maii pag . 40. , & 94.

Item Canonico Collegiata S. Petri Luccen , quamvis nullum in ea Ecclesia reperiretur exemplum Lucana : 9. Septembris pag . 190.

Addita tamen conditione , ut ab Archiepiscopo revocari posset ad servitum , quatenus ex ejus absence divinus cultus detrimentum patetur Ibid .

Jurispatronatus donatio confirmata fuit in Paderbonen . 19. Decembris ad II. dub. pag . 222.

L

L aicus , vel Clericus Conjugatus retinere nequit Capellianas mere laicæ , si istæ quodam personas nominandas sint Ecclesiastice Firmana 19. Septembris pag . 188.

Liberi , & Scriptura jura , & legata vel aliud quodcumque interesse Ecclesiz respicien-

edentes retineri nequeunt a Rectore extra illam Firmans 8. Augusti ad VIII. dub. pag. 193.

Presertim si aditum Episcopi Ibid.

Reipicentes administrationem Locorum Piorum non sunt deferendi ad Episcopum extra locum geste administrationis Faven- tina 19. Septembris ad II. dub. pag. 187.

Idque procedit etiam Episcopus locum atisset, & libros frustra requivisset Ibid. ad III. dub.

Litis ex pene facta ad tuenda jura cause piz ex ieiunis redditibus detrahi debent Ibid. ad VIII. dub.

Locorum Piorum Administratores quoad redi-
ditionem rationis. Vid. Administratores.

M

Matrimonii nullitatem ex causa præten-
sionis rapta, & deficientie proprii Parochi
rejecit S. Congregatio in Olomucen. 14.
Martii pag. 61.

Conitate tamen censuit de nullitate ob-
defectum cognitionis in Thessal. 29. du-
gusti pag. 169.

Prout etiam censuit constare de marri-
monio rato, & non consummato in Neapo-
litana Matrimonio 21. Iulii pag. 141., &
19. Septembris pag. 188.

Atque hinc licet alteri ex Conjugibus
ingredi Religionem approbatam, & in
ea profiteri Ibid.

Declaravit tamen, quod Conjur in
seculo permanens liber non esset nisi post
expletum ab altero Tyrocinii tempus,
emissamque professionem Ibid.

Missa pro Populo cel. branda quotidie non
est a Parochis, nisi contraria aliqua adit
consuetudo Neocastren. 15. Februarie
pag. 33.

Sed solum Dominicis, & festis diebus
Ibid.

Conventualis celebrari non debet in iis
Ecclesiis, quæ verè Collegiate non sunt
Nelliis Irium Fontium 4. Aprilis pag. 80.

Eaque de causa immunes ab hujusmodi
onere S. Congregatio declaravit Presby-
teros Ecclesie S. Nicolai Tetta S. Adelsti
Ibid. ad I. dub.

Ob reddituum tenuitatem conceditur re-
ductio ad dies festos, etiamque quotidie ce-
lebrari consueverit Terracinen. 21. Janua-
rii pag. 201.

Vel donec extinguitur debitum, ut in
Cingulana 8. Augusti pag. 153.

Celebrari potest in publicis - Oratoriis
etiam diebus sollemnitibus Lumen. Sar-
zanan. 9. Maii pag. 93.

Neque id Episcopus potest impeditre
Ibid.

Preferti debet cuiilibet pio operi Albi-
timilien. 15. Februarie pag. 34.

Hinc reduci non debet numerus Missarum
ut alia pia opera impleantur Ibid.

In casu reductionis si adstet Missa lege, &
cantata, iste potius tolluntur, & illa
ad rationem manualis reducuntur Nepesina
15. Februarie pag. 33.

Aliquando tamen reducio conceditur
etiam ad rationem taxæ perpetuæ Aquen.
19. Decembris pag. 221.

Quandoque etiam permittitur, ut cele-
bratio impleatur cum aliis pecuniis quam
cum illis a Testatore destinatis Asten. 27.
Juni pag. 134.

Iteratio Missarum eadem die a Sacerdo-
te facta, an inducat irregularitatem,
non definit S. Congregatio in Testacea
15. Februarie pag. 34.

Censuit tamen esse locum dispensationis
ad cautelam arbitrio Ordinarii Ibid. ad II.
dub.

Translario Missarum. Vid. Translatio.
Monti Pieratis permititur ad tempus exactio
seutorum trium pro centenario Perusina
11. Januarii pag. 1.

O

Obreptio, vel Subreptio Brevis non de-
suntur & retinentia, vel mala ex-
pressione aliquius rei non substantialis Fir-
mania 8. Augusti pag. 153.

Æconomus deputatus debet etiam in Ecclesiis
Collegiatis, quando moritur prima Di-
gnitas, & simul Parochus eundem Ec-
clesiarum Pisauren. 25. Januarii ad III.
dub. pag. 19.

Neque hujusmodi munus pertinet ad
Seniorem Capituli Canonicum ad Con-
fessiones approbatum Ibid.

Nec est necesse, ut Æconomus sit de
gremio Capituli, sed deputatio pendet ab
arbitrio Episcopi Ibid. ad IV. dub.

Si vero deputatus fuerit extraneus Æco-
nomus, non alias hic potest peragere
functiones, quam mere Parochiales Ibid.
ad V. dub.

Officium divinum celebrari debet a Cano-
nicis in Ecclesia, nisi iusta intercedat cau-
sa, quæ dispensationem suadeat Cingula-
na 14. Martii pag. 49.

Quo casu solet S. Congregatio rem ar-
bitrio Episcopi remittere Ibid.

Idque etiam servare solet quoad tempus
Ibid.

Onerum reducção. Vid. Reductio.
In Oratoriis publicis celebrari possunt Missæ
etiam in die Paschatis Resurrectionis
Lumen. Sarzanan. 9. Maii pag. 93.

Neque id Episcopus potest impeditre
Ibid.

P

Protochus vicinior jis non habet administrationi Sacraenta, & peragendi funus prima Dignitatis, & simul Parochi Ecclesiae Collegiate Pisauren. 11. Januarij pag. 19. ad II. dub.

Sed id pertinet ad Seniorem Capituli Canonicum ad Confessiones approbatum Ibid.

Emolumenta vero funeris Capitulo debentur Ibid.

Non teneat Missam quotidie applicare pro Populo, sed tantum Dominicis, & festis diebus de precepto Neocastren. 15. Februarii pag. 33.

Debet deferre infirmis Sanctissimam Eucharistiam, excepto casu necessitatis Firmana 8. Augusti ad V. dub. pag. 153.

Potest in Ecclesia sibi subiecta iura Parochialia exercere Ibid.

Non habet precedentiam supra Canonicos Ecclesiae Collegiate Pisauren. 25. Januarii ad V. dub. pag. 19.

Professio Religiosa ab uno Conjugi emissaria post matrimonium ratum, & non consummatum, reddit liberum alterum Conjugem, ut ad alias nuptias transire possit Neapolitana 18. Julii pag. 141.

De illius nullitate non constare censuit S. Congregatio in Mediolanen. 19. Septembris pag. 188.

Pueri omnibus predite qualitatibus, & speciale vocacionem habentes praeferendae sunt in assequitione subdiorum dotarium Fanen. 15. Februarii pag. 44.

Præsertim si Collatorum consensu accedit Ibid.

Reliqua Vid. Subsidia dotalia.

R

Ratiocinator, qui inter sit redditioni rationis administrationis Locorum piorum recipienda ab Episcopo, vel a Revisore Synodali, eligi potest ab ipsis Administratoribus eorumdem Locorum piorum Faventina 19. Septembris ad IV. dub. pag. 187.

Rector Ecclesiae SS. Felicis, & Adaucti tenetur retinete in dicta Ecclesia Sanctissimum Eucharistie Sacramentum Firmana 8. Augusti ad II. dub. pag. 153.

Et subministrare oleum pro lampade Ibid. ad III. dub.

Atque etiam Populo intra Ecclesiam Sacraenta Penitentiae, & Eucharistie Ibid. ad V. dub.

Extra Ecclesiam vero solum in casu necessitatis Ibid.

Redditio rationis administrationis Locorum Piorum gratis recipi debet ab Episcopo Faventina 19. Septembris pag. 187.

Reductio oneris Missæ quotidianæ Conventualis a dies festos conceditur ob redditum tenuitatem Terracinen. 21. Novembris pag. 201.

Missarum ad rationem taxæ perpetue concessa fuit in Aquen. 19. Decembris pag. 221.

Fiximo tamen remanente onere Capellano injuncto audiendi Confessiones Ibid.

Aliquando tamen delendum S. Congregatio censuit onus audiendi Confessiones ab aliquo ulla Missarum reductione Aquen. 27. Junii pag. 134.

Ut plurimum concedatur reductio ad rationem elemosinæ manualis deleta Missæ sollempni Nepesina 15. Februarii pag. 33. Reparatio Dowis Parochialis spectat ad Communitatem, & Homines quando ad sit consuetudo Tuderina 19. Decembris pag. 221.

S

Sacerdos duas Missas eodem die celebrans an irregularitatem incurrat, non desinavit S. Congregatio in Toletana 15. Februarii pag. 34.

Remisit tamen Episcopo, ut pro suo arbitrio dispensationem ad cautelam concederet Ibid.

Sacramenta prima Dignitatis, & simul Parochio Ecclesiae Collegiate subministrari debent a Canonico Seniore Capituli ad Confessiones approbato Pisauren. 25. Januarii ad I. dub. pag. 19.

Idem de funere peragendo Ibid.

Emolumenta tamen funeris Capitulo debentur Ibid. ad II. dub.

Servitium Chori. Vid. Canonicus. Officium dirizionis.

Statuta Ecclesiae Gerundiensis non obstant Jubilationi Gerunden. 15. Februarii ad I. dub. pag. 40.

Hinc petentes Jubilationem non indigent absolutione a juramento emisso super illorum observantia Ibid.

Subreptio, vel obreptio non bene defumitur ex reticentia, aut expressione minus vera, qua substantiam non respicit Firmana 8. Augusti pag. 153.

Subsidia dotalia prælativè conservi debent, Puellis speciale vocacionem habentibus Fanen. 15. Februarii pag. 44.

Relicta Puellis descendenteribus da mici Paganæ dehentur omnibus descendenteribus a Concivibus usque ad quemcumque gran-

R E S O L U T I O N U M .

257

dum in infinitum *Romana* 25. *Januarii*
pag. 20.

Cum prælatione tamen descendantium
ab utroque Parente Conceive Testatoris in
ala Romana Ibid.

Non debentur si defint qualitates a Te-
statore requisitæ *Romana* 21. *Novembrii*
pag. 205.

Charitatis subsidia in certa summa
relicta augentur si hæreditatis redditus au-
geantur *Faventina* 30. *Maii* pag. 111.

Nou tamen in perpetuum , sed ad tem-
pus *Ibid.*

Favore autem Puellarum , qnæ nuptæ
fuerint , cessat in totum subministratio
Ibid.

Supellestiles , & Sacra ornamenta subministra-
ri debent Episcopo Pontificalia exercenti
in Cathedrāli , vel Ordines conferenti in
Capella Episcopali Terracinen. 9. *Maii*
pag. 95.

Suspensio absque legitima causa lata est nul-
la *Alexandrina* 11. *Januarii* pag. 5.

Nec ex ea Clericus fit incapax beneficij
Ibid.

Oneris a Testatore relicti conceditur ad
tempus ad debita dimittenda *Romana*
29. *Augusti* pag. 169.

Synodalia statuta non obstant , quominus in
publicis Oratoriis celebrari possit Missa in
festis etiam sollemnieribus *Lunen. Sarza-*
nen 9. *Maii* pag. 93.

T

Transactio cum Locis piis non est ap-
probada , nisi constet de evidenti uti-
litate *Anagnina* 4. *Aprilis* pag. 80.

Super bonis Familiæ Zocchi cum pre-
finitione numeri Missarum approbata fuit
a S. Congregatione in Camerinen. 9. *Maii*
pag. 93.

Translatio Capellaniæ ab uno ad alium lo-
cum contra Testatoris voluntatem non per-
mittitur *Conven. 18. Juli* pag. 241.

Et hac de causa denegata fuit translatio
Missarum ab Ecclesia Confraternitatis ad
Seminarium Episcopale in *Auximana* 14.
Martii pag. 49.

Oneris Missarum ob aeris insalubrita-
tem , & exiguum Sacerdotum numerum
concessa fuit pro diebus ferialibus tantum
in *Casalen. 25. Januarii* pag. 20.

Translatio Capitulo , & Cathedralitate onera
quoque eodem modo translata censentur
Aquspendien. 4. Aprilis pag. 80.

V

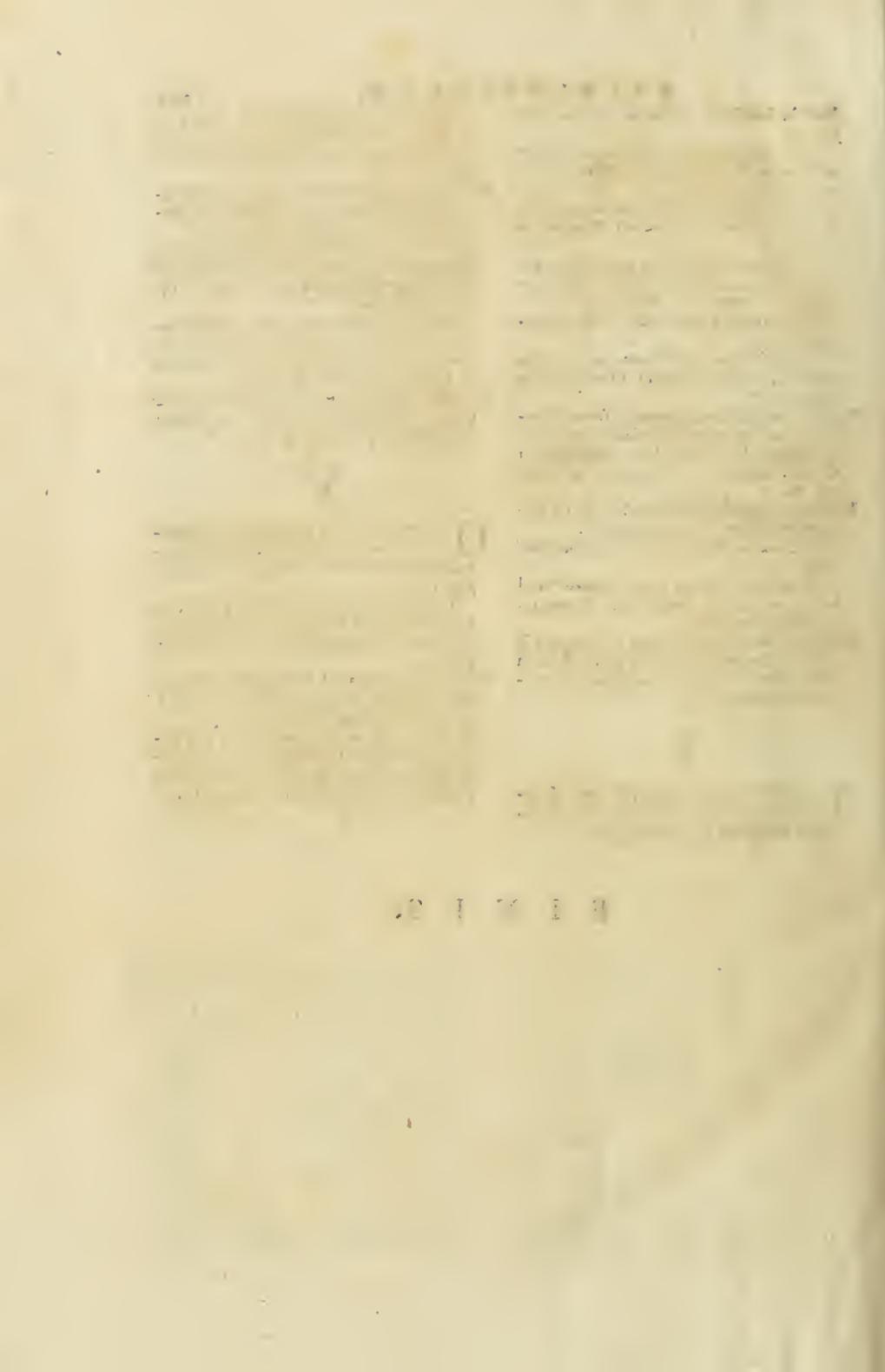
Ultime voluntatis commutatio denega-
tur , si justa , & rationabilis commu-
tationis causa deficiat *Senogallien. 27. Junii*
pag. 133.

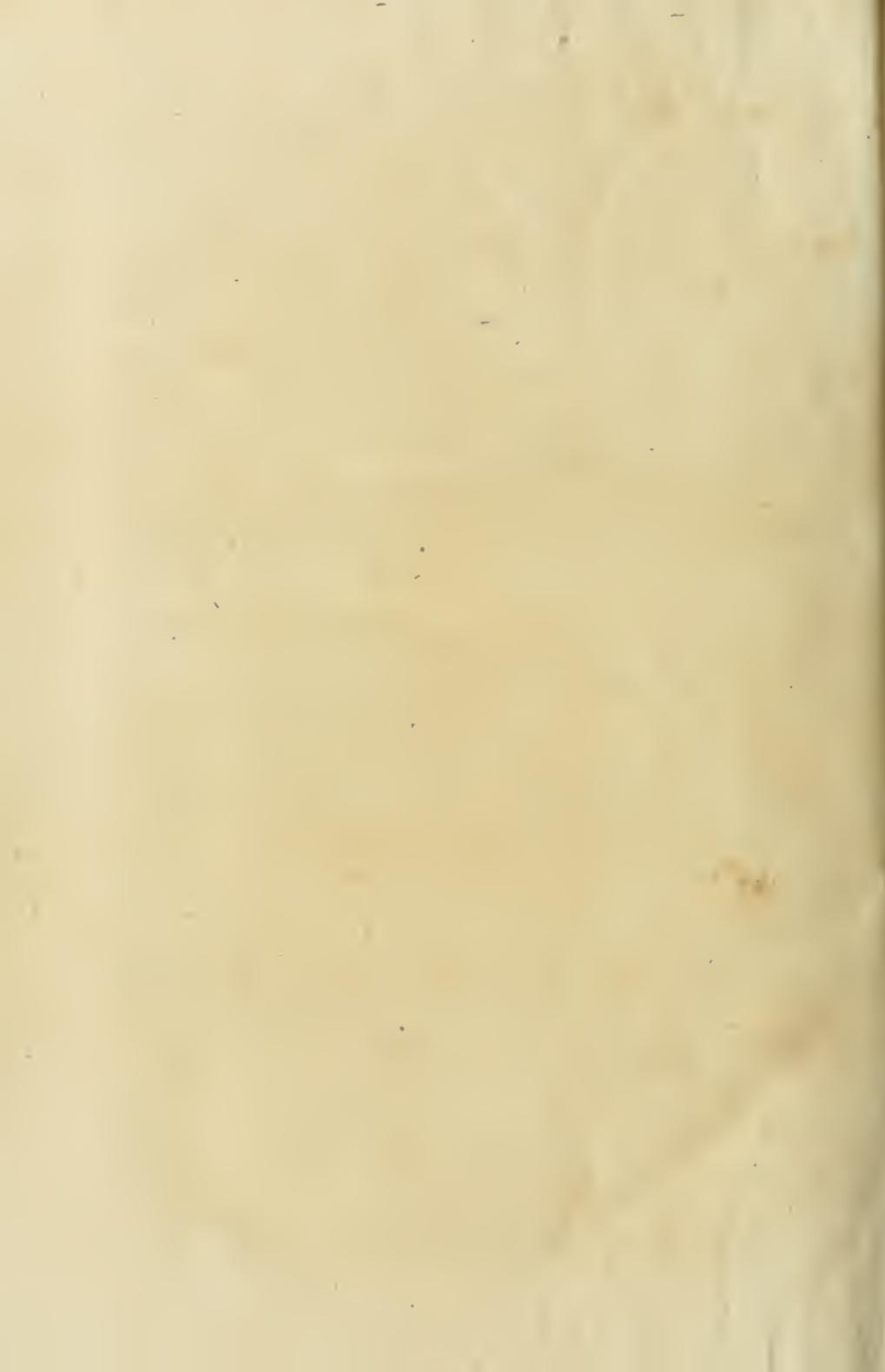
Et in omnem casum ita fieri debet , ut
quoad fieri potest Missarum onera intacta
ferventur *Albintimilien. 15. Februarii*
pag. 33.

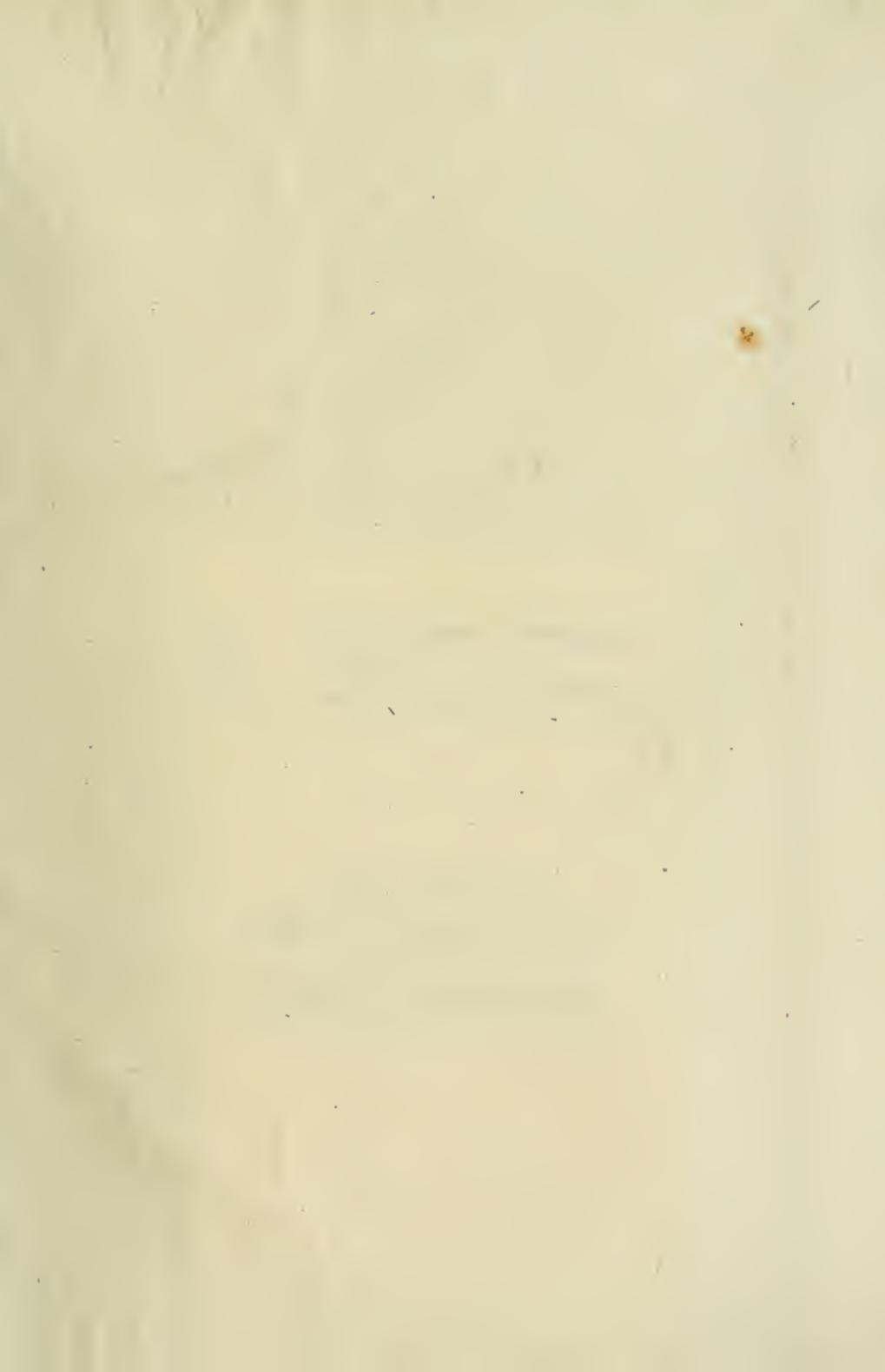
Unio favore seminarii hæreditatis destinata
pro erectione Beneficiorum fuit denegata
in *Paderbonen. 19. Decembris* pag. 221.

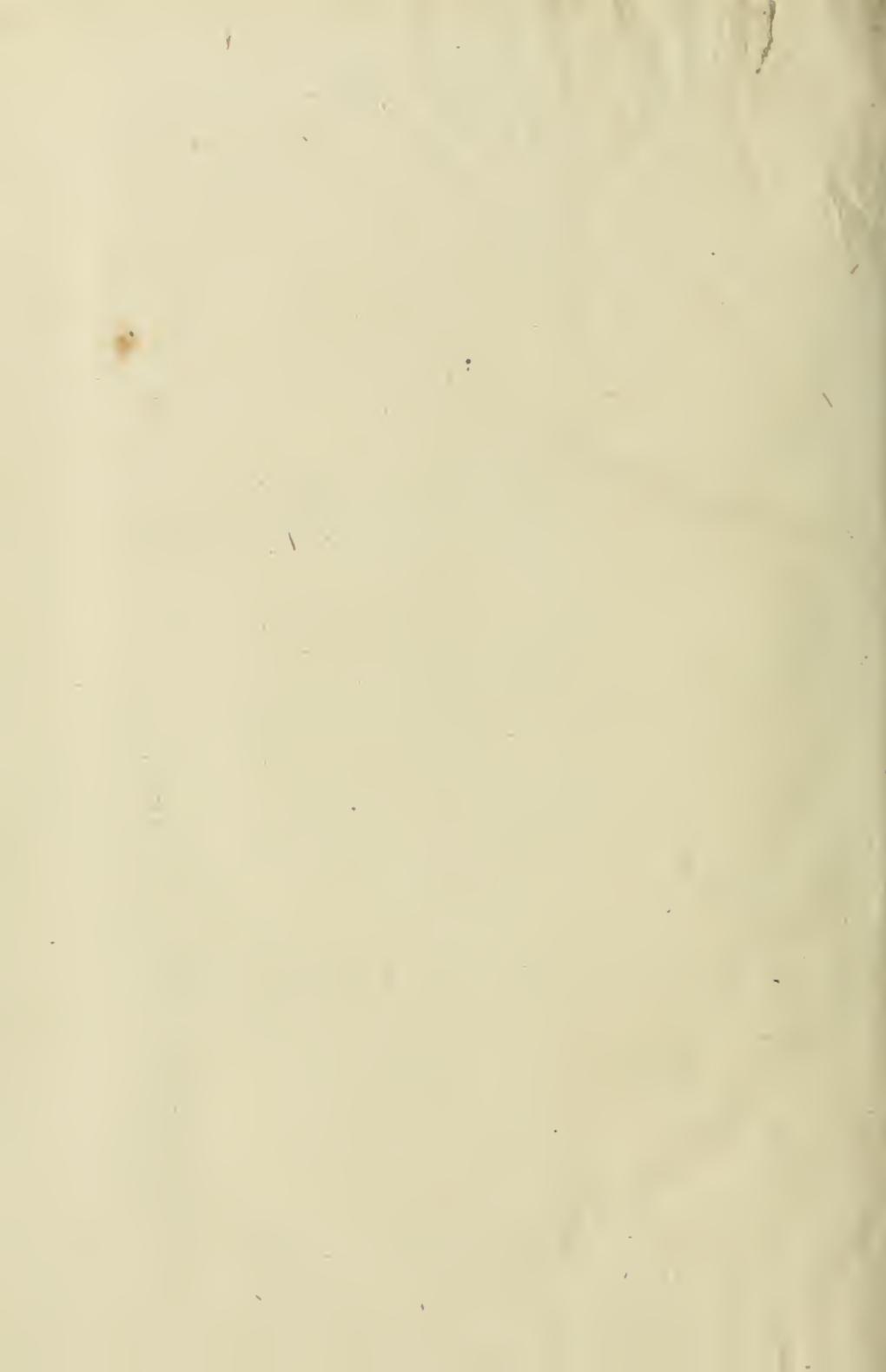
Vox activa , aut passiva quoad ea , que re-
spiciunt Massam Capitularem non compre-
hendit Canonicis , qui de illa non participant
Imolen. 30. Maii ad III. pub. pag. 111.

F I N I S .

BX Catholic Church. *Congregatio
1935 Concilii*
A36 *Thesaurus resolutionum
t.40-41 Sacrae Congregationis Concilii*

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

A standard linear barcode consisting of vertical black lines of varying widths on a white background.

D RANGE BAY SHELF POS ITEM C
39 14 13 18 04 002 6